Ч. 49. Львовъ, Пятница 1 (14) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Одьшовского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты платить у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пів рокъ	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пбдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застережена. — Реклямація неопечатаній вольній пбдъ порто.

Поєдиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимаютъ ся по 20 с. вбдъ одного стрічки инсертового або на місце а на рубрицѣ „Надсилане“ по 30 с.

Подяки и инші доносячи признаний числить ся по 20 с. вбдъ стрічки.

Чи дальше оставати на чужинѣ, чи вертати?

[Письмо з Відня].

Житє руської молодіжи великими ґрупами на чужинѣ — се подія в нашій історії така незвичайна, що мусѣла викликати велике зацікавленє серед нашої суспільности, що робить і як веде ся тота молодіж на чужинѣ. Відчувала се молодіж, посилаючи дописи про своє житє в краєві часописи, відчували редакциї, містячи сї дописи.

Та як звичайно поза се йшли приватно всякі вістки, витворювали ся сплетнї, що неспокоїли суспільність, а друкованим проявом сих сплетень був „Галичанинъ“.

Як руська молодіж урядила сецесию з львівского університету, то перш усього здала собі ясно справу, що робить, і яке значінє має сецесия. Вона була вповнї сьвідома того, що сецесия не сама по собі ціль, лиш способом до ціли, та що сецесіонуючи, робить послїдну пробу з львівским університетом на дорозї полагодженя спірних справ. Вона була сьвідома і того, що сецесии не може удержати вічи, але мусить покінчити ся, та покінчити ся тоді, як руська молодіж буде вважала за відповідне її покінчити.

Ціла акциа за університетом спочивала доси в руках самої руської молодіжи. Вона сама про ню рішала, сама обдумувала всї свої кроки і робила се, що вважала за найлїпше. Природна консеквенциа мусїла кождому пробити се ясним і зрозумілим, що так само мусить справа йти дїй дальше і як ми маємо вийти з цілої справи побідоносно і честно, то не можемо університетської справи пустити зі своїх рук. Таний був товчок до наради на яку зібрала ся руська молодіж у Відни д. 6 с. м.

З кінцем курсу іменно почали насуватись питаня, що дальше, — чи перенести ся знов до львівского університету і звідти вести дальшу акцию в справі руського університету, чи сецесия має тривати дальше.

По основній 4-годинній нарадї прийшла молодіж до пересьвідченя, що поки-що нема нїякого субстрату до дискусії над поворотом до львівского університету, отже всякі балакания про покінченє сецесії поки-що заливна і шкідлива; отже ухвалено отсї резолюциї:

1. Руська молодіж зібрана у Відни д. 6 марта, уважає свій поворот до львівского університету за залежний від сповненя тих домагань, які сформулував запал руської молодіжи у Львові підчас сецесії та про які вона высказала ся на вічу д. 4 лютого с. р і застерігає ся, що про се, чи які небудь концесії є достаточні для повороту, рішає не хто инший, як загал всїх ґруп руської молодіжи.

II. Руська молодіж заявляє, що одиноким компетентним чинником до ведення сеї справи між молодіжею є цілий комітет руської молодіжи, уґрупованої у Львові, Відни, Кракові і Празї, і його репрезентанти.

Дня 7. марта були у Впр. Митрополита Шептицкого, що пробував у Рідни, тов. д-р Ол. Грабовський, Ос. Боцян і Євг. Косевич, і порушили так справу покінченя сецесії, як і справу ухвал на нарадї д. 6. марта. Митрополит згодив ся зовсім з поглядами бесідників на сю справу, що сецесії не слїд було би удержувати довше, як би лише були достаточні причини до повороту до львівського університету, що тепер поки-що ще нема субстрату до дискусії над сим, хоч і може бути в найблизшій будучинї, — що сю справу повинна молодіж сама рішити, та що инакше й годі було її тепер рішити.

Виходить отже, що справа виглядає трохи инакше, як вийшло зі стовпців „Галичанина“. Здає ся, кождий радїв би, як би молодіж мала як найшвидше спромогу вернути до львівського університету; але се розумїє кождий ясно, що з нїчим вертати молодіж не може й не повинна. Митрополит, що так інтересує ся справою сецесії молодіжи, є тої самої гадки. Чи і коли молодіж має вернути, се покаже може й найблизша будучність; але не дала про се поки-що нїяких вказівок теперішність, отже і балакания на сю тему передчасні

Зъ рады державної.

Вільшу часть вчерашного засїдания палати послів заняли промови руских послів д-ра Короля і Романчука. Перший промовляв при буджетї міністерства краєвої оборони, другий при буджетї міністерства просьвіти.

На початку засїдания президент міністрів відповів на інтерпеляцию п. Брайтера в справі браку заробків у Львові. Бесідник вичислив намірені в тім роцї роботи, котрі займуть богато рук. Між нишими бесїдник згадав проектовану містом будову дороги зі Львова до Сихова, будову університетської бібліотеки і зелїзницї Самбір-Ужок, котра буде 92 клм. довга. Підприємство будови зелїзницї Самбір-Ужок одержало поручене, аби заняло як найбільше робучих сил.

П. Король критикуючи військовий заряд підніс, що правительство цїлком не зважає на часті жалоби і домагання населення. Руські посли, хоч они суть представителями 3½-міліонового народу, не мають в тій палатї нїякого голосу. Правительство легким серцем може тих кілька голосів зречи ся; в той спосіб вже цїлий руский народ видано на поталу польскій партиї в Галичинї.

Бесідник навів цїлий ряд бажань Русинів в військових справах, отже: заведене дволїтної військової служби, що спеціяльно для руского населення є питанем істнованя, усунене тортурованя вояків, реформи військової процедури і закона карного і т. д. Бесїдник жалував ся також на упослїдженє руского языка і рускої церкви зі сторони військових властей.

П. Пастор домагав ся зміни §. 34 війського закона. Часто бував, що найстарший син вдови, увільнений на підставі закона від військової служби, вже оженений і є на власнім господарстві. Вдовиця має дїти а між ними другого сина, котрий властиво веде її господарство. Того другого сина вже не увільняють, бо він не є найстарший. Тут може зарадити відповідна зміна закона. Бесїдник домагав ся, аби урльопникам вільно було забирати з собою одїж, яку носили при війску, бо дуже часто не мають в чім вернути до дому. Домагав ся також запомог для родин, котрих члени пішли на вправи. — П. Даневич обговорював над'ужитя в війську, спеціяльно в X корпусї. До фактів звістних вже з процесів додав еще се, що в одним 1901 роцї було в Перемишли: 80 самоубійств вояків і 12 офіцирів, 70 случаїв тяжкого каліцтва, 40 случаїв помішаня у вояків а 4 у офіцирів, 13 вояків неспосібних до служби через терорізм. В одним роцї було там 219 жертв. Окрім того 400 вояків утїкло а 725 засуджено на тяжку вязницю, або на арешт. Від 1 до 27 сїчня с. р. відобрало собі житє 20 вояків і 6 офіцирів. На кождий отже день припадає одно самоубійство.

В голосованю буджет міністерства оборони краєвої принято.

При дискусії над буджетом міністерства просьвіти перший промовив пос. Романчук.

Бесїдник підніс, що під теперішним правительством, котре раз-у-раз запевнює о своїй обективности і безсторонности супротив всїх народів, Русинам дїє ся о много гірше, як коли небудь. На 21 членів ради шкільної краєвої в Галичинї засїдають тілько 4 Русини; на пять шкільних інспекторів краєвих для народних шкіл в Галичинї є тілько один Русин. В нїякій окружній радї шкільній Русини не мають більшости, навіть в тих округах, де їх є 85 до 90 процент. Окружні ради шкільні суть обсаджені по більшій части Поляками, котрі часто ворожо заховують ся супротив руского населення. Навіть місцеві ради шкільні суть тілько по части в руках Русинів, навіть в громадах, де нема нїодного Полика, в місцевих радах шкільних засїдають репрезентанти Поляків.

Хоч число руского населення в Галичинї рівнює ся числу польского населення, оба університети суть польскі. Університет у Львові, котрий утворено для Русинів, з літами став ся польским.

На 33 ґімназий, лиш 4 є рускі, а і ті суть по більшій части переповнені. Число руских народних шкіл має бути рівне числу польских шкіл. Тимчасом на 4404 народних шкіл, польских є 2043 а руских 1932. До того рускі школи суть в більшій части одноклясові, дуже мало є дво-або чотирокляcових. Перед утвореньем ради шкільної краєвої в 1867 роцї руских народних шкіл було в Галичинї більше як польских. В часї, в котрім не було шкільного примусу, руский народ засновував з власної ініціятиви школи. Коли би утворено окрему руску краєву раду шкільну, рускі школи росли би скорійшим темпом як нині.

З огляду на ті відносини Русини ставлять слїдуючі домагания: аби репрезентантів руского народу покликано до міністерства просьвіти; аби утворено руску секцию ради шкільної краєвої; аби на радї помножено чи-

Права руської мови у львівскім університетї.

(Дальше)

Перед всїм пригадую, що з огляду на ті письменні предложеня („Eingaben“), які до університету вносить, задержує собі усї права народности, бо се право послугує йому вже як підставі цїс. пост. з 71. Проте під тим оглядом треба його усе вважати „сторонною“.

Але чи й впрочім його становиско супротив університетської власти є становиском „сторони“, не можна абстрактно відповісти, але мусить ся осудити тілько по аналогії тих принціпів, які істнують що-до зносин зі сторонами в судах і инших державних урядах. Тут належить звернути увагу на дотичні постанови при судах. Тотї постанови подає точно

в) розп. мін. справедливости з 9 липня 1850 ч. 10340. З того розп. вимагаємо ось-які постанови:

„Для урядових зносин судів зі сторонами має обовязувати непарушиме правило, що в обсягу згаданого краю (с. т. Галичини) сторонам не лиш дозволено, свої справи предкладати судам в краєвій або в нїмецкій мові, але що судові власти є обовязані, при усякій урядовій зносї зі сторонами, як при устних розправах так при письменних виготовлених воспользуватись мовою зрозумілою для сторін.

З огляду на се вказує ся на слїдуючі постанови як ненарушиму засаду:

а) Сторонам вільно в яких небудь письменних предложених, які они вносять до судових властий в обсягу Галичини, в округах, що належать до обсягу львівского апеляційного суду, послугувати ся нїмецкою, або польскою або рускою мовою.

б) Протоколи про устні заяви сторін та про їх переслухання, далї про вискази сьвідків і знатоків у судових розправах взагалї, мають в висше поданім обсягу бути списувані в нїмецкій, польскій або рускій мові, в міру сего, яка з тих трех мов є рідною мовою дотичної сторони.

в) В письменних виготовлених для сторін мають судові власти у вказанім обсягу послугуватись сею з наведених трех мов, в якій внесено письменне предложеня, зложено устну заяву, або в якій відбуло ся переслуханє.

Коли одначе не буле нїякого письменного предложеня, нїякої устної заяви, анї протокольрного переслуханя, треба вважати на се, аби письменне виготовленє наступило в сїй мові, що є рідною мовою дотичної сторони. — Отся постанова обовязує всї галицкі власти судові з огляду на всї рішеня, повідомленя, візвания, припорученя і т. п.“.

Такі є загальні правила про внїшні зносини судових властий зі сторонами, громадами й нишими корпорациями. Тотї самі правила істнують при всїх державних властях і урядах в Галичинї, що слїдує з розп. президента міністрів з 4. липня 1860 ч. 545, яке обіймає всї уряди.

З них можемо точно пізнати, як далеко йдуть зносини властий на внї, та що взагалї належить до внїшного урядованя. Arg. a contr. слїдує з того безпосередно, що до внутрішного урядованя належать по істнуючим правним нормам всї инші аґенди, які не підпадають під йно що наведені постанови. Тим чином усталило ся що належить до внїшного урядованя, а що належить до внутрішного. Проте уже з гори мусимо сказати, що коли після цїс. пост. з 27. цьвітня 1879 польска мова має бути урядовою мовою львівского університету лиш у тім обсягу й після таких самих норм, як при судах і инших державних властях та урядах, то до внутрішного урядованя не може належати засадничо більший круг, нїж при инших урядах. Тому не треба in thesi призадумувати ся над тим, чи академік є стороною, чи нї, та вистарчає тілько вказати на дійсний обсяг внїшного та внутрішного урядованя по судах або инших державних властях, аби визначити границю між внутрішним а внїшним діловодством львівского університету.

Одначе не кінчимо на тім своїх аргументів. Уже висше поставили ми питанє, чи академік є „стороною“, а й верховодячий погляд хоче цїле наше питанє звести як-раз до сего, чи правне становиско академіка супротив університетської власти є таке саме, як становиско сторони в державних урядах

Проте докажемо, що за признанєм академікови прав „сторони“ промовляють дуже сильні мотиви. Але й тут можемо лиш тодї вірно осудити наше питанє, коли покликаємо ся на аналогію, котру санкціонувала цїс. пост. з 27 цьвітня 1879, і порівнаємо, хто есть стороною в судї або в инших державних урядах.

Перед судом є стороною кождий горожанин, що вступає в які небудь зносини з судом, о скільки він сам не є анї урядником судовим, анї не належить до судових слуг. Але навіть урядники та слуги судові можуть перед судом виступати як сторони, коли доходить своїх прав не в своїм урядовім характері, але як приватні особи. Бо звісно, що й урядник судовий може против третих осіб вносити позви або жалоби, й може від них бути позиваний; він може виступати як обжалований, приватний жалібник або приватна сторона в карнім процесї — а тодї само про себе розуміє ся, що задержує всї права „сторони“ та під тим оглядом стоїть на рівнї з нишими горожанами.

З того виходить, що його становиско як „сторони“ лиш о стільки уступає, о скільки він in concreto справдї виступає як урядник, значить, як представитель урядової власти й скільки він справдї находить ся у виконуваню урядової власти (пор. § 68 нар. зак.).

Отже не з тої причини, що належить до суду як певного орґанїзму, не то-

РЕСТАВРАЦИЯ АВТОМАТИЧНА в Пасажу ГАВСМАНА 208 3—5 припоручає свою добру дешеву кухню і всякі напитки.

ело руских ученів ради шкільної краєвої, а передовсім аби кресовано посади руских інспекторів для руских народних шкіл.

Спосіб, в який рада шкільна краєва в Галичині полагоджує інтереси руского шкільництва і предкладає о тім справоздання міністерству просьвіти, не є обективний і справедливий. Рада шкільна представляє їх в фальшивім сьвітлї. Окружні ради шкільні повинні мати численнійшу репрезентацию руского елементу. Число шкільних інспекторів Русинів повинно бути побільшене, або інспекторами повинні бути іменовані бодай особи прихильні Русинам і котрі суть обізнані з руским шкільництвом.

Дальшим домаганєм Русинів є утворенє руского університету у Львові. Руских студентів в австрійских університетах є звиш 800. Руский язик поробив в послїдних роках величезні поступи. Рускі катедри могли би бути в короткім часї дуже легко обсаджені фаховими силами. Руский університет не мусїв би бути утворений від разу цїлий; насамперед треба би обсадити найважнїйші катедри, а потому поволи дальші.

Конечне є засновуванє дальших руских ґімназий. При тім не треба покликувати ся на число руских учеників, котрі нинї ходять до ґімназий. Треба зважити, що коли заложить ся нові рускі ґімназиї, то число учеників буде три рази більше. Нинї многі родичі не посилають своїх дїтей до ґімназий тому, що они польскі.

Народні школи не суть рускі, лиш утраквістичні: руско-польскі, бо польский язик є в них обовязковий. В польских школах руский язик не є предметом обовязкової науки. Сей стан противить ся приписам закона. Треба отже перти на заряд просьвіти, аби уважав на справедливе виконуванє приписів закона. Польский язик може бути в руских школах предметом надобовязковим, але не треба его без потреби і против приписів робити обовязковим предметом. Заряд просьвіти повинен також познакомити ся з потребами і домаганнями руского народу.

Засїданє перервано і відложено на нинї.

НЕВРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Погромъ Анґлійцївъ, о котрімъ мы подали коротко оногды вѣсти, який принѣсъ телеґрафъ зъ далекои Африки — се грімъ зъ ясного неба, котрого якъ найменше можна надѣяти ся. Въ хвили, коли здавало ся, що війна наближаєсь до кінця, взятє Метуена до неволї, дотклівый погромъ Анґлійцївъ віддаляє перспективу мира, вымагає реванжу и дальшихъ жертвъ въ людяхъ и шахъ. Та всего дивнїйше, що тотї Буры, котрыхъ въ послїдномъ часї якъ бы не було, найшлись наразъ въ такъ поважномъ числї, що могли полонити цїлый віддїлъ анґлійскій зъ ґенераломъ на чолї. Жалобна вѣсть зъ поля битвы вызвала въ Анґліи величезне, пригноблюче вражінє.

Третій рокъ тревае богатырскій бій горстки вольного народа зъ анґлійскими наѣздниками. Здавалось що нерівна борба вже зъ самого початку рѣшить ся въ користь Буровъ, коли лише Анґлія переслала до Африки 160.000 доборового войска, 200,000 коней и мілїярды франковъ, а цїле бурске населенє столько не выносило. И полишила Анґлія 100.000 забитыхъ и раненыхъ, наняла другихъ зновъ же столько, щобы лише загарбати новї копальнї золота и діяментовъ, закрѣпостити вольный народъ.

Нинї льордъ Метуенъ раненый и въ плїну у Буровъ, а се не може остатись безъ важныхъ наслїдковъ. Насамперед Анґлійцї переконались, що воєнна управа въ Лондонї ихъ туманила, що рапорты гетьмана Кіченера були невірнї, та що почетный даръ на коронацію королеви Едвардови VII, який мавъ складатись зъ двохъ побитыхъ, а до теперь независимыхъ, републикъ не такъ легко прийде ся зложити у стопъ короны анґлійскои.

Правда, що зъ того погрому ще не заключати о побѣдї Буровъ, о капітуляциї Анґлії, де все ще верховодять Чемберленъ и Бродрикъ, головнї виновники тои для обохъ сторонъ нещасливои войны. Анґлія въ силї ще выслати новї войска на подмогу тамъ стоячимъ, но треба и те розважити, що неразъ и слабшій чисельно побѣджають вооружену армію, коли по ихъ сторонї стоить народъ, що обороняє свою вотчину, не зависимость, свободу. Передъ силою, котру одушевляє велика, свята идея, не устоить хоть бы який мілїтарный кольосъ, а тутъ якъ разъ таке заходить мѣжь Бурами и Анґлійцями.

Свадьба політичного значіня. Сего тыждня заручивъ ся 23 лїтный князь Мірко, другій зъ черги сынъ володѣючого князя Чорногоры Николая, зъ 20-лїтною Наталією Константиновичівною, дочкою сербского полковника, вуйка короля сербского Александра.

Самъ фактъ сихъ заручинъ, що вобдбули ся 11 с. м. въ Ніцї, не мавъ бы впрочомъ важнїйшого значіня, якъ бы вже изъ самого супоставленя именъ Александра и Николая, значить родовъ Обреновичовъ и Неґушівъ само собою не насувало ся питанє наслїдства сербского престола, котре вобдъ якогось часу живо занимає интересованій круги. Отець князя Мірка давно носить ся зъ великосербскими плянами и уважає себе и свій домъ покликанымъ до заснованя велико-сербского королївства, а отець невѣсты є близкимъ кревнымъ Обреновичівъ, та лишь вобдъ часу подружя короля Александра порознивъ ся зъ королївскимъ конакомъ и проживає по-за границами краю.

Черезъ сей заручины и подруже, яке має наступити въ маю, утворить ся звизь мѣжь династіями въ Белградї и Цетинїи и скрѣпить ще бильше великосербскій аспіраціи князя чорногорского, и то въ часї, коли Караджорджевичі такъ голосно стали подносити свои претенсіи и розвивати аґітацію о сербскій престолъ. А князь чорногорскій и зъ Караджорджевичами також посвояченый.

Такимъ способомъ переходить теперь цїла вагота полудньово-славяньскихъ справъ въ руки князя Николая, котрый въ данімъ разї рѣшавъ бы и сербскомъ наслїдствї престола, и въ томъ лежить цїла суть и політична перспектива сихъ, на теперь, заручинъ князя Мірка зъ Наталією Константиновичівною.

Додамо при тій нагодї, що зъ 6 дочокъ сего найскромнїйшого володѣючого князя въ Европї, двї дочки, Міліца и Стана замужнї за велик. князями россійскими, Єлена є женою короля Италії, одна дочка за княземъ Ватенберґомъ а молодшій Ксенія и Вѣра ще незамужнї; зъ 3 сыновъ, найстаршій Данило ожененый зъ княгинею Мекленбурскою, Мірко женить ся зъ кузинкою Обреновичівъ, а остав ще наймолодшій Петро.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Від Старого Самбора. *[Розвязанє Читальнї „Просьвіти“ в Головецку.]*

Село Головецко має двох сьвященників: більша часть долїшна має власного пароха; горішна, менша, в устах народа „Бабина“, разом з сїльцем Вицьовом творить самостійне сотрудництво. Коли перед кількома лїтами о. Гамерскій, парох в Головецку, перейшов на иншу парохію, обняв управу парохії молодий сьвященик, о. Николай Бурмич, таки родом з Головецка. Великий прихильник народної справи, задумав трудити ся для добра близких собі селян і відкрив в селї читальню „Просьвіти“. Люди радо горнули ся, давали вкладки, мали по кілька часописий і досить книжек. Тамошний ґазда Іван Кузьмин вибудував осібний дім з кількома комнатами, приняв до него читальню, відкрив сїльску крамницю, і все йшло як найлїпше. Село Головецко має з 2000 мешканців, а в тих часах щось в двох місцях розпочали ріжні підприємці копати ями, глядаючи нафти, тож і крамниця могла добре стояти. Люди мали просьвітний осередок, вечерами радо сходили ся, одні читали, другі слухали, і читальня „Просьвіти“ в Головецку давала великі надії на будуче. Та на жаль надії не справдили ся. Парохом в Головецку став о. А. Полянський, а о. Бурмич перебрав ся на иншe місце. Читальнї не було кому доглядати, і вона почала хилити ся до упадку. Також і Іван Кузьмин покинув вести дальше крамницю, бо якось не йшло добре. З початком 1898 р. скликали члени загальні збори читальнї; був на тих зборах о. Димитрий Марчак, самост. сотрудник з Головецка горішного, були нафтярі, занятї при копальнях в Головецку, і богато селян. Вибрано новий видїл, а головою о. Марчака. Зібрано також членські вкладки і добровільні датки; директори і управителї копалень також причинили ся і то більшими датками; разом було тих гроший около 25 зр. Гроші взяв до себе о. Марчак. Та від сего часу цїлком замерло житє в читальни. Часописий не було, люди не мали що читати і не приходили. В селї і під нашим зглядом настав скоро цїлковитий нелад; якось і люди почали против себе взаїмно ворогувати, а остаточно цїлковитий розстрій показав ся при виборах до державної ради і до сойму. Колись добре село, вислало до вибору хруній. Не стало доброго проводу, та через те пішли люди в розтїч. Аж ось сеї осени вийшов декрет з ц. к. староства в Старім Самборі, що читальню „Просьвіти“ в Головецку розвязує ся. Се рішенє прийшло було до Івана Кузьмина, а сей занїс его до о. Марчака. Звідтам тяжко его добути, то і не знати добре, з якої притоки читальню розвязано. Повідали люди, що староство задля того розвязало читальню, що за 1900 і 1901 р. не дав заряд никазу членів. Коли так, то староство не могло би оправдати свого поступку. Деинде, коли не дадуть виказу членів, грозить ся голові читальнї карним писанцем; так могло бути і в Головецку. Можна навіть напевно догадувати ся, що сей декрет був замовленний в старостві таки з Головецка, бо комусь ся читальня була дуже не на руку. Також жалували ся члени читальні, що не знають, де поділо ся 25 зр. зложених на загальних зборах в 1898 р. Головний видїл „Просьвіти“ у Львові повинен би через ц. к. намістництво зажадати відкликанї рішеня ц. к. староства в Ст. Самборі в справі розвязанї читальнї „Просьвіти“ в Головецку. Поодині селяни, і то поважнїйші люди, дуже не раді розвязаню читальнї і старали ся її назад привернути до житя. Та се їм якось не йде легко, бо якась злобна рука все робить їм на перекір. Суть ще люди на Руси, нїкчемні падлюки, що задля себелюбства дуже боять ся просьвіти народа. В Головецку жаждуть люди сьвітла, домагають ся умілого проводу, та нема ному їм сего дати.

Зъ Турки. *[Читальня. Новины.]*

Доносимо Вамъ зъ нашои Турки, що читальня наша основана ще въ роцї 1889 бувшимъ посломъ нашого повіту Костемъ Теліщевскимъ, ожила сего року новымъ житемъ.

Читальня наша є читальнею самостійною т. є. не є анї читальнею „Просвѣты“ анї „Качковского“. Въ першихъ рокахъ свого истнованя, поки були на мѣсци ей основатель и люде тои мѣры, яки теперішный посолъ до сойму Могильницкій, кандидатъ нотаріяту Телесницкій, розвивала ся красно, поддержувала духа патріотичного въ самій Турцї, була одинокимъ прикладомъ на турчаньскій повітъ и вдограла навіть середъ тогдашныхъ вдносинъ нашихъ дуже видну ролю. Зъ часомъ однакъ людей, що стояли на передї читальнї, не стало, настали часы гнету подъ управою славно-звістного староста Бѣлиньского, и читальники позбавленї наразъ людей свѣтлыхъ и охочихъ до працї розійшлись, оставивши читальню на власній судьбѣ, и всяке житє немовь завмерло.

Сего-жь року що-йно передъ двома недѣлями зобралась зновъ охотна громадка около 50 людей, що загадали давне житє зновъ воскресити а здвигнути читальню нашу на те становиско, яке она въ Турчаньскій закутинї занятї повинна и занятї мусить, та вдбула подъ проводомъ о. дек. Михаила Прухницкого загальнї зборы, на котрыхъ выбрало на выдѣловыхъ: о. дек. Михаила Прухницкого, судію Івана Кохановского, офіцінла Панталеймона Пюрка, господарѣвъ Іосифа Яворского Фавівча и Тому Косцьовича, а на заступниковъ Іосифа Яворского Мартича и Івана Дорошкевича.

Выдѣлъ той уконституовавъ ся дня 9 марта 1902 въ той способъ, що выбравъ головою: о. Прухницкого, заступникомъ голови Кохановского, секретаремъ Іосифа Яворского Фавівча, бібльотекаремъ Панталеймона Пюрка, касіромъ Тому Косцьовича. На внесенє Івана Кохановского рѣшено запренумерувати для читальнї „Дѣло“ и приступити въ члены товариства „Просвѣта“, на внесенє Панталеймона Пюрка рѣшено приступити також въ члены общества Качковского. Надто дістає читальня наша даромъ до читаня „Русское Слово“ и „Русску Раду“ вдъ п. Прухницкои и „Свободу“ вдъ Панталеймона Пюрка. Рѣшено також вднести ся письменно до редакціи „Господаря и Господарскои Газеты“ зъ просьбою о надісланє ихъ оказовихъ чиселъ тихъ часописей, аби зъ помежи нихъ выбрати котрусь для читальнї. Вкінци ухвалено вднести ся до о. Скобельского въ Лосинци зъ просьбою, чи бы не зволивъ занятися зорганізованемъ хору, бо є въ насъ сили до того, лише бракъ организатора въ томъ напрямѣ.

На слѣдуючу недѣлю т. є. на 16 марци с. р. заповѣвъ вже п. Кохановскій вдчитъ въ читальнї „О тестаментахъ“, котрый вдбудесь вечеромъ въ хатї госп. Іосифа Яворского Мартича, у котрого читальня наша на сей рокъ буде коморувати.

Сподївати ся належить, що читальня наша, вступивши зновъ на дорогу правдивого житя, положить вже разъ тревалї основы для свого будучого розвою и выробить въ собі сили власнї домородні, котрі зумѣють поддержати се єдине просвѣтне товариство въ нашій сторонї.

Для рускои публики буде також цїкаво знати и пару иншихъ новинъ зъ житя політичного Турчаньскои Руси. Русь наша вже вддыхає лекше, бо обуха, що висївъ надъ нею за старостованя сумной памяти Бѣлиньского, вже не стало. Не вийшла політика Бѣлиньскому и его заушникамъ на добре. Гадавъ неборакъ, що є сатрапомъ въ Туреччинѣ, котрого вже нѣхто не зможе повалити, выробивъ собі цѣлу фалянґу посѣпакъ зъ рожнои бранкї, котра гадала, що подъ его покровомъ може безкарно воювати и ще достане похвальні дипльомы, дочекавсь авансовъ и Богъ зна чого; а тымчасомъ не такъ склало ся якъ ждало ся! „Ze względów służbowych“ забрали насамперед комісаря Луцкого до Ропчиць, а бувъ то — най ему Богъ сего не памятає — сердечный нашъ приятель. „Ze względów służbowych“ пошовъ Бѣлиньскій на урльопъ, кажуть на тое, аби вже зъ него не вертати на старосту до Турки. Кажуть навѣть, що має якійсь дефектъ на „умѣ“; бувае се звычайно знана намъ вже покривка всякихъ можливыхъ и неможливыхъ „прегрѣшенїй“ подобныхъ людей. Секретарь судовый Годолї, що рівножь вддавъ ся „na usługi i w opiekę“ старостї Бѣлиньскому и навѣть мавъ надію, що за его протекцію выавансує на совѣтника, доробивъ ся и за політику и за свою надто велику прихильность до рускои „худобы и голоты“ — якъ нась все при выборахъ называвъ, дисциплінарки и нинї вже суспендованый клене, на чомъ свѣтъ стоить, свого бувшого протектора Бѣлиньского, котрого люта зима турчаньска загнала до теплого Мерану. Носивъ вовкъ — понесли и вовка! Dr. Sękiewicz, лѣкарь стративши таке любе товариство, якъ Луцкій, Бѣлиньскій, Годолї, кажуть, також несподобавъ собі Турки и хоче ити до Львова, бо не має тутъ зъ кимъ жити. Въ загалї въ таборѣ, що до недавна потрясавъ цѣлымъ житемъ Турки, велика консернація. Навѣть и віцебурмістръ Мойше Шехтеръ не хотївъ до недавна вѣрити въ таку змінчивость судьбы и присягъ бы бувъ, що Бѣлиньскій такъ до смерти въ Турцї буде царювати.

Благословить ся вже въ Турцї на день Божій, то и є надія, що Русь наша ожие новымъ та лучшимъ житемъ!

Одень зъ читальникивъ.

му, що становить подекуди інтеґральну частину судового орґанїзму — бо-ж він нераз у судї як приватна особа своїх приватних прав доходити може — але тільки тому, що й о скільо він in concreto судову власть на вні заступає й її виконує, тратить права „сторони“; — але де він не функціонує як представитель і виконуючий орґан свого уряду, там не може стратити своїх горожаньских прав, і тодї його правне становиско супротив уряду є таке саме, як иншихъ горожан на підставі права, в конституції признаного. Проте критериа, чи хтось перед урядом виступає як сторона, чи не є стороною, лежить у тім, чи ходить о захованє горожаньских прав, чи о заступництво й виконуванє урядової власти.

Неодному могло-б одначе отсе поняте „сторони“ видавати ся за широким, тому можна-б його в однім напрямі дещо стїснити. Таке обмеженє слїдує з поникших прикладів: Коли пр. урядник просить о удїленє урльопу у зверхній власти, або коли против нього виточено дисциплїнарне слїдство, то він не виступає анї як представитель анї як виконуючий орґан дотичного уряду, але все-таки виступає в урядовім характері як підчиненый супротив зверхної власти.

З того слїдує a contrario тїснїйше поняте сторони. Коли в наведених тепер случаях не хочемо урядника вважати стороною, то з ширшого поняти сторони мусимо вилучити тільки случаї, де він виступає в урядовім характері як підчиненый перед зверхною властию.

Коли-ж тотї виводи приміримо аналоґічно до університетских властий, мусимо прийти до висновку, що академік є „стороною“.

(Конець буде.)

Сладки на потребы академ. молодѣжи..

На руки Адміністраціи „Дѣла“.

О. І. Юзьвяк від сьвященьства деканату мокриньского 4·88 К. Панї в Старій Солї: Макухова 4 К. Голубовска 5 К. Миговичева 2 К. О. Н. Чубатий в Петриковї (другий раз) 4 К. Хлопи і жінки в Кобиловолок 5·30 К. о. Н. Кумановский в Німчинї 10 К. о. п. Німчиньский в Команьчи 19 К. Брацтво мужів і сестер в Волощинї з коляди 23·60 К. Разом 68·78 К.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) Въ Турцї вдбуде ся дня 20 м. марц. с. р. въ сали Рады повітовой загальні збори: І. **Филіи Общества Качковского** рано, а **Народнои Рады** по полудни. — О год. 8 править ся Богослуженє, а вдтакъ слюбують парады въ звычайномъ порядку т. справоздане зъ дѣяльности, выбори и уконституованє ся новыхъ выдѣловъ членовъ. На зборахъ Народнои Рады буде ся обговорювати справа селянськои буровни в Турцї. Отже запрашає ся щиро всѣхъ Патріотовъ повіта турчаньского, а численно зъѣхали ся и привезли зъ собою своихъ селянъ до участи, котра певно обновить насъ, заохотить и загрѣе до дальшои дѣяльности. Вдъ Выдѣловъ обох товариствъ.

(+) **Зъ Товариства для розвою рускои штуки.** Дня 1-го н. ст. марта 1902 р. вдбулась третій звычайній загальній збори Товариства. Голова товариства п. Василь Нагірный вдкрывъ збори о годинѣ 7 вечеромъ вдповѣдною промовою и поклонивъ на секретаря п. В. Крижановского. П. Крижановскій вдчитавъ слѣдуюче справоздане зъ дѣяльности Товариства за третый рокъ адміністраційный 1901:

Зъ кінцемъ р. 1900 числило наше Товариство 125 членовъ зъ 160 деклароваными удѣлами на квоту 1600 кор. Въ роцї 1901 прибуло новыхъ членовъ 12, померло 5 и 1

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ

Нинѣ и щоденно концертъ

звѣстнои капелї дамскои „Буковина“

Напоє и перекуски якъ найлучшій.

ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Вірменьскои.)

201 (—16

членъ уступивъ, такъ що зъ кôнцемъ року 1901 позôстало въ Товариствѣ 131 членôвъ зъ 166 деклúрованими удѣлами на суму 1660 кор. Станъ неплаченыхъ удѣлôвъ вразъ зъ дописаною дівідендою зъ кôнцемъ року 1901 выказує квоту 1715 кор. 44 с. — Фондъ резервовый Товариства зъ кôнцемъ р. 1900 выносивъ 292 кор 74 сот., въ роцѣ 1901 побôльшивъ ся о 81 кор. 12 с, такъ що зъ р. 1901 выносить 374 кор. 12 с. Фондъ запомоговый и емеритальный Товариства въ квотѣ 40 кор. 59 с. побôльшивъ ся о 52 вор. 44 с. и зъ кôнцемъ року 1901 выносить квоту 93 кор. 03 с. Фондъ для заснованя рускои школы малярства, котрый представлявъ квоту 60 кор. 87 с., побôльшивъ ся о 78 кор. 64 сот. и выносить зъ кôнцемъ р. 1901 квоту 139 кор. 51 сот. Всѣ фонды, якими Товариство въ р. 1901 диспоновало т. є. фондъ резервовый, фондъ запомоговый и емеритальный, фондъ для заснованя рускои школы малярства и удѣлы членôвъ выносили разомъ квоту 2430 кор. 11 сот., а загальный оборотъ касовый выказує 84.392 кор. 84 с. — Въ р. 1901 мало Товариство 26 замовлень на суму 16.459 кор., а кромѣ того выкôнчено позôстали зъ попереднього року роботы на квоту 9093 кор. 66 сот., такъ що въ роцѣ 1901 выконано робôтъ въ Товариствѣ на загальну суму: 25.552 кор. 60 сот. — Замовленя, котрѝ Товариство въ р. 1901 до выконаня получило, походили зъ слѣдующихъ мѣсцевостей: Крукеничѣ, Рокôтна, Рава руска, Нароль, Синявка, Дроговыже, Яблôнка, Ягольница, Суровицѣ, Береги, Лабова, Козьова, Ольшанвця, Николаѣвъ, Чашинъ, Бабина, Жеґестôвъ, Дерновъ, Микуличинъ, Руда манастирска, Волкôвцѣ, Побережне, Хотѣнь, Пôдберезцѣ, Сороки коло Львова и Пацикôвъ коло Долины. Наведенѝ роботы Товариство вже выконало кромѣ роботы въ Ягольницѣ, котра є на окôнченю. Въ Товариствѣ въ тôмъ роцѣ було занятыхъ 11 малярôвъ, 4 позолотарѣ и 3 рѣзьбарѣ, а роботы выконували ся будьто въ роботи Товариства, будьто на мѣсцяхъ замовлень. Товариство въ тôмъ роцѣ утримувало на мешканю двохъ ученикôвъ, котрѝ ходили також на науку малярства декоративного до тут. школы промысловои.

По вôдчитаню повысшого справоздання обдчитавъ п. В. Угринъ бількись Товариства за рôкъ 1901, пôсля котрого чистый зыскъ загненый въ тôмъ роцѣ выносить квоту 150 кор. 13 сот., а котрый по мысли §. 51 статута розділено такъ слѣдує: 10% до фонду резервового (26 кор. 82 с.), 20% до фонду запомогового и емеритального (51 кор. 63 с.), 30% до фонду для заснованя рускои школы малярства (77 кор. 40 с.) и 40% на дівіденду вôдъ удѣлôвъ (103 кор. 25 с.) т. є. 4% вôдъ уплаченого удѣлу.

По переведенôй дискусіи та удѣленю рядѣ надзирающôй и дирекціи абсолюторіи зъ веденя справъ товариства въ роцѣ адміністраційнôмъ 1901 поставивъ предсѣдатель зборôвъ именемъ Рады надзирающои внесеня, щобы збори уповажнили Дирекцію до выплаты титуломъ дівіденды вôдъ удѣлôвъ членьскихъ въ зыску за рôкъ 1901 по 7%. Внесеня со принято.

Опôсля приступлено до выбору новои Рады надзирающои и выбрано тайнымъ голосованьемъ 9 членôвъ рады, а то: пп. архітекта Василя Нагôрного, ц. к. радника суду Титка Ивановича, катехита о. Євгена Гузара, каси̇ра „Дністра“ Ивана Бачиньского, архітекта Михайла Гонейка, управителя книгарнѣ Антона Хойнацкого, инжинєра Выдѣлу краєв. Володимира Дидиньского и арт. маляра Теофила Копистиньского.

Послѣднюю точкою порядку дневного були внесеня и интерпеляціи членôвъ; а що нихто зъ членôвъ голосу не забиравъ, подякувавъ предсѣдатель членамъ за участь въ ихъ зборахъ, головно тымъ, що зъ далеких сторôнъ прибули, пожеланъ дальшого розвою Товариству и закрывъ збори.

— 27 лютого вôдбули ся **въ Рогатинѣ** то вже въ „Дѣлѣ“ було заповѣ- загальнѝ зборы повѣтовои Рогатинщини Просвѣты при участи надъ сотокъ селянъ и кôльканацять священиків (инший занятѝ були приготовленемъ Шевченкôвсково, котрый тои-жъ вôдбувъ ся.) Зъ справоздання секретаря головного выдѣлу о. Кудрика довѣдавъ ся, що якъ-небудь майже у всѣхъ селянського повѣту є читальнѣ, котрѝ дають сильнѝ ознаки житя, якъ-не пальне заложено въ послѣднихъ часахъ въ Явчôмъ и Чесникахъ (читальня въ Журовѣ за 1600 К): ...ий духъ на поли просвѣтнôмъ не ...кий, який буявъ тогдѣ, якъ коло сеи справи заходилось широко звѣстнѝ патріоты, оо. Магогоньскій, Городецкій, Яворскій Маркевичъ. Много дасть ся выправдати ...сь, що въ послѣдныхъ часахъ выпали ...ъ два выборы (до рады державнои и до ...му, а звѣстно, що „въ такôй добѣ цѣла ...ата звернена головно на тую політичну ...боту; все-жъ таки годило бы ся по Рогатинщинѣ сподѣватись чогось бôльше на-поли просвѣтнôмъ. Дальше указавъ о. секретарь на заложену выдѣломъ въ Рогатинѣ ...ову для школярѣвъ народныхъ школъ. ...са тая выслала уже 4 своихъ выхованцівъ до гімназій, а въ сѣмъ роцѣ мая ихъ ...а 19. Вкôнци зборы приняли справоздання ...ъ дискусіи, почôмъ приступлено до выбору ...нового выдѣлу; выбрани поновно оо. Маг...ньскій, Городецкій, Залужный и Ку...ъ, а кромѣ нихъ о. Пеленьскій, пп. Те...ъ Сверида, Гнатъ Гривнякъ, д-ръ Мо...ницкій и Илюнька Готра. Зъ черги на...ивъ выкладъ п. Короля о молочарствѣ ...ковництвѣ, якъ звычайно, дуже приступ...; зібрани селяне очевидно були вдяч-

дуже заинтересованѝ, бо задавали питання, давали вôдповѣди и робили свои уваги. О. Городецкій заявивъ, що сего року закупить выдѣлъ за 80 К щепъ и роздасть ихъ помѣжь членôвъ Просвѣты. Зібранѝ похвалили се, бо роздаване доси насѣне рôжныхъ травъ якось не удалось. Вкôнци вписалось 77 новыхъ членôвъ. Потому зложено на фондъ Народного Дому въ Рогатинѣ 28 К, а по горячôмъ зазывѣ о. Городецкого до невтомной дальшои працѣ просвѣтной закôнчили ся зборы.

Вечеромъ того дня вôдбувъ ся вокально-музикальный вечерокъ въ 41 роковины Тарасовои смерти. Продукціи вôдбули ся домородними силами зъ выняткомъ гры на цитрѣ, до котрои упрошено п. Ольгу Дутке-вичівну (сестру п-ѣ Нагôрнои) зô Львова. Не пôдлещуючи концертантамъ, признати треба, що выконаня кождои точки програмы було справдешнымъ пиромъ для численно зібранои публики. Але-жъ бо и грѣхомъ було бы не згадати за тую щиру и палку охоту, зъ якою участники концерту приготовляли ся до выступу. На двѣ проби спѣву, що вôдбули ся въ Рогатинѣ и за кождымъ разомъ тревали вôдъ рана до вечера, приѣздили участники по двацять и кôлька кільометрôвъ (якъ зъ Залесець, зъ Бурштина, зъ Васичина), не згадуючи вже о тыхъ, що близше мешкають. За те належить ся имъ щира подяка.

(+) Дня 9. с. м. дав **„Снятиньский Боян“** перший свій концерт. Молоде се товариство стоїть доперва від осени, а має вже 87 дійсних членів, та розвиваєсь дуже красно. Складає ся переважно з замісцевих сил, бо в самім місті не богато есть сьпівучої інтеліґенції. Суть там члени навіть з поза Городенки, та мимо шести миль колової дороги приїзджають на проби. Се справді може імпонувати всім галицким Боянам. Честь їм за се, честь й видїлови, що з'умів їх зібрати та заохотити до сего. Концерт випав одним словом „славно“. Під знаменитою батутою п. Шепаровича, котрий не щадить нї працї нї грудий, котрий є душею товариства; всї хори під его кермою вийшли бездоганно.. В програму входили трудні кусники між иншими пр. Псалом Бортнянського: „Вскую прискорбна еси“, а однакож хор відсьпівав его дуже добре. Вийми з опери: „Запорожець за Дунаєм“ Артемовского були може трохи за довгі, бо складали ся з 10 частий; але виконаня їх вийшло добре. Ch. Danck: „Resignation“ і M. Hausera „Rapsodie hongroise“, два соля скрипкові п. Миколи Харжевского в супроводї фортеп. п. Лукасевича були з прецизією виконані. П. Харжевскій має великий талант музичний і будучність перед собою, а знов в акомпаниментї п. Лукасевича пізнав я відразу руку вправну, руку артиста, що добре зрозумів свій інструмент. Публика нагородила їх грімкими оплесками. Молодий баритоніст п. Клюк має дуже милий голос. Відсьпіван Вербицкого: „Кэтиш ся, котиш“... і пару соль з хором так красно, що мусїв все повторяти. Короною вечерка була безперечно цитра о. Кириловича з Коломиї. Хоч „Divertissement Verdio-ого“ є дуже трудне, о. Кирилович відограв его артистично. Чудові тони, які видобув симпатичний о. катехит, ті пасажі, glissanda, flageokt-и і т. д. так очарували публику, що оплескам не було кінця. На загальне жадане відограв ще „Потпурі“ свого укладу.

Гостий на концерті було повно, але майже самі місцеві, бо околиця якось не дописала. Богато також було Поляків.

Соколик з над Прута.

Шевченкове сьвято у Львові.

Шевченкові вечерниці, уладжені вчера львівскими українсько-рускими товариствами, випали на жаль не так гарно, як се бувало минулих літ. Ахилевою пятою вчерашних вечерниць були хорові точки програми з виїмкою одної „Молитви“ (Шевченка-Людкевича), що загалом беручи випала добре. За те в иншихточках, так незосьпіваних, так невправлених хорів, а особливо так детонуючих, так немилосердно фальшуючих сопранів ми мабуть на Шевченківскім сьвятї у Львові не чували. Не знаємо, чому приписати сю невдачу хорів: чи може ослабленю їх задля виїзду значної части сьпівакiв-академиків на чужину, чи може таки за малому вивченю хорів. Відсьпіване першого „фраґменту“ Топольницкого було фатальне. І другий та третий „фраґмент“ Топольницкого та Січиньского „Пісне моя“ теж випали невдоволяюче, але бодай можна їх було слухати. Добре відсьпівав мужеский хор Топольницкого „Небесная поміч Божа“, і се вже не вина хору, коли ся точка програми не викликала великого вражіня. Причину сего треба шукати таки в самій композиції. За те деклямації випали дуже гарно. Вони звичайно нудять слухачів, так що ціла саля вже нетерпеливо, щоби скорше ся офіціяльна точка програми скінчила ся. Про вчерашні-ж деклямації мусимо сказати як раз противно. І п-ні Олена Будзиновска, що деклямувала „Чигирин“ і п. Корнило Устиянович, що виголосив „Гамаліїв“ та в додатку, викликаний одушевленою публикою, ще й свій власний твір „Ілї, ілї, лама сабафтані!“ — збирали гучні оплески, в повнім того слова значінню заслужені. П-ї Олена Будзиновска, донька незабутого драматичного артиста бл. п. Стефурака, унаслїдила видко божу іскру драматичного таланту свого вітця, а вчерашний її виступ дав нам пізнати в ній знамениту декляматорску силу. — Про п. Корнила Устияновича — що-ж нам казати? З давен звісний поет-декляматор, наших похвал не потребує. Але скажемо, що п. Корн. Устиянович вчера деклямував так преславно, як ще може ніколи. А може се тілько відсьвіжене вражіне его декляматорского артизму каже між усїма его славними виступами вітку першенъства признати вчорашному дневи. Аранжери концерту заанґажованем двох так визначних декляматорских сил справили публиці справдішну розкіш.

Та кульмінацийними точками вчерашного концерту були безперечно: фортепянова п-и Дарії Шухевичівної (Ґріґа „концерт A-moll“ в супроводї орхестри) і „Молитва“ п. Людкевича — мішаний хор в супроводї орхестри. І твір призначений для фортепянової продукциї, дуже щасливо був дібраний і п-а Д. Шухевичівна грала не добре, не гарно, але прямо знаменито. Ми мали нагоду чувати п-у Д. Шухевичівну вже не на однім концерті і все мусїли ми любувати ся еї незрівнаною технїкою, мягкостию і плавностию еї артистичної гри; та для вчерашної гри годї нам найти непересадних, але повних щирого одушевлення слів признання. Виставлена-ж вчера „Молитва“ п. Людкевича є великим ступінем вперед у розвитку композиторского таланту автора.

Годить ся ще згадати про композицию Січиньского „Пісне моя“. Композиция, як всї твори сего автора, гарна, поважна що при добрім виконаню зробила би ефект. На жаль, як сказано, виконано її слабо.

Продукциї і акомпаніяменти орхестри 80 пп. під управою звісного нашій публиці п. Ролля випали, як звичайно, дуже гарно; орхестра ся має від давна заслужену славу та й тепер не завела надїй слухачів. П. Ролль збирав вповнї заслужені оплески.

Вкінци згадати би ще про промови, якими після першої продукциї орхестри розпочало ся вчерашне сьвято. Промовляв д-р Кость Левицкий коротко і відповідно до хвилї, а іменем молодїжи (сим разом технічної) п. Тузик — трохи за довго і за тихо.

Концерт закінчив ся відсьпіванем національних имнів по год. 10-ій веч.

НОВИНКИ.

— **На книжку вкладкову Тов. вз. кредиту „Дністеръ“** на фондъ запомоговый для академічнои молодѣжи вплынули дня 13 марта с. р. дальшѝ датки въ сумѣ 231 К 07 с, до того переносъ зъ дня 12 марта 57.486 К 27 с, отже загаломъ по день 13 марта включно вплынуло **57.717 К 34 с.**

— **Сьвяточні вечерниці** в честь Тар. Шевченка уладжує молодїж учительскої семинарії в Станїславові д. 15 с. м. в сали „Сокола“ під проводом проф. Урбанього.

— **Русиноїдний Wiek XX.** пише про відносин *рускої церкви в Парагваю* ось що: (в статї „Powrót do schyzmy в ч. 630 з 8 с. м. „Істнованє такого розпорядженя конґреґациї „de propaganda fide“, зневоляючого бразилїйских Русинів до виховуваня дїтий в римо-католицкім обрядї, є можливе, бо епископи полудньово-американьскі нерадо і підозріваючо глядять на уніятских сьвящеників і не хотїли навіть допускати їх до виконуваня чинностий духовних. (За чию ініціятивою і підмовою? О тім знає найлїпше редакция Wiek'y, котра певно має дуже близкі і точні информациї о справі. — *М. П.*) В Бразилії іменно, де серед нашого духовеньства римо-католицкого проявляло ся в послїдних часах змаганє до знесеня целїбату, присутність женатих сьвящеників може викликати соблазнь або навіть відступство. (Цікаве! Кельондзи бразилїйскі живуть у фактичній полїґамії, а соблазнять ся примірним законно одноженним сьвящеником!.. *М. П.*) Справа відносин руских сьвящеників до (тамошної) єрархії церковної (латиньскої) і справа творенъ окремих парохій руских насувають також поважні трудности (?!) Нїчого дивного, що полудньово-американьскі епископи хотять позбутись клопоту, тим більше що рускі поселенцї радо (?!) належать до парохій латиньских і ходять до костелів. (Після здорового розуму найлїпше увільнить ся тих латиньских епископів від того „клопоту“, коли заіменує ся для Русинів руского епископа або бодай вікария апостольского і вилучить ся їх зпід власти місцевих епископів, піддаючи впрост під власть львівского митрополита! Инакше і не може бути! *М. П.*). Впрочім — пише дальше добре поінформований Wiek XX. — як доносять рускі часописи, Рим згодив ся на відкликаня згаданого розпорядженя. (Ще не знаємо, чи відкликані ті розпорядженя! *М. Ред.*). О що отже ходить? А о то лише, щоби Русини, борони Боже, не польщили ся. Що правда, не грозить їм се в Канадї анї в Сполучених Державах“ і т. д. — З повнішого, доброго жерела в тих справах можемо міркувати, як стоїть справа церковна бідних параньских Русинів. Тожь caveant consules! Нам здаєсь, що такого розпорядженя, щоби дїти всїх супружеств мали бути виховувані в римо-катол. обрядї не могла видати Пропаґанда. Навіть кард. Ледуховский не міг би на щось подібного відважитись. Було би се просте виповіджене війни рускому обрядови. — Ті розпорядженя мусїли певно відноситись лише до мішаних супружеств! Але і такої кривди не можна спокійно зносити. — *Михайло II—вич.*

— **Жіноче віче** відбуде ся дня 25 н. ст. с. м. о год. 3-тій з полудня в Станїславові в комнатах Руської Бесіди ул. Собіского ч. 28. На сім вічу референтувати будуть: Вп. п. Малицка: Про орґанізацию жіноцтва по містах і селах; Вп. п. Вохенъвска: Про становищо жінки; Вп. п. Трусевичівна: Про університет. — З уваги що се буде перший крок на поли орґанїзациї і перша прилюдна маніфестация руского жіноцтва, просимо о як найчисленнїйшу участь, щоби той наш перший виступ вийшов величаво. За комітет: Кульчицка, Карашевичева, Рибчукова, Чорненькова, Цурковска, Баришева, Шахневичева, Мардаровичева, Веселовска, Витошиньска, Скочдопалева, Турчмановичева, Кобиляньска, Шепаровичева, Кульчицка.

— **Промоція о. Николая Семенова,** завідателя греко-кат. парохії у Відни, на доктора богословя, вôдбуде ся въ тамошнôмъ университетѣ вô второкъ, 18 марта, о 10 год. передъ полуднемъ.

— **П. Янъ Сеферовичъ,** радникъ двору, директоръ почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ, посуненый до IV. ранґи ad personam.

— **За участь въ демонстраціяхъ уличныхъ,** якѝ вôдбули ся у Львовѣ 26. сѣчня с. р. зъ нагоды святкованя рôчницѣ повстаня въ 1863 р., обжаловано 5 особъ, а розправа въ судѣ карнôмъ вôдбуде ся зъ кôнцемъ марта.

— **Въ Спасѣ,** купелевôй мѣсцевости коло Старого Самбора, почтова експедиторка Янина Дверницка, допустившись дефравдациї, въ часѣ комісійного шконтра вôдобрала собѣ житє.

— **Петербурскій университетъ** отворено наново, бо бôльшôсть студентôвъ аложила жадану правительствомъ заяву, що принимає ся приписôвъ университетскихъ властей.

— **Шкарлятина** панує в застрашаючий спосіб в селї Ратищу, пов. бріского, від 2 місяців, забираючи денно жертви з поможи дїтий. Цїкаве, що доси не було на місци повітового лїкаря, а міг би бачити на власні очи, що причиною ширеня епідемії є керниці, з котрих коновками черпають воду.

— **Безпечный сховокъ.** Мин. тыждня похоронено у Вѣдни Анну Свободу, спôвластительку дому при ул. Габленца на Отакрінґу. Стара дивачка жила майже въ нуждѣ. Коли по похоронѣ притано въ ей мешканю и вытрясану солому зъ сѣнника, выпало зъ него 20.000 коронъ въ банкнотахъ, чимъ дуже урадували ся спадковэмцѣ.

— **Вымерлый рôдъ.** Угорскій президентъ міністрôвъ Сель и президентъ палаты маґнатôвъ оголошують, що рôдъ баронôвъ Мечерихъ вымеръ въ мужескôй лінии. Якъ до 6 мѣсяцівъ не зголосить ся якій членъ роду зъ документами, то баронôвъ Мечерихъ вычеркне ся зъ книхъ угорскои палаты маґнатôвъ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Маґістратъ м. Львова оголошує конкурсъ на 10 безплатныхъ мѣсць науки плаваня въ плавальни вôйсковôй у Львовѣ. Реченець до 15 цвѣтня. Наука тревае вôдъ 15 мая до 30 вересня. — Чотири огнѣ були вчера у Львовѣ. Въ готелю Belle-vue згорѣли два суфіты, въ монастири кс. Бернардинôвъ затлѣла ся саджа въ комині, при ул. Скарбкôвскій пôдъ ч. 13 и въ касарни при ул. св. Мартина також були огнѣ коминовѝ. — Стипендію зъ фундациї Ат. ґр. Голуховского, 400 К рôчно надавъ выдѣлъ краєвый Іос. Гофмоклеви, слухач. II. року правъ.

Наука, штука и література.

— **Школа малярства,** різьби, рисунків і штуки стосованої, при ул. Академічній 16, під артистичною управою пп. С. Батовского, Р. Братковского, А. Попеля і А. Стефановича. З актів і живих моделїв користають ученики цїлий день. — Для учеників середних кляс значні зниженя в оплаті. Всяких информацій удїляє як також приймає виписи: Стефанія Мікулї, Львів Хоружчина 12. 3—1

— **Університет через підписку.** Сими днями появила ся в Чернівцях під вище наведеним заголовком брошура, в котрій непідписаний автор повертає до гадки, що вирнула була сейчас по секесії нашої молодїжи, — основати самостійний університет дорогою підписки (субскрипциї). — „Только силѣ уступлю! (сказалъ онъ) — „Только силою возьму! (сказалъ я), — отсе девіз брошури в котрого видний уже ясно спосіб думаня автора. „Нам Відень дасть то, чого не зможе видерти“ каже автор в однім місци брошури (сторона 11) і виводить, що те тілько будемо мати, що самі собі своєю працею сотворимо. При кінци подає автор кошти яких вимагало би удержаня самостійного університету, і обчислює їх, беручи за основу числа з буджету львівского університету, на 203,480 К. річно. Таку суму мусїла би нация складати щорічно так довго, доки правительство не взяло би університету на свій етат. — Подаємо на раї сю коротку вістку, а небавом постараємо ся познакомити наших читачів близше зо змістом сеї брошури.

Телеґрамы.

Петербургъ 13 марта. Якъ доносять зъ Бійскъ, альтайского округа, дало ся тамъ вчера по полудни учути сильне трясеня землѣ, котре тревало 18 секундъ.

Вѣдень 14 н. ст. марта. Вчера вôдбуло ся тутъ кôлька зборôвъ соціялістичныхъ, а на нишѣ заповѣджено 9 народныхъ зборôвъ, щобы нарадитись, якъ почтити мартову рôчницю борбъ зъ 1848 р. — Міністерство просвѣты скликало на 24 с. м. конференцію предсѣдателѣвъ всѣхъ медичныхъ факультетôвъ въ Австрії въ справѣ медичныхъ ригорозôвъ.

Ч. 103 Телєфону. Львів, Хорущина Ч. 15—17 Рік XXVII.

Щепи добре розвинені 3 і 4-літні, найбільш городній ші акліматизовані тягунки, яблінки, груші і елиці, на продаж по ціні 1 К 00 с. і 2 К loco Красне. — Близша відомість у Вас. Лиска в Буску. 225 1—4

Цукорня Краківска
ул. Фредра, поручає знамениті тісточка по 6 сотиків.
174 7—7

Ищется русская женщина въ середномъ вѣку для занятія кухнею и зарядомъ домовымъ. Ближшія навѣстія у гр. кат. пароха въ Дубляхъ почта: Кранцбергъ.
199 4 3

ВАРСТАТИ:
Водопроводи,
Кальорифери, Освітлене.
Каналїзация.
Вентиляция.
ЛАЗЕНКИ.
Парнї і сушарнї.
Апарати дезінфекциїні і т. д. і т. д.

ФР. РИХНОВСКИЙ І СПІЛКА
74 0—14

БЮРО ТЕХНІЧНЕ
Уладженя Заведень купелевих і фабричних.
Виключне заступство
Моторів „Отто“
Лянґена і Вольфа
сталих і переносних до ґазу, бензини і спіритусу.

Будапешть 14 марта. Прибувъ сюды міністеръ вóйни Кріґгамеръ, щобы здати цѣсареви справу зъ деякихъ справъ, належачихъ до его ресорту.— Міністеръ гонведóвъ Фєврвари бувъ вчера на довшóй авдіенціи у цѣсаря. Догадують ся, що авдіенція стоитъ въ звязи зъ кольпортованою вѣсткою о его недалекóмъ уступленю.

Прага 14 марта. Narodni Listy помѣщаютъ письмо д-ра Пацака, въ котрóмъ вóнъ пояснює, якъ трактувалась справа языкова въ клюбѣ молодоческóмъ. Клюбови предложено 7 проектóвъ, клюбъ однакъ ще не выготовивъ елаборату, якій мае предложити ся угодовымъ конференціямъ.

Ню-Іоркъ 14 марта. Цѣсарь Вільгельмъ прислявъ президентови Рузвельтови телєґраму, въ котрóй ему дякуе за принятє кн. Генриха въ Америцѣ и додае: „Подану мною руку принято щиро и зичливо. Щобы Господь благословивъ нашй добрй вóдносины. Поздоровлюю панну Алісу Рузвельтóвну. Президентъ сейчасъ пóславъ цѣсареви вóдповѣдь.

Гаґа 14 марта. Кіченеръ мавъ до диспозиціи кромѣ вóддѣлóвъ Метуена и Ґренфельса такожъ вóддѣлъ ґен. Кекевича. Першу колюмну Кекевича розбивъ Даляри 4 марта коло мѣсцевости Гортетесть-Фонтену, дня 7 побивъ Метуена, а Ґренфельсъ имовѣрно цофнувъ ся зó своєю колюмною.

Брукселя 14. марта. Тутъ надѣютъ ся, що наступитъ вымѣна плѣнникóвъ. Буры выдадутъ Метуена за Круітцінґера та лишъ домагаютъ ся, щобы Анґлійцѣ и другимъ ихъ плѣнникамъ дарували житє.

Лондонъ 14. марта. Зъ Гайльброну доносить, що передъ двома днями Деветъ и Штайнъ переступили головну зелѣзничу лінію 5 миль на пóвнóчь вóдъ Вольвекоку и пóшли въ захóднóмъ напрямѣ. — Въ низшій палатѣ занявъ Бродрикъ, що раненый Метуенъ мае ся лучше, а слѣдство противъ Круітцінґера здержано, бо не переслухано ще кóлька свѣдкóвъ.

Берлинъ 14 марта. Канцлеръ Більовъ удае ся 20 с. м. до Венеціи. — На биржѣ кружать поголоски, що Россія старае ся о пожичку 300 мілл. рублѣвъ на зелѣзничй инвестиціи.

Мадридъ 14 марта. Президентъ кабінету Саґаста вручивъ королевóй-реґентцѣ димісію міністерства. Королева приняла ся и поручила Саґастѣ утворене нового кабінету зъ ліберальныхъ сецесіоністóвъ. Саґаста вóдказавъ ся, заявляючи, що мóґъ бы проводити лишє чисто ліберальному кабінетови.

Нaйбóлшe.
Новість!
Повне видане Творів Тараса Шевченка коштуе тілько 2 корони!
Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтаньший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.
При замовленю 10 прим. даемо 10% опусту. Висилае ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 423 8 2

ЗАКЛАДЪ
Д-ра Евг. Пясецкого
для лѣчничон ґімнастики, ортопедіи и масажу
улиця Третого Мая ч. 2.
Ординуе вдѣ 2—4. Для здорових ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 3—30

ЛИПЕ
въ ресторациіи НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дóмъ власный, можна дóстати щоденно вже о годинѣ 8-óй рано горячй снѣданя.
ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣчкій жеґеи	12 „
Фляки	12 „
Нóжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Вельки напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моєи ресторациіи, даю вóдбиранчимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вóдъ 40 кр. літра.
По театрѣ все сѣжа, въ вольнéй выборъ страва и напитковъ высшопрока кухня.
9 347—7 **Зъ вышенымъ поважаненъ НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкой
поручае въ великóмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далекозиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, таксьмы мѣрничй шопы, лібедѣ, манометры и. т. и.

Уриджене дзвонкóвъ електричныхъ.
Всякй направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 4158

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.
Дóстати можна въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ 10.

Помóчникъ торговельный пошукуе мѣсця въ ганделю корѣнномъ. Зголошеня: В. П. Л. ч. 10, poste restante Львóвъ.

ЯКІВ ФІРЕР
Богатий склад рукавичон і ґорсетів всякого рода
Гуртово подрібно власного виробу
Львів, ул. Трибунальска ч. 10
(під 3-ма кольонами)
Фахово практичний бандажист.
Пільга для потребуючих бандажів **„Фірмус“.** в 50 ново взнайдених формах на кождий под і вік і улїпшені пасы черевні.
Краватки шлийки, підвязки і т. п.
73 1—2

Візки для дїтий
Вироби кошикарскі
Меблі бамбусові
в кольосальнім виборі по цїнах баєчно низших поручае **перша краєва фабрика**
А. КОНЕВИЧА
у Львові
улиця Академічна 5.
57 Цїнники gratis. 10-10

ХТО? Хоче купити добре а дешево **сїчнарню**, най ніколи не купуе через посередників але нехай удасть ся просто до
Фабрики машин
„ПЕРКУН“
у Львові, улиця Жовківска ч. 71.
або також в Рясні, ул. Собіского, котра виробляе сїчкарні бубнові трипожеві о стальницї 8 цалів широкій, оплачені до кождо стациї зелїзничої в Галичині за 50 зр. Нашу сїчкарню купують господарі найохотнїйше задля ей многих прикмет. Ноги мае широкі з твердого дерева, два колеса заможні великі і грубі, всї части литі сильно і належито оброблені, стальницї вставлена так, що по кількалїтнім ужитю можна ії вимінити. Купуючі дістають однорічну гарантію.
Цїнники инших машин рільничих посилаемо на жадане даром і оплатно 93 9—12

Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
поручае в найбільшім виборі
дивани, портіери, хідники, кани, вовни, батисти, перкалї і т. п.
по небувало инаких цінах.
184 16—?

Дирекция Товариства Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові
отвирае сего місяця
Робітню суконь
і потребуе кілька панїн вишколених в кравецтві, приймае також кілька учениць.
Зголошувати ся можна щоденно до 15 сего місяця в Дирекції Товариства ринок ч. 10 II. поверх від год. 7—8 вечер.

Въ Тернополи ул. Руска ч. 103
ПЕРША КАТОЛИЦКА РУКОДѢЛЬНЯ
снарядóвъ церковныхъ
Феликса
ГЕТЛІХЕРА
поручае свои выробы:
чашѣ, кресты, монстранціи, цимборіи, лѣхтарѣ, пануки, кадильницѣ, олтарики до ношеня, кулѣ на банѣ и т. д.
Позолочуе и посрѣбляе
всякй старй предметы.
На жадане посылае начерки поодинокихъ знарядóвъ.
246 1—?

Перше руске задаткове товариство въ повѣтї
„НАРОДНЫЙ ДОМЪ“
въ ЖИДАЧЕВѢ
товариство зареєстроване зъ обмеженою порукою.
Удѣляе своимъ членамъ позичокъ на скрипта на 6%, на вексли на 7% и 1% на адміністрацію.
Одинъ удѣлъ 20 кор., вписове 2 кор.
Вóдъ вкладокъ ощадности платитъ 4½%, оплачуючи само рентовый податокъ.
171 3—3 **Дирекція.**

В Книгарні Наукóв. Тов. ім. Шевченка
можна дістати:
Історія України Руси М. Грушевського Томи I. і II. неоправні на звичайнім папері по 4 к., на лїпшім папері по 5 к. Том III. неоправний на звичайнім папері по 5 к., на лїпшім 6 к Оправні томи дорожші о 1 к. 40 с
Кобзар Тараса Шевченка комплєт, в 4 томи, ціна 10 к.
Твори Руданьского в 5 томах, неоправні 5 к., оправні 7 к 50 с.
Гуцульщина Вол. Шухевича, 1 том в двох частях 10 к., оправна 11 к. 40 с.
Тарас Шевченко-Грушівський, Конїського Т. I. 3к., Т. II. 4 к. оправні разом оба томи 8 к. 40 с.
Книгарня Тов. ім. Шевченка мае також на складі:
ШКІЛЬНІ КНИЖКИ.

Въ теперѣшнóмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаемо увагу Вел. Господарóвъ, що **найлѣпшй, трѣвалй, выпробований и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевй**
СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ
продае
„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львóвъ, Ринокъ 36
а именно:
Сѣчкарнѣ ССХ двоножовй зъ 1 колессомъ по кор. 54.00
„ ТН трипожевй зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевй 2 колесами по кор. 59.00
Плуги ковальскй зъ колбеницею . . . по кор. 32.00
УВАГА: Платячй сейчасъ готóвкою за сѣчкарнѣ дóстають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готóвку безъ опусту. 452 28—?

Ч. 398.

КОНКУРС.

Видїл повітовий в Збаражи оголошуе конкурс на дві посади акушерок окружних а мїсцем замешкання в Синявi на 9 громад і в Стрийщї на 8 громад.

Платня річна кождої акушерки виносить 200 корон.

Кандидатки мають внести свої подання до Видїлу повітового в Збаражи до 30 мая 1902 і виразити в поданю, о котру посаду просять. До подання треба прилучити свідоцтво кваліфікацийне, метрику уродженя, свідоцтво моральности і свідоцтво здоровля.

Видїл повітовий.

Збараж 5 марця 1902.

222 1—1 *А. Замчівскій.*

СКЛАДАЙТЕ СВОИ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ — Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Ринокъ ч. 10, дóмъ „Просвѣты“.

ДНѢСТЕРЪ — принимае вкладки щадничй и опроцентовуе ихъ по 4% вóдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 53 с. на 1.663 книжочкахъ.

ДНѢСТЕРЪ — удѣляе своимъ членамъ позичокъ на вексли скрипты за интабуляціею або при вóдповѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Сплату позичокъ розкладае ДНѢСТЕРЪ догóдно такожъ до 10 пѣтъ. Членомъ може бути тóлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вóдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачений по день 31 грудня 1901: 81 169 К. 37 с. Членóвъ було 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.

ДНѢСТЕРЪ — удѣляе рóкрóчно зъ чистого зыску датки на публичній добродѣйній руский цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — До кóнця року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

Зелїзничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краснова (2·31 9·55 ніч)	8·10	6·50	1·55*	5·50	8·40*	до Краснова (6·40 рано)	4·15	6·2	2·55*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головн. двореца)	8·55	6·—	2·55*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного двірця	6·30	9·25	1·55*	7·10	12·45
(зъ Підзамча)	8·10	7·40	2·30*	5·—	10·03	„ з Підзамча	6·48	9·42	2·08*	7·55	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	8·—			12·20		до Тернополя-Копичинець		9·25			11·20
з Вірок Вел.-Гримайлів-Копичинець	9·22		2·35	5.35		до Вірок Вел.-Гримайлова		9·25	1·55*		11·10
з Рясного		11·55			12·15	до Рясного			8·50		11·20
з Черновець-Іцкан (12·15 н)	9·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Черновець-Іцкан	6·35	9·58	2·40*	6·10	10·30
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		9·51
зі Стрия, Дзвончого, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дзвончого, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (?)		9·—†	3·05	7·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		7·—	
з Белзца				5·55		до Белзца		10·20			
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля		10·20		7·35	9·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ◆	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	3·15	6·30◆	9·35§§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·26
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	8·40	10·50

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Биковинчий поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білети агенция дневників І. Св. Соколовського в пасажи Гаусмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а звичайні і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелїзниць, ул. Краківскій, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейский час полудневий від львівского о 86 мін

При закупнї товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись

Виданець и одпóвѣдальный редакторъ Иванъ Белей. Надѣрк на февр. Черновицкомъ. Зъ друкарнѣ Института Оссолинскій вóдъ зарядомъ Іосифа Дашкевича.

Ч. 50. Львовъ, Субота 2 (15) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ѣй годинѣ по полудни. Литературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Вюро газетъ А. Ольшевского ул. Калиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Walfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсерати платитъ ся у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 22 к. на пѣвъ року . . 12 „ *за границею:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застережене. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодинокє числа коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звичайні принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрічки инсератовой або ея мѣсце а на рубрицѣ „Надсѣяне“ по 30 с.

Перши и инші доносеня правительственні числять ся по 20 с. вѣдъ стрічки.

Зъ рады державной.

В дальшій дискусиї над буджетом міністерства просьвіти п. Айзенкольб виводить, що німецкий народ під проводом славного роду Гогенцоллернів є тепер на лїпшій дорозї до осягненя панованя над сьвітом. Населенє „східної мархії“ є частинов німецкої нації і також хотїла би бути участником того панованя над сьвітом. В Австрії шляхта і клир злучили ся, аби загорнути панованє над сьвітом, а їх центральною канцеляриєю є ватикан. Дух езуїтизму сягає всюди, а специяльно до шкіл. Бесїдник домагає ся рівноправности для всїх християнських віроісповідань.

П. Ротер высказав вдоволенє, що субвенцию для краківскої академії підвисшено о 10.000 К, але і ся квота видає ся ему за малою. Бесїдник домагав ся також більших дотацій на університет в Кракові.

Міністер Гартель полемізував з Ротером і иньшими критиками. З Австрії вийшла гадка сполученя всїх академій наук в оден великий союз, аби наукові справи полагоджувати спільними силами. Бесїдник є рішучим противником надуживаня наукових катедр для політичних демонстраций або промов. Однак за се суть відвічальні самі професори університету і міністерство не потребує видавати в тій справі ніяких специяльних приписів.

Святочні екзорти заведено в Австрії вже перед 1849 р. В 1870 р. управильнено справу релїгійних вправ. Се розпорядженє не обмежило екзорт анї їх не заборонило. В 1899 р. видано до всїх рад шкільних краєвих поручене, аби выступали против перетяжуваня деяких шкіл надміром проповідей і т. д. Примус, виконуваня тих релїгійних вправ не істнує. З католиками не поступає ся инакше, не робить ся нїчого иншого, як се, що позволяє ся жидам і протестантам, іменно, аби своє релїгійні практики виконували в спосіб такий, який самі уважають за відповідний. За далеко ідучі бажаня що до екзорт, заряд просьвіти не увзглядняв.

Закид п. Романчука о протекційній господарці і несправедливости, які панують в міністерстві просьвіти, бесїдник не бере до себе. При поклику вању урядників до міністерства нїколи не питаємо в першій лїнії о народність. Міністер все старає ся вишукати як найспосібнїйших урядників. Неправдиве є твердженє, що в міністерстві просьвіти нема ні одного Русина. В послїдних часах покликано трех Русинів до канцелярийної служби. Маємо також в міністерстві одного професора Русина. Однак сей тепер тяжко недужий і не може давати нам цінних рад. Впрочім в міністерстві є богато урядників, котрі добре знають руский язик. Як давнїйше, так і тепер міністер готов покликати до міністерства урядників руской народности, однак застерігає ся против того, аби покликуваня урядників певної народности мало на цїли витворюваня в міністерстві заступників певної народности.

Що до закиду протекциї при обсаджуваню посад учителїв в середних школах і університетах, то власть міністра є обмежена і рішене зависить від предложеня директорів, краєвих рад шкільних і університетских колегій. Кождий конкретний факт поданий ему до відомости міністер розслїдить, однак з як найбільшою рішучістю протестує против ричалтовних підозрівань.

Референт Старжиньский застерігав ся против закиду п. Романчука, що справозданя галицкої ради шкільної суть тенденційні. Ся власть краєва тїшить ся загальним довірєм. Поділ Галичини під адміністративним і політичним взглядом на дві половини є неможливий, бо Галичина має правно-державне значене. З подібним проектом носив ся колись Бах, але бесїдник сумнїває ся, чи п. Романчук і Русини бажають собі повороту ери Баха.

Несправедливий є закид, що рускі народні школи суть головно одноклясові а польскі многоклясові. Більшеклясові школи суть по містах. В жаднім містї Русини не мають більшости, отже польский язик є викладовий. Обовязкова наука польского языка не є противзаконна, бо в многих польских школах наука руского языка є обовязкова.

Палата ухвалила титул „центральний заряд“ і приступила до дискусиї над етатом висших шкіл. На тім засїданє замкнено.

Слїдуюче засїданє в понедїлок.

Процесы о обиду чести.

Майже 40 % справ повѣтового судовництва карного становлять процесы о обиду чести. Загальна их цифра въ цѣлѣмъ краю переходить мабуть 100.000 рѣчно. Числячи, що кожда справа бувае полагоджена на першѣмъ терминѣ судовѣмъ и що въ кождѣй справѣ стае лишь 4 особы, обжалуватель приватный, обжалованый и двохъ свѣдкѣвъ обиды, звычайно закономъ карнымъ до заистнованя чину карыгѣдного вымаганых, — бачимо, що такимъ способомъ марнувало бы ся рѣчно 400.000 днѣвъ працѣ. Цифра ся въ дѣйстности є значно менша, бо значне число тыхъ справъ упадае ще передъ терминомъ въ наслѣдокъ загоды позасудовой. Все таки товпы народа залягають куритарѣ судовѣ въ днѣ вызначенѣ для розправъ о обиды чести.

Якъ практика судова выказуе, лише невеличке число тыхъ справъ кѣньчить ся засудженемъ обжалованого: въ переважнѣй части занадае вырокъ увольнюючій по мысли §. 259 3. к. въ наслѣдокъ устуленя обжалуватели приватного вѣдъ жалобы.

Епільогъ сихъ перепросинъ вѣдграваe ся вже звычайно въ шинку при чарцѣ горѣвки, а скѣлькѣсть сконсумованого при сѣй нагодѣ алькоголю усуває ся вже зъ пѣдъ цифръ статистики.

Головный контингентъ сихъ справъ доставляе найбѣдняйша верства населенья, а сатисфакцiи очищени чести передъ судомъ коштуе сотки тысячѣвъ змарнованых днѣвъ працѣ и тяжко запрацьованых грошей. Зъ другои стороны величезне число сихъ справъ стае ся непотрѣбнымъ балястомъ для перетяженых и такъ нашихъ судовъ повѣтовых.

Жерела похопности до вношеня жалобъ о обиду чести глядати треба безперечно въ увольненю сихъ справъ вѣдъ стемпля. Завдяки сѣй обставинѣ задля найменшои дрѣбницѣ вже готова жалоба, уложена покутнымъ писаремъ, звычайно жидкомъ, бо се-ѣ вода на млынъ пропинацiи. Для сторѣнъ зъ нея не богато хѣсна, якъ высше сказано, непотрѣбна тяганина по судахъ, втрата часу и грошей.

Справы сѣ належало бы придѣлити судамъ мировымъ; а доки они не будуть заведенѣ, придало бы ся наложеня на нихъ хоть бы невелького стемпля. Вже самъ бракъ стемпля пѣдъ рукою причинивъ бы ся въ части до опѣзненя у внесеню жалобы; а коли бы перший гнѣвъ проминувъ, вѣдступила бы неодного охота тягатись непотрѣбно по судахъ.

Пѣсля засадъ скарбовости держава въ справахъ судовництва цивільного домагае ся стемпля. Є се оплата за вымѣръ справедливости, свѣдченя стороны, за свѣдченя державы. Оплата сѣ не покрывае вправдѣ всѣхъ выдатковъ, якѣ держава поносить на удержанє судовництва цивільного, бо-ѣ и загалъ є интересованый тымъ, щобы для приватныхъ споровъ стояла отворомъ дорога судова; але переважае тутъ интересъ поодинокихъ особъ, тому є справдане, щобы особы тѣ причиняли ся въ части до удержана сеи галузи судовництва. Въ противставленю до поступованя цивѣльного увольняе держава поступованє карне вѣдъ оплатъ стемплевых, зъ уваги що формальною причиною процесу карного повинна бути лише воля публична суспольности, въ котрои интересъ лежить, щобы провинившій ся понѣсъ заслужену кару. Въ справахъ, де законъ карный полишае товчокъ розпочатя процесу обжалувателеви приватному, тамъ бракъ вже сего выключного интересу публичного въ укараню винуватця; переважае тутъ головно интересъ лично пошкодованои одиницѣ, а зъ уваги на се оказувала бы ся оплата стемплева при такихъ справахъ зъ теоретичнои стороны справданою.

Не йде ще за тымъ, щобы дохѣдъ зъ новыхъ оплатъ вплывавъ до касы державной; скорѣйше було бы вказане, щобы стемплѣ карнѣ, вѣдмѣнѣ видомъ вѣдъ звычайныхъ, разомъ зъ грошевыми карами творили фондъ на добродѣйнѣ цѣли, хоть бы на пѣдмогу незаосмотреныхъ сиротъ. §. 221 з. к. звучить: Въ разѣ коли сироты суть позбавленѣ средствъ, повиненъ опѣкунчій судъ старати ся наклонити маючихъ сполокъвъ до удержаня ихъ, коли тѣ пѣсля §. 143 и безъ того не суть до сего правно зобовязанѣ. Кромѣ сего прислугуе опѣкунови право користувати ся такъ довго добродѣйными фундацiями и истнуючими заведенями для убогихъ, поки малолѣтный не буде въ станѣ власною працею и заходомъ выжити ся.

Та на жаль такихъ фундацій и заведень у насъ дасть Бѣгъ: але дали бы ся зъ высше згаданыхъ жерелъ утворити, а ужитѣ на благородни цѣли добродѣйнѣ, вынагородили бы суспольности сю шкоду моральну, яку ѣй обиды чести наносять.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нѣмецке шпіонъство у Варшавѣ. Змѣна ґенералъ-губернатора. Цѣла Варшава зворушена справою полковника Ґрима, помочника шефа штабу варшавского округа, ґенерала Пузыревского. Ґрімъ занимавъ ся шпігунъствомъ въ користь Нѣмеччины и уживавъ до того рѣзныхъ аґентѣвъ, а мѣжь ними женщинъ, такъ жидѣнокъ якъ и Нѣмкинь. Знавъ вѣнъ бога-

Права руской мови у львівскім університеті.

(Конець.)

Як-би йому відмовити сеї кваліфікациї, то треба-би його перед всїм поставити на рівні з урядником; але навіть поминувши се, що неумістно було-би, робити таке порівнаня, то все-таки мусїла-б тота комбінация розбити ся об те, що академік не виступає нїколи як представитель або виконуючий орган університетскої власти та не являє ся нїколи в урядовім характері як підчиненій супротив зверхної власти. (Лиш тодї, коли виходить ся із тїснїйшого поняття сторони, можна-би в певнім напрямі признати один виїмок, а то для дисциплїнарного слїдства против академіків, — про що понизше).

Далї нестійний є погляд, мов-то академік лиш доси є стороною, поки не є іматрикульований на університеті. Бо треба справдї признати, що через іматрикуляцию він стає неначе частиною університетского орґанїзму, але не стає частиною університетской власти (о що як раз тут розходить ся), а навіть така інкорпорация, коли-б она могла обіймати також університетску власть, не в силї йому відобрати характеру сторони, що уже висше з огляду на судові власти доказано.

А врешті, коли-б навіть без огляду на се хотїв хто конечно із інкорпорациї до університетского тїла основувати самостійний та абстрактний арґумент, то мусить той-же все-таки відпасти, коли розважимо аналоґію з иншими суспільними орґанїзмами, пр. з громадою. Усї приналежні до громади належать до орґанїму громадского, а все-таки мають они супротив громадскої власти всякі права „сторони“ й можуть против неї користувати ся своїми языковими правами (рішен. держ. триб. з 28. цьвітня 1897 ч. 96, Hye-Gluneck ч. 800; пор. також рішен. з 18. сїчня 1888 ч. 5, Hye-Gluneck ч. 423).

Академік є перед всїм civis academicus. Уже тота назва дає наглядний доказ, що йому (в противности до учеников народних і середних шкіл) прислугують права горожанської свободи. Він лишає ся горожанином і задержує усї права; а іматрикуляция змінює у його свобідним горожанским становиску лиш те, що зобовязує ся академічні приписи сповняти та в разї їх переступу підчинити ся академічному слїдству дисциплїнарному.

Лиш коли-б виходити з тїснїйшого поняття сторони, можна-би припускати, що в дисциплїнарнім слїдстві академік не є стороною. Але треба все-таки пригадати, що академік не дїлає тодї в урядовім характері, проте нема повної аналоґії між становиском урядників а становиском академіків в дисциплїнарнім слїдстві. Але коли вже конечно хочемо вилучити дисциплїнарне слїдство із обсягу дїяльности академіка як сторони, то мусимо ужити дуже широкої аналоґії, та доперва на тій підставі можемо найти якусь підставу до твердженя, що в дисциплїнарнім слїдстві — і то тілька в нїм — академік не є стороною.

Коли-ж абстрагуємо від сеї комбінациї, академік є стороною так перед як по іматрикуляциї, він є стороною й пізнїйше по виданю абсолюторії; він є взагалї стороною, коли небудь входить у зносини з університетскою властию. Тому як сторона має він усї права, які є запоручені горожанам держави у зносинах з властями й урядами.

Проте розп. мін. справедл. з 9. липня 1860 має тут аналоґічне примінене. З того слїдує:

α) Академікам вільно у всяких та в якій небудь формі виготовлених письмах і предложеннях, які вносять до львівского університету, послугувати ся рускою мовою. Університетска власть має обовязок глядїти на се, аби полагодженє тих-же наступило також в рускій мові. Як при судах під письменними предложеннями („Eingaben“) розуміють ся не лиш позви й подання, але взагалї всьо, що вносить ся до суду на письмі, так і тут університетска власть мусить всякі на письмі представлені папери в рускій мові приймати й на них по руски відповідати. Тут належать не лиш всякі подання перед виписами, зґл. іматрикуляциєю, але взагалї усї грамоти, прилоги й предложеня, що є уживані при виписах, як націоналїя, індекси (однаке з задержанєм постанови, що виклади мають бути виписувані в тій мові, в якій відбувають ся: § 24 і. f. мін. розп. з 1. жовтня 1850 ч. 8214/265), карти провізоричного принятя, леґітимацийні карти і т. д., та крім сего всякі подання й предложеня по іматрикуляциї.

β) Академіки можуть свої устні заяви предкладати також в рускій мові й можуть жадати, аби протоколярний спис їх заяв наступив в рускій мові. Всякі переслуханя мусять відбувати ся в рідній мові того, кого переслухує ся. Коли-ж відтак на устні заяви наступить письменна відповідь, то мусить она бути списана в тій мові, в якій була зложена заява.

γ) Де нема нїякого письменного предложеня, нїякої устної заяви або протоколярного переслуханя, треба вважати на те, аби полагодженє даної справи наступило в тій мові, що є рідною мовою академіка або иншої сторони. Проте всякі повідомленя, візванія, припоручени й т. п., які університетска власть видає поодиноким академікам, мусять бути уложені в їх рідній мові; а що-до иншых розпоряджень, рішень, оповісток і т. д., які університетска власть видає загально до академіків без обмеженя до поодиноких одиниць, має ся она послугувати так польскою як рускою мовою.

Уже з пс исших слїв виходить, які Русинам прислугують права з огляду на друки й грамоти, котрі видає академікам університетска власть. Се питанє було в послїдних часах вельми часто порушуване,

На лїпші французькі папериці циґаретові „LE GRIFFON“ Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 156 3-26 Найлїпші французькі тутки циґаретові

то, тожь и достарчивъ Нѣмеччинѣ много важныхъ вѣдомостей, а именно що-до розмѣщеня и мобілізациі россійскихъ вôйскъ въ Королѣвствѣ польскôмъ.

Жандармерія давно звертала увагу на его занадто гойный способъ житя, слѣдила за нимъ довго, аж наконець попала на слѣдъ его вины и полковника арештовано 11 с. м., якъ то и мы донесли въ телеґрамахъ. Та цѣла справа покрыта великою тайною, а всѣ вѣдомости о переведенôмъ процесѣ, о запавшôмъ выроку, ба навѣть о розстрѣляню полковника у варшавскôй цитадели операютъ ся лише на здогадахъ. Во-жь навѣть и трудно увѣрити въ те, щобы выконане выроку и смерти могло наступити безъ вѣдомости ґенералъ-ґубернатора Черткова, котрый власне выѣхавъ, та безъ потвержденя самого царя.

Самъ же выѣздъ Черкова наводить на розличнй здогады, зъ котрыхъ перше мѣсце занимае здогадъ о его уступленю, тымъ бôльше що рôвночасно выѣхала й жена его до Капорлику, дôбръ Черткова въ Кіевщинѣ, а не було нѣякихъ важныхъ интересôвъ; котрй оправдували бы такій наглый выѣздъ.

Звѣстно же, що Черткова все уважано за чоловѣка „переходного", котрого выслано до Варшавы лише за-для браку одвѣтного кандидата; тожь и не сумнѣваютъ ся, що можуть его и вôдкликати кождôн хвилѣ, тымъ бôльше що вôнъ чоловѣкъ и нѣковный и знемощѣлый та безъ всякôн ініціятивы. Послѣднѣ выпадки зъ Ґрімомъ выказали въ орґанізациі вôйсковôй великй хибы, що звернули на себе увагу сферъ петербурскихъ. Тому и почуто тамъ потребу выслати до Варшавы молодшого и енерґічнѣйшого ґенерала; що й небавкомъ мае наступити.

Два суперники зъ полудневоафриканьскôи вôйны, котрыхъ имена въ послѣднôмъ часѣ такъ голосными стали, одного яко побѣдителя, а другого яко побѣдженого, заслугуютъ на те, щобы имъ, ихъ дѣяльности и характеристицѣ посвятити окрему згадку.

Побôчь Людвика Боты и Христіяна Девета є ґен. Деляри, що побѣдивъ въ постѣднôй битвѣ ґен. Метуена, найвызначнѣйшимъ командантомъ Вурôвъ. На пôвночôмъ сходѣ вôдъ Преторіи, де довгій часъ державъ ся пôдъ захороною гôръ и скалъ въ невынищеныхъ ще воюючими сторонами околицяхъ, здобувъ собѣ вже имя доброго начальника.

Середъ трансвальскихъ начальникôвъ уходить Деляри за найенерґічнѣйшого, и де лише Бурамъ грозило небезпеченьство, туды его высылано. Вôнъ то першій въ тôй воєннôй кампаніи бувъ тымъ, що знищивъ анґлійскій панцирный поѣздъ и плѣнивъ 30 воякôвъ разомъ зъ капітаномъ.

Рѣдко котрый зъ ґенералôвъ реґулярной арміи умѣе такъ оволодѣти духомъ своихъ пôдкомандныхъ якъ Деляри, и то завдяки такъ своєи рѣшучости якъ и быстрои обсерваційнои вдачѣ. Пôдъ Тверівіромъ его вже були обступили Анґлійцѣ, та поки змогли стиснути тѣснымъ перстенемъ, вôнъ вымкнувъ ся и бувъ вже по-за нимъ. И всѣ его партизантскй маневры такъ швидко выконують ся, якъ и всѣ его приказы суть короткй, одвѣтнй его прудкôй натурѣ. Та мимо той вродженои порывчости, котра неразъ могла бы й уранити, не мае вôнъ середъ родимцѣвъ ворогôвъ, бо всѣ поважають въ нѣмъ чистый характеръ, честнôсть и горячу любовь вôтчины.

Его суперникомъ — то богатырь зъ послѣднои битвы льордъ Метуенъ, той самъ, котрый деинде вславивъ ся и заслуживъ ся своєй вôтчинѣ, та тутъ вже вôдъ початку кампаніи дôзнавъ неповодженя. Въ першôй фазѣ вôйны, якъ гетьманивъ ще Буллеръ, мавъ вôнъ вôдперти Вурôвъ зъ пôдъ Кімберлею. По кôлькохъ неудачныхъ потычкахъ на чолѣ 10 тысячного корпусу добивъ ся вôнъ до Маґерефонтену, мѣсцевости о кôльканацять кільометрôвъ вôдъ Кімберлею. Напротивъ него стоявъ ґен. Кроне зъ 5.900 люда. Въ ночи 10. грудня 1900 р. давъ Метуенъ шотляндскôй бриґадѣ приказъ ударити на шанцѣ Вурôвъ. Коли зближили ся до непріятеля на далекôсть выстрѣлу, Буры нагло освѣтили ихъ елєктричными рефлєкторами — и до годины выстрѣляли Анґлійцѣвъ до ноги. Упало тогды 1.600 рядовыхъ, стокôльканацять офіцирôвъ и комендантъ бриґады, ґен. Вангопе.

Вôдъ того часу не мôгъ Метуенъ рушити ся зъ табору, та Роберть, а опôсля Кіченеръ, прийшовши зô свѣжою пôдмогою 50.000 люда увôльнили его зъ тои невыгôдной позиціи. Метуенъ оперувавъ головно въ захôднôй части ораньскои республики, не стыкаючи ся зъ бôльшими силами непріятеля. Аж при стрѣчѣ зъ Делярымъ такъ ему непощастилось, що раненый, полоненый, стративъ славу давнѣйше набуту вправного коменданта, а цѣлу Анґлію набавивъ тôлько смутку.

Телеґрамы.

Вѣдень 2 (15) марта. Цѣсарь продовживъ свôй побутъ въ Будапештѣ до слѣдующого тыжня. — Wiener Ztg. оповѣщае санкцію закона о доходахъ емеритальныхъ католицкихъ священикôвъ, занятыхъ при публичныхъ закладахъ, духовныхъ урядникôвъ при катол. ординаріятахъ, консисторіяхъ и епископ. урядахъ; змѣну §§. 59 и 60 промысловои уставы.

Будапештъ 15. марта. Дымісія міністра гонведôвъ ґр. Февраровго немпнуча, а причина мае бути личнои натуры, що міністеръ не хоче засѣдати въ однôмъ кабінетѣ зъ новоименованымъ міністромъ скарбу Гораньскимъ.

Загребъ 15. марта. Лучилось тутъ по разъ першій, що двохъ резервістôвъ при контрольныхъ зборахъ вôдповѣли выкликанй по хорватски. Обохъ арештовано.

Петербургъ 15. марта. Драматурґъ Александеръ Сухово-Кобылинъ и Максимъ Горкій именованй членами академіи наукъ.

Терстъ 15. марта. Въ справѣ арештованого въ часѣ послѣдныхъ розрухôвъ Іосифа Ґутавечія, що вôдъ 6 лѣтъ мешкавъ въ Терстѣ, донесено зъ Форті, его родиннои мѣсцевости, що вôнъ бувъ разъ уже засужденый на 3, а другій разъ на 10 лѣтъ вязниць. Італійскй власти описали его небезпечнымъ анархістомъ, тожь вôдставлено его до границь.

Берлинъ 15. марта. Нѣмецкій парляментъ по принятю буджету въ третôмъ читаню вôдрочивъ ся до 15. цвѣтня.

Мадридъ 15. марта. Ситуація критична, не змѣнена. Королева-реґентка конферувала вчера зъ провôдниками сторонництвъ въ справѣ утворення нового кабінету, та до теперь безуспѣшно.

Лондонъ 15. марта. Величезне вражѣне вызвала въ тутешныхъ дневникахъ вѣстка, що ґен. Деляри выпустивъ плѣненого льорда Метуена на волю. Перший Times выражаесь зъ найбôльшимъ признанемъ о лицарскôмъ поступованю Делярія. — Daily Telegraph и Daily Mail пишуть, що Анґлія не може остатись по задѣ и повинна увôльнити транспорты раненыхъ Вурôвъ и ихъ ґенералôвъ, взятыхъ до неволѣ, та не уважати Вурôвъ дальше за розбишакъ и палѣѣвъ. — Усположене взаґалѣ до Вурôвъ змѣнилось зъ поводу лицарского веденя ними вôйны.

Преторія 15. марта. Сюда доносять, що 12. с. м. прийшло до новои потычки мѣжь воюючими. Буры мали понести незначнй страты, але удало ся имъ передертись черезъ лінію бльокгавзôвъ.

Ґаґа 15. марта. Пôсля бурскихъ информацій було бôльшихъ и меншихъ битвъ и потычокъ: въ падолистѣ 225, въ грудни 309, въ сѣчни 331. Зъ тыхъ послѣдныхъ именно: въ Трансвалю 104, въ Оранію 139, въ Капляндѣ и въ краю Бечуанôвъ 85, въ Наталю 2, а въ краю Свазôвъ 1. Цифры тй доводять о великôй рухливости та утяжливôй дѣяльности обохъ воюючихъ сторôнъ.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Теребовлѣ. [*Дещо з теребовлянского рускаго житя.*]

Заснѣчене въ Теребовлѣ вôдъ якогось часу руске народне житє почало ся по трохи оживлятн. Байкою є, що по нашихъ меншихъ мѣсточкахъ руска інтеліґенція не може жити своимъ народнымъ житемъ, бо нѣбы-то за мало тои інтеліґенціи, такъ що не можуть утворити свого власного огнища. Така гадка зовсѣмъ хибна. Руска інтеліґенція по мѣсточкахъ дорôвнуе числомъ польскôй або й перевышае ей; тôлько-жь Поляки нѣгде и нѣколи не встидаютъ ся и не боятъ ся признаватись до своеи народности и, де ихъ лише найде ся кôльканацять, закладаютъ заразъ свои товариства, Соколы, касина, бібліотеки и т. и., не тôлько для забавы и приемности, але и для маніфестованя, розбудженя та ширени польскихъ ідей. А Русины — одинй слабого и бояливого характеру, другй, хочь и не боятъ ся признатись до своеи народности, то таки, замѣсть взяти ся до будовы народного житя вôдъ самого початку, вôдъ фундаменту, волятъ лѣзти до готовыхъ вже польскихъ товариствъ и огнищъ та вдоволяютъ ся тымъ, коли що-найбôльше выторгуютъ пренумерату якои рускои ґазеты або выданя якихъ тамъ запросинъ (на балѣ и т. п.) такожь въ рускôмъ языцѣ. Часомъ такй польскй товариства жиють неразъ навѣть переважно рускими силами и утримуютъ ся Русинами; а коли бы Русины зъ нихъ повыступали, мусѣли бы упасти, а бодай дуже бы пôдупали. Однакъ Русинамъ то байдуже; они волятъ лѣзти до польского житя, якъ закладати власнй товариства и жити власнымъ житемъ. А хотяй неразъ закладаютъ ся по нашихъ мѣсточкахъ рускй товариства, то хосенъ зъ нихъ невеликій; прозабаютъ они якійсь часъ, хирѣютъ, нидѣютъ, аж поки зовсѣмъ не розпадуть ся; за кôлька лѣтъ звычайно нема вже зъ нихъ и знаку. Такъ само дѣе ся и въ Теребовлѣ. Передъ якимись 8 роками заложили тутешнй Русины товариство „Руску бібліотеку". Рухалось оно якось зъ початку, улаґджувало рускй вечерницѣ, забавы, заложило зъ складокъ малу бібліотеку; навѣть Поляки вôднеслись до него прихильно и вчащали на рускй вечерки; оно утримувало навѣть щось нѣбы касано, пренумерувало рускй часôписи. Однакъ зъ часомъ знудилось оно Русинамъ. Декого перенесли въ иншe мѣсце, инший зашкаралупивъ ся, ще инший занявъ ся закладанемъ нового товариства або принявъ ся будити житя въ мѣщаньскôй читальнѣ и забувъ за „Бібліотеку"; а за пару лѣтъ товариство цѣлкомъ заснѣтило ся, вôддало свôй інвентаръ до ужитку другимъ товариствамъ та заснуло блаженнымъ сномъ. Другимъ зъ черги товариствомъ є „Каса задаткова". Товариство розвивало ся зъ початку дуже пиняво; дякуючи однакъ невтомнôй енерґіи свого управляючого директора, стануло вже доси на поважнôй высотѣ и мае всякй шансы дальшого успѣшного розвитку. Третымъ зъ черги заложенымъ тутки товариствомъ була „Хлопска Рада". Товариство се зъ початку положило немалй заслуги при выборахъ баденѣвскихъ 1897 року; однакъ подувъ неприязный вѣтеръ, и староство найперше застановило дѣяльнôсть товариства, а вôдтакъ остаточнымъ рѣшенемъ міністерства товариство розвязано, а Русины на заложене другого товариства не здобули ся. Наслѣдки того показали ся заразъ при слѣдующихъ выборахъ, котрй выпали для насъ якъ найгôрше.

Длятого радôсно витаємо новый обявъ народного житя межи Русинами въ Теребовлѣ. Русины тутешнй почислили ся, переконали ся, що ихъ якъ на таке мѣсточко спора громадка, заспѣвали собѣ пѣсню „Не пора!" и зобовязали ся солідарно; що-мѣсячно складати сталу лепту на фондъ академічнои молодѣжи, воскресити заумершу „Руску бібліотеку" чи то сполучити ей зъ новымъ товариствомъ, що мае ся заложити, зъ „Рускою Весѣдою". Не безъ пôдставы надѣяти ся належить, що Русины, разъ заложивши нове товариство, пôдтримають его гôдно и не дадуть заумерти тому обавови нового житя, бо по обчисленю силъ показуе ся, що рускои інтеліґенціи въ мѣсци и въ близкôй околици є бôльше, нѣжь зразу можна було думати. А за зростомъ товариского житя мѣжь Русинами поплыве такожь и струя політичного житя жвавѣйше нѣжь доси. Кôнчу зазывомъ до солідарности, котрои намъ такъ потреба, а котрои бракъ давъ ся дôймаючо почути на всѣхъ полихъ народного житя, отъ хотяй бы при недавныхъ выборахъ до рады мѣйскои въ осени 1901 року, котрй для тутешныхъ Русинôвъ выпали слабо не тôлько въ наслѣдокъ заходôвъ противникôвъ, якъ черезъ бракъ солідарности мѣжь нами. Маємо однакъ надѣю, що выборы тй въ наслѣдокъ протесту будуть уневажненй, а при слѣдующихъ выборахъ чейже Русины пôдуть уже солідарно.

Зъ судовои салѣ.

[*Еміль'ѣ выборôвъ до парляменту зъ 1900 року.*]

Дня 5-ого марта вôдбулась у Львовѣ, передъ звычайнымъ трибуналомъ II. инстанціи ц. к. высш. Суду карного цѣкава розправа о. Ип. Погорецкого зъ Бродокъ о проступокъ зъ §. 303 з. к.

Михайло Яценко зъ Лубѣного ad Бродки, бувшій выборець, Василь Сехъ и другѣ споводували черезъ ц. к. Староство львôвске въ часѣ выборôвъ до парляменту 1900 р. донесене до ц. к. Прокураторіи держав. у Львовѣ, що о. Ип. Погорецкій, обговорюючи політику и выборы въ церкви, называе ихъ „хрунями и мочимордами", чимъ они чуютъ ся ображенй.

Ц. к. Прокураторія державна выточила зъ того поводу процесъ о. Погорецкому о проступокъ зъ §. 303 з. к., добачаючи въ тôмъ нарушене реліґійного спокою и публичне згôршене, дане въ церкви священикомъ.

Не помôгъ рекурсъ и представленє до апеляціи противъ акту обжалованя, а дня 5-ого марта 1902 р. вôдбула ся у Львовѣ публична розправа, котра для ширшого загалу буде цѣкава.

Трибуналови проводивъ сов. Дзержинскій, обжалованого боронивъ д-ръ К. Левицкій. Покликано 12 свѣдкôвъ и заприсяжено ихъ. Розправа вела ся по руски.

Въ сали заінтересованє и досыть публики. Всѣ свѣдки зôзнавали згôдно, що священикъ въ церкви говоривъ о выборахъ, що чули слова за хрунѣвъ и мочимордôвъ, та що хиба той гôршивъ ся, що почувавъ ся до чого злого; — що люде люблять своего священика и вдячнй ему за красну и щиру науку. А зновъ аж жаль слухати и дивити ся, якъ дехто казавъ: „Свѣтлый Трибуналє! Ото на мене кажуть всѣ, що я хрунь, а навѣть малй дѣти, идучи зô школы показуютъ пальцемъ: а о иде хрунь! Хочу, щобы „ксьондза укарано, але здаю ся на трибуналъ".

Смѣло и зручно провадивъ свою оборону о. Погорецкій. Вôнъ вôдъ разу станувъ на тôмъ становиску, що говоривъ и пояснювавъ въ церкви важну справу выборôвъ, бо того жадае и наказуе Папа въ енциклицѣ о устрою христіяньскои держави; Наказуе се цѣлый епископатъ австрійскій въ листѣ пастирскôмъ о выборахъ зъ р. 1897, и нашъ Митрополитъ въ своємъ посланю зъ 1901 р. взывае насъ класти фундаменты до орґанізациі христіяньскои для вôдродженя нашого народу. А вже цѣлкомъ ясно и рѣшучо обучае насъ найновѣйшій катехізмъ зъ 1893 р. отця Spirago ц. к. професора реліґіи въ Frauenau, въ Чехахъ, одобреный цѣлымъ епископатомъ австрійскимъ, котрый впросте взывае въ церкви омавляти справы публичнй и державнй, не яко політику саму, але абы всюды внести въ житє публичне спасительнй засады христіяньскои морали.

По знаменитôмъ юридичнôмъ выводѣ оборонця, д-ра К. Левицкого и по довгôй нарадѣ трибуналу оголошено выроки увôльняючій обжалованого вôдъ вины и кары, що вся публика и интересованй приняли зъ правдивымъ вдоволенемъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Засѣданє Головного Видѣлу Товариства „Просьвіта"** у Львові відбуде ся в понеділок 17-ого н. ст. марта о 7 годині вечером.

(+) „Руска Весѣда" въ Бучачи уладжуе д. 23 с. м. (въ недѣлю) музикально-покальный вечеръ въ честь памяти **Т. Шевченка** въ салѣ „Сокола". Початокъ о год. 7 веч. Вступъ вôдъ особы 2 К; карты вступу въ торговли п. К. Рогозинського.

(+) Концерт, якій устроюють усѣ украïньско-рускі товариства в 41 роковини смерти Шевченка відбуде ся **в Колонії дня 30 марта н. ст.** у великій сали щадничої Каси. Заки ще донесуть афіши докладну програму, повідомляємо отсим широкий загал, що буде она дуже добірна. В склад її входитимуть мішані хори з орхестрою, сольо меццосопранове знаної з свого звінкого голосу п. Оленн З., деклямация славнозвісної нашої б. артистки п. Слободівної-Крушельницкої та скрипкове сольо талановитого скрипаря п. М... Самі імена концертантів дають запоруку, що концерт випаде сьвітло та що у сьвяточний той вечер ставить ся уся покутська Русь як один муж. — *Олесь Сатир.*

(+) **Справоздане** з дїяльности Гол. Видїлу „Просьвіти" за місяць лютий 1902: Засідань

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій
Истнуючій вôдъ 30 лѣтъ пôдъ фірмою
Маґазинъ Годиннякарскій Юзілерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральнои 7 на Ґетьманьску 4. Львôвъ.

проте мусимо над ним близше призадумати ся.

На жаль фактичний стан стоїть далеко за правним. Всякі друки, які є потрібні до вписів, виставляє ся тільки по польски, а індекси по польски й по латині. Що-до инших грамот, які видає львівский університет, лиш іматрикуляційні грамоти й докторскі дипльоми виставляє ся по латині, а всякі инші грамоти й папери, пр. свідоцтва відходу, абсолюторії й и. виключно по польски.

Про індекси й свідоцтва відходу постановляє § 24 мін. розп. з 1.жовтня 1850 ч. 8214 і мін. розп. з 10. марта 1850 ч. 1585 (ч. 117 В. з. д.), що мають бути видавані по латині. Одначе від хвилі, коли цїс. пост. з 27 цьвітня 1879 запровадила у внутрішнім діловодстві університету польску мову, появляють ся індекси з латиньскою й польскою мовою, а свідоцтва відходу тільки з польскою мовою. Се не є зовсім логічне, бо видаване індексів належить до внутрішного, але до внїшного урядованя; се грамота, яку університетска власть виставляє академікови для його ужитку, се храмота, яку він представляє до впису й опісля задержує для себе. Отже так само, як всякі грамоти, видавані судами для сторін, мусять бути видані в рідній мові сторони, так і на львівскім університеті може академік жадати, аби йому індекси видавано в руській мові. Подібно й свідоцтва відходу є грамотами, що їх виставляє університетска власть на ужиток сторони — тому, коли уже заведено польскі друки, то й Русини можуть жадати, щоби для їх ужитку були також блянкети по руски. Щоби одначе цїс. постанову з 27 цьвітня 1878 погодити з постановами наведених повисше мін. розп. з 1850, які для індексів і свідоцтв відходу жадають латиньскої мови, то можна сказати, що цїс. пост. з 1879 не зносить мін. розпоряджень з 1850, але їх доповнює, а з того виходить, що індекси й свідоцтва відходу повинні бути уложені по латині, по польски, й по руски, так що побіч латини мусить бути або польска або руска мова.

Що-до инших друків, потрібних при вписах, то не дасть ся річ полагодити в той спосіб, аби місце друків заступало устне подане сторони, котре відтак канцелярия університетска мала-би списувати в польскій мові, бо пригадуємо, що академік має право жадати, аби всякі устні заяви записувано в його рідній мові. Так само діє ся по судах, тому нема причини заводити ріжниці на університеті.

Вправді мусимо признати, що всї тоті акти, предкладані академіками, представляють субстрат для дальшого внутрішного урядованя університетскої власти, але через те не можна сказати, що они належать прямо до внутрішного урядованя, бо так мусїла-б відпасти всяка ріжниця між внутрішним а внішним урядованєм, а впрочім законна постанова, що у львівскім університеті мають примінювати ся анальоґічно приписи, які істнують в судах і инших державних властях стала-б через те ілюзоричною.

Гол. Видїлу відбуло ся в тім місяци 4, на котрих полагоджено слїдуючі справи: Принято до відомости, що сьпіванник — „Наша дума“ — українско-рускі народні пісні п. Філярета Колесси вже зийшов з друку і буде коштувати 2 кор. 50 сот. 2) Друк книжочки „Збір декламацийˮ вже укінчено і розсилав ся членам яко книжочку за март і цьвітень с. р. 3) Редакцию календаря на рік 1903 поручено п. Кирилови Кахникевичеви. 4) Принято до відомости, що філія в Комарні намірне устроїти загальні збори і віче економічне а філія в Рогатинї загальні збори дня 27 лютого с. р. та в рішено яко відпоручника вислати п. Короля. 5) До філії в Камінцї струмиловій, що уряджувала вечер вокально-деклям. в честь Т. Шевченка вислано п. Горбая з скіоптіконом. 6) Принято до відомости, що Видїл краєвий удїлив пожичок читальням: в Книгиничах в сумі 600 кор.; в Вовчинци 500 кор.; в Вишатичах 1.000 кор.; в Журові 900 кор. 7) Принято до відомости справозданє Читальнї „Просьвіти“ в Немирові і рішено вислати признанє тій читальни на руки голови о. Кипріяна. 8) 8) Стипендию ім. Тараса Шевченка в квоті 200 кор. наділено п. Модеста Сосенка, маляря, пробуваючого на студиях в Монахові. Стипендию ім. Франца Фронца в квоті: 180 кор. наділено Юлїяна Ленція уч. IV. кл. рускої гімназиї в Перемишли. Стипендийну запомогу ім. Євзевія Грушкевича в квоті 200 кор. принято Ден. Грушкевичеви II. кл. гімн. в Самборі. 9) До бібліотеки тов. Руска хата в Станїславові подаровано 20 книжочок. 10) Принято до відомости, до фонд ім. Черепатенка зріс до повної суми 1.000 рублїв і рішено розписати конкурс на праці. Принято 116 нових членів.

(+) **Читальня Просьвіти в Боську** (коло Риманова) заложена Вп. о. А. Зубрицким, тепер катедральним крилошанином в р. 1895, а при нїй крамниця. З дїяльности теперішнього видїлу, вибраного на загальних зборах д. 28 грудня 1901, годить ся зазначити отсе:

Голова читальнї, місцевий парох о. Кирил. Кузик, розпочав учити сьпіву що суботи. З шконтра крамниці показало ся, що через 5 лїт свого істнованя не принесла членам нїякого зиску, длятого постановлено її випустити в аренду через лїцитацию, а д. 11 сїчня с. р. взяв її на 1 рік Миколай Цепляй (Кутик) за 505 кор. В сїчни с. р. куплено від зверхности громади на власність читальнї дім, в котрім містять ся читальня і крамниця. Д. 23 лютого відбув ся вечерок в честь папи римск. Льва XIII, відчит о житю і дїяльности сьв. Отца, сьпіви і деклямация. Народу зійшло ся над 500 душ. Сего-ж місяца отворено касу позичкову і ощадности при читальни з початковим капіталом 936 кор. 43 с.

НОВИНКИ.

— **На книжку вкладкову Тов. вз. кредиту „Дністеръ“** на фондъ запомоговый для академічної молодїжи вплынули дня 14 марта с. р. дальшій датки въ сумї 230 К 32 с, до того перенось зъ дня 13 марта 57.717 К 34 с, отже загаломъ по день 14 марта включно вплынуло **57.947 К 66 с.**

— **На оногдїшне Шевченкове сьвято** львівске насипли між иншими такі дві телеґрами з Праги: „I indy umirali mužowe pro čest a otčinu, vy však z teže pričiny žijte a pracujte! D-r Urbanek, Hyska, Hrabovskyj, Bryk, Hankevyč, Hoš vskyj, Luckyj Tymoščuk“, а друга: „Не сльоз, а працї! Вперід за горячим сердцем Тараса, вперід! Кличемо знад берегів Велтави: Україна не вмерла і не вмре! Українська hromada в Празї.“

— **Справа жде выясненя!** Вѣсть про якйсь розпорядженя некористнй для рускаго обряду въ Бразилии непокоитъ Русиновъ дбаючихъ о долю заморскихъ братовъ и взагалѣ всѣхъ Русиновъ дбаючихъ о добро рускои Церкви. Що якйсь такй розпорядженя були выданй, не улягае найменшому сумнѣвови. Не знаемо только докладно, якй се були розпорядженя. На слѣды такого указу римскои Пропаґанды вказуе знаный листъ священика зъ Параны очивидно приватно писаный до Пѣвнѣчнои Америки, якій случайно попавъ въ реакцию американьскои „Свободы“, котра его (трохи недискретно по американьски) оголосила. Въ томъ лѣстѣ писанѣмъ 22/2 1901 читаемо: „Рѣкъ тому выдавъ кард. Ледуховскій розпорядженя, щобы въ Бразилии Русиновъ всѣхъ полатиньщити. Священикамъ рускимъ вѣдобравъ власть вѣнчати супружества мѣшанй и наказавъ передъ шлюбомъ намовляти, щобы супруги стали латиньского обряда и всѣ дѣти ихъ щобы выховували ся въ лат обрядѣ. Священики латиньскй маютъ всяку власть надъ Русинами, а священики рускй надъ латиньскими не можуть важити ся на яку власть. (Сего послѣдного можемо зречи ся, але все-жь свѣдчить се недобре о рѣвноправности обохъ обрядовъ и понижае священиковъ рускаго обряду супроти того-жь права, прислугуючого латиньскимъ священикамъ надъ Русинами. — *О. В.*) Причину подавъ тую, що въ Бразилии мае бути пануючій обрядъ латиньскій; длятого Русины можуть и маютъ ставати латинниками, а сли бы латинникъ поважився перейти на обрядъ рускій, то сей переходъ зборонений. Вышло зъ того таке, що вся власть духовна кинула ся зъ всякою заѣлостію переправляти се заряджене, польскй священики — то таки безъ памяти. Розпочало ся насильне змушуване Русиновъ до обряду лат., а намъ загрожено кулькою въ лобъ, если поважимо ся водвѣдувати Русиновъ по кольоніяхъ и имъ пригадувати, що они Русинами“. и т. д. — Листъ сей впрочѣмъ знаный — (гл. ч. 242 „Дѣло“ зъ м. р.) Вѣсти про голошене тыхъ розпоряджень зъ амвонъ и брутальне выкуповане ихъ польскими священиками тамошными, доходили до насъ ще давно (въ дописяхъ поселенцѣвъ до „Руслана“ ще въ линии р. 1900 чч. 156 и 157) а знайшли водтакъ вѣсти про тй розпорядженя зъ понаж ного жерела (въ ч. 211 „Дѣла“ зъ 3 жовтня 1901). Всьо то указуе, що не дасть ся заперечити, що якйсь подобнй кривдачй розпоряджена були выданй. — Ходили навѣть вѣсти, що Высокопреосвящ. Митрополитови Шептицкому мало удатись выеднане въ Римѣ водкликане якихсь розпоряджень кривдячихъ рускій обрядъ. Цѣла та справа однакъ доси якась невясна. Въ интересѣ добра рускои Церкви треба ей докладно прояснити, и то автентично. Осмѣлюемось проте звернути ся до нашихъ властей духовныхъ зъ просьбою о автентичне выяснене, якй розпоряджена подобнй були выданй конґреґациею de propaganda fide, и чи и оскольку ихъ вже знесено. — Выясненя сеи справы вымагае добро руско-католицкои Церквы. — *Ожелянъ В-скій.*

— **В справі квестарів** дістали ми такі два письма, одно з Підгаєччини, друге від Дрогобича. З Підгаєччини пишуть нам: „Et hoc meminisse iuvabit!“ В книжочцї колект на гр. к. „cerkiew w Reniowie“ може кождий перечитати слїдуючу записку: Nie słyszałem, aby kto z grecko katolickich dał kiedy na kościół ergo i ja nie dam na cerkiew. Rosochowaciec 9. III. 1902 r. Władysław Jankowski. — Сей пан, що так мало „słyszał“ о жертвах нашого народу, зібраних колектантами і рїжними mateczkami, braciszkami i siostrzyczkami на костели і кляштори, є властителем Росоховатця і членом ради повітової Підгаецкої. Вольно ему не дати, але непотрібно було тим величати ся. Але чи не заведе ся в своїх надіях о. парох в „Reniowie“, що помістив „sążnis'ą prośbę“ (тілько по польски), видко для пп. Янковских, котрі і так нїчого не дадуть, а ще вписують, аби барони Боже хто з łacińsko-katolickich не помилив ся і не дав лепти. Для Русинів не знайшло ся анї словечка рускаго. Вони дають і так, хоч їх мовою помітає ся. А Русини коли окажуть польским колектантам, браціщкам, матечкам, сьостшичкам: „słyszałem“, a nawet „czytałem“ що łacińsko-katolicy не дають на церкви, ergo і я... не дам на костели і кляштори“? — *Б. Р.*

Зъ Дрогобиччины знову пишуть: Коли кс. Доминіканы въ Чортковѣ (Дѣло Ч. 45) водправляють зъ нѣчимъ квестаровъ на руску церковъ, квестарь Реформатовъ зъ Судовои Вишнѣ увиває ся саме въ томъ часѣ по Дрогобиччинѣ и набиває глубокй свои кишенѣ рускимъ грошемъ. Нагально втискае ся въ рускй домы, особливо до священиковъ, оминаючи мовь бы умысно лат. священиковъ, звиняючись, що доперва недавно у нихъ бувъ; напевно уряджуе собѣ нѣчлѣгъ пѣсля свого пляну въ дотычнѣй мѣсцевости, мовь въ заѣзднѣмъ домѣ, диктуе высокѣсть даннны въ грошахъ, для парѣбка и коня, мовь бы гарачь якій, а въ додатку накидуе клашторнй службы Божй для водправленя. А рускій священикъ смиренно приймае напастливого гостя, обдаровуе галапасника навѣть зъ кривдою своеи справы а може и родины. Чи Русинъ не годенъ нѣчого научитись? Тамь братя Поляки таку красну науку намъ дають! Не только приватнй особы, навѣть публичнй заведеня польскй, орудуючй рускимъ грошемъ, повинний Русинови служити взорцемъ. Но зъ другои стороны, сли рускій священикъ оголосить въ церкви складку на богоугодне дѣло, потягають его власти до одвѣчальности. Яке право маютъ Реформаты выдушувати зъ населеня якйсь датки? Котра власть имъ тое позваляе? Може бы хто водповѣвъ на тй питаня! — *Цікавий.*

— **Испыты зрѣлости** въ середныхъ школахъ. Сего року начнуть ся посьменнй испыты зрѣлости 12 мая у всѣхъ гімназіяхъ, а устнй въ академічнѣй рускѣй гімназіи у Львовѣ 28 мая, а въ II рускѣй гімназіи въ Перемышли 9 червня.

— **Михаилъ Діяконъ**, бувшій артистъ рускаго театру, пѣзнѣйше дістаръ, упокоивъ ся въ Старѣмъ-Самборѣ дня 28 лютого с. р. въ крайнѣмъ убожествѣ. Покойный, чоловѣкъ незвычайно здѣбный, ще до послѣднои майже хвилѣ интересувавъ ся справами народными, полишивъ трое сиротъ-дѣвчатъ, зъ котрыхъ найстарша мае заледво 12 лѣтъ, безъ найменшого заосмотреня и безъ близшои родины. Може бы хто зъ Вп. Родимцѣвъ схотѣвъ заняти ся ними и взяти до себе котру зъ тыхъ круглыхъ сиротъ.

— **Громады: Нагуѣвъ. Готятичѣ и Вербѣжь** вразъ зъ передмѣстемъ Шафвъ, що належали доси до суду повѣтового въ Комарнѣ а окружного въ Самборѣ, придѣлено до суду повѣтового въ Щирци а краєвого у Львовѣ.

— **Недоросль богатырь**. Зъ Бережанъ пишуть, що два ученики II кл. тамошнои гімназіи залюбили ся въ однѣй панночцѣ и прийшло мѣжь ними до поєдинку. Зъ воддалени 10 крокѣвъ стрѣляли суперники до себе зъ револьверовъ, набитыхъ порохомъ и острыми камѣнчиками. Одинъ зъ нихъ раненый легко, а другій небезпечно, бо поцѣленый въ груди.

— **Пошукуе ся спадкоємців**. Дня 18 серпня 1901 р. помер у віденьскім мійскім приста-

Русины! Памятайте на аґітаційный фондъ „Народнои Рады“ у Львовѣ!

Вѣсти зъ Епархіи Львовскои.

В пропозицию уміщені оо.: а) на парохію Зелену: 1) Антін Целевич, 2) Юліян Левицкий, 3) Василь Левицкий, 4) Іван Іванчук, 5) Теодор Пиндус, 6) Теодор Кордуба, 7) Зиновій Пержицкий, 8) Евгений Монцібович і 9) Іван Королюк; б) на Красів: 1) Мих. Яцевич, 2) Ем. Кузьма, 3) Теодор Кордуба, 4) Іван Королюк, 5) Алекс. Чубатий, 6) Вас. Владичин і 7) Григ. Панчишин; в) на Голдовичі: Богдан Домбчевский і 2) Мих. Сивенький; г) на Стрілків: 1) Теодор Кордуба, 2) Іван Королюк і 3) Едвард Коссановский; д) на Лешнів: 1) Савин Устиянович, 2) Йос. Височаньский, 3) Петро Яцишин, 4) Пав. Чмола, 5) Сим. Савула, 6) Тимотей Бордуляк, 7) Володм. Яцковский, 8) Николай Малий, 9) Онуфр. Чубатий, 10) Ем. Билиньский, 11) Андр. Одїжиньский, 12) Ник. Демчишин, 13) Иосиф Дяков, 14) Іван Сухаровский, 15) Ник. Герасимович, 16) Теоф. Луцик, 17) Юл. Борачок, 18) Теод. Кордуба, 19) Теод. Гураль, 20) Евг. Монцібович і 21) Андрей Киналь; е) на Зарудє: 1) Тимотей Бордуляк, 2) Іван Зазуляк, 3) Іван Іванчук, 4) Теод. Кордуба, 5) Іван Королюк, 6) Алекс. Чубатий, 7) Григ. Панчишин, 8) Евст. Скоморовский і 9) Вільгельм Белкот; ж) на Буськ: 1) Григ. Словицкий, 2) Пав. Косюк, 3) Віктор Гарух, 4) Іван Черепашиньский, 5) Іван Гургаль, 6) Теодор Білевич, 7) Іван Мартинюк Лотоцкий, 8) Ярослав Янкевич, 9) Лев Левицкий, 10) Володм. Левицкий, 11) Іс. Конертиньский, 12) Вас. Лиско, 13) Володм. Преставшевский, 14) Володм Лешньовский 15) Іван Королюк, 16) Лев Юрчиньский і 17) Григ. Панчишин. — О. Іван Билинкевич із Звенигорода одержав канон. институцию на парохію Грибовичі вел. — Завідательства одержали: оо. Ник. Пясецкий з Грибович в Чижикові, Володм. Левицкий з Чижикова в Звенигородї, Петро Кордуба з Рожнїтова там-же, Іван Королюк з Городка в Городиславичах. — О. Ник. Пясецкий визнаний до канон. институції на парохію Чижиків.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы

поручае по цѣнахъ умѣренихъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ „ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаемо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантовъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ аґентовъ анї похатникивъ не высылаемо. 83 13—?

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручае в найбільшім наборі

дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало инаких цінах.

184 17—?



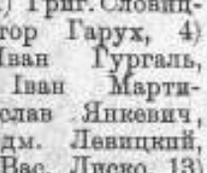
Для канарків

гарценьских, рінак літнїй, канар, овес лущеный, кдг. 40 кр. поручае склад насіння **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 14. 42 11—52

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпівае, грае, говорить, сьміється, всїлякі рускі, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 ар. разом уже з опакованем та додаю еще оден валець даром. Висилае ся лише за посліплатою або за попереднім присланем цїни.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braumann,

в КРАКОВІ. 72

Бідний ученик V кл. гімназ. пошукуе лекциї у Львові. Ласкаве зголошене під М. Д. у п. Сьвітняка Матія ч. 29.

!ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплітае старі).

Похвальні листи на жадане. 209 5—10



НАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВОВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разовъ преміоване.)

Водъ 16/8 до 22/8 до побаченя:

З ТРИЄСТУ через Побереже, Істрию, Дальмацию до **Bocche di Cattaro.**

Вступъ 10 кр. 75

Надѣслане.

Доцент університету

Д-р Роман Рецкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординуе у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. Крашевского 3. Телефон 583.

88 1—12

Змѣна льокалю! Змѣна льокалю!

Дрогерія Емануила Шенкера

перенесена зъ днемъ 28 лютого до дому при ул. Ягайлоньскій 4. 210 2—3

Д-р І. МОШКОВИЧ

переніс ся з Тернополя до Львова, улиця Красіцких 8, ординуе від 3—5 год.

121 4—3

Др. Мечислав Сьвітальский

ординуе в недугах

нервовихъ

від 3—5 ул. Академічна 11 партер на лїво.

179 7—7

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои гімнастики, ортопедии и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординуе водъ 2—4. Для здоровихъ гімнастика гиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 4—30

МАТТОНЬОГО

ГІСҐІБЛЄР

64 **природна алькалічна щава.** 3—26

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякй паперы цѣнній и монеты

по найдешевшомъ курсѣ деннѣмъ не числячи нѣякои провізіи. 374 [4]

ЛИПІЪ

въ ресторациї **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибуналська ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно иди о годинѣ 8-ѣй рано горячій снїданя.

ЦѢННИКЪ.

Пєчена вєпрова зъ капустою	16 кр.
Гуляшъ зєгна	12 „
Фляки	12 „
Шонка тоцена зъ хрѣномъ	10 „
Колбасы зъ хрѣномъ	5 „
Квасъ	18 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

рѣжній напитки въ найлѣпшихъ родахъ по най умѣреньйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моеи ресторациї, даю водбиракчимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ вже снїдане, въ великій заходѣ страви є на звлаща вимогу.

9 367—7 Зъ высокимъ повазаньемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райцайґи, тальмы мѣрничій піони, лїбелї, манометры и. т. и.**

Уриджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякй направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4168

КРЕДИТУ при закупнї всякого рода одягів мужеских і мундурків студентских, виконаних до міри — уділяє **Г. РЕИС (REISS)** 159 у Львові, ул. Гродзіцких ч. 6.

НАСѢНЯ
до вары в цѣлѣй найбѣльшого рода поручає:
Заведене огородниче
А. ВЛИМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Пекарска ч. 68.
Цѣнники на жадане даровѣ и оплатно.

СРЕДСТВА ПОЖИВЫ
MAGGI
НАЙЛѢПШИЙ ВЪ СВОЄМЪ РОДѢ.

найбѣльшои вартости для кождои родины.

Maggi до закрышки надає росолам, бульонам, сосам, яринам и пр. надзвычай сильный присмакт. Выстатчить кѣлька капель. — Флашочка почавши вѣд 50 сот.



Зупы въ табличках
Табличка на 2 порціи 15 сот.



Мажіого зупы въ табличах уможливляють скоро, лишe за доданєм воды, авареє сильных як и легко стравных, смачных зуп.
19 рѣжних сорт.

КАПСУЛКИ Consommé & Bouillon



1 Consommé капсулки на 2 порціи найлѣпшои сильнои зупы 20 сот.
1 Bouillon капсулки на 2 порціи сильнои мясной зупы 15 сот.
Дае ся сейчас зробити заливаючи самым кипятком без дальших додатків. 6*—?

Проба переконує лѣпше. нѣжь всяка реклама.
Купити можна у всѣх торговлях кольоніяльных товарів, делікатесів и дрогеріях.

Свѣй до свого!
Першій рускій складъ машин до шитя!



Незрѣвнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Нѣжный вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 28 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

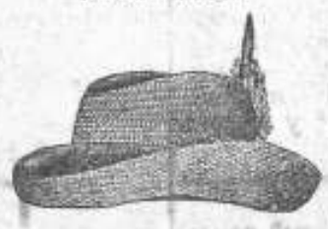
Вечн. Священникам, і пп. Урядникам продаю на раты якъ такожь и для селянъ за потвердженєм уряду громадского. 108 14—?

Услѣвки сплаты приступній. Гарантія 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*
Львовъ, Галицка 6.

Цукорня Краківска
ул. Фредра, поручає знаменитї тісточка по 6 сотиків.
174 7—7

Фабрика капелюхів
під фірмою
Антін Кафка
(давнійше А. Кожелюжек)
у Львові улиця Галицка число 4
(побіч катедри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і цилінд з власного виробу в наймодніїших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилїндри Р. С. Галіта, цілком легкі цилїндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоденові з фабрики А. Шіхдера в Грацу і як найдешевші капелюхи для дітей.
Цінники на жадане даром і оплачено. 292 1—8

Головный складъ
Насѣня и рослинъ
МИКОЛАЯ
ВОЛѢНЬСКОГО
площа Марійска ч. 3.
Заведене огородниче
Садовницка ч. 31.
Поручає цѣлкомъ нове насѣня господарске, огородниче и цвѣтн.
Цѣнникъ рускій богато илюстрованый даромъ и оплатно. 181 4—10

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** а правдевої анґлійскої сталі від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всѣлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

З порукою довголѣтної тревалости
Посудину столову і десерову
з хіщьского срібла
як також
Посудину кухонну з чистого ніклю
походячу з фабрики свѣтової слави в Берндорф
поручає фірма
В. БІЛЬСЬКОГО
наслѣдника Б. Резля
Львів, улиця Гетманьска ч. 2 107

Д-ра СТАНИСЛАВА ОЛЬШЕВСКОГО
Бюро технічне нафтове у Львові, ул. 3-ого Мая ч. 10
поручає:
Пальники нафтові жарові з Аверівским свѣтлом — дае ся примінята до кождої лямпи — конїт на ню виключений.
Печи нафтові гігієнічні о газовій подомени — перевасшають всї дотеперішні печки нафтові. — Ціна 22—30 корон.
Нафту Цїсарску Жарову — власна марка — що-до незацальности і сили свѣтла як нафта американьска. En gros и en détail. 6 9 12—7

МАРКОПОЛЬ.

СПІЛКА ОЩАДНОСТИ і ПОЗИЧОК в МАРКОПОЛИ почала свою дїяльність 1-ого мая 1901. По конець р. 1901 число членів 55. Стан чинний 4335 К. 63 с., стан уділів 275 К. Резервовий фонд 55 К. Касовий оборотъ 10.671 К. 86 с.

Т. Телєга. 1—1 *І. Куліцкий.*

НОВІСТЬ!
Pierwszy Galicyjski
Dom dla Ziemian
у
ЛЬВОВІ
ул. Ягайлоньска 15,
Чернівці
Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посѣлости повинен зазомотрити ся в нову
Ручну сѣячку
спроваджену нами з Гамбурґа. 223 1—6

Сѣячка так сѣе рівненько, **рівномірно**, отже **лїпше**, а заразом **ощаднїйше** ніж рукою. — **Вага 2 кгр. Ціна 20 К.**

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.
Поручають по якъ найдешевших цѣнах свій въ богатый добръ заосмотреный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 284 33—52
Зимовій бурнусы, плащѣ, накидни, комплетна ґардероба для Всеч. духовенства, уніформы для пп. студентів, убранства и плащики для дѣтей. Великій выборъ футеръ до ходу и до подорожи.
Доброволый выборъ кравецких матерій на метры.

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові
звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bi, Bik, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими осьонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручення висилати просить.* 221 4—24

Охоронна марка: **КОТВИЦЯ.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
зъ РІХТЕРА аптики въ Празї,
узнане загально знакомитымъ и бѣль гоючимъ натиранємъ, по цѣнѣ 80 с., К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣх аптикахъ.
При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати тѣльо оригінальных фляшочок въ пудечках зъ нашою охоронною маркою „Котвиця" зъ Ріхтера аптики щобы дѣйстно одержати оригінальный продуктъ.
Ріхтера аптика „подъ Золотымъ Львомъ"
Прага, I. ул. Єлисаветы 5. 615 5—5

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронною, дїан є із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вагтости, а тая обставина есть доказом, що неуцтиві підрадні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій невдалий фабрикат [недорівнуючий ані в приближеню нашому знаменитому продуктови], засмотрюючи его етикетами подібними до наших. Таке кардостоине наслїдовництво переважує в блуд Р. Т. консументів; тому в ціли охорони їх перед втратами, осьмілюємо ся остерегти їх отсею пересторогою перед шахрайским вимыслом, по. учаючи всім Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий" з маркою охоронною, „Кіт облизуючий лапу". Гоффманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен. На складі у п. ОСКАРА КРАЙЗЕРА головного заступника у Львові, Жигмонтівска ч. 4. 79

М. КОРКЕС
Львів, ул. Городецка ч. 10



поручає свій **склад рільничих машин** Б. Кравса з Праги, Бубна, **Трієра** оригінальні Гейда, **Сикавки** д. к. упр. фабрика Р. А. Смекаля найновійшої конструкциі, всякі прилади огневі, вужі ґумові спіральні, портяні і портяно-ґумові, плащі і плахти непромакаючі, паси шкіряні, ґурти, помпи корничні і до торфовок, а також ваги до спіритусу. **Огнетревалі каси** Вертгаймера, **Ровери** Шварца, школа їзди і ваготат реформаційний.
Ціни знижені, услівя приступні 46 2—5

Сьвідоцтво. ВПов. Пане Коркес! Отсим маємо честь подякувати Вам за взяту описаную „Смекаля", бо показала ся дуже доброю і гідною пригоручення нашим ПП. — Остаємо з поважанєм. Зверхність громади Звенигород дня 23/4 1898.
Стефан Лесів начальник громади, Николай Мах секретар.

Ц. к. Намістництвом концесьоноване
ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ
К. Росоловский і Ска
Львів, ул. Кохановского 2
уладжують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізациі
як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний
По можливо умірковання цїнах. 55 13—24

Ученик VII. кл. ґімназ. для браку удержаня, пошукує лекциї на село, або до міста зараз. Ласкаві зголошеня з поданєм условій присилати під адресом: „УЧЕНИК" post. rest. Тернопіль. 3—3

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ за 1 зр., поручає Ант. Мазурковичъ, Львовъ, Скарбкова 7.

---

100 до 300 зр. МѢСЯЧНО
можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеных паперовъ державных и льосовъ. Зголошеня до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 96

Найвисші відзначеня від Дирекциї дібр Єго ц. і к. Вел. Цісаря Франца Йосифа I., від ц. к. Тов. господ. і Вис. Міністерства рільн. у Відни і від Академії винаходів в Парижи.

Оригінальні машини рільничі **F. Wichterlego Modell, Polonia TH** і **THA** з 3 і 4 ножами керати і т. к. Млинки 8 К., знаряди ковальскі, машини до шитя з перших фабрик, **в Prostejov'i,** як: знані сїчкарні **New** зимми, молотільні з кованими щитами, краті до чищеня збіжа системи Бакера почавши від 6 К, праси до олію, вага, сикавки огневі і машини до шитя з перших фабрик, пригоручають найдешевше



I. NEUBERGER i S-ka Lwów
Склади у власнім домі при **ul. Grodeckiej l. 53,** куди всякі замовленя просимо висилати. 330 13—28

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;
поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджуваня алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіня. 217 2—8

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

ДО КАНАДИ



як також до инших заморских країв перевозить
найдешевше
загально звістна фірма
B. KARLSBERG
Hamburg, Ferdinandstrasse 15.
Заки хто купить корабельну карту, най порівнає мої цїни з цінами агентів корабельних. 658 10—10

При закупнї товарів просимо чекликувати на нашу часопись.

Виданець и одповѣдальный редактор Иванъ Белей. Кнїгарь въ фабр. Черленковъ. Въ друкарнѣ Ставропигійского ѕавед. народома Іосифа Даникевича.

Ч. 51. Львовъ, Понедѣлокъ 4 (17) Марта 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найпоменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кілиньского 2; С. Соколовскій Пасаж. Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты имѣй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

во Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ 28 к. на пѣвъ року 14 к.
на чверть року 7 „ на мѣсяць 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимають ся по 20 с. вѣдъ одного стрічки инсераторови або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланя“ по 30 с.

Поздані и инші доносеня приватній числять ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

ПИСЬМА ЗЪ ВѢДНЯ.

[Минувшій тыждень въ палатѣ послѣвъ. — Скорше темно народъ и утеча бесѣдникѣвъ. — Дальша робота парляментарна. — Зъ комісіи шкѣльной.]

Въ минувшѣмъ тыждни парляментарна робота поступила значнѣйше напередъ. Покѣнчено буджетъ міністерства справъ внутрѣшныхъ, потѣмъ полагоджено буджетъ міністерства краевои обороны, а вкѣнци двѣ немаловажній частины буджету міністерства просвѣты. Але на тѣмъ не конець, бо трактовано и полагоджено ще чотыри инші справы, и при кождѣй переведено дискусію, при одній навѣть горячу, именно при справѣ увѣльненя пожички мѣста Вѣдня вѣдъ оплатъ, де, якъ звычайно при вѣденьскихъ справахъ, стерли ся панукочій теперь въ Вѣдни христіяньскій соціялы зъ попередними панами столицѣ, лібералами, и добиваючими ся на будучность панованя, соціяльными демократами. Симъ разомъ дискусія, хоть була и горяча и остра, однакожь вела ся въ приличнѣйшѣмъ тонѣ; побѣдникомъ оставъ ся д-ръ Люегеръ. Крѣмъ того полагоджено въ минувшѣмъ тыждни: перше читанє буджетной провізорія на мѣсяцѣ цвѣтень и маій 1902, справу конверзій акцій зелѣзницѣ Кароля Людвика и нагляче внесенє Кльофача въ справѣ мальтретованя жовнѣра Міллера.

Полагодженє тѣлькихъ справъ показує, якъ значна зайшла змѣна въ палатѣ послѣвъ и якъ всѣ сторонництва, хочбы найскрайнѣйшій, выстерѣгають ся всякои обструкційнои роботы. Н. пр. нагляче внесенє Кльофача, котре въ иншихъ часахъ було бы забрало зъ чотыри годины часу, коли не бѣльше, полагоджено въ пѣвъ-годинѣ! Такъ само и въ дискусіи буджетовій стали послы говорити далеко коротше: декотрій навѣть по чверть годины або й десять мінутъ, а иновъ инший казали себе повычеркувати и зовсѣмъ зрезигнували зъ промовы. На такъ скору змѣну нѣхто въ палатѣ не бувъ приготовленый, и якъ перше клопѣтъ бувъ зъ великою повѣльностію нарадъ, такъ теперь наставъ бувъ, правда лише хвилевый, клопѣтъ зъ несподѣваною скорости. Именно выраховано, що буджетъ міністерства просвѣты прійде пѣдъ нараду ажь въ понедѣлокъ, 17 марта, а въ найлучшѣмъ случаю въ пятницю, 14 марта. Навѣть льосованє бесѣдникѣвъ вѣдбуло ся ажь четверъ по-полудни. Наразъ, въ пѣвъ годины по тѣмъ льосованю показує ся, що нарада надъ міністерсвомъ краевои обороны вже кѣнчить ся а надъ міністерствомъ просвѣты мусить нарада зараз зачати ся. Президентъ дав о тѣмъ знати бесѣдникамъ, котрій до сеи другои дебаты були на першѣмъ мѣсци выльосованій. Але нѣхто зъ бесѣдникѣвъ не бувъ на те приготовленый, отже и нѣхто не хотѣвъ говорити, кождый радше резигнує зо слова. Такъ зробивъ бесѣдникъ соціялістѣвъ, бесѣдникъ Чехѣвъ, бесѣдникъ Всенѣмцѣвъ, а бесѣдникъ польского кола задля того, щобы прийти ажь на другій день до слова, замѣнивъ ся за мѣсце зъ Нѣмцемъ Новакомъ, котрый оденъ готовъ бувъ промовляти заразъ. Инші послы, котрій не хотѣли зречи ся слова напирали на президента, щобы замкнувъ засѣданє; однакожь президентъ и другій послы були сему рѣшучо противній, бо була що-нно четверта година, а засѣдани мають пѣсля постановы кѣнчити ся о 6-ій. Де-хто хотѣвъ ставити въ палатѣ внесенє на замкненє засѣданя; але не було нѣяколо выгляду, щобы бѣльшѣсть на те згодила ся. Де-хто роздумовавъ навѣть надъ тымъ, чи бы не дало ся на борзѣ поставити яке нагляче внесенє, котре бы забрало часъ до 6-ои годины въ вечеръ; але сей способъ узнано за неумѣстный. Заходило отже таке, що пѣсля промовы згаданого Новака та ще може зъ одного бесѣдника, котрый буде готовъ заразъ говорити, дискусія замкне ся а всѣ инші записаній бесѣдники потратять слово. Межи бесѣдниками, вписаными contra, бувъ и пос. Романчукъ, котрый мавъ промовляти на семѣмъ мѣсци, отже ажь въ понедѣлокъ. Мѣжь-тымъ по резигнаціи иншихъ бесѣдникѣвъ, выпадало ему говорити першому, се є зразъ, за пѣвъ годины. Щобы не стратити слова, вѣнъ рѣшивъ ся промовляти зовсѣмъ безъ приготовленя, маючи лишь случайно въ пультѣ кѣлька статистичныхъ даныхъ. Очевидно, що мусѣвъ переважно повторяти теперь въ повній палатѣ те, що говоривъ перше въ комісіи буджетовій. Впрочѣмъ импровізована сеся промова зробила взагалѣ добре вражене, а одна зъ найзнатнѣйшихъ вѣденьскихъ часописій навѣть похвалила єй. Тымъ способомъ стало ся, що и инші на дальшѣмъ мѣсци записаній бесѣдники не стратили слова.

Въ сѣмъ тыждни буде вести ся дальше нарада надъ буджетомъ міністерства просвѣты. Въ понедѣлокъ мавъ промовляти пос. Барвѣньскій въ справѣ університету. Але що въ вѣвторокъ прійде пѣдъ нараду друге читанє провізорія буджетовои и ще инша поменша справа, то буджетъ міністерства просвѣты не буде полагоджений передъ латиньскими святами, тымъ бѣльше що при рубрицѣ „університеты“, а особливо при рубрицѣ „гімназіи“ будуть вести ся національній споры межи Чехами, Словѣнцями, Нѣмцями и т. д. Останне засѣданє мавъ вѣдбути ся въ пятницю, 21 марта, але може вѣдбуде ся вже попереднього дня, въ четверъ.

Шкѣльна комісія выбрала нового предсѣдателя на мѣсце покѣйного Курца. Выбрано иншого Чеха, Шпіндлєра, хотя нефахового чоловѣка, але тѣлько длятого, щобы по Чеху знова наступавъ Чехъ. Перше Нѣмцѣ кандидували свого чоловѣка, але скоро разъ зѣставъ Чехъ выбраный, то они узнали той „станъ посѣданя“, якъ се зробили передше и въ иншѣй комісіи, податковѣй, де на мѣсце пок. Кайцля выбрали Крамаржа, хотя первѣстно конче хотѣли переперти Менгера. Замѣтнѣйше зъ засѣдань шкѣльной комісіи есть се, що референтъ о двохъ важнѣйшихъ рускихъ справахъ придѣлено посл. Романчукови, а то о его-жъ внесенію на утвореня рускои секціи въ галицкѣй шкѣльнѣй радѣ краевѣй и о внесеню Василька та Нѣгуляка на основане катедры исторіи схѣдной Европы въ черновецкѣмъ університетѣ. Се стало ся мабуть наслѣдкомъ того, що зъ 6 Поляковъ лише оденъ бувъ на тѣмъ засѣданю комісіи. Розумѣе ся, що зъ выбору референта не выходить еще, щобы его референтъ бувъ комісією а тымъ менше палатою принятый; все-жь таки е вже добрый початокъ.

П.

Войскова управа а Русини.

Дня 13. с. м. забирав в державній радѣ п. д-р Король голос при розправі над буджетом міністерства краевої оборони. Він говорив так:

Висока палато! Річ дуже невдячна, забирати голос в справі, дотикаючій так близько найширші верстви населення, та висказувати его бажаня і жалі, знаючи наперед з дотеперішнього досьвіду, що всі ті, хоч і як оправдані жалі і бажаня не найдуть у войскової управи ніякої уваги. Кождого року так в сій палаті як і в делегаціях всі заступники народу майже одноголосно повторяють завсігди ті самі бажаня і жалі; кождого року войскова управа повтарне ті самі обітниці: а все таки остає всьо по старому. Можна знати наперед, що і нарік лихо не буде усунене, а заступники народів і нарік найдуть ся в тім милім положеню, наново повтаряти свої жалі без найменшої надії, щоби їх вислухано. Войскова управа попросту не слухає голосів заступників народу. Правительство є тверде і безсердечне на недолю народу; правительство не журить ся тим, не питає о те, чи там народ видержить ті нові тягарі, які на него раз-враз накладає ся, забираючи ему попросту не тілько его керваницю але й найлїпших синів, хоч за те не жалуєсь ему гарних та теплих слів.

Ціла дебата, яка тут так широко веде ся над буджетом, є мабуть майже непотрібна, бо парламент за слабий до того, щоби змусити правительство до заспокоєня оправданих бажань народу і до вислуханя що року повтарюваних оправданих жалїв та до усуненя причини тих жалїв.

Руські посли на жаль не мають тутки значіня, хоч заступають $3^1/_2$ мілїона народу; вони за слабі, щоби мати який вплив на парламент. Длятого ми й вільні від всякої одвічальности за те, що правительство не хоче заспокоїти бажань заступників народу, ба навіть не хоче виконати одноголосних ухвал сеї палати, в тій певности, що завсігди тут найде потрібну більшість, котра ему без застереженя ухвалить так звані державні конечности. Правительство не дбає о те, чи руські посли голосувати будуть за буджетом чи против него; воно з легким сердцем може зрічи ся їх голосів так як давно вже зрекло ся всего руского народу та обходить ся з ним так погано, так по мачошиному, як з жадним иншим народом Австрії, і давно его віддало пануючій в Галичині польскій партії. Ми знаємо се аж надто добре, що правительство не вислухає ні одного з наших бажань; але ми таки постановили брати участь в сій дебаті, виходячи з того становища, щоби не пропустити жадної нагоди, при якій можемо рішаючим чинникам висказати оправдані бажаня сего так але трактованого, так дуже занедбаного, так тяжко гнетеного руского народу, та спонукати їх, щоби раз уже і з сим народом поступали инакше і признали ему раз законами запоручені права. Правительство і рішаючі чинники числить мабуть на те, що руский народ в Галичині то собі тихий, спокійний, добрий народ, що від давна навик до всіляких кривд, що терпеливо зносив всілякі кривди, то й дальше буде їх спокійно зносити. Але рішаючі чинники дуже помиляють ся, коли так гадають; руский народ не буде дальше зносити кривд, які ему від давних літ дїють ся систематично. Він уже прозрів на стілько, що розумів, що ему належить ся; а правительство нехай також довідає ся, що руский народ домагає ся прав, законами ему запоручених, та готов о ті права бороти ся поти, поки не здобуде того, що ему законно належить ся.

Нас тутки поки-що еще дуже мало, бо переважна часть мандатів, які належать ся Русинам, находить ся все ще в руках пануючого у нас і Русинів тяжко угнїтаючого польского сторонництва, котре ті мандати силою і всїлякими виборчими надужитями собі привоїло; але ми маємо надію, що таки прийде час, коли також і в Галичині скінчать ся славні на весь сьвіт виборчі надужитя, а руский народ вишле до парламенту таке число своїх заступників, яке належить ся ему після его числа і сил.

Висока палато! Приступаю до властивої річи і коротко подам до відомости правительства бажаня і жалї руского народу, які дотикають військових справ. Буду говорити коротко, — раз, щоби високу палату не змушувати до надто великої терпеливости, а по друге, щоби не повтарити всего того, що тутки вже нераз так богато бесїдників говорило так при розправах над контінґентом рекрутів як і при такій самій дебаті, яка веде ся тепер. Виведу лише ті бажаня і жалі, котрі мають вагу для руского народу, а на мою гадку також легко може їх військова управа заспокоїти. Відомо, що руский народ в Галичині є в повнім значінню сего слова хлопский народ і занимає ся майже тілько рільництвом. Єму-ж і найбільше залежати мусить на тім, щоби військова управа таки раз мала вже увагу на ті суперечности військових приписів з господарскими інтересами, на які кождого року указує ся з усїх сторін. Не можна-ж заперечити, що особисті і грошеві тягарі, які виходять з обовязку військової служби, є надзвичайно тяжкі. А переважний тягар військової служби спадає як-раз на сїльске господарство, значить, як-раз на тую галузь національної продукциї, котра безперечно находить ся в нуждї. Вже се одно повинно спонукати правительство до як найскорійшого уздоровленя господарских інтересів, щоби воно могло наступити без занадто великих коштів і в часї, поки хлопский стан не дійшов еще до цїлковитої моральної і матеріяльної руїни. Бо, хоч би і признати, що правительство передовсїм має дбати о державні конечности, то таки зазначити треба, що воно має обовязок дбати також о конечні потреби народу. Адже тілько така держава може мати добрих жовнїрів, в котрій населенє є заможне і знає, що може від держави також щось дістати, — в котрій кождий може бути твердо переконаний, що держава дає ему запоруку особистого безпеченьства, що вона годна его не тілько визискати, але також помочи ему; лише така держава може мати жовнїрів, котрі би були запорукою, що в поважній хвили военна сила може виступити успішно.

Але на те все у нас в Австрії цїлком забули, а особливо вже що-до руского народу. Що року в сій палатї майже одноголосно віданивають ся жалї, просьби, помисли всілякі, особливо для добра сїльского населеня, і що року мусимо вдоволити ся заспокоюваннями, обітницями, увереннями, заявами доброї волї із сторони правительства; але заспокоїти ті бажаня правительство не гадає, хоч неодно з них далось би заспокоїти без шкоди для військових інтересів. Будучи заступником руских хлопів Галичини, укажу лиш на се, що передовсїм для руских хлопів має вагу і засадниче значінє. З сего огляду перша і найважнїйша річ, якої руский народ домагає ся від військової управи, се заведенє двоїтної військової служби. Справа ся особливо для руского народу є справою житя. Наш хлоп не має з чого жити, як тілько з кількох моргів ґрунту, котрі управляє при помочи своєї родини; для него кожда робуча сила має велику вагу, так що він не може бути на се рівнодушний, коли его син в найлїпших своїх лїтах мусить іти до войска і відвикає не тілько від своєї роботи, але через довгу військову службу також від своєї родини. Через те затрачує ся часто у хлопских синів любов до ґрунту і вони не вертають до дому. Длятого скороченє обовязкової служби військової має особливо для руского хлопа засадничу вагу, бо він не має способу заступити убуток в робучих силах і в господарстві не може обійти ся без сина.

Правительство каже нам на се коротко, що заведенє двоїтної служби військової безусловно неможливе; а таки заведена вона вже давно в Німеччині, а й у Франциї має бути заведена. Я не розумію ся на тім, кілько там часу потрібно, щоби рекрута вивчити військової служби; але бодай тілько нехай менї буде вільно сказати, що, коли механічна наука жовнїря вимагає лиш зовсім недовгого часу, то ніяк не могу порозуміти, по що довше тримати людий у войску, скоро собі вже присвоїли сю механічну науку. Не гадаю заперечувати, що военна сила держави не лежить тілько в самій механічній справі жовнїрів, але залежить еще й від богато дечого иншого, як прим. від образованя, яке жовнїр приносить до войска: всеж таки не згоджую ся з тим, щоб бракуюче жовнїреви образованє мала заступити довша військова служба. Противно: я міцно переконаний, що третий рік служби цїлком стрічений для жовнїря; того, чого він має навчити ся, навчив ся вже в перших двох роках, а третий рік міг би з далеко більшим пожитком зужиткувати для господарства.

Щоби відповісти на незвичайно важне питанє, чи завести у нас двоїтну військову службу, не можна не взяти на увагу також тої важної річи, що тепер в Австрії не маємо войска заводового, а тілько войско народне, — що найсильнїйші сини народу не длятого йдуть до войска, бо хотять, а длятого, щоби заплатити податок крови, — що при такім стані річий повинно держави на тім залежати, щоби населенє було заможне і вдоволене, щоби число анальфабетів з кождим роком уменшувало ся, щоби жовнїрі приносили до войска більшу просьвіту, та щоби тим способом заведенє двоїтної військової служби зробити можливим і приспішити.

Дальшим бажанєм населеня є, щоби жовнїрів в більшім числї ніж доси відпускано на жнива, щоби жовнїр з одної сторони міг бути помічний родинї в найважнїйшій для хліборобa хвили і щоби з другої сторони не тратив любови до ґрунту і до тяжкої хоч так мало видатної праці при господарстві та щоби через довгу військову службу не пропадала для хліборобів робуча сила. Через те, гадаю, не вийде війску никода для військової муштри, а дрібній посілости богато поможе ся, бо в нору буде могла зібрати пільні плоди.

Не буду повторяти всїх тих домагань, котрі вже дуже часто вичислювано лиш коротко згадаю, що в інтересї руского народу лежить, аби військові справи в одинадцатім і дванадцатім році були внесені і аби період справ був перенесений на час, коли рільник не є так дуже занятий при своїм господарстві, дальше аби покликаним до справ воякам признано зворот коштів одорожи, аби синам

ЯНІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТОК цигаретовых

поручає по низькій цїні з найлїпших бібулок египетских і французских [не шкідні для здоровя.]

Львів, улиця Городецка число 10. 15) 7—16

хлопів, котрі до удержання родини або до ведення господарства признано право перенесення доповнюючої резерви, аби вічно повторяючe ся тортуроване воїків усунено і аби нарешті прийшло до так горячо вижиданої і військовим зарядом заповідженої реформи військового закона карного і процедури карної.

При тій нагоді мушу ще поговорити о дуже важній для Русинів справі іменно о цілковитім упосліджено рускої мови і рускої церкви зі сторони військового заряду. Повинен бути якийсь принпс о лаиці полку, на підставі котрого так в науці як і в зносинах з вояками, уживано материнскої мови воїків, отже у всіх тих полках, котрі в цілости або більшости складають ся з Русинів, рускої мови. Таких руских полків є дуже богато, бож Русинів півчверта мілїона; всї они мусять оплачувати свій податок крови і радо двигають сей тягар. Одиак ні в однім з тих полків не заведено рускої мови яко полковоі (Слухайте!); в руских полках вводять що найбільше польску полкову мову, бо військовий заряд має здає ся се хибне переконя, що в Галичині живуть самі Поляки, хоч сих Поляків, по внелїмінованю жидів, цілком не є більше від Русинів. [П. Уджаль: Чи жиди не зачисляють ся до Нїмців?] Ні, до Поляків, у нас нема Нїмців.

Що за трудности мусить рускиї хлоп перебороти, коли его покличуть сповнити его військовий обовязок. Він зиає одну лиш свою материну мову; не уміе ні читати ні писати. Мимо того мусить научити ся нїмецкої команди, котру ему в додатку так офіцири поясняють в мало зрозумілій польскій мові. Військовий заряд цілком не журить ся тим, що приділені до руских полків офіцири не мають о рускій мові найменшого поняти, що они сего чоловіка, котрого мають військово вибразувати цілком не можуть зрозуміти, бо в військових і кадетских школах, а також в академії по руски цілком не учать. В інтересї армії є, аби ті кандидати на офіцирів, котрі мають бути іменовані офіцирами в руских полках, бодай на стілько пізнали руску мову, щоби могли безпосередно порозуміти ся з воїками, а не доперва за посередництвом підофіцирів.

Але не лиш руску мову військовий заряд упосліджує, також права рускої церкви в війску дуже мало увзглядиюють. Вже не говорю о тім, що число руских душпастирів при війску дуже мале, що руске духовеньство може займати в війску лише найнижші ступені. З натиском мушу піднести, що і рускі свята у війску дуже мало увзглядиюють, а навіть систематично легковажать собі. Численні жалоби так послів як і інтересованих, лишають ся без найменшого успіху. Лиш в деяких полках рускі свята увзглядиюють о стілько, що зазначують їх в „військовім“ календари. Але не всї рускі свята виказані в тім військовім календари, бо військовий заряд уважає себе компетентним рішати, чи се або те руске свято має бути військом узнане. Кілька руских свят військовий заряд в „військовім“ календари цілком не виказує і в тих святах рускиї воїк мусить повнити свою тяжку службу і занедбувати службу божу. Сій аномалії треба раз зробити кінець. Військовий заряд не є компетентний рішати, чи се або те руске свято має більшу або меншу вартість, се належить виключно до церковних властей, а військовий заряд обовязаний поступати рівномірно з всїма рускими святами і не виставляти на пробу чувств воїків.

Що руску націю і руску церков військовий заряд упосліджує, то цілком певна річ; се дуже часто бачимо в Галичині, се знають міродатні чинники, але они уважають за цілком влишню річ усунути сю неправильність. Про такий случай легковаженя рускої народности і рускої церкви я повідомив міністра оборони краєвої і военну адміністрацию в формі запитання. Справа була така:

На памятку битви під Маджентою повелено дня 4 червня 1901 девятому полкови піхоти день сей святкувати. Під памятником, котрий в Стрию поставлено для погибших під Маджентою, відбула ся полева служба божа з проповідею для воїків. Хоч в тім полку служать самі Русини, хоч там, бодай на папери, руска мова є полковою, службу відправив рим. кат. парох, а проповідь виголосив Полак по польски, хоч воїки сего полку по польски не розуміють. На сю службу не запрошено нїкого з Русинів, хоч в Стрию жив богато визначних осіб, за те запрошено на се торжество всїх визначнїйших Поляків.

Міністер оборони краєвої льояльно признав, що після програми затвердженої полковою командою, службу відправив р. кат. парох. Проповідь мав виголосити рускиї священник, але від сеї програми відступлено, бо р. кат. священник дуже просив, аби і проповідь виголосив р. кат. священник, хоч по руски. При тім міністер запевнив, що хоч нїкого з Русинів не запрошено, хоч службу відправив р. кат. парох, хоч проповідь виголосив Полак замість Русина, по польски замість по руски — тут не було наміру упосліджити руску народність і руску церков.

Очевидно, що ся відповідь не вдоволила нас і не могла переконати, що тут не було цїли упосліджити руску народність і руску церков. Ми мусимо запротестувати против того, аби на просьбу р. кат. пароха, хоч би она була не знати як велика, змінювано усталену вже програму в користь р. кат. церкви [признане], аби військовий заряд мав право р. кат. парохови, котрий здає ся руских священників не хоче стерпіти, позволити, аби до руских воїків промовляв замість рускаго священника польскиї — хоч би навіть по руски.

(Конець буде.)

ПОГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Справа полковника Ґріма прибирає широкі розмїри. До Neue fr. Presse доносять зъ Варшавы, що тамъ арештовано богато высшихъ офіцировъ подъ замїтомъ співучасти въ шпигунствї. Мїж ними мають находити ся й такі, котрі належать до визначнїйшихъ людей и грають не малу ролю при дворї царскомъ. Загальне число арештованыхъ має досягати 60.

По другимъ жерелямъ арештованый Ґрімъ складає далеко сягаючі зізнаня, котрі компромітують все більший кругъ особъ. Мїжь арештоваными є и вдова по полковнику Брізенмайстерї. На слїдъ злочину попавъ міністеръ воїны ґен. Куропаткинъ. Именно спостерїгъ вонъ, що зъ нїмецкои стороны усадовлено два полки пїхоты въ пограничнои мїсцевости, положеной якъ разъ недалеко того мїсця, котре въ тайной програмї мобілізаційнои россійскои армії значилось однымъ зъ головныхъ пунктовъ мобілізаційныхъ.

Таке відкрыте було для него нехибнымъ знакомъ и майже доказомъ, що Нїмцї мусять знати докладно россійскій плянъ мобілізаційный и що зрадникъ, котрый его чужій державї выдавъ, мусить находити ся въ высокихъ и довірєныхъ кругахъ штабовыхъ у Варшавї. — Ґенералъ-губернаторъ Чертковъ передъ своимъ відъїздомъ вызначивъ судъ на Ґріма, котрый яко шпигунъ буде евентуально повішеный, а не розстрілляный.

Розпущено вже навіть сензаційнй, хоч неправдивй вісти, мовь бы Ґріма вже розстрілляно, и мовь бы у ґен. Пузиревского, помочника ґенералъ-ґубернатора, що перебуває на відпустцї за границею, въ его відсутности переведено домову ревізію, та що и выйшли при томъ на явъ такі ознаки, мовь бы и самъ Пузиревскій бувъ въ тоту справу имїшаный и тому зъ поворотомъ до Варшавы не спішить ся, хоть те все въ его бюрї зайшло и відъ тыждня справа стала въ цілій Европї голосною.

Зъ нїмецкого райхстаґу. При третомъ читаню почтового етату пос. Дзямбовскій закинувъ правительству нарушене листовои тайны въ західныхъ Прусахъ и Познаньскомъ на некорысть Поляковъ. Державный секретарь урядовъ почтовыхъ Кратке заперечивъ тому и доводивъ, що польскі адресы суть прямо провокацією. „Такихъ загадокъ — сказавъ вонъ — які намъ тутъ ставлять, не можемо и навіть не хочемо розвязувати. Не знаємо жадноі польскои правописи. Панове можете такъ само писати адресы по нїмецки, якъ умїлисте писати до мене по нїмецки листы зъ жалобами.“ — Пос. Ґлембовскій жадавъ именованя урядниковъ почтовыхъ, котрі бы знали языкъ польскій и зновивъ полємику зъ давнїйшими выводами пос. Затлера.

На те забравъ голосъ на ново секретарь Кратке и выказувавъ, що власти почтові поступають цілкомъ законно. Коли урядниковъ польскихъ переводить ся до другихъ провінцій, то се робить ся лише для ихъ добра, для ихъ власного образованя. — Не менше и пос. Затлеръ не налякавшись полємичныхъ псевдо доказовъ краковского гофрата Смольки о неправдивости своихъ выводовъ въ справї галицко-польскої, въ довшій промовї доказувавъ правдивость своихъ давнїйшихъ аґрументовъ, що Галичина край рускій, ревіндикованый Австрією, та насильно теперь подъ польскою управою польщить ся.

Борба о загальне право голосованя въ Бельґіи. Въ четверъ, мин. тыжня, відбуло ся вельми бурне засїданє парляменту бельґійского, де по першій разъ мали змїрятись силы прихильниковъ загального права голосованя зъ клерикальнымъ правительствомъ и его партією, и що мало бы послужити интродукцією до великихъ маніфестацій, заповїдженыхъ на день 17 марта. Засїданє скінчилось выругане мъ міністровъ, посередництвомъ служby парламентарнои и чимъ скоршимъ замкненемъ.

Соціялісты, відъ котрыхъ выйшовъ починъ въ тій справї, що зажадали усунена зъ конституції плюрального, а введеня загального голосованя, скупили около себе всї сторонництва зъ выняткомъ стоячого у власти клерикально-консервативного, котре репрезентуючи значну меншість людности держить ся у кермы только завдяки тій скомпліковандій штуцї математичній. Такимъ способомъ противъ правительственноі партіи утворилась коаліція зъ соціялістовъ, соціяльныхъ демократовъ и ліберальовъ всякихъ відтїнковъ.

Спільными силами всїхъ тыхъ антиправительственныхъ партій уряджено въ краю вже кілька величезныхъ маніфестацій за ревізією конституції. Въ Бруксели відбула ся демонстрація 6 с. м., а въ Антверпія 11 марта; въ скликанымъ въ тій цїли зборахъ взяло участь 15.000 особъ. Правительство обавляючись, щобы той рухъ не замїнивъ ся въ революцію, та щобы не застряти ситуацій, вже й не ставить поліційныхъ перешкодъ тымъ масовымъ демонстраціямъ, и до теперь були лишь два незначній конфлікты зъ поліцією и жандармерією.

Для зъорґанізованя загальныхъ демонстрацій въ цілій Бельґіи вибрано спільный комітетъ зъ соціялістовъ, соціяльныхъ демократовъ и ліберальовъ.

Телеґрамы.

Відень 17 н. ст. марта. Vaterland доносить, що на цїсарень назначене третє долїшньо-австрійске вїче католиковъ зъ поводу перешкодъ водрочено. — Парляментарна комісія молодоческого клюбу приняла проектъ языкового закона для Шлеска выготовленый пос. Грубымъ и переслала его выконавчому комітетови въ Празї въ цїли остаточной ухвалы. — У пос. Барайтера відбула ся нарада всїхъ нїмецкихъ пословъ ческого сойму и ухвалено утворити „всенїмецкій клюбъ соймовый“. Послы Вольфъ и Чанъ остануть „дикими“.

Будапешть 17 марта. Результатомъ суботнїшои авдієнціи бар. Февраровго у цїсаря показує ся те, що міністеръ позбстав дальше на своїмъ становиску. — На спільній конференціи міністровъ зъ представителями банкировъ запала ухвала конверзія угорскихъ державныхъ довговъ. Угоду підписано.

Прага 17 марта. Молодоческе товариство розіслало комунікать, въ котрімъ грозить, що Чехи, коли правительство позбстане й дальше безчинныимъ въ справї ческого языка, покинуть свое дотеперїшне вычїкуюче становище и перейдуть въ крайну опозицію, безъ огляду на те, що то оруже може принести смертный ударъ парляментови и конституції.

Лондонъ 17 марта. Льордъ Вольслей удає ся до полудневои Африки, щобы провїрити особисто положене на теренї военномъ и опісля королеви довїрочно здати справу.

Мадридъ 17 марта. Королева реґентка поручила Саґастї переведене реконструкції кабінету. — Дневники широко обговорюють поважне значіне теперїшнои кризы. Кабінетъ має розвязати трудну квестію контреґацій орденовъ. Папа мавъ въ листї просити королеву, щобы не допустила введеня закону о конґреґаціяхъ.

Петербургъ 17 марта. Правительство приготовляє проектъ закона для школъ народныхъ въ цілій Россіи, котрымъ россійскій языкъ остає выкладовымъ у всїхъ школахъ народныхъ навіть для дїтей нероссійскои народности.

Римъ 17 марта. Дневники доносять, що мїжь Італією, Австрією и Нїмеччиною наступила вже згода що-до відновленя тридержавного союза и торговельныхъ договоровъ.

Москва 17 марта. Зъ числа около 500 студентовъ, арештованыхъ въ часї розруховъ, 15 зосланно на Сибїръ, а більша часть выдалена зъ Москвы.

Кільонія 17 марта. Цїсарь Вільгельмъ II. прибувъ сюды зъ сыномъ Войтїхомъ, щобы повитати повертаючого зъ американскои подорожи свого брата кн. Генриха.

Сладки на потребы академ. молодїжи..

На руки Адміністрациі „Дѣла“.

В. Томашовска в Реклинци 2 К, о. І. Шуховский в Братківцях за лютий 10 К, Ол. Ляшкевич в Дубрци 2 К. О. Мулькевич складка в Боришкові 8 К, о. Д. Лойванюк з квести 10 К, П. Побігущий від Читальні Просьвіти в Косові с. гр. 10 К, Щербатюк в Калуши 10 К, Мария Геня Свѣтенькі в Ладичині 5·60 К, Т. Ла чиньский в Ладичині 3 К, Складка у о. Л. вайиського в Долині 4·60 К, Місячний дар від Самборян 52·24 К, К. Заремба 10 К, Ю. Мурван Львів 6 К, Е. Дубівна в Залїщиках 3 К, п. Л. Ворачок зібрані на вечерку в Перегіньску 40 К, Парохіане Золочінки 10 К, Д. В. Поляньский в Сербії 8 К, о. А. Леонтович в Тенетиских 30 К, З Жулина: Яким Шараневич 5 К, Ілько Дубань, Ю. Мачуда і П. Шукатка по 1 К, Ілько Турек і Д. Корнута по 40 с, Г. Шенїтан 20 с, М. Шараневич 10 с, Коляда з села бульбою, житом і ячменем зібрав війт І. Дувало 20·90 К, разом 1 30 К, о. Р. Осмак в Турковичах 4 К, Д-р А. Чайковский в Бережанах 10 К, І. І ешетар в Грабі 1 К, К. Малис в Гадинич ях 20 К, А. Р. М. Х. з Герасимова по 5 К, Зеня, Влодзя і Нельця Левицкі 1 К, И. Д. з Я. 10 К, Від І. Мирона, А. Лукасевича, І. Трача і Миколаєнка зі Станиславова замість розсилки новорічних ґратуляцій 4 К, А. Берник з Лисятич зібрав на весілї своєї доньки 18·94 К, о. М. Проскурницкий в Бабинцях зібрав на тацу в церкві від: В. Ситника, Насті Андрейчук, Л. Лазорика, О. Андрейчука, Анни Галущиньскої, В. Гуски-Федика по 1 К, М. Гуски Романова 1 К, І. Андрейчука Семая 40 с, С. Гуски Романа 2 К, Г. Олексюка 1·80 К, від невідомого 76 с, П. Повшака 1 К, від невідомого 20 с, Л. Малїцкого 10 К, П. Гнатюка 60 с, П. Рудого 1 К, невідомого 20 с, решту від себе, разом 50 К, О. Пісецкий з дирекциї почт від: І. Кульчицкого, Костишина, В. Волошиновича, Л. Будзиповского і В. Старецкого по 1 К, Л. Мойсейовича 3 К, П. Пісецкого 2, Марії Пісецкої 1 К, Н. Івасюка 40 с, Safrina 50 с, Р. 10 с, Smarzewsk-ого 10 с, Ginzejowsk-ого 20 с, В. Гучковского 40 с, М. Schu 30 с, разом 13 К, Ф. Сосновский з чистого доходу вечерка в честь Т. Шевченка в Снятині 45·40 К, Братство парубоче з Торского 26 К, С. Кубін в Градци місячний даток 4 К, о. О. Боярский в Новосілці костюковій 2 К, о. М. Проскурницкий в Бабинцях 2 К. Разом 475·78 К.

НОВИНКИ.

— **На книжку вкладкову Тов. вз. кредиту „Дністеръ“** на фондъ запомоговый для академічної молодїжи вплынули дня 15 марта с. р. дальші датки въ сумї 105 К 60 с, и дня 16 марта 15 К, до того переносъ зъ дня 14 марта 57.947 К 66 с, отже загаломъ по день 16 марта включно вплынуло **58.068 К 26 с.**

— **Купуйте землю руску** — пишуть з Купчинець — а не переселяйте ся до Канади або до Босни! Там не знайдете лїпшої долї для себе. Чи треба вам лїпшої землї, як в селї Купчинцях повіту тернопільского? Земля чорна, дуже плодоносна, стація залїзнича і почта в місци (називає ся Денисів-Купчинці). Тут парцелює ся обшар дворскиї; найлїпшої землї морґ коштує 250 до 280 зр. а навіть і таніше. Шкода, щобы тая земля перейшла в чужі руки; а є ще до парцелиції зверх 400 морґів. Парцелиціею занимає ся священик о. В. Микитка, парох в Купчинцях.

— **Тарасове свято в Коломиї** відбуде ся не 30 с. м., як се через похибку випечатано в 50 ч. „Дїла“, але в четвер дня 20 марта. — Додатково примічує ся, що в склад програми входить ще й фортепіанове сольо п. М. Г. та скрипкове сольо п. К. Гр. в супроводї фортепіяну. Промову виголосить один з наших поетів. Часть артистична заповідає ся знаменито; тож годить ся сподївати, що покутска Русь заповнить концертову салю. По концертї відбуде ся комерс в примежних з концертовою салею комнатах. — *Олес Сатир.*

— **Тыжденник** „Die Zeit“ має відъ осени с. р. перемїнитись въ дневникъ. Міністерство справъ внутрїшныхъ дозволило рескриптомъ зъ дня 13 марта на заснованє акційного товариства на выдаванє такого дневника и затвердило статуты. Основный акційный капіталъ, зложеный готівкою, выносить 2 мілїоны коронъ.

— **Засїданє конкурсовоі комісиї** для преміованя надісланых драматичних творів відбуло ся вчера під проводом члена Виділу краєвого д-ра Й. Верещиньского. З членів комісиї явили ся: проф-и универ. д-р О. Колесса і д-р К. Студиньский, посол і адвокат д-р Ґ. Олесницкий, проф-и Волод. Шухевич, І. Огоновский і І. Кокоруда. Гостем засїдав також в анкетї член Виділу краєвого п. Глиджук. З 13 надісланих творів усунула комісия одноґосно 8, а одну драму „Люди, люди“ більшостию голосів з причини, що усувають ся заслы своїх недостач цілковито спід дискусиї. Над останими чотирма: „В народї“, драмою в 5 дїях; „Петро Дорошенко“, драмою в 5 дїях; комедиєю, присланою під Ч. „1222“ і „Кара совісти“, драмою в 5 дїях, розвела ся дуже обширна і вичерпуюча дискусия, в котрій для поперте своїх поглядів прочитували рецензенти цілі уступи поодиноких творів, після чого усунено спід преміованя драму „Петро Дорошенко“, а порішено, що між останими трема творами нема ні одного, котрий бы під взглядом літературним і драматичним заслугував на признанє першої премії (500 корон); натомісць признано драмі „В народї“ другу премію (400 корон), драмі „Кара совісти“ — трету (300 кор.) і комедиї, надісланій під знаком Н-р 1222; „Дзвін до церкви скликає, та сам у нїй не бував“ — четверту премію (300 кор.) Відтак приступила комісия до отворена коверт, надісланих авторами згаданих трох творів, і в них довідала ся, що автор драми „В народї“ є Іван Матвіевич Стешенко з Києва, автором драми „Кара совісти“ Григорій Цеглиньский, директор рускої ґімназиї в Перемишли, а автором комедиї „Дзвін до церкви...“ п-і Любов Александра Яновска з Лубнів. Після того висказала анкета отсї жадани до Виділу краєвого, котрі мав би він при будучих конкурсах, зглядно їх порішених перевести: 1) оголосити в конкурсах, аби нїхто не присилав творів, власноручно переписаних; 2) жадати в конкурсї, щоби манускрипти творів були читкі; 3) щоби нїякий член комісиї ані змісту творів ані своєї гадки про їх вартости не оголошував ні прилюдно ні приватно аж до порішеня анкети; 4) щоби до анкети покликати еще проф. д-ра Івана Кошача.

— **За-для демонстрациї наших академиків** з 19-ого падолиста минув. року обжалувала львівска прокуратория пп. Льонгина Цегельского, Евгена Косевича, Володимира Темницкого, Евгена Бурачиньского і Нико-



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ

ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Ріг Вормсьскои.)

Нинѣ и щоденно концертъ

звѣстной капелї дамскои „Буковина“

ґанокъ и перекуски якъ найлучшій.



201 2—9

лу Щуровского, закидаючи їм аранжерство недозволеного властями походу улицями міста. Обжалованє основано що-до п. Цегельского на донесенню поліції, будьто він мав поступати в першій чвірці походу і „є звісним радикальним аґітатором української партиї, з чого треба заключати, що він мабуть був аранжером недозволеного походу“, — а що-до прочих обжалованих на донесенню львівского сенату про їх участь в демонстраційнім вічу в будинку університету. Розуміє ся, що так „основне“ обжалованя не могло устояти си, тим більше, коли клясичний свідок (комісар поліції) не міг стверднти, щоби він когонебудь зі згаданих осіб бачив в походї. По двох розправах, при яких явили ся п. Цегельский і оборонець д-р Мик. Шухевич, справу відрочено до вишукання винівників. — У великім разї замітна річ, що ц. к. прокуратория так поспішила ся виточити нашій молодїжи процес, коли задля великих осїнних демонстрацій польскої молодїжи перед пруским конзулятом, де на поліцию кидано грудами снїгу і леду та зелїзними коновками, нїкому процесу не виточувано. Ми далекі від накликування властий до виточування процесів за політичні демонстрації, але також і маємо право жадати рівного трактованя з Поляками і для себе.

— **Ц. к. рехт.** Дня 11 марта відбула ся цїкава розправа в ц. к. старостві в Збаражи, против кількох селян з Лубинок вижних. Війт лубянецкий Гарасим Двигайло заскаржив тих селян, що колядували на руских академіків, що не послухали его заказу, аби не колядували і що ще й ганьбили его за те, що був пяний. Було то так. Селяне ходили колядувати. Коло коршми спинив їх війт та спитав: Кому ви мельдували ся, що будете колядувати? Хто я є? Колядники видїли, що мають пяного перед собою, то оден з них каже: „Та хто тебе знає, що ти є!“ Війт зганьбив „в порядку“ колядників, а вони відгризли ся та віддавали ему гарним за ладне. Тодї війт пішов до „свого“,— до коршми дальше напивати ся, а колядники — колядувати. А тепер війт заскаржив людий до староства за „нарушенє субординациї“. Розправа відбула ся у комісаря Буржиньского і скінчила ся засудженем трох селян по 5 корон кари за коляду, бо — мовлив —„nie wolno zbierać żadnych składek bez pozwolenia star-stwa“, а в додатку одного з засуджених на ту кару грошеву ще й на 3 доби арешту за опір війтови. Наведемо ще цїкавий епізод з тої розправи: Оскаржений Гнат Гаврилюк відзивав ся: „То най уже буде так, що війт мав право мене ганьбити за те, що він війт; яким же правом Семко Станїславский мав мене називати „лєцтим?“ Станїславский свідчив в користь війта; от він на те відповів при комісари: „Як би я, небоже, був тогди випив ще зо два келишки більше, то бим був тебе звалив як свиню!“ На те комісар: „Мав бись був рехт!“

— **Практика галицких выборов** найшла о-нодгы своихъ выконавцївъ и въ самомъ Львовѣ. Вѳдбували ся пѳдъ проводомъ магістратского радника Стшельбіцкого яко комісаря выборы заряду корпорации шинкарском. Провѣрено число зѳбраныхъ и вѳдчитувано поименно вѳддававшихъ голосы, а тыхъ було всего 182! Та въ урнѣ найшлось ажь 224 картокъ! Выборы, розумѣє ся, уневажнено. Але не такъ дѣє ся при выборахъ послѣвъ, коли польско-правительственному кандидатови десь бѣльше картокъ въ урнѣ найде ся.

— **Віче в Бережанах** в справі ґімназиї відбуде ся д. 25. с. м. на лат. Благовіщенє о год. 11 зрана, а не, як хибно було вже оголошене, д. 26. с. м.

— **Важне для народних учителїв.** Реколекциї духовні для народних учителїв відбудуть ся під протекторатом Високопреосвященого митрополита в духовній семинарії у Львові в днях 24, 25, 26, 27, 28 с. м. Перша наука буде дня 24. с. м. о год. 7½ вечером. Ті народні учителї, котрі схотїли би взяти участь в згаданих реколекциях, найдуть помїщене і удержанє в духовній семинарії і зволять повідомити о тім наперед ректорат (адреса: Ректорат духовної Семинарії у Львові ул. Коперника ч. 36) *Кошти удержаня на цїлий час реколекций для менше засібних учителїв покриє фонд реколекцийний.*

— **Родак.** В числї 119 з 12. марта 1920 Słow'a polsk'ого сказано під заголовком „Polacy na ob'czyźnie“, що в Ґетидзї зложив іспит відлично в тамошнім університетї п. Зенон Юревич. Та Юревич той, урядник асекураційного Товариства Краківского, був завсїгди Русином і гр. кат. обряду. Може се посьвідчити о. Юлїян Федусевич, ґімн. катехит в Стрию, під котрим Юревич ходив цїлу ґімназию; та й він певно й доси остав Русином таким, яким був. — *Один з его шкільних товаришів.*

— Про нашу артистку-сьпівачку **Сол. Крушельницку** пишуть нам з Петербурга: Дня 8 марта с. р. відбув ся в італїяньскій опері, що щорічно в сїчни й лютім дає виставы в Петербураї, в передодень закінченя сезону бенефіс нашої землячки п. С. Крушельницкої. На свій бенефіс вибрала артистка оперу Вердіого „Отелло“, а по першім актї (лїпше може було перед оперою?) відсьпівала Лисенка: „Ой одна я, одна“ і уступ з Гальки: „Gdyby tamtem słonkiem“. Цїле представленє вийшло так в огляду вокального як і драматичного прегарно, а роля Дездемони лежить таки прямо (згодилось на се і „Новое Время“ в своїй рецензиї) у вдачі нашої артистки і належить без сумнїву до еї найкрасших, старанно оброблених, вокальних і драматичних творів. Повна по береги саля привитала **бенефісантку при появленю еї на сцені довготревающими оплесками**, а по відсьпіваню згаданих вкладок укрила ся вся сцена цьвітами й подарками, пожертвованими артистцї. Здержуючи віддих, слїдила публика за розвоем дії; мягкими, нїжними, а рівними і чистими, могучими хвилями плили звуки, молитву- ж послїдної дії мусїла артистка по бурі оплесків повторити. Незамітно, акт по актї, ява по явї, полонила она душу, слух і зір видців, полонила як справжня всесьвітної слави артистка, полишаючи по собі, як опроче й своїми виступами в инших ролях (Аїди, Кармени, Ельвіри, Валентини, Марії де Роган, Алїцї, Селїки) незатерті спомини. В цьвітни виступати-ме п. Крушельницка в Варшавї. Переговори з прасним „Народнім Дївадлом“ (ведені при посередництві „Сполку“ чеських медиків) почали ся за пізно і артистка приняла тимчасом на себе инші зобовязаня. — *Др. В. Коцовский.*

— **Зъ Коломиї** Заходом кружка польского товариства педаґоґічного засновав ся в Коломиї „театр людовий“, а его душею є І. Віберович, бувший довголїтний артист і директор нашого театру. Чистий дохід з представлень має обертати ся на добродійно-просьвітні цїли. Той театр постановив давати представленя в обох язиках, польскім і рускім, а управа польского товариства з куртоазиї для Русинів вибрала на перше представленє „Наталку Полтавку“ І. Котляревского і виставила її два рази по черзї на велике вдоволенє публики і свое. Вистава штуки мала випасти дїйстно зовсїм добре. Руські сьпівочі і артистичні сили, що з них неодна вже набрала достаточної рутини в аматорских виставах, списали ся, як справдїшні артисти. Рускими силами й стоїть переважно сей людовий театр; а розуміє ся що найбільший їх континґент достарчають Русини учителї, місценых а навіть й замісцевих народних шкіл. І так прим. на послїднім представленю „Student na wędrówce“ бачили ми одного з замісцевих педаґоґів, старшого вже Русина, що свій сьпівочий талант відкрив перед Русинами, яко участник хору, зложеного з *Гуцулів-косарів*, умівочих знаменито сьпівати поправною *польскою* мовою своєї пісні!

Якраз з нагоди послїдної штуки, виведеної тут знов два рази, того „Student-a na wędrówce“ Валер. Лозїньского, хотїли би ми звернути кілька зовсїм поважних питань до режисериї і членів того „людового театру.“ Режисерови штука ся мусїла бути дуже добре звісна, нїм її порадив виставити, а аматори-Русини пізнали ся дуже добре з нею при першім читаню! А прецїнь її виставлено. Cui bono? Штучка, що й так не має найменшої драматичної стійности, є для кождого тямучого Русина, що любить свій нарід, крайно несимпатична своєю тенденцию: Поляк-академик зі Львова (Оржешек) їде в наші гуцульскі гори пізнати і „tę część kraju *naszego*“ і стрічає ся там в однім селї з крайною наївностию, темнотою і простотою громадян. Одиноким оказом осьвічености в селї є „вічно запитий“ дикоучитель (Харлампій Черешшко), тип, якого *нїколи нїде* на Руси не було, посьміховище для ґалериї. Всї особи, гуцулки і гуцули, вийт і дяк, говорять і сьпівають чистим польским язиком; виїмок зробив лише автор для „Многая лїта“, для скарикатурованого „Во здравіе“ і „Господи помилуй“, „Аллилуя“, що для насьмішки всунено в польский текст. [Та штука в рускім перекладї, давана навіт колись на рускій сцені, не виглядає так дико, бо тодї через те саме, що особи говорять своєю рідною мовою, не явля ся насьмішкою і тенденциною то, що є таким в штуцї польскій. Впрочім не треба в карикатуруванню впадати в пересаду; і карикатури мають свої границї!] Дївчатка сьпівають наші народні пісні про Гандзю [Haneczka в штуці], „Одна гора високая“ по польски! Студент-Поляк показує ся добродїєм-спасителем для молодої залюбленої пари, що з причини ненависти своїх родичів, не могли побрати ся, і заслужує собі тим на вдячність і майже обожанє інтересованих осіб. Отсе зміст сей штучки, повної неприродних ситуаций (Поляк-студент рад би почути „rzewną, ruską pieśń“, а дївчата-гуцулки сьпівають по польски і т. д., і т. д.), насьмішки з гуцулів і анахронїзмів. Та й ще одно: студента-Поляка грає педаґоґ-Поляк зовсїм поправно під технічним зглядом; але в его вибухах сьміху над наївностию і темнотою та грубостию гуцулів чуло ся не сьміх актора, але тілки щирий, іронічний, а кождого Русина-н родовця болючий насьміх над пересадно зображеними хибами простолюдина, яким він впрочім не винен. Те саме дасть ся замітити про скарикатурованого дикоучителя. Чи в таких штуках повинні грати Русинки. Русини, що любять і шанують свій нарід? Чи на се може їм позволити любов і честь народа? Ми сумнїваємо ся! Тожь сподївмо ся, що нїчого подібного не зробить більше ні управа ні члени того театру. Нехай птиця свого гнїзда не калїче!

Поправ сю штуку відіграно послїдним разом ще другу польску штучку, жарт в одній дії „W Jarmarcu“ [властива напись тої штучки є „W rozrywce“.] І знов режисерия забула, що в Яремчу не на „Górala Stanisława“, але в Василї, Миколи, Грицьки і т. д...

О. В—ко.

— **В Лїсневичах** коло Пятомит (повіту львівского) відбули ся вчера читальний в черницї в памятї Тараса Шевченка. Селяне явили ся на небувале ще у них сьвято надзвичайно численно. На вечерницї зложили ся гарні промови, хоральні продукциї хору молодїжи зі Львова, деклямация місцевих дївчат і парубків, та гра на цитрі. Шевченкове сьвято лишило на учасниках велике враженє.

— **Доповняючій выборъ** посла до рады державной зъ мѣста Львова на мѣсце Тад. Романовича, котрый выбраный членомъ выдѣлу краевого зложивъ мандатъ, вѳдбуде ся въ цвѣтни. Кандидатами до теперь суть: д-ръ Гѣльомбіньскій, д-ръ Рутовскій и инжинеръ Мокловскій.

— **Цїлого мамута,** враз зі скірою і з мясом, найдено в північно-східнім Сибіри над берегами ріки Березовки. Перший натрафив на сего переднічного велитня оден з тубольців, що полював над Березовкою. На узгірю, що спадає до русла ріки, завважав він довгий, крутий ріг, що виставав із землї. Наляканий незвичайною появою скликав рідню і сусїдів, а сї урадили ріг від задубенїлої землї відтяти. Так і зроблено, а ріг продано одному козакови, що дав знати про походженє рога тамошнїй власти. Урядовою дорогою дійшла вістка до якутского ґубернатора, котрий повідомив про се телеґрафічно петербурске правительство. Імператорска академія наук вислала сейчас научну експедицию під проводом звісного сибіроньоґа Герца. По тяжкій подорожи, зразу сибірскою зелїзницею, а потім судном на Ленї або санками добила ся експедиция серед великих морозів до берегів Березовки. Приступлено до відкопувана мамута, що після здогадок Герца мусїв перед десятками тисяч лїт улягти якійсь наглій катастрофї, бо лежав зі зломаним карком, маючи ще сьвіжу траву в писку і непереварений корм в жолудку. Щоби відкопати тїлище зьвіряти, треба було перше через кілька днїв палити великий огонь довкола его гробу, аби земля на стілько розмякла, щоби мож було її лупати. Відгребане тїлище порубано на части, обложено ледом у паках і зразу санками, а далї зелїзницею у замороженім ваґонї привезено до Петербурга. Тутки приступлено до відповідного сперпарованя его і небавом виханий передпотоповий кольос стане окрасою музея петербурской академії наук. Оказ сей має 4 аршини на зріст, робить вражінє подібне до слоня, тілько, що місто 3 пальців у ніг має їх 5, та покритий густою, бурою, на 20 см. довгою шерстию і клеваки у него сильно закручені. Під шерстию є густа верства пуховатого волоса, з чого можна заключати про полярне его походженє. Мясо мамута було ще цїлком сьвіже, червонаве і ликовате, а пси їли его з вдоволенем. Труба бракне, бо з'їли її мабуть дикі зьвірї. Язик у мамута довгий на 1½ аршина. Крім мамута привезла експедиция богато инших оказів рідкої фльори, фавни і мінерального сьвіта тундри.

— **Дрібні вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Пінїньскій, выѣздитъ завтра до Вѣдня, а вѳдтакъ до Италиї, де переведе свята великодні. — Въ евангл. костелѣ у Львовѣ вѳдбула ся вчера инсталиция нововыбраного пастора Помыкача, при участи намѣстника и ґенераліцїи. — Въ Турцѣ погорѣвъ 11 с. м. будынокъ, въ котрѳмъ помѣщеный судъ. На щастє огонь выбухъ о 2 год. пополудни, та можь було зъ трудомъ уратувати акта.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Гресик ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Гресик кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

3—15

Русины! Памятайте на **аґітаційный фондъ „Народной Рады“ у Львовѣ!**

Посмертий ✝ оповѣстки.

О. Іоанъ Крушельницкій, гр. к. парохъ въ Ягольницяхъ старобй деканата чортковского, упокоивъ ся дня 15-ого с. м. по довгбй и тяжкбй недузѣ въ 72 р. житя а 49 священьства. Покбйный трудивъ ся тихо безъ розголосу через цѣле житє для добра церкви и свого народу, котрый щиро любивъ. В. в. п.!

Ольга зъ Днѣстрянськихъ Лѣтиньска, жена пароха въ Бѣлбмъ, упокоилась въ Возѣ въ 34 роцѣ житя. Похоронъ въ понедѣлокъ 17 марта. В. в. п.!

Стефанія Бойківна, буваа ученица II-ого року семинара учительского упокоїла ся в 18-ім роцї житя дня 15-го с. м. у Львові. Похорон відбув ся нинї.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

О. Павло Матковскій, архідіяконъ капітулы систємізований домовымъ пралатомъ Ихъ Святости Папы Льва XIII. — Канонічну институцію получили: Крушиньскій Теодоръ на Ступницю, Бенцѣнъ Андрей на Баличи, Козенка Стеф. на Рѣчицю. — До канон. институцій завѳзваний: Федѣвъ Іоаннъ наКрупець, Винницкій Іосифъ на Ролѣвъ. — Завѣдательства получили: Чижовичъ Симеонъ въБеньковбйВишни, Сиротиньскій Орестъ въ Мацьковичахъ. Сотрудничества получили: Миллячъ Ник. въ Лежайску, Кульчицкій Евгеній въ Мокротинѣ.

Прим. Ред. Въ попередныхъ нашихъ вѣстяхъ зъ Епархіи перемыскои въ ч. 46. вайшла похибка заразъ въ першбй стрбчцѣ, де замѣсть „Іоаннъ Гавришкевичъ“ выпечатано хибно „Іоаннъ Гавриляшинъ“.

Наука, штука и література.

— **Літературно-наукового Вістника** на рік 1902 книжка III-а (за март) містить в I части літературній: драму Лесї Українки: „Одержима“; оповіданє Ольги Кобилянської „Земля“ (продовженє); сатиричну гумореску Бориса Грінченка й як я вмер“; дрібні оповіданя і нариси, („Мініятури“) а то: Климентиї П. Б.: „Сільські політики“, Я. Жарка: „За хвилину до смерти“ і Юрія Кміта: „Сповідь“; Стефаника переклад з Арне Гарборґа: „Загублений батько“ (конець); і І. Плешкана переклад з Надсона „Зачарований край“ (стих) II в части научно-критичній: д-ра Івана Франка „Ultra Montes“ (огляд „Альманаху“ богословів); Івана Раковского: „Поезия в осьвітленю наук природничих“ (конець); Ґеорґа Адама: „Про румуньску літературу“ (переклад); „Уваги на сучасні теми“ (Славяньский клюб у Кракові; Москалї про москалефила; — вкінци III: Хроніку і бібліоґрафію.

— **„Гасло“ — часопись „Р. У. П.“** стала виходити з днем 1-ого марта с. р. в Чернівцях яко місячник. Як вже видно з заголовка і як се виходить з переднього слова „Від редакциї“ та з цїлого змісту „Гасла“, є се орґан закордонної „української революцийної партиї“. (Пригадуємо читачам, що і в повторенїй нами за Arbeiter-Zeitung вістцї про революцийний рух в Полтавщинї згадує ся про орґанїзацию „Р. У. П.“, В передмові „Від редакциї“ сказано, що „Р. У. П.“ є українською партиєю соціялїстичною, а зове ся „революцийною“ тому, бо думає держати ся тактики революцийної, єдино можливої в деспотичній Росиї. Першою задачию ставить собі „Р. У. П.“ „виборенє політичної свободи в Росиї“, без котрої неможливий успішний соціяльний розвій (статя „Шлях борби“). „Гасло“ відкидає мирну тактику західноєвропейского соціялїзму, як непригожу для російских обставин. Яку-ж конкретно означену тактику ставить від себе, не можемо сказати, бо як раз відповідне місце „Гасла“ підпало конфіскатї. Крім згаданих статей містить „Гасло“: вірш: „Траґедия віків“, хроніку з українського житя (дописи з України про соціяльні квестиї і про революцийний рух), звістки про европейский соціялїстичний рух, бібліоґрафию українських революцийних видань і дотикаючу нас близше статю „Із прикарпаття“, котрої зміст менше-більше такий: специяльні обставини, в котрих живуть обі, кордоном розділені, части нашої вітчини, витворили два типи цивілїзациї на нашій земли: „українську“ і „червоно-руську“ або „рутеньску“. Своє „обєдиненє“ з Україною завдячують галицькі Русини вперве Шевченкови, а потім Драгоманову. Далї переходить автор коротко історию розвитку нашого партийного житя до послїдних часів, характеризуючи поодинокі партиї (радикальну нац.-демократичну і соціяльно-демократичну) — розуміє ся, зі становища всеукраїньского соціяліста — та вкінци заключає: „Прикарпатські Українці ступають на дорозї проґресса; їхній орґанїзм кріпшав, національні институциї — почавши із сїльських читальнів, крамниць і позичкових кас — множать ся, інтелїґенциї прибуває, її горізонт розширяєть ся, література бистро розвиваєть ся, і промінні просьвіти доходить до „найменшого брата“, який уже нинї розуміє висші культурні інтереси, знає постояти за свої права вміє боронити своєї гідности і несе свою убогу тяжко запрацьовану ленту на народній вівтар, як ось зараз [чи не „тепер“? — *Прим. Ред.*] на будучий український університет“. — На вінци поданий спис видань „Р. У. П.“ а іменно: 1) Самостійна Україна (що свого часу викликала широку дискусию); 2) Дядько Дмитро (аґітацийна брошура); 3) Чи є тепер панщина?; 4) Власна земля; 5) Страйк чи бойкот; 6) Робітнича справа і 7) Революция 48-ого року у Франциї.

Ми заговорили трохи довше від звичайної нотатки про сю нову часопись, бо у всякім разї з огляду на теперішний рух в Росиї є вона дуже знаменною появою і враз з иншими революцийними українськими виданями свідчить про збудженє живого революцийного українського руху в двох-трех послїдних роках, що може бути запорукою відродженя нашої нациї в Росиї. — Адрес редакциї „Гасла“: Чернівці, ул. Привітна ч. 4. Поодиноке число коштує 5 копійок або 10 сотиків.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМІНІСТРАЦИИ.

Вп. І. Го. въ Ге. За мартъ прийде ще 1 К 20 с. — С. Пи. въ Сі. бе. На II кварт. вплачено теперь 4 К. — А. Де. въ Со. До кінця марта прийде на мъ ще 4 К 80 с. — В. Кр. въ За. За мартъ належить ся намъ ще 54 с. — Т. Го. въ Го. Теперь выравнано якъ разъ залегласть за 1901.

„Газету Господарску“

повинен мати кождий поступовий господар. В ній находять ся дуже важні і поучаючі розвідки з рільництва, богато порад, вказівок і новин економічних, як також основні відповіди на питаня в різних справах господарских і инше. Річник з року 1901 (в 12 числах) може набути **по зниженій цїні** 2 корони 10 сотиків в Адміністрациї „Газети Господарскої“ у Львові ул. Вічна-Кришова ч. 1. Радимо спішити ся, бо запас малий.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 17 марта. Валюта коронова. Ціна за 50 кгр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·75 до 8.90 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·60 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·10 до 7·40 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·50 до 5·90 а броварний 6·50 до 7·50, *рімак* 13·25 до 13·50 *льнянка* 10·75 до 11·25, *горох* пастівний 7·50 до 7·75 а до варення 8·50 до 13·— *вика* 7·75 до 8·50, *насіне льняне*—·— до—·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·— до 6·50, *гречка* 6·75 до 7·50, *кукуруза* готова 6·— до 6·50 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 50·— до 65·—, біла 60·— до 100·—, шведска 60·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 16·50 до 17·—.

При слабім настрою **обнижила ся ціна жита** ціна пшениці без зміни, **ціна вівса підносить ся.**

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсим на підставі акту фундаційного з дати Стрий 27. серпня 1890 конкурс на **премії з фундації ім. Стефана Дубравского** по 180 К. за написане популярних розвідок в руськім язиці з отсих предметів.

1. Образ сучасного кооперативного руху, зосібна на области рільничого промислу.
2. О рільництві т. є. о розумній управі ріли і доборі насіня в применіню до положення землї і підсоння нашого краю.
3. Боротьба за самостійність національну.
4. О плодах природи і домашних виробах нашого краю.
5. Годівля риб і єї значіня для нашого краю
6. Про людовізабави.

Рівночасно оголошує ся отсим також конкурс на **премії з фондів Товариства „Просьвіта“** по 30 до 50 К. від аркуша друку за написане:

7. Історичної повісти патріотичної.
8. Твору драматичного на основі нашого народного житя, що міг би бути представлюваний в Читальнях „Просьвіти“.

Праці належить присилати до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10) до кінця місяця мая 1902. Приняті праці переходять на власність Товариства „Просьвіта“, натомість непринятї будуть звернені авторам.

За головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові дня 27. січня 1902.

Др. Кость Левицкий заступник голови. *О. А. Теминицкий* як секретарь.

Ч. 848/902.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта“ у Львові оголошує отсим на підставі „Статуту фонду імени Івана Череватенка на виданє премій за науково-популярні книжки“ конкурс на написанє науково-популярної розвідки в українській мові, в квоті 200 корон.

Конкурсовий твір має відповідати отсим вимогам: Мусить бути оригінальний, нїгде ще не друкованый, та популяризувати здобутки сьвітової науки.

Дотичний твір не може захваляватн неволї, панованя одного народу над другим або громадського стану над другим, а також не може бути змісту конфесийного.

Українська мова твору мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Українцеви на всьому просторі, де живуть наші люде.

Твір не може бути менший обемом як два аркуші друку, рахуючи в аркуші 40 тисяч літер.

Праці належить присилати до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“ у Львові в речинци двох років від дня нинїшного оголошеня і то так, що твір має бути без підпису, а власноручний підпис має бути поміщений в осібній запечатаній ковертї.

Принятий твір зістає власностию автора, але друкуючи его автор мусить придержувати ся повисших условин.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта“, у Львові дня 3. н. ст. марта 1902 р.

Д-р Кость Левицкий, заступник голови. *А. Теминицкий.*

Надбольване.

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторій для недуг грудних в Аллянорди. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 29

в котрім виконує ся пльомбованє, вытягане зубів без болю. лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без піпцї.

Репарациї в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* **Технік-дентист** *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площи Галицкой

поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ



окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґы, тальмы мѣрничі цѣпы, лїбелї, манометры и. т. п.

Уряджене дзвонивъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся як най скорше и найдешевше 4108

На фонд руских академиків

призначений весь дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла“ і в обох руских книгарнях у Львові. Ціна 50 сот., з з пересилкою 55 сот.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѣдповѣдае Вячеславъ Будзиновскій.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пів рову 1 зр. Редакція и администрація: Львовъ, улица Баторія ч. 24.

Цукорня Краківска

ул. Фредра, поручає знаменитї тісточка по 6 сотиків.

174 7—7

Бідний ученик V кл. гімназ. пошукує лекциї у Львові. Ласкаве зголошеня під М. Д. у п. Сьвітляка Матія ч. 29. ул. Зибликевича ч. 27.

Дяк молодий жонатий з добрим голосом. Може учити нотного сьпіву. Місце може обняти від провід. Ласкаві зголошеня на адрес Іван Білоскірка, Целїїв, п. Нижбірок новий. 220 2—3

Щепи добре розвинені 3 і 4-літні, найбільш городийші акліматизовані гатунки, яблінки, грушї і сливи, на продаж по ціні 1 K 0 c. і 2 K loco Красне. — Ближша відомість у Вас. Ласка в Буску. 225 2—4

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручає в найбільшім виборі

дивани, портіери, хідники, кани, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало низких цінах.

184 9—7

Важне для сьпіваків і хорів читальняних!

Сими днями видало Товариство „Просьвіта“ збірник народних пісень під нотами на чотири голоси складений проф. Філяретом Колессою. Сей збірник складає ся з двох частий по 16 різних пісень; В першій части суть поміщені пісні для хору мужеского а в другій для хору міщаного.

Сей збірник можна набути **тільки** по надісланю належитости 2 кор. 40 сот. і на оплату почти 25 сот., р а з о м 2 кор. 5 сот. в Канцеляриї Товариства „Просьвіта“ у Львові

Дирекция Товариства Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові

отвирає сего місяця

Робітню суконь

і потребує кілька паннів вишколених в кравецтві, приймє також кілька учениць.

Зголошувати ся можна щоденно до 15 сего місяця в Дирекциї Товариства ринок ч. 10 II. поверх від год. 7—8 вечер.

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педагогічним під редакцию Д-ра Мих. Начовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

ВЖЕ ВИЙШОВ

Альманах руско-украиньских богословів.

Прехороше видане на велїновім папері стоїть лишень 3 кор.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд наших заточників.

Замовленя приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10, друкарня п.Вл. Шийковского, Львів, Коперніка ч. 5. Також книгарня Тов. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

Подяка.

Отсею дорогою висказую мою найсердечнїйшу подяку Вп. П. Д-ру Вол. Вітошиньскому, лїкареви міському в Тернополи, за вилїчене при Божій помочи майже безнадїйно хорої мові жени. За пильне відпиджуване хорої через вісїм місяців і то нераз по три і чотири рази денно після потреби, за пять удачною рукою виконаних операций, за старанність і дбайливість справдї вітцівску, не в силї я відвдячитись навіть відповідною нагородою; тому нехай сам Господь Всевишний відплатить Вам за тое, Вп. п. Доктор, і позволить ще як найдовше трудитись для добра терпячої людскости.

Рівнож сердечну подяку висказую на сїм місци і Вп. п. Д-ру Гладишовскому, місцевому фізикови і послови до ради державної, що охотно спішив також часами з своєю сьвітлою радою і помочию.

Стефан Шутовский півець церковний,

Тернопіль дня 12 марта 1902. 230 1—3

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалетове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN“

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 6 67

VII. Звычайнїй Загальнїй Зборы

„Банку звязкового“ въ Станиславовѣ

стоварышеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою, вѣдбудуть ся въ Станиславовѣ въ Четверъ дня 3-го н. ст. цьвѣтня 1902 о годинѣ 3 бій по полудни у власныхъ комнатахъ при улици Бельведерскій, ч. 3 I поверхъ, зъ слѣдующимъ дневнымъ порядкомъ:

1. Вѣдчитане протоколу зъ послѣднихъ звычайныхъ загальныхъ зборѣвъ.
2. Справоздане Дирекціи зъ дѣяльности за рѣкъ 1901.
3. Справоздане комісіи контрольной Рады надзирающой.
4. Внесенє Рады надзирающой що-до подѣлу чистого зыску.
5. Выборъ десяти членѣвъ Рады надзирающой.
6. Внесенє членѣвъ.

Если бы въ означенѣмъ часѣ не зѣйшло ся статутомъ приписане число членѣвъ, вѣдбудуть ся того-жъ дня о годинѣ 4-ій по полудни другій загальній зборы, котрі будуть рѣшати безъ огляду на число присутныхъ членѣвъ. Право голосу на загальныхъ зборахъ мають тѣлько тій члены, котрі зложили найменше 20 зр. н. а. або 40 кор., и мають выказати ся книжочкою удѣловою, а тій котрі добровѣльно выповѣли свои удѣлы, перестають пѣсля § 4-ого а. статута бути членами Банку. 58 1—1

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лїбра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лїб.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подан о екс- и интабулицію, выбор а) б) в) г) лїбра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабулицію лїб.	по 20	„

II Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лїбра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скринѣ довжный „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лїбра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Списъ членѣвъ лїбра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляє ся належитость особно.

Отверта цілий рік.

САНАТОРИЯ д-ра Євг. ВАЙҐЛЯ

Львів ул. Гавзнера ч. 11.

під адміністр. управою

Казимїра Солецкого

ново уладжена і перебудована.

Принимає хорих на постійний побут для лїченя всїляких недуг з виїмком заразливих і недуг ума.

Проспекти висилає на жадане

238 1—4 **УПРАВА.**

Отверта цілий рік.

Цѣс. корол. упр.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, Ліверовъ і шнапсу

Юлія Миколяша Насл. Шпрехера и С-ки

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старѣ горѣлки польскій, розолісы, ліквары, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Benedikt“ на напитки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 866

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає:

Делїкатні клінкерові і мозаїкові плити, признані за найліпшу новість, продукуючи ся за десять мілїон в цілий рік; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані **плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цінники gratis i franco Число робітників 700.** 2—3

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., піврѣчна 1·50 кр. чвертьрѣчна 80 кр.

Зелїзничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краснова (3·31, 8·50 ноч)	6·15	8·50	12·30*	5·50	8·40†	до Краснова (5·40 рано)	4·15	8·30	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головний двірець)	6·37	9·—	2·55*	5·35	10·25	до Підволочиськ з головного двірця	6·50	9·25	1·55*	7·19	12·45
(зі Підзамча)	8·12	7·40	2·30*	5·—	10·05	„ з Підзамча	6·45	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя-Брацка-Броду	9·—			12·20		до Тернополя-Копичинець		9·26			11·22
з Бірок Вел.-Гримайлів-Копичинець	9·32		3·55	5·35		до Бірок Вел.-Гримайлова		9·25	1·55*		12·19
з Рашкова		11·55			12·16	до Рашкова			8·30		11·26
з Черновець-Ісакан (12·15 н.)	8·50	11·55	1·55*	5·40	9·20	до Черновець-Ісакан	6·35	9·55	2·40†	8·10	10·07
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова Підвисокого	6·35	10·25	2·45*		9·41
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия Дрогобича, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия Хирова Сухої (†)		9·—†	5·05	7·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		8·10		7·—	
з Белзця				5·55		до Белзця		10·20			
з Рави Руской і Сокаля	8·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля		10·20		7·25	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ●	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	8·15	6·30◆	8·50◆
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	9·—
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·50

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 10/IX.

Вихованчий поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети кантори дворців І. Ск. Соколовський в домови Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а звичайні і всякого иншого рода білети, інформачійне бюро ц. к. державних зелїзниць, ул. Кравїцких, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в суботи 9—12). Середно-европейский час виспівший від правдивого о 24 мін.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Виданнє и одповѣдальный редакторъ Иванъ Белей Накладомъ и фабр. Черемшинского За друкарню Института Стефаникового вдова Іосифа Панкевича

Ч. 52. Львовъ, Второкъ 5 (18) Марта 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ въ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты приймаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опольского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Вухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты шлютъ ся до Адміністрації у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ пітер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пів рѣку	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатаній вільнѣ відъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія вмѣчайній приймаютъ ся по 20 с. відъ одного стрічки инсератового або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надсилане“ по 30 с.

Відки и инший доносеня приватній числить ся по 20 с. відъ стрічки.

Зъ рады державної.

На вчерашнім засіданю палати послів вела ся дальша дискусия над титулом „середні школи“. П. Вяцківї жалував ся на упослідженя Хорватів і Словинців і виступив против проекту засновання італійского університету в Трести, бо се лиш скріпило би іредентистичний рух. П. Д. Ельверт виступав против великодних релігійних вправ в школах і жадав, аби з буджету счеркнено кредит на ческу політехніку в Берні.

П. Барвіньский виводить, що якийсь народ можна в чужій мові учити, але не образувати. Три руські катедри на фільософічнім виділі і по дві на правничім і теольоґічнім факультеті львівского університету не відповідають дійстним потребам руского народу. В послідних часах хотіли вкоротити і сі права руского языка, що було причиною уступленя руских студентів. Руским доцентам роблять при габілітації різні перепони, а у Поляків стрічають ся руські домаганя з тими самими арґументами і викрутами, як се було у їх німецких попередників. Два руські кандидати, котрих львівский університет не допустив до габілітації, габілітували ся на иних університетах на підставі тих самих габілітаційних праць і їх виклади тішать ся успіхом. Русини домагають ся постепенного твореня руского університету через системізованє катедр на фільософічнім, правничім і теольоґічнім факультеті у Львові. Не лиш зі становища руского патріота домагане утвореня руского університету у Львові в цілком оправдане, але також зі становища австрийской конечности державної.

Руский народ, по російскім між Славянами найбільший, народ, котрий може повеличати ся стародавною культурою і історичною минувшиною, котрий Росії і Польщи дав ученых, письменників і політиків европейскої слави а не загиб ані в польскій ані в російскій нації, народ, котрий заграничним університетам дав визначні сили учительскі, правдиві окраси університетів, котрий мимо историчного убожества в півтретя місяця дав 100.000 К для своїх синів, що мусіли покинути львівский університет, аби їм уможливити науку на иних університетах, такий народ не згине! (Оплески у Русинів).

На тім наради перервано. Слідуюче засіданє инше.

Войскова управа а Русини.

(Конець.)

В другій части своєї бесіди обговорює п. д-р Король инїмкове у нас становище жандармів, незгідне з їх властивим призначенем, та указує, що вони з приказу старостів повнять у нас службу політичних аґентів, ворожих руській народности. Бесідник говорив дальше так:

Висока палато! Хочу ще наконець коротко згадати про галицку жандармерию, щобисьте, панове, таки мали якесь поняте о тім, що в Галичині навіть жандарми, котрих держава настановляє і утримує для безпеченьства населенї, мусять управляти політаку і то в інтересї пануючого у нас польского сторонництва і з приказу старостів, працюючих на користь того сторонництва.

Галицкий жандарм не є зовсім орґаном безпеченьства, бо дуже часто він сам в своїй політичній дїяльности, котра є головною его задачею, мусить запоручений основними законами спокій домашнїй нарушувати, мусить спокійних громадян цілком невинно вязнити, мусить навіть допускати ся каригідних вчинків і такі вчинки затаювати.

Зараз при розміщуваню жандармів робить ся в Галичині політику, бо жандармів-Русинів висилає ся на службу до західної Галичини, де живуть, як відомо, майже самі Поляки, а й поселені там Русини дуже добре розуміють по польски; за те до східної Галичини, заселеної в трех частях Русина-ми, призначує ся жандармів-Поляків, котрі руської мови не розуміють, а о рускім письмі навіть жадного поняти не мають. Не знаю, чи се може бути в інтересї служби, щоби орґани безпеченьства не розуміли мови населеня, серед котрої повнять службу, та чи противно не було би вказане в руских сторонах назначувати таких жандармів, котрі знають руску мову і умїють по руски читати й писати, бож вони часто мусять читати рускі книжки, письма, листи і т. п.

Як сказано, жандарми в Галичині повнять політичну службу; особливож при всяких виборах, так до законодатних зборів як і до повітових рад, бувають жандарми цілком отвертими аґітаторами на користь кандидатів верховодячого в краю сторонництва. Обовязком галицкого жандарма є, підготовити для виборчого комісаря терен в тих місцевостях, котрі взагалї уходить за небезпечні для правительственного кандидата, де населенє політично є вже більше осьвідомлене, де таким чином правиборцї не так легко пішли би за волею виборчого комісаря. Галицкий жандарм має також обовязок, доносити старості про квалїфікацию кождого вибраного виборця, чи его можна позискати для правительственного кандидата, значить, для кандидата верховодячої у нас партиї, чи може того чи сего виборця не можна би позискати за гроші, або чи не було би вказане приарештувати его, щоби его зробити нешкідливим. Такі цілком самовільні арештованя зовсім невинних руских опозиційних виборців жандармериею лучають ся у нас при кождих виборах, бо той спосіб аґітованя за правительственним кандидатом оказав ся в практиці дуже помічним. По виборах, розуміє ся само собою, пускає ся зараз таких виборців на волю; але за те, що їх цілком противзаконно арештував ц. к. жандарм, орґан безпеченьства, не дістають ніякої сатисфакциї.

На доказ, як то у нас арештують цілком невинних руских виборців, наведу оден приклад. Оповідав менї недавно оден уже пенсіонований командант постерунку жандармериї, що дістав раз від тогдішнього жовківского старости Лянїкевича, теперішного радника двору і старости в Перемишли, приказ арештувати виборця Василя Войка з Кошелева за те, що він нїбито мав якусь підбурюючу бесіду говорити в Мацошинї. Але жандарм той мав настілько почутя чести, що не хотів на слїпо послухати приказу несовістного старости, не провіривши вперед справи, чи то правда те все, що ему наговорив староста. Отже він переконав ся, що воно всьо неправда і з воздуха хоплене, хоч той безличний староста пустив ся навіть на таке, що називав свідків, щоби своїм словам надати позір правди. Жандарм попросту прозірив, що виборець Василь Войко навіть і не був в Мацошинї, отже й жадної підбурюючої бесіди не міг там говорити; длятого й не послухав приказу старости. Але в сім разї була річ така, що жандарм вже вислужив своїх 40 лїт і хотів незадовго пенсіонувати ся, то й не потребував слухати старости.

Инакше бував з молодими жандармами, що раді би ще авансу. Ті мусять безусловно слухати приказів старости і арештувати цілком невинних виборців, бо вони в почасти зависимі від старости, котрого, хоч не просто сама кравва команда жандармериї, то приїжджаючий на инспекцию офіцер питав о поведенє жандармів. Галицкі жандарми через старостів так ледащіли, що в перекупованю виборців не бачать нїчого противзаконного; вони всяку аґітацаю за т. зв. правительственними кандидатами уважають за дозволену, а навіть за вказану; вони навіть переконані, що всяка аґітация за тими кандидатами діє ся в інтересї держави; вони переконані, що інтерес держави вимагає, щоби ті кандидати перейшли за всяку цину.

Звичайно здають жандарми свої дотичні рапорти старостам устно, і длятого дуже тяжко роздобути доказ на те, що галицкі жандарми, замість пильнувати публичного безпеченьства, занимають ся політикою. Але часом здають ті рапорти також на письмі, хоч се з легко зрозумілих причин буває дуже рідко, а ще рідше дістає ся до загальної відомости. Оден такий писаний рапорт команданта постеруноку жандармериї відчитав тут п. Романчук і показував его в орґіналї при нагоді дебати над нашим наглим внесенем в справі надужить, які діяли ся при галицких виборах соймових.

Можна би гадати, що Є. екс. п. міністер краєвої оборони бодай той оден випадок запамятає собі добре та подбає о те, щоби не тілько винуватого жандарма покарано, котрий допустив ся тяжкого переступства закону, але щоби і співвинуватого старосту потягнено до строгої одвічальности. Чейже того одного випадку повинно бути п. міністрови досить, щоби бодай в жандармериї покласти конець тій галицкій корупциї, від котрої не могуть бути вільні навіть державою установленї орґани безпеченьства, та бодай в тім кругї увільнити бідне галицке населенє від тої язви. Так міг би гадати той, хто западто мало знає або й зовсім не знає наших нещасних галицких обставин, хто не знає сили верховодячого в Галичині польского сторонництва, тої сили, перед котрою навіть центральне правительство є за слабе, щоби зарадити лихови; так міг би гадати, кому не знані взаїмні відносини между центральним правительством а польским колом, в котрім верховодяче в Галичині польске сторонництво є олицетворене. П. міністер належить же до того центрального правительства, котре від наших польских верховодів завсїгди і всюди має поперте, того правительства, котре в сій палаті не має другої так певної підпори як в польскім колї, за котрим галицка жандермерия при всяких виборах так явно і з нарушенем основних та карних законів аґітує. Але-ж від п. міністра, члена зовсім не так прихильного Русинам правительства, котре має для нас гарні слова, та не показує жадних дїл, — від него годї вимагати, щоби винуватого жандарма візвав до одвічальности, а тим менше, щоби его покарав; бож той жандарм і не завинив більше, як всї старости в Галичині, котрі лише надуживанем урядової власти, корупциею і перекупством виборців збільшають ради польского кола, без уваги на те, що з кождим днем збільшають заразом невдоволенє руского народу.

Мої панове! Я дуже сумніваю ся, чи се може лежати в інтересї австрийскої державної ідеї, щоби руский народ, котрий в найважнїйших часах остав вірним австрійскій державі і Габсбурскій династиї, дразнити і в найширших его верствах підкопувати любов і привязанє до тої монархії. Над тим повинно би австрийске правительство добре застановити ся і при тім також не забувати, що руский народ числом 3·5 міліона душ заселяє крайні границї монархії та що легко може, прийти час, коли австрийске правительство буде змушене відкликати ся також до патріотизму сего народу.

Коли вже австрийске правительство не добачує або не хоче добачити нїякого небезпеченьства для держави в систематичнім упослідженю руского народу, то обовязком міністра краєвої оборони є звернути на се увагу перед грозячим їй небезпеченьством; екселенция зробив би тим державі велику прислугу.

Як галицкі жандарми заховують ся при виборчім акті, як они поступають з бідним рускім хлопом, котрий не хоче голосувати на правительственного кандидата, як в очах тих орґанів безпеченьства, в очах ц. к. жандармів при їх пасивній помочи наймлена черінь опозиційних виборців руских шикує а навіть побиває, як виборцям видирають лєґітимациї з рук а орґани безпеченьства спокійно на все те дивлять ся і не беруть в оборону нападеного хлопа, се може поняти лиш той, котрий все те бачив на власні очи, бо описати се не дасть ся.

Моїм бажанем є, аби екселенция разом з п. президентом міністрів придивили ся коли небудь incognito такому актови виборчому аби сей конституційний акт побачити в его правдивім світлї і на місци пізнати спосіб поступованя жандармериї. Екселенция пізнав би, що галицкі жандарми не суть орґанами безпеченьства, лиш політичними аґітаторами і що в галицкій жандармериї потрібна радикальна реформа. Президент міністрів не говорив би тогди, що правительство не впливає на галицкі вибори, а переконало би ся, що у галицких адміністративних властей всяке почутє справедливости давно вже погребане.

Але жандарм виконує політичну службу не лиш при виборах. Він мішав ся до політики, коли тілько сего зажадав староста. Він робить се також з власної ініціятиви, коли по его думцї вимагає того інтерес системи примінованої правительством против Русинів. Задачею галицкого жандарма є утруднювати всякий рух, котрого цілею є духове піднесенє руского селянства, унеможливити рускім хлопам читанє руских часописей і популярних книжочок, бо лиш темнота може пануючій польскій партиї запевнити се панованє на довший час. Коли тілько жандарм довідає ся, що письменний хлоп відчитує analфабетам рускі часописи або книжки, зараз доносить о тім до староства і хлопа караютъ на підставі патенту з р. 1854 на арешт до 14 днїв за те, що він сьмів читати неписьменному цілком невинні часописи і книжки. Сю кару виконують безпроволочно, не допускаючи до рекурсу. Вироку цілком не мотивують.

Обовязком галицкого жандарма є також контролюватм руских священників, чи они після приписів сповняють свої духовні чинности. Его обовязком є також переслїдувати тих війтів, котрі при виборах не підають ся волї правительства, взглядно пануючої польскої партиї. Уряд громадский чисто рускої громади Замочок, котрий від довшого часу урядує по руски, змінив польско-руску печатку на руску. О тім повідомлено староство і виділ повітовий. Се не подобало ся жовківскому старості, бо добачив в тім небезпеченьство для польскої ідеї в Галичині. Він казав жандармови на місци розслїдити, якими мотивами тут руководила ся рада громадска і хто був виновником сеї нечуваної ухвали. Жандарм пішов безпроволочно до Замочка, о півночи збудив бувшого війта, поважаного господаря Павла Орищина і візвав его подати причину, чому тепер не ужинає ся двомовикова печатка і хто замовив нову печатку.

Такі то численні приємности галицкі хлопи мусять терпіти навіть зі сторони орґанів безпеченьства.

Така то є рівноправність для Русинів, котра нам преціпь на підставі законів належить ся, така то ся однакова справедливість держави для всіх, о котрій президент міністрів тут говорив.

Всї наші жалоби, які тут від 30 лїт повторяють ся, лишають ся без успіху бо австрийске правительство все стоїть по сторонї сильнїйшої партиї і не хоче бачити, що через те терпить слабший. Не диво, що рускій народ не має до правительства найменшого довіря, не диво, що рускі посли заховують ся супротив правительства опозиційно, і в тій опозициї видержать так довго, як довго правительство не змінить супротив рускої народу своєї тактики, як довго сему народови не буде признана належна ему рівноправність, на рівні з народом польским.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Борщівского.

Рівночасно з наближаючою ся весною вирушило і марево еміґрациї. Борщівщина, повіт з землею прекрасною, а навіть не найгіршою просьвітою, рік річно дає сотки еміґрантів до Канади, а сей рік, здає ся, дасть їх ще більше. 6 села, з котрих вибирає ся по 20 до 30 родин; навіть з самого Борщева виходить до 20 родин, і то самі Русини; так само з Верхняковець, найблизшого села коло Борщева. Здає ся, не буде й одного села, щоби ся зараза не досягла его сего року.

По більшій части йдуть не бідаки, а як-раз такі, що вивозять по 4 до 5 тисяч К гроша, де хто з лакомства, а в більшости з темноти, в якій наш христянин не годен помислити о нищім забезпеченю биту для своїх дїтий, як стародавним дїленем ґрунту. І ті заможнїйші жалують ся на брак гроша і зарібку та на безчисленні галицкі драчі. А рівночасно будують ся каплїчки, урядують запроданці-війти, на силу піддержує ся піянство, а разом з ним жидівство і панщизняне роболїство, якого знайдете повно, особливо в мельницкім судовім окрузї. Жидова при помочи świętej karczmy і тих, що на таких святощах основують своє пановане, вкоріняє ся, де може так, що становить вже постійний клин в орґанізациї громад.

Хто би гадав, що села супокійно дрімають, як і давнїйше, той милив би ся дуже; тепер скрізь по селах варить ся, як в кітлї. Жидови денекуда по кількадесять а й кількасот душ в однім селї, — а таких сіл вже богато. Жиди займають ся вже не лиш коршмарством і торговлею, але й рільництвом і беруть живу участь в завідуваню громадским добром, втискаючи ся до рад громадских. Розділ руских селян на латинників (нїби то Поляків) і Русинів, систематично ведений польскими ксендзами, а успішно й енерґічно поширений „сполечною ієрархією“, використовує жидова з великим успіхом для себе, долинаючи своєї жидівскої о-



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ

Нищъ и щоденно концертъ знѣстной капелъ дамскои „Буковина“

Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.

ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Вірменьскои.)



201 7—1

лини до огню; попирає війтів і їх помічників та замотує їх хитро в свої сїти, щоби знали, що нема їм житя без жидівскої та старостиньскої ласки. Додаймо до того, різнородні драчі, з котрих у нас і просьвіченому нераз тяжко викрутити ся, бо не зараз виграєш з податковыми інспекторами; возьмім лїтами неправно урядуючі громадскі ради і війтів: то признати треба, що такі відносини навіть інтелїґентному, спосібнїйшому до оборони, обмеркнуть, не то в більшости неграмотному селянинови, котрий і боїть ся зачинати борбу з незнаними ему, страшними, темними демонами. Виринає отже гадка, навіть природна в такім положенію, що, як має він жити, то хиба не тут, а в иншім далекім краю.

Декотрі села мають ще й то у себе, що через брак проводу з боку добрих людей попали ще давнїйше в таку деморалїзацію, що тепер потрібно би їм богато дуже робітників до як найскоршого виводу із стану оспалости. До таких належать Цигани під Ворщевом. — 300 жидів, 700 Русинів-латинників, оголошених урядово за Поляків, 1200 Русинів, греко-католиків. Школа польска, війт латинник, пїбито „Поляк", оден з найтвердших стовпів „сполечної ґіврархії", половина ради жидівска, писар жид. Капличка перед роком посьвячена з проповідию ks. Gromnickiego на тему „wszystko jedno", церков старенька, на нову розписана конкуренция, а разом з тим росте й аґітация: „приставайте до нас, бо будуть вас дерти!" Для темних духів повно поли до роботи. Як би на нещасте, громада та була дістала рівнодушного на всякі ідеали пароха, із Циган були би до нині нові Тучапи. Що так не стало ся, завдячити треба невпинній, ревній праці тамошнього пароха о. Омелянa Глїбовицкого, що віданий народови своему з душею-серцем, зумів з'єднати собі перш усього людий ще не зовсїм зіпсутих та помалу побільшає кружок честних людей щораз дальше. Та кілько то сил і безупинного труду вбавити треба нераз безуспішно!

От такі в Ворщівскім відносини. Повіт вїбито нїшний від других, та й більше, здавало-б ся просьвіщений, а все таки така численна еміґрация, беручи на увагу й увесь описаний гнет, вказує, що орґанізації, з'єднання народу в одну велику громаду є дуже маленько. Велика часть народу однак чує і начинає розуміти, що в єдности его єдина сила, але і бачить, що проводирів, учителїв, котрі подали би ему можність злуки, стаючи самі власне тим лучником, надто мало.

Сам Ворщів працює безупинно, але анов вся робота спадає на самого майже д-ра Дорундика, бо „приятелї" усувають кого тїльо можна з міста. Годить ся додати, що заклик „Свободи" до бойкотования польскої мови в многих громадах звернув увагу людей, а деякі вже й казали своїм дїтям не вчити ся по польски; але нїхто чомусь не підняв ся орґанізациї сего руху, хотяй в богатьох місцих мож було справу легко повести. О стрейку рільничім можна би також вже подумати та закладати по громадах каси і шпихлїрі, котрі дали би народови можність в постанові видержати. Ворщівска інтелїґенция повинна би конечно сама, хоч як мало її есть, сильнїйше звязати ся до роботи народної, бо кождий день вимагає вкладу більшої енерґії, тим більше що ворог не спить!

К.

ЗАГРАНИЧНЫЙ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ италійского парляменту. И тутъ Буры найшли своихъ прихильникôвъ, що завôювали правительство до мирного посередництва. Міністеръ справъ заграничныхъ Прінети, вôдповідаючи на дотычну интерпеляцию, зазначивъ, що Италія не може нїчого зробити въ справї покôнченя вôйны въ полудневôй Африцї вже хоть бы лише для того, що наслїдкомъ вôдповіди, яку одержало голяндске правительство вôдъ Анґлії на свою интервенцию, всї пробы мирного посередництва не мають видôвъ на успїхъ. Тожь и міністеръ, хоть самъ є за якъ найскоршымъ покôнченемъ вôйны, не може пôдпирати посередництва, якого жадають интерпелянты. При тôмъ додавъ Прінети, що и вôдносины Италії до Анґлії не позваляють на нїяке посередництво.

По принятю до вїдомости тои заявы міністра справъ заграничныхъ прийшла черга на міністра справъ внутрїшныхъ Занарделього, котрый вôдповідавъ такожъ на вôлька интерпеляцій.

По перше вôнъ вôдперъ замїты, мовь бы правительство вôдволїкало попадане такихъ проектôвъ законôвъ, що мають на цїли суспôльне добро. Такожъ поведене правительства при послїдныхъ стрейкахъ було коректнымъ, бо уникнуло ся розливу крови. Вôдпирає замїтъ, мовь бы проектъ закона о розводахъ бувъ уступкою для радикальныхъ сторонництвъ. Ватиканъ звертав ся не противъ розводового предложеня, але противъ державы. Якъ розводова справа стояла на дневнôмъ порядку у Франциї и въ другихъ державахъ, не вызвала такого огôрченя у Ватиканї якъ теперь.

Палата приняла заявы одного и другого міністра до вїдомости 250 противъ 158 голосôвъ и приступила до дальшого звычайного порядку нарадъ.

Телеґрамы.

Вїдень 18 марта. Якъ зачувати мають спôльнї делеґациї зôбрати ся 21 мая, а сеймы краєвї скликано бы на 15 червня. — При вчерашныхъ доповнюючихъ выборахъ до ради мїсцевои зъ III. круга выборчого вибрано у всїхъ 20 округахъ 46 христіянъскосоціяльныхъ кандидатôвъ. Выбраний Люеґеръ и Штробахъ. Лібералы понесли дотклнву страту.

Прага 18 марта. Politik доносить, що въ часї ческого сойму будуть вести ся переговоры въ справї ческо-нїмецкои угоды и въ тôй цїли прибуде д-ръ Керберъ до Праги.

Будапешть 18. марта. Въ палатї послôвъ при парадахъ надъ етатомъ міністерства рôльництва зазначивъ міністеръ Дараній по поводу въ часї дискусії выраженыхъ жалобъ, що цїле міністерство годить ся зъ тымъ, абы справа рôльництва и промыслу въ обохъ половинахъ державы находили рôвну опїку.

Лондонъ 18. марта. Въ низшôй палатї зажадавъ членъ Банерманъ выбору окремои комісии, котра бы провїрила всї контракты купна, заключеній въ цїляхъ вôйны полудньо-африканьскои.

Берлинъ 18. марта. Въ часї обрадъ въ соймї прускôмъ надъ етатомъ школъ женьскихъ заявивъ міністеръ просвїты Штудтъ, що правительство допустить женщины до ґімназій на пробу, а по университетахъ будуть они й дальше лише госпітантками, бо правительство не признає загальнои потребы академічныхъ студій для женщинъ.

Познань 18. марта. Dziennik Poznański пише, що въ россійскихъ кругахъ вôйсковыхъ зродила ся здогадка, оперта на дотеперїшныхъ результатахъ въ справї полковника Ґріма, що истнує въ россійскôмъ штабї ґенеральнôмъ, або й по-за нимъ, зъорґанізованый тайный союзъ Нїмцївъ, що має на цїли, кромї личныхъ користей матеріяльныхъ информувати сусїднї найбôльше въ тôмъ интересованї державы о планахъ мобілізацийныхъ россійскихъ на случай будучои вôйны.

Пекінъ 18. марта. На конференции послôвъ, що вôдбула ся въ справї выцофаня вôйскъ чужихъ державъ зъ Тіентсіну заявивъ нїмецкій посолъ, що Нїмеччина згодить ся на те, коли вôдъ Хінъ одержить концесію на будову двохъ зелїзниць.

НОВИНКИ.

— **На книжку вкладнову Тов. вз. кредиту „Днїстеръ"** на фондъ запомоговый для академічнои молодїжи вплынули дня 17 марта с. р. дальшї датки въ сумї 1608 К 59 с, въ тôй квотї жертвы вплынувшї черезъ адміністрацию „Дїла" вôдъ 8 лютого до включно 17 марта котрї „Дїло" оголосить, до того переносъ зъ дня 16 марта 58.006 К 26 с, отже загаломъ по день 17 марта включно вплынуло **59.676 К 85 с.**

— **Еміґрация з Тернопільщини**, головно до Славонії, — як доносить *Słowo Polskie* — прибирає чим раз більші розміри. Головним аґітатором, котрого компетентні круги анї руш не могуть уловити, є нужда і голод. Люди женуть до Славонії, хоч там земля гірша, нїж в Тернопільщинї. „Ся обставина — пише згадана часопись — доказує, що причиною еміґрациї є головно нужда, нужда і ще раз нужда сїльского пролетарияту".

— **Зъ Долины** доносять намъ, що противъ недавныхъ выборôвъ до ради повїтовои долиньскои внесено зъ рускои стороны протестъ.

— **Зъ Народнои Торговлї.** Спмъ маємо честь подати до вїдомости П. Т. Госґей, що вина, на котрї замовлени надоспїли до насъ до 15 марта, переславшсьмо вже до експедиції и старатись будемо о се, щобы въ половинї цвїтня вже були на мїсци. — Дальше вплываючій замовлення будемо збирати до слїдуючого транспорту, котрый надоспїє зъ кôнцемъ цвїтня або въ початкахъ мая. Просимо замовлення тї надсилати до кôнця марта. Пригадуємо ся також зъ медомъ питнымъ дуже здоровымъ напиткомъ. — Зъ замовленями на свїтло просимо по причинї наближаючихъ ся, святъ поспїшити. Приймаємо також замовлення на шинки и ковбасы выробу масарнї „Пôдгôрскои Спôлки" и дуже ихъ поручаємо. — *Дирекція.*

— **До цитристів**, котрі допитують ся за адресом о. Свг. Купчиньского, повідомляємо, що писати треба до Рінпева, п. Милятин новий.

— **Перший львôвскій** д-ры rerum technicarum появлять ся на нашôмъ овидї вже слїдуючого тыжня. До промоциї зголосили ся панове: Гохберґеръ, директоръ мїского уряду будôвничого, Дзюбанюкъ, Брунекъ и Толочко, мїскій инжінеры у Львовї, и Блавтъ, инжінеръ выдїлу краєвого.

— **Лихварску спôлку въ Золочевї**, що складалась зъ фаховцївъ: Шулима Зайденберґа, Пайше Рубина и Герша Айзенберґа, и оперувала переважно мїжь вôйсковыми, приарештувала поліция.

— **Спростоване похибки.** У вчерашныхъ нїстяхъ зъ перемыскои епархии зновъ вкрала ся похибка печатна: замість „О. Павло Матковскій *именованый*" выпечатано недорїчно „системізованый".

— **Дрôбнї вести.** Инструкторомъ молочарства именувавъ выдїлъ краєвый д-ра Тад. Рыльского. — У Львовї померъ вчера нагло оптикъ Вен. Коперницкій и екзекуторъ магістратскій Альфредъ Кавскій, а въ Турцї Сев. Брысевичъ, тамошный почтмайстеръ, мїскій голова и віцемаршалокъ повітовои ради, котрый на всїхъ тыхъ становищахъ дуже ворожо вôдносивъ ся до справъ рускихъ.

Наука, штука и література.

— **Школа малярства**, різьби, рисунків і штуки стосованої, при ул. Академічній 16, під артистичною управою пп. С. Батовского, Р. Братковского, А. Попели і А. Стефановича. З актів і живих моделїв користають ученики цїлий день. — Для учеників середних клас значні зниженя в оплаті. Всяких інформаций удїляє як також приймає виписи: Стефанія Мікулї, Львів Хоружчина 12. 139 4—12

Надбольше.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовї площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручає въ великôмъ выборї и по цїнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мїрничі шіпы, лїбелї, манометры и. т. п.

Уряджене дзвонôвъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся ихъ найскорше и найдешевше 4168

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 8—?

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла" і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищення зубів і консервованя ясел.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.

Краків, Суконнїце ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 222 1

ОГОЛОШЕНЄ.

Выдїлъ руского Народного Дому въ Калуши запрошує членôвъ товариства на дорôчнї

Звычайнї Загальнї Зборы

котрї вôдбудуть ся въ власнôмъ льокалї на дни 27-го марта т. р. четверъ о годинї 2-ой зъ полудня, а коли бы не було компляту, вôдбудуть ся о годинї 3-ôй того самого дня безъ огляду на число членôвъ пôсля слїдуючои програмы:

1. Выбôръ президія.
2. Вôдчитане протоколу загальныхъ зборôвъ зъ року 1901.
3. Справоздане выдїлу зъ дїяльности за рôкъ 1901.
4. Справоздане контрольнои комісии.
5. Удїлене абсолюторія выдїлови.
6. Выбôръ предсїдателя и выдїлу.
7. Выбôръ контрольнои комісии.
8. Внесеня.

За Выдїлъ Рускаго Народного Дому въ Калуши.

о. І. Козакъ предсїдатель. — *И. Третякъ* судія секретарь. 252 1—1

ОПОВѢЩЕНЄ.

Сей звычайнїй загальнїй зборы Товариства „Каса задаткова въ Стрию"

вôдбудуть ся дня 28 марта н. ст. 1902 о год. 2 по полудни въ сали Народного Дому зъ слїдуючимъ порядкомъ:

1. Вôдчитане протоколу зъ послїдныхъ загальныхъ зборôвъ.
2. Справоздане Дирекціи зъ дїяльности и рахунковъ за рôкъ 1901.
3. Справоздане комісии ревізійнои.
4. Розділъ зыску зъ р. 1901.
5. Выбôръ одного члена Дирекціи.
6. Выбôръ 3 членôвъ Совїта управляючого и одного заступника на три роки.
7. Выбôръ комісии ревізійнои на р. 1902.
8. Внесеня Дирекціи и Членôвъ.

Стрый 13 Марта 1902.

Совїтъ управляючій „Каси задатковои" въ Стрию товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою.

о. Юлїянъ Федусевичъ предсїдатель. — *Иванъ Ревакевичъ* секретарь. 231 1—1

Лагідної вдачі панна бажає дістатись до помочи в спокійний дім р. г. 27 Львів. 238 1—1

Цукорня Краківска

ул. Фредра, поручає знамениті тісточка по 6 сотиків. 174 7—7

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручає в найбільшім виборі

дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало низких цінах. 184 20—?

!ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож випнїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 6—30

Головный склад

Насїня и рослинъ

МИКОЛАЯ

ВОЛЄНЬСКОГО

площа Марійска ч. 3.

Заведене огородниче

Садôвницка ч. 31.

Поручає цїлкомъ нове насїня господарске, огороднице и цвїты.

Цїсникъ рускій богато илюстрованый даромъ и оплатно. 181 6—10

При закупнї товарôвъ просимо поглядати на нашу часопись.

Видавець и одповідальный редактор Иванъ Белей. — Надїяв на фабр. Черемховскои. — Зъ друкарни Ставропиґійского вôдъ заряжомъ Іосифа Дашкевича

Ч. 53. Львовъ, Середа 6 (19) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и руских свят.) о 5-бій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ що второкъ и що второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опольского ул. Копернікового 2; С. Соколовскій Пасажъ Гаузмана ч. 9; К. Бухнталь ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и выложенье на инсераты шлють у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рóкъ	22 к.	на цѣлый рóкъ	44 к.
на пóвъ року	11 „	на пóвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рóкъ	20 к.	на пóвъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє заторженье. — Рекламація неопечатанѣ вільнѣ вóдъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайнѣ принимаютъ ся по 20 с. вóдъ одного стрóчки инсертового або ихъ мѣсця в на рубриці „Надсланє“ по 30 с.

Вчасныйшє и инчій концесиї приймій числить ся по 30 с. вóдъ стрічки.

Кілька слів про Господарску Спілку в Перемишли.

Недавні річні загальні збори Господарской Спілки в Перемишли дають мені підставу висказати кілька терпких слів на адресу нашої суспільности.

З кождим роком повстають нові руські товариства, а всі они закладають ся для заспокоєня наших потреб культурних; они свідчать о нашій національній відрубности і стремлять до повної независимости. Розвій тих товариств свідчить о розвою нашої культури і цивілізації. Тож є обовязком кождого щирого Русина після сил своїх ті товариства підпирати, до них вписувати ся в члени і у всяких потребах звертатись до них з довірем. А противно чужі товариства, чи то польскі чи жидівскі, належить омийати і без них обходити ся. То так ясна річ, що ширшого мотивованя чейже не потребує. З того выходить, що кождий Русин повинен обезпечатись лише в Дністрі, купувати товари лише в руских склепах чи крамницях, користати з кредиту лише в руских касах і там поміщати свої ощадности, бувати на руских забавах, концертах і вечерках, належати до руских касинів і Бесїд, удаватись до своїх адвокатів, лїкарів, інжинерів, малярів, до своїх ремісників і т. д. Наша гордість народна і почутє патріотичне вкладають на нас ті обовязки, а Русь слїдить, чи ми ті обовязки совістно сповняємо.

І перемиска „Спілка для господарства і торговлї“ або, коротше називаючи, „Господарска Спілка“, заложена для осягненя вище наведених цїлий. Патріоти, що взяли ся до заложеня сего товариства, мали на думцї передовсїм емансипацию руского народа з під опіки і посередництва чужих факторів і спекулянтів в справах, дотикаючих рільного господарства, домашнього промислу і всякої торговлї. Кілько то таких факторів, аґентів, найбільше жидівских, живе з руского гроша, ба і збогачує ся! Руский нарід головно рільничий і з рільництва живе. Виправді дїдичів Русинів майже не маємо; але за те всї руські священики з невеликими виймами ведуть рільну господарку, а богато з них навіть поступово і раціонально господарять. На зпиш 2000 руских священиків можна сьміло принять четверту часть, отже около 500 таких, що займають ся рільною господарков, потребують різних знарядів господарских, сироваджують добірне насїне, ужывають штучних навозів і т. д. Коли бы они всї вписали ся в члени Господарской Спілки і у всїх господарских потребах до неї з довірем звертались: як бы то дуже причинилось до розвитку сего руского товариства!

Тимчасом як річи стоять? Ото богато наших „патріотів“ о тій Спілцї нїчого не знає або, хоть знають, то від неї сторонять! Недавно бачу ся з товаришем о. К. з Р. В. і від него довідуюсь, що він рікрічно сироваджує 2—3 ваґони штучних навозів, для себе і для своїх парохіян. А через кого? — питаю его. А він менї відповідає: через фірму Бальзена в Кракові! А длячогож не через перемиску Спілку?! Мій товарищ, засоромлений, зачав ся звинять і викручуватись, але ті всї викрути не витримали критики. Я знаю на певно, що в Спілцї можна всяких штучних навозів набути і з такою самою ґарантією, а навіть під догіднїйшими услівями як у Бальзена. Такий самий сумний фактъ сконстатував я у другого товарища, о. Г. з Т. Він також спровадив ваґон томасини для селян, і знов через фірму Б. Бальзена в Кракові, а не через Господарску Спілку, хоть по-при її склеп випадає тому товаришеви дорога з хати і до хати. Видно з того, що нема у нас народної дисциплїни! Запомагаємо чужі фірми, а о свої не журимо ся і не дбаємо. А кілько то священиків і селян, особливо в горах, сироваджує рікрічно ті штучні навози за посередництвом факторів жидів, і кілько то обманьства ті жиди допускають ся, домішуючи до томасини і суперфосфатів звичайного піску через половину! І за ті фальсифікати кажуть собі еще добре заплатити! О тім можна бы широко розказувати.

Господарска Спілка в Перемишли посередничить також в продажи всяких знарядів господарских, як: сїчкарнї, млинки, молотїльні, плуги, коловоротки і т. д. А чи богато замовлень мала Спілка? Дуже а дуже мало! А преціж тисячі — передовсїм сїчкарень — розходить ся поміж наших селян, бо кождий, хоть би лиш одну коровину мав, сироваджує собі таку „машину“, сїчкарню, знаючи, кілько то часу і працї нею собі заощадить. А гроші за ті сїчкарні забирає не лише чужа фабрика, але і чужі фактори-жиди, заробляючи за свое посередництво по 2, 3, 4 зр. від штуки. А кілько то трафлює ся обманьств, а потім процесів і термінів по Прагах і Бубнах, то о тім нераз руські ґазети писали. Тож обовязком є наших патріотів по селах, передовсїм руских священиків і народних учителїв, щоби перестерігали селян перед жидами факторами і поучували їх, щоби за сїчкарнями, млинками і иншими знарядами господарскими удавали ся до Господарской Спілки в Перемишли (канцелярия і склеп находять ся в каменици „Вірі“ против староства).

Перемиска Спілка утримує також зелїзний склеп, а руські крамницї дістають при закупнї зелїзних товарів значний опуст, так що нїгде дешевше таких товарів не купять. Звертаю також увагу комітетів парохіяльних, коли ставляють церкви і будинки парохіяльні та покривають їх бляхою, щоби її сироваджували за посередництвом Спілки, бо і в тім Спілка посередничить.

Недавно також увійшла Спілка в умову з поворозничим товариством в Радимнї і має у себе на складї всякі річи, входячі в обсяг поворозництва, як посторонки, лїжи, напильники, линки і т. д. Є се одиноке краєве поворозниче товариство, знане з своєї солїдности і ретельности.

Спілка господарска має також склад всякого насїня, чи то до городів, як цебуля, капуста, бураки і т. д., чи то всякі насїня колосові, стручкові трави; звістна річ, що насїня треба що кілька лїт змінять, бо оно вироджусь.

Спілка стремить також до заложеня гуртовного складу збіжа, продажи яєць, прядива і иншихъ продуктів господарских. Але ті аґенди вимагають вже більше капіталу, більшого персоналу і більшого вкладу. Взагалї Спілка має статутом дуже широкий круг дїланя зазначений; але, щоби колись Спілка стануда на висотї своєї задачі, потреба передовсїм, щоби руска суспільність більше заінтересувала ся нею, треба більше членів, бо після числа членів і їх поруки, товариство отримує відповідний кредит у фабрикач, гутах, копальнях (Спілка сироваджує також вуголь каминний ваґонами), треба наконець, щоби всї господарі-рільники з цїлим довірем з Спілкою ся зносили і свою рідну руску інституцию всїма силами підпирали та за нею поміж знакомими аґітували. З тим покликом звертаю ся до тих Русинів, котрим залежить на поступі нашої питомої культури.

А. З.

Зъ рады державной.

На вчерашнім засїданю палати послів п. Катрайн поставив нагле внесенє, аби безпроволочно приступити до другого читаня буджетової провізорії. П. Шенерер каже, що за кулісами уложено плани звернені против нїмецкого народу і що на ті плани згодили ся инші нїмецкі сторонництва. Треба стреміти до оголошена нїмецкого державного языка і виступати против славізациї держави. Бесїдник закінчив окликом: Hoch und Heil dem Hause Hohenzollern!, за що президент візвав его до порядку. В часї промови п. Крамарика „за“, п. Франко Штайн крикнув: Hurra Hohenzollern! Се викликало ординарну лайку між Чехами і Всенїмцями. По короткій спеціяльній дискусиї буджетову провізорию ухвалено в другім читаню. До третого читаня не мож було приступити, бо в палатї не було потрібних до того двох третин голосів.

В дискусиї над буджетом висших шкіл п. Ставртин обговорював хиби пануючіх школах політехнічних. Політехніку у Львові збудовано перед 25 роками. До нинї число студентів збільшило ся шість разів а для 100 викладів є лише 9 викладових саль. Конечне є розширенє і доповненє львівскої політехніки.

Міністер торговлї предложив проект закона в справі відновленя угоди з корабельним товариством на Дунаю. На тім засіданє замкнено.

Бесїда п. Романчука,

выголошена в радї державній д. 13 с. м. при дебатї над буджетом міністерства ісповѣдань і просьвіти.

Як уже в онодїшнім числї в письмі з Відня поданено, дебата над буджетом міністерства ісповідань і просьвіти заскочила палату послів так несподївано, що богато послів, неприготовленых еще до говореня, зрекло ся голосу, а п. Романчук, коли не хотїв пити їх слїдом, мусїв промовити без приготовленя, бо инакше був би стратив голос. Отсе подаємо его бесїду:

Висока палато! Склало ся так незвичайно, що я мушу далеко скорійше промовляти, ніж можна було припускати. Мушу длятого говорити цїлком без приготовленя, отже прошу менї вибачити, що не могу розвести справу так основно, як би вона сего вимагала.

Дивна річ, що під теперішним правительством, ніби так безсторонним і на око всїм народностям зарівно прихильним Русини не тілько не виходять лїпше, ніж за попередних правительств, але почасти навіть гірше. Виказав я се вже при ґенеральній дебатї над сегорічним буджетом і буду старати ся виказати се й при сій нагоді. Особливо п. міністер просьвіти, як я особисто о тім переконаний, є не тілько чоловіком безсторонним, але й прихильним до Русинів; а таки наші справи під его управою не тілько не полїпшили ся, а також почасти ще погіршили ся.

Викажу се в подробицях, а починаючи від самої шкільної управи, задержу ся передовсїм при міністерстві. Отже в міністерстві просьвіти є з вісьмох народностий австрийских сїм заступлені, між ними навіть найменші, тілько Русини, четвертий з черги народ в Австрії, не мають в міністерстві ні одного урядника. А як-раз руські справи шкільні вимагають особливо докладного обзнакомленя, так що лиш поверховне знанє ні до чого не здало ся, тим більше що на справозданя краєвої ради шкільної не можна спустити ся. Давнїйше мали Русини в міністерстві просьвіти міністерияльного радника; потому покликувано бодай до хвилевої служби в міністерстві руских ґімназияльних професорів з Галичини; а тепер не тілько нема там ні одного Русина на постійній посадї, але й до хвилевої служби покликують лише ґімназияльних професорів Поляків.

Перейдїм до другої інстанції, до краєвої ради шкільної. Галицка краєва рада шкільна складає ся тепер зъ 21 членів; між ними є 17 Поляків, а лише 4 Русинів, а то з так званих автономічних членів ради є 5 Поляків і два Русини, а з членів, державою наставлених, є 12 Поляків і 2 Русини. Сї два Русини то один інспектор для руских шкіл народних, а один для руских шкіл середних. Але всїх краєвих інспекторів для народних шкіл є 5, і таки межи ними є тілько один Русин, а чотирох Поляків, хоч руских шкіл ніби то має бути рівне число, що й польских.

Перейдїм дальше до окружних шкільних рад. Ні в одній окружній радї в цїлій Галичині не мають Русини більшости; навіть в таких округах, де руске населенє виносить 85—90%, Русини в окружній радї шкільній є в меншости. Окружні інспектори по найбільшій части самі Поляки; та не тілько, що Поляки, але дуже богато є між ними таких, що попросту неприхильні, неприязні рускому шкільництву. Ба навіть місцеві радии шкільні, котрі не мають жадного особлившого значіня, почасти вирвано Русинам з рук. Навіть в чисто руских громадах, де нема ні душі польской або иншої народности, належать до місцевої радии шкільної також не-Русини; бо перед кількома роками видано краєвий закон, котрий постановляє, що крім давнїйших членів мусить до місцевої радии шкільної належати ще заступник двірского обшару — а двірскі обшари в Галичині є майже всї в руках Поляків або жидів — і заступник повітової радии — а ті радии також скрізь нерускі. Отже навіть в таких громадах, де нема ні одного Полака осілого, мають Поляки в місцевій радї шкільній що найменше двох заступників.

Отсе що-до складу шкільної управи. А тепер перейду до шкіл і зачну від університетів в Галичині і Буковині, в тих обох краях, де живуть Русини. В Галичині є їх майже тілько, що й Поляків; на Буковині мають Русини навіть зглядну більшість. Отже в тих двох краях є три університета; з них є два галицкі, у Львові і в Кракові, польскі а один на Буковині нїмецкий. Львівский університет був первістно призначений для Русинів; в р. 1848 сказано, що сей університет з часом, скоро найде ся достаточне число руских професорів, має бути руский. Тимчасом в 22 чи 23 роки пізнїйше перетворено его, замість на руский, на польский, а Русини мають в нїм на богословскім виділї лише дві катедри, на правничім також лише дві, на фільозофічнім три, а на лїкарскім ні одної.

Перейдїм до середних шкіл, до ґімназий. В Галичині є всего 33 ґімназиї, і то 27 польских, 2 нїмецкі, а тілько 4 рускі, хоч число Русинів в краю, як сказано вже, майже таке саме як Поляків. Рускі ґімназиї є майже всї переповнені; так прим. в руській ґімназиї у Львові є сего року 679 учеників, так що можна биним дві ґімназиї заповнити. [Голос: І в польских ґімназиях є так само богато учеників!] Так, я се зовсім не перечу. Руска ґімназия в Перемишли має 511 учеників; в Тернополи, хоч там всего тепер лише чотири класи, має вже 312 учеників.

Приходжу на конець до народних шкіл. Що-до них, то богато робить ся шуму, мовто руских шкіл народних є таке саме число або й більше як польских. Колиж придивити ся добре, то ось що показує ся: Є в Галичині всїх народних шкіл 4004; на папери є їх, що правда, о 319 більше, та се такі, котрих еще не отворено, отже властиво їх нема. З тих 4004 шкіл є 2043 польских, а 1932 руских, отже сих о 111 менше ніж польских. Колиж хто говорить, мовто руских є більше від польских, то каже неправду. Та не о се менї ходить, що польских шкіл є о 111 більше ніж руских, а о що иншого. Велика різниця, чи народна школа має одну класу, чи дві, три або й більше. Отже що-ж показує ся в Галичині? Ото рускі школи є по найбільшій части одноклясові, лише мало є двоклясових, а рідким вийком є чотирокласова школа, так що, коли взяти на увагу не число шкіл, а число клас, то Русини майже два рази гірше стоять від Поляків, бо на круглє число 6500 клас, які є в народних школах в Галичині, випаде яких 4250 польских, а тілько 2250 руских.

Та ще одно: Я не був на те приготовлений, що прийду до слова сегодня, то й не маю під рукою подрібних доказів і статистичних дат, длятого могу навести числа лише в приближеню. У всякім разї річ певна, що перед наставленем галицкої краєвої ради шкільної, перед роком 1867, далеко більше було народних шкіл руских ніж польских. Було тогдї, о скілько собі пригадую, 1200 руских шкіл, а польских могло бути 700—800. Від часу, як настала краєва рада шкільна, так некористно для Русинів зложена, прибувало руских шкіл дуже мало, зате далеко більше польских, так що з того часу в двох тілько заложено шкіл польских як руских; таким способом тепер переважає число польских шкіл народних, хоч давнїйше більше було руских. Се-ж і є доказом, що рускій народ вже тогдї, коли не було ще шкільного примусу, з власної охоти закладав народні школи, так що треба уважати за річ певну, що колиб замість так зложеної

Змѣна льокалю! Істнуючій вóдъ 30 лѣтъ пóдъ фірмою **Юліянъ Домбровскій** Маґазинъ Ґодинникарскій Юлєрскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гетьманьску 4, Львовъ.

галицкої краєвої ради шкільної була окрема руска рада шкільна, число руских шкіл народних цїлком инакше зростало би ніж тепер.

Оттак дав я коротний образ теперішнього стану річи, а тепер хочу указати на потреби Русинів та на їх жадани. Що-до шкільної управи, то мусимо при тім стоити, щоби також і Русинів покликувано до міністерства. В справі краєвої ради шкільної подав я вже внесенє, котре придїлено шкільній комисиї, щоби в галицкій раді шкільній утворено руску секцию так, як се є в Чехах, де в раді шкільній є окрема ческа і окрема нїмецка секция. Таке уладженє в Галичинї далеко ще потрібнїйше ніж в Чехах, бо Галичина є далеко більша, що-до обшару краю півтора раза більша ніж Чехи, а що-до числа населенія о цїлий мілїон душ більша. Галичина є взагалї крайї що-до политичної і так само шкільної управи найбільший в Европї. Бо великі краї Европи, начавши від Росиї, Нїмеччини, Франциї, є що-до политичної і шкільної управи поділені на ґубернії, провінциї, департаменти і т. п., а Галичина сама про себе є цїлостию, і то, зазначую ще раз, так великою, якої нема деинде в Европі. І се взагалї крайї, що-до числа населенія по шістьох великих державах европейских і по Іспанії найбільший; лише Швециа разом з Норвеґією має більше-менше таке саме число населенія, як Галичина. Всї инші держави, як европейска Туреччина, Румунія, Португалія, Бельґія, Голяндия, скінчивши на таких дрібосеньких, як Монако і Ліхтенштайн, — всї є менші від Галичини. Тому і легко зрозумїти, що политична і шкільна управа в так великім краю не може так легко справляти ся, як в меншім краю. Вже з сеї одної причини, хоч би Галичина була заселена лише одною народностию, шкодило би такий великий крайї подїлити що-до управи на дві або й більше частий. А се тим більше є конечне, що крайї сей складає ся справдї з двох історично і етноґрафічно віддїльних частий, заселених двома народами. Історично Галичина не є краєм супільним, бо як від половини, а властиво від кінци XIV-ого столїтя обі части злучено в одно, та й пізнїйше ще під польским панованєм мали вони окрему управу. Так само й національно не є Галичина супільним краєм, бо східна Галичина заселена переважно більшостию Русинами, а західна Поляками. З сих всїх причин не лиш бажати треба, але й справдї конечною є річию, подїлити сей крайї що-до шкільної управи на дві части так, щоби в галицкій раді шкільній утворено окрему секцию руску. Колиж би не зараз мало до сего прийти — хоч се зовсїм не так трудна до переведенія річ, — то таки зараз треба би число руских членів в галицкій раді шкільній побільшити, а передовсїм настановити другого краєвого інспектора для руских народних шкіл.

Як конечно потрібно в міністерстві руских урядників, а в краєвій раді шкільній рускої секциї, видно ще й з сего, що полагоджуване руских шкільних справ галицкою радою шкільною і її дотичні справозданя, висилані до міністерства, зовсїм не свідчать про її безсторонність; противно, Русини при всїляких нагодах безнастанно жалують ся, що галицка краєва рада шкільна поступає собі сторонничо і в неправдивім свитлї показує міністерствуї потреби Русинів. В окружних радах шкільних також доконче потрібне сильнїйше заступленє руского елементу; а особливо конечно треба більшого числа Русинів на посадах окружних інспекторів, щоби въ округах, заселених переважно Русинами або, де находить ся більше число руских шкіл, були інспекторами Русини або бодай правдиво безсторонні, до Русинів прихильні, з руским шкільництвом добре обзнакомлені люди. Отсе хотїв я сказати в справі шкільної управи.

(Конець буде.)

Бодрім ся!

На цїлком заведбане фізичне вихованє і тїлесний розвій рускої суспільности почало тов. ґімн. „Сокіл“ у Львові а чим раз лїпшим успіхом звертати свою увагу і чим раз ширші круги людий спонукувати до заснованя ґімнастичних товариств, в котрих би фізично і духово слабосильні одиниці могли придбати потрібну силу, ту підвалину здорового ума.

Праця львівского „Сокола“ в тім напрямі не устала без успіху у рускої суспільности, бо чим раз більше людий, котрим справа тїлесного розвою нашої суспільности лежить на серци, вголошуєсь по указівки і практичні ради в справі заснованя товариств ґімнастичних на раві бодай по центрах повітових.

Помежи численними известиями, які виступають при завязуваню таких товариств, видиває передовсїм справа їх звязи з другими „Соколами“ взагалї, а в львівским „Соколом“ з окрема.

Одні основателї бажали би бачити свого „Сокола“ філїєю „Сокола“ львівского, підчас коли другі хотять застерегти своєму товариству цїлковиту независимість і самостійність. На сю тему починають ся звичайно вести палкі і завзяті розговори, котрі тягнуть ся звичайно доти, доки справа сама через себе не впаде, се значить, доки обі спорячі сторони, впавши в безпотрібне розярене, не знехотять ся і не покинуть цїлком гадки завязаня такого товариства.

Ту пригадати би слова великого Нїмця: Es wächst der Mensch mit seinen höheren Zwecken. Не зверхня форма, але суть річи і справа далеко сівочого ідеалу, ідеалу підношеня нашої суспільности із запецька тїсного і здеґенерованя цїлих поколїнь, повинна з'осередоточити всї наші зусилля і наші стремлїня в тім напрямі і не дозволяти загиряовати самої справи через такі дрібниці, як, чи товариство має бути колїсцятком самим в собі, чи в машинерії орґанїзациї.

В найбільшим числї случаїв спори, які проявляють ся при намїренім завязуваню товариств сокільских, полягають на неузасаднєнім погляді, буцїмто кождо сокільске товариство має бути зависиме від товариства материого. І се хибний погляд, бо при добрій волї і холоднім поняманю самої справи можна погодити бажани обох сперичих сторін і завязати філїю независиму, самостійну.

Товариства сокільскі могуть бути або цїлком самостійні або філії і то двоякі: може бути філія, котрої статут застерігає материому товариству право безпосередного нагляданя і впливу на хід справ філїяльних, а може бути й така філія, котра кромі назви і обовязку передкладаня річних справоздань до товариства материого не має жадної иншої примусової (статутової) звязи з товариством головним.

Першого рода філія є товариством дочерним, абсолютно зависимим від товариства материого, котре однак, в разї колиб головний заряд материого товариства перейшов у руки нашим народним змагапим ворожі, могло би тяжко пошкодити не тілько своїй філії і ідеалам сокільским, але також принести необчисленму шкоду інтересам народним.

З тої причини є до певної міри умотивована резерва, з якою деякі приступають до заснованя філії, котра є неначе відділом „Сокола“ львівского.

При другого рода товариствах дочерних, при самостійних філіях, всї зносини, які помежи головним а філїяльним товариством заходять, полягають лише на спільности цїлий і добровільнім відчуваню конечної потреби як найтїснїйшої солїдарности і згідности в поступованю, при чім товариство материне, не в права статутового, але в права старшеньства, посідає деякі привілеї геґемоніяльні.

Тоті привілеї дуже обмежені, бо полягають лише на тім, що в разї потреби може товариство головне за згодою філії вислати свого відпоручника до удїленя їй помочи в справах фахово ґімнастичних, адміністрацийних і т. п. Натомість з титулу геґемонії випливають для материого товариства досить тяжкі обовязки, котрі знов для самостійних філій ставлять дуже велику достідність.

Материне товариство співдїлаючи при заснованю своїх самостійних філій має моральний обовязок дбати не тілько о їх удержанє, але також уживати всїх своїх сил і впливів в цїли доведеня їх до як найвищого розвою. Сей обовязок сповнює товариство головно через удїлюванє рад і вказівок, так що-до поодиноких случаїв конкретних, як і що-до загального становища, яке товариства сокільскі в справах народних і загально-суспільних занимати повинні.

Таким чином удержує ся безперервана звязь помежи всїма „Соколами“, котра, полягаючи не на примусї, а на обопільнім довірю і дружескій любови, є о много сильнїйша від всїх урядових і статутових зносин.

Всїх тих достідностий полишені суть товариства самостійні (не філії) з тої причини, що, не посідаючи нїякої звязи з другими „Соколами“, не мають вї права ні спроможности користувати ся помочию подібних до себе товариств і через се приневолені суть стояти тілько одиницем. Таке житє потягає за собою знов цїлковите здержанє поступу і дальшого розвою, а спроваджує майже все такі товариства самостійні до ряду товариств касиновіх. Такі товариства, що хотять такої сумної долї уникнути, мусять лучити ся в союзи і платити значні вкладки на покритє видатків союзних, котрі рідко коли приносять успіхи сторічі у відповідній пропорциї до коштів.

З сего пояснена виходить, що найвідповідїйшою формою товариств ґімнастичних суть самостійні філії „Сокола“ львівского, котрі, опертї на окремих статутах, ставовлять властиво товариства цїлковито окремі і в разї потреби (прим. на случай некористних для народної справи конюнктур в головнім заряді) можуть, без права заперечування зі сторони товариства материного, перемінити ся навіть в товариства цїлком самостійні.

Пояснивши, який рід товариств сокільских є так для членів, як і для нашої суспільности найдогідїйший, кличемо до вас родимці:

Завязуйте філії самостійні „Сокола“ львівского!

Щоби охочим людам помочи при завязуваню товариств сокільских, постановила старшина львівского „Сокола“ принимати Русинів позальвівских в замісцеві члени за одноразовим зложенєм при вступі 2 корони вписового і за оплатою вкладки, котра виносить річно 2 корони і може бути платною в квартальних ратах з гори. Рівночасно вголошує ся старшина, що в місцевостях, в котрих буде кількацять членів, має коштом львівского „Сокола“ бути заснована самостійна філія, котрій материне товариство зверне вкладки всїх її членів з послїдного року. Дальші вкладки членів дочерного товариства будуть вже в цїлости належати до него самого, без обовязку плаченя якихнебудь оплат на річ „Сокола“ у Львові, так що материний „Сокіл“ позістає обмежений лише на тих кількацять корон, які вилинуть титулом вписового перших членів заміснових і котрі мають без жадної дальшої доплати зі сторони філії служити не тілько на покритє коштів її заснованя, але також на покритє (бодай в части) коштів переписки, висланя відпоручників і всїх иньших видатків, які зі зносин товариства головного з філією випливають.

Спосіб завязаня самостійної філії є такий: Особа, котра хоче заложити філію, приєднав будьто сама за себе, будьто спільно зі своїми знакомими до львівского „Сокола“ відповідну квоту за вписі вкладку замісцеву на оден або й більше кварталів, почім старає ся придбати в кругах своїх знакомих як найбільше членів. Коли число сих членів винесе кількацять осіб, тогдї „Сокіл“ львівскій займенує одного з таких членів своїм делеґатом і пішле на его руки взорець статута філїяльного. Сей статут члени даної місцевости на своїх ad hoc скликаних сходинах змінять або доповнять, а вкінци в пятьох примірниках підпишуть і відішлють до „Сокола“ у Львові до дальшого урядованя. По затвердженю статута будуть скликані загальні збори філії в цїли уконституованя товариства і уведеня его в житє.

В сей спосіб отвирає ся широко поле до щирої праці над добром нашого народу і его суспільности, і маємо надію, що поклик наш „Бодрім ся“ в недовгім часі буде звенїти у всїх сторонах не тілько Галичини, але й нашої Буковини. — Старшина Товариства ґімн. „Сокіл“: *Альфред Будзиновский*, голова. *Денис Кучика* справник.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Коломиї.

[Про людовий театр в Коломиї.]

В 19 і 20 ч. „Дїла“ була згадка про людовий театр в Коломиї, в котрій делїкатно, навіть за делїкатно звернено увагу Русинів, беручих участь у виставах сего театру про їх.... Вже не мало часу минуло — а й тепер так, як бувало. Видко вони вже за грубоскірі, щоби відчути делїкатне паньске упімненє; їм треба голосно та й по хлопськи трубіти в ухах. Панове Русини з „ludowego teatru“! Гарна-прегарна се цїль образовати наші верстви суспільности театральними виставами; но цїль та ще не виправдує нехтованя сього, о що тепер цїлий наш нарід боре ся. Вистави сї призначені для иньших верств Коломиї без різниці народности, т. є. для рускої і польскої, і тому, як се не оден з вас зазначував, приступіть же до спільної акциї з Поляками. Отже се спілка, а спілка повинна бути оперта на однаковихусловинах для обох сторін різної нациї. Тимчасом як воно дїсь? Мимо сього, що більша часть аматорів, і то неначе дїйсно якоюсь артистичною вдачою обдарованих, та й разом з директором та режісером п. Б., бувшим директором українъско-рускаго театру — се Русини; а цїла інституция має закраску виключно польску. На сїм чи вісїм вистав, котрі сей театр доси дав, ледви дві виставі рускі се-б то „Наталка Полтавка“. Друге: всї афіші про вистави, кромі про виставу „Наталки Полтавки“, виключно польскі; а й афіші про „Наталку Полтавку“ в першій лїнії польскі, а неначе з ласки друга половина по руски, та вже афіші, оповіщуючі відроченє сеї вистави на дальший день, виключно по польски. А який язик домінує на пробах та засіданях, — сього вже не згадувати; ні одного слова не вчуєш рускаго, лиш „język urzędowy“. Ось маєте польско-руску спілку!

Панове Русини з польско-рускої спілки! В теперішних часах, коли Поляки всею брутальною силою пруть, щоби Русинів винародовити; они на кождім кроці стараютъ ся нас витиснути з нашої прадїдївскої землї; коли нам гакатистично відмовляють права образуватись в нашій рідній мові; коли весь нарід боре ся, щоби так сказати, о свою екзистенцию: ви, учителї нашої бідної молодїжи (бо до вас лиш звернені ті слова; пана Б., що від давна вже став тїлом та душею „mundurowanym polskim sokołem“, а синів своїх, щоби непричком не захотїло ся їм коли зручитись, навіть рускої бесїди не навчив, помиляє ся, та лиш з недогляду наведено его вище між Русинами), — ви, котрі в псевдо-утраквістичних семинариях малисьте найлучшу нагоду пересьвідчитись о щирости польско-рускої спілки, — ви своїм скрайно байдужним поступованєм (бо о злі намірн не хочу вас посуджувати) забагнюєте нашу й так ще не зовсїм ясну справу розвитку національного, ви, даруйте за острі слова, деморалїзуєте повірені вашій опіцї рускі дїти в національній самосьвідомости.

Як то? — певно спитає ще декотрий з вас в своїй грубоскірій наівности: — Чим ми так страшно прогрішили?— Панове! Вже минули сьвітлі часи, коли для Русина було досить обходити рускі сьвята та піти від часу до часу на руский баль. Нї! Нині сьвятим обовязком кождого Русина є, на кождім кроці хочби й перед самим паном старостою твердо зазначити свою руску національність та домагатись і постоювати за права нашої нациї. Обовязок сей ще в більшій мірі лежить на вас, бо ви маєте бути взором для нашої дїтвори, ви маєте її учити не лиш abecadła, але, що важнїйше, ви маєте її виховати на справжних борців Руси. А так... Але — коли ви боїте ся хотяй на так малу дрібочку скинути з себе одежу серилїзму; коли ви труси: так переходїть прямо в польский табор; там ще найде ся пару інспекторских посад побіч старосамбірско-турецкої. Ми вашу страту переболїємо; лїпше менше, а правдивих твердих Русинів. А коли хочете конче спілки з Поляками, так най се буде спілка рівних з рівними, а не панів з наймитами; бо пани, коли лиш добре поростуть в пірє, копнуть вас та й не дадуть тих пару гірких сотиків на руску дїтвору.

— *Из.*

НЕВРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рѣчница мартовои революціи у Вѣдни и въ Будапештѣ. Рѣчницю вѣденьскои революціи въ 1848 р. почтила соціяльно-демократична партія величавою демонстрациєю надъ гробомъ полягшихъ революціонїстѣвъ.

Въ недѣлю по полудни 16 с. м. начали роббтники зъ поодинокихъ дѣльниць наплывати цѣлыми групами до збѣрного пункту на St. Marxer Linie. Прибули корпоративно студенты-соціялисты, що зобрали ся передше коло кухнѣ академічнои, роббтники польскаѣ зъ Margarithenplatz'y и другїй. Коли вже всѣ орґанізациї явились на мѣсци, рушивъ около год. 3½ величезный, бо многотысячный похбдъ на центральне кладовище. Передъ кождою орґанізациєю несено прапоры и вѣнцѣ.

На кладовищи зложено вѣнцѣ на гробѣ полягшихъ въ мартѣ 1848 р., вбддѣлъ за вбддѣломъ дефілювавъ передъ обелїскомъ, гробъ обсыпано червоными цвѣтами, а хоръ вбдспѣвавъ пѣсню, посвячену тбй рбчницѣ.

Цѣла маніфестація вбдбула ся спокбйко безъ перешкодъ и выпала импонуючо.

Въ Будапештѣ зобрало ся того-жь дня и зъ такои самои нагоды около 300 роббтникбвъ, якъ доносять офіціальнѣ телеґрамы, коло памятника Петефіого. Вбдтамъ удалися на улицю Керебешовску, де прийшло до конфлікту зъ поліциєю. По тригодиннбмъ безуспѣшнбмъ розганяню демонстрантбвъ поліциєю доперва кбнна поліція розбгнала зобраныхъ и арештувала звышъ 50 особъ.

Опозиція въ анґлїйскбмъ парляментѣ довела вкбнци до того, що ширшій свѣтъ, довѣдавъ ся займавыхъ рѣчей.

Давно ходила чутка, що якъ то звычайно въ часахъ военныхъ бувае, вбйско неразъ голодуе, а за те добре жиють всякѣ доставцѣ, предприемцѣ та посередники, таке и теперь повторилось зъ нагоды анґльо-бурскои вбйны. Тому зажадавъ пос. Кампбель-Банерманъ, щобы выбрати окрему комісію, котра бы провѣрила всѣ контракты купна и доставы, бо справа та дуже заинтересувала загалъ и треба бы безсторонно пояснити всѣ пбдношенѣ сумнѣвы. Коли бо — сказавъ бесѣдникъ — початково лишь „маленькою прогулькою“ названа военна акція перемѣнилась зъ часомъ у великій военный похбдъ, оказалась цѣла орґанізація недостаточною. А головнымъ чинникомъ е тутъ орґанізація доставъ для армїи, зъ чого лише доставцѣ несовѣстно користають.

На те забравъ голосъ міністеръ вбйны Вродрикъ и заявивъ, що справы не выпадае такъ голосно пбдносити, а выпадае ихъ провѣрку вбдложити на пбзнѣйше, щобы не паралїжувати дѣяльности военнои управы. А пос. Банерманъ, що самъ бувъ въ 1895 р. членомъ кабінету, буде чейже знати, що й тогды такихъ справъ не публиковано, бо ситуація була за поважна. Якъ бы тогды бувъ въ полудневбй Африцѣ выбухъ якій конфлїктъ, то артилерія була въ такбмъ станѣ, що Анґлїйцѣ були бы мусѣли до трохъ мѣсяцѣвъ забратись зъ Африки, а нинѣ все таки держать ся.

Амбасадоры чотирохъ опѣкунчихъ державъ: Анґлїи, Франциї, Россїи и Италїи, предложили Портѣ новый проэктъ въ справѣ кретеньскбй, и якъ можна надѣятися, въ Царгородѣ на него згодять ся, бо вбнъ не нарушае въ нѣчѣмъ правъ зверхництва султана надъ Кретою и лише вытворивъ бы такій станъ, якій истнуе на островѣ Самосѣ. Проэктъ той складае ся 32 отсихъ головныхъ точокъ:

1) Паспорты, выдаваѣ кретеньскими властїями, мае визувати оденъ зъ конзулѣвъ державъ опѣкунчихъ; 2) Амнестію признае ся всѣмъ Кретенцямъ, засудженымъ за политичнѣ переступства; 3) Узнае кретеньску морску флоту; 4) Урядову кореспонденцію зъ Портою веде ся въ языцѣ грецкбмъ; 5) За телеґрамы переходячѣ черезъ Кроту припадае такса для краю, а Портѣ признаеть ся индемнізацію; 6) Справу оплаты морскихъ ліхтарней мае поладнати кретеньске правительство зъ дотичнымъ товариствомъ турецкимъ.

Дальше сягаючѣ аспіраціи Кретенцѣвъ не могли одобрити опѣкунчѣ державы, не позволили нарушати зверхництва султана,



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ

Нинѣ и щоденно концертъ

звѣстнои капели дамскои „Букбвина“

Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.



ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рбгъ Вбрменьскои.)

31 —1

щобы не пôддавати заохоты ще другимъ елементамъ, якихъ є не мало на балканьскôмъ пôвостровѣ, а невдоволеным турецкими зверхниками.

Канарійскѝ острови хотять вôдорвати ся вôдъ Испаніи и то при помочи Американцѣвъ. На тыхъ островахъ утворило ся автономічне сторонництво, котре чимъ разъ бôльше скрѣпляє ся завдяки невôдповѣдному правлѣню и поведенію испаньскихъ властей. Послѣдній увязнили онодгы редактора Секундіна Дельґадого, бо мадридскій судъ потягає его до одвѣчальности за якѣсь провины, якихъ мавъ допустити ся коли бувъ на островѣ Кубѣ.

Се дало нагоду Америцѣ вмѣшати ся въ сю справу. Американьскі конзуль зажадавъ выпущеня увязненого, бо вôнъ мае бути американьскимъ горожанином. Испаньска праса, наполохана тымъ конфліктомъ, домагає ся, щобы правительство оповѣстило заключену умову зô Сполучеными Державами що-до взаимного выдаваня злочинцѣвъ.

Испанцѣ при нинѣшнôмъ розстрою въ самôмъ краю мають чого побоювати ся о тѣ островы, щобы ихъ такъ не стратили якъ Кубу и Порторіко. Справа готова наробити чимало крику и въ Анґліи, котра вôдъ давна хотѣла бы забрати Канарійскѝ островы.

Телеґрамы.

Вѣдень 19. марта. Выборы членôвъ до спôльныхъ делеґацій, що зберуть ся 21 мая въ Будапештѣ, вôдбудуть ся по великодныхъ святахъ.

Чернôвцѣ 19. марта. Вчера померъ въ 79 р. житя Аркадій Чупеpковичь, греко-орієнт. митрополитъ Буковины и Далъматіи.

Будапештъ 19. марта. Депутація католицкихъ студентôвъ тутешнього университету зажадала вôдъ ректора, щобы въ салѣхъ выкладовыхъ наново умѣщено хресты. Ректоръ не давъ рѣшучои вôдповѣди.

Прага 19. марта. Въ тутешнôмъ ческôмъ университетѣ вôдбулась вчера промоція панны Анны Гонзакôвнои на доктора всѣхъ наукъ лѣкарскихъ.

Софія 19. марта. На вôдкрытє памятника царя Александра II. прибудуть сюда сербскій король Александеръ и чорногорскій князь Никита.

Дрезно 19. марта. Тутъ утворивъ ся всенѣмецкій комітетъ, котрый маe розвинути аґітацію противъ наплывови сюды Полякôвъ и Чехôвъ.

Мадридъ 19. марта. Новый кабінетъ утворивъ ся. Саґаста обнявъ презідію, Альмодоваръ справы заграничнѝ, Монтіля судôвництва, Родріґанезъ фінансы, Моретъ справы внутрѣшнѝ, ґен. Вайлеръ вôйну, Вераґуа маринарку, Романонезъ просвѣту, Каналехасъ рôльництво.

Парижъ 19. марта. Палата послôвъ приняла проэктъ закона, котрымъ правосильнôсть посольскихъ мандатôвъ розширяесь зъ 4 на 6 лѣтъ.

Лондонъ 19. марта. Міністеръ вôйны Бродрикъ заявивъ въ низшôй палатѣ, що льордъ Вольслей въ справахъ приватныхъ выѣхавъ до полудневои Африки. Тôй заявѣ однакъ не дають вѣры, а противно привязують до тои подорожи велику вагу та суть загально гадки, що она мае на цѣли мирне посередництво.—Король повѣдомивъ льордъ-майора, що желае собѣ, щобы зъ нагоды коронаціи на кошть короля угощено 5.000 убогихъ мѣста Лондону и вызначивъ 30.000 фунтôвъ штерлінґôвъ.

Терстъ 19. марта. Портовѝ власти въ Полѣ, Терстѣ и Рецѣ одержали въ довѣрочнôй дорозѣ пересторогу, що скрадено значнѝ запасы динаміту, та що італійскѝ анархісты носять ся зъ гадкою выконати замахъ на военну маринарку. Власти зарадили якъ найбôльшѝ средства осторожности.

Справы церковнѝ.

Зъ кругôвъ руского духовеньства.

Знôвъ одинъ доказъ неприхильности римскои конґреґаціи „de propaganda fide“ для нашого обряду!

Въ Ч. І. зъ р. 1902 помѣстивъ Вѣстникъ Станиславôвскои Епархіи слѣдуючій рескриптъ Пропаганды до Митрополита Шептицкого: Illustrissime ac Reverendissime Domine! Litteris diei 30 Septembris proxime elapsi datis sub N. 307, Amplitudo Tua, pro visitatione fidelium Ruthenorum peragenda in canadensi Regione, designavit Basilium Lewicki Procuratorem Romae, atque Ambrosium Polański, parochum et decanum in ista Archidioecesi. Placuit huic s. Congregationi ad eiusmodi officium eligere Ambrosium Polański, cui oportunae instructiones erunt tradendae, ut rite valeat pra dictam visitationem peragere. Interim Deum adprecor, ut Te diutissime sospitet Tuae Ampl. addictissimus servus M. Card. Ledochowski“.

Якъ зъ тексту повысшого рескрипту выходить, предложивъ бувъ Митрополитъ Шептицкій Пропагандѣ двохъ візитаторôвъ для гр. к. парохій въ Канадѣ до затвержена, и оцѣнюючи слушно вагу тыхъ духовныхъ функціонарѣвъ, выбравъ О. Ам. Полянського, декана стрыйского, священика старшого, адôбного и зъ американьскими вôдносинами обзнакомленого (бо бувъ священикомъ въ пôвнôчнôй Америцѣ), и. О. Василія Левицкого, прокуратора въ Римѣ, вправдѣ еще молодого, але вже мітрою и жезломъ вôдзначеного священика, котрому яко будучому ві-

Любачева 3 К, Вішка 2 К, о. Г. Содомора з Новосілки-Кута 4 К. — Разом 374·32 К.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **З Наукового тов. ім. Шевченка.** Засїдане секциї природописно-лїкарскої відбуде ся в пятницю дня 21 марта н. ст. о 6 годинї вечером в сали де звичайно.

НОВИНКИ.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Остатне засїдане фільольоґічної секциї мусїло бути відложене через слабість референта і Шевченківські вечерниці. Відбуде ся воно в четвер 20 с. м. о 6 год. веч. Пригадуємо, що на дневнім порядку є така важна справа, як заснованє вільного (приватного) українськоґо унїверситету під проводом Товариства.

— **Дирекція „Краєвого Союза Кредитового“** упрашає ще разъ всѣ рускѝ товариства кредитовѝ, що є членами „Краєвого Союза Кредитового“, щобы зволили безпроволочно предложити „Краєвому Союзови Кредитовому“ свои справоздання за рôкъ 1901, въ цѣли уложеня выказу розвою рускихъ товариствъ кредитовыхъ за послѣдный рôкъ. При тôй нагодѣ запрошує ся всѣ рускѝ товариства кредитовѝ, абы зволили выслати своихъ заступникôвъ (представителѣвъ) на загальнѝ зборы „Краєвого Союза Кредитового“, що вôдбудуть ся дня 25 н. ст. марта 1902 р. о годинѣ 4 пополудни въ льокали Товариства „Дѣстеръ“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10, II поверхъ.)

— **До слів п. Гартля.** Пишутъ намъ зі Львова: На закиди посла Романчука, піднесені в радї державній, що до міністерства просьвіти не покликує ся руских урядників, котрі могли би давати правительству вірні інформациї про відносини руских шкіл, заявив п. міністер Гартель між иншим, що в міністерстві урядує один професор-Русин, котрий однак від довшого часу хорий. За те удостоїв ся п. міністер відповіди п. Романчука, котрий в річевім спростованю осьвідчив в палаті послів, що слова п. міністра неправдиві, бо нїякого руского професора в міністерстві нема! Ми у львівских кругах учительских роздумували над тим, котрий би се був той руский професор, і нїяк не могли того дійти; догадуємо ся хиба, що п. Гартель має на гадцї п. Сатурнїна Квятковского. Коли так, то мусимо найперше сказати, що п. Кв. попавши в невилічиму слабість, уступив від 2 років зі служби, а его місце надавано вже иншому, теж не Русинови. По друге, знаючи родину п. К-го, можемо уневинити, що як проф. Квятковский так і его братя належать до лат. обряду і зачисляють ся до горячих Поляків. Сестри їх були вправдї хрещені (йдут за материю) в рускім обрядї; однак і вони не признають ся до рускої народности. І такого то Русина винайшов п. міністер в своїм виводї давім в радї державній! Не знаєм, чи п. Гартель зробив се несьвідомо, йдучи (як звичайно в руских справах) слїпо за хибними інформациями мі ністерских redak-ів, чи так змаловаженя руских послів і всего руского народу. На всякий спосіб треба лиш жалїти, що австрійский міністер може супротив заступників руских уживати таких аргументів, котрі лиш компромітують его і правительство. Чи не лїпше вже сказати отверто і честно: Потребую польского кола і мушу держатись его приказів: без кількох Русинів могу обійтись, і тому нїчого для них не маю.

— **Свиньска справа.** Вôдъ Бôбрки пишутъ намъ: Въ послѣднихъ дняхъ дали ся чути скарги за надмѣрно довге невыплачуване грошей за выбитѝ пôдчасъ заразы свинѣ, а такожъ на переслѣдованя за збираня складокъ на нашихъ академикôвъ. Що-до свиньскои справы, то думаю, чи не буде то кара за выборы. Въ Брынцихъ церковныхъ уже пôвъ року минає, якъ свинѣ выбили, а грошей мимо просьбы въ староствѣ и намѣснництвѣ анѣ ду-ду. Въ Соколôвцѣ, де свинѣ выбили щось тиждень скорше, якъ въ Брынцахъ, грошѣ отримали въ першихъ дняхъ грудня 1901 р. Тожь и Брынчане сподѣвали ся, що грошѣ и имъ за кôлька день прийдуть. А тымъ часомъ, минає уже 3½ мѣсяця вôдъ того, якъ Соколôвка грошѣ отримала, а на Брынцѣ, здає ся, забули. Але въ Соколôвцѣ правыборы выпали по мысли польского гради, а въ Брынцихъ мимо дубельтовыхъ выборôвъ выйшовъ выборцемъ народный кандидатъ.

Родимцѣ!

Рускій цѣнникъ рускоґо товариства господарско-торговельного се новôсть, якои доси Русь, якъ велика и широка, не бачила. Выдала его **„Спôлка для господарства и торговлѣ“ въ Перемишли**, наймолодша и найменше звѣстна сестра перемиских народных товариствъ. Тому, щобы Русь нашу зъ нею познакомити подаємо тутъ найголовнѣйшѝ точки єѣ статута:

§. 3. Цѣлею товариства є: пôднесеня господарства и торговлѣ помѣжь своими членами и полѣпшеня ихъ добробыту.

До осягненя тои цѣли выбрало собѣ товариство отсѣ дороги (§. 4. статута)

а) въ популярныхъ выкладахъ, на економічныхъ зборахъ заохочувати своихъ членôвъ до поступовои господарки;

б) скликувати економічнѝ нѣча и нарады;

в) выдавати часописи и господарско-торговельнѝ книжки и брошурки;

г) посередничити въ спроваджуваню штучныхъ навозôвъ, господарскихъ машинъ, насѣня и т. п.;

д) займати ся торговлею и посередничити въ нѣй;

е) основувати філіи, аґенціи и закладати склады товарôвъ, зсыпы збôжа и т. п.;

ы) пôдôймати ся доставы;

з) опѣкувати ся и орґанізувати крамарство и торговлю по селахъ;

к) старатись о гуртовнѝ склады товарôвъ для сельскихъ крамницъ.

§. 4. Одинъ удѣлъ членьскій выносить 10 К. и може бути платный наразъ або ратами. Членъ може зложити бôльше удѣлôвъ. Вписове выносить одну корону.

§. 5. Членъ мае право побирати дівіденду вôдъ удѣлôвъ.

Якъ зъ нихъ бачимо, **„Спôлка“** зачеркнула собѣ широку програму дѣяльности, а выполнене ея принесе величезнѝ корысти нашому народови.

Наша основа — селяне. Мы народъ хлѣборобôвъ, тому пôднесене селянства — се нашъ найсвятѣйший обовязокъ и найбôльша для Руси заслуга. Длятого товариство, що взяло собѣ се за головну цѣль, повинно найти помôчь въ ея переведеню у цѣлои патріотичнои Руси.

Пôдпирайте Спôлку передовсѣмъ Вы, Селяне, она-жь головно для Васъ основана!

Хто ще не дôставъ цѣнника, най зажадає его въ Дирекціи Спôлки для господарства и торговлѣ и Перемишли.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Товариство для обезпек градових і реасекурийних **„Meridionale“**, заложене ц. к. уприв. товариством Riunione Adriatica di Sicurta в Трієстї, мало д. 15. с. м. свої загальні збори. Справоздане, подане на тих зборах за р. 1901, виказує: В градовім відділї дохід з премій 3,639.236 К (в р. 1900 виносив той дохід 3,799.147 К); за виплачені шкоди 2,918.253 К (в 1900 р. 2,145.564 К); за реасекурациї вплинуло премій 1,54.033 К (в 1900 р. 842.570 К); на покрите шкід обернено з увзглядненем шкодових резерв 799.487 К (в 1900 р. 686.346 К). Премійна резерва в огневім відділї зросла до квоти 577,016 К і виносить 50% доходу з премій. Вільне виказує зиску 313.363 К, так що вже після покритя статутом приписаних поручень можна виплатити по 32 К дівіденди від акциї. Перенесені резерви зисків і претій виносять 2,588.964 К, так що Товариство розпоряджає разом з уплаченим капіталом акційним — ґваранційними фондами у висотї 5,588.964 К.

Градові убезпеченя на рахунок Товариства „Meridionale“ принимає ґенеральна аґенция у Львові ц. к. уприв. Riunione Adriatica di Sicurta, пл. св. Духа, ч. 3, як і всї її аґенциї в краю.

Надбôленє.

Спеціяліст недуг шкірних і венеричних

Др. ЯР (Jahr)

по довших студіях в клініках проф. Лясгора і М. Нозеа в Берлині — осїв у Львові і орд. від год. 7—8 0—2 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 І п. 18—25

Др. Нечислав Сьвітальскій

ординує в недугах

НЕРВОВИХ

від 3—5 ул. Академічна 11 партер на лїво.

7—7

Доцент університету

Д-р Роман Рецкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. Крашевского 3. Телефон 583.

8—2

Д-р І. МОШКОВИЧ

переніс ся з Тернополя до Львова, улиці Красїцких 8, ординує від 3—5 год.

4—2

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 29

в котрім виконує ся пльомбованя, витягане зубів без болю дїчеми недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуці, золоті і без платен.

Репаратури з провінції виконує ся відсторонно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовскій.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкій.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 7.

против Банку Сїлетского на цинтацкім плацу, Галицкой



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничѝ піоны, лібелѣ, манометры и. т. и.

Уряджене дзвонковъ електричныхъ.

Всякѝ направка полагоджуютъ ся якъ найскорше и найдешевше. 41—5

Фр. Кравяньский
у Львові
улиця Сикстуска ч. 9
СПЕЦІЯЛЬНИЙ
СКЛАД ПАПЕРУ
ПРИБОРІВ
ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.
Фабричний склад
КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ
і копійових
фабрики
Ц. І. Коніґ et **Ебгардт**
у Відни. 9-16—26

НАСѢНЯ
ко нары к цѣлѣвъ найлѣпшого рода по-ручае:
Заведене огородниче
А. КЛИМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Пекарска ч. 63
Цѣнники на жадане даромъ и оплачно

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ за 1 зр., поручае Аит Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбкевска 7. 74 7—7

Цукорня Краківека
ул. Фредра, поручае знамениті тісточка по 6 сотиків.

Зміна льокалю!
Подаемо до ласкавого відома наших П. Т. покупців,
що з днем 1-ого марта с. р. перенесли ми
Центральне Бюро
З'єдинених фабрик сиропу і цукрів
у Львові
„CONFISERIE UNION“
з ул. Лукасіньского ч. 4
до льокалю при ул. Замарстинівскій ч. 19.
ЗАРЯД. 2:3 2—3

Подгорска Спулка въ Станиславовѣ.
Знана вѣдъ ряду лѣтъ, яко найтанше жерело закупна найлѣпшихъ товарѣвъ въ кругъ масарства входячихъ, поручае: **ковбасы** краяни и сѣкани, **ковбаски, шинки** вуджени сырѣ або варени и пр.
Для крамниць при бѣльшихъ замовленяхъ опустъ.
Въ склепѣ (въ каменици Дирекціи зелѣзниць) продаютъ ся всѣ выробы въ кругъ масарства входячи. Замовленя полагоджуютъ ся сейчасъ и высылаютъ ся пѣдворотною почтою.
При замовленяхъ просимо подавати точну адресу.
Адреса: **Подгорска Спулка въ Станиславовѣ.** 185 4—9

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові

звісні січкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставленими стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки, системи Бакера, почавши від 72 К, притисавки, праси до олію, ваги, сопкавки, також машини до шити з перворядних фабрик краєвих і заграничних, поручае найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручена висилати просять.* 23 2—4

Перше Краєвецке Заведене
УНІФОРМОВАНЯ
істнуе від 1873 року під фірмою
В. ЯХІМЕЦКИЙ
у Львові при ул. Коперніка ч. 5
поручае виконувані в своїй робітни тепер заведені
СТУДЕНТСКІ МУНДУРИ.
Можливе есть тій фірмі достанути Панам Студентам тих мундурів по дуже приступних цінах і заплату після умови догідним піддати услівям.
ЦІНИ:
Блюза від зр. 6 і вище
Сподні від зр. 6 і вище.
Плащ від зр. 12 і вище.
Компетне инвентіповане мундурове для Панів ц. і к. однорічних охотників, вступаючих до війска, виконуе ся по низьких цінах, як також дае ся після умови, в місячних ратах. 244 24—26

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.
Поручаютъ по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свѣй въ богатый добѣръ заосмотреный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 864 98—5
Зимовій бурнусы, плащѣ, макинки, комплѣтна гардероба для Всеч. духовенъства, уніформы для пп. студентѣвъ, убраньства и плащинки для дѣтей.
Великій выбѣръ футеръ до ходу и до подорожи.
Добороный выбѣръ кравецкихъ матерій на метры.

Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
поручае в найбільшім виборі
дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалі і т. п.
по небувало низких цінах.
184 21—7

Щепи добре розвинені 3 і 4-літні, найбільш благороднійші акліматовані *татунка, яблінки, груші і сливи*, на продаж по ціні 1 К 10 с. і 2 К. loco Красне. — Ближша відомість у Вас. Лисця в Буску. 225 3—4

Молодець чорноокій и чорнобривый, Русинъ, лѣтъ 33, сталый учитель народ: окенивъ бы ся зъ образованою красавицею молодиною вѣдъ себе. Посагъ вымаганый около 2000 Кор.: Жарты выключенѣ. Зголошеня пѣдъ адресою „Голубчикъ: I. B. Poste restante Лисець | коло Станиславова.

Бідний ученик V кл. ґімназ, пошукуе лекцій у Львові. Ласкаве зголошеня під М. Д. у п. Сьвітлика Матія ч. 29. ул. Зибликевича ч. 27.

Подяка.

Дня 1 л. марта похоронили ми Найліпшу Жену, Найсердечнійшу Матір, Печаливу Бабуню, Вікторію з Качалів Студиньску. В нашім родиннім нещастю почуваємо ся до обовязку, бодай сею дорогою, зложити сердечну подяку Тим Високоповажаним Знакомим і Другам, що віддали останну прислугу Незабутній Покійниці. Сердечне Спасибіг шлемо Впр. Отцям: деканови Вол. Громницкому з Тернополя, о. Ів. Любовичеви з Острова, о. А. Мироновичеви з Березовиці, о. Ем. Воляньскому з Ходачкова, о. Із. Глиньскому з Буцневи, о. І. Дякову з Жеребок, о. Вас. Левицкому з Дичкова, що відспівали соборну службу Вожу та відвели Покійницю на місце вічного спочинку. Впр. о. Мироновичеви дякуємо ще з окрема за глубоко відчуте, пращальне слово а о. Дякову за приїзд на номинальне богослужене на дни 3 марта. Неменьше сердечну подяку передаємо Вповажаним: Любовичевій з Острова, Мироновичевій з Березовиці; Матильді Похонескій і Юлії Лопатиньскій з Тернополя, що не зважаючи на лиху дорогу, прибули на похорони. Слова сердечної подяки пересилаємо нашим Неоцінінним Сусідам, Вповажаному Паньству, Марії і Петрови Древіцким, що майже до останних хвиль жити Покійниці не опускали еї постелї, заняли ся устровеем цілого похорону та зложили від себе на домовинї вінець. Щире Спасибіг хорови села Кипячки і его діріґентуї. Настї Чикало та хорови з Товстолуга під артистичним проводом учителя, п. Метельского, глубока подяка Хвальним церковним Брацтвам з Кипячки, Товстолуга під артистичним проводом учителя, п. Метельского, глубока подяка Хвальним церковним Брацтвам з Кипячки, Товстолуга і Застінки, що прибули на похорон з процесиями, щирий поклін нашому доброму Сусїдови, учит. п. Томасевичеви, Чесним Парохіянам Кипячки, Товстолуга, Застінки, що в числї понад тисяч осіб хоронили разом з нами свою Добру Матір, а вкінци Всій нашій, близшій і дальшій Родинї та Знакомим чи то за участь в похоронах, чи за слова співчутя.

Від серця дякуємо також др. мед. Реханови з Тернополи, що незвичайною дбалостию і совістностию оточував Покійницю в часї Еї тяжкої невилічимої сердцевої недуги.

Біль за великий, смуток за важкий, щоб нас могло стати в сій хвилї на жадну подяку.

Кипячка, дня 16 л. марта.

О. Йосиф Студиньский муж, *Д-р Кирило Студиньский*, син, *Стефанія Сльозар* дочка. *о. Клим Сльозар* зять, *Леонтина з Ваґнянинів Студиньска* невістка, *Антонія Студиньска* братанця, *Роман, Клим, Володимир Сльозарі*, внуки. *Ірена Студиньска* внучка. 23 1—

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. університету
поручае
своє переплетничє и ґалянтерійне заведенє
у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366
Подѣймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Мапъ, Дипломѣвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).



Доси неперевысшеный!!
В. Мааґера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ


(въ законно обезпеченѣмъ опаковани)
жовтого фляшка К. 2.— п
бѣлого „ „ 3— п
з фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни
Розслѣдженый першорядными новаґами медичными в ци-дня своєї легкои страв-ности порученый також дѣтямъ, и вписуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, имено грудей и легкахъ, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а также власнѣ прочищеня крови.
Дѣстати можна въ найбольшѣй части Аптикъ и Дроґерій австро-угорскои Монархіи.
W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3. 535 15—18
Противъ наслѣдуванъ заряджуе ся судове слѣдство.

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львовѣ
має вже готовый
Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу
и вѣдъ мая почавши высилае въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літрѣвъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ въ бочкою. 245 43—?

Рѣкъ заснованя 1892.
ДНѢСТЕРЪ
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ, Ринокъ ч. 10
домъ „Просвѣты“
есть одинокамъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.
Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва преміи	205.227 К — с.
Резерва спеціяльна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ“ обезпечуе будынки якъ также збѣжже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Вся 3 Вп. Епископскій Ординаріятъ припоручивъ Днѣстеръ Веч. Духовенъству и всѣмъ вѣрнымъ.
ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Днѣстеръ межи своихъ членѣвъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить звороть 8%.
ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делеґатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 6475 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.
ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды заятати позичка въ Банку краевѣмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.
НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитя, посмертни капиталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізіи вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руски добродѣйный цѣли.
АҐЕНЦІЙ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарамъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 849.486 К. провізіи. 34

Вѣдъ огню обезпечайте ся тѣлько въ „Днѣстрѣ“!
На життєобезпеченє ся тѣлько черезъ Днѣстеръ!
Селяне убѣгайте ся о аґенцій Днѣстра!

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходитъ вѣдъ 1 червня 1883 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·50 зр, чвертьрѣчна 80 кр.

Головный складъ и роботня
всякого роду повздовъ, *а именно:*
ландары, ландолеты, кареты почтовѣ и візитовѣ, фаетоны пѣвкрытѣ и отвертѣ, кучірфаетоны мужескій и дамскій, тарантасы пѣвкрытѣ и отвертѣ, до сам. пов. и звычайнѣ вѣзки угорскій, возы промысловѣ и санки новѣ, як также уживанѣ, поручае въ великѣмъ выборѣ
М. НАССЪ
у Львовѣ, при ул. Шпитальнѣй ч. 28
по цѣнахъ конкуренційныхъ зъ порукою за добрый выробъ.

Прийнае старѣ повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переховку. Зъ поводу, що маґазины и роботнѣ стельмацкій, ковальскій, лимарницкій, сѣдларскій, рымарскій и бронзовничій находятъ ся на передмѣстю у власнѣй реальности, продаю по цѣнахъ приступныхъ и ручу за тривкость выробу, о чѣмъ мои дотеперѣшній вѣдбиратели переконали ся.

Поручаю также всякій додатки повозовѣй, якъ осѣ, рессоры, плыты до сгупенѣвъ, грабка, кльощи до гальмъ и сѣдла до дышлѣвъ нікльованій и чорній, гальмы звычайнѣ, колѣсній и стрѣлковѣй, скобы кутовѣй и шайбовѣй скобки, сукно, дивановы, цыраты, натягнуры бурт', пшадь, кутасики, батожинки, гачки до фартухѣвъ, гумовѣ диванки, гумовѣ кльощки до гальмъ, гумовѣ кола кнопнакліѣ, лѣхтарѣ, вѣдъ 4 зр., упряжы, деки на коня и апратуру до чищени скобы при повозахъ и упряжи, скобки и губки до мыти повозѣвъ.

Зберано зъ глубокимъ поважанемъ
М. НАССЪ
12 3—3 *Львовъ, улиця Шпитальна ч. 28.*

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	а вночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	а вночи
з Кракова (3·21 3·55 вич.)	6·1[illegible]	[illegible]	[illegible]	5·50	6·40*	до Кракова (5·40 рано)	6·15	8·9	2·55*	6·20	10—
з Підволочиськ (головного двірця: (зі Підзамча)	5·52	8—	2·35*	5·35	10·20	до Підволочиськ з головного двірця	6·20	2·25	1·55*	7·10	12·45
	6·14	7·40	2·20*	5—	10·05	з Підзамча	6·48	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя Красна-Броду	8—				10·30	до Тернополя-Кошчинеца		9·35			11·03
з Бірок Вел.-Грималів-Кошчинеца	5·32		2·35	5·35		до Бірок Вел.-Грималова		9·25	1·55*		11·19
з Рашкова		11·55			12·15	до Рашкова			8·30		11·29
з Чернівець-ічкан (12·15 н.)	9·3[illegible]	11·55	1·45*	5·40	9·30	до Чернівець-ічкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·50
з Кодерова-Підвисокого					10·20*	до Кодерова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·41
зі Стрия Дрогобицкого, Будапешту	9·10		1·10		10·50	до Стрия Дрогобицкого, Будапешту	6·35			6·35	
зі Стрия Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия Хирова Сухої (†)		9·—†	3·05	7·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		7·—	
з Белзца				5·55		до Белзца		10·20			
з Рави Руской й Сокаля	6·—	8·18	8·14	5·55		до Рави Руской й Сокаля		10·20		7·25	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ⊕	до Янова (9·30 вечор.)§§	9·15	1·25††	8·15	6·30⊕	9·28§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·30	до Брухович (2·51? в неділі і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·20
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·50

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і сьвята; ⊕ від 1/VI до 15/IX ⊕ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Бликавичний поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.
В місті видають білети кімпаня Товариства І. Ст. Соколівський в касових Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а сначі і всякого иншого роду білети, ілюстрован і провідники, розкладки їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Краківска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в [illegible] денних годинах (8—2, в сьвята 9—12). Середно-европейский час вчаснійший від львівского о 24 мин.

При закупнѣ товарѣвъ просимо поклонувати ся на нашу часопись.

Видавець и одпѣчатывый редакторъ Иванъ Белей. Шефѣръ въ фабр. Черлянькомъ. Въ друкарнѣ Института Ставропиґійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даникина.

Ч. 54 и 55. Львовъ, Пятница 8 (21) Марта 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты приймаютъ: **У ЛЬВОВѢ** Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Княжьского 2; С. Соколовскій Наскакъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — **У ВѢДНИ:** M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; **ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ:** M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и инсераты въ всѣхъ инших газетахъ краю и заграницею приймаютъ всѣ инсератни бюра.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рокъ	44 к.
на пів року	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пбдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямація неопечатаній вільній вбдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймають ся по **20** с. вбдъ одного стрічки инсератового або ей місце в пи рубриці „Надісланє" по **30** с.

Грошеві и инші доконечні приватні числить ся по **30** с. вбдъ оголошенія.

Університет через підписку.

Ми недавно подали вже бібліографічну звістку про брошурку, що появила ся сими днями під наведеним в горі заголовком в Чернівцях. Обговорює вона незвичайно важну для нас і пекучу справу заложеня свобідного чи то приватного університету рускаго у Львові дорогою всенародних складок. Тому годить ся докладнійше познакомити нашу читаючу громаду з її змістом.

Безіменний автор указує насамперед на ґенезу своєї брошури. Перед двома місяцями, в часи кипучої борби молодіжи з властями, виринула гадка заложити руский університет дорогою підписки. Обговорювано сю гадку в приватних кружках, та виходило так, що треба якийсь час підождати, щоби не переривати складок на молодіж; тому й не порушувано поки-що сеї справи прилюдно. Та тепер уже нема чого довше ждати.

Отже автор приступає до узасаднення порушеної давнійше гадки. Він виказує: 1) що від правительства нема чого ждати; 2) що руского університету нам треба чим скорійше; 3) що легко можемо его собі заложити за власні гроші дорогою підписки чи то складок. Змінюючи троха порядок аргументації, ми повторимо насамперед виводи автора що-до другої точки:

І. Чи справа руского університету так пильна?

Тепер скажемо коротко — говорить автор, — чому нам з університетом ждати не можна, чому треба акцию починати як найскорше.

Розвій подій довів до того, що молодіж пішла за границю. Ми знаємо гарно, які користи будуть з того для молодіжи, бо знаємо, що проґрес лежить в як найширшій обміні і пізнаню ріжних цивілізацій. Та все таки не можна жити за границями своєї нації вводити в систем. Жите за границею може бути лиш вимковим, хвилевим. Побуту на чужині всеї молодіжи, та ще кількох поколінь, ми не можемо собі здумати. Моральна і матеріяльна страта була би величезна. Наше ціле жите так звязане зі Львовом, що ми не можемо студиювати усі цілими поколіннями не у Львові. Найперше ми би терали усе певний континґент молодіжи, котра оставалась би за границею; а та молодіж коштує гроші. То важне. Но друге, нам треба у Львові тих сотень молодіжи для рівноваги чужому елементови, для зросту нашої ідеї в тім городі. То також важне. Третє, дуже скоро дав би ся чути занепад української науки, бо не було би кому і для кого її розвивати. А то найважнійше. Та се моральні резони, для яких треба для молодіжи сотворити школу, щоби мож її завернути.

Матеріяльні резони зводять ся усі до того, що нація не година утримувати за границею літами соток молодіжи. Складки устануть, а тогді почнесь або дезерция або смерть голодова. А вернути до польскої школи може молодіж тілько після амнестиї для прогнаних, бо вона тому виступила, що хотїла бути солідарною. Та й вчитись у польскій школі могла би вона лиш тимчасово, бо вона не може дати на поругане нашої мови. Вона мусїла би здобувати для себе права і боротись, а то вводило би її в що-раз нові колїзії і при леда нагоді новий взрив неминучий. От мотиви, чому треба нам заснувати самим університет.

І ще одна важна до того причина! Живемо в часах незвичайно бистрого розвою подій. Проґрес тих, що йдуть вперед, так бистрий, як ще ніколи перше не був, завдяки високому розвоєви техніки і науки. Тепер уже не в тім діло, чи йдемо вперед; — тепер житє поставило питанє так: коли не йдемо вперед так скоро, як наші сусіди, то вони нас здопчуть. Тепер ми вже не вірмо в безсмертність нашої нації тому, що вона до тепер не щезла з лиця землї. До часу застосованя у нас парової машини спасала нашу націю від загради неподвижність, темнота. У наші часи тілько скорий розвій усїх її спосібностий зможе її уратувати. Тепер усякий розвій йде crescendo, так само як упадок. Ми за кілька років можемо так зрости, що раз на все забезпечений наш розвій, а й упасти так низко, що загибіль цїлковита стала би неминучою. Нині мимо того, що послїдні часи ми страх міцно змоглись, усе ще стоїмо так, що або підемо в гору або скотимось у пропасть. Один чоловік, що слїдить найдокладнїйше наше політичне житє, казав до нас: „ще не знати, чи не пропадемо." Другий, що працює над економічним двигненем нації, каже по довгій диспутї з розпукою: „а вжеж пропадемо!" Мабуть ми вже невмирущі; богато речів показує се, та ми не поважимось нині сего твердити. От чому ніякі жертви не за великі на університет.

Та ми думаємо, що не так зі взгляду на Поляків треба нам університету, як зі взгляду на Москалїв. Поляки вже нас не згризуть. Вони боять ся лиш утратити status quo посїдання. Вони вже нам уступають крок за кроком. Нас особисто навіть разить, коли говорить ся про польску гакату, коли порівнуєсь їх з Прусаками. Де їм до гакати! Де їм до Прусаків! Ми наводимо нехотя на них тревогу. Не вони нам страшні. Ради Москалїв треба нам університету за всяку цїну. Хто знає Росию, той мусить бачити, що вона нам грозить снерою загладою. За кордоном поступає московщина страшенно, і лиш темнота селян ще держить український язик. А живемо в часах пановання парової машини у полученю з пановањем кнута. Тілько університет може витворити науку на нашій мові, наукову літературу, котрою зробимо яку-таку пропаґанду між інтелїґенцию. Тоді може потроху і молодіж зза кордону опинить ся у Львові і верне, нагрівши душу, з невгасимим жаром борби. А то тепер українство — се ідеальні спомини про минуле, а впрочім: пісні, строї і деякі дивацтва. Коли буде університет, тоді тілько буде українська література і наука, котрої тепер лиш проби. Годї і язик урядовий буде сам собою наш, і економічне двигненє піде легше, і москвофільство стане як віск від огню. Університет буде вконець і центром політичної борби за независимість нації.

Тому університет — се альфа і омеґа наших змагань, се аксіомат нашого знаня, се артикул віри нашого житя.

Вважаємо конечним, представити коротко хід акциї в тім нашім змаганю, колиб нация не приняла надзвичайних мір. Так в найлїпшім разї міністерство згідно з так званими приреченями і обіцянками могло би кредовати „постепенно" катедри, в міру „реальних потреб", в міру того, як будуть стипендиї для кандидатів. Усе се піде поволи, розважно, бо не може-ж все одразу зробитись, тай скора робота дідька варт. „Підождїть" от відповідь для тих, котрі мусять ждати. „Заступники" наші будуть „прихильне вижидати", і велять нації ждати. А коли утворить ся на 10 літ одна катедра, то усї попадуть в телячий восторг і на другу готові вже і 20 років ждати. В приреченях правительства губить ся все в загальниках, і не знати дїйсно, чи постепенність вимагати буде 10 чи 5 літних степенів від одної катедри до другої; і так університет з 50 катедрами буде вимагати не історично, а ґеольоґічно довгого часу. Коли час від часу народ буде роптати, то заступники скажуть слати петиции на їх руки. Колиж хто, бачучи зріст нашої ідеї за послїдні роки, думає, що ми тепер сильнїйше будемо могли наперти на правительство, то нехай не забуде, що і вороги ростуть в силу і антаґонїстами нашими стають не лишь високі і достойні, а усї до послїдного сторожа і возьного. А на перевагу в рішаючих сферах то хиба божевільний може думати. Щонебудь добути мож лиш при неодолимій акциї цїлої нації.

Вкінци, положім, що добудемо навіть і в яких 20 літах університет, то по перше, хто знає, що може статись в 20 літах. Ми в тім часї можемо попасти під Москаля, а тоді status quo нашого посїдання, будучи дуже незначним, може зовсім пропасти, тим легше що теперішні зреформовані москвофіли виросли би в цїлій силї і сказали би: нема українського питаня. Лиш звершений факт говорить за себе і боронить себе. По друге, в двацати літах при істнованю університету зробила би нация таку велику роботу, вона би розвинула таку енергію, що стала би непоборимою силою. А живемо в часах, в котрих в однім дни сьвіт більше зміняєсь, як давнійше в році.

Зважившись се, ми за тим, щоби нация робила своєю дорогою заходи около заснованя університету, а репрезентация може пробувати своєю дорогою щасти своєю „зручностию" дипльоматичною. Думаємо, що одно другому не стоїть на завадї. Напротив! Репрезентация може успішнїйше робити, вказуючи на націю ділаючу. Колиж хто таки думає, що заходи поза плечима репрезентациї компромітують ей, то ми спитаємо: чому? Хиба тепер вже нема того, що давно, що правительство мало говорити: „Ну, ви Русини такі вірнопіддані, такі маленькі, так гарно і витревало просите, так вистоюєте терпеливо під дверми, хоть ми на вас уваги не звертаємо; ми переконані вже, що ви не гайдамаки і от в нагороду вам катедра!" — Не тому що ми нїчо не маємо, що ми ничтожні, що не дїлаємо, не тому, кажу, нам щось можуть дати, а тому, що дїлаємо, що сильні, що готові на акцию.

Та вконець не можемо вязатись ні загальними обіцянками репрезентациї ні правительства, бо в них нема докладно сказано ні часу ні способів, як воно думає що зробити, а загалом кілька лишь фраз, оттак, як ми дитину збуваємо. Скажіть, що менше вяже, як обіцянка на пр., що правительство „розглянесь" в цїлій справі? Після того нам здаєсь, що нашим депутатам мож сказати, що для них Австрия Америку завоює — і вони би відійшли з захватом!

Зъ рады державної.

Вчерашнє засїданє парляменту зачало ся о годинї 11½ перед полуднем серед великого напруженя з тої причини, що всенїмецкий посол Франко-Штайн, котрому Молодочех, посол Дик, відмовив оружної сатисфакциї за паредвчерашну лайку, прийшов до парляменту зі спіцрутою в руцї.

Так узброєний походжав Штайн, вимахуючи остентацийно спіцрутою, поперед молодоческими лавками, вче би шукав Дика. Далї сїв на своїм місци, а спіцруту сховав у свій пульніт.

Дик з асистою. Дик, що сподївав ся вже нападу Штайна, прийшов до парляменту в асистї двох величезних драбів з грубезними костурами в руках. Вони супроводжали его аж до парламентарних кульоарів, де асисту коло Дика обняли найлїпші силачі зпоміж его клюбових товаришів. Дик, як і его товариші мали при собі наладжені револьвери.

Розуміє ся, що такі воєнні приготованя викликали в цїлім парляментї велике напруженє. Всї очікували великих скандалів, а навіть пролиту крови. На щастє до сего не дійшло, хоч все таки без вересків і лайок та инших подібних „парляментарностий" не обійшло ся.

По відчитаню нових інтерпеляциї і внесень забрав перший слово міністер-президент д-р Кербер та відповідав на деякі інтерпеляциї, між иншими на інтерпеляцию польского кола в справі Морского Ока і на інтерпеляцию п. Брайтера в справі шахерств перского амбасадора у Відни Нерімана-Кана, що мав надужитись свого становища до веденя торговлї, необложеними цлом перскими диванами, до торговлї ордерами і побираня хабарів за торговельні улегшеня для австрийских промисловців в Персиї. Д-р Кербер заявив, що сї заміти не мають основи. По сих відповідях принято в третім читаню буджетову провізорию і приступлено до дальшої дискусиї над етатом шкіл висших.

Перший говорив міністер Гартель, відповідаючи на жаданя ріжних послів що-до закладаня нових шкіл висших. На перепонї сему стоять два моменти: брак учительских сил і квестия грошева. „Правда — позволив собі далї дотепу „прихильний Русинам" міністер Гартель — почули ми тутки нову, оригінальну думку. А іменно **посол Романчук** сказав, що треба перше системізувати катедри, а потім учительскі сили до їх обсади найдуть ся. Се щось так, як би хто коня запрягав від хвоста". —

Сконфісковано.

бо ще не минуло пів рову, як він сам обсаджував чеські катедри бернеьскої політехніки, системізовані без учительских сил тому кілька літ.

Сконфісковано.

Далї розводив ся міністер над браком гроша і над перешкодами з причини національних антаґонїзмів. По міністрі просьвіти промовляв Словінець Плятан і жадав креованя словінського університету в Любляні. Опісля посол Скедль з Буковини, обговорюючи справи черновецкого університету, збивав заміти п. Василька що-до непринятя наших академиків-сецесіоністів.

По промовах Дельверта, Зачка і Чайковского забрав слово **посол Василько** і, відповідаючи на викрути Скедля, ударив ще раз на черновецкий університетский сенат; відмовляє Скедльови, як чужинцеви, права говорити в буковиньских справах; виказує, що Німці, котрі на 730.000 буковиньского населеня числять всего 50.000, хочуть в Буковині верховодити; на погрозу Скедля, що як правительство не буде попирати буковиньских Німців, то звідтам виїдуть самі радикали, каже п. Василько, що такі погрози сьмішні, бо послів на Буковині іменує правительство. — Подібно говорив і п. Пігуляк, почім дістав слово референт **посол Старжиньский.**

З его промови замітний кінцевий уступ про рускі домаганя. Полемізує з послом Барвіньским: університет у Львові не є утраквістичний але польский; пестійні теж заміти що-до несправедливого репробованя руских доцентів і т. д. По сій промові приступлено до голосованя і етат висших шкіл принято. Дальше приходять під обради школи середні.

Бесїда п. Романчука,

виголошена в радї державній д. 13 с. м. при дебаті над буджетом міністерства ісповѣдань і просьвіти.

(*Конець.*)

Що-до шкіл, то зачинаючи знов від університетів, пригадую, що ми подали тут нагле внесенє з жаданем, щоби у Львові


ЯНІНА
ПЕРША ХРИСТИЯНСЬКА ФАБРИКА ТЮТЮН ЦИҐАРЕТОВИХ
поручає по низькій цїні з найлїпших бібулок єгипетских і французских [не шкідні для здорова.]
Львів, улиця Городецка число 10. 150 8—16


заложено руский університет. Я вже указував на те, що львівский університет первісно був призначений для Русинів, опісля найвищою постановою з р. 1871 запорядженo, щоби его уладжено утраквістично, але по правді став він польским. Отже ми не гадаємо відбирати его Полякам і перетворити на руский так, як первісно мало бути; нехай він остане ся при Поляках. Але жадаємо окремого руского університету у Львові. Поминувши наше історичне право до руского університету, поминувши що перед 54 лїтами обіцяно нам університет, в остатних лїтах річи так повернули ся, що заложеню руского університету ніщо не стоїть на перешкоді. Число руских отудентів в австрийских університетах виносить над 800, отже в достаточне, щоби ними заповнити університет. Руска мова особливо й остатних роках так розвинула ся і під проводом наукових товариств виробила ся, що оказує ся спосібною до всїх викладів університетских.

Також учительскі сили можна би без великого труду найти чи то в самім краю, чи за границею. Ми впрочім не домагаємо ся, аби університет утворено відразу, за одну ніч, як се було в Чернівцях, де відразу всї три факультети заповнено потрібними катедрами. Домагаємо ся, аби насамперед системізовано бодай найпотрібнїйші катедри фільозофічного, правничого і тельогічного факультету. Правничий факультет має тепер лиш дві катедри; але для самого правничого іспиту конечні суть ще дві. Їх обіцяно еще перед 40 роками, але до нині еще не обсаджено. Катедру треба системізувати наперед, а обсадити можна й пізнїйше, коли найде ся відповідна сила, хоч би й кілька лїт прийшло ждати від системізовани катедри до дїйстного обсадження. Тепер рускі кандидати навіть не зголошують ся, бо на підставі дотеперішних досьвідів суть певні, що мимо їх спосібностий, пильности і працї катедри у Львові не дістануть. Колиж потрібні для практики катедри правничого і фільозофічного факультету будуть системізовані, коли дотичне число катедр буде обсаджене, вже дуже легко буде відлучити рускі катедри від польского університету і утворити самостійний руский університет.

Що-до середних шкіл, а специяльно ґімназий, то доконче жадаємо більше руских ґімназий. Я згадував уже, що на 4 руских ґімназиї мимо и краю 27 польских і що число учеників в руских ґімназиях є за велике. Не перечу, що і польскі ґімназиї є переповнені, і нїчого не маю против того, щоби також польскі ґімназиї закладано, бо Галичина взагалї що-до числа середних шкіл є упосліджена в порівнаню до инших країв Австриї. Але мушу ще одно навести, щоби виказати потребу нових руских ґімназий. Не треба дивити ся лише на число учеників, що тепер ходять до руских ґімназий. Річ доведена, що рускі родичі, особливо селяни і міщани, нерадо посилають своїх синів до польских ґімназий. Але коли в якій околици заложать руску ґімназию, то родичі сейчас посилають до ґімназиї два і три рази тілько дїтий, котрих певно не посилали би, коли би ґімназия була не руска, а польска. Зразу, коли ходило о заложене якої нової рускої ґімназиї, противники виводили против того сумнїв, чи рускі ґімназиї будуть мати достаточне число учеників. Досьвід цїлком усунув ті сумнїви і можемо бути певні, що коли в якій околици, приміром в Станиславові або Самборі, де в польских ґімназиях є 160 або 170 руских учеників, заложать руску ґімназию, то вона буде мати два або й три рази тілько учеників.

Я виказав, що руских народних шкіл є тілько 1932 і що вони в більшій части одноклясові. До того ті народні школи не суть чистими рускими школами. Се утраквістичні, польско-рускі школи. Чому? Во против основних законів також в народних школах другий краєвий язик є предметом обовязковой науки, оскілько именно сим другим краєвим язиком є язик польский. Руский язик не є обовязковий в польских народних школах. Се не лиш стоїть в суперечности з основними законами, але і з краєвим, котрий впрочім не повинен мати сили, бо противить ся основним законам і був виданий о шість місяців скорше, як дотичний основний закон.

Тимчасом сей краєвий закон установляє, що лиш в тих народних школах Галичини другий краєвий язик має бути предметом обовязковой науки, де часть учеників послугує ся сею мовою. Однак між галицкими народними школами є богато таких, в котрих всї ученики суть Русинами, в котрих нема ні одного Поляка, а мимо того польский язик є предметом обовязковой науки. Але не лиш се! Окружні краєві інспектори жадають, аби рускі ученики в народній школї такої чисто рускої громади, в котрій вони взагалї не мають нагоди чути поза школою хочби одно слово польске, аби ті школярі научили ся в школї не лиш розуміти польску мову, але також по польски добре говорити. Аби се осягнути в народній школї, тратить ся дуже богато часу на шкоду цїлої науки. Цїлком слушно можна отже сказати, що рускі народні школи не рускі, а утраквістичні.

Ми мусимо тому домагати ся, аби управа шкільництва подбала о пошановане основних законів та закону краєвого. Против науки польского языка в народних школах не протестуємо; але вона може бути надобовязковою, а я не сумнїваю ся, що більша часть родичів, в деяких школах може навіть майже всї вишлють свої дїти на сю науку. Але не треба науцї польскої мови в народних школах визначати такого обему, щоби через те терпіла вся прочa наука.

Від управи шкільництва взагалї домагаємо ся, аби докладнїйше вглянула в рускі шкільні справи і культурні потреби рускoго народу та щоби заспокоїла бодай найнальнїйші потреби.

На одно еще звернy увагу. З психольогічного становища не все одно, коли і як щонебудь признає ся. Коли хтось зробить або дасть щось під очивидним напором конечности, і коли се стане ся пізно, як по довгих безуспішних заходах, то за се певно не буде подяки. Инакше виглядає річ, коли дає ся з прихильности і в пору. І в Галичинї і в инших краях неодно инакше складалось би, коли би уважано на се. Се нехай розважить не лиш управа шкільництва але і правительство взагалї.

Домородним ренеґатам!

На сьвяточнім вечері, що народні рускі товариства обходили у Львові д. 13. с. м. в 41-і роковини Тарасової смерти, промовляв іменем тих товариств, як ми описи коротко згадали, д-р Кость Левицкий. Промови тої ми не уважали за потрібне повтаряти, бож і була вона лише короткою інавґурацию обходженого сьвята. Цїлком несподївано уважаємо за потрібне подати тепер дословний її текст. Д-р Левицкий говорив дословно так:

„Достойна Громадо! Невесело стрічаєш, руська громадо, народне сьвято 41-их роковин Тарасової смерти. Твоя молодїж, випленкана мозолями і кровю, розбрелась по чужинї, відперта з сьвятинї науки в рідному краю. А наш руський нарід станув за неї до борби в імя достоїньства культурного перед лицем сьвіта. Ідея славянофільства перейшла в братоубійчу боротьбу, а тут еще й домородні незгодини шарпають непорочний стяг народний то в сей то в той бік. Треба великої сили духа, аби видержати здвоєний напір ворожий, та ще більше крїпкого завзятя, аби сполучити розбиті атоми народні, утворити з них одноцїльну фалянґу бойну та одушевити її благородним змаганем до нового вольного житя! Настав час борби суспільно-народної за воскресене народу українсько-руського до волї і гаразду найменшого брата; та сего ми сьвідомі не лиш у верстві інтелїґенциї руської, але й в тих глубших верствах народних руського рукодїльника і хлїбороба, що стають поруч нас, оживлені духом животворним ґенія України-Руси. Ми сьвідомі того, що лиш в тій великій і тяжкій борбі встане Україна-Русь, бож „страшно впасти у кайдани, умирать в неволї, а ще гірше спати, спати і спати на волї і заснути на вік-віки!“ Нам не пора спати, але молотом осьвідомлених мас народних пробивати гори наших кривд і недолї! Твердими нам бути не в словах, а в дїлах наших! Просьвітно, економічно, культурно і полїтично мусимо дальше і дальше підоймати весь українсько-руський народ до самосьвідомої самостійности; а тодї народ проречe слово, „щоб слово пламенем взялось, щоб людям серце розтопилось, щоб по Україні рознеслось“, що сьвіт правди засьвітив!“

„Руслан“, здаючи справу з обходу, згадав коротко і за сю промову, виймаючи з неї кілька визначнїйших висловів, як прим. про перехід ідеї славянофільства у братоубійчу війну і про наші домородні незгодини. Тілько се, що д-р Левицкий висловив, як годилось при так великім народнім сьвятї, дуже оглядно, „Руслан“ переклав на буденну мову, добачаючи слушно домородні незгодини“ в наших „домородних ренеґатах“. А згадавши про „домородних ренеґатів“, не міг здержати ся, щоби не уколоти народовця увагою від себе, що „дехто з них для цїлий зовсїм не народних і не для зросту народної сили консолїдував ся з тими ренеґатами“. Не входимо в се, оскілько уходило переповідати гадки бесїдника словами чи то словом, котрого він не сказав, і оскілько слушна або неслушна була колючка, вимірена при сїй нагоді в „декого“ з народовців. Досить, що Галичанін скористав з того, колючку „Руслана“, причіплену до слів д-ра Левицкого, вложив в уста таки самому д-рови Левицкому та мокрим рядном накинув ся так на него як і взагалї на Русинів.

Відповідати Галичанінови ми не гадаємо, бо се горох о стїну; але скажемо ему лише ось що: Були часи, коли gente Rutheni — natione Poloni могли уходити за руских патріотів та гнївали ся, як їх дехто звав перекиньчиками; а таки, славити Бога, тепер належать вони вже до археольогічних рідкостий. Або щирий Русин — або явний Полянин; гермафродитів національних вже майже нема. Така сама доля ждe й наших „русских“. Вони ніби ті gente Rutheni natione Russi хотять уходити за руских патріотів, гнївають ся, коли їх хто зве перекиньчиками чи ренеґатами; але зближає ся час, що й слїд по них загине. Або щирий Русин — або явний Москаль; гермафродитів Русь не буде знати, не буде їх і мати!

Огляд політичный.

Подорожь президента французской республики до Россiи рїшена остаточно на послїднїм засїданю кабінету, а програма ей въ головных точках и о сколько до того часу не зайдуть який конечний змїны, ось така:

Дня 16 мая пустить ся Любе зъ Дункерки на пароходї Масена, а его ескадра буде складати ся зъ 6 военных кораблївъ. Ему товаришити будуть міністеръ справъ заграничных Делькасе, начальникъ и секретарь президіяльной канцеляріи и ґенералїсимусъ французской армiи Брюжеръ. Президентъ Любе проведе въ Россiи 4 днi. До Кронштадту прибуде 26 мая, а поверне до Парижа власне на отворене новой палаты послiвъ, що вже теперь назначено на 1 червня.

А що ся заповїджена ревізита на певно вїдбуде ся, можна вже хоть бы зъ того заключати, що президентъ Любе принявъ вїчливий запросины царя и одвїтивъ власноручным письмомъ, котре цареви мав доручити амбасадоръ французкий Компабельо.

Афера полковника Ґріма и сензаційний вїдкрытя, який пороблено середъ ґенер. штабу россійского, будять все великій интересъ и потягають все дальший консеквенциi за собою. Нинї вже нїхто въ ґенер. штабї не вїльный вїдъ підозрїня, скоро самъ царь позволивъ перевести ревізию въ мешканю Пузиревского.

Розумїє ся, що о ходї справы о результатах слїдства, веденого въ тій хвили на широку скалю въ цїлїмъ майже ґенер. штабї, свїтъ имовїрно нїколи й нїчого певного не довїдає ся. Наслїдки того всего показують ся вже теперь, коли найвысшi особы, найбїльше заслужений та найздібнїйший подають ся до димісiи, уступають зъ заниманых ними становищь, никнуть зъ овиду.

Daily News донесли ще онодги що міністеръ вїйны Куропаткинъ подавъ ся до димісiи, чи навіть одержавъ безъ подаваня. Який могли бути поводы царскои неласки для заслуженого міністра и посивївшого въ службї военнїй ґенерала, трудно вїдгадати, та можна лише на певно припускати, що стоить она въ тїснїй звязи зъ аферою шпіґунъства.

Не лише надъ Босфоромъ, але на цїлїмъ балканьскїмъ пївостровї запанувала небезпечна анархія. Въ славяньскихъ земляхъ, що стогнуть пїдъ азійскимъ правленемъ султаньскихъ урядникївъ, кипить и бурить ся що-разъ сильнїйше. Надъ Македонiею громадять ся тяжкі хмары. Сарафановъ закасавъ рукавы та знонъ взявъ ся до роботы. Одержавши богатый окупъ за американьску місіонарку, зачавъ провадити наново македоньску аґітацию зъ небувалою енерґiею та напонне страхомъ, неспокоемъ и непевностю цїлый край и его населенe.

„Вїлградскій Новины“ доносять вже теперь, що зъ весною вибухне революція въ Македонiи. Революційный комітетъ поставивъ собї за цїль выбороти автономію и добити ся реформъ для Македонiи и Старои Сербiи. И друга сербскій дневники пишуть о чужихъ интриґахъ на Балканахъ. Порта зарядила одвїтні средства, які въ ей силахъ, щобы евентуальний выпадки не заскочили ей неприготованою. По найнебезпечнїйшихъ мїсцяхъ порозмїщувано вже нові вїйска, а начальнымъ командантомъ для нихъ назначено Едема башу.

Зъ Болгарiи надходячі вїсти мало що рїзнять ся вїдъ сербскихъ, а такъ само представляють ситуацию на Балканахъ въ дуже чорныхъ барвахъ, та хоть бы принятi те все въ менше преувеличенїй мїрї, все ще остане досыть пїдставъ до обавы, що нова и тяжка кріза на Балканахъ є тїлько пытанемъ може й недалекои будучности.

Телеґрамы.

Вїдень 20. марта. Міністеръ для Чехъ д-ръ Резекъ выїхавъ для покрїпленя здоровля на кілька недїль на полудне. — При вчерашнїмъ доповняючімъ выборї до рады мїскои зъ II. круга на 5 мандатївъ здобули антисеміты 4. — Вїдновленя цукрового картелю зъ поводу рїзныхъ трудностей вїдрочено.

Будапешть 20. марта. Міністры: Сель, Гораньскій и Люкачь выїдуть въ понедїлокъ до Вїдня на спільній конференцiи міністрївъ, въ котрыхъ ухвалять спільный буджетъ на 1903 р. и предложеня для спільныхъ делеґацій. Кромї того буде Сель конферувати зъ д-ромъ Керберомъ въ справї автономічнои тарифы цловои и другихъ справъ економічныхъ.

Прага 20. марта. Въ костелї Капуцинївъ начавъ священникъ говорити проповїдь по нїмецки. Противъ того пїднеслись тихі, а опісля й голосні протесты, а хтось додавъ: „Не хочемо нїмецкихъ проповїдей; у Вїдни для сотокъ тысячївъ Чехївъ нема ческихъ проповїдей“ — и всї выйшли зъ костела.

Бїлградъ 20. марта. Кабінетъ Вунча подавъ ся до димісiи зъ поводу поновного конфлікту зъ бїльшостію скупштины.

Мадридъ 20 марта. Королева-реґентка пїдписала декретъ именовани нового кабінету.

Петербургъ 20. марта. Вчера прибувъ сюды варшавскій ґенералъ-ґубернаторъ Чертковъ. — Урядове справоздане о розрухахъ уличныхъ 16 с. м. констатує, що демонстранты несли червонї прапоры зъ пїдбурюючими написами. Президентъ мїста укаравъ 87 осїбъ, мїжь ними 45 студентївъ, за переступство приписївъ поліційныхъ о зборахъ арештомъ до 3 мїсяцївъ, а кромї того заряджено слїдство противъ провідникївъ демонстрациi.

Берлинъ 20. марта. Зъ тутешнои техніки выдалено 40 слухачївъ Полякївъ, переважно россійскихъ пїддaныхъ, пїдъ закидомъ, що належали до тайныхъ товариствъ. Выдаленї удали ся до Швайцарiи.

Познань 20. марта. Вчера оголошено розпорядженe, котрымъ выдаляє ся всїхъ студентївъ, пїддaныхъ заграничныхъ, зъ науковыхъ закладївъ въ княжествї Познаньскімъ и на Шлеску. Розпорядженемъ тымъ дїткненї звышь 650 студентївъ.

Кольонія 20. марта. Koeln. Ztg. доносить, що Буры выпустили на волю не лише Метуена, але и другихъ офіцирївъ, бо не хотять реванжуватись за брутальне поступованe Англійцївъ. Пїмста не є справою лицарскою. Послїдній выпадки скрїпили становиско Бурївъ, но мимо того вїйна потягнесь ще дуже довго.

Лондонъ 20 марта. Низша палата вїдкинула 346 голосами противъ 191 внесенe Банермана о установленe окремои комісiи для провїрки закупна провіянту для вїйскъ въ полудневій Африцї.

Рухъ въ руских товариствах.

(+) **З Товариства ім. Ів. Котляревского.** Всїх видїлових просить ся зійтись в суботу дня 22. марта о год. 7 вечером на засїданє в справі друку „драматичної бібліотеки“.

(+) **Філія „Просьвіти“** в Стрию пригадує отсим, що трети з черги товариські сходини відбудуть ся в сю недїлю (23-ого) о год. 5 в сали „Народного Дому“. Виголошені будуть 2 реферати: „Про першу поміч в нещасних случаях“ і „Про заслуги Мар. Шашкевича в справі національного відроджения. Також відбудуть ся демонстрациї з скіоптиконом.

(+) Товариство політичне **„Самбірска окружна Рада“** устроює въ четверъ 27 н. ст. марта о год. 2 по полудни въ сали готелю народного въ Самборї **вїче** на котрімъ референтъ буде: о. Антоній Захарясевичъ зъ Вышатичъ пов. перемыского о спілкахъ Райффейзена. А позаякъ справа тыхъ Спілокъ есть у насъ днесь на порядку дневнімъ, тожь годить ся, щобы ширшій загалъ зъ нею обзнакомивъ ся, и длятого пїдписаный Выдїлъ просить всїхъ о якъ найчисленнїйшу участь, и взыває, щобы кожда громада самбірского повїту выслала на се вїче своихъ що найлучшихъ вїдпоручникївъ. Русины також мають право и повинні сказати прилюдно, що думають о тыхъ спілкахъ, на котрі дають свої грошь, и якъ бажалибы ихъ перестроити, щобы мати зъ нихъ хосенъ. Тожь прибудьте всї, кому лише получшене долї закрїпощеного народу лежить на серци.— Въ Самборї д. 12-го марта 1902 р. За выдїлъ: Д-ръ *Данило Стахура*, предсїдатель. о. *Василій Скобельскій*, секретарь.

(+) **Товариство руских ремісників „Зоря“** у Львові буде мати звичайні річні загальні збори в недїлю дня 23 матра 1902 в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17 о год. 4 пополудни з слїдуючим порядком дневним: 1) Відкритє зборів, 2) справоздане Видїлу, 3) означене висоти запомог хорим членам, 4) вибір видїлу, 5) вибір комісиї контрольної і 6) внесеня та інтерпеляциї членів. — За Видїл: *Василь Нагірний* голова. *Онуфрій Пащак* секретар.

(+) Загальні збори **Повітового Товариства кредитового в Бібрцї** відбудуть ся дня 23 марта 1902 о 3 год. пополудни в льокали власнім. — *Дирекция.*

(+) **З Львівского Бояна.** З завтрішнім днем (пятниця) розпочинає наше товариство вправи з Псальмів, щоби відспівати їх в часї страстного тиждня. З уваги на се просить видїл всїх Вп. членів „Львівского Бояна“, щоби зібрали ся на завтрішні вправи точно і в комплетї.

(+) На сходинах Товариства „Клюб Русинок“ у Львові дня 5. с. м. зібрало ся значне число пань і обговорювали справу запомогового фонду для академіків. Були там і панї з Дирекциї і надзираючої Ради Товариства „Труд“ та піддали під розвагу членам Клюбу зазив, поміщений свого часу в „Дїлї“, щоби Товариство „Труд“ заняло ся фантовою льотериєю з жіночих робіт ручних для збільшеня запомогового фонду для академіків. Вивязала ся широка дискусия, в котрій слїдно було, що наші панї щиро інтересують ся долею синів неньки України та не пожалували би заходів щоби їм помочи. Що-до уряджуваня фантової льотериї на згадану цїль, то панї наші, навченї досьвідом, який здобули, уряджуючи фантону льотерию, призначену на фонд будови памятника Шевченка у Львові, песимистично задивляють ся на сю справу. Вартість фантів, призначених тогдї на той фонд, виносила понад два тисячі золотих, а чистого доходу з продажи тих фантів не було навіть тисячки. В першій мірі дає ся заробок склепам приборів до ручних робіт, тратить ся значну суму гроша і часу. Пересиланє фантів, уряджене виставы і т. п. потягає за собою значні видатки, а хосен не великий. Збере ся лиш невелике число таких фантів, щоби було чим повеличати ся, уряджуючи виставу, а прочі фанти то переважно люксусові дрібнички. Льосів на таку льотерию нїхто радо не купує, зачинає ся жебранина і пресия, щоби їх збути.

Що-до поодиноких фантів, то легко їх пустити на льоси при більших зібраних товариских, як вечерниці, комерси і т. п. Коли панї на провінциї призначили вже які фанти на цїль фонду запомогового, а мали би трудність що-до хосенного збути їх, то просимо прислати до Клюбу Русинок, а члени сего Товариства займуть ся розпродажем льосів.

Зібрані на згаданих сходинах пані заявили, що ми Русинки не повинні бграничатись на складаню лиш одноразової жертви на фонд запомоговий. Фант, призначений на сю ціль або післаних кілька корон з нашої сторони є дуже малою жертвою в порівнаню до пожертвования нашої молодіжи. Ми свідомі великого значіння змагань наших академіків і нашим святим обовязком є дбати про борців за права нашого народу. Тому зібрані пані зобовязались до складаня добровільного податку в місячних ратах.

Коліб загал нашого інтеліґентного жіноцтва зобовязав ся до складаня та збиранн жертв і старав ся познакомити з сею справою міщанки і селячки та й від них збирав хочби найменьші датки, то могли би ми зібрати поважну суму на підмогу нашим синам та братам. — За Клюб Русинок: *М. Б.*

(+) Загальні збори Товариства **„Кружок українських дівчат“** відбулись (як вже була коротка звістка в „Ділі“) дня 12 с. м. при участи 28 членів. Зібраних повитала предсідателька тов. Наталія Будзиновска довшою промовою в котрій зазначила головно ось що: „Рускі дівчата, заложивши своє товариство перед роком, можуть нині сьміло і гордо сказати, що найтяжша робота вже минула. Ми чим-раз більше ставмо на становищи людий сьвідомих свого значіня і своїх обовязків. Не нарікаймо, що не дано нам прав. Використаймо вперед права, які дала нам природа і наша убога суспільність. Використаймо всї наші сили і спосібности, добудьмо собі стілько знання і сьвідомости, щоби стануги побіч розумних людий нашої суспільности. Наш „кружок“ не дресь до рівноуправненя з мужчиною, не кричить о права голосованя і права державні, а домагаєсь лиш духового рівноуправненя. Він опираєсь сам на собі, шукає в собі сили, житя і праці. Тим запевнимо собі становище на будуче“. Вкінци предсідателька подякувала видїлови за поміч в справах товариства і за ведене его. Відтак секретарка т. Дарія Шухевичівна відчитала справоздане з дїяльности видїлу. Видїл мав 12 засїдань. Кромі полагоджуваня справ адміністраційних старав ся розбудити живійший рух в товаристві уряджуваним відчитів, по котрих відбувалась дискусия. Відчитів було 13, з того 9 мали члени товариства, 2 відчити п. Гриневичева, а по одному пп. Копач і Яцків. Видїл упросив з відчитами також пп. Кобриньску, д-ра Франка, д-ра Коцовского і д-ра Колессу, котрих відчити відбудуть ся пізнїйше. На сходинах, коли не було відчитів, читано новійші твори наукові і белетристичні.

Членів мало товариство 96, з того 44 на провінції. Видїл, стараючи ся також о материяльну сторону товариства, уладив вечерниці з танцями і мав з них досить гарний дохід. Кромі того видїл уладив св.-Андреївскі вечерниці на дохід академічного фонду і св.-Миколаївскі вечерниці на дохід школи видїловой. Потім касиерка т. Стефанія Левицка здала справу зі стану каси. Доходу було: з вкладок і вписового 133 К 20 с, а з дарів 74 К, разом 207 К 20 с. Розходу було: 104 К 7 с, отже лишила ся з кінцем 1901 р. готівка в касі 103 К 13 с.

Вкінци бібліотекарка т. Мария Підлїсецка подала стан бібліотеки кружка. Бібліотека числить 324 томів; з того часть товариство закупило, а більшу часть дістало в дарі.

Загальні збори приймили справоздания до відомости і удїлили уступаючому видїлови абсолюторию. Потім приступлено до вибору предсідательки товариства і видїлу. Предсідателькою вибрано т. Дарію Шухевичівну а до видїлу: Наталію Будзиновску, Стефанію Левицку, Марию Підлїсецку, Марию Белеївну і Ірену Дольницку; заступницями видїлових: Анну Дурбаківну, Марту Стефановичівну і Ольгу Жураковску; до контрольної комісиї: Ірену Шухевичівну, Таізу Дольницку і Ольгу Козаківну.

Т. Н. Будзиновска пригадала, що на перших заг. зборах ухвалено, щоби товаришки закладали приватні читальні по провінциї, а що закладане читалень стрічає богато перепон, то треба би закладати їх з підкладом економічним, а тодї дїло піде лекше. Бесїдниця подала примір заложеня одної такої читальні. Т. Н. Будзиновска подала і друге внесеня: познакомляти ширший загал з дїяльностию товариства через поміщуване статий ріжного змісту в кождім випуску „Молодої України“. По вичерпаню порядку дневного збори закінчились відсьпіваним гимну „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора!“ Сеї неділї відбуло ся уконституоване нововибраного видїлу. Заступницею предсідательки вибрано т. Н. Будзиновску, секретаркою Ірену Дольницку, касиеркою Стефанію Левицку, а бібліотекаркою Марию Підлїсецку.

НОВИНКИ.

— **Бери, але не руш!** „Słowo polskie“ доносить, що польска молодїж технічна в Варшаві по довгих нарадах ухвалила в справі українско-руского університету у Львові ось яку премудрезну, в дусї „народово-демократичної фільозофії сконструовану резолюцию: „Симпатизуючи з свободолюбним рухом Русинів, що змагають до утворена власного університету (де? чи не в Ростові над Доном? — *прим. Ред.*), заявляємо ся против утраквізациї львівского університету, сеї стражниці польскої культури, здобутої власними силами“ (а оплачуваної кріваим руським грошем! — *прим. Ред.*). Віват свободолюбність короняржуф!

— **Університет людовий ім. Міцкевича.** В пятницю 21. с. м. викладає п. Микола Ганкевич: Про Шевченка.

— **Устнй испыты зрѣлости** въ середныхъ школахъ вѳдбудуть ся въ такѳмъ порядку: Вережаны 19. червня; Вроды 2. липня; Бохня 9. червня; Бучачь 23. червня; Бонковичѣ 20. мая; Вадовицѣ 9. червня; Дрогобичи 8. липня; Золочѣвъ 10. липня; Коломыя I ґімназія 12. червня, II (руска) 17. червня; Кракѳвъ св. Анны 26. мая. св. Яцка 9. червня, III. ґімназія 26. мая; Львѳвъ I ґімназія (руска) 26. мая, II ґімн. (нѣмецка) 23. червня, ґімназ. Франц. Іосифа 19. червня, IV ґімн. 17 червня, V ґімназія 20. червня; Новый Санчь 14. червня; Перемышль I ґімн. 4. червня, II ґімн. (руска) 17. червня; Пѳдґуже 2. червня; Рящѳвъ 21. мая; Самбѳръ 13. червня; Станиславѳвъ 2. липня; Стрый 25. червня; Сянѳкъ 3. липня; Тарнѳвъ 24. мая; Тернопѳль 17. червня; Ярославъ 6. червня; Ясло 21. червня. — Въ реальныхъ школахъ: Кракѳвъ 10. червня; Львѳвъ 21. мая; Станиславѳвъ 8. липня; Тернопѳль 1. липня. — Письменнй испыты розпѳчнуть ся рѳвночасно у всѣхъ школахъ 5. мая.

— **Ляцка ароґанция.** „Komitet budowy r. k. kościoła P. M. Nieustającej Pomocy w Stanisławowie“, за котрий підписали ся маршалок пов. Ради М. Брикчиньскй, кс. Юзеф Стельмашиньский і „sekretarz“ Ксаверий Найман, розіслав по Русинах польску відозву з зазивом до „P. T. Rodaków“ давати гроші на нову „twierdz'y na Rusi“. Треба дивувати ся тій безличности, з якою компанія тих зайдів, що паношать ся на не своїй земли, апелює по польски і на польску ціль до рускої кишені! А наш народ у своїй добродушности дає ся стричи своїм ворогам! Час вже найвисший гнати за десяту межу лящких прошаків.

— **До руских адвокатів** звертають ся мешканці з Любачівщини з просьбою, щоби котрий з них поселив ся в Любачеві.

— **В Станїславові**, як нам відтам доносять, розійшла ся поголоска, що на станїславівского епископа призначеним є кн. Сапіга, дотепер член капітули рим.-кат. в Тарнові чи в Перемишли. Кн. Сапіга, кажуть, перейшов уже на руский обряд і вчить ся по руски читати!

— **О. д-ръ Тить Мышковскій**, приватный доцентъ біблійныхъ студій нов. завѣту у львѳвскѳмъ университетѣ одержавъ вѳдъ міністра просвѣты розширене venіae legendi такожь на студіумъ біблійне старого завѣта.

— **Голод**, звичайний гість наших селян на передвіснку, став ширити ся в Самбірщині і Тернопільщині, як се доносить Gazeta Narodowa. — Подаючи сю звістку, не можемо здержати ся від одної уваги, а іменно, що чейже сумно, коли ми мусимо вістки про нужду народу і її прояви: про еміґрацию, голод і т. д., черпати з польских, ще й шляхотских ґазет, коли тимчасом наші дописувателї закидують нас горами сяжневих а нераз пренудних дописий про дрібні пропорціонально справи, які могуть інтересувати хиба малі кружки місцевих та інтересованих інтеліґентів. Чиж би справді польскі шляхтичі лїпше розуміли, що наш народ болить, ніж наша інтеліґенция?

— **Цьвітни австрийского парляментаризму:** засїданє з 18-ого с. м.; година 11½ в полудне; Шенерер кінчить свою промову окликом: „Hoch Hohenzollern!“ — Правиця: „Пфуй! скандал!“ — Президент Феттер уділяє Шенерерови нагану. Іро: „Hoch Hohenzollern!“ Штайн теж кричить, Дик до него: „Мовчи, ординарний драбе!“ Штайн до Дика: „Ти підлий лотре!“ Дикови в підмогу йде Поспішіль. Штайн до Поспішіля: „Замкни хавку, бо дістанеш в писок!“ — Поспішіль: „Кого хочеш бити? мене? мовчи-но, бо вилетиш за двері!“ Дик знов прискакує до Штайна та оба репетують до себе, вимахуючи попід носи кулаками. Ось-ось і зачне ся „пискобраніе“. Та якось „дискусия“ утихомирює ся, і посли сїдають на свої місця. — Правда, як „парляментарно“?!

— **Перейшла на жидівску віру**, щоби вийти замуж за жида, Евгенія а тепер уже Хая Дуда, сїльска дівчина, що перед роком прибула до Львова за своїм коханим жидом, фризиерским помічником. Церемонії переходу доконав сими днями рабин поступових жидів, д-р Каро, бо рабин старовірців Шмелькес не хотів принять прозелітки до своєї громади, кажучи, що жидів і так богато намножило ся. Д-р Каро дав рівнож слюб молодій парі. Правовірні жиди не дуже раді новому набуткови, бо Хая Дуда зраджує країну релїгійну рівнодушність.

— **Незвычайно сензаційнй вѣсти** приносять польскй дневники о положеню справы у Варшавѣ та взагалѣ въ россійскѳй военнѳй управѣ, вызванои вѳдкрытѳмъ нѣмецкого шпигуньства. Россійска жандармерія — якъ доносять — шукаючи за спѳльниками полковника Ґріма мала перевести ревізію у конзулѣвъ австрійского и нѣмецкого, повѣдомляючи рѳвночасно о тѳмъ своѣмъ кроцѣ Вѣдень и Берлинъ. У ґен. Пузыревского, называного наслѣдникомъ Черткова, вѳдбула ся такожь ревізія. Міністеръ вѳйны Куропаткинъ мае уступити. Шпигуньство вело ся вѳдъ довшого часу, зраджено найважнѣйшй тайны вѳйсковй, а вмѣшанй въ аферу и вельми скомпромітованй навѣть найвысшій ґенералы, — а се все вызвало формѣльну паніку въ цѣлѳй Россіи.

— **Въ Бучачу** выбухъ грѳзный пожарь 18 с. м. въ самѳй серединѣ мѣста около 6 год. вечеромъ. Около пѳвночи удало ся огонь зьлокалізувати. Чотири особы покалѣченй. Страты выносять около 30.000 коронъ.

— **Трехъ практикантѳвъ и двохъ дістарѣвъ** зъ добрымъ письмомъ потребуе вѳдъ 1 цѣтня с. р. Товариство взаимныхъ обезпечень „Дньстеръ“. Вымоги для практикантѳвъ суть: укѳнчена низша ґімназія и укѳнченый 18 рѳкъ житя, чого доказы треба долучити до подання и вразъ зъ описомъ житя внести до Дирекціи Товариства у Львовѣ, ринокъ ч. 10. Перше адъютумъ для практикантѳвъ выносить 60 кор., а для дістарѣвъ 50 кор. мѣсячно.

— **Плодовитість подруж в Галичині.** В праці д-ра Даннера „Geburten-und Sterblichkeitsverhältnisse in Galizien“ є цїкаві дати що-до плодовитости галицкого населеня. — Коли в цїлій Австриї в часї від 1831 до 1899 припадає на одно правесне подруже по 4·14 дїтий, то Галичина відзначає ся висшою плодовитостию. В лїтах 1831—1840 виказуе Галичина пересїчно 4·16 дїтий на одно подруже; в лїтах 1841—1850 по 4·8; в лїтах 1851—1860 по 3·38; в лїтах 1861—1870 по 4·21; в лїтах 1871—1880 по 4·48; в лїтах 1881—1890 по 4·60; в лїтах 1891—1900 по 4·69 на одно поружя. Галичина що-до плодовитости людий списуе ся найлїпше з усїх країв Австриї — але так само й що-до смертельности.

— **Дрѳбнй вѣсти.** Кс. арцыб. Бильчевскій выѣхавъ до Риму. — Въ Станиславовѣ вѳдбувъ ся зъѣздъ машиністѳвъ зелѣзничихъ зъ цѣлои державы. Предметомъ нарадъ була справа получшени матеріяльного. — Въ касарни на львѳвскѳй цитадели застрѣливъ ся однорѳчный доброволець Тома Стельмахъ зъ захѳднои Галичины. Причиною самоубійства мала бути нещаслива любовь. — Въ Сопотѣ коло Сколього засновала кн. Адамова Любомірска захоронку для селяньскихъ дѣтей.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалуе.

З глубоким поважанем

Василь Ґресяк кравець мужескій,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлі).

207 3—15

Посмертна ✝ оповѣстки.

Дмитро Шахъ, дякъ-институтникъ въ Опацѣ, померь по тяжкѳй слабости въ 30-ѳмъ роцѣ житя дня 18. с. м. Покѳйный бувъ членомъ товариства данковского и Просьвѣты, добрымъ Русиномъ-патріотомъ, живо занимавъ ся выборами и для народнои справы не жалувавъ нѣ труду нѣ гроша, хотяй самъ бувъ бѣдный. В. с. п.!

Зиновій Долиньскій, сынъ пароха въ Бродахъ, студентъ II року правъ, упокоивъ ся въ домѣ вѳтця свого дня 19 с. м. по короткѳй а тяжкѳй недузѣ въ 21 р. житя. Похоронъ вѳдбуде ся въ пятокъ, дня 21 с. м. о год. 4 по полудни въ Бродахъ. В. с. п.!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМІНІСТРАЦИИ.

Вп. М. Са, въ Въ, ст. До кѳнця марта належить ся намъ ще 80 с. — В. Тп. въ Гу. Тенеръ заплачено за лютый а не мартъ. — В. Го. въ Жд. До кѳнця II. кварталу. — І. Га. въ Вп. До кѳнця марта. — И. Па. въ Со. до кѳнця марта належить ся намъ ще 1 К. 20 с. — І. Ро. въ Мл. До кѳнця марта прийде намъ ще 1 К. 20 с. — Ѳ. Бе. въ Ря. На сей рѳкъ зложено доси 9 К. 30 с.

Головный екладъ

Насѣня и рослинъ

МИКОЛАЯ

ВОЛѢНЬСКОГО

площа Марійска ч. 3.

Заведене огородниче

Садовница ч. 31.

Поручае цѣлкомъ нове насѣня господарске, огороднице и цвѣты.

Цѣнникъ рускій богато илюстрованый даромъ и оплатно. 181 6—10

З живого і мертвого

новелї Евг. Мандичевского

мож дістати в руских книгарнях і у автора: Перемишль, Добромильска ч. 30. Ціна брошурованої книжочки 1 кор. в оправі „сецессіон“ 1 к. 30 сот.

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вѳдповѣдае Вячеславъ Будзиновскій.

Цѣлорѳчна передплата выносить 2 зр., на пѳвъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львѳвъ, улица Баторія ч. 24.

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делїкатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всїляких артикулів споживчих ходячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженина, сири, горівки, лїкери. Вина, шампанн. Коняк куражівний. Пиво пільзненьске, Портер анґлїйскій. — Комнати до снїдань. 490 26—40

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ

артистъ-малиръ

мешкае 20 дѣтъ у Львовѣ, принимае загально, що входить въ украсу церковну и просить укѳрно Выс. Пр. Духовенство о занотованє адресы до дальшихъ услугъ въ искуствѣ

Львѳвъ, улици Краковска число 20. 205

Дяк молодий женатий з добрим голосом. Може учити нотного сьпіву. Місце може обняти від провід. Ласкаві зголошеня на адрес Іван Білоскірка. Целїв, п. Нижбірок новий. 220 3—3

!ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 7—30

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спунцала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 1—3

Жидовлаже.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедіи и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординуе вѳдъ 2—4. Для здорових ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 5—30

Принимаємо до їнкаса

векслї і перекази, платнї на провінциї і поза краєм, за мірною провізнею

СОКАЛЬ і ЛЛЇЄН

дім банковий і контора виміни у Львові.

Припоручена з провінциї виконуемо відворотною почтою без дочисленя провізиї.

Яко добру и певну льокацію

поручаемо:

4½% Листы ґіпотечнй,
4% Листы ґіпотечнй коронови,
5% Листы ґіпотечнй преміованй,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краевого,
5% Облїґацій Банку краевого,
4% Позичку краеву,
4% Облїґацій пропінаційнй и всякй ренты державнй.

Паперы тѣ продаемо и купуемо по найточнѣйшѳмъ курсѣ деннѳмъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. ґіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

проти Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великѳмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокль далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі шіпы, лїбелѣ, манометры и. т. и.**

Уряджене дзвинкѳвъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 417 8

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великовий, формат на взір европейських виданнїв, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 42? 8 ?

„Газету Господарску“

повинен мати кождий поступовий господар. В ній находять ся дуже важні і поучаючі розвідки з рільництва, богато порад, вказівок і новин економічних, як також основні відповіди на питаня в ріжних справах господарских і иньше. Річник з року 1901 (в 12 числах) мож набути **по зниженій цїнї** 2 корони 10 сотиків в Адміністрациї „Газети Господарскої“ у Львові ул. Вічна-Кринова ч. 1. Радимо спішити ся, бо запас малий.

Подяка.

Страшный гість ангелъ смерти загостивъ дня 28/2 въ нашу родину, выдираючи женѣ найлѣпшого мужа, дѣтямъ найпечалованѣйшого отця о. Юстина Лучаковского, котрый, будучи въ силѣ вѣку, мігъ ще довгій лѣта трудити ся для добра Церкви и щастя родины. Хиба той годенъ понятн, якъ страшно тяжкимъ бувъ для насъ той ударъ судьби, хто стративъ такого доброго отця, якимъ бувъ нашъ покійный отецъ. Въ тімъ превеликімъ горю знайшли мы велику потѣху и пільгу у щирыхъ, добрыхъ людей, що немовь тіи евангельскій невѣсты помагали дѣигати нашъ тяжкій крестъ, а немаючи иншого способу вѣдвдячитн ся имъ, заявляемъ имъ бодай на сімъ мѣстцѣ нашу найщирѣйшу подяку. Передовсімъ дякуемо довголѣтному сусѣдови и сердечному другови покійного о. С. Устіановичови зъ Головецка, що не зважаючи на свое слабе здоровля, навѣдувавъ въ слабости и потѣшавъ покійного, а вже зъ правдивымъ пожертвованімъ здоровля спѣшивъ вѣддати послѣдну прислугу своему другови. Рівно-жь не маемо слівъ подяки для другого сусѣда о. І. Хавалки зъ Тухольки, що заосмотривъ покійного св. Тайнами и зъ своєи чесною супругою майже не вѣдступали насъ въ часѣ слабости и похорону. Такъ само не годенъ мы вѣддячити ся и Вамъ всѣмъ Вепр. и Веч. Отцы, що не щадилисьте трудівъ и мимо злои и далекои горехои дороги поспѣшилисьте отправадити Вашого собрата на мѣсце вѣчного вѣдпочинку. То-жь дякуемъ Вепр. о. Деканови Мартинкови за провѣдъ въ похоронахъ; мѣсто-деканови Юхновичови за прекрасну пращальну бесѣду въ Церквѣ, о. Давидякови за трогаючу надгробну бесѣду; деканови Кмицикевичови зъ Фраги, мѣстодеканови Ревакевичови зъ Волосянки оо. Кобрановичеви зъ Жупана, Петровичови зъ Оравчика, Коптюхови зъ Лавочного, Строцкому зъ Синевѣдска, Роснецкому зъ Хутара, Качмарскому зъ Славска, Минкови зъ Гребенова и Юркови зъ Оравы. Дякуемо дальше д-рови К. Лучаковскому зъ Львова, Константови Душевпському, почмайстрови зъ Тухольки, и его женѣ; Вел. П. Ц. учителямъ: Высочанському зъ Климца, мѣсцевымъ Бучанськимъ за доглядане покійного и Лесняковскому, мѣсцевымъ парохіянамъ якъ и давнымъ парохіянамъ Тухольки, та зъ другихъ сѣлъ, що въ такъ великімъ числѣ прибули на сей сумный празникъ, а вкінци и всѣмъ тымъ, що письменно заявили намъ свое співчуте по такъ страшній стратѣ для насъ. Нехай Вамъ всѣмъ Богъ милостивый нагородить по своєи щедролюбивости за Вашій труды и молитвы, а мы заховаемо для Васъ вдячну память въ нашихъ зболѣлыхъ серцахъ.

Антонина, жена. *Ярослав, Ольга, Антоній* и *Іоанн* — дѣти. *О. Евгеній Громницкій*, — зять. *Клявдія*, сынова. *Романъ. Мирослава, Марія, Николай*, — внуки.

Плаве 12/3 1902. 234 1—1

Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
поручае в найбільшім виборі
дивани, портіери, хідники, капи, вонни, батисти, перкалі і т. п.
по небувало низких цінах.
184 22—?

МУЖЕСКУ 244
Безсильность
выликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усупе наиевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданіяхъ иллюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ ній поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазинномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Віреї въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Щепи добре розвинені 3 і 4-літні, найблагороднійші акліматовані гатунки, яблінки, груші і сливи, на продаж по ціні 1 К. 50 с. і 2 К. loco Красне. — Ближша відомість у Вас. Лиска в Буску. 225 4—4

Свій до свого!
Перший рускій складъ машинъ до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Ножний вѣдъ 37 до 65 зр.
Ручкій „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)
Вси. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожь и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 103 15—?
Услівя сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гаету безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА
КДМУНДА РІДЛЯ
перенесена
на улицю Театральну ч 3,
друга каменица, від площі Маріацкої поручае:

ЧАЙ майового збору:

пів кліг. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
майовій збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чаєві	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

КАВИ найкучші роди о чисто ароматичнім акусі, котрі розсилае оплатно до кождої почтової стації 4/5¼ кілгр. в мішочку:

Portorico	9·—	½ кгр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·50	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. а.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.
Замовлена з провінції виконае ся відворотною почтою. 186 8—52

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричній а именно:
I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо
кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.
замовляти просимо через
Народну Торговлю у Львовѣ
Скринки и опаковане даромъ. 123 72—?

Подяка.

Отсею дорогою висказую мою найсердечнійшу подяку Вп. П. Д-ру Вол. Вітошиньскому, лїкареви міському в Тернополи, за виліченє при Божій помочи майже безнадійно хорої мові жени. За пильне відвиджуване хорої через вісім місяців і то нераз по три і чотири рази денно після потреби, за пять удачною рукою виконаних операций, за старанність і дбайливість справдї вітцівску, не в силї я відвдячитись навіть відповідною нагородою; тому нехай сам Господь Всевишний відплатить Вам за тое, Вп. п. Доктор, і позволить еще як найдовше трудитись для добра терплячої людскости.

Рівнож сердечну подяку висказую на сім місци і Вп. п. Д-ру Гладишовскому, місцевому фізикови і послови до ради державної, що охотно спішив також часами з своєю сьвітлою радою і помочию.

Стефан Шутовский півець церковний.

Тернопіль дня 12 марта 1902. 250 2—3

Ц. к. Намістництвом концесіоноване
ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ
К. Росоловский і Ска
Львів, ул. Кохановского 2
уладжують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізациї
як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний
По можливо умірковапих цінах. 55 14—24

На Свята Воскресеня Христового
ТОРГОВЛЯ
Мих. Дымета и Констант. Урбана
у Львовѣ, Ринокъ 20
поручае Евангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 15 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковій матерія вѣдъ 46 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 10 зр. до 30 зр. — Фелоны. Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Кадильницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Цауки, Лихтарѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбій рѣчи и примѣчае, що всѣ тіи товары суть дѣлани якости и дешевшій, якъ у всякій конкуренціи
Упрашаемо умильно о вчасни замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити.

Фабрика парова
Райха и Спілки въ Знесѣню
почта Львовъ
поручае свои выробы:
шварцъ и вазеліну до чоботъ а також крохмаль до натиранія бѣля.
На жадане цѣнники даромъ. 113 44—50

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. 1осо, зелізн. ст. Чарна;
поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 8—18
Ілюстрований цінник оплатно і відворотно.

СІМОН МУНК
ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині
ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СЬВІЧОК
основана 1846
поручае свої знані в сьвіті найзнаменитші мила до прания, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.
Прошу, жадайте gratis'овних взірців і цінників 1/2 5—10

Маґазинъ дамскихъ новостей
ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ
Львовъ, улиця Галицка ч. 12.
поручае Поважаній Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазини капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а також рожій товары оксамітові и шовковій, коронки, стяжки и рожій товары модній, найгустовнійшій убрана до капелюховъ, також бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футряній.
Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, також российскихъ кальошевъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 164 11—15
Приймае ся капелюхи до убрания и переробляваня.

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО
Найлїпше мило туалєтове
виробу
ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ
„TLEN“
До набутя у всіх антиках, дрогеріях і першорядних склепах.
Ціна:
звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.
177 7—60

Цѣс. корол. уприв.
Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, лікерів и оцту
Юлія Миколяша Наслѣдниковъ
Якова Шпрехера и С-ки
у ЛЬВОВѢ
поручае старій горѣвки польскій, розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bouquet“ на наливки, також правдивый оцетъ спіритусовый. 866
Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Копернika ч. 9.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ
вѣдзначена двома срѣбными медалями
виконуе **дзвоны** рѣзнои ваги и приймае ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а також маe на складѣ готовій дзвоны рѣзнои ваги.
Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны якъ и на цѣлій групы. За тревалість матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвоновъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.
Зъ глубокимъ поважаненемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краснова (3·31, 6·50 ніч)	6·10	8·50	1·35*	5·50	8·40*	до Краснова (8·40 рано)	4·15	8·30	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головна двореда)	8·35	9·—	2·55*	5·55	10·20	до Підволочиськ з головного дворця	8·30	9·25	1·55*	7·10	12·45
(ст. Підзамче)	8·15	8·40	2·20*	5·—	10·02	з Підзамча	6·48	9·43	2·08*	7·25	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	8·—				12·30	до Тернополя-Копичинець		9·25			11·03
з Вірок Вел.-Грималів-Копичинець	9·32		2·56	5·55		до Вірок Вел.-Грималова		9·25	1·55*		11·10
з Рашова		11·45			12·15	до Рашова			3·30		11·10
з Черновець-Іцкан (12·15 н.)	6·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Черновець-Іцкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·30
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		9·41
зі Стрия, Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Лавочного, Будапешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)			3·—†	8·05	7·—†
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			3·10		7·—
з Белзца				5·55		до Белзца			10·20		
з Рави Руской й Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской й Сокаля			10·20	7·25	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ●	до Янова (9·50 вечор.)§§	9·15	1·35††	8·15	6·30●	9·10●
з Брухович	6·46?	8·15		7·56	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·36
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·40

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Близшаючий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети агенция дневників І. Св. Соколовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а вичайні і великого числого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформачійне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Краківска, ч. 5., в подворю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—8, в свята 9—12). Середно-европейский час европейский від близшого о 30 мін

При закупнѣ товарівъ просимо поклікуватись на нашу часопись

Видавець и одпівчальний редактор Иванъ Балей. Кнїгарь въ фабр. Черлянськом. За друкарню Ставропигійского вѣдъ заряду Іосифа Данилина.

Замітна вість.

Говорячи колинебудь про наших „русских“, ми завсігди готові розріжняти між ними дві породи. Одні — се ті „тверді“, що їх лише самоволя і гаката наших верховодів загнала в табор москвофілів. Доведені тою самоволею до розпуки, в безрадности і безнадійности своїй бачать єдине спасеніе Русинів у злуці з Москвою, о котрій впрочім нїчогісько більше не знають крім того, що вона є грізним бичем на Поляків. Се одно притягає їх до себе і дає їм запоруку визволеня руского народу з під польскої кормиги, а тим самим нїбито й нїшої єго долї. А поки-що добачують найпевнїйшу ще охорону рускої народности перед спольщеням в церкви, отже й в юліанськім календарю, в церковних буквах і словах і т. и. Відси походить їх ненависть до фонетики, в котрій бачать польску інтригу, що обчислена на польщене Руси. Не знаючи гаразд своєї рідної рускої мови і літератури, о московскій не мають навіть поняти; але в кождім рускім слові, подібнім до польского, підозрівають польску інтригу, польонїзм, „испорченіе“ чи то „ісковерканіе“, та радо уживають в письмі слів „ибо, или, даже, даби“, хоч се не перешкаджає декому з них в мові уживати слів „венц, альбо, люзьний“ іб. т. и. Тим то радо виписують і читають Ґалїчанїна, бо там язик не такий, як у людий, — значить, „неіспорченний, твердий“. Опроче бувають між ними люди для народної справи щирі, трудящі і пожиточні.

Друга порода „русских“ — се цїлком свідомі, та й не за дармо свідомі перекинчики чи то ренеґати, мовляв genie nutheni — natione Russi. Єдина їх ціль — підготовити в Галичинї ґрунт під „абеденіе і абруссеніе“, отже конечно спинити всякий просьвітний, культурний рух і поступ руского народу в Галичинї. Се ми виказували нераз на фактах і не маємо потреби розводити ся ширше.

Якнебудь рїжниця межи обома тими породами „русских Галичан“ є значна, часом навіть дуже велика, всеж таки не така, щоби можна повести між одними а другими докладну демаркацийну лїнію; і через те ми на жаль в практицї і тактицї нашій рїжницї між ними робити не можемо, не повинні, не сьміємо, хоч би й як радї. Не можемо, не сьміємо ще й тим, що робота одних є переважно хоч несьвідомо і в добрій мисли, других виключно і сьвідомо в ледачім памірї — водою на польский млин. І се ми виказували нераз на фактах. Відси походить, що москвофіли не до порівнання частїйше згодять ся з Поляками, нїж з нами і нїж ми, — особливо у всїх разах, коли ходить о руску мову. Ми хочемо руских шкіл: польскі верховоди нї, — і москвофіли також нї, бо для їх цїлий лїпше, нехай будуть польскі, скоро не мають бути московскі.

Тим то й вість, яку нам подають з Відня, хоч як замітна, — для нас нїчим не дивна. Але повинна би вона оброзумити, коли не всїх, то бодай розумнїйших з першої породи москвофілів, зпоміж „твердих“.

От що нам пишуть:

„В міродатних польских кругах у Відни розказують собі ось таке:

В послїдних часах прийшло до зближеня між москвофілами а краєвим правительством. Граф Пінїнский хотїв би конче довести до угоди між шляхтою а москвофілами, котрі після єго гадки шляхтї не лиш не небезпечні, а противно шляхта лиш у спілцї з ними зможе ставити опір так рускім як і польским елементам демократичним. Се переконане висказав теперішний намістник уже кілька разів зовсім виразно, зазначуючи, що „Галїчанін“ і и. кацапскі орґани ще нїколи не занимали так прихильного становища до шляхти, як тепер, в часї сецесиї руських студентів, між тим як „україфіли всїх відтінків ведуть загорілу кампанїю проти консервативної польскої партиї“ (себ-то станьчиків).

В польских кругах запевнають, що зі сторони „русских“ вилинула навіть оферта, що припала станьчикам вельми до вподоби. Именно жадають кацапи „пособія“ для своїх часописий і для „общества Качковского“, іменованя москвофілів а) професером прав з польскою мовою викладовою, б) професором российскої мови у львівскім університеті та в) лектором российскої мови в Кракові або Відни. На усї ті посади мають москвофіли уже готових кандидатів. Дальше домагають ся передачі в свої руки краєвих і державних руських видавництв, як вістника законів і т. п. та уневажненя виборів до сойму в повітах коломийськім і жидачівськім.

Кажучи, що „україфіли всїх відтінків“, як і полскі демократи, людовці та социяльсти — яко „елементи переворотові“ суть спільними ворогами так станьчиків як і кацапів, обовязують ся галицкі „русскіе“: 1) зломити сецесию, себ-то перевести свої „чада“ назад до Львова, 2) паралїжовати всякі змагання „україфілов“ до основаня рускаго університету та ґімназий, яко „вредних русскому делу абеденія“, 3) не брати участи в аґітації за поділом Ґаличини, 4) ставити лиш пасивний опір заведеню окружних громад, 5) виступати проти змагань до розширеня права виборчого, проти змагань робітничих верств і. и.

Цїле заховане „Галїчанїна“ доказує, що оповідане Поляків не з воздуха схоплене; „Галїчанїн“ іде разом з „Ґазетою Народовою“, „Дзенніком“ і „Часом“. Зазначити треба, що між шляхтою угоди з кацапами ще побоюють ся через те, щоби політика станчиків через таку спілку не скомпромітувалась в горі. Бо доси їздили станьчики на тім коньку, що мовляв всї Русини москвофіли, отже Поляки мусять мати власть в своїх руках, щоби дусити зрадників держави. Отже тепер не було би можна сего казати, ну, і вилїзло би шило з мішка.

В справі сеї угоди мав до Відня приїздити навіть якийсь кацапский штабовець. Замітити треба, що центральне правительство якось не хоче прикладати до сеї угоди рук. — *Н. Л.*

Зъ рады державної.

При дискусиї над буджетом середних шкіл п. Петелєнц домагав ся зрівнаня реальних шкіл з ґімназиями. На підставі дат з 1901 року бесідник виказав незвичайне переповнене шкіл в Галичинї. На 24 середних шкіл в цїлій державі, з числом учеників до 20, в Галичинї не було жадної школи; так само не було в Галичинї жадної середної школи з числом учеників до 300, а в цїлій державі було таких шкіл 37. З числом учеників до 400, було в Австриї 44 шкіл, в Галичинї 2; до 500 було 37, в Галичинї 7, до 600 були 34, в Галичинї 12; до 800 13, в Галичинї 7, на 7 ґімназий в цїлій державі з числом учеників звиш 800, в Галичинї 6. В цїлій державі є 64 середних шкіл, котрі цїлком не мають паралельних кляс, з чого в Галичинї є 2. З 77 середних шкіл в державі, котрі мають паралельки до 5 кляси, на Галичину припадає 14. З 26 шкіл з паралельками до 6 або 8 кляси, Галичина має 11. Одинокі в державі 2 школи, котрі мають 9 до 10 паралельок, суть як раз в Галичинї. Шкіл середних, котрі мають більше як 10 рівнобіжних клас, є в державі 6, з чого 5 є в Галичинї а одна в Чернівцях.

П. П. Сапіга пригадує, що правительство прирекло Сокалеви і Раві утворити там ґімназиї і свого приреченя доси не сповнило. Бесідник домагає ся, аби для молодїжи з дальших місцевостей заснувати інтернати на взір анґлїйских. П. Демель нарікає на славяньску аґітацию в Шлезку і виступає против заснованя приватних шкіл, котрі викликують в краю национальне роздвоєне. Заснованє польскої ґімназиї в Тішинї внесло борбу між молодїж. Великопольскі ідеї внесені на Шлезк розібють ся о опір Нїмців — в користь Австриї.

При кінци засїданя п. Яворский вніс інтерпеляцию кола польского в справі вигнань польских студентів з Прус. — Слїдуюче засїданє нинї.

Палата панів полагодила в другім і третім читаню буджетову провізорию, приняла до відомости заряджена правительства в Терстї і ухвалила закон о босаньских зелїзницах.

О рускій університет у Львові.

Д. 17 с. м. промовляв в державній радї при дебатї над буджетом міністерства просьвіти ще п. Барвіньский, і то вже в самій тілько справі рускаго університету. Отсе єго бесїда:

Висока палато! Що рускі посли беруть так живу участь в дебатї над буджетом міністерства просьвіти, походить не лиш з того, що в прирівнаню до иних народів Австриї дуже богато потребують від шкільної управи для свого національного і культурного розвою, але й з тої причини, що руска справа як-раз в просьвітї має свій корінь і в нїй бачимо найважнїйший спосіб, щоби двигнути нашу народність. Тим то легко зрозуміти, длячого домагаємо ся всїляких шкіл, де наукова праця могла би душі рускаго народу давати найкрасший вираз в єго рідній, з тої душі зродженій мові.

Не так давно висказав у сій палатї один з давнїйших міністрів просьвіти свою гадку, що кождий народ, який лиш живе в Австриї, повинен найти розвій своєї народности а тим самим і науку в своїй рідній мові. Вож годї заперечити, що Австриа не є державою суцїльною, а зложеною з рїжних народів, отже й шкільництво повинно заспокоювати потреби поодиноких народів і мати увагу на їх національні окремішности. При тім передовсїм ходить о викладову мову, бо наука може лиш тогдї вести до образованя, коли веде ся в рідній мові. Можна й в чужій мові чогось научити ся, але образованя набути можна лише в рідній. Знане народу може й в чужій може поступати в гору, але єго характер і національний дух тогдї маріє, а з народів змарнїлих не може-ж повстати сильна держава. Тим то цїлком ясна річ, що австрийскі народи з пробудженем і зростом національної сьвідомости чим-раз сильнїйше домагали ся національних шкіл, а шкільна управа мусїла згодом покинути становище загальної нїмецкої викладової мови та числити ся з національними потребами народів. Особливо прийшлось заспокоювати славяньскі народи, котрі мають значну перевагу в нашій половинї монархії, а вкінци прийшла черга й на Русинів галицких та буковиньских. Зо зростом національної сьвідомости у австрийских Славян і з уведеном славяньских мов до викладу в середних школах та з розвитком тих шкіл на національній підставі почали в остатних десятках минувшого столїтя чим-раз голоснїйше відзивати ся домагання національних університетів. Домагань тих вислухала шкільна управа остілько, що в Празї, Кракові і у Львові заспокоїла Чехів і Поляків. Але й нинї славяньскі народи, між ними Русини і полудневі Славяни, почувають уже потребу власних храмів наукової працї на національній підставі. Вагу такого храму науки для Русинів зрозумів уже цісар Йосиф II. з австрийского становища і длятого установив на виділї фільозофічнім і богословскім у Львові шість катедр з рускою викладовою мовою.

За далеко завело би мене, коли би я хотїв хронольоґічно розказувати про дальший розвій львівского університету і входити в причини, з яких в кілька лїт опісля знесено рускі виклади. Але в р. 1848 заложено знов катедру для рускої мови і літератури і тим покладено передовсїм кріпку основу для розвитку рускої мови.

Фінляндия і Росия.

Фінляндия, конституцийне княжество, злучене з Россиєю через унїю персональну, перебуває тепер таку долю, яку перебувала козацко-ґетьманьска республика від переяславской ради 1654-ого року до зруйнованя Сїчи і скасованя послїдних слїдів української автономиї в послїдній четвертинї XVIII-ого столїтя. Аналоґія поміж способами, котрі сучасне царске правительство прикладає в Фінляндиї, а яких ужила Москва супротив Ґетьманщини, так поражаюча, як справдї рідко коли в істориї се трафляло ся. Крок за кроком, поволи і з розвагою, хитво і підступом йде Росия до своєї цїли, до знищеня фінляндской конституциї і автономиї: не скликує фінляндского сойму, хиба вже в крайній конечности, коли не можна иншим способом витиснути податку з народу; намагає ся компетенцию і так вже постановленого сойму обмежити до простого білянсованя фінансів краю, а відобрати єму політичний характер; обмежує свободу праси через заведене варварскої цензури, через прасові процеси, заборону часописий і т. д.; обмежує свободу зборів, заводячи российскі поліцийні порядки; старає ся затерти самостійний характер фінляндского княжества, наводячи тамки российске чиновниче гайворонє і вводячи насилу московску мову в уряди, школи і т. д., як трету і головну мову краєву (доси панували в Фінляндиї тілько дві рівнорядні, автохтонні мови: шведска і фінська); а всякий опір і протест намагає ся здавити арештом і криміналом. До всїх тих способів долучив царский уряд ще один, випробуваний вже добре у всїх підбитих краях: Україні, Польщи, Лївонії, Ґрузиї і т. д. — Се, використуване соціяльних антаґонїзмів серед населеня даного краю до ослабленя відпорної єго сили. Соціяльну вражду українскої черни до „кармазинів“ і „дуків“ зужиткувала Москва до здавленя автономістичної партиї „старшин“ за Виговского і Мазепи; литовского білорускаго і польского мужицтва ужила Росия против повстань польскої, переважно шляхоцкої з роду інтеліґенциї; лотишскі мужики були тим молотом, яким приволено лївоньско-курляндских, автономістично настроєних панів-Нїмців; навіть в закавказкій Ґрузиї — і там зломано опір нациї против российского забору, приманивши ґрузиньских мужиків-пахтярів обіцянкою освобожденя їх від шляхти-воєвників. Отсю випробувану політику приложено і до Фінляндиї, де добра четвертина населеня се рільничий пролетарият. Российскі аґенти: подорожуючі крамарі-кацапи, лубочники і т. п., волочучи ся по Фінляндиї, оповідали чуда-дива про доброту „царя-батюшки“, що зжалїв ся над фінляндскою бідотою і надасть безрільним мужикам землю. Та хитра інтрига, що увінчувала ся успіхом, коли мало ся до дїла з темним селянином України, Польщі, Литви, Лївонії і Грузиї, — не дописали супротив високо осьвічених і патріотичних Фінлядців. Фінляндский осьвідомлений пролетарият зрозумів, що поправа єго долї не в руках самодержавного царя, але таки в єго власній сьвідомости і політичній силї, яких можна успішно ужити тілько при конституцийнім ладї — і не зловив ся на царскі обіцянки; а знов фінляндский сойм, зрозумівши небезпеку московских хитрощів, ухвалив значні капітали для достарчена кредиту рільним робітникам, що хочуть купувати землю. Осьтак розбив ся оден з найхитрійших московских плянів.

Та царский уряд не думає покинути раз вибраної дороги. Одним з найважнїйших кроків єго в сім зглядї є накинене нового закону о військовій службі, на котрого основі фінляндска народна армія входить в склад всеросийскої армиї. Ясно, що знищене осібної національної армиї буде великим ударом для фінляндскої автономиї. Тому і в Фінляндиї зірвало ся все, що розумів грозу хвилї, до оборони. В цїлім краю кипить: вічa, збори, демонстрациї, протести, сиплють ся одні за другими.

Вся аґітация обертає ся тепер головне довкола квестиї оголошеня сего неправного закону фінляндским звичаєм через пасторів по церквах. Фінляндскі патріоти аґітують, аби пастори незаконною дорогою накиненого указу не відчитували; а коли найде ся такий пастор, то щоби вірні не дали єму маніфесту відчитати. І справдї так дїє ся. Пастори відмавляють перечитаня маніфесту, котрий не походить від законного орґану, так, що царский уряд мусїв собі вишукати наємних пасторів-ренеґатів, котрі подорожуючи від села до села, мають відчитувати маніфест. Та сих запроданців витає публика по улицях болотом і камінєм, зоборонючи їм вступу до церквий, а нераз таки добре погурбує. Служба ренеґатів в Фінляндиї — видко — тяжша, як в Галичинї.

Борба Фінляндців, малого, незвичайно високо культурного, і трудящого народу, що так дорожить своєю прадїдною конституциєю, звертає тепер на себе увагу цїлого культурного сьвіта. Як і для героїчних Бурів, так і для Фінляндців має Европа горячі слова спочутя, але й нїчого більше понад се. Та Фінляндциї мають природного, а та зростаючого в силу союзника в самій Росиї. Се — российский революцийний рух, що захоплює небувало широкі верстви. Доля всеї гнобленої Росиї, московского люду, України, Лївонії, Литви, Польщі, Кавказу і Фінляндиї звязані тїсно зі собою. І здає ся, що надходить час, коли спільними силами всїх гноблених вдасть ся розбити важкі кайдани деспотизму. Барикади на улицях Москви, збунтовані десятки офіцирів в Петербурзї, зревольтоване військо, що не хоче стріляти до народу, а за се стріляє до властвого начальства, неперервні уличні демонстрациї і кровавi борби — все те симптоми, що в Росиї зорїє...

Телеґрами.

Вѣдень 21 марта. Австрія, Россія и Анґлія зажадали у спольнѣй нотѣ вѣдъ Туреччины, щобы зарадила безнастаннымъ розрухамъ въ Македонїи.

Бѣлградъ 21 марта. Скупштина ухвалила заяву довѣря президентови кабінету, наслѣдкомъ чого вонъ цофнувъ димісию кабінету.

Монахія 21 марта. Цѣсарь Вільгельмъ заповѣвъ свѣй пріѣздъ сюды зъ женою.

Варшава 21 марта. Політехніку отворено на ново. Инспекторъ політехніки Капустинъ подавъ ся до димісиї. Справа Ґріма все ще живо займає цѣле мѣсто.

Вроцлавъ 21 марта. При доповняючихъ выборахъ до нѣмецкого парляменту перейшовъ соціяльно-демократичный кандидатъ Едв. Бернштайнъ.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Перемишля.

В справі дописи „Галичанина“ з дня 19 марта 1902 ч. 53. прошу о ласкаве помішене слїдуючих кількох стрічок.

Дня 17. марта с. р. відбула ся в Перемишли заходом общества „Союзъ“ „вечорінка“ в честь юбилейного торжества крилошанина-архидіякона о. П. Матковского. „Галичанин“, подаючи справоздане пише між иншим: „По окончанїи концерта молодежь украинской гимназіи, наполнившая галерію, визвала маленькое недорозумѣніе, пропѣвши

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ
Нинѣ и щоденно концертъ
звѣстной капелѣ дамском „Буковина“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Вѣрменьском.)
201 6—16

радикальний имнъ „Не пора служити“. Одна часть публики соблазнилась тѣмъ пѣніемъ, но потомъ, когда учениковъ стали за то атаковати, нѣкоторыи изъ нихъ заявили, що пѣснею тою они желали почтити юбилата, который въ цѣлой своей жизни не служилъ никому лишь своей церкви и своему русскому народу и высоко держалъ русское знамя. Впослѣдствіи оказалось, що неумѣстная та демонстрація была направлена противъ учителей украинской гимназіи, не явившихся на концертъ и не почтившихъ юбилата, который въ цѣлой своей жизно никогда не служилъ противникамъ русского народа и которого должны бы почтити также руководители и учители украинской гимназіи“.

Брехня на брехні їде та брехнею погоняє.

„Неумѣстная та демонстрація“... Передовсѣм не була се нїяка демонстрация. Се було звичаєм усьвячене, звичайне відспѣване, як і по кождім съватковању, народного гимну: „Не пора“! По друге ложею е, мовби відспѣване сього гимна було звернене против учителїв рускої гімназії. Щось подібного могло лише помістити ся в черепі дописувателїа „Галичанина“. „Не пора, не пора Москалеви й Ляхови служить!“ було виразом почувань молодїжи, як і лучшої частини участників концерту, було могучим протестом против найрїкопороднїйших мозгових сковів, виголошених госпожею „Еленою Луцыковою“, а написаних віршомазом „госп. Ієр. Я. Луцыкомъ“ десь в стані цїлковитого заумерти мозґових слоїв або під ключем госпожи Н., „щобъ пополнилъ стихотворенія“.

Для пояснення річи пересилаю спростоване, писане д. 19 с. м. до редакції „Галичанина“:

„Хвальна Редакціе! На підставі § 19 зак. прасового упрашаємо о поміщенє отсего спростованя: В 53 н-р „Галичанина“ появившилась допись з Перемишля: „Юбилейное торжество крыл. арх. о. П. Матковского“, в котрій дописуватель предетавив річ ложно і сторонничо. 1) Неправдою е, щоби хто атакував (розуміємо словами), а тим самим, щоби нїкоториї з нас присутних заявляли дещо. Однак правдою, що, коли молодїж виходила, то пп. Луцик і д-р К. Черлюнчакевич на чолї „Зорян“, прикликавши собі до помочи двох мїйських полїцаїв, атакували її в спосіб гідний азиатських дикунів, а не мужів образованих, як хвалять ся, на великорусскій літературі. Ті пани ставши собі при вході били молодїж палками і стручували зі сходів на діл. 2) Неправдою е, що „неумѣстная та демонстрація была направлена противъ учителей украинской гимназіи, не явившихъ ся на концертъ“, бо молодїж не мала причини виступати против учителїв за те, що они не явились на концертї, а то тому, що они, не діставши запрошень, не могли явити ся. Але правдою е, що молодїж по скінченю концерту засьпівала народний гимн „Не пора „Москалеви й Ляхови служити!“, яко протест против гадок, висказаних в промові проф. Антоневича і в „поезиї“ письмака Луцика. За українсько-руську молодїж: *Мих. Капшій*, студент фільос. *Данило Ант.*

Броди, 19. марта, 1902.

Від кількох місяців уже заносилось у нас на торжественний обхід памяти Т Шевченка. Була вже програма, був комітет, що мав програму зреалїзувати; ледви нелегди стягнулось аматорів до сольових съпівів, деклямаций і гри в представленю драматичної думи В. Щурата п. з. „Наше Відродженє“, і навіть відбулось кілька проб. Та бідному все вітер в очи, а в Врідщинї все найдуть ся — аристократи. Майже вірити не хоче ся, щоб у нас аристократизм був тою силою, що розбивав навіть такі завязки товариського житя, як хор. А таки воно так есть в Бродах. Хор „Руської Бесїди“, що був основою будучого „Бонна“, розлетїв ся, бо одному з тутешних матадорів аристократична мрія не позволяла погодити ся з думкою, що в хорі съпівав панна не з панського анї навіть не з возницького стану, а донька міщан. А та панна, треба сказати їй на славу, хоч бідна, покінчила можливі в нас школи і так інтелїґенцию як і поведенем своїм стоїть на тому-ж степени, що й найпорядніїша донька чи жена пересїчного інтелїґента. Ну, але той арґумент в Бродах не зрозумілий. Гоголе, Гоголе: коби то ти був авав бродські „мертві душі“!...

Не повезло бродським інтелїґентам з концертом. Руська ґімназияльна молодїж тихо і скромно, в тїсних межах шкільних приписів, а все таки з одушевленем гідним ширшої уваги, спомянула свого народного ґенія. Нині в мурах ґімназії молодїж для молодїжи устроїла ранний концерт. Після гарного відчиту про „Погляд Шевченка на звание поета“ [читав уч. VII. кл. М. Щ.] пішли вокально-музикальні продукциї, українські і польські — не шкільному припису З руських композиций мішаний хор відсьпівав Лисенкове „Верховино“ і Кишакевича „Катерину“, як на свої сили, бездоганно. Гарно вийшло й барит. сольо уч. VIII. кл. Р. Д. „Була колись Гетьманщина“. Красні проблиски декляматорського таланту виявив уч. VII. кл. А. О., деклямуючи вїмки з Шевченкових Неофітів. Але як виступив уч. VIII. кл. п. В. у деклямациї Шевченкового „Черця“, деклямация его без сумнїву могла би бути окрасою столичного концерту. Если були в тім концертї які хиби в съпівах чи в музикальних продукциях, так їх покривав зовсїм справдї торжественний настрій, що огортав всю молодїж аж до наймолодшої. І та наймолодша братия мала свого репрезентанта на естрадї: уч. II. кл. С. Л. деклямував неустрашимо Афанасьева: „На спомин Шевченкови“. На концерт наспіло кілька привітних телеґрам, між ними і від читальників з Підкаменя та від перемиських Інституток.

Закінчу мій лист новиною сумною для круга нашої університетської молодїжи. Нинї рано після тяжкого недуга упокоїв ся тут в домі свого вітця, бродського пароха студент II. р. прав Зиновій Долиньский. Слабого здоровля був, а еще прийшлось ему добувати съвітло науки так, як огонь прометеєви. Бувши учеником бродської ґімназії впав жертвою голосних бродських заверух. Мусїв з ґімназії еміґрувати. В університетї торік дочекав ся другої еміґрациї. А сего року — трета еміґрация — на той сьвіт. Може воно й лїпше, хоч не для безталанних родичів, а для покійника. Загал тратить у нїм добру молоду силу і визначний композиторський талант. Покійний був любителем народної пісні, студиював її невтомимо і спору цачку своїх власних композиций крив у себе зі скромностею новика. Шкода того божого дару.

Іскра.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Зъ Краєвого Товариства кредитового урядниковъ и священиковъ.** Пригадуємо, що Загальнї Зборы Краєвого Товариства Краєвого Товариства кредитового урядниковъ и священиковъ стов. заревстр. съ обмеженою порукою у Львовѣ вѣдбудуть ся въ понедѣлокъ дня 24 н. ст. марта 1902 о год. 5-й пополудни въ льокали Товариства (Львовъ, Ринокъ ч. 60 II пов.).

За легітимацію до участи служить книжочка удѣлова. — Дирекция“.

(+) **Нашим Паням.**

Товариство: **Жіноча спілка промислова „Трудъ“ у Львові** порішило отворити робітню суконь першого мая с. р., бо доперва від того дня буде покінчена адоптация льокалю, винайменого на робітню в Рынку ч. 39..

Вп. Земячки наші домагались однако, щоби робітню отворити в сезонї весняним перед съватами; тому Дирекция Товариства змушена була виняймити поки-що льокаль на робітню при Підвалю ч. 7. Дирекция подає проте Вп. Панам до відомости, що вже дня 1. цьвітня с. р. отвирає Товариство „Трудъ“ робітню суконь і від того дня приймає всякі замовленя на роботи передсьвяточні. Управителька нашої робітнї укінчила у Відни курс крою в славно звісній школї крою Шака і відбула довшу практику в первороднїй віденьскій робітнї суконь. Товариство приняло також кілька паннів вишколених и кравецтві та поставило собі за цїль, дати можність нашим Панам убирати ся гарно, модно, а дешево. За фасон побирає Товариство від 6 зр. Додатки справджуємо з фабрик найдодшїйші і найлїпші а недорогі, бо справджуєсь більшими скількостями. Хто хоче мати сукню на сьвята, просимо спішити з замовленями під адресою: Товариство „Трудъ“ у Львові при ул. Підвалє ч. 7. II поверх.— Дирекция.

НОВИНКИ.

— **Вчерашне ч. 54 „Дѣла“ сконфісковала** ц. к. прокуратория такъ пѣзно, що годѣ вже було зъ технічныхъ взглядѣвъ выдати другій накладъ, проте нинѣшне выдаємо въ збѣльшенѣмъ форматѣ.

— **Вечерниці в память Т. Шевченка** уладжує руска молодїж ґімназияльна в Стрию завтра д. 22 с. м. в сали ґімнастичній о 6 год. веч.

— **Парцеляція.** Вѣльша посѣлость въ Пѣдлужу, 6 кильометровъ вѣдъ Станиславова е до розпарцельованя. Обшаръ парцеляцийный выносить 300 моргѣвъ орного поля, а 300 сѣножатъ и лѣсѣвъ. Моргъ пересѣчно коштує 300 к. Близшихъ информацій удѣляє мѣсцевый учитель и руский приходникъ въ Пѣдпечарахъ.

— **Удекорований війт в Івановій хаті.** З Бобреччини доносять нам, що довголїтний wzorowy naczelnik gminy Коцурова, відзначений срібним хрестом заслуги, Михайло Опеля, засуджений на шість неділь до Іванової хати за хулу і за побитє съвідка, котрий ему до очий говорив, що хулив з Бога.

— **Матеріялъ до интерпеляцін для нашихъ пословъ.** Пишуть намъ зъ Олеська: Товариству польскому „Towarzystwo szkoły ludowej“, котре тѣлько облудно носить сю назву, а нѣчого спѣльного не мае зѣ szkoł-ою ludow-ою, котре противно мае на цѣли ширити гакату польску, учити о rewolucyach і powstaniach pol-kich ит. п. вѣльно уживати салѣ шкѣльнои въ Олеську на свои зборы и вѣдчиты, — але чисто господарскому товариству „Сѣльскій Господарь въ Олеську“, котре мае на цѣли науку о годѣвлѣ худобы, о навозахъ, управѣ рѣлѣ, плеканю садѣвъ, веденю пасѣчництва, краева рада шкѣльна вѣдмовила салѣ шкѣльнои, хоть въ просьбѣ зазначено, що выбрано на тое часъ вѣльный вѣдъ науки шкѣльнои. Длячого то такъ?!

— **З Коломиї** дістали ми від п. Віберовича таке письмо: В відповіди на письмо з Коломиї, поміщену в Ділї з 18 л. с. м., маю честь заявити іменем заряду театру людового, що і нам також честь народна дорога і що штуку „Школяр на мандрівці“ не вагалисьмо ся виставити на нашій сценї тому, що штука тая була більше як сто разів представляна на сценї рускаго театру, представляли его також рускі аматори в Стрию (мабуть люде також тямучі) і що доси нїкому не прийшло і на гадку, в представленю комічних типів дякоучителя старої дати і урльопника бачити обиду чести народної. — *Іван Біберович.*

Так! відповімо на се: тілько „Школяр на мандрівці“ а Student na wandrówce“ — се величезна рїжниця!

— **Зъ университету.** Степень д-рѣвъ медицины одержали у львѣвскѣмъ университетѣ: М. Ст. Гонсьоровскій, П. Я. Скровачевскій, К. Е. Оржеховскій, Юл. Гупертъ, А. Ф. Завадзкій и А. Т. Грелїньскій.

— **„Автентичні“ информациі** Przedświt'y о поединку дѣтвакѣвъ ученикѣвъ въ Бережанахъ и о ревізіяхъ въ нѣмецкѣмъ и австрійскѣмъ конзутятахъ у Варшавѣ, які подали другій дневники тай мы въ формѣ поголоски, показали ся цѣлкомъ не автентичными, бо зъ воздуха хоплеными.

— **Краєвій мыта позѣстають.** Краєвый выдѣлъ застановлявъ ся надъ внесенями, домагаючими ся скасованя мытъ на дорогахъ краєвыхъ, та зъ огляду на те, що вѣднадаючій зъ того доходы не було бы чимъ заступити, заявивъ ся противъ скасованю мытъ.

— **Самовільна драча гром. старшини.** З Теребовельщини доносять нам, що війт і писар з Семенова, Юсько Серетний і Іван Лопатиньский зробили собі з будівельного закона не аби-яке жерело доходів, побираючи від кождого, хто мае яку будову, по 2—8 К (звичайно 5 К). Війт покликуєсь на сам будівельний закон і бере гроші або сам або каже складати на руки писаря. Справу віддано до повітового виділу в Теребовли.

— **Дрѣбнї вѣсти.** Кс. д-ръ Людв. Кльось проф. богословского факультету у львѣвскѣмъ университетѣ, померъ въ 57 р. житя. — Зъ днемъ вчерашнымъ отворено наново зелѣзничій рухъ на шляху Лупкѣвъ-Тѣсна.

Посмертний — ✝ — вѣсти.

Теофіль Терлецкий, артист-маляр помер в Монахові в 32 р. житя. Покійний був визначним карикатуристою і ілюстрован „Зеркало“, де рівнож поміщав свої сатиричні писаня. В „Зорі“ був поміщений его переклад Турґенева „Поезиї в прозі“. В. в. п.!

Доцент університету

Д-р Роман Ренцкий

б. асистент лік. кліники Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.

88 3—12

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю. лїченє недуг ясен і ямки устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репарату, и з провінції виконує ся відсторонно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

ЛИПЕЦЬ

в ресторациї НАФТОВОЇ ТЕРАСИ, улиця Трибунальна ч. 12 **дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бій рано горячѣ снїданя.**

ЦѢННИКЪ

Печена вепровина з капустою	1b кр.
Сѣчаний дерть	12 „
Фляки	12 „
дбжда телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаса зъ хрѣномъ	8 „
Кавяръ	16 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Свѣжій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить зъ моєи ресторациї, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій пива по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. литра.

Що тиждня моє змѣна, въ полудня выборъ страва и на вечѣръ вимисловыя кухня.

79 3t8 —?

Въ вимисловимъ повагованемъ

НАФТОВА ТЕРАСА

ІВАН ІГНАТОВИЧ

у Львові

ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,

поручає

нехибні і незрівнані в своїх наслїдках

ЛЇЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживані против наскірних плям і вечипок — сот. усуває рашавість скіри і надає лицю виключну мягкість. 60

Мило бораксове, вливає дуже користко на скіру, докладно очищує і вабливе скіру. Се мило есть знаменито дїлючим способом против спаденя, весняних і зерубіню наскірка 50

Мило камфорове, успокоює печеня і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лиця 60

Мило камфорово-сїрчане, усуває червоність лиця і носа, сонячні опалєня та висипки, — кусник 70

Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до митя рук для п. п. лїкарів, акушерок — кусник 40

Мило креолїнове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коростъ, болячки, відсьвіжує і ваніжинює скіру — кусник 70

Мило сїрчане, з великим успіхом уживане до лищеня прищів і угрів на лиці і усяких висипок на скірі 50

Мило сїрчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найлїпшим способом при тій слабости, бо перевищило всі нові винайдені, а так дорогі сами собою — кусник 70

Мило смолово-ґліцеринове, є з кождого огляду одним з найлїпших десінфекційно-лїкічних тоалетових мил Яко звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своїх десінфекційних і змягчую их скіру прикмети, знаменитим і випробованим способом на усуненє всякої наскірної нечистости — кусник 40

Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почервонїлість і поранї з голови 60

Мило сторакове, уживане при наскірних слабостях, головно при корості — кусник 60

Мило тимольове, знаменито очищує скіру з усяких випрасків і усуває поранї з голови 100

Мило таніїнове з ґліцериною є незрівнаним способом на почервонїлости, рук і лиця — кусник 70

412 VII.

На сьвята!

½ кгр. мігдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·40 „
„ „ ванілевої чеколяди (з гарантією прави.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ пом. ранчевих лупин	—·70 „
„ „ какао (з гарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „ мармоляди до начиновання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чеколяди куверґур до глязурования тіст	2·40 „
„ „ медівника часто медового	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·60 „

як і: великодні агнятка, чеколадові і цукрові крашанки, бомбонєри атласні, бомбони, помадки, вози, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по найточно низких цінах. — Виключний наш склад для ґурґіянєї і дрібної продажи містить ся при площи Голуховских ч. 5 (рог ул. Кальнежовской.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим п. важанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 24 —4

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ і РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ

і КОПІЙОВИХ

фабрики

Ц. І. Коніґ et **Ебгардт у Відни.** 9017—26

ХТО? Хоче купити добре а дешево **сѣчкарню**, кій никоди не купує через посередників, але нехай удасть ся просто до

Фабрики машин

„ПЕРКУН“

у Львові, улиця Жовківска ч. 71.

або також в Рашеві, ул. Собіского, котра висилає сѣчкарні бубнові триножеві о стальницях 8 дцїв широкій, оплачені до кождої стациї зелїзничої в Галичині за 30 зр. Нашу сѣчкарню купують господарі найохотнїйше задля ві многих прикмет. Ноги мае широкі з твердого дерева, два колеса замахові великі і грубі, всі части литі скильно і належито оброблені, стальница вставлена так, що по кільканїтнім ужитю можна ії вимінити. Купуючі дістають одноріцну ґаранцию.

Цїнники инших машин рільничих посилаємо на жадане даром і оплатно. 93 10—12

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, роспйских кальошів, дитинних забавок, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

242 1—?

По цінах найдешевших.

Без конкуренції.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вел. Господаровъ, що **найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій**

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Ринокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій зъ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН триножевій зъ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевій 2 колесами по кор. 59·00
Плуги ковальскій зъ колбенницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готѣвкою за сѣчкарнѣ дѣстають ще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готѣвку безъ опусту. 462 29 —?

РЕСТАВРАЦИЯ АВТОМАТИЧНА

в Пасажу ГАВСМАНА

208 4—5

припоручає свою добру дешеву кухню і всякі напитки.

Ч. 56. Львовъ, Субота 9 (22) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзначенитшихъ новѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опольевского ул. Калиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухгалтеръ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсерати приймає Адміністрація „ДѢЛА“ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		зъ границею:	
на цѣлый рѣкъ	22 к.	на цѣлый рокъ	44 к.
на півъ року	11 „	на півъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	20 к.	на півъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Реклямація неопечатані вільни відъ порта.

Поєдинче число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. відъ одного стрічка дрібнозерної або за місце а по тексті „Надісланє“ по 30 с.

Поклик з окрій доволоки приватній числить ся по 30 с. відъ стрічка.

Університет через підписку.

II. Чого нам ждати від Відня?

Що нам руського університету у Львові треба, сего нема потреби доказувати, бо певно ніхто з Русинів сему не перечить; що его треба чим скорше, виказав автор брошури арґументами, котрі ми повторили вчера. Але е між Русинами одні, що, придержуючись одної школи німецких фільозофів і економістів, не могуть погодити ся з гадкою про університет приватний, а не державний, бо мовляв усе йде тепер до удержавленя всего; а другі знов, виховані в ще старшій теорії, ждуть усего від законів, від парляменту. Ми би додали ще й третіх, котрі кажуть, що нема ніякої потреби накладати на народ, і то на бідний народ, нібито добровільного податку, коли з него друть податки примусові, а з тих податків держава обовязана дати ему університет, — значить, нема потреби вирічати державу, а треба домагати ся університету від неї.

На сих третіх автор не звертав уваги; але й вони найдуть в брошурі відповідь для себе, котра впрочім і без того легко кождому сама насуне ся: не штука домагати ся, але штука дістати! Першим знов відповідає: „Вони передовсім забувають, що хоть би й було так (що тепер усе йде до удержавленя), то нам нічо з того, бо нема ще що удержавити; по друге, колиб ми хотіли ждати, поки держава утворить нам університет, то тим часом надія сама не заспокоїть наших реальних культурних потреб.“ Окремо ще виказує автор в досить довгім виводі хибність тої теорії, що ніби то все йде до удержавленя. Вже й в сих виводах найдуть достаточну відповідь для себе також і ті другі, що всего ждуть від Відня, від парляменту, від законів, — значить, все таки від держави. Та ще більш переконуючі для всіх є отсі дальші виводи:

„Ми зрозумівши то, зрозуміємо, що воно природно навіть, що через Відень нічого не добули. В нас став проти себе дві силі: Відень з тисячами служителів централізації у всіх формах. Відень старавсь спинити усяку самостійність думання і діланя. Він поступав сьвідомо. Его сила орґанізована; то могуча сила держави, котра має інтерес все в себе похлонути. Вона тим страшнійша, що навіть ті, котрі поставлені на сторожи інтересів кляс і народів, котрим вона шкідлива, служать їй. Проти тієї сили стоїть могуча, хочь мало созвавши себе сила праці, сила кляс і націй, котрим треба для їх праці орґанізації праці, а держави лиш остілько, оскілько треба защищатись суєдів.

„Іронія над людским розумом, коли зважити, що наша нация робить несьвідомо усе над еманципацию від Відня, а сьвідомо підпирає его, голосячи у всіх формах, що треба посьвятити усе молохови державному. І над марною бесідою в парляменті пишуть більше, як над епохальною працею якого економіста в своїм краю!

„Коли ми розказали, чому нам нічого чвелити на Відень, нам, провінції і народови, скажемо ще коротко, чому нам яко Українцям специяльно нічого од него не надіятись.

„Наша нация, се передовсім нация підбита і поставлена тим самим у вийменкове положенє. Треба бачити, що Австрия ще не є держава зложена з народів получених в одно спільними інтересами оборони себе.

„Колиб се було, то вона би була союзом націй, а до того ще далеко. Австрия се держава зложена у великій части на праві воєннім; особливо мож се віднести до нас. Конституция ще не знищила того її характеру. Впрочім конституция, коли і принесла плоди для сильних, то вона нічого не дала тим, котрі нічого не бажали; для нас вона була дана остілько, що і ми носили на собі „браз і подобіє людий. Вона для нас дотепер не від 48 і 61 р., а доперва від недавна коли і ми почули в собі силу. І хоть права і для нас „завгарантовані“ 40 літ тому, то дійсно доперва від недавна у нас широке житє громадске зі свободою думок слова, преси, зібрань і т. д.

„Та не треба ще забувати, що ми передовсім підбиті Ляхами, і коли Австрия прийшла до нас, то з того повстала лиш комбінация двох ярем. Наша ціла праця, наш цілий поступ уважаєсь нашим скомбінованим побідителем за бунт, за гайдамацтво. І цілком вірно. Ми підбиті і ми буримось. Усе, що ми робимо, уважаєсь незаконним; і вірно: ми підбиті, ми революціонуємо. Ми поза законом, бо ми підбиті.

„Хто над тим розважить, той зрозуміє, чому нам нічого ждати від Відня, того акумулятора всяких сил проти нас, нашого подвійного противника. Нам Відень дасть то, чого не зможе видерти.

„От проби молодіжи добути якінебудь чоловічі права — то „бунт“ проти „властий“ за котрий слідує „кара“. Ціла нация одного бажа. Хто тоді судіи рішати, так чи сяк? Очевидно друга нация після права воєнного! От чому ми від 48 р. нічо не добули! Поставте паралель між добутками від правительства, а добутками нашої власної культурної праці, то стане ясно, що перші майже рівні нулі і ніяк не відповідають нашій культурній силі. Тай ті добутки походять з остатних часів, коли нация вже мав у себе реальну силу.

„Для нас Відень подвійно ворог. Він по перше представитель централізації політичних і економічних інтересів западної Австрії і тим спиняє у нас всякий розвій вже не лиш у нас Русинів, а загалом в Галичині. По друге, він союзником, і то досить підвладним, польских завоювачів. Він держить нас для них на привязи, щоб ми не рушились; а за тую услугу Поляки зрезиґнували з оборони економічних інтересів краю. Се показав усякому вистуи Гартля проти молодіжи, коли вже хто забув принятє во дни они депутациї у Відни. Здавалось би, що Німці по суєдству природні вороги Поляків; так воно на практиці показуєсь инакше. Тому нас не загрів симпатия кількох німецких демаґоґів, котрі заговорили про „polnische Wirtschaft“. Віденське правительство може для нас мати гарні слова, — для ворогів мусять мати гарні діла.

„Диво дивне, що треба було слати цілу депутацию, щоби почути від Кербера запевненє в прихильности. То мож було і кореспонденткою зробити. Недавно знов ми прочитали, що правительство обіцяло розглянутись в нашій справі. Та що з того? Чи як правительство довідаєсь, що наші домагання „справедливі, оправдані“, то нам буде яка користь? Ніби то житєм людий чи народів править правда? Варт знати вже, що сила править усім, і справедливо, бо инакше бути не може.

„Не треба забувати, що ми живемо в часах переваги мас; що проти нас стоять мілїони Ляхів, і ми проти них мусимо поставити мілїони нашого народа. А то усе ще переважають тайні засїдання; тайні переговори усе ще віддають працю в руки одного проводира, там де треба праці многих. Час зірвати з думкою давного часу, коли думали, що добро народа залежить не від его праці, а від ухвал правителїв. Так було колись, та ті часи вже минули.

„Коли воно так, то шкода гроший на депутациї, телеґрами, петиції і т. д. Ліпше ті гроші обернути на що инше. Лихо ще у тому, що ті депутати, посли і т. д., ставлять ся до нації, як свого рода правительство, оточують свою особу тою самою таємничостию, деморалїзують народ в самостійній праци, переконані, що усе діє ся через них.

„Скажемо на сім місци, що ми против того, щоб усе і усюди отже і у Відни пропадало. Ми хочемо, щоб усе і усюди ґвалтувати нашу справу і добути їй прихильників. Ходить лиш о те, щоб вміти заховати міру, в якій кожде діло мусить відбуватись. А у нас власне непропорционально богато посольств і петицій. Що би було, ниби держава, що має вести війну, не готовила матеріялів потрібних, а писала заяви, петиції, слала депутації, і то не до сусїдів, а до того ворога, котрий виповів їй війну? Таку державу висьміяли би; а з нас ніхто не сьмієсь (мабуть тому, що ніхто за нас не знає).

„Праці у себе нам треба Тому ми встаючи й лягаючи молили ся, щоб ті люди, що роблять добру роботу в краю, не були вибрані в депутати, бо ми думаємо, що там в горі в сучасну пору будь-хто може нас заступити. Ми дякували судьбу, що натхнула одного патріота, котрий сказав, що у Відни нічого не вдіяв, і нинув послувати, бо робота ждала на него дома. Ми високо цінили другого, що не хотів бути послом, бо сказав, що его роботи ніхто не заступить. Ми кривились на третого, що працював у себе, але до того конче хотїв послувати. Загалом ціла дотеперішна наша політика довела нас до думки, що коли не буде акції в краю, то у Відни нічо не добудесь, — не добудесь і університету.“

Зъ рады державної.

Вчерашний день нарад в палаті послів був послїдний перед святами і найгорячійший в послїдній сесиї. Німцям розходило ся о счеркненє суми призначеної на чеху ґімназию в Опаві і о переформованє в палаті принятої вже буджетовою комісиєю резолюциї Штірка против цилейской ґімназиї. Баталія була горяча перед голосованєм над резолюциею Штірка. Німці були певні виграної. Тимчасом в послїдній хвили італійскі посли зьмінили фронт і голосуючи против резолюциї, провалили резолюцию Штірка.

Засіданє розпочало ся відчитанєм інтерпеляциї п. Яворского в справі вигнанія польских студентів з Прус. Міністер Гартель признає рацию закидам піднесеним против відносин пануючих в середних школах. Однак на сповненє всіх сих бажань потрібні великі суми, отже можна їх лише постепенно сповняти. В міністерстві є 47 подань о удержавненє середних шкіл, 56 подань о заснованє нових шкіл а в 29 случаях громади і краї домагають ся, аби держава зменшила їх видатки на школи. На Моравї і в Галичинї відносини, пануючі в середних школах суть дійстно сумні. Мусимо мучити ся з переповненими, дійстно монструальними школами, котрі через переповненє дійстно не можуть сповнити своєї задачи. Що-до браку учителїв, то специяльно в Галичинї панують дуже сумні відносини. Є там 274 неуквалїфікованих учителїв, між ними навіть медики і правники. Через те треба в Галичинї підвисшити річну субвенцию на образованє учительских сил. Що-до жаданя, аби до іспиту зрілости додати релїґию, то міністер звертає увагу, що в цїли улекшеня сего іспиту усунено всї ті предмети, котрі вимагають великого напруженя памяти. Именно усунено: природничі науки, релїґию і психольоґию, хоч ті предмети найлїпше показали би, чи ученик уміє самостійно мислити. Примір Прус нічого не доказує, бо як раз тепер іспит з релїґії буде там знесений. Важанє, аби підручники науки релїґії скорочено, буде сповнене. Обовязкова наука історії родинного краю може бути заведена. Розходить ся лише о се, як ту історию будуть учити. При єї помочи ученик повинен виробити собі здорові політичні погляди. Що-до обовязкової науки новочасних языків, то знанє великого числа языків цїлком не рішає о образованю. Однак в тій справі вже роблять ся у Відни проби.

П. Берґер поставив внесенє, о зредукованє буджету середного шкільництва о суму призначену на ческу ґімназию в Опаві і словіньску в Цилеї. В поіменнім голосованю принято цїлий буджет 239 голосами против 144. Серед великого напруженя приступлено до голосованя над резолюциею Штірка в справі цилейской ґімназиї. Італійці, котрі мали голосувати за резолюциею, поставили внесенє, аби рівночасно з голосованєм над внесенєм Штірка, зарядити голосованє над їх внесенєм о перенесенє хорватской ґімназиї з Пісіна. Се внесенє упало. Се рішило справу цилейской ґімназиї. Італійці віддали голоси против резолюциї Штірка і она упала більшостю 33 голосів. На лавках Німців счинив ся страшний крик і сміст. Президент перервав буру заявою. Alles ist erledigt. Посли роз'їхали ся, не почувши навіть від президента традиційного „веселих свят“.

О рускій університет у Львові.

(*Дальше*)

В р. 1862 системізовано дві рускі катедри на правничім виділї для предметів судейского іспита і обіцяно установити ще дальші дві катедри рускі на тім виділї. Найвисшою постановою з д. 4 липня 1871 знесено обмеженя що-до руских і польских викладів і постановлено, що кождий доцент має право викладати по руски або по польски, оскілько знає одну з тих мов. Так само відпали всякі обмеженя що-до здаваня державних іспитів в одній з краєвих мов. Заведенє обох краєвих мов до викладів мало також вплив на урядовий язик, бо розпорядженє міністерства з д. 11 липня 1871 ч. 523 постановило, що академічні власти мають без обмеженя принимати рускі і польскі подання і полагоджувати їх в сих мовах. „Отже обі краєві мови стали урядовими для сторін. Таким чином став університет утраквістичним, польско-руским. Сего характеру его не нарушила також найвисша постанова з д. 27 цьвітня 1869, котра увела в університеті польске урядованє в тім самім обемі, як се стало ся наслїдком найв. постанови з дня 4 червня 1879 в инших урядах краю. Зазначити також треба, що академ. сенат в ухваленім д. 16 грудня 1878 письмі до міністерства просвіти в справі заведенія польского урядового языка виразно зазначив, що права рускої мови мають бути ненарушені, так що рускі подання мають бути полагоджувані в рускій мові і так само катальоґи і сьвідоцтва з кольоквій мають бути для руских професорів печатані по руски.

Що шкільна управа хотїла також і на будуче заховати утраквістичний характер львівского університету, видно і з того цїлком ясно, що при спольщеню німецкого університету в Кракові в р. 1870 виразно постановлено, що крім польскої мови жадної другої не має ся там уживати, з одним лише виїмком німецкої при викладах німецкої мови і літератури. Противно для львівского університету признано для викладів обі краєві мови. Дальшим доказом, що шкільна управа хотїла й на дальше заховати утраквістичний характер львівского університету, є іменованє д-ра Алекс. Огоновского звичайним професором для цивільного права з руским викладом. Сталось се д. 3 цьвітня 1882, а в дотичнім рескрипті міністеріяльним находить ся застереженє, що давнійші розпорядженя що-до рускої мови остають в силї мимо допущенія польскої мови до викладів і що міністерство лишає собі право також на будуче видати дальші розпорядженя. Се видно також з „Історії львівского університету“ проф. Старжиньского, котрий, згадуючи про указані нов. исше міністр. рескрипти жалісно замічає, що той рескрипт можна би уважати за побіду ідеї виключно польскої викладової мови у львівскім університеті, коли би не найвисша постанова з 4 липня 1871 р., котрої рескрипт міністр. не може нарушати. Таким чином той рескрипт з формального боку не вистарчає для бажаного п. професором ідеалу виключно польскої викладової мови, а так само і з мериторичного боку не може він его вдоволяти, скоро шкільна управа застерегла собі право що-до викладової мови видати дальші розпорядженя.

З того права скористала шкільна управа, коли найвис. постановою з д. 31 марта 1893 системізувала звичайну катедру для історії з рускою викладовою мовою; а в р.

Найлїпші французькі папериці циґаретові

„LE GRIFFON“ Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 158 4-26

Найлїпші французькі тутки циґаретові

1900 зробила дальший крок в постепенним розвою руского університету, установляючи надзвичайну катедру для церковної літератури з оглядом на новійшу руску літературу.

Але три рускі катедри на фільозофічнім виділі і по дві на правничім та богословскім не заспокоюють дійотних культурних потреб руского народу; а в остатних часах пробовано навіть обмежити права руской мови, признані найв. постановою у львівскім університеті та тим змушено всіх руских студентів до опущени львівского університету, о чім в сій палаті вже кілька разів була бесіда. Не хочу розводити ся над тим, які трудности і перепикоди робить ся в тім університеті Русинам, коли ходить о габілітацию якого руского доцента; о сім говорив я вже кілька разів докладно так в сій палаті, як і в буджетовій комісиї. Позволю собі лише замітити, що декотрі польскі професори не дармо учили ся у своїх попередників, у німецких професорів львівского університету, так що змагання Русинів спиняють і поборюють тими самісенькими арґументами і викрутами, як їх попередники. Аж кортить навести тут деякі, також і для сеї палати цікаві місця із згаданої вже істориї львівского університету, написаної проф. Старжиньским; але з уваги на сю і так довгу дебату згадаю лише дещо. Згадано там про рескрипт тодішного намістника ґр. Голуховского, звернений до ректора університету. В тім рескрипті намістник тим узасаднює потребу заведени польскої викладної мови, що тим способом польскій мові відкрив ся широке поле розвитку і вдоволить ся письним практичним потребам; в тій цілі вимагає системізовання двох або трех надзвичайних катедр. Але коли Русини виступлять з такими домаганнями, тоді нам на се відповідають, що перше повинен габілітувати ся спосібний доцент і якийсь час викладати, аж тоді можна буде приступити до системізовання катедри. Дальше кажуть нам, що університет не має служити практичним потребам, лише строгій науці. Від руских доцентів вимагає ся, щоби приступали до габілітациї готові учені; і через те двох кандидатів не допущено до габілітациї, хоч вони на підставі тих самих розвідок, не принятих львівским університетом, габілітували ся в иних університетах і викладали там з успіхом.

Змагання Русинів до постепенного утворення руского університету зводить ся до національної аґітациї, а роблені Русинам перепони виправдує ся тим, що польска мова не може нічого з набутих у львівскім університеті прав стратити; отсе такі самі арґументи, які в 60-их і 70-их роках висували против польских професорів їх німецкі попередники. Те саме відносить ся до польского дневникарства: „Gazeta kościelna“ у Львові застерігав ся проти заложени руского університету у Львові, бо міг би він стати ся огнищем москвофільской аґітациї; а півурядова „Gazeta Narodowa“ з обуренем указала на те, що Русини думають спроваджувати руских професорів з заграничних університетів, які учать в росийских університетах (в Київі, Одесі, Харкові і т. д.), хоч і Поляки не цурали ся професорами, спровадженими з Росиї і Прус (Д-р Грек: *се були польскі професори!*). Але й рускі. (Д-р Грек: *А ви читали „Галичанина“, котрий хоче російского університету?*). Сего ми не бажаємо, а хочемо руских викладів, не росийских. Впрочім се не є арґумент, пане доктор. (Д-р Грек: *Се-же були польскі учені*). Се були рускі учені. Я можу вам назвати імена тих професорів руской народности в Київі, Харкові, Одесі, Казані і Петербурзі. (Д-р Грек: *Але вони там не викладали по руски*). Так! І проф. Охенковский в Вестфалії не викладав по польски, а проф. Дибовский приїхав з Росиї, де не викладав по польски. (Д-р Грек: *Дибовский був в Сибірі; там нема університету*). Такими арґументами не зайдете далеко.

(Конець буде).

Демонстрациї въ Фінляндії

набрали широкого розголосу. „Газета фінляндска“, значить, офіціальный орґан, так розказує про ті выпадки:

Указом въ дня 29. червня 1901 р. оголошено новый законъ о войсковій повинности для велик. князества финляндского. Треба знати, що до того часу фінляндскій поляки выконували лише територіяльну службу, прим. як австрійска краєва оборона, та новый законъ призвавъ Фінляндцівъ до службы хоть бы де въ цілій россійскій имперії. Те не могло подобатись Фінляндцимъ, котрі все числили на свою законами запоручену окремішність. Тому зачали збиратись вызначнійші патріоты до Гельзінґфорсу и по приватныхъ нарадахъ уложили 17. серпня проклямацію до пасторівъ, въ котрій ихъ завзывали, щобы они послужили добрымъ примѣромъ та не оголошували парохіянамъ въ проповѣдниць, як того домагає ся право, того маніфесту о войсковій повинности, щобы тымъ способомъ не дати ему навѣть тѣни правной силы.

Вслѣдъ за сею проклямацією зачали середъ людности розповсюднювати другу п. заг.: „Якъ належить поводити ся въ справѣ войсковой повинности“, въ котрій мовъ бы то парохіяне просять своихъ пасторівъ, щобы того маніфесту не оголошували, бо якъ бы до того прийшло, що котрый начне его вѣдчитувати въ костелѣ, запротестуютъ всѣ и выйдутъ зъ костела. Кромѣ сихъ проклямацій показало ся въ краю велике множество найрізнѣйшихъ брошуръ и письмъ, печатаныхъ головно въ Штокгольмѣ и Штетинѣ, въ котрыхъ представлено населенню новый законъ о войсковій повинности тенденційно и невѣрно.

Пішовши за указаною въ наведеныхъ проклямаціяхъ програмою, богато пасторівъ не оповѣстило маніфесту по костелахъ и звинялись одні, що внесли просьбу до царско-фінляндского сенату о звільненє ихъ вѣдъ того обовязку, другі заявили прямо, що не можуть признати маніфестови силы и значѣня права, тожъ не можуть его оповѣстити народови въ суперечь своїй совѣсти и złożenій присязѣ. Фінляндскій сенатъ вѣдкинувъ просьбу пасторівъ и поручивъ консисторіямъ починити вѣдповѣдній кроки, щобы се право якъ найскорше оголосити.

Зъ того часу, коли выпечатано той маніфестъ въ „Сводѣ законовъ“ та розіслано по цілій Фінляндіи, скористала аґітація, підготовивши до опору вилывову інтеліґенцію, а по декотрыхъ громадахъ навѣть и самъ народъ. Тожъ коли прийшло до вѣдчитувани маніфесту по костелахъ звертали ся одиниці, переважно зъ интеліґенциї, до пастора и жадали въ имени парохіянъ, щобы не читавъ „документівъ, выданыхъ не въ дорозѣ установленій основными законами“; де-инде знову переривано читанє співомъ псальму: „Господь наша сильна оборона“, або всѣ галасливо выходили зъ костела. А бували навѣть случаї, що насильно проганяно зъ костелівъ, выривано пасторамъ документы, а обжалуваныхъ опѣсли мѣщеві суды — увільняли

Помимо категоричного приказу сенату и епископівъ, деякій пасторы таки не вѣдчитали маніфесту, за що потягнено ихъ до одвѣчальности; а до вѣдчитани маніфесту долеґовано пасторівъ, що не мають своихъ окремыхъ парохій. Такъ прим. пасторъ Гальме мавъ въ одномъ зъ гельзінґфорскихъ костелівъ вѣдчитати маніфестъ 16, а въ другомъ 23. лютого. Заледво зачавъ пасторъ 16 лютого читати маніфестъ, ажь тутъ зібрала ся округъ него ґрупа мальконтентівъ підъ проводомъ редактора дневника Päivälehti, Ero Eka, котрый и заявивъ: „Въ имени фінського народа просимо не читати маніфесту и зійти зъ проповѣдниці“, а дальше процелось: „Всѣ зъ тымъ годимось!“ и начато співати: „Господь наша сильна оборона“, такъ що пасторъ мусѣвъ перестати читати.

Участниківъ демонстрациї вѣзвавъ комісарь поліційный до циркулу, щобы списати зъ ними протоколъ. Они не услухали комісара и приставлено ихъ поліціянтами. По переслуханю всѣхъ задержано въ арештѣ. Середъ арештованыхъ найшовъ ся ректоръ шведского ліцея Бонсдорфъ, адвокаты: Гартманъ, Валінъ и инші, котрыхъ по списаню протоколу пущено на волю. — Коли-жь слѣдуючої недѣлѣ т. є. 23. лютого пасторъ Гальме въ другомъ костелѣ мавъ вѣдчитати маніфестъ, перешкодивъ ему той самъ Бонсдорфъ крикомъ: Пасторови не вільно читати постановъ о войсковій повинности, бо они незаконній, выданій не приписаною дорогою и мы протестуємо противъ ихъ вѣдчитани“. До той заявы привлучили ся парохіяне зъ окликомъ: „Не можна щось подібного вѣдчитувати!“ стали співати: „Господь наша сильна охорона“ и не допустили пастора Гальмого до вѣдчитаня маніфесту.

Коли люде выйшли зъ костела вѣзвала поліція головныхъ демонстрантівъ до циркулу поліційного для списаня протоколу. Ихъ окружила товпа народу, котра мимо вѣзванъ поліції не уступала та товаришила задержанымъ аж до циркулу. Тамъ всѣ задержались та затамували приступъ до сусѣдныхъ улиць. На всѣ вѣзваня поліції до розходу товпа вѣдповѣдала окликомъ „гурра!“ такъ що треба було призвати кінну поліцію, що розігнала товпу, а кілька осібъ за опоръ приарештовано.

Мѣжь вѣзваными до циркулу для списаня протоколу були мѣжь иншими: Ректоръ Бонсдорфъ, магістри фільософіи: Гуго Блюмквістъ и Генрихъ Столь, урядникъ фінляндскои губерніи В. Гольмберґъ, секретарь сенату Еміль Фурнгельмъ, котрый по бивъ палицею комісаря поліції, кілька осібъ зъ посередъ школьной молодѣжи и инші. — Всѣ протоколы, въ тій справѣ списаній, переслано мѣскому урядови въ цѣли потягненя винныхъ до судовой одвѣчальности.

Такъ выглядає офіціальный рапортъ зъ голосныхъ розрухівъ тамтого мѣсяца въ Гельзінґфорсѣ, котрыми Фінляндцѣ протестували противъ загарбаню Россією ихъ автономіи, яку имъ заприсягали колишній володѣтелъ.

Телеграмы.

Вѣдень 22 марта. Цѣсарь повернувъ вчера вечеромъ зъ Будапешту. — Комісія для австро-угорскои угоды хоче правительство падати характеръ перманентности, щобы зібравшись по Великодныхъ святахъ могла радити вжь до осени.

Будапешть 22 марта. Бувшій президентъ кабінету Кольоманъ Тісa захорувавъ небезпечно. Лѣкарѣ стратили всяку надѣю и кождої хвилѣ сподѣваютъ ся катастрофы.

Парижь 22 марта. Figaro оголошує кільска документівъ въ справѣ послѣдного франко-турецкого конфлікту, та зъ нихъ показує ся, що Россія підтримувала акцію Франції у султана. — Міністеръ справъ заграничныхъ Делькассе заинтерпельованый, яка роля припадає французско-россійскому союзови супротивъ англійско-иманьского договору, обѣцявъ въ понедѣлокъ вѣдповѣсти.

Барцельона 22 марта. Вчера прибули сюда зъ Мадриду контръ-адміралъ Різеръ зъ офіцирами австроугорскои ескадры. На двірци повитала ихъ рада мѣска и представителѣ властей. Вѣдси удасть ся ескадра до Тульону.

Вашингтонъ 22 марта. Изъ змѣсту французско-россійскои ноты въ справахъ хіньскихъ заключають, що и тѣ державы хотять придержуватись що-до Хінъ політики вѣльного для всѣхъ приступу.

Берлинъ 22 марта. Въ парламентѣ указувавъ пос. Генсбрехъ, що польскій роботники въ надреньскихъ провінціяхъ пересякли на скрѣзь соціялізмомъ. Тому могло бы зарадити добре духовенство, та лишь не польске. Міністеръ вѣроисповѣдань додавъ на те, що Поляки домагають ся установленя своихъ священиківъ въ чисто-нѣмецкихъ сторонахъ, однакъ правительство не може згодити ся на творенє польскихъ островівъ середъ нѣмецкого моря.

Лондонъ 22 марта. Въ нашій палатѣ назвавъ Ірландець Дільонъ Чемберлена проклятымъ брехуномъ. Коли-жь на вѣзване председателя не хотѣвъ цофнути такои обиды, палата ухвалила выключити его на цѣлый мѣсяць. Посолъ остановивъ салю середъ оплесківъ Ірландцівъ.

Тегеранъ 22 марта. Мѣжь Россією а Персією наступивъ новый договоръ, на підставѣ котрого Персія одержить 10 міл. рублівъ позички, а Россія буде могла будувати нову зелѣзницю зъ Тегерану до Тебрісъ.

Царгородъ 22. марта. Османъ баша, що утѣкъ передъ двома роками передъ обавою кары и перебувавъ въ Єгипті, звабленый підробленымъ письмомъ, мовъ бы султанъ его помилувавъ, прибувъ сюды, де его зараз арештовано.

Пекінъ 22. марта. Посолъ россійскій набувъ для Россіи дуже значні поклады соли въ Манджурії умовившись въ тій справѣ зъ княземъ Чіномъ. Однакъ віцекороль Чілі хоче собѣ заховати вільну руку и противить ся тому укладови.

Сладки на потребы академ. молодѣжи.

На руки Адміністрациї „Дѣла“.

О. І. Бабій 2 К. о. В. Левицкий в Темерівцях 4 К. Станиславівскі парохіяне Княгинина 34·50 К. Др. І. Ярема в Старім Самборі 3 К. С. Оноферка учительна в Зубові 5 К. о. С. Ломницкий в Гіряниї 6 К. о. Л. Шефер в Болшові 16 К. Марійка Чапран в Витяниї за Січень, Лютий і Марець 3 К. В. Гузар в Коломиї 4 К. о. П. Шанковский в Копичинцях 20 К. С. Паварі І. Мігалек у Львові по 1 К. І. Саварин в Мельцу 1·24 К. Любов Витяницка в Прокураві: від себе 10 К, від пані Саватовичевої з Шепор 4 К, від Марії Саватовичівної 1 К, від тепорских школяриків 2 К, разом 17 К, о. І. Косоноцкий в Залїскій волі 4 К. С. Єфремов 40·48 К. В. Білецкий у Львові 6 К. Разом 168·22 Корон.

Справы церковні.

Пишуть намъ зъ духовныхъ кругівъ:

Єдина гадка, порушена в ч. 53! Лише петиціями всего духовенства до римского престола можемо добити ся свого права. Конечна річь выготовити петицію (о се горячо просимо Вп. Допысувателя зъ ч. 53-ого), въ котрій основно розвести треба всѣ наші потребы и жадання и розіслати ви по деканальныхъ урядахъ (кошты духовенство охотно уверне), а по обговореню и підписаню на соборчикахъ внести ви черезъ свои Ординаріяты. Другу петицію треба выладити до епископівъ о скликанє провінціонального собора. Утворенє патріярхату є конечне, щобы и угорскихъ Русинівъ ратувати! Найменшои справы не треба позабути!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Засѣданє Головного Виділу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся в понеділок 24-ого н. ст. марта о 7 годині вечером.

(+) В доповненє справозданя зі зборів **філії „Просьвіти“ в Рогатині**, поданого в 49 ч., дістали ми отсе письмо:

В дописи (ч. 49) про загальні збори філії „Просьвіти“ в Рогатині, що відбули ся дня 27 лютого с. р., призабув пов. дописувателъ згадати о внесеню ч. господаря, Антона Воробця, котрий по причині, що Вч. о. Іоан Маркевич з Юнашкова опускає наш повіт і переносить ся до Дарахова в Теребовельщину, — указав в своїй красній бесіді на заслуги Вч. о. Маркевича, сего невтомимого робітника на ниві народній. Жадна праця, жаден рух народний не обійшов ся без его ініциятиви і співділани; его то головно була перша гадка перед 11 літами заложити філію „Просьвіти“ в Рогатині, котра дотепер розросла ся в 40 читалень просьвітних і сповнив свою задачу з великим пожитком для нашого народа. О. Маркевич є знатоком-спеціялістом и пчільництві і садівництві і сам плекав у себе велику пасїку і садок молодини, а на зборах удїлив своїх відомостий другим. Дятого п. А. Воробець в імени селян висказав глубоку вдячність для сего многозаслуженого Мужа і виїс, щоби загальні збори ему надали почетне членьство філії „Просьвіти“ в Рогатині; а що о. Маркевич в короткім часі опущає наш повіт, то висказав внескодавець в імени всїх желав, щоби на новій парохії Г. Бог кріпив его здоровле, через неутомиму працю підірване (бо і тепер не міг бути на зборах), а щоби еще довгі літа міг працювати для добра Руси! Численний збір принив з великим одушевленем сей внесок і не скоро умовкали окліки: „честь ему, слава ему!

Вибрані на сих зборах три делеґати явили ся дня 14 с. м. в писано поважанім домі Вч. о. Маркевича і вручили ему грамоту почетного членьства, оправлену в красно мережану (нїжною женьскою рукою) теку при отвітній до хвилї краснорічивій бесіді. О. Маркевич, як ніколи не шукав почести і похвал, так і тепер відмагав ся, що тая почесть є незаслужена, та дякував за тую милу для него несподіванку.

В особі о. Маркевича тратить Рогатинщина перворядну силу, котру не так легко заступити, бо були хвилї, особливо в таких трудних позициях, як при комісіях виборчих, в раді повітовій, при комісиї оцінковій особ. доходового податку, що він перший умів скоро орієнтувати ся, кождому правду в очи сказати і був неустрашимим оборонцем інтересів народних. Щаслива Теребовельщина, що на своїй ниві народній повитає нового труженника, котрий хоть немощний тїлом, але кріпок духом, великий умом!

Що-до вечериць в честь Шевченка, треба замітати, що головним ініціятором концерту був пос. д-р Могильницкий. Він щиро занявся приготованнми до концерту: постигав сили сьпівучі з повіта, відступив своє помешкане на проби хору, занявся уряджевем салї, котре вийшло прехорошо, взагалї не жалував своєї працї, заходу і видатків, щоби лаше вечериці як найлучше удали ся. За те треба віддати честь, кому належить ся.

(+) **В Комарні** заложено добродійне товариство „Братство св. Николая“, затверджене перемиским еп. ординаріятом д. 27 сїчня с. р. до ч. 237. Ціль товариства є: підпомагати крайно біднихъ громадян Комарна руского обряду і руської народности без ріжниці стану. Братство передовсїм буде служити своєю помочию бідній талановитій молодіжи. Досі мав воно невеликі фонди, бо всего маєтку мав до 200 К; однако вже й в сїм році помагав двом гімназіяльним ученикам, одному у Львові, а одному в Перемишли, доплачуючи за них по кілька корон місячно за станцию. С надія, що з часом розвинесь воно красше, то й діяльність его буде більша.

(+) Заходом **читальні „Просьвіти“ в Надвірній** відбули ся д. 2 лютого с. р. в ратушевій салї Тарасові вечериці. Салї була переповнена, що й стояти не було де. Між зібраними було богато селян (найбільше з Гавриловки і Царищ), хлопці школярі з Заріча і сила місцевих міщанок і міщан в своїх поважних прадідівских одягах; міщани брали також живу участь в уладженю вечериць і в хорах. Голова читальні о. Гінбовицкий з жаром і з серцем виголосив патріотичну промову, котра зворушила всїх. Хори міщані і мужеські, як „Привіт Тарасови“, „Дніпре реве“, „Чом річенько“, „Гамалія“, „Живем, живем“, „Летїв орел“, „Калина“ — вийшли дуже гарно і нагороджувались оплесками, а декотрі мусїв хор повтарити. Дуже гарний відчит мала п. Січиньска, учителька з Лоєвої (дочка бл. п. бувшого посла). Деклямациї п. Вільчківної, п. Устиновича і міщанина Андріовича заслугують на повну похвалу. Найбільші заслуги коло уладженя вечериць поклали оо. Гінбовицкий і Лятишевский та п. Устинович (внук поета), котрий знаменито управляв хорами (лише одним — „Чом річенько“ — управляв п. Січиньский), і пп. Борисевич, Грабовеньский та Чесник. На комерсї повстала гадка заложити „Надвірнянського Бояна“, і зараз вибрано комітет, що має гадку сю увести в житє; до комітету належать: п. Вас. Борисевич, п. Ів. Устинович і д-р Мик. Лагодиньский з Делятина. Досить, що Надвірнянщина підимав ся до житя!

(+) В справі концерту **„Снятиньского Бояна“**, з котрого подали ми в 49 ч. справоздане нашого дописувателя, дістали ми ще три письма, почасти простуючі, почасти доповняючі первістну допись. І так барітоніст, що виступав в концертї, зве ся не Клюк, а Юліян Брик. Члени „Бояна“ є в більшій половині місцеві. На концерт з'їхало ся гостий з околиці богато, бо самих сьвященників (окрім місцевих) було 8 з родинами, так що заняли до 30 крісел, а було також богато сїльских учителїв і учительок, отже на околицю нема що нарікати. Вінци великі похвали віддають так голосам як і сольовим сьпівам пань: Гуменюкової, Шепаровичевої, Лелетівної і Шатиньскої, котра приїхала з подальших сторін зза Городенки. Сьпівачки сї не тілько богато причинили ся до сьвітности концерту, але й взагалї позавидувати можна „Снятиньскому Бояновi“ таких сил.

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій
Истнуючій вѣдъ 30 лѣтъ підъ фірмою
Маґазинъ Галицкарскій Юдерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гельмгязову 4. Львовъ.

(+) **В читальни „Просьвіти“ в Карлові** відбув ся д. 15 лютого с. р. вечерок в память Тарасової смерти. Вступне слово мав місцевий парох о. Іляр. Курпяк; відчити мали селяни Василь Волощук, Дмитро Калитчук і Артемій Кузик. Відчит про житє Шевченка і его любов до України тронув усіх до живого. Деклямації селяни випали дуже добре, особливо знамените відчитаве „Нечитальника“ викликало неописану веселість. Верхом усего був хор Карлівских селян. Очам і ухам не хотілось вірити, коли чуло ся, як знаменито селяни під управою свого невтомного і незрівнаного в тій штуці пароха свого відспівували богато трудних творів, які має ся нагоду почути хиба на продукциях лїпших мійских „Боянів“.! Народу було так богато, що сали читальні не могла всіх помістити. Наконець парох з сусіднього села Видинова о. Попель в довшій горячій промові висказав признанє Карлівскому хорови і заохоту, з чого виказала ся оживлена патріотична розмова, в котрій забирали голос селяни.

Дня 9 с. м. в сиропустну неділю о год. 2 по пол. обходила Карлівска читальня 25-лїтний ювилей папи Льва XIII. В програму входили: вступне слово і відчит пароха о. Курпяка, деклямації і хори. Сали була заповнена селянами і інтеліґенциєю з Карлова і сусідства. Хорами одушевляли ся зібрані, виражаючи живими оплесками своє вдоволенє.

Завдяки трудам о. Курпяка зібрали ся також в сусіднім Видинові охочі до науки нотного сьпіву. Провід в тій науці веде сам о. Курпяк, а ученик его, молодий селянин і дяк з Карлова удїлне науку. „Наука — пише о. Вас. Попель з Видинова — поступає хорошо, і я надїя й мені діждатись хорального сьпіву в церкві — ну, і Шевченківских вечерниць. Кому Бог дав сьпівацкий талант, най працює за приміром Вел. о. Курпяка, най ділить ся своїм талантом з своїм народом!“

НОВИНКИ.

— **Руский народний театр**, перебуваючи в Станїславові, заповідає дальше отсї виставп: В понеділок дня 24 марта „Шаланпло“, комедия в 5 актах К. Глиньского; у вівторок дня 25 марта „Наталка Полтавка“, народна оперета в 3 актах І. Котляревского.

— **Перше руске жіноче Віче** відбуде ся вже в второк дня 25. марта в комнатах „Рускої Бесїди“ в Станиславові. Важні хвилї в житю нашого народу і велика задача сестри, подруги, матери, в розвою і борбі народній кличуть нас, рускі жінки, до чим скорійшої орґанїзациї для пізнанп величної задачі жінки Русинки. Тож кличемо Вас з усіх сторін прибувайте, жінки-по.естри, на **перше наше Віче**, на перший наш прилюдний виступ; най нікого на тій нарадї не забракне. Остатний вже час і для нас приступити до чинної участи в народній роботї; а початком і голосною манїфестациєю най буде се віче, де пізнамо ся, з'єднаємо ся і загрімось до працї для дорогої вітчини — Руси-Украіни. Просимо також Вп. мужчин о численну участь. Початок віча точно о 3 годині з полудня. Того-ж дня точно о 7½ вечером відбуде ся представленє пробуваючого тут руского народного театру під зарядом п. Губчака. З нагоди жіночого віча вибрано на сей день славну „Наталку Полтавку“, котру то наші артисти так сьвітло виставляють. Зараз по вистані о год. 9½ відбуде ся у вічених комнатах „Рускої Бесїди“ комерс. На Віче, представленє і комерс маємо честь всіх Вп. Родимців найгорячійше запросити. — *Комітет.*

— **Анкета для санації краєвых фінансів.** Наслїдкомъ ухвалы сойму скликав краєвый выдїлъ на 24 с. м. о год. 11 передъ полудньомъ анкету посольску для обдуманя способів, якими бы можна достаточно заосмотрити фондъ краєвый. — До участи въ анкетї запрошені послы: Д-ръ Юл. Дунаєвскій, Дав. Абрагамовичъ, Ад. ґр. Голуховскій, Стан. ґр. Бадені, д-ръ Волод. Козловскій, д-ръ Юл. Лео, д-ръ Іос. Мілевскій, д-ръ Євг. Олесницкій, Альб. Райскій, д-ръ Фр. Шашковскій, Фр. Крамарчикъ и Тад. Романовичъ. Намѣстництво деклїговало до анкеты радника двору ґр. Волод. Лось. Наради будуть відбувати ся въ сали краєвого выдїлу.

— **Раду въ мѣсточку Тлустомъ** розвязало намѣстництво на внесенє краєвого выдїла зъ причины лихои господарки. Дотеперїшный начальникъ громады Гаврило Боднарь стративъ активне и пасивне право выбору на три роки. Управу мѣсточка повѣрено Генрихови Арбесбаверови, аґентови крак. Товариства убезпечень зъ прибраненъ 6 радниковъ.

— **Подяка.** Концерт, що відбув ся дня 7 марта в Кракові в честь Т. Шевченка, дав нагоду пізнати чужинцям нашу пісню. Та те, що він випав так величаво, не заслуга одних лише Краковянів. І тому почуваємо ся до милого обовязку зложити щиру подяку тим нашим Родимцям, що прибули нарочно до Кракова, аби допомочи у звеличеню памяти Кобзаря. На сім місци дякуємо сердечно нашому Професорови д-ру Грушівському, Вп. П. Лопатинській, Богданови та Вп. Олї Дяковим і Вп. Яворському, що прибули з Відня, як рівнож усім тим нашим Товаришам, що брали участь в хорових сьпівах. — За Комітет: *В. Темницкий. В. Барчак.* Краків, 21 марта 1902.

— **Нападъ на о. Теофіла Царевича.** 74-лїтнього приходника въ Кобыловолокахъ коло Теребовлї, въ ночи на 11 сїчня с. р., о чомъ мы въ своѣмъ часѣ згадували, найшовъ свій епільоґъ оногды передъ судомъ тернопольскимъ. Доказано, що напастникомъ бувъ Иванъ Нагончій та що священика ранивъ небезпечно ножомъ въ шию; по переведеній розправѣ засуджено его на рікъ тяжкои вязницї.

— **Зъ Народнои Торговлї.** Вино веселить серце чоловѣка, але лишь вино добре; тому поручаємо на Свята вина наші: австрійскій, угорскій, реньскій и французскій, дорожній у фляшках, таньший також на мѣру въ цѣнї вѣдъ 1 кор. и высше. Вина наші оригінальній, чистій, приємній въ смаку, конкурують такъ що до якости якъ и цѣны зъ найбольшими торговлями винъ; тому можемо ихъ смѣло припоручити и надѣємо ся, що вино на свята всї у насъ собѣ замовлять.

— **Дрібни вѣсти.** Управу греко-орієнт. митрополи на Буковинѣ обнявъ по смерти Арк. Чупєрковича Волод. Рента, епископъ радовецкій. — Адвокатъ д-ръ Дулѣмба зъ Львова кандидує въ мѣсть Тернополь-Бережаны до рады державної на мѣсце уступившого Цвіклінського. — Будова зелѣзничого шляху Самборъ-Ужокъ розпочне ся ще сего року. — На шляху Львовъ-Самборъ вже розпочато на ново заставовлений зимою роботы.

Маттонія Гіссгіблєр. З надходом весни розпочала ся наново загальна розсилка сеї нашої знаменитої щавы. Запотребована мінеральних щавы задля їх користного впливу на цілий людский організм постійно зро тав а особливо в жемо поручити наші натуральні, як кат чні, гіссгіблєрські щавы до щоденного ужитку як и напису лїкаря, для приготовленя до лїченя в слїдуючих купелевих місцях: Карльсбаді, Марієнбаді, Фляшенбаді, Гейлацких і т. д.

Посмертний ✝ оповѣстки.

Зофія з Зарицких Боберска, сестра бл. п. Антона Зарицкого, пароха Остри, упокоїла ся дня 17 марта в 78 році житя в домі свого сина Емилія, пароха Суходолу. В. е. п.!

Наука, штука и література.

— **Марш „Соколів“.** У нас загально відчуває ся потреба маршових та бойових пісень. Ту потребу в части старає ся заспокоїти п. Я. Ярославенко, що видав перед роком фортепіянову композицию имну „Ще не вмерла“, а тепер скомпонував на один голос і випустив у сьвіт „Марш Соколів“; дістати его можна по дешевій цїні 10 сот. в „Рускім Соколї“ у Львові. Весь дохід призначений на прапор львівского „Сокола“.

Надболяче.

Доцент університету

Д-р Роман Рещкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. Крашевского 3. Телефон 583.
88 4—12

Д-р І. МОШКОВИЧ

перенїс ся з Тернополя до Львова, улица Красїцких 8, ординує від 3—5 год.
121 5—8

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайнреб

б. довголїтний асистент ґінекол. клїніки *проф. Ляндава у Відни* ординує від 3—5 ул. Сикстуска ч. 23.
245 1—10

Змѣна льокалю! Змѣна льокалю!

Дрогерія Емануила Шенкера

перенесена зъ днемъ 28 лютого до дому при ул. Ягайлоньскій 4.
210 3—8

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.



Маттонього Гіссгіблєрска щавова вода. 54

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ ґіпотечный

Вѳддѣль депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнні папіры и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѳмъ того заведено на взоръ загранічныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковій

Safe Deposits)

За оплатою 35 до 35 зр. м. к. рѳ , де позитарь одержує въ сталевѣй панцирнѣй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пѳдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно и дискретно* можна переховувати свої майно або важні документы.

Въ тѳмъ напрямѣ ґіпотечный Банкъ поробивъ якъ найдальше идучій заряджена

Принесы вѳдносячій ся до того рода депозитовъ можна одержати безплатно въ депозитовѳмъ вѳддѣлѣ.
374 [2]

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плантаціяхъ площа Галицкои



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, микроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣричій піопы, лїбелї, манометры и. т. и.**

Уряджене дешифрівъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше
4158

ЛИПИЦЬ

въ ресторациі НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА, улица Трибунальска ч. 12 дѳмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снїданя.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажені легки	12 „
Фляки	12 „
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаски зъ хрѣномъ	8 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ съ абонаментъ	40 „

Вина наші ориґінальні въ найлїпших родах по най умѣреннѣйших цѣнах; для повности, що походять зъ моихъ ресторациі, даю вѳдбираючимъ марки. — Найлїпше пиво по найдешевшихъ цѣнах початая вѳдъ 40 кр. литра.

По театрѣ все отворено, въ великій выборѣ страва и напитковъ взимнорочна кухня.

79 348—?

Зъ высокимъ повазанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручає в найбільшім виборі

дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало низких цінах.
184 2—?

Дивна новѳсть!

325 штукъ за 1 зр. 95 кр.

Прегарный годинникъ зъ хорошимъ ланцушкомъ йдѣ точно въ 8 рочи. порукою, величина Laterna Magica зъ 16 гарными образками, і дуже гарна шпилька до краватки зъ имітов. бріліянтомъ, 1 и егарна кодія зъ орієнт. перелъ, модна женьска окраса зъ нат. камнемъ, 1 хорошій сребрный кулярес, 1 екст. цитарнічка зъ бурштиномъ, 1 гарнітуръ спинокъ до сорочки и манштетовъ, 1 сцяворикъ, 1 прен. товаютове зеркальце въ белът. скалъ въ етуи, 10 предметовъ до ужитку при перецвцѣ, и 200 штукъ рѳзныхъ дома потрѣбныхъ предметовъ. Тій препышний 325 шт. зъ годинникомъ, що самъ тій грошѣ варть, можна одержати за надбосланемъ готовки або почтовымъ побранемъ 1 зр 95 кр. въ магазинѣ.

С. КОГАНЕ, Краковъ, P/872.

За недогѳдне грошѣ звертають ся. 116 1—2

100 до 300 зр. мѣсячне

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и честно, безъ капіталу и різика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папѳровъ державныхъ и льосовъ. Згодошенія до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST 96

Фабрика капетюхів

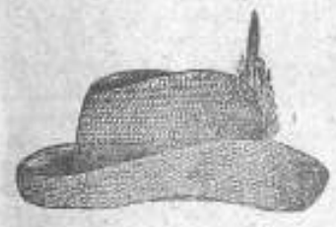
під фірмою

Антін Кафка

(давнійше А. Кожелюжек)

у Львові улиця Галицка число 4

(побіч катедри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і циліндр и власного виробу в наймодніїйших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і циліндри Р. С. Габіта, цілком легкі циліндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоренові з абрики А. Піхлера в Граду і ин найдешевші капелюхи для дітей.

Цінники на жадане даром і оплачено. 2 2 2—8



Для канарків

гарценьских, рінак літний, канар, овес лущений, жит. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 14. 42 12—52

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

поручає по цѣнах умѣренных

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовлена зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присылаємо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои ѳірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентѳвъ ани похатникѳвъ не высылаємо. 582 24—?



ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВѲВСКЕ

Photo-Plastikon

(46 разѳвъ премішане.)

Вѳдъ 28/8 до 28/3 до побачена:

В СТРАСТНІМ ТИЖДНИ

Страстні видовиска

в Oberamergau в Баваріі памяткові місцевости св. землі.

Вступъ 10 кр. 75

Головный екладъ

Насѣня и рослинъ

МИКОЛАЯ

ВОЛѢНЬСКОГО

площа Марійска ч. 3.

Заведене огородниче

Садовницка ч. 31.

Поручає цѣлкомъ нове насѣне господарске, огородниче и цвѣты.

Цѣнникъ рускій богато илюстрованый даромъ и оплатно. 181 7—10

НОВІСТЬ!

Pierwszy Galicyjski

Dom dla Ziemian

у

ЛЬВОВІ

ул. Ягайлоньска 15,

Чернівці

Tempelgasse 1.

Кождій властитель малої посілости повинен заосмотрити ся в нову

Ручну сїячку

спроваджену нами з Гамбурґа. 223 2—6

Сїячка тая сїє рівненько, рівномірно, отже лїпше, а заразом ощадніїйше ніж рукою. — Вага 2 кґр. Ціна 20 К.

Д-ра СТАНИСЛАВА ОЛЬШЕВСКОГО

Бюро технічне нафтове у Львові, ул. 3-ого Мая ч. 10

поручає:

Пальники нафтові жарові з Аверіянки сьвітлом — два ся примінять до кождої лямпи — конїт на ані виключенїй.

Печи нафтові ґіґієнічні о газовій подомени — переважають всі дотеперїшні печки нафтові — Ціна 22—30 корон.

Нафту Цїсарску Жарову — власна марка — що-до незащальности і сили сьвітла як нафта американська. En gros и en detail. 6.9 18—?

Свѳй до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрѳвнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножній вѳдъ 27 до 65 зр.
Ручній „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вел. Священникамъ, і пп. Урадникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 15—?

Услѳвя сплаты приступній. Готѳвкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *жевеніка*

Львѳвъ, Галицка 6.



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблицї литі і ґравіроване та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнизших цінах. 241 1—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

На сьвята!

½ кґр. міґдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілевої чоколяди (під ґарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (під ґарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „ пармодиди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до ґлязурованя тіст	2·40 „
„ „ медівника чисто медяного	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·90 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім наборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кальнежовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанем

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 2—2

КРЕДИТУ при закупнї всякого рода одягів мужеских і мундурків студентских, виконаних до міри — удїляє **Г. РЕИС (REISS)** 159 у Львові, ул. Ґродзіцких ч. 6.



Е. Збітека
въ Neustift коло Оломуца.
Осн. 5—6

Вырббъ мозаіки въ скдѣ, ск. Гробы, олтарь Божого Тѣла и гробы въ Люрдѣ св. папою Леономъ XIII. вбдначений
Признанна католицко-б гослов. акадэмія въ Петербургѣ, нѣмецкомъ місіи въ Царгородѣ.
Иллюстрованія пѣнницки опзачешо.
Достава пбдъ порукою.

ВАРСТАТИ:
Водопроводи,
Кальорифери, Освітленє.
Каналїзация.
Вентиляция.
ЛАЭЕНІКИ.
Парнї і сушарнї.
Апарати десінфекцийнї і т. д. і т. д.

ФР. РИХНОВСКИЙ І СПІЛКА

БЮРО ТЕХНІЧНЕ
Уладженя Заведень купелевих і фабричних.
Виключне заступство
Моторів „Отто“
Ляпґена і Вольфа
сталих і переносних до ґазу, бензини і спіритусу.
74 10—14

На Свята Воскресеня Христового
ТОРГОВЛЯ
Мих. Дымета и Констант. Урбана
у Львовѣ, Ринокъ 20

получаю бинтгедія въ различныхъ похоронныхъ оковахъ вбдъ 5 зр. до 225 зр. Плащаница на велотій вбдъ 18 до 43 зр., на шовковій матерія вбдъ 45 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вбдъ 1 зр до 3 зр — Фалоны, Дальматики, Тиварѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерапѣ, Чаши, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Лаукп, Дзхгрѣ, Олтарики до процесій словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбній р чи и примѣчаю що всѣ тія товары єсть лѣпшої якости и дешевшій, якъ у всякбй конкуренціи

Упрашаємо умильно о вчасній замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

Ц. к. Намістництвом концесіоноване
ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ
К. Росоловский і Ска
Львів, ул. Кохановского 2
уладжують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізації
як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний
По можливо умірковапих цінах. 65 14—24

Ростинно-алькалїчний порошок,
найлїпше средство до чищеня зубів і консервованя ясел.
ІВАН ІГНАТОВИЧ
Львів, ул. Синстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11.
Кранів, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 2 2 1

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ
Львбвъ, площа Капітульна число 3.
Поручаютъ по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свбй въ богатый добборъ заосмотреный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 44 31—6
Зимовай бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна ґардероба для Всеч. духовеньства, уніформы для пп. студентбвъ, убраньства и плащики для дѣтей. Великій выборъ футеръ до ходу и до подорожи.
Доброволый выборъ кравецкихъ матерій на метры.

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові

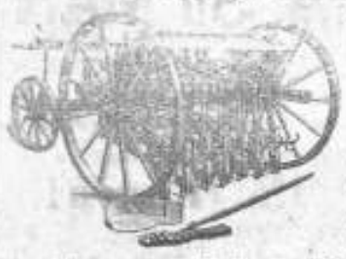


звісні січкарні New Modejl, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, давонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручепя вислати просять.* 224 3—24

Вбдъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на побережю Балканьскбмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкбрнй, особливо противъ
Выкидбвъ шкбрныхъ рбзного рода
съ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко рілячічного средства до усунена поршпнъ, до чищеня и десинфекціи шкбры есть рбвнож загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревном и розшпть ся значно вбдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охорены передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на поббчъ помѣщеный знакъ охоронный.
Въ умерлыхъ недугахъ шкбрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.
Яко найбдповѣднѣйше мыло смоляне до усунена всяких
НЕЧИСТОТЫ ШКБРЫ
на выкиды шкбрнй и на головѣ у дѣтей, также яко незрбвнане мыло до мыти и кунелѣнь для щоденного ужитку служить, обймаючо 35% глицерины и пахуче
Бергера ґлїцеринове мыло смоляне.
Цѣна штуки вождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживания.
Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручая ся слѣдуючи заслугуючи на увагу: **Мыло бензоове для нѣжности шкбры; мыло борнксове противъ прищѣвъ;** мыло карболеве до выгладжена шкбры и знаковъ по вбспѣ и яко мыло десинфекційне; **Бергера мыло до кунели** въ смеркбвыхъ шпильокъ и таке-жъ **мыло толетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).**
Бергера мыло петросульфольне
противъ вашневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербакбвъ на шкбрѣ; мыло на весняки дуже успѣшне; мыло сѣрчано молочне на нечисте лице; мыло таніпове на почена и выпадъ волося.
Бергера зубна паста въ тубахъ
найлучше средство до чищеня зуббвъ Нр. 1 на нормальна зубы, нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вбдсылаемо до принесбвъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдуванъ
Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Кароля Діля, Петра Миколаша, Як. Шпеса Поратиньского, З. Рукера, К. Скленинського, д-ра Зарицкого К Шлевского, Едм. Брізгера І. Шпелеса. Въ дротеріяхъ: Петра Міколаша і Сп., Г. Гріншпан., О. Трамфельднера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 229 1—24

З порукою довголїтної тревалости
Посудину столову і десерову з хїньского срібла
як також
Посудину кухонну з чистого нїкелю
походячу з фабрики сьвітової слави в Берндорф
поручає фірма
В. БІЛЬНЬСКОГО
наслѣдника Б. Реаля
Львів, улиця Гетманьска ч. 2 107

Найлїпшою сївачкою



є новоскоиструована фірмою „Ph. Mayfarth et Co“ машина
„AGRICOLA“
(*систем посувального колеса*),
для всїлякого насіня й в усякій скількости, без переміни колїс; для рівнини й горбовини. Дуже легкий хід, найбільша тривкість, найтаньша ціна.
ЖНИВЯРКИ
для трави, кошпшни і збіжа.
Перевертач до сіна,
Граблиця до поручування конем.



Ручні праси до сіна і соломи, теребники кукурудзи, молотільні, керати, млинки до віяня, триери, плуги, вальці, борони фабрикує й достарчує *яко спеціальність* під ґарантією в найновійшій, найзнаменитшій і найлїпшій конструкції фірма
Th. Mayfarth et Co
цісар кор. д. виключно привилеёвані фабрики господарскихъ машинъ.
Заложене 1872 р. Відень II/1 Taborstrasse Nr. 71. — 750 робітників.
Відзначено повад 450 золотими, срібними й бронзовими медалями.
Ілюстровані катальоґи gratis і franco.
Заступники й посередники пожадані. 180 3—6

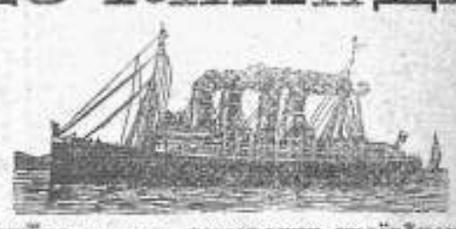
!ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож випліта старі).
Похвальні листи на жадане. 209 8—30

Найвисші відзначеня від Дирекціі дібр Єго ц і к. Вел. Цісаря Франца Йосифа І., від ц. к. Тов. господ. і Вис. Міністерства рільн. у Відни і від Академії винаходів в Парижи
Оригінальні машини рільничі **F. Wichterlego Modell. Polonia TH і THA** з 3 і 4 ножами, керати і т. п. Млинки 8 К., знаряди ковальскими до шитя з перших фабрик, припоручають найдешевше



I. NEUBERGER i S-ka Lwów
Склади у власнім домі при **ul. Grodeckiej l. 53,** куди всякі замовленя просимо висилати. 330 13—23

ДО КАНАДИ



як також до инших заморских країв перевозить
найдешевше
загально звістна фірма
B. KARLSBERG
Hamburg, Ferdinandstrasse 15.
Заки хто купить корабельну карту, най порівнає мої цїни з цінами аґентів корабельних. 655 10—10

При закупнї товарбвъ просимо поволикувати ся на нашу часопись.

Виданнє и одпічальний редакторъ Иванъ Балей. Шкфоръ въ фабр. Черлянькомъ. Зъ друкарнї Ставропигійского вѣка заходомъ Іосифа Даникевича.

Ч. 57. Львовъ, Понедѣлокъ 11 (24) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второнъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кілінського 2; С. Соколовскій Площъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароли Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и выменникова за инсерты взяти у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пѣвъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній приймаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ея мѣсце а на рубрицѣ „Надсланє“ по 30 с.

Подяки и инші доносни приватній числить ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

ПИСЬМА ЗЪ ВѢДНЯ.

[Минувшій тыждень. — Критичнй справы. — Дразливость Полякивъ и міністра Гартля. — Рускій послы.]

Минувшій тыждень не дуже далеко посунувъ парляментарну роботу напередъ, бо палата послѣвъ докѣнчила лише нарадъ надъ буджетомъ шкѣлъ высшихъ и залагодила школы середнй; але се-жь и були найдразливѣйшй частины всего буджету, не тѣлько міністерсва просвѣты але й взагалѣ. Отже дальшй нарады повинній пѣйти вже легше и скорше, — если подѣ сего тыжня не потягнуть за ссбою недогѣдныхъ наслѣдкѣвъ. Окрѣмъ бѣжучихъ позицій буджету полагоджено провізорію буджетову на мѣсяцѣ цвѣтень и май — досвѣдъ навчивъ д-ра Керберa осторожности — и ще одну дрѣбну справу. При провізоріи буджетовѣй всьо було бы пѣйшло скоро и млаво, коли-бъ не епізода зъ Шепереромъ, котра дала Чехамъ нагоду выступити въ ролі австрійскихъ патріотѣвъ та выкликала простацкй галабурды межи ними и Всенѣмцями.

Результатъ минувшого тыжня дуже некористный для Нѣмцѣвъ: они выйшли побитй на всѣхъ поляхъ. Правда, що акцію провадили дуже незручно. Замѣсть сконцентрувати цѣлу акцію коло одной справы цельйскои, коли она стала для нихъ такою важною, они зводили борбу такожь о позиціи, котрй зъ горы були зовсѣмъ страченй, именно о ческу техніку въ Бернѣ и ческу ґімназію въ Опавѣ. Отже були ажь чотыри поименій голосованя, з всѣ выпали въ некористь Нѣмцѣвъ; при трехъ першихъ ходило имъ лише о засаду и маніфестацію, але пораженє въ цельйскѣй справѣ дѣткнуло ихъ дуже болючо, и они лютять ся теперь на правительство, котре не помогло имъ, на Італіянцѣвъ, котрй разомъ зѣ своими ворогами, Словѣнцами и Хорватами, станули несподѣвано противъ нихъ, на клерикалѣвъ, котрй въ части опустили ихъ а въ части навѣть противъ нихъ голосували, наконець противъ Полякѣвъ, котрй явили ся всѣ до голосованя, замѣсть щобы частина усунула ся. Межи иншимъ вказують и на міністра Пентака, котрый такожь голосувавъ противъ нихъ, хотя есть членомъ неутрального правительства.

Справа цельйска сама собою дрѣбна бо ходить лише о чотири паралельнй клясы, и то навѣть не чисто словѣньскй, тѣлько утраквістичнй, де ино три предметы выкладають ся по словѣньски. Та й не ходило о скасованє тыхъ паралельокъ, лише о ухваленє резолюціи до правительства, щобы оно постепенно ихъ касувало а за те щобы утраквістичнй паралельки въ Марбургу перемѣнило въ самостѣйну словѣньску ґімназію. Але хочбы така резолюція була й ухвалена, правительство не було бы ей выконало, якъ не выконує и сотокъ иншихъ резолюцій, якъ не выконало навѣть рѣшеня зъ 1897 р., котрымъ палата послѣвъ вычеркнула выдатокъ на цельйскй паралельки. Се Нѣмцѣ й знали, отже имъ не такъ ишло о дѣйстне скасованє тыхъ утраквістичныхъ паралельокъ, якъ о показанє своей силы, що осьто они мають верхъ въ парляментѣ и рѣшаючій сферы мусять зъ тымъ числити ся. Завѣдъ для нихъ дуже прикрый, и они мусять дѣстати якусь сатисфакцію вѣдъ правительства. Д-ръ Керберъ, котрый впрочѣмъ не винень ихъ пораженю, буде мати багато клопоту зъ ними, закимъ укосьнає.

Въ дотеперѣшнѣй дебатѣ буджетовѣй замѣтне було балянсованє міністра просвѣты д-ра Гартля, котрый намагавъ ся всѣми силами, щобы не стратити рѣвноваги та не перехилити ся на сторону Нѣмцѣвъ або Чехѣвъ, ліберальвъ або клерикалѣвъ. Въ однѣй его бесѣдѣ деякй выраженя дѣткнули Чехѣвъ; они выслали заразъ до него депутацію, и вѣнъ мусѣвъ тй слова до стенографічного протоколу перемѣнити. Ліберали також не задоволений зъ деякихъ его выясненъ, и они хотять въ дальшѣй дебатѣ противъ нихъ выступити. А вже-жь найбѣльше причины до незадоволеня мають Русины. Импровізована бесѣда посла Романчука, хотя зовсѣмъ не була провокуюча, мусѣла, видно, дуже дѣткнути и пана міністра и пана референта Старжиньского, бо оба ажь два разы полемізували противъ нея. П. Романчукъ вѣдповѣвъ на-разѣ короткимъ спростованемъ фактичнымъ міністрови и референтови; але коли оба ще другій разъ выступили, а панъ міністръ промовивъ ще й въ роздразненѣмъ та іронізуючѣмъ тонѣ, то п. Романчукъ буде мусѣвъ въ дальшѣй дискусіи шукати нагоды, щобы имъ ширше и рѣшучо вѣдповѣсти.

Въ минувшѣмъ тыжни послы Рускаго клюбу поставили кѣлька интерпеляцій, а именно: п. Романчукъ довшу интерпеляцію до президента міністрѣвъ, до міністра справедливости и міністра скарбу въ справѣ процесу д-ра Окуневского противъ инспектора Козьминьского, до міністра справъ внутрѣшныхъ въ справѣ вѣдграниченя громады Старои-Ропы вѣдъ Старои-Соли и повѣльности політичныхъ властій въ Рогатинѣ, до міністра просвѣты и міністра скарбу въ справѣ нового оподаткованя суплентѣвъ ґімназіяльныхъ; дръ Косъ заинтерпелювавъ міністра зелѣзниць въ справѣ выдаваня зелѣзничихъ розпоряджень въ рускѣй мовѣ и въ справѣ приниманя рускихъ листѣвъ фрахтовыхъ, а президента міністрѣвъ въ справѣ зъужиткованя запомоги державной, призначеной для турчаньского повѣту въ р. 1900; Василько (зъ Пѣгулякомъ) поставивъ интерпеляцію до міністра справедливости въ справѣ незнаня рускои мовы у судовыхъ урядникѣвъ на Буковинѣ.

Н.

Санація краєвих фінансів.

Видїл краєвий скликав на нині анкету, котра має застановити ся над санацією краєвих фінансів і обдумати нові средства доходу для фонду краєвого. З руских послів запрошено д-ра Олесницкого.

Послїдний буджет краєвий за рік 1901 замкнено недобором в висотї 1985.671 К, котрий сойм постановив покрити коротко терміновою позичкою, платною в трех роках. Буджет виказав сей недобір мимо збільшеного доходу з чотиромісячної участи в консумцийнім податку від горівки і мимо так високої стопи краєвих додатків, якої нема в жаднім иншім краю коронним. Ще некористнїйше представляє ся преліминар краєвого буджету на рік 1902, предложений соймови на тридневній сесії в грудни м. р. В преліминари на сей рік підвищено додатки до податків о 4% при податку ґрунтовім і домовім, а при особових податках о 5%. Супротив того, що видїл і сойм краєвий розмітує гроші на всї сторони на цїли цїлком непотрібні, удїляє протекцийні субвенції на „економічне двигненє краю“ і на шовінїстичні цїли, ті додатки не можуть покрити недобору.

З підвищеного додатку до податку від пива надїють ся що найбільше 800.000 К. Вже тепер Słowo polskie, котре стоїть на услугах маршалка краєвого заповідає, що ся квота здає ся не вистане на покритє видатку сполученого з підвищенєм платнї народних учителїв. Певно вже мають кількох заволоків „z dzielnic“, котрих треба поробити „інжинерами“ при будові доріг, певно вже є під рукою якийсь протеґований „промисловець“, котрий хоче піднести промисл краєвий. Голодні учителї нехай ждуть, бо доходи краю не вистануть на підвищенє їх платнї!

В 1904 році зачне ся будова водних доріг і реґуляция карпатских приток і має тревати 20 лїт, т. є. до 1923 року включно На сї будови край має дати 40,472.000 К, т. є. по 2,023.600 К річно, а з меліорацийними роботами по 2.423.000 К річно. Видїл краєвий має поставити на найблизшій сесії соймови внесенє, з візванєм до правительства, аби оно виєднало для Галичини безпроцентову позичку з державного скарбу в сумі 20 міліонів корон, платну в 20 річних ратах від 1904 року, а звороту в 40 рівних річних ратах від 1924 до 1963 року, в цїли уможливленя краєви сплати конкуренцийного додатку до коштів реґуляциї рік і публичних меліорацийних робіт.

Ся позичка покрила би тілько надзвичайні видатки на реґуляциї рік і будову каналів. Нинїшна анкета має застановити ся над жерелами фондів потрібних на покритє номінального зросту буджету краєвого і конечні інвестицийні видатки для економічного двигненя краю.

При нарадах анкети буде присутний також репрезентант правительства.

О руській університет у Львові.

(Докінченє)

Щоби успокоїти тих, хто боїть ся, що з руского університету пішла би панелявістична чи русофільска пропаґанда, наведу слова одного бистрого австрийского політика, д-ра Фішгофа, котрий справедливо сказав, що тілько такі славяньскі народи, котрі мають марну історию, убогу мову, пусте політичне житє, слухають прихадних підшептів, обіцюючих їм славну національну будучність під могучим царем. Але нехай Австрия подбає о те, щоби у тих народів чим-раз більше збогачувалась їх мова, щоби розвивало ся їх політичне житє, тогдї й ті підшепти остануть голосом вопіючого в пустини.

Отже річ ясна, що не тілько нема в тім жадного небезпеченьства для держави; а противно інтерес держави велить попирати розвій рускої мови і літератури та дбати о поступ рускої науки. Але Русини майже зовсїм не мають такого осередка, де могли би плекати всї лїпші і висші напрями свого духа.

П. міністер просьвіти признав уже в буджетовій комісиї, що в Австриї є для потреб держави вже за мало університетів, бо ровень загальної просьвіти підносить ся, число середних шкіл зростає незвичайно, університети переповнені, так що чим-раз голоснїйші і дужші домаганя нових університетів є в засадї оправдані. Така маленька Швайцария прим. має 8 університетів, а в них 3699 студентів; Австрия має теж 8 університетів, а в них 17.000 студентів! Отже більше університетів потребує Австрия доконче, а наведедені п. міністром причини спонукують також Русинів домагати ся постепенного утвореня руского університету поки-що через системізованє найпотрібнїйших руских катедр на правничім; фільозофічнім виділї у Львові, тим більше що руских студентів у львівскім університеті і в инших австрийских є понад 800, а й о професорів не трудно було би постарати ся по мисли міністерияльного розпорядженя з р. 1862.

Руского університету домагає ся передовсїм справедливість, бо XIX артикул основних законїв вкладає на шкільну управу обовязокъ дбати о те, щоби жадна мова несьміла бути усунена від викладів шкільних наук. Правда, що указаний артикул головно відносить ся до народних шкіл; але політична конечність, справедливість і добро держави велять сю засаду приложити також і до найвисших шкіл.

П. міністер заслание ся станом фінансів, котрий нїбито не позволяє спішити ся з закладанєм висших шкіл, та указав притім на конечність подбати о нові жерела доходів. Але я гадаю, що й без нового обтяженя податників можна би найти спосіб, щоби заспокоїти пильні культурні потреби і та, замість подавати той спосіб, пригадаю лише слова названого уже політика д-ра Фішгофа: „Шкільний буджет є важнїйший — сказав він — від военного; за кождий міліон, виданий на школи, можна заощадити кілька міліонів в буджетї военнім, а дві національні академії над долїшнім Дунаю заощадить колись видаток на дві наддунайскі армії.“ Те саме можна сказати з деякою зміною також о судетских і карпатских краях. „Австрия — каже дальше д-р Фішгоф — мусить свої краї скрізь засїяти національними школами.“

Ось погляди не Славянина, а таки Німця! Але у нас розуміли, що Австрию лїпше забезпечить ся стратеґічними желїзницями та коштовними хоч застарілими фортифікациями. Я далекий від того, щоби хотів маловажити значінє войска для держави; але гадаю, що попиране культурного розвитку народностий дало би спроможність природної заграничої політики і увільнило би державу від надмірних видатків на цїли военні. Величезне політичне значінє національних шкіл дуже добре зрозумів д-р Фішгоф, коли сказав: „Коли сербске і румуньске правительство випередить нас добрими школами середними і висшими, то з годом національна молодїж зверне ся до їх країв, а наші Серби і Румуни незабаром будуть туди тягнути, бо кождий народ лине й політично туди, куди лине духом. Але коли ми випередим їх, коли позакладаємо висші полуднево-славяньскі і румуньскі школи: тогдї молодїж з тамтих країв буде йти до нас і линути буде до держави, котра дає своїм народам так богаті средства духового розвитку.“

Отсю перед трицяти реками висказану пересторогу годить ся повторити також щодо Галичини, особливо що-до Русинів. Не тілько руский патріот цїлком слушно може домагати ся, щоби правительство попирало національні і культурні змаганя руского народу та заложило руский університет у Львові, котрий мусить бути закладом не тілько науковим але й національним для народу: також і з австрийского становища вимагає сего добро держави.

Заложенє руского університету у Львові вийшло би також і тамошному польскому університетови на користь, бож слушно треба наукову конкуренцию уважати за товчок до живійшого наукового руху, — як я се виказував тут уже перед девяти роками.

Міг би менї хто на се сказати, що шкільна управа при закладаню висших шкіл може брати на увагу лише культурні потреби і ступінь культури народу, а не політичні мотиви, та що руский народ культурно ще не розвинений, може навіть послїдній, — мовляв, меншевартний, і що було би нерозумно робити такий неприродний скок в его культурнім розвитку. На те пригадаю, що пок. наслїдник престолу архикн. Рудольф назвав Русинів давним культурним народом, і то цїлком слушно. Руский народ, після московского найбільший з усїх славяньских, бо числить около 30 міліонів душ, кількасот лїт боронив своєю грудию західну Европу перед азийскими ордами і мав уже від XI до XIII столїть питому свою культуру та богату літературу. Підбиті Литвою, дали їй Русини свою культуру, а руска мова була довго урядовою на дворі литовского княжого роду Ягайлонів. Через злуку з Литвою і належачими до неї рускими землями Польща стала могучою державою, що сягала від Чорного моря до Балтийского і мала могучий вплив на долю австрийских країв. Після занепаду, що настав через напади татарскі і инші удари судьби, двигла ся руска культура сильно на-ново. Заходами рускої міщанства і церковних братств повстало в XVI столїтю богато руских шкіл; особливо школа Ставропиґийского братства у Львові і київска колеґія, перетворена митрополитом Могилою на академію на взір парискої, дійшли до великого розцьвіту і видали богато знаменитих духовних достойників, учених і полководців. По війнах козацких, викликаних нещасною політикою Польщі, дістала ся більша часть руских країв під панованє Москви, котра тим способом дійшла не тілько до нинїшної могучости але й до культурного розвитку, бо рускі учені і письменники пересадили культуру з Києва до Москви та дали цареви Петрови спроможність перевести в Росиї великі европейскі реформи.

Але й серед бризкоту оружя не забували рускі політики про культурні потреби руского народу; досить згадати, що козацкий гетьман Виговский при укладах з Поляками в XVII віці домагав ся між иншим заложеня двох руских університетів. Правда, що по знищеню автономії України, розпочатім Петром Вел. а докінченім Катериною II, культура руского народу знов занепала; але таки не ослабли заходи, щоби її піднести. Богато Русинів вибрало ся на науку до заграничних академій, а дїяльність образованого за границею фільозофа Сковороди, званого руским Сократом, мала такий наслїдок, що Русини на Україні зібрали 600.000 рублїв на заложенє університету в Харкові; тількож той університет при тамошнім стані річий став московским.

Всеж таки з кінцем XVIII столїтя настало відродженє рускої літератури в Росиї, а мимо звістного указу, з 1876 р. та нечуваного гнету цензури, чим культурному розвиткови руского народу покладено майже непоборимі перешкоди, руска література в Росиї видала таки прегарні цьвіти.

Але й в рускім князівстві галицкім, в теперішній Галичині, що дістала ся після

ЯНІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТОК ЦИҐАРЕТОВИХ

поручає по низькій цїні з найлїпших бібулок египетских і французских [не шкідні для здоровя.]

Львів, улица Городецка число 10. 150 8—16

першого поділу Польщі під Австрию, пробудив ся руский народ до нового культурного життя. Бажання просьвіти огорнуло широкі маси народу; народ домагає ся чимраз голоснійше нових руских шкіл, до котрих і селяни посилають дуже богато дітий; просьвітні товариства ширять просьвіту серед народу; а Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові розвинуло в остатних десяти літах так сильну наукову діяльність, що навіть визначні вчені, як радник двору д-р Ягіч і проф. Брікнер, а навіть російскі учені висказують ся о ній з похвалою і признанем.

Отже нарід, котрий може виказати ся стародавною культурою і історичною минувшостию, котрий дав Росії і Польщі учених, письменників і державних мужів европейскої слави, не потонувши ані в московскій ані в польскій народности, нарід, котрого учені довели до відродженя Болгарії, нарід, що дав иншим університетам визначні учительскі сили, котрі є їх окрасою, нарід, що мимо некористних відносин і всяких невигодин кільканадцять раз двигнув ся до нового культурного життя і мимо роблених йому трудностий і перешкод може виказати ся значними успіхами, котрий мимо знаного убожества протягом півтретя місяця зложив майже 100.000 корон для своїх синів, принаволених опустити львівский університет, щоби уможливити їм дальшу науку в иншим університетах, — такий нарід не загине. Руский нарід заслугує на те, щоби его трактовано не як нарід, котрий має державі давати лише вояків і канцелістів; але він має повне право жадати, щоби его уважано за рівноварний і рівноправний поруч иншим вибраних народів. Особливо може він сего жадати від правительства, котре вписало на своїм прапорі неупереджене в національних, а рівну справедливість в політичних справах.

Передовсім міністерство просьвіти, котре має в руках способи до культурного розвитку народів Австрії, обовязане дбати також і про руський нарід, хоч він не має в законодатних зборах так богато заступників, як се иншим судило ся. Ми не попадемо в зневіру і не опустимо рук, хоч би наші заходи не вінчали ся успіхами; противно, кождa трудність і перешкода буде понукою до дальшої безперестанної і невтомимої праці і діяльности, поки не осягнемо запоручених нашому народови основними законами прав.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Із Старосамбірского. [*Борба о добро школи.*]

У відповіди моїй в ч. 12. Діла на брехливі дописи Дзвоніка польского заповів я, що о „борбі назватій,“ котра після дописи Дзвоніка „вже другий рік кипить межи властию і буителями громади Стрільбичі“ напишу другим разом. Нині отже хочу вивязати ся з даного слова.

Передовсім справлюю, що борба кипить не другий рік, але четвертий; а що она так довго тягне ся, то видно, як безправно мусить власть поступати, скоро до нині еще „буителів“ не здавила своєю силою. Та се окаже ся найлїпше з опису самої річи.

В р. 1894 згоріла була в Стрільбичах школа. Коли громада хотїла приступити до будови нової школи, то и ц. к. раді шк. окружній казали людям, що вперед мусить постарати ся о новий плац під будову і морґ огороду для учителя. Морґ такий школа в Стрільбичах мала від свого основана еще від р. 1812, і він був виділений з лану панського. Всї давні учителї уживали его свобідно; як від р. 1878, коли учителї стали часто змінати ся, почав его уживати обшар дворскай сразу в дорозї винаймy, а відтак уже мов свою власність цїлком прилучив до лану. А знов плац будівляний може в якій четвертій части пригородив також около 1878 р. бувший тодї учитель Бущаковский до притикаючої своєї обори, а в роцї 1895 его донька, ставляючи паркан, посунула ся еще дальше на яких два метри в плац шкільний.

О всїм тім рада шк. місцева донесла ц. к. раді шкільній окружній в р. 1896 і зазначила, що сли би привернено давний стан посїдання шкільного ґрунту, то непотрібно було би громаду наражати на більші кошти. Рада шк. окружна рішенем своїм з дня 2 падолиста 1896 ч. 1171 поручила війтови, аби наказав паркан пересунути з пригороженого плацу шкільного. Але наказ сей був не до виконаня, бо тут треба було від разу процес вивочати. Так не вдїявши тут нїчого, рада шк. місцева сама віднесла ся до ц. к. прокураторії скарбу письмом з дня 10. мая 1897 і просила о відобране забраного шкільного ґрунту. Але прокуратория якось не спішила ся, тож рада шк. місцева внесла пригадку дня 17. липня 1897; а коли і на те не дістала відповіди, удала ся о інтервенцию до ц. к. радн шк. краєвої письмом з дня 7 жовтня 1897 р. Та відповідь і тепер нїяка не надходила. З уваги на те на підставі ухвали ради шкільної місцевої удав ся я в грудню 1897 р. сам до Львова, пообходив всї канцелярії ц. к. прокураторії скарбу, поки віднайшов подане з дня 10. мая 1897; був я у самого віцепрезидента незабутої памяти Бобжиньского, і конець кінцем казано мені еще раз внести скаргу до ц. к. прокураторії, подати сьвідків, долучити їх метрики і а кождим з осібна протоколярно списати їх зізнаня. Вернувши домів, всьо тое по можливій скорости я зробив, дав 12 сьвідків написав метрики, з ними протокольарно списав їх зізнаня і вже 15 сїчня 1898 р. вніс нову жалобу до ц. к. прокураторії скарбу у Львові. Та річ знов мов у багні застрягла. Я писав і писав то до прокураторії, то до ради шкільної так окружної як і краєвої, а всьо надармо, всьо як би камінь у воду метав.

Тимчасом громада, щоби чим скорше приступити до будови нової школи, згодила новий плац будівляний і поле на огород для учителя, а рада шк. місцева письмом з дня 25. марта 1898 ч. 10. віднесла ся до ради шкільної окружної з просьбою о перепровадженє розправи конкуренційної. Але ц. к. рада шк. окружна письмом своїм з дня 8. цьвітня 1898 ч. 564 відповіла, що на те дасть тодї доперва своє рішенє, коли громада закупить згоджений плац будівляний і морґ шкільний для учителя — осібно від обовязку свого 120% додатків до податку яко сторони конкуруючої, а то на підставі §. 5. розпор. ц. к. ради шк. краєвої з дня 24. грудня 1894 р. ч. 31.776, котре то розпорядженє єрікає, що плац під будову школи і огород шкільний для учителя мають бути безплатно поза границями обовязку законного сторонами конкуренційними достарчені. Та розпорядженє те в впрост противне законови краєвому з дня 24 цьвітня 1894 р. ч. в. кр. 49. арт. 9, де виразно каже ся, що „видатки надзвичайні,.... як також на набутє ґрунту під будинки, огород, поле і боїско, означає в кождім даним разї рада шк. окружна по переведеню угоди і розправи зі сторонами конкуренційними. В § тім каже ся дальше, що коли видатки ті переносять 40% додатків до податку через три літа або разом 120%, то решту обовязаний додати край. Так отже рада шк. окружна в Старім Самборі не тілько що не причинала ся нїчим до відобраня забраного ґрунту шкільного, але ухиляла ся навіть від посередництва в справі виєднаня краєвої помочи.

З уваги на те нам не полишало ся нїчого иншого, як тілько або законною дорогою добивати ся відобраня ґрунту або новий тягар на громаду неслушно жалити. Ми вибрали перше, бо за нами було право, а о решту не питалисьмо. Та як я вже згадав, на всї письма ради шк. місцевої зі Львова не відповідано нїчого. Тут лиш додам, що Бущаковска має брата урядником при дирекциї желїзниць у Львові, а обшар дворский в Стрільбичах належить до дібр спаских.

Коли менї вже остогидло вічно писати до рижих властий, а з того не видно було нїякого хісна, став я дещо поміщувати в „Ділї.“ І от се вивело з рівноваги першу зараз власть повітову. Дня 16 лютого 1899 з'їхала до мене комісия в особах концепіста при ц. к. староствї п. Вишнївского і ад'юнкта податкового п. Райха на образунок шкільних гроший. До помочи взяли собі ще війта і жандарма. Війта взяли з собою до покою, а жандарм з наложеним баґнетом патролював коло помешкання. На мої руки яко предсїдателя ради шк. місцевої зложило було Товариство краківске асекурацию за спалену школу. П. Річчі, тодї ще управитель ц. к. староства, гадав, чи ему хто приповів, що я гроші ті минув; і длятого всьо запорядив, аби мене сейчас увязнити. Але я показав комісіонуючим книжочку каси ощадности в Самборі, з котрої переконали ся, що я прислані менї гроші сейчас зложив в цїлости на ощадність тай ще для заокруглення суми додав своїх 5 злр. Збиті з пантелику пп. комісарі зробили гірку міну і один до другого сказав: Зле нас тенди вадзі.“ Списаного протоколу я не підписав, бо жадавем кликнулї, що обрахунок переведено при асистенциї війта і патроли жандарма. Уражений тим до найвисшого, удав ся я ще того самого дня до ц. к. староства з зажаленем на таке поступованє; а п. Річчі, лютий, що мене не привезли скутого і я ще сьмів явити ся перед его лицем, сказав, що він знає, що робить, що за всьо бере на себе відповідальність, тай з емфазою додав: „Альбо я собе альбо комусь карк скренце.“ На таке поступованє я вніс жалобу до ц. к. намісництва; справа так була порушена і в соймі інтерпелициею о. посла Небиловця, а виказ п. Річчого не сповнив ся ні в одним: я Богу дякувати до нині в Стрільбичах, а п. Річчому послужило еще до авансу на ц. к. староству. Та я, щоби більше карку свого не наражати на небезпеченьство, вніс дня 31 мая 1899 резиґнацию з предсїдателя ради шк. місцевої. Рада шкільна окружна вправдї приняла тую резиґнацию до своєї відомости з повним вдоволенем, але се еще не заспокоїло в цїлости її зверховластників.

(*Конець буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

„Heil Hohenzollern!“ — се окликъ, котрый вже неразъ можна було чути на съїздахъ та зборахъ исповїдниковъ всенїмецкои идеї, а котрый проголошено онодгы на засїданю рады державнои, мовь бы разомъ зъ ухвалюваными другими законами узаконювано и той окликъ.

По-при звістомъ „Los von Rom“ и „Heil Hohenzollern“ высказала всенїмецка партія якъ найвыразнїйше устами своихъ заступниковъ, що будучность нїмецкого народа, значить Нїмцївъ въ австрійскій державї, може опирати ся на Гогенцоларнахъ. Нїмецка ірредента увилась въ повній формї и одобрена мовчки.

Инакше поводила ся бюрократія и вся нїмецка праса, коли замїтила якій необачній аспираціи австрійскихъ Италійцївъ або хоть бы въ найделикатнїйшій формї высказаній всеславяньскій симпатіи. Кольку то шуму наробила въ своїмъ часї невинна телеґрама епископа Штроемавра зъ нагоды кирилометодіївского свята въ Москвї, а процесъ ческого Omladin'ы и другій, якій богатый жиръ то бувъ для нїменьскихъ и берлинскихъ Гогенцоларновъ.

Хвалить ся имъ по крайній мїрї те, що говорять отверто, мають на устахъ те, що на серцю, лишь бы имъ не забути, що сей окликъ не може бути боевымъ окликомъ въ Австріи противъ Австріи, що бїльшість коронныхъ краївъ державы не може одушевляти ся такою идеею.

Голосы нїмецкои прасы о послїднїмъ засїданю рады державнои. Въ пятницю мин. тыждня вїдбуло ся послїдне засїдане рады державнои передъ ей святочнымъ вїдроченемъ, а на порядку дневнїмъ стояла справа школъ середнихъ и кїлька резолюцій, котрї мали въ комісіи за собою бїльшість голосївъ. Одынъ словомъ можна сказати, розходилось о те, чи Нїмцї чи спокученї Славяне возьмуть верхъ въ радї державнїй. Показалось, що Славяне побїдили Нїмцївъ на всїхъ пунктахъ 203 противъ 175 голосївъ. — Та о тїмъ вельми важнїмъ и высоко характеристичнїмъ выпадку такимъ способомъ выражають ся нїмецкій газеты.

Wiener Tagblatt пише: Нїмцї выступали черезъ цїлый часъ сесіи зъ готовостію до згоды, Поляки волїли пїддержувати шовінізмъ славяньскій. Они, що недбало приходять на сесіи, явились вчера всї 62 якъ одень мужъ. (Бракувавъ лишь хорый Чехъ, котрый и такъ лише разъ на рїкъ бувае у Вїдни. *Ред.*) Славяньска солїдарність и у нихъ взяла верхъ. На Полякївъ спаде одвічальність, коли парламентъ не буде дальше трудити ся правильно. — Neue fr. Presse: Користь зъ вчерашного голосованя вїднесуть выключно Всенїмцї, бо масы нїмецкихъ горожанъ наберуть довїри до радикальной политики Всенїмцївъ. — Fremdenblatt: Нїмцївъ роздразнило не ухвала задержаня словенїнскои гімназіи въ Цилеи. (Въ комісіи школьній перейшло було внесене члена бар. Штірґа, щобы ей скасувати. *Ред.*), але повна злука сторонництвъ колишной правицї. — Arbeiter Zeitung: Гр. Штірґъ хотївъ провокувати антиславяньску бїльшість въ палатї, але експерименть не удавъ ся, та противно выликавъ коалицію антинїмецкихъ сторонництвъ. Neues Wiener Journal: Авї правица анї лївица не мають бїльшости въ палатї, бо побїду рїшили Італійцї и соціялисты, котрї стоять по-за обома ґрупами. Італійцї числомъ голосївъ 14 голосували зъ Нїмцями о скасованє хорватскои гімназіи въ Пізинї, але побачивши ся въ меншости, пїшли опослї зъ Славянами а соціялисты выйшли зъ салї. *Ред.*) Vaterland пророкує, що лївица побита на цїлій лінїи мусить выречи ся мысли про геґемонію въ палатї. — Oesterreich. Volkszeitung: Гр. Штірґъ и либеральній маґнаты закидають зраду Полякамъ, котрї имъ мали обїцати, що въ часї голосованя часть ихъ опустить салю, щобы уможливити Нїмцямъ побїду, та не додержали слова. — Reichswehr: Нїмцї стратили повите о засадахъ парламентаризму. Резолюція гр. Штірґа увала бїльшостию голосївъ, а они тов называютъ безправнымъ. — Ostdeutsche Rundschau: Въ той способъ вїдплачено Нїмцямъ за дволїтну честну працю парламентарну. Всенїмецке сторонництво добре собї тов затямить.

Для докладнїйшого розпізнаня и оцїненя силъ суперниковъ додамо вкінци, що по одній сторонї станули: Поляки, Чехи, аґрарїи и радикалы ческї, консервативна шляхта ческа, Словенцї, Русины, Румуны, польскї людовцї и Італійцї, а по другій нїмецкї сторонництва, мїжь котрыми бракло католицкого центра и соціялистовъ.

Нїмецка партія людова переходить въ опозицію. Ще передъ выїздомъ послївъ на феріи святочній зїбрала ся нїмецка партія людова на парады и оповістила комунікатъ такого змісту:

Союзъ нїмецкои партіи людовои зїбравъ ся по скінченїмъ засїданю на конференцію, въ котрій живо и всесторонно обговорювано справу послїдного голосованя въ радї державнїй надъ буджетомъ міністерства просвіты. Союзъ высказує однодушно гадку, що голосованемъ надъ резолюцією гр. Штірґа парляментарна ситуація стала ся вельми поважною. Буджетъ зъ задержанемъ позиціи для Цилеи, ческа техніка въ Бернї, 16 міл. для Праги и т. д. — се для Нїмцївъ въ Австріи прямо неможливе до принятя, а буде лише для нихъ вказівкою, якъ имъ вести ся въ будучности.

Сторонництво постановило перейти въ опозицію и при третїмъ читаню буджету голосувати противъ. Голова партіи пос. Держпата повідомивъ вже о тїмъ д-ра Кербера, а пос. Гофманъ-Веленгофъ зложить таку заяву въ повнїй палатї, якъ лише она по святахъ збере ся.

Подібно высказує ся и Grazer Tagespost, котра пише: Радість на лавахъ ческихъ и словенскихъ була такъ безосновна якъ и тумульты по сторонї Нїмцївъ, котрї лишь дивнымъ дивомъ остали въ меншости. Можемо вже сего дня *констатувати*, що Нїмцї мимо такого переголосованя борбу въ справї цилійскій будуть вести дальше, поки не скінчать побідою. Вїдмінивши резолюціи гр. Штірґа справа цилійска не порушена остаточно, та хоть теперь найшлась случайно бїльшість противъ Нїмцївъ, то правительство має обовязокъ сю справу розвязати, а обовязкомъ Нїмцївъ буде, подбати о то, щобы тота розвязка выпала по гадцї Нїмцївъ.

Ну, противъ Чехівъ и Поляківъ за Опаву и Тїшинъ, де перший леды вже давнїйше переломано, опозиція не такъ искравo выступае, а кинулась всею силою противъ слабшихъ Словенцївъ.

Телеґрамы.

Вїдень 24 марта. По скінченій сесіи бувъ президентъ міністрівъ д-ръ Керберъ на приватній авдієнціи у цїсаря и здавъ справу о парляментарній ситуації. Опослї вїдбула ся двогодинна рада кабінетова при участи всїхъ міністрівъ кромї д-ра Резека, котрый вже перше выїхавъ до Мерану. — Нинї має вїдбути ся спільна рада кабінетова підъ проводомъ ґр. Голуховского въ справї предложень для спільныхъ делеґацій. Въ тій цїли прибули сюда й угорскі міністры: Сель, Люкачь и Фейерварі.

Будапешть 24 марта. Кольманъ Тиса померъ вчера. Сынъ его Стефанъ повідомивъ цїсаря сейчасъ о смерти вітця. Дневники выйшли въ окремыхъ выданяхъ. На публичныхъ будынкахъ повївають жалобни хоругви.

Прага 24 марта. Narodni Listy оповістили статю Прокопа Ґреґра, котрый дорадже Чехамъ въ справї языковій придержувати ся сихъ трохъ точокъ: 1. Кождe подане має рїшатись въ тїмъ языцї, въ якімъ вїйшло. Кождый урядникъ въ Чехахъ и на Моравї має знати оба краєвій языки. Кождый законъ, выданый для краївъ короны ческои, має въ рівній мїрї обовязувати всї тї краї.

Римъ 24 марта. Палата послівъ приняла въ суботу адресъ въ одвітъ на мову тронову и вїдрочила ся до 15 цьвітня.

Монаховъ 24 марта. Цїсарь австрійскій принявъ запросины и прибуде сюда на торжество 50-лїтного ювілею германьского музея. Пріїздъ свій заповівли нїмецка цїсарска пара, король саскій и виртемберскій и великій князь баденьскій.

Барцельона 24 марта. Въ Бенкетї, устровінъмъ въ честь австрійскои ескадры тоастувавъ посадникъ мїста въ честь цїсаря, маринарки и столиць Вїдни й Будапешту, а контръ-адмиралъ Ріперъ отвітавъ тоастомъ въ честь королевы-реґентки и мїста Барцельоны.

Петербургъ 24 марта. Указомъ царскимъ уповажнено міністра скарбу затягнути позичку 399 мил. марокъ.

Тифлісъ 24 марта. Робітники въ фабрикахъ Ротшільда въ Батумї застрейкували. Провідниковъ арештовано. Около 300 робітниковъ зібралось передъ поліцією и домагалось увольненя арештованыхъ. Выступило войско и при обостроннїй перестрілцї погибло 30 осібъ.

Ню-Іоркъ 24 марта. Демократичне сторонництво у Вашинґтонї ухвалило справу буреку предложити сенатови. Американцї высказують горячій симпатіи Бурамъ, що побивають ся за свою независимість и закликають Анґлію, щобы руководилась гуманностію и справедливостію та вступила на дорогу мирныхъ переговоровъ.

Гонконъ 24 марта. Въ Хінахъ новій розрухи. Войско не може собї рады дати съ повстанцами.

Сладки на потребы академ. молодїжи.

На руки Адміністрациї „Дѣла“.

С. Левицкій в Станиславові 16 К, І. Келебай 4 К, В. Пасека в Малові за март 1 К, Ц. Збудовский в Чорткові 2 К, д-р К. Вілиньский в Чернівцях при забаві 7 К, о. І. Кузьмович в Бруховичах від І. Проняка 50 с, С. Якимова 1 К, Г. Стецякова 4 К, І. Фтоми 40 с, А. Андрейкова 30 с, М. Чолія 40 с, Б. Стахова 20 с, С. Шпунта 40 К, С. Косприби 60 с, О. Якимова 50 с, Т. Турківского 50 с, І. Березяка 30 с, М. Костирка 50 с, І. Костирка 40 с, П. Луцева 40 с, Л. Стахова 40, М. Мельника 40 с, Д. Барана 40 с, Д. Якимова 60 с, П. Фтечка 50 с. і В. Гладика 20 с. Разом 12·90 К. О. М. Белигорский в Горохолинї від парохіян горішної і серед. пар. 15·18 К, братства церк. доч. Покрова П. Д. М. 6 К., братства церк. доч. сьв. Арх. Мих. 5 К, Н. Мазура 2 К, від себе третий раз 3 К, жени Ольги 2 К, сина Славка 1 К, разом 34·18 К. М. Галай в Белзї 2 К, В. Жизневский в Підберезцях за лютий 3 К, М. Соневицка в Гадинівцях 10 К, о. В. Попель в Видинові від себе 10 за март 10 К, Мінасевич, Перфецкий, Ручкаль і Стефанія Константкевича, всї з Снятина по 1 К, М. Кимакович в Заліщиках за



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ

ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Вірменьскои.)

Нинѣ и щоденно концертъ

звістной капелї дамскои „Буковина“

Напоє и перекуски якъ найлучшій.



301 7—16

лютий 6 К, о. Дудрович в Таврові 5 К, о. З. Лехицкий від Русанів в Прохнику 6 К, о. П. Білиньский в Зарваници 25 К, Мария Курдидикова від родини Теклї Сімків замість вінца 8·10 К., І. Шмата в Кривенькім 2 К, М. Думак 42 с, Церков в Щирци на горі 18 К, о. С. Яцковский в Хмільні 12 К, Тов. руских жінок в Перемишли з равту 100 К, о. Т. Кордуба в Лукавици н. узбираних на весілю М. Спіцера 4·28 К, Рінецкий в Білій від себе 10 К, зі складки 11·11 К, Мария Ловатиньска в Долині 5 К, В. Краховский в Рошневі 2 К, Емілія Крушельницка в Золотниках від себе 2·10 К, від І. Лубковича 2 К, М. Кантора 1 К, Клюдневича 40 с, Г. Рижевского 2 К, В. Ркондістого 2 К, С. Слободяника 2 К, Українці ярославской гімназиї 10 К, Міщаньска читальня в Городку дохід з концерту 12·12 К, Читальня Просьвіти в Існасї за лютий і марот 8 К, о. М. Зятик Мирошин 5 К, В. Бойко у Львові 8 К. — Разом 200·41 К.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Філія Просьвіти в Стрию** ухвалила уряджувати для міщан і селян кождої неділі пополудни виклади і відчити получені з продукциями хору тутешних міщан і деклямациями. — Як видно з двох вечерків, котрі філія дотепер урядила, приняли селяне і міщане ту гадку з одушевленем, бо оба рази сала Народного Дому була виповнена по береги. Виклади відбувають ся головно з обсягу економії, історії і літератури. Гадка ся здорова, о чім свідчить найліпше велике заінтересованя. На перший вечерок з дня 9. с. с. зложились: інавґураційна промова Д-ра Олесницкого, виклад о паровій машині інжинера Дутки дуже приступно виголошений і получений з цїкавими демонстрациями, і виклад о. Матковского про народні рухи на Стрийскім Підгірю в р. 1648 та про Хмельниччану, о скілько вона вплинула на Стрийске Підгірє. Немов з заклятої могили пересувались поодинокі стрийскі повіти і села зі своїми колишними предками перед очима зібраних, а нарід з зацїкавленем слухав про славу своїх колишних батьків. Вечерок другий дня 16. с. м. присьвячено 41 роковинам смерти Тараса Шевченка. Народу зібрало ся тілько, що сала Народного Дому оказала ся за малою. Більшу часть вечерка выповнив виклад професора Костецкого, що в гарний спосіб розповів зібраним про житє нашого ґенія. Треба було видїти, з яким пієтизмом і одушевленем прислухувало ся до 500 осіб народу оповіданю про зворушаючі хвилї з житя Тараса, щоб і переконати ся, що праця се не марна і що варта нею щиро занятп ся. Відтак відьспівав хор міщан під управою міщанина п. Корчиньского три народні пісни Лисенка дуже добре; а коли взяти на увагу, що се був перший виступ сего хору, то можна мати надію, що хор сей розвине ся як найкраще. Деклямацию з причини спізненої пори відложено на слїдуючий вечер, що відбуде ся дня 24 с. м, Вечерки такі можна приторучити щиро всїм філіям і читальням Просьвіти, бо причиняють ся вони у великій мірі до осьвідомленя народу, виробляють почутє тїсної єдности і дають нагоду — особливо в полученю з продукциями хору і деклимациями до розривки по тяжкім тижненім труді.

(+) Звичайні загальні збори товариства **„Станиславівский Боян“** відбудуть ся в середу дня 2 цьвітня н. ст. о годині 7 вечером в комнатах сего товариства при ул. Собіского ч. 28 з слідуючим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів. 2) Справоздане уступаючого виділу. 3) Вибір нового виділу. 4) Внесеня і інтерпеляциї членів. В разї браку комплету о год. 7-ій вечером відбудуть ся збори о год. 8-ій вечером. — За Виділ: *Стебленский* голова, *Тимяків* секретар.

(+) Засїданє Надзорчої Ради товариства **„Народний Дім“ в Станиславові** відбуде ся в второк дня 1 н. ст. цьвітня с. р. точно о год. 5½ вечером. На порядку дневнім: 1) Справоздане заряду (дирекциї) за І. чвертьрік с. р. 2) Внесеня і інтерпеляциї членів. — *о. д-р Іван Гробельский* президент. *Олександер Тимкевич* секретар.

(+) **В Підлїсках** коло Львова відбули ся вчера (в неділю), в тамошній **читальни „Просьвіти“**, вечерницї в память Тараса Шевченка. Селян зібрало ся поверх дві сотки. Крім Підлїщан було теж дещо гостий селян з сусїдних сїл Стронятина і Вислобік. Сьпівав хор молодїжи зі Львова. Виголошено промови про житє, діяльність і значенє Тараса Шевченка та відделямовано деякі его твори. Технік п. Кашубиньский чарував всїх грою на цитрі. Селяни з великим заінтересованем прислухували ся всему та горячо пращали від'їзджаючих сьпіваків. — Се вже четверті з ряду вечерницї в память Кобзаря, устроєні львівською філією „Просьвіти“ при сьпівучасти хору молодїжи.

(+) **Загальнй зборы Народнои Рады въ Турцї** вбдбули ся дня 20 п. с. м. при слабій участи членбвъ, бо зъ священикбвъ явило ся лише 12 особъ, зъ интеліґенциї було 6, а селянъ около 50. Сего за мало на повнїть, числячій надъ 70 сель, а мала участь вплинає тымъ самымъ некористно на хбдъ нарадъ. Предметомъ нарадъ були, якъ вѣдомо, выббръ нового выдѣлу, котрый складає ся теперь зъ о. Г. Мороза, предсѣдателя, о. Я. Борковского, заступника, о. А. Скобельского, секретаря, о. М. Антоневича, касіра, и о. Савина Кмицикевича, члена, а заступникбвъ Г. Смолѣя и П. Ковальчука, селянъ.

Справа селяньскои бурсы въ Турцї, **референтом о. М., найшла велике одобренє.** Всї участники середъ оплескбвъ ухвалили одноголосно такї двѣ резолюциї: 1) Загальнй зборы завдалюють ся за тымъ щобы Выдѣлъ внѣсъ петицію до рады повѣтовои о вбдступленє кусника ґруntу нбдъ будову селяньскои бурсы на власність Народнои Рады въ Турцї, зъ тымъ додаткомъ, що Народна Рада перейме въ своѣмъ часї такожъ баракъ, выставленый тымчасомъ на тбмъ плацу Дирекциєю будовы зелѣзницѣ, на свою власність за половину цѣны. 2) Загальнй зборы накликують, а Выдѣлъ переведе се у вбдповѣдный способъ, щобы всѣ громады въ повѣтѣ ухвалили на своихъ радахъ громадскихъ и выслали подобну просьбу до повѣтовои рады.

Друга цѣкава и жизненна справа була внесена о. Прухницкимъ, щобы Выдѣлъ вбдвѣвъ ся до дирекциї Народнои Торговлї у Львовѣ зъ просьбою о заложенє своєи філіѣ въ Турцї зъ уваги на намѣрену будову зелѣзницѣ. На тбмъ закбнчено наради, що тревали майже безъ перестанку 5 годинъ; бо зъ рана були зборы філіи Качковского, а безпосередно за ними отворено зборы Народнои Рады. Може комусь, що звыкъ приѣздити зелѣзницею на рбжнй зборы и вѣча и ночувати по выгбдныхъ готеляхъ, буде сей часъ за короткимъ выдаватись. Але хто зважить, якими дорогами и зъ якого вбддаленя выбираютъ ся патріоты турчаньскй на свои не частй зборы, по котрыхъ таки зарязъ, ночемъ, вертати имъ выпадає, той зрозумѣє, яку жертву приносять зъ себе участники зборбвъ для справы. Тожъ честь Вамъ всѣмъ, котрй численнѣйше еще зберуть ся на новый нашъ покликъ, котрый незадовго, на загальне жаданє, наступить.

Г. М.

НОВИНКИ.

— **З Тернопільщини** пишуть нам; Еміґрація до Сполученої вже і ту зачинає ширити ся. Так пр. з села Ладичина господар Фуртак, властитель 15 морґового ґаздівства, продав половину поля і виеміґрував до Сполученої. Там купив соби 22 м. поля, 1½ м. лїсу, пару волів і молотїльню — все за 4500 зр. Галицкий рай так вже надоїв нашим селянам, що навіть такі, котрі могли би ту ще їхати біду свою якийсь час, покидають все та йдуть в сьвіт, бо суть того твердого переконаня, що гірше вже нїгде їм бути не може.

— **Посол др. Андроник Могильницкий**, адвокат в Рогатині, котрий прибув до Львова в справах канцелярійних, занедужав дуже тяжко, так що стан его викликував дуже поважні обави. Можемо щевнити нашу руску громаду і цїлу Рогатинщину, що хорий котрий стоїть під лїкарским доглядом д-ра Евгена Озаркевича, має ся уже значно лїпше і є надія, що в недовзї прийде до цїлковитого здоровля. — Мешкає у Львові в Готели Французким ч. 48.

— **Въ Черновецкомъ университетѣ** вписалось на лѣтный курсъ 480 слухачѣвъ, а то: 35 богословбвъ 340 правникбвъ и 105 (мѣжь ними 11 женщинъ) фільософбвъ.

— **На докторбвъ „rerum technicarum“** здали въ суботу 22 с. м. испиты у львбвскбй политехніцѣ инжінеры краєвого бюра меліораційного пп. Янъ Блятъ и Михайло Корнеля (Русинъ). Актъ торжественнои промоциї вбдбуде ся по святахъ.

— **Державнй стипендіи** по 200 К рбчно для студентбвъ руской народности призначенй, надавъ президентъ краю въ Черновцихъ, слухачамъ правъ: Спир. Левицкому, Волод. Войнаровскому и Ив. Вишневскому, и слухачамъ фільософіи: Богд. Левицкому, Андр. Сабатоня и Климентинѣ Ганкевичбвнѣ.

— **Звірство.** Пишуть нам з Каменеччини: Дня 12 с. м. замерзала в Сішні, в селї камінецкого повіту жінка, що два роки була приневолена мешкати вспдолї своєї сестри Ван Савчукової. Покійна була слабого здоровля і хорувала на падачку. З тої причини не хотїв її нїхто приймити на службу, так що мусїла жити у своєї сестри. Сестра побивала її часто в страшний спосіб, не хотїла винустити між людп, щоб випросила собі кусень хлїба. Замкнула свою жертву в стодолї і морила голодом і зимном, щоби як найскорше позбути ся її. Коли хто з сусїдів приніс кусень хлїба і хотїв подати нещасливій, то сестра проганяла его. Покійна зносила два роки зимно, голод і муки. Живила ся сирою бульбою, бураками, мукою розпущеною в водї, а в лїтї хонтою. В остатних часах стратила притомність, але заховувалась спокійно, лиш в зимі підчас сильнійших морозів чули сусїди стогін та плач з стодоли. Повідомляли вони кілька разів зверхність громадеку, але ся не зарядила нїчого в сій справі. Передостатню зиму видержала нещаслива, але відмерзли їй ноги по пяти. Сеї зими не могла вже вийти з стодоли і не видержала морозу, який був 12 с. м. Десь коло півночи зібрала нещаслива остатні сили, щоби вийти з стодоли і вирозитись до хати; але спромоглась вилїзти лиш за поріг. За порогом упала і скостеніла до рана. Около 9-ої годині з рана побачили дїти труна перед отвореною стодолою. Коли повідомили о сім сестру, побігла вона і схоронила труна в стодолї, бо в хатї був хтось з сусїдів. Відтак взяла труна до хати і розгрівала замерзлу майже через добу коло горячої печи. Місцевий управитель дібр доніс о сім судовим властям в Радехові. Дня 14 с. м. була комісия. Про висліди комісиї поки-що не знати. Відомо лише, що в жолудку найдено лиш кілька кусників сирої бульби. Сусїди тїшать ся, що не будуть дивити ся на жорстокі муки та не будуть чути плачу нещасної. — *Б.*

— **Телєфон без дроту.** По телеґрафї без дроту, що вже переносить пробні депеші з Америки до Ірландиї, можна було надіяти ся небавом і бездротного телефону. Винайшов его французкий фізик Дікрете. Основує ся на тій самій засадї, що Марконїв бездротний телеґраф, а іменно на засадї розходженя електричних фидь чим-раз то ширшими кругами в безвісти сьвіта. Коли-ж така жила натрафить на анальоґічне настроєний електричний апарат, викликує в нім відповідні електричні струї, і ось вістка з одного кінця землї на другий вже перенесена.

— **Біржева хороба.** Новойорскі лїкарі прийшли до переконаня, що гра на біржи викликує у граючих хоробливі зміни в орґанїзмі, а іменно в функціонованю серця і в нервовім системі. Ні оден з граючих на біржи не в вільний від тих хиб. До того сї хиби вливають дуже зле на потомство; і длятого то дїти — особливо сини — усїх богатих фінансистів з правила фізично і духово звироднїлі.

— **Нарада в справі науки руской мови** в середних школах відбуде ся в середу 26 марта о год. 10. перед полуд. в бібліотечній сали академичної ґімназиї у Львові.

— **Цеціль Родес**, властивий диктатор полудневої Африки і ініціятор бурскої війни, хорий безнадійно на delirium tremens з надужитя алькоголю.

— **Новй складницѣ почтовй** Зъ днемъ 16 марта заведено новй складницѣ почтовй въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ: Бжезіны почта Великополе скшиньске; Бзаника п. Вороблик шляхоцкій; Ясляне п. Падевъ; Колодѣевка п. Скалатъ; Лососина горѣшна п. Лиманова; Свильча п. Мровля; Угорка (Венґерка) п. Порохникъ и Зушицѣ п. Мшана нд Бартатбвъ.

— **Дрббній вѣсти.** Пѣхотный полкъ ч. 95 (чортковскій) прийде 3 цѣтня зб Станиславова до Львова, а на его мѣсце вбдбйдуть туды два батальоны 24 п. п. (коломыйского) зб Львова. — Въ Белзѣ погорѣло оногды 8 хатъ. — Въ Ганхъ великихъ пбдъ Тернополемъ при школѣ народнбй буде утворена ще й школа рбльничa. Ґрунтъ для школы вбдступивъ безплатно о. Громницкій, грекокат. парохъ тернопбльскій. — Klub cyt'xystów у Львовѣ розвязавъ ся вчера добровбльно для браку членбвъ, полишивши непокритыхъ паспбвъ 317 К.

— Повѣдомляємо Вел. Духовеньство якъ и Хвальнй Брацтва церковнй, що розсилаємо письмо вже нашъ богато илюстрованый цѣникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Бв. Спожарскій и Вол. Устяньскій. Торговля знарядбвъ церковныхъ Львбвъ ул. Руска ч. 1. 2—

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресик ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанем

Василь Ґресик кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

2—7 3—15

Посмертий ✝ оповѣстки.

О. Лука Авдикович, совітник Митр. Консисторії, парох Івачова, тернопільского деканату, упокоїв ся дня 8. марта в 88 році житя в 63-тім священьства. Похорон відбув ся дня 11. марта. R. i. p.!

Наука, штука и література.

— **Школа малярства**, різьби, рисунків і штуки стосованої, при ул. Академічній 16, під артистичною управою пп. С. Батовского, Р. Братковского, А. Попеля і А. Стефановича. З актів і живих моделїв користають ученики цїлий день. — Для учеників середних кляс значні зниженя в оплаті. Всяких информаций удїлює як також приймає внесп: Стефанія Мікулї, Львів Хоружчина 12. 3 4 1

— **Знадоби для пізнаня угорско-руских говорів** подав *Іван Верхратский*. II часть. Говори з наголосом сталим. Відбиток із записок Наукового Товариства ім. Шевченка Том XL, XLIV, XLV. У Львові 1901. 8-о, стор. 280. В першій части „Знадобів для пізнаня угорско-руских говорів“ обробив автор говори з наголосом движимим; теперішний же том (ч. II.) обнимає говори з акцентом сталим, т. є. говори властивих Лемаків угорских. Автор держав ся в сім томі тогож порядку, що в томі I. именно по граматичнім віддїлї (звучня, пнтвір, мовотвір, словолад) слїдують взорцї бесїди угорских Русняків відносної категорії (повірки і оповідання, Загадки і приславя. Пісни); вкінци поміщений: Словавець. В граматичнім віддїлї богато подано річей нових, котрі будуть цїнним вкладом для руской граматики і для славяньского и зикословія. Декуди подані також нові виводи. І так приміром слово о б л а к = вікно виводить автор від коріня в е л и і відносить тое слово ще до тих часів, коли у нас вікна приспособлювано о б о л о н а м и т. є. коли оболони звірят заступали місце нинїшних шиб скляних (стор. 15). Доси необяснене українске слово „з а й в и й“ виводить від приіменника за, а то: *за-в-ъ*, опять із вставкою суголоски *й*: з а й в и й, отож по виводу властиво: лежачий позаду, лишній, позбитий, без чого може обійти ся (стор. 51). В угорско-руській кличці до пари запряжених волів: г е й с - б е р т а! удержала ся дуальна форма imperativ'a: б е р т а в старосл. *берѣта*. — Займові суть також декотрі повірки, леґенди, пісни обрядові н. пр. співані на „Гоя-дюндю“ і пр. В Словарци, закінченім на кінци Знадобів найде ся неодин новий хорошій вираз, котрий може збогатити ся наш язик літературний. В угорско-руськім виразї ч ю м (чом), plur. ч о м и удержалось дивне руске слово *чюмя*, прим. *чюмя вина*. Вираз ж и ц а, в ж и ц а відповідає старосл. *лѣжица* і и.

Обмежаючись тут лишень на коротку згадку що деякі визначнїйші річи II-ого тому „Знадобів“ поручаємо любителям руского языка того нове дїло шан. автора як найгорячійше. Том II-ій своїть 4 К. оба томи разом 8 К. Дістати можна в книгарнї Ставропіґійскій, у автора або в книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка.

Именованя, перенесеня, вбдначеня и пр.

Намістник перенїс ад'юнкта будівництва, Івана Конистиньского зі Львова до Тернополя. — Краєва шкільна рада ухвалила: затвердити дїйсного учителя в IV ґімназиї у Львові Михайла Сивака в учительскім званю і надати єму титул професора; перенести заступника учителя IV ґімназиї д-ра Юрия Мігуловича до V ґімназиї у Львові, іменувати Володислава Шнайберґа заступником учителя в IV ґімназиї у Львові; затвердити вибір: о. Михайла Левицкого на відпоручника повітової ради шкільної окружної ради в Бродах. Іменувала в народних школах: Василя Еліяша старшим учителем 5-кл. школи мужеской в Богородчанах; кс. Ал. Мошинського учителем реліґії рим.-кат. 3-кл. школи вид. муж. в Тернополи; Ем Крушку мол. учительку 5-кл. школи в Цїшанові; Ем. Віалькївну стар. учительку 4-кл. школи в Народо мієї; Фр. Цеслїка стар. учит. і Ванду Цеслїкову мол. учит. 2-кл. школи в Домбою; Софію Клюбівну мол. учит. 4-кл. школи в Лїшках; Івана Плянера, Ант. Ісепіого, Франц. Заморского і Франц. Матію учителями в Кракові; Стан. Тулецку мол. учителькою 4 кл. шк. в Бжостку; Влад. Ґонсьоровску мол. учит. 2-кл. школи в Скавині; Волод. Дирча мол. учит. 2-кл. школи в Жарнїаці; Стан. Ґайковского мол. учит. 4-кл. школи в мук. полученої в видїловою в Стан. славові.

Русины! Памятайте на **аґітаційный фондъ „Народнои Рады“ у Львовѣ!**

Зъ Дирекціи ц. к. зелѣзницъ державныхъ

На підставі розписаня оферт з дня 5 сїчня с. р. на доставу і поставленє желїзних конструкций для копули і дахів на будинку нового двірця стацийного у Львові внесено в приписаним реченци до ц. к. Дирекциї желїзниць державних у Львові 9 писемних оферт на слїдуючі суми:

1. Антін Біро у Відни на квоту	К	76.018·26
2. Альберт Мільд і Ска . . .	К	69.845·90
3. Ґута Витковичі Л. Зеленевский і Фабрика ваґонів в Сяноцї .	К	84.344·66
4. Бредт і Ска в Отинїй . . .	К	101.579·76
5. Акцийне Товариство Р. Ваґнер у Відни	К	92.019·15
6. С. Бонді в Празї . . .	К	93.043·94
7. І. Ґрідль у Відни . . .	К	93.402·80
8. Насїдник фірми Ф. Ґрацль у Відни	К	101.608·84
9. Акцийне Товариство фабрики „Скода“ в Пільзнї . . .	К	99.271·40

Після оповіщени, заміщеного в „Ґазетї Львівскій“ розписує ц. к. Дирекция жел. держ. у Львові оферту на передане в акорд робіт земних і надторових на шляху Львів-Белзець (Томашів) на 3 лїта. Оферти принимати буде ц. к. Дирекция найпізнїйше до 10 цьвітня до 12-ої годины в полудне.

Услівя можна переглянути в ц. к. Дирекциї жел. держави. у Львові ул. Красїцких ч. у віддїлї консервациї і будови II поверх або в бюрі п. к. Управи руху на желїзници Львів-Белзець у Львові ул. Ленартовича ч. 1.

Оповіщенем, заміщеним в „Wiener Zeitung“, розписано в дорозї оферт будову двоторового около 7900 метрів довгого тунелю через гори Караванки и конєї ц. к. желїзниці державної Цельовец-Горлиця-Трієст. Оферти, поставлені особно на північну, а особно на полудневу сторону тунелю буде принимати ц. к. Дирекция будови желїзниць у Відни найпізнїйше до 8 цьвітня с. р. до 12 годины в полудне. Услівя і плани можна переглянути в згаданій ц. к. Дирекциї, як також що-до північної сторони тунелю в ц. к. управі будови в Целїнци, а що-до полудневої в ц. к. управі будови в Асслїнгу.

Полудньово-німецкий-австро-угорскій язиок желїзничий.

З днем 1 мая 1902 увійде в житє додаток VI до тарифи часть II зшитка 10 з дня 1 грудня 1898.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтаньший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА“.** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір великий, формат на взір европейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 12— 6 7

Надболѣне.

Спеціялїст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторії для недуг грудних в Алаїн-ордик. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лїченє недуг ясен і ямки устної, штучні зубы в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури з провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цїлий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничѣ піопы, лїбелї, манометры и. т. п.

Уриджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше. 4148

Щавницка вода

зо славних жерел **Йосифини і Магдалини** найсьвіжшого черпання є вже на складах мінеральних вод, в аптиках і дрогеріях в краю. Головне заступництво у п. **Рудольфа Вайнреба у Львові.**

249 1—4 **Управа.**

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друковъ

I. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ лїбра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лїб.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подан о екс- и интабуляцію, взборъ а) б) в) г) лїбра	по 40	„
7.	Нашесы до подань о интабуляцію лїб.	по 20	„

II Друки для кас позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лїбра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2—	„
11.	Скрипт довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лїбра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и кас позичковыхъ:

15.	Списъ членовъ лїбра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читальнѣ „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляє ся належитость особно.

Мужчина Руснн на добрій сталій посаді з річним доходом 2000 К, в посіданю власного дому, пошукує ґосподині до ведення малого ґосподарства, вихована 12-літної донечки та провадженя філіяльної почти. Такою ґосподинею може стати здорова честно образована старша панна, або бездітна вдова, а що тут такій особі будучність запевнює ся, то жадає ся від неї відповідного запасу готівки. Адресуати належить так: K. k. Postablage Kiczera через Глібоку на Буковині. 261 1—3

Молодець чорноокій и чорнобривый, Русинъ, лѣтъ 33, сталый учитель народ: оженивъ бы ся зъ образованою красавицею молодшою вдъ себе. Посагъ вымаганый около 2000 Кор.: Жарты выключенѣ. Зголошеня пôдъ адресою „Голубчикъ: I. B. Poste restante Лисець коло Станиславова.

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручае в найбільшім виборі

дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало низких цінах.

184 24—?

Бідний ученик V кл. гімназ. пошукує лекциї у Львові. Ласкаве зголошеня під М. Д. у п. Сьвітляка Матія ч. 29. ул. Зибликевича ч. 27б.

На сьвята!

½ кгр. мігдалової маси	1 30	К
„ „ оріхової маси	1·10	„
„ „ ваніджевої чоколяди (під гарантією правд.)	1·80	„
„ „ цикати	1·40	„
„ „ помаранчевих лупин	—·50	„
„ „ какао (під гарантією правдиве)	2·—	„
„ „ помадок до прикраси тісточок	1·40	„
„ „ мармоляди до начиняваня тіст — в пяти відмінах	—·90	„
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40	„
„ „ медівника чисто медового	—·80	„
„ „ медівника цукрового	—·90	„

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбонерки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кальменовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанем

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 2—2

Молодый хлопець правдивый Русинъ, релиґійный, интелїґентный, працьовитый, господарь зъ школою рôльничою и практикою въ перших господарствах, посѣдаючій студія и испыты зъ рахунковости и бухальтеріѣ, — словомъ *чоловѣкъ до интересу*, тôлько бѣднята, прагне подѣлити свою долю зъ Русинкою, — отъ „зъ Оксаночкою, де хатина въ гаю та двѣ тополѣ коло неи“. — адресъ: Olęksa p. r. Szczucin. 250 1—3

Пошукує ся женщины старшои на село до священника для веденя дому и господарки жѣночои. Зголосити ся пôдъ адресомъ: Д-ръ Дроздовскій въ Новôмъ селѣ коло Пôдволочискъ. П. въ М. 253 1—3

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакциєю Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакциї: Львів ул. Зелена 15.

Подяка.

Отсею дорогою висказую мою найсердечнїйшу подяку Вп. П. Д-ру Вол. Вітошиньскому, лїкареви міскому в Тернополи, за вилїченє при Божій помочи майже безнадійно хорої моєї жени. За пильне відвиджуваня хорої через вісім місяцїв і то нераз по три і чотири рази денно після потреби, за пять удачною рукою виконаних операций, за старанність і дбайливість справдї вітцівску, не в силї я відвдячитись навіть відповідною нагородою; тому нехай сам Господь Всевишний відплатить Вам за тое, Вп. п. Доктор, і позволить еще як найдовше трудитись для добра терплячої людскости.

Рівнож сердечну подяку висказую на сім місци і Вп. п. Д-ру Гладишовскому, місцевому фізикови і послови до ради державної, що охотно спішив також часами з своєю сьвітлою радою і помочию.

Стефан Шутовский півець церковний.

Терноиіль дня 12 марта 1902. 230 3—3

Подяка.

Дня 8-го марта с. р. покликав до Себе Всевишний по довгій тяжкій недузї Найдорожшого Патриярха нашої родини о. Луку Авдиковича, довголїтного душпастиря в Івачові, тернопільского деканату, в 88 році життя а 63 священьства. — В сій роковій хвили розлуки з дорогим нам Покійником з котрим ми за довгий вік его життя так зжили ся, що Его розлука з нами, хоч впрочім і сподівана, немов громом нас поразила, то одно стало нам відрадою, що ми не лишили ся без співчутя та потїхи щирожичливих сердець, і тим щиро-жичливим серцям складаємо сею дорогою глубоку подяку. Не на витер каже ся, що коли хочеш знати, хто твій друг, то пізнавай его в нещастю. А таких щирих другів Покійного ми пізнали в особі Всеч. О.О.: Ераста Ходоровского з Малашовець та Юрія Куницкого з Ігровиці, котрі одні з сусїдів були під ту сумну хвилю постійними гостями в нашім опечаленім домі, відвідуючи Покійного від першої хвили Его довгої недуги майже до послїдного его віддиху, а для нас, найблизшої родини, були правдивими дорадниками та опікунами в нашім горю. Тож честь Вам за се і горача подяка, Всечестні Отцї! Особлившу подяку приймить, Всч. о. Юрію Куницький, за трогаючу проповідь в церкві над домовиною Покійного, а Вам, Всч. о. Ерасте Ходоровский, за те що 2 рази проготовилисте Покійного на дорогу до вічности та удїлили св. Єлеопомазаня; Бог „выдяй въ тайнѣ воздасть явѣ“.

Не менше щиро дякуємо Вам, Високопреподобний о. декане Володимире Громницький, за ласкавий провід в похоронах, за щирі слова, якими Ви попращали Покійного на дорозї в могилу, та за се, що так щиро заняли ся долею доньки Покійного, вдови по священнику. Сердечну подяку складаємо всїм тим Всч. О.О.: кондеканальним, що взяли участь в сумнім обрядї похоронім, та Всч. о. Рідлеви, латиньскому пароху з Плотичи, котрий мимо того, що занятий був великодною сповіддю в сусїднім селї, таки на похорони прибув; не менше Високоповажаному п. ґрафови і патронови Юлїви Коритовскому, що віддав послїдну прислугу Покійному, відпроваджуючи Его домовину аж до могили. — Щире Спаси-Біг і Вам, чесні парохияне, щосьте Вашою численною участию та горячими молитвами оказали любов та вдячність для Вашого довголїтного душпастиря. В кінци дякуємо сердечно членам хору читальняного, котрі своїм гарним сьпівом причинили ся до звеличеня похоронного обряду; нехай Всевишний, що забрав до Себе Дорогого нам Покійника, сторицею винагородить Ваш труд.

Івачів горішний дня 19/3 1902 р.

252 1—1 *Родина Скомороеських.*

На святу Великодню.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ

пôдъ Фірмою

Свг. Спожарского и В. Устеньского

Львовъ, ул. Руска ч. 3

поручае

Вч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свôй богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковнои

по найдешевшихъ цѣнахъ.



Дбаль о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 1—15

На сплату приймає ся. Опаковане не числить ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

ДО

Всечестного Товариства „Ризница“

въ Самборѣ.

Зъ замовленыхъ мною и Брацтвомъ церковнымъ въ Воркахъ малыхъ и Новосѣлка въ протягу одного року фелонôвъ та иншихъ рѣчей церковныхъ а то:

одного свѣтлого фелона	За	270 коронъ
одного багрянного	За	86 коронъ
одного чорного	За	70 коронъ
одного зеленого	За	85 коронъ
одного чорного	За	60 коронъ
шалю до Найсв. Дарôвъ	За	32 коронъ

позолочени чашѣ двома дукатами за 44 коронъ дароносницѣ и дїскоса за 28 коронъ есьмъ я и Брацтво церковне вповнѣ вдоволене.

Всѣ ризи суть зъ матерїи дуже гарной а передовсѣмъ тревалой и практичной — робота дуже старанна та выкôнчена до того цѣна дуже приступна такъ, що пôдписаный зъ членами Брацтва церковного въ Воркахъ малыхъ и Новосѣлцѣ осьмѣлюсь Честному Товариству „Ризница“ въ Самборѣ публично зложити подяку та згадане Товариство горячо Всечестнымъ Братямъ въ Христѣ поручити, тымъ бôльше що й на выплатъ „Ризница“ посилае.

Выробы одежей церковныхъ сего Товариства смѣло можуть йти въ завôдъ зъ заграничными выробами зъ тою хиба рôжницею, що заграничнѣ суть бôльше на выраховане обчисленѣ противно Ризница выробляе зъ матерїй тревалыхъ практичныхъ безъ выраховани не на то, щобъ ихъ тôлько позбути.

Тожъ спомагаймо тото совѣстне Товариство одиноке руске, не шукаймо чужихъ Богôвъ, замавляймо лишь у него а тымъ узнаемо его честну та совѣстну працю.

Зъ поважанемъ *о. Юлїянъ Стеткевичъ*, пароxъ Борокъ малыхъ и Новосѣлки. — Зъ поручена недужого о. пароха написавъ *в. Антонїй Онуфєрко* сотрудникъ.

†*Михайло Рудякъ* Старшій братъ.

†*Антонїй Сусла* провізоръ церковный. 243 1—1

Цѣс. еврод. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика рому, ліперôвъ і octy

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старй горѣвки польскій, розолісы, ліперы, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bengal“ на палцики, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 868

Склады для мѣста: улицы Галицка ч. 1. — и улица Коперника ч. 9.

Пропу сплядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Приторучае великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, российских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерей. 242 2—?

По цінах найдешевших. Без конкуренції.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Iосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджуваня алей, закладаня парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 4—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

УЧИТЕЛЬ орган руского товариства педаґоґічного двотыжденник: педаґоґічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Вôрменска ч. 29. Предплата рôчна 3 кр., пôврôчна 1·50 кр., чвертьрôчна 80 кр.

Зелїзничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи
з Краковa (3·51, 5·58 ніч)	6·10	8·30	1·35*	5·50	9·40*	до Краковa (8·40 рано)	4·15	6·50	2·35*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головний двірець)	8·25	8·—	3·35*	6·35	10·22	до Підволочиськ з головного двірця	6·20	9·25	1·35*	7·10	12·45
(зі Підзамча)	8·14	9·40	3·20*	8·—	10·02	„ з Підзамча	6·48	9·43	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	8·—				10·30	до Тернополя-Кончиниець		9·35			11·32
з Вірок Вел.-Гримайлів-Кончиниець	9·32		3·35	6·35		до Вірок Вел.-Гримайлова		9·25	1·35*		11·19
з Рашова		11·45			12·15	до Рашова			3·30		11·39
з Черновець-Ічкан (12·15 н.)	9·57	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Черновець-Ічкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·50
з Ходорова-Підвисокого					10·30*	до Ходорова-Підвисокого		10·25	2·45*		1·41
зі Стрия, Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Лавочного, Будапешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†).				3·05	†—·—
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова				†—	
з Белзця				5·55		до Белзця				10·20	
з Рави Руской і Сокаля	8·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля				7·25	12·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·25§	9·41 ●	до Янова (3·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	5·15	6·30●	8·55§§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	9·10
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·50

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виконавчий поіз відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети агенциї дневників І. Ст. Соколовський в палаци Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а контінентальні і всякого иншого рода білети, ілюстрованні провідники, розклади їзди і т. п., імперіяльне бюро ц. к. державних железниць, ул. Кравїцких, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52, в урядових годинах (8—3, в святах 9—12). Середно-европейский час найскорший зід звичайного о 50 мин.

При закупнѣ товарôвъ просимо поглядати на нашу часопись

Видавець и одвічальний редактор Иванъ Белей. Накѣпъ въ фабр. Черниньскои. Зъ друкарнѣ Ставропигийского вôдъ заряднома Іосифа Панкевича

Ч. 58. Львовъ, Второкъ 12 (25) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ѣй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кинишського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и кажденькомъ ся инсерцы платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

вѣ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 32 к. на пѣвъ року . . . 16 „
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 28 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяцъ . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застережена. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного сербчики инсератовои вѣбо ей мѣсце а на рубрицѣ „Надѣслане“ по 30 с.

Вѣдики и инший доносени кражений числить ся по 20 с. вѣдъ сантина.

Університет через підписку.

III.

Чи можемо самі здобути ся на університет?

Автор обговорюваної нами брошури так кінчить свої виводи:

Думаємо, що ми достаточно показали, що треба самим братись до діла. Хто не переконаний, тому здавть ся ніякі арґументи не поможуть. Щоби річ поставити практично, вважаємо конечним, щоби зложив ся комітет університетський, котрий мав би взяти цілу акцию в свої руки. Він має візвати усіх, що звуть себе Русинами чи Українцями, до підписки. Що нация зложить величезну суму, о тім не може сумніватись той, хто бачить ентузиязм нашої нації; пересвідчити знов по довшій розвазі можуть переконатись, що ентузиязм не хвилевий, а має свою причину в реальних основах. У нас ніхто не буде заслоняватись бідностию. Не в тім діло, чи ми бідні чи ні, а в тім, чи хочемо чи ні. Коли хто думає, що ми не в силі, то не здавав собі справи з сили нашої нації і не вмів почислити, якої річної суми заснованє університету вимагає. Уважаєм проте за конечне подати буджет львівского університету і, чи наша нация в силі его покрити:

	Львівский:	Наш:
Платня 8 звичайних професорів богословского виділу: 2 á 5.200 корон, 1 á 4.400 „, 1 á 4.000 „, 1 á 3.200 „ — виносить разом	22.000 к.	22. 000 к.
Платня 14 звичайних професорів правничого виділу: 1 á 5.200 корон, 1 á 4.800 „, 2 á 4.400 „, 1 á 4.100 „, 5 á 4.000 „, 1 á 3.900 „, 3 á 3.600 „ —	57.600 „	57.000 „
Платня 19 звичайних професорів фільософічного виділу: 1 á 5.600 корон, 1 á 5.400 „, 2 á 5.200 „, 3 á 4.800 „, 3 á 4.400 „, 4 á 4.000 „, 5 á 3.600 „ —	83.000 „	Понеже деякі катедри відпадають: 70.000 „
Заряд і служба: 1 секретар á 2.200 корон, 1 офіціял á 2.000 „, 2 канцелісти á 1.400 „, 1 педель á —.800 „ —	7.800 „	7.800 „
Сім слуг: 6 á . . . . . á 600 корон, 1 á . . . . . á 480 „ — . . .	4.080 „	4.080 к.
Загальна сума . . .	174.480 к.	161.480 к.
так представляє ся буджет львівского університету і платні звичайних професорів без актівального додатку.		
Наєм 30 саль		12.000 „
Сьвітло і опал		10.000 „
Амортизация 5% позички 4,000.000 корон на 56 літ на кабінети фізичний, хемічний, зоольоґічний і ботанічний		20.000 „
Загальна сума видатків		203.480 к.
Покрите:		
Кождий руский господар, числячи 5 голов на родину, по 20 сотиків річно	150.000 корон	
200.000 інтеліґенциї руської 500 á 100 кор. р. . .	50.000 „	
5.000 á 20 „ „ . . .	100.000 „	
Разом	300.000 корон	

От сума, котру стягнути можна без ніякого напруженя своїх сил, зваживши, що необнялисьмо нашим рахунком цілої України, котра з певностию в своїм інтересі не відкаже ся від жертв. А не треба забувати, що ті гроші виплатять ся, що вони обернені на осьвіту, спинять перехід не одного мільона в руки чужинців. Не вжеж не годні ми добровільно оподаткуватись? Чи лиш примус робить з нас орґанізоване товариство людске? А добровільна орґанізация ще не мислима? Коли так, то ліпше було би не бажати нічого і лишитись імени нашого і достоїньства людского! Чейже й мужик зрозуміє, що осьвіта, на котру дасть 10 крц. освободить его від переходу не одного рипського в руки штайранту, де платить податки на панів, бо тілько осьвіта нації зможе змінити лихі відносини, — що не во віки бути ему робітником найпідлійшої, т. є. найменче поплатної роботи. Чейже зрозуміє, що лиш его осьвіта зможе визволити нашу нацию, аби сотки мільонів гроший річно не виходили з краю на заплату праці промисловой робітникам західних країв. А інтеліґент ачей тоже зрозуміє, що варт 10 зр. (я беру справу з погляду найскупійшого держгроша), щоби доборотись до того, що в нашім краю наші люди не будуть займати підрядних становиск, а дібють ся до усіх і найвищих. Мені встид писати ще якісь арґументи на заснованє університету.

Не забудьмо, що у всякім случаю ті гроші таки остануть в нашій нації; дадуть роботу нашим людям. Думає ся, що колиб замість непривичного слова „університет“ поставити слово „Народний Дім“, то він станув би скоро, хотьби й величезним коштом, тілько тому, що тут нас не деморалізують обіцянки правительства. А то і їсти не буду і робити не хочу! бо маємо „право“ від правительства „жадати“! Жадати ми маємо право, та не маємо сили дістати!

В кінець удержанє молодіжи за границею коштує немало; за ті гроші мож мати у себе ціх університету.

Саму акцию, предположивши підписку, представляємо собі так, що за кількадесять тисяч корон треба вислати сейчас кандидатів на усі катедри, так щоб в 2—4 роках міг повстати вже повний університет.

Коли в той спосіб зробимо діло, тоді заступники, котрі підимають ся добути самі університет, пороблять заходи хоть около санкциї того діла що-до признаня права публичности і одержавленя его; а і за то ми будемо їм вже вдячні. Справа буде легка, бо ряд лиш факт доконаний прийме до відомости. За нами буде торжество звершеної ідеї, і тоді ми будемо говорити з усяким, як сильні з сильними, а не з чолобитностию. Колиб тоді правительство нам відказало, то і за се ему вдяка, бо чейже тоді вже усім отворили-б ся очі!

Ми кінчимо думаючи, що доказали, що зі взгляду на культурну конечність нашої нації треба нам заложити університет! Хай кождий зробить, що до него належить, бо то на взнесене храму, що запевнить нам безсмертність. Треба рушити цілу землю рускую; треба ударити в звони по всій Україні, а університет готовий. Тому зовемо до діла, бо великий час настав!

Наші замітки до сеї справи вискажемо иншим разом.

Санация краєвих фінансів.

Вчера відбула ся в бюрах виділу краєвого під проводом маршалка Потоцкого нарада анкети скликаної в справі вишукання нових жерел доходу фонду краєвого.

Давид Абрагамович представив, як стоїть справа з введенєм краєвих оплат від пива, вибираних правительственими орґанами. Так само як Чехії, правительство готово Галичині признати і своїми орґанами стягати оплату в користь краю, в висоті найбільше 1·40 К від гектолітра. Романович высказує гадку, що анкета повинна подумати так о жерелах на найблизші два-три роки як і на довший ряд літ. Що до найблизших літ, то бесідник звертає увагу передовсім на користний результат з додатків в 1901 році, котрі принесуть дохід 1,800.000 К. Не треба отже в 1901 році затягати короткотермінової позички, а тим самим відпадає потреба вставляти в 1902 і 1904 рр. рат на ві опроцентоване і амортизацию. Буджет облекшить ся о 700.000 К і відпаде потреба підвисшеня стопи додатку. З евентуального доходу від пива в висоті мілїона корон і з ощадности згаданого видатку на сплату довгу, можна в границях нинїшних жерел покрити видатки найблизших двох літ. Инша річ зі слідуючими літами в котрих від 1904 до 1923 р. прийде річна сплата водних каналів і реґуляция рік, при чім не треба забувати, що край буде мусів покрити кошта поміщеня війска по опорожненю Вавелю.

Др. Лєво є за консумцийними податками, бо они суть елястичні і виділ краєвий повинен домагати ся участи в доходах з тих податків. Справу улекшує пролом зроблений в горівці. Лишають еще податки від пива, від оитя худоби, шинкарскі оплати, участь в спіритусовім монополи і евентуальна участь в податках від обороту.

Гр. С. Баденї видатки в будучности треба безусловно покривати додатками від податків, а не глядати нових жерел доходу. На кошта реґуляциї рік і на канали треба затягнути позичку, котрої висоту точно значить закон і з котрої сойм в міру потреби що року позволить певну частину емітувати. На опорожненє Вавелю повинні знайти ся і знайдуть ся инші средства. Позички на се не треба і не повинно ся затягати. П. Абрагамович годить ся з передбесїдником що до покритя видатків на реґуляцию рік і канали. Що до покритя звичайних видатків, уважає за конечне отворене нових жерел доходу в области консумцийних податків. Самі реальні податки, специяльно ґрунтовий податок не дав би краєвои досить елястичного жерела доходу. П. Крамарчик добачує санацию краєвих фінансів в украйовленю асекурациї і в спіритусовім монополю.

Маршалок ґр. Потоцкий реасумуючи дискусию, высказав свої власні погляди на краєву господарку в найблизшім десятилітю. Треба обдумати програму до 1910 року, т. є. до хвилї знесеня права пропінациї. Фінансової проблеми не розвяже ані сама засада ощадности в видатках, ані розложенє сплати видатків на ріки і канали на довший період часу, т. є. на 60 або 80 літ, замість 20-літного періоду. Податкову силу краю мусимо піднести через підпиране промисловой і рільничої продукциї і в области промислу не повинні бути виключені інвестициї. Дальше збільшуване додатків є майже виключене, треба отже знайти нові жерела доходів. Виділ краєвий буде по змозї поступати солїдарно з иншими виділами краєвими. Винайденє нових жерел доходу не звільняє нас від засади строгої ощадности в видатках. На тім анкета закінчила свої наради.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Старосамбірского.

(*Конець.*)

На підставі краєвого закону шкільного з дня 23 мая 1895 В. з. к. ч. 58 потворила була ц. к. Рада шк. окружна рішенєм своїм з дня 18 марта 1896 ч. 424 збірні ради шк. місцеві і до них уже всюди повибирано деле ґатів. Між иншими таку раду шкільну утворено в Стрільбичах; крім Стрільбич належали до неї еще Билич і Волошинова. Та тут станула моя особа на перешкоді. В раді тій я мусів був зістати предсїдателем, а тоді — горе! — вся переписка мусїла би дальше вести ся по руски, і обшар двірский в Стрілбичах готов був громадї віддати забраний морґ шкільний. Треба було отже до того не допустити. І що-ж робять? Зносять збірну раду шк. в Стрільбичах, утворену розпорядженєм з дня 18 марта 1896 ч. 424, і iure caduco прилучають Стрільбичі до Старого Самбора. Щобиж і дух мій не пах в новій тій раді шк. місцевій, беруть ся на способи і підходять підступом. Наказують війтови перевести вибір нових деле ґатів, при тім не повідають, до якої то ради, щоби припадково мене не вибрали. Тай те удало їм ся в цілости. Я сам не казав себе вибирати, бо силою закона до ради шк. з осідком в Стрільбичах я входив без вибору, а о прилученю нашого села до міста нїкому не перейшло і через думку. Всьо трималось як під ключем у великій тайні. Аж по році отримує громада рішенє і сама собі не вірить. Ось оно в дословнім відписі: „L. 158 Z c. k. Rady szkolnej okręgowej Stary Sambor 19 marca 1900. Do Zwierzchności gminnej w Strzelbicach. W załatwieniu tamtejszego sprawozdania z dnia 25 kwietnia 1899 l. 69 postanowiła c. k. Rada szkolna okręgowa na swem plenarnem posiedzeniu, odbytem dnia 16 grudnia 1899 dokonany wybór reprezentantów tamtejszej gminy na członków Rady szkolnej miejscowej w osobach: Andrzeja Kuliby i Ilka Bahuja tudzież ich zastępców w osobach: Emila Lewickiego i Jacka Melnykowicza zatwierdzić. O czém się Zwierzchność gminną zawiadamia z tem nadmienieniem, iż c. k. Rada szkolna okręgowa uchwaliła na powyżej podanem posiedzeniu przyłączyć tamtejszą gminę do zbiorowej Rady szkolnéj miejscowej w Starym-Samborze. Rzeczą więc będzie wyżej wymienionych reprezentantów tamtejszej gminy brać udział w każdem posiedzeniu rzeczonej Rady szkolnej miejscowéj przez przewodniczącego Wielmożnego Pana Maryana Władyczyńskiego lub tegoż zastępcę. Przewodniczący i Kierownik c. k. Starostwa Ricci.“

Як грім з ясного неба спала на нас тая несподїванка. В селї настав великий крик і негодованє на війта, що до того допустив. Рада громадска сейчас зібрала ся дня 1 цьвітня на засїданє і одноголосно ухвалила: запротестувати против прилученя громади до міста, вибір деле ґатів узнати за неважний, бо доконаний в несьвідомости, до якої ради їх вибирано, і внести протест до ц. к. ради шк. краєвої. Зверхність громадска о тім донесла зараз 2 цьвітня ц. к. раді шкільній окружній і на її руки внесла рекурс до ц. к. ради шк. краєвої. Так само вибрані деле ґати і їх заступники внесли свою резиґнацию. Так Стрільбичі зістали від разу не тілько без ради шк. але навіть і без своїх репрезентантів в збірній раді шк. в Старім Самбор.

Рівночасно і я дістав письмо з ц. к. ради шк. окружної під тою самою датою з зазивом, щобим „віддав всї акти і фонд шкільний місцевий на руки Високоповажаного Господина Марина Владичиньского яко предсїдателя спільної ради шкільної місцевої в Старім Самборі.“ Але я не спішив ся ані одно ані друге віддати, раз що прилучене Стрільбич до Старого Самбора я узнав незаконним, а друге, що люди мене о те дуже просили. Аж ось серед літа 1900 р. з'їжджав до мене інспек

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ
ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Ворменьскои.)
Нинѣ и щоденно концертъ звѣстнои капелѣ дамскои „Буковина“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
201 8—1

тор Заборняк і впрост жадав, щоби я йому віддав книжочку щадничу, на котру була вложена асекурація за спалену школу. На те я йому сказав, що добре, бо й так я вже не в предсѣдателем, але нехай зажде, аж спрошу всіх членів ради шк. і при них віддам. Коли члени ради зійшли ся, і я книжочку вийняв із свого бюрка, п. Заборняк хопив книжочку чим скорше і сховав до кишені. Тоді я чемненько перепросив п. інспектора і заявив твердо, що скоро я книжочки сам не віддав, кому знаю, не вільно її нікому тикати, і п. інспектор як пещений книжочку звернув. Тепер я по підписаню реверсу віддав її до рук заступника предсѣдателя Андрія Моцика. П. інспектор казав собі зараз книжочку віддати, але Моцак відповів, що мусить з людьми порадити ся, і книжочку сховав за пазуху. П. інспектор від'їхав з носом довгим, як може в житю не мав довшого.

Тимчасом справи відобрання ґрунту ми не спускали з ока, і конець кінцем п. к. прокураторія скарбу рішила ся приступити до процесу та о тім повідомила раду шк. місцеву письмом з дня 22 марта 1900 ч. 55.393/99. До розправи призначила була навіть свого урядника, а громада зобовязала ся була покрити кошта подорожи в сумі 80 К. Тимчасом на три дні перед розправою повноважник позваних адвокат др. Ярема заявив в ц. к. судї, що позвані добровільно відступають забраний ґрунт. До розправи вже не прийшло, тілько по якімсь часї приїхав інспектор Заборняк і заключив з ними угоду. Але Вущаковска в пригородженого плацу шкільного відступила вже йно маленьку часть; а властитель обшару дворского заявив, що ніби відступав весь город шкільний в цілости, але в дійсности уживав его до нині як перед тим уживав. З коштів же, які рада шкільна місцева поробила була як поміри через ґеометра, споряджене мап, витяг табулярний, їзда до Львова і инші, п. інспектор не почислив ані одного сотика, бо те мовляв, най покрие той, хто процес виключав. Так отже справа відобрання городу шкільного знов забагнила ся, і громада зарік, за два знов буде мусїла платити учителеви 20 К за огород, як вже платила, буде оплачувати податок від городу, а обшар дворский дальше буде собі уживати его свобідно, аж мине 40 літ, і тоді пишу: пропало.

Тепер придивім ся, які то благодати сплинають на Стрільбичі через те, що їх прилучено до ради шк. місцевої в Старім Самборі. Справа поновного запровадження шкільного огороду вже розказана, тож переходжу до инших.

Зараз в буджетї громадскім на р. 1900 у видатках на школу вложено 720 корон т. є. 27% додатків до податку, і то без відомости громади, бо при ухвалї буджету не предложено радї громадскій преліминара шкільного, як після закона повинно бути. Зваживши, що в тім році инші додатки громадскі виносили 24%, то цілий буджет громадский виносив аж 54%! Буджет той повинен був після закона громадского з 12-ого серпня 1866 р. §. 80 затверджений бути сеймом, та мимо того его затвердив собі спокійненько бецирк повітовий в Старім Самборі. Гроші стягнено, а ніхто не знав, що в селї діялось ся. Радні не могли перед людьми показати ся, бо їм пальцями очи видюґували. Та ніхто не знав, що стало ся, бо ніхт ховав буджет в скрини як лиху долю. Всьо викрило ся доперва по відобраню від нього уряджовани в р. 1901. Видатку же так великого на шкільні потреби бікучі не позволяє навіть сам закон накладати на громаду. В законї краєвім з дня 24 цьвітня 1894 р. (Ч. 49 в. з. к.) арт. 7 виразно говорить ся так: „Сли би виняткова сума річевтова мала переносити суму, відповідаючу 10% податків безпосередних враз з досьогочасними додатками державними, оплачуваних в громадї, покрив надвишку фонд краєвий“. Так отже громада заплатила 17% більше, аніж повинна була. В р. 1901 в осени на засїданю ради громадскої, на котрім був також і п. Заборняк, інспектор шкільний, бо тоді обговорювало ся справу будови нової школи, заінтерпелював я, чому так великий буджет шкільний завалено на громаду і не постарано ся по мисли закона о підмогу краєву. П. Заборняк відповів, що їм так вільно робити; а коли я ему прочитав дотичний артикул, то сказав: „мы маемо иншу інструкцию“.

На рік шкільний 1900/01 винайнята була громада під школу дім приватний. Властитель згодив ся з громадою за 60 злр. річно. За ті гроші казав дім направити; а що більше мало коштувати, то се вже він сам мав покрити, і згодив собі предприемця за 80 злр. Тимчасом в Старім Самборі запорадили инакше. Прислали підприемця иншого, і той за направу дому взяв 150 злр., хоть она не вартувала і 80 злр. Хто тим радив, ніхто в селї не знав, лише п. к. староста Річчі стягнув війтови з буджету 150 злр. і ему виплатив квіт. Суми тої очевидно властитель дому не принял, і так громада самохіть на дармо видала 90 злр.

Завдяки прилученю Стрільбич до ради шкільної місцевої в Старім Самборі громада стратила 6 сягів дерева опалового, котрі видавав обшар дворский в Спасї для школи по мисли дотациї, означеної декретом камери надворної з дня 7 жовтня 1817 р. Ч. 56.568 як також рішення Видїлу краєвого з дня 31 мая 1869 Ч. 3.706.

О тім, що громада ніяк не може приступити до будови нової школи, бо має руки звязані, вже і не згадую, бо я виказав те як надто довідно в попередній моїй відповіди.

Отсе „борба завзята“, о котрій згадали автори дописий в Дзвоніку, та лише з тою різницею, що її ведуть з властию не „бурителї“, а ціла громада. Я розказав річ безсторонно і опер всьо на даних; а хто скаже, що се не правда, нехай сей даними зібє. Ворбу громада і дальше вести буде, бо по ві стороні правда, і те додає їй сили до поборювання всяких насиль.

І. Яворский.

З Дрогобича.

Дня 20-ого с. м. відбув ся в Дрогобичи в сали „Сокола“ концерт. Програма складалась з 9 точок. Крім двох точок, котрі виповнив комічними монольоґами один тутешний судя, всї инші були самі сьвіва, — хори і соля. Хори були мішані і мужескі. Всї сили головні були Русини, крім одної солїстки п-ї З. Диригентом і душею цілого хору був знаний з свого музичного талану п. проф. гімн. Луцик. Першою силою в тенорі І тутешний судя п. Войко, без него хор був би попросту неможливий. В тенорі ІІ вивязував ся п. Кувія, тутешний молодий депендент адвокатский. Цїлий бас ІІ піддержував головно о. Рудницкий, тутешний катихит і диригент церковного хору, та п. Гутович, касир від желїзниці. Отсе самі Русини, також в мішаних хорах бачили ми богато Русинок. Соля тенорові і дует виповнив п. Войко. З усего видно, що без Русинів не могли би були Поляки уладити свого концерту, а без сумніву не був би вийшов так, як вийшов.

І що-ж думаєте, чи може Поляки зрозуміли, що дають концерт спільними силами? Щоби показати ся великодушними, відступили в програмі одну точку — виразно кажу, оцину — на пісню руску. І засьпівали инінци в тій точці по руски дві пісоньки мужеским хором: „Було колись“ і „Сині очи“. Однако так відсьпівали нимно, слабо, що аж серце рвалось, слухаючи, та приходила мимо волї рефлексия: Боже, чи справдї руска пісня в порівнянию до польскої така нуждовна! Чи се може умисне? Чому польскі так удатно виходять, а рускі так лихо? Та неначе мимоходом насувалась гадка: чи Русини може встидають ся перед мішаною публикою сьпівати по руски? Чи хотять піднести польску пісню? Чи хотять через се з'єднати собі більшу славу? П. Йойко за польске сольо мусїв сьпівати вдруге. Аж душа нрадувалась: преців хоч тепер почуємо надпрограмово якусь гарну нашу руску пісоньку! Де там! — Відсьпівав нашу, але польску (вже приготовану).

Така то еще наша Русь декуда по провінциї. Де ходить о прислугу Полякам, де ходить о домїч для них, до ходить о піднесенє їх пісні, де ходить о попис перед ними: „там Русини скорі, охочі, бо дадуть ся пізнати „państwu“; але, щоби замаркувати свою силу, свій талан, свій дар Божий і на підставі сего зажадати хоч кілька, (если вже не половину) точок руских в програмі та ей виконати знаменито, до сего ми не спосібні, не маємо ще сили чи відваги!

Не від річи буде еще додати, що так отжилої, значної інтеліґенциї рускої як в Дрогобичи — то мабуть в других більших трошка місточках нема. Не мож так дуже нарікати на брак Русинів, коли почислить ся, то їх тутки досить; але нікого нїщо не обходить, нема проводу. Кождий дбав о себе, о свою кариеру. Тому то в Касині пусто, в Зорі пусто, нема лучности; нараблюють ся надзвичайні роздїли межи висшою а трошка низшою інтеліґенциею, о чім у нас Русинів й гадки бути не повинно. Тому й не дивно, що в Дрогобичи жите рускоґо так мало.

Всего відбули ся сего року одні вечернинці в честь Шевченка, уяваженї молодежию міщанською, і то заходом самого тілько Василиянина о. Стеха.

Вже давно відзивались голоси, що нам треба тутки чоловіка з незалежним становиском, з искорку любови до „свого“ і з якимось посьвященем. Таким чоловіком міг би бути молодий, енергічний адвокат-Русин. Адвокати тут самі майже жиди; а кількож то рускоґо гроша побільшає безнастанно чужу кишеню? Русин адвокат був би ту дуже на часї, а весь народ прилив би до него.

Сподївано ся п. Володимира Охримовича, але годі і годі кого дочекатись; а Русь дрогобицка тимчасом спить — спить сном блаженним!

Нз.

Від Борщева.

В дописи з Борщівщини в „Дїлї“ ч. 52 з дня 18 с. м. помінено богато важних в народній справі річий, отже на деякі з них хочу тут указати. Важні вони тепер, коли по звістній польско-рускій аферї в Америці рускій церкві грозить там схизма. Сказати правду, то відносини наші церковно-народні на нашім поділю, себ-то „на пресах Польскі“, а огляду на безсамятність польского шовінїзму стоять не то незносимі, а нераз далеко тяжші, як в Америці. Тому відай в згаданій дописи звернено увагу на Цигани, як на типовий примір, щоби виказати, що коли такі люди як о. Гілбовицкий, з таким засобом енергії і неаломаної волї, зужывають всї свої сили інтелектуальні, моральні та материяльні на борбу з страшним шовінїзмом польским лже-католицким, то що-ж дїяти стануть люди хотьби й найщирійші, до працї охотні, та духом менше сильні. Бо правду говорячи, більшість сьвященників Поділя працює а пожертвованем, а що результати працї не все відповідають їх добрій волї, се вже не їх вина. Така Скала, Турийчи, Крогулець, Босери, Шманьківці, Чорнокінці і богато других, се стації сьвідомої та совістної працї церковно-народної. Та против сеї совістної працї стоїть громадка узброєних в сліпий дикій фанатизм поборників нібито prawdziwej wiary, zgody i miłości bratnich narodów. Наперед виступають ks. dziekan z Borszczowa, proboszcz ze Skały, під проводом звістного рускоґо перевертня ks. Gromnickiego z Buczacza; а за ними йде ціла ґорба фольварчних соколув, лясьних і зависьних, підперта могучою силою старостиньскої повази та жандармских баґнетів. Такий темний овид нашої діяльности! Для справедливости треба признати, що маємо на тім темнім овиді одну особу характеру твердого і рішучої справедливости в оцінці руе. кат. житя і руско-польских відносин народних, — се княгиня Сапіжина з Вільча. Вона одна у нас не боїть ся просьвіти народу ні страйків бояти ся ніколи не потребує, бо нарід як і духовеньство знає її людяність до бідного народу та видить, як охотно вона готова помочи всякій роботі для добра народу. Але такі білі ручки, хоть як ми їх цінимо і поважаємо, не богато помогуть нам, если попри тямного рускоґо хлопа і справдї нещасного рускоґо попа до борби з ляґіонами злих духів не стане сьвітска руска інтеліґенция. Не о нас тут ходить сьвященників, але нарід ратуйте! А признайте, що не стане нас, не буде й вас. Кличете ви завідно до нас; Поза тяжкою 7-годинною працею в неділю і сьвято йдїть до читальні, до склену, знайте купецтво, аґрономію, фінансовість, право, політику, — словом всьо! То й ми чей маємо право закликати до вас: Прийдїть подивіть ся на місци на нашу працю; счеслїть нелолю наших родин, котрої причинков наша борба над сили; та признайте ся, що богато з вас поблудило, легковажучи собі справу рускої церкви! Вовчу прислугу висьвідчають Руси ті, що забувають, що и нас все таки Русина пізнає нарід по его приналежности до рускої церкви. Кілько те пропало й пропадає нам міщан до латиньского обряду, а за тим і до Поляків, а нєзо тому, бо вин ішов з початку до костела з цікавости, а далї за прикладом „панів“. Лїпша то мусить бути річ належати сюди, бо ту є пани; в ни всї сюди ходять. А польска інтеліґенция розуміє, що робить. Подивіть ся, особливо в містах провінціональних: при всяких важнїйших нагодах польска інтеліґенция не то вся ставить ся, але причинює ся, чим може, до піднесеня сьвітлости костела і обряду. А як у нас? Дехто з наших панів та пань ще й сам налить до косцьола! А до церкви? Там самі хлопи; „нема — кажуть — лавок, нема сьпіву“. Добре! Займіть ся і лавками і сьпівом; всьо буде, але перше будьте самі. Або й се: чи не гарно би було, як би руска сьвітска інтеліґенция забрала слово в оборонї пониженя рускої церкви? Нехай би его почув і сам Рим! Най і народ видить, що і в тім, що становить его найбільше добро духове, має союзника у всїй інтеліґенциї! Инакше „каплічки“ будуть мати що-раз красший успіх, а руска церков сходити буде на що-раз більше хлопску, до котрої ходити може лиш всьо грубе та нетесане. Може хто инакше дивить ся на сю справу, то нехай скаже своє слово!

Д.

Огляд політичный.

Буджетова справа в австрійскім парляменті. По двомісячных нарадах відрочено засїдання рады державной на два тижднї. Сей двомісячный часъ був переважно посвячений буджетовій справі, бо звістно, що від пяти літ буджет державный не був як слїдь полагодженый парляментарно, а лишь від часу до часу латаный провізоріями, а навіть найвисшими розпорядженями. Не дивота, що вже зъ горы можна було передвидїти, що буджетовй нарады потягнуть ся довго.

Буджету и теперь ще не полагоджено, лишь бильшу часть позицій его передискутовано; а міністерство, щобы забезпечити ся на всякій выпадокъ, зновъ вымогло собі ухвалу двомісячной дальшой провізорії на цьвітень и май.

Через тых пять літъ буджетовых провізорій накопичилось матеріялу до жалобъ, нарікань, бажань и жаданъ що не мира. Въ тимъ часї кромі старыхъ парляментаристовъ войшли въ складъ палаты и нові люде та нові силы, що радї бы може высунути ся на передъ, стати голосными публичною промовою, такъ що можна було й надіятись, що буджетова дебата не скінчить ся скорше якъ зъ кінцемъ цьвітня або й зъ початкомъ мая. Після послідныхъ подій приходить ся навіть терити надію, чи начате дїло доведе ся до кінца; ану-жъ дочекаємо ся того, що й теперь ще буджетъ не буде ухваленый!

Тымчасомъ вже и самому д-рови Керберови опротивіла неустанна провізорія та хотівъ мати разъ парляментарно ухваленый буджетъ и напиравъ на тов. Въ жовтни мин. року, предкладаючи проектъ буджету на 1902 р., жадавъ, щобы его порішено до кінца грудня. Коли-жъ палата того не зробила, выступивъ зъ угрозами и страшаками о спотованю конституції. Коли по Новомъ роцї палата наново зобралась, зновъ д-ръ Керберъ назначавъ реченцї, котрыхъ нїхто не державъ ся.

Коли вся пресія міністра-президента нїчого не помогла, хоть и якъ ся піддержував услужный ему президентъ палаты гр. Фетеръ; не було другого выходу, якъ полишити вольну волю клюбамъ: нехай роблять, що хотять. Клюбы й поступили собі такъ. Вызначили кождый зъ помежь себе только бесідниковъ, колько лише найшли у себе охотниковъ, и завдяки тій процедурі могло теперь и водъ руского клюбу промовляти кільохъ словъ, коли давнійше бувало, що навіть пять зголошеныхъ ся не приходивъ до слова ані одинъ.

Ну, и розговорились посли на добре, и минуло на балаканинї два мїсяцї. Послы свои, а д-ръ Керберъ свое. Остаточнымъ выслідкомъ всіхъ дебатъ показалось, що правительство не має заневненой парляментарной більшости та що зъ конституційнымъ ухваленемъ буджету „на двоє баба ворожила!“

Новый кабінетъ испанській и его програма. Підъ проводомъ Сагасты утворивъ ся новый кабінетъ и міністры заложили присягу. Чотири портфелї попали въ руки новыхъ членівъ, именно: фінансы, именно внутрїшнї, судівництво и рільництво-торговля. Сагаста кладе головный натискъ на те, що перемїна міністерства відбула ся въ напрямї либерально-демократичномъ. Міністеръ фінансівъ Родіґонесъ засїдав перший въ кабінетї, другій зъ новоименованыхъ засїдали вже въ давнійшихъ либеральныхъ кабінетахъ. Теку міністерства справъ внутрїшныхъ обявивъ Моретъ дотеперїшный президентъ посольской палаты, що уходить за найздібнійшого політика въ цїломъ кабінетї. Моретъ зъ Канововымъ, міністромъ рільництва-торговлї уложили и цїлу програму зреконструованого кабінету.

О програмї сего нового кабінету звістно, що принціпіяльною квестією для него є: релігія и фінансы.

Що-до релігійныхъ конґреґацій, то мали они по новому закону до 20 с. м. зголосити свій побутъ у властей. Нове міністерство намірне зразъ по святахъ предложити кортезамъ новый проектъ, котрымъ бы означено різницю межи чисто релігійными и просьвітно-добродійными конґреґаціями. Дальше намірве правительство зменшити число епископскихъ катедръ и высшихъ достойниковъ церковныхъ, щобы тымъ коштомъ можна получшити положеня низшого клиру. — Що-до справъ фінансовыхъ, то проектують ся реформы банковй, проектъ закона о охоронї робітниковъ, скасованя конституційного податку, деякій реформы адміністративній и инші.

Телеґрамы.

Відень 25 марта. Neue fr. Presse повно атакує міністра Пьентака за те, що голосував противъ звістной резолюції пос. Штірґа. Міністеръ-родакъ хотівъ тымъ способомъ замаркувати свою національну независимість, и перший разъ зазначивъ вонъ тое въ своїмъ маніфестї до выборцівъ м. Львова, а теперь показавъ те по разъ другій, що політика кабінету не є его політикою. Дневникъ взывав д-ра Кербера, щобы заявивъ, коли не хоче стратити довіря лївицї, чи д-ръ Пьентакъ голосувавъ за згодою кабінету, а якъ ні, то чи въ кабінетї може засїдати такій міністеръ, котрый не только що не піддержує, но ще поборює політику правительства. — Новый намістникъ Дальматії Ґандель, зложивъ въ присутности д-ра Кербера присягу въ руки монарха.

Прага 25 марта. Пос. Пантучекъ говорив въ молодоческомъ клюбі о теперішній ситуації та натякаючи на послідне засїданє въ радї державній сказавъ: Удало ся намъ відперти атакъ сполученыхъ Нїмцівъ. Нїмці понесли моральный и політичный погромъ. Погрозъ правительства не боймо ся, ані змінны конституції. Знаємо, яка насъ борба чекає. Обітницямъ правительства не вірімо. Постараємо ся, щобы нинішне правительство заступити, лучшимъ и маємо надію, що те намъ удасть ся. — Що-до уступленя д-ра Пьентака выражають ся тутешнї дневники, що зъ нимъ разомъ уступивъ бы и д-ръ Резекъ.

Будапештъ 25 марта. Зъ поводу смерти К. Тісы відрочивъ Сейль и другій міністры свій выїздъ до Відня. — Вчера зібравъ ся нарочно соймъ, щобы почтити память помершого, котрому посватили сердечнї спомины президентъ палаты ґр. Апоній и президентъ міністрівъ Сейль. Похороны відбуде ся завтра.

Горицїя 25 марта. Вчера померъ тутъ кардиналъ-архієпископъ кс. Яковъ Міссія.

Инсбрукъ 25 марта. Вчера відбула ся тутъ велика демонстрація передъ мешканями послівъ, котрій голосували противъ нїмецкихъ резолюцій въ радї державній.

Градецъ 25 марта. Тутешне духовеньство выслало подяку тымъ стирійскимъ посламъ, котрій голосували за резолюцію ґр. Штірґа.

Римъ 25 марта. Президентъ кабінету Прінети має стрітитись зъ прибувшимъ до Італії канцлеромъ ґр. Вільовымъ.

Берлинъ 25. марта. National Ztg. пише, що россійске и австрійске правительства добре знають, чому въ Нїмеччинї хотять позбути ся небезпечныхъ для державы елементівъ. Интересы всіхъ трохъ державъ суть идентичній въ поборюваню всепольской агітації. Нїмецке правительство не буде противъ того протестувати, коли Австрія поступить собі такъ якъ ій захоче ся зъ прускими піддаными, коли бы тї займали ся тамъ шкідною для державы політикою.

Парижъ 25. марта. Президентъ міністрівъ Вальдекъ-Русо поздоровівъ. На вчерашній радї кабінетовій підписано ухваленый кредитъ на кошта подорожи президента Любета до Россіи.

Лондонъ 25. марта. Изъ Преторіи сюда доносять, що члены трансвальского правительства: Шалькбурґеръ, Рейцъ, Лука Маеръ

Кречъ и Вандервальтъ прибули тамъ зъ Мідельбурґа окремымъ поѣздомъ яко парламентарѣ и вѣдбули конференцію зъ Кічинеромъ — Деякій дневники остерѣгають, щобы не привязувати великои ваги до тыхъ конференцій, бо сумнѣваютъ ся, чи на той крокъ делеґатовъ вгодить ся Бота, Деветъ и Деларей.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Надзвичайні загальні Збори тов. Львівский Боян** відбудуть ся в ві второк, дня 8 н. ст. цвітня, о год. 7-ій веч. в власній комнатї „Рускої Бесіди", ринок ч. 10. На порядку дневнім: 1) Доповнюючі вибори до видїлу, 2) Внески. Від видїлу тов. „Львівскій Боян". У Львові дня 24. марта 1902.

(+) **З Львівского Бояна.** На засїданю видїлу, яке відбуло ся в неділю 23 с. м., розважуван видїл в довгій предметовій дебаті усе, що причинилось до того,що деякі точки програми Шевченківского Концерту не вийшли, як слїд. видїл прийшов до того переконаня, що: 1) виконанє мішаних хорів не було так лихим, як се зазначив Вп. критик „Дѣла" — 2) що, як се ґенеральна проба доказала, усї точки програми були так добре вишколовї, що нїхто з судцїв анї на хвилю не сумитував ся о тім, що програма зістане взірцево виконана, і 3) вину похибок поносять ті члени „Льв. Бояна", що мимо, заздних возвань не приходили точно на проби, а деякі з них не були навіть на ґенеральній пробі, а мимо того на концерті у ряди виконавцїв станули.

Аби на будуче зарадити тому, ухвалив видїл перестерігати з усею точностію і безвзглядностію постанови статута і реґуляміну, а іменно: уважати того за виступившого з товариства, хто без оправданя занедбав 5 проб по собі наступаючих (§. II. стат.), — зборонити участи в відспіванню точок концерту тому, хто не буде присутний на 2 послїдних передконцертових вправах (постанова реґуляміну).

Дальше ухвалив видїл відспівати в часї страстного тиждня „Псальми" в церкві св. Юра, а переведенє сего поручено дирїґентови С. Людкевичеви.

Дальше ухвалив видїл передати твори, які наспіли в реченци конкурсовім, як ті, що опісля надіслано, до порішенї конкурсовій комісиї, до якої ухвалено запросити: Вп. О. Нижанковского, проф. Яр. Вітошинського, Ромама Ганїчака, Тад. Купчинського а надто Вп. М. Солтиса директора Льв. Консерваторії музичної і Вп. Пана Штоля професора учит. семинарії.

В вінци ухвалено скликати на 8 н. ст. цвітня надзвичайні загальні збори в цїли доповненя виборів на місце видїлових, що перебрались на инші університети і на місце дотеперішнього голови проф. В. Шухевича, що з причини слабости не може участи брати в працях над розвоєм „Льв. Бояна", проте зрезиґнував з повіреного ему мандату.

НОВИНКИ.

— **Вечір музикально вокальний** полученний з **вправами ґімнастичними** устроюв Товариство ґім. „**Сокіл**" у Львові дня 6 цьвітня с. р. о годинї 7-ій в салї польского „Сокола" ул. Зиморовича ч. 8.; при ласкавій співучасти: Вп. П-ні *Ф. Лопатиньскій* артистки-співачки опери Львівскої і Вп. п. п. *М. Левицкого* артисти співака опер заграничних, о. *Євґена Купчиньского*, *С. Панькова* і *Р. Ганїчака* Програма: 1) Вербицкий „Симфонія" відограє орхестра 15 п. п. 2.) Промова — виголосить д. Д-р И. Копач 3.) Корженко Ярославенко: „Гимн сокільский" — відспівав хор. „Сокола" 4.) Вправи в борбинадтві 5.) Ніжанковский „Минули літа молодії" сольо тенорове в супроводї фортепяну і скрипки — відспівав п. М. Левицкий. 6.) Юл. Кастепедер: „Сон цигана" відограє на цитрі о. Ґ. Купчиньский 7.) Россіні: „Овертура" відограє орхестра 15 п. п. 8.) Вправи на поручах. 9.) Лисенко: На що мені чорні брови; Вахнянин: Нема мені поради-ньки відспівав панї Ф. Лопатиньска 10.) Лисенко „Нехай же нас Бог ратує — відспівав хор „Сокола". 11.) Chopin: Noeturn Op. 9.; N. 2.; H. W. Ernst. Elegie Op. 10. відограє на скрипках п. С. Паньків. 12.) Лисенко: Дует з опери „Різдвяна ніч" — „О ні я хороша" — відспівають: Панї Ф. Лопатиньска і п. М. Левицкий. 13.) Піраміди на кони. Підчас продукций ґімнаст. буде пригравати орхестра 15 п. п. Цїни місць: Крісло перворядне 3 Кор. другорядне 2·40 Кор. треторядне 1·60 Кор. вступ на салю 1 Кор. для учеників 40 сот. для членів Товариства: крісло перворядне 2 Кор. другорядне 1·60 Кор. треторядне 1·20 Кор. вступ на салю 60 сот. Білети можна набути в Народній Торговли, а перед концертом при касї. Загальний дохід призначений на будову дому „Сокола". —

— **Темні духи** в Рогатинщинї розповсюдняли вістку, що д-р Андронік Могильницкий умер. Вже навіть означили, коли тїло до Рогатина буде спроваджене і кількох вінців і депутацій буде. Тимчасом д-р Андронік Могильницкий не то жив, але вже ему значно лїпше. Недужого обходять д-ри: Озаркевич, Вічковский і Згурский. Первісна недуга жолудкова поборена і колиб не сильне зворушенє, яке викликало вчора у хорого атак нервовий, д-р Могильницкий був би вже за тиждень з ліжка здоров двигнув ся. Сильне зворушенє однак викликало забуреня, але лїкарі рішучо твердять, що се проминаюче, а щоби не повтарялo ся заказали всїх візит приятелїв і приклонників, бо хорий потребує абсолютного спокою. Добре то мати приятелїв відвідуючих в хоробі, але не всї мабуть знають, що хорому жадних немилих відомостей не подав ся.

— **О. І. Ардана**, руського священика-патріота в Злучених Державах, а заразом редактора американьскої „Свободи", мав виключити з католицкої церкви тамошний айрішский (ірляндский) єпіскоп Гобан за статю „Проч. з Римом!" — Сю вістку приносить з великим ликованєм православний „Свят", американьский офіциальний орган петербурского Св. Синоду. З ще більшою радостию повтаряє се й наш „Галичанинъ", що від якогось часу став „Mehr apostlich, als der Papst selbst." Своїм звичаєм однак не міг „Галичанинъ" видержати без брехні та додав ще, будто о. Ардан похваляв коли в „Свободі" замах Чольґоша.

— **Въ новой церквѣ** при Народнѣмъ Домѣ у Львовѣ вѣдбудуть ся въ часѣ вѣдп. 5—13 цѣфтни великопостнїй реколекциї для вѣрныхъ нашого обряду пѣдъ проводомъ оо. Василіянъ. Жаль, що церковь так, такъ конечно потрѣбна для рускихъ мешканцѣвъ Львова, котрї такъ безмилосердно польщать ся, не могла до теперь отворити ся для публичного ужитку.

— **Зъѣздъ инжинерѣвъ.** Союзъ инжинерѣвъ зелѣзниць державныхъ въ Австріи скликавъ до Вѣдня свои сегорѣчнї збори. Именемъ львѣвского вѣддѣлу выслали туды въ делеґаціи пп. А. Векслеръ и Іосифъ Ганичакъ, старшій комісарь будовы зелѣзниць державныхъ.

— **Ц. к. ширителї москвофільства.** Нїхто не заперечить, що наші почти, податкові та зелїзничі уряди, і т. д. се найлїпші союзники „Галичанина" і „Русского Слова". „Marsz do Mo-kwy!", „Do mo-kiewski nie rozumie!", „Ta nie Rossya!" — перва почує Русин у відповіди на свою мову або письмо, з уст якогонебудь державного функціонаря. А ось вже й на Буковині зачинають, видко, польскі урядники ширити москвофільску пропаґанду, бо черновецка „Руська Рада" доносить о такім фактї. „В Садаґурскім урядї податковім в урядник Антонович. Прийшли до того уряду Георгій Жаурчак і Николай Веренка з Ленківців з нивазом податку рентового каса позичковой і щадничої, аби заплатити той податок. Виказ був писаний по русски. Взяв п. Антонович виказ в свої руки, дивить ся, а відтак до обох сих людий каже: „Там, до Москалів з таким письмом! Тут по нїмецки пишіть! не потребуємо тут руського письма! Діло ся се в уряді податковім, в тім урядї, що бере гроші з людий. То гроший від руських людий потребує сей уряд, а письма руського не потребує? Питаємо ся: чи причиняє ся се до пізнаня австрийского патріотизму у людий, як їх відсилає ся з руським письмом до Москалів?] А додати мусимо, що той виказ був написаний по руськи, а не по московски!"

— **Справу основаня самостійного укр.-руського університету через підписку** порушено на послїдних зборах філії „Просвіти" в Коломиї. Дискусию в тій справі заініціював о. Азовїзий Олесницкий гарною, і в арґументи богатою бесїдою. Крім того промовляли ще в тім самім дусї: д-р Трильовский, о. Войнаровский і п. Дорундяк. — Збори ухвалили одноголосно вислати до „Товариства ім. Шевченка" слїдуючу телеґраму:

„Загальні збори філії „Просвіти" в Коломиї взивають „Товариство наукове ім. Шевченка" заняти ся основанєм самостійного українсько-руського університету у Львові через підписку руського народу." Внесенє, аби сейчас вибрати комітет для збираня складок, ухилила президия з причини, що наведеною резолюцию віддано справу в руки т-ва ім. Шевченка як також і тому, що не складки а підписка відповідає цїли.

— **Зъ Народной Торговлѣ.** Симъ осмѣляемо ся пригадати П. Т. Гостямъ нашимъ, щобы при закупованю винъ на надходячій Великодній Свята зволили памятати на Народну Торговлю. Маючи вѣдъ заснованя нашого Товариства зносины торговельнї лишень зъ первороднымъ хрестіянскими фірмами и не послугуючи ся посередниками, ѣсьмо въ можности оферувати нашимъ Вп. Гостямъ щось лѣпшого за умѣркованю цѣну, якъ непосѣчно въ конкуренціи за великій грошь можна дѣстати. — Численнї подяки и похвалы знатоковъ, находячій ся въ нашихъ рукахъ, свѣдчать найлучше, що нашій вина мають за собою вже выроблену славу, к особливо богослужебнїй, розходячій ся по краю цѣлыми ваґонами, выемують постоянно чимъ разъ бѣльше число вѣдбирателѣвъ. Знаючи о тѣмъ дуже добре, якъ велику вагу привязують Гостѣ до сего, щобы вина були природнїй, на чѣмъ и намъ въ першѣй лініѣ залежить, не вдоволяемо ся письменными запевненями оферуючихъ фірмъ, анѣ пробни не суть для насъ мѣродайнї, лишень, не важаючи на кошта, высылаямо рѣкъ рѣчно, въ сезонѣ на мѣсце продукциї нашихъ людей, котрї суть присутнї при вытисканю винограду, а опѣсля цѣла ферментациї мощу вѣдбуваючи ся пѣдъ нашою контролею анѣ до хвилѣ, коли вина вже готовї до высилки. — Неменше важною рѣчею купця и застосовати ся до смаку Гостей и вѣдповѣдно до сего закомпонуємо, при кождочаснѣмъ доповненю запасовъ, нашій пивницѣ також въ инші вина. Щобы узыскати всяку певность що до натуральности сихъ винъ, пѣддаємо ихъ аналізѣ ц. к. стациї досвѣдчальной въ Клостернайбурґѣ, на що удержуємо урядовї цертифікаты. — Даючи въ сей способѣ повну гаранцію за якость винъ, думаємо що и П. Т. Гостѣ будуть поперати нашій змаганя и удавати ся въ всякимъ довѣрємъ до насъ, яко до жерела зовсѣмъ певного. Всѣ роды винъ пѣсля спеціальныхъ цѣнникѣвъ находячихъ ся по складахъ, можна замовляти и куповати по філіяхъ Народной Торговлѣ такъ на мѣру, якъ и въ фляшкахъ оригінальныхъ, бо власного наповнюваня и то розличной величины по цѣнахъ найприступнѣйшихъ. Просимо отже поспѣшити зъ закупномъ, абысьмо могли належито обслужити, понеже зъ кождымъ днемъ по нашихъ складахъ рухъ передсвяточный збѣльшав ся. Ожидаючи численныхъ замовлень остаємо зъ высокимъ поважанемъ — *Дирекція.*

— **Що хто згубив?** Львівскій магістрат подає до вѣдомости загалу, що поліція переслала туды рѣзній въ мѣсяцихъ грудню, сїчню и лютѣмъ понаходженї предметы, о котрѣ доси нїхто не зголосивъ ся. Є тамъ доборна колекція, що можна бы зъ нея зробити выставу, бо и годинникъ зъ ланцушкомъ и бочка, шільдъ, сѣкирка, зарукавокъ и т. д. Интересованї можуть тому всему придивити ся, а евентуально и вѣдобрати свою власность въ І департаментѣ магістрату до 14 дня.

— **Парцеляция.** О. Тит Войнаровский прислав нам таку оповістку: „Парцелюю село Побереже. Цїни на землю такі: Рілля: 109 морґів по 295 зр.; 120 морґ. по 270—286 зр.; 7 морґ. по 250 морґ.; 101 м. по 220—230 зр.; 49 м. по 180—200 зр.; 15 м. по 160—170 зр.; 55 м. по 120 зр. — Лїс: 40 морґ. по 240 зр.; 25 м. по 220—230 зр.; 70 м. по 170 зр.; тридцятьпятілітний лїс: 310 морґ. по 100 зр.; зруби і насїнники: 20 морґ. по 50 зр.; 50 м. 30 зр.; сїножати: товсті над Дністром, 76 м. по 180 зр.; товсті над Бистрицев, 20 м. по. 130—140 зр.; менше товсті над Бистрицев, 11 м. по 100—120 зр.; пасовиско на горі 90 м. по 90 зр.; квасне пасовиско, 34 м. по 50—60 зр.; очерети і ваґрінки 54 м. по 20 зр. — Докладна оцїнка переведена на місци. Підписаний буде в Побережи кождого вторника, четвертого, пятого і шестого тижня посту, до відбиранї задатків. На незадатковані письма не відповідаю. Будинки продам вже в марті 1903 р. Є також на продаж двїр о 16 комнатах з офіциною о 6 комнатах, з садом, парком і 20 морґами примежної землї (або і без неї). — *Тит Войнаровский* (адрес: Валиці п. п. Гвоздець).

— **Величезну брылу золота** найдено въ австральскихъ копальняхъ въ Балларате. Важила она 92 кільоґр., а спродано ю за 212.000 марокъ. Зъ того куска золота можна вычеканити 30.000 десятикоронѣвокъ.

— **Ч. С. В. О. А. Мартинюк**, наш місіонар в Парані, про котрого розійшла ся чутка, будь то він утонув у мори при поворотї до Европи, живе здоров у Парані і не думає так скоро вертати. Хибна чутка пішла з того, що о. Мартинюк ще в грудни писав о своїм виїзді до Европи, коли-ж він у свій час не явив ся, знакомі стали побоювати ся, чи він не втопив ся, а то тим більше, що в критичнім часї пропало кілька трансатлантийских пароходів від орканів.

— **Найбольша машина парова** по гадцѣ знатокѣвъ — то машина въ ґазовни въ Нью-Іорцѣ. Посѣдає силу 10.000 коней, а важить 700.000 кільоґр. Є найбольше колесо має 7 метрѣвъ въ промѣрѣ и обертає ся 75 разѣвъ на мінуту.

— **Дрѣбнї вѣсти.** Дирекція доменъ и лѣсѣвъ переносить ся въ улицѣ Коперника на Кастелѣвку. Чинш о 1000 К выпаде дешевше, но для публики може буде менше догѣдно. — Бюро продажи палива остане таки на старомъ мѣсци. — Правительство позволило на отвореня аптики въ Борини, а на четверту аптику въ Станиславовѣ. — П. Михайло Выростекъ промованый у львѣвскомъ университетѣ на д-ра правъ. — Выдѣлъ краевый предложить соймови удѣлити погорѣльцямъ Любачева 2000 кор. одноразовон запомоги.

— Повѣдомляємо Всч. Духовенство якъ и Хвальнї Брацтва церковнї, що розосланъ письмо вже напъ богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Є. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядѣвъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1. 2—

Наука, штука и література.

— *Станиславів, 20 марта 1902.* **Руский народний театр** під дирекцією п. Михайла Губчака приїхав до нас, а Станиславівщина широ повитала дорогого гостя по чотиролїтній розлуцї. Досї йшли дві вистави, ві вторник бачили ми оперу українську „Пісні в лицях" Кропивницкого і Порошина, нині „Загублений рай", драму Тогобочного. Загальна оцїнка публики незвичайно користна; тутешні „N-winy" пишуть правду, кажучи, що „*teatr ten dał prowincyi scenę godną*". На обох виставах була театральна салї товариства ім. Монюшка вирядна; на третій виставі переважала публика руска, нині завважали ми велике число польскої і жидівскої публики.

Виконанє опери „Пісні в лицях" було знамените. Ми старанностию любували ся у вишколенню хорів і сольових партий; шкода лиш, що очивидний брак вправи військової орхестри спиняв хід акциї оцевічної. Дирїґентови театральному п. Косакови і режисерови п. Підвисоцкому належить ся повне признаня за інсценованє штуки. З жіночого персоналу кладемо на перше місце панї Рубчакову (роля Галї) і Кравчуківну (роля Ганки), именно та послїдна має материял голосовий віщуючий гарну будучність. З панів вирізняли ся пп. Рубчак (роля Мусія, соцького) і Петрович (роля молодого Максима) дуже користно. П. Рубчак умів користувати ся своїм знаменитим голосом, роля соцького наче би сотворена для него. П. Петрович повинен би шанувати голос, бо він ще не зовсїм усталений, а також не залишити дальшої праці над собою; брак техніки в сьпівї усував лиш добра і совістна школа. Всї прочі артисти доповняли цїлість. Про старих (п-ні Осиповичева, п. Підвисоцкий) згадаю, що не завели наших надій і споминів.

Акт перший ішов троха мляво, хоч хори тримали ся знаменито Здалоби ся влити в акцию більше житя. Декорация сцени не дописувала, була обшарпана, задну стїну украшала видима дїра, аза бічних куліс деколи виглядали цїкаві голови якихось бабів або дїтий. Те не повинно бути. Так само брак живої акциї проявляв ся місцями в другім актї. За те ми любувались і одушевлялись третим актом, де відгравав ся на сценї українське весїле з питомими звичаями, піснями і танцями. Справдї чудова сцена!

Слабою стороною назвав бим піяцкі сцени, котрими одушевляєсь звичайно ними ґалерия. Коли вже доконче без того лиха жадна наша народна штука не може обійти ся, то чи не можна би бодай надати тій бідї якусь естетичну форму. Пп. Підвисоцкий і Шеремета сьпівали піяцкий монотонний дует в першім актї, заточуючи ся ґрунтовно; потім так в тих ролях розлюбовали ся, що не схотїли вже витверезити ся. Виведене пяних людий на сцену без нїякої иншої цїли, як лиш для втїхи ґалериї не має сенсу і робить з театру цирк кльовнів. В послїднім актї попала знов панї Осиповичева в таку саму шаржу, випиваючи на перекір всяким звичаєвим правам алькоголїчним, щось чи не 20 чарок! Консеквентно повинна була наступити смерть на місци. Через те затерли ся хвилево бражіня хору, бо власне тогдї альтистка сьпівала свій сольовий парт.

В драмі „Загублений рай" грали з повним артизмом п-ні Рубчакова (роля Соні), панї Осиповичева (роля Степанїди), п. Шеремета (роля Ґембальского) і п. Підвисоцкий (роля Керевича). Роля Саливанюка може не зовсїм припадає до вдачі п. Гембіцкого; він не переняв ся нею і не віддав так, як се міг був зробити. П. Стадник мав в ролї Павла Янчука мало щаслиних хвиль, дійстно чи троха не занадто „любив розумом", більше тепла в ролї суджевого знаменитої Соні були би певно піднесли вартість гри. З менших ролї заслугують на згадку п-на Вучманівна (роля Фанї) і п-на Левинцівна (роля служниці Марисї).

Інсценованя було добре, режісерия спочивала в досьвідчених руках п. Підвисоцкого. Тут також треба би звернути пильнїйшу увагу на декорациї, жадні двері не пристають, а малар театральний вже певно відвик від відсьвіжуваня куліс. В послїднім актї задна стїна вазничного подвіря була чудовищем: долїшна половина подабала на кримінал, горішну половину визична заряд кримінялу в якімсь сальонї... В першім актї гостї Саливанюка поводять ся зле: Павло Янчук і Іван Степанович розкурили ся завзято в чужій гостинній; присутність дам їх не зражає, в додатку мечуть сїрниками і попелом на підлогу! А де оглада товариска?....

Подав ем кілька уваг з нагоди двох перших виставів. Головна річ, що наш театр в цїлости є дуже добрий. Треба его і матеріяльно піддержати, бо кождий культурний чоловік відчував потребу театру.

(Й. П.)

Вѣденьского тыжденника „**Die Zeit**" выйшовъ 390 зошитъ и мѣститъ слѣдующій статѣ:

Das Hohenzollern-Hoch Von K. — Politis he Fa tenzeit in Ungarn. Von Arpad — Ministerium und Parlament in Italien. Von Italienischen Kammerdeputierten Dr. Napoleone Colajanni. — Kath lischer Liber lismus. Von Prof. Dr. Th. G. Masaryk. — Von allerlei Dummheit. Von Karl Jentsch. — Jörn Uhl. Von Monty Jacobs. — Einiges vom Phot graphieren. Von Ysay-. — Die Woche: Volkswirtschaft iches; Kunst und Leben. — Bücher — Revue der Revuen — Vom Podvelež. Von Robert Michel.

Передплата на той тыжденникъ, чвертьрѣчна 6 К. = 5 марокъ, принимає почта, всѣ книгарнѣ и Адміністрація, Вѣдень IX/3. Поодиноке число 60 сот. = 50 pf. — Число на показъ gratis и franco.

„Газету Господарску"

повинен мати кождий поступовий господар. В нїй находять ся дуже важні і поучаючі розвідки з рільництва, богато порад, вказівок і новин економічних, як також основні відповіди на питаня в ріжних справах господарских і иньше. Річник з року 1901 (в 12 числах) може набути **по зниженій цїнї** 2 корони 10 сотиків в Адміністрациї „Газети Господарскої" у Львові ул. Вічна-Кржижова ч. 1. Радимо спішити ся, бо запас малий.

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Дїла" і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з з пересилкою **55 сот.**

Посмертний ✞ оповѣстки.

Євфрозина з Гарасимовичів Струтиньска, вдова по гр. сьвященнику, упокоїла ся дня 9 марта с. р. в 66 році життя в домі свого сина в Космачи. В. в. п.!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ и АДМІНІСТРАЦІИ.

Ви. В. Ку. въ Ла. Теперь заплачено за лютый а не мартъ. — Т. Чу. въ Ив. Ще 5 К. — И. Бо. въ Ро. На сей рѣка вплачено вже 20 К.

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта" бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтаньший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА"**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських кліасиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ" У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 423 8—7

Ч. 848/902.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові оголошує отсим на підставі „Статуту фонду іменн Івана Череватенка на видаване премій за науково-популярні книжки" **конкурс** на написане науково-популярної розвідки в українській мові, в **квоті 200 корон.**

Конкурсовий твір має відповідати отсим вимогам: Мусить бути оригінальний, нігде еще не друкований, та популяризувати здобутки сьвітової науки.

Дотичний твір не може захвалювати неволї, панованн одного народу над другим або громадського стану над другим, а також не може бути змісту конфесійного.

Українська мова твору мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Вкраїнцеви на всьому просторі, де живуть наші люде.

Твір не може бути менший обемом як два аркуші друку, рахуючи в аркуші 40 тисяч літер.

Праці належить присилати до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові в речинци двох років від дня нинїшного оголошеня і то так, що твір має бути без підпису, а власноручний підпис має бути поміщений в осібній запечитаній ковертї.

Принятий твір зістає власностию автора, але друкуючи его автор мусить придержувати ся повисших условин.

За Головний Видїл Товариства „Просьвіта", у Львові дня 3. н. ст. марта 1902 р.

Д-р Кость Левицкий, заступник голови. *А. Темницкий.*

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові оголошує отсим на підставі акту фундацийного з дати Стрий 27. серпня 1890 конкурс на **премії з фундації ім. Стефана Дубравского** по 180 К. за написане популярних розвідок в руськім языці з отсих предметів.

1. Образ сучасного кооперативного руху, зосібна на области рільничого промислу.
2. О рільництві т. є. о розумній управі ріли і доборі насіня в приміненю до положеня землї і відповіднього краю.
3. Боротьба за самостійність національну.
4. О плодах природи і домашних виробах нашого краю.
5. Годівля риб і єї значінє для нашого краю
6. Про людовізабави.

Рівночасно оголошує ся отсим також конкурс на **премії з фондів Товариства „Просьвіта"** по 30 до 50 К. від аркуша друку за написане:

7. Історичної повісти патріотичної.
8. Твору драматичного на основі нашого народного житя, що міг би бути представляваний в Читальних „Просьвіти".

Праці належить присилати до Головного Видїлу Товариства „Просьвіта" у Львові (Ринок ч. 10) до кінця місяця мая 1902. Принятї праці переходять на власність Товариства „Просьвіта", натомість неприняті будуть звернені авторам.

За головний Видїл Товариства „Просьвіта" у Львові дня 27. січня 1902.

Др. Кость Левицкий заступник голови. *О. А. Темницкий* за секретаря.

Недболяне.

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайпреб

б. довголїтний асистент гінекол. клїніки проф. Ляндава у Відни ординує від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 2—10

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лїчничої ґімнастики, ортопедиї и масажу

улиця Третого Мая ч. 2.

Ординує вдъ 2—т. Для здорових ґімнастика гиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 6—30

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цинкеры, льорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі шнуры, лїбедѣ, манометры и. т. и.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 4118

!!! Лиш за 1 Корону !!!

Висилаємо Календар „КОМАРА", Новомодний Сьпіванник і ще красну премію. — *Висилка тілько за готівку! — Адміністрация „Комара" Львів, ул. Куркова ч. 27.* 5—5

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху має неоцѣнений прикметы гиґієнічний, для того поручае ся особливо хорымъ на груди. Очищуе и вдосконѣжуе въ высокій степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляконъ 120 сот., розпылячѣ вдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львовъ, ул. Синстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. II. Краковъ, Суконницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 12 11.

ДРОЖДЖЪ

до печива, незаводний, що дня свѣжий

НАСѢНЄ выпробованои знаменитои якости у великомъ выборѣ поручае

Народна Торговля

у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численний замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрожджѣ просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вддати на почту. 246 1—8

СВОБОДА

письмо політичне, просвѣтне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вдповѣдае Вячеславъ Будзиновскій.

Цѣлорѣчна передплата выносить 2 зр., на пдъ року 1 зр. Редакція и адміністрація: Львовъ, улиця Баторія ч. 24.

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож випнїтає старі).

Похвальні листи на жаданє. 209 9—80

МИЛО ІМСІ ПАНА

ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN"

До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склєнах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.

177 8—60

ПОДЯКА.

Всѣмъ Всечестнымъ Отцямъ Сусѣдамъ, кревнымъ, приятелямъ, якъ такожъ честнымъ своимъ прихожанамъ, котрй такъ численно взяли участь въ сумнѣмъ обрядѣ похороннѣмъ дорогои моеи жены бл. п. Ольги Лѣщиньскои, складаю сердечну подяку за трудъ. Най Богъ надгородить. — *О. Іосифъ Лѣщиньскій,* парохъ въБѣлѣмъ въ сиротами. 256 1—1

Убогий зарібник Русин, котрому померла жінка, лишаючи четверо дїтий (хлопців), а котрих одно числить два а друге чотири лїта благае о поміч. Єслиб знайшла ся милостива родина, котра би хоч одно приняла за свое, з вдячностию віддав би в честні руки. Михаїл Лвус, Замарстинів улиця Вузка ч. 14.

Нѣвець церковный

зъ добрымъ и здоровымъ голосомъ може занятн ся господаркою, знае столярство, жопатый, глядае мѣсца сейчасъ. И. Горны ул. св. Михайла, Замарстиновъ, ч. 25, Львовъ.

Мужчина Русин на добрій сталій посаді з річним доходом 2000 К, в посіданю власного дому, пошукує ґосподині до ведення малого ґосподарства, виховання 12-літної донечки та провадженя філіяльної почти. Такою ґосподинею може стати здорова честно образована старша панна, або бездітна вдова, а що тут такій особі будучність запевнює ся, то жадає ся від неї відповідного запасу готівки. Адресувати належить так: K. k. Postablage Kiczera через Глібоку на Буковині. 251 2—3

Заходом членів академічного товариства **„МОЛОДА УКРАЇНА"** в Чернівцях вийшли в 1901 р отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор", переклад Василя Сімовича 60 сот.
Г. Яблочков: „Сільска учителька", переклад Антона Крушельницкого 50 сот.
Іван Семанюк: „Карбя", опов. 60 сот.
Теодот Галіп: „Думки та пісні" (поезії) 20 сот.
Антін Крушельницкий: „Серце", оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого 29 або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. уська ч. 26.

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

поручае в найбільшім виборі

дивани, портіери, хідники, кани, вовни, батисти, перкалї і т. п.

по небувало низких цінах.

184 25—7

Дирекция Товариства Жіноча Спілка промислова „Труд" у Львові

отвирае сего місяця

Робітню суконь

і потребує кілька панїн вишколених в кравецтві, прийме також кілька ученицъ.

Зголошувати ся можна щоденно до 15 сего місяця в Дирекції Товариства ринок ч. 10 II. поверх від год. 7—8 вечер.

Подяка.

Дня 11 марта відбув ся в Космачи похорон нашої найдорожшої Матери і найлїпшої Бабуні, Євфрозини з Гарасимовичів Струтиньскої. Тяжке горе зіслав на нас Бог Всевишний, та одинокою відрадою в тім тяжкім нещастю була потїха і поміч добрих людий, котрі помогли нам віддати послїдну прислугу Покійній. Тож насамперед дякуємо Всеч. Отцям: Михайлови Головацкому з Солотвини, Михайлови Садовскому з Молоткова, Григорієви Процикови з Манастирчан, Макарию Кречковскому з Росільної, Іосифови Могильницкому з Бабчого, Іосифови Смольницкому з Глубокого, Тадеови Левицкому з Маняви, Теофілеви Билинкевичеви з Раківця, Несторови Рудницкому з Яблінки, Венедиктови Салевичеви з Космача і Садлецкому з Солотвини, котрі мимо лихої погоди прибули на похорон. А потім Всч. о. Кречковскому за пращальні слова виголошені в церкві і Всч. о. Могильницкому за слово надгробне дякуємо сердечно. Щиро дякуємо Висок. Паньст. сусїдам Кречковским, Пасїчнякам і Салевичам, що відвідували найдорожшу покійну нашу Матїр, потїшали нас і не в однім свою поміч жертвували. Тоже дякуємо горячо ц. к. повітовому лїкареви, Др. Годловскому за щиру, безінтересовну опіку над хорою в тяжких днях єї хороби.

Дякуєм і місцевим парохіянам, що численно взяли участь в похороні.

Най Бог нагородить всїм, хто не жалував труду, щоби віддати остатну прислугу Покійній.

Лев Струтиньский, парох в Космачи, Др Іван Струтиньский, адвокат в Лїску — сини; Анна Индишевска, вдова по гр.-кат. сьвященику, дочка; Роман, Лев, Стефан, Ярослав Индишевскі, внуки. 247 1—1

З міщанського броварю

Пільзиньске пиво

дешеве а досконале

Сніданя, обіди і вечері

на дессеровім маслі.

Знана добра, здорова кухня.

Льокаль отворений до пізної ночи — поручає уклінно

ВАЧИНЬСКИЙ

258 1 3 **ул. Гетьманьска 10.**

Подяка.

Дня 14 марця забрала нам люта смерть члена нашої родини, нашого найдорожшого сина і брата Володислава Димитра Нездзіньского, учен. VIII. кл. ґімн. в Бучачи. В жалю і смутку опечалена родина уважає за сьвятий обовязок зложити на сім місци прилюдну і щиру подяку Вч. ОО. катехитам Добрянському і Сцісловскому, о. Рогошевскому і ОО. Василіянам за звеличане обряду похоронного. Сердечно дякуємо також і ВП. директорови Зихови і ВП. професорам і товаришам покійника, всїм приятелям і знакомим, що зволили брати участь в похороні.

259 1—1 *Родина.*

На свята Великодний.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ

подъ фірмою

Євг. Спожарского и В. Устеньского

Львовъ, ул. Руска ч. 3

поручае

Вч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свой богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковной

по найдешевшихъ цѣнахъ.



Дбалй о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 2—5

На слїду приймае ся. Опаковане не числить ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Зелїзничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краковa (3·31 2·55 ніч)	8·—				9·45*	до Краковa (8·40 рано)	4·15	8·—	2·35**	6·20	10·—
з Підволочиськ (головного двірця)	8·—		2·—	5·35	9·—	з Підволочиськ в головного двірця	6·20	9·25	1·55**	7·10	12·45
(на Підзамчу)	8·15		2·15	5·50	9·15	з Підзамча	6·45	9·45	2·06**	7·35	12·—
з Гарасимова-Броде	8·—				10·30	до Гарасимова-Коничинець		9·35			11·59
з Віроч Вел.-Гримайлів Коничинець	6·32		2·50	6·30		до Віроч Вел.-Гримайлова		9·35	1·55**		11·19
з Рашова		11·55			12·15	до Рашова			3·50		11·19
з Черновець-іцкан (12·15 н.)	6·50	11·55	1·45*	5·40	9·26	до Черновець-іцкан	6·35	9·58	2·40**	6·10	10·50
з Ходорова-Підвисокого					10·30*	до Ходорова-Підвисокого	6·35	10·25	2·45**		1·51
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)			2·—†	8·05	7·—†
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			2·10		7·—
з Белзця				5·55		до Белзця			10·20		
з Рави Руської й Сокаля	6·—	8·15	8·14	5·55		до Рави Руської й Сокаля			10·20	7·25	9·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	9·35§	9·41 ⊕	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	8·15	6·30⊕	8·35§§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і сьвята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·26
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·40

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і сьвята; ⊕ від 1/VI до 15/IX ⊕ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виконавчий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білети агенция дневників І. Ст. Соколовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а звичайні і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних железниць, ул. Краківскій, ч. б., в подвірю, сходи II ч. дверий 52, в урядових годинах (8—2, в сьвята 9—12). Середно-европейский час астрономічний від львівского о 55 мін.

При закупнї товарбъ просимо поглядати на нашу часопись

Видавець и одвічальний редактор Иван Белей. Накладом ск. фабр. Черняньскои. За друкарнѣ Инокентиу Онишкевичеви Онишкевичівского вдъ зарядома Іосифа Данилюка

Ч. 59. Львовъ, Середа 13 (26) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-бй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты приймаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро ґазетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости на инсераты имѣютъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ ілтер. додаткомъ

вѣ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	22 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	12 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ 28 к. на пѣвъ року 14 к.
на чверть року 7 „ на мѣсяцъ 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатай вѣльй вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимають ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце в ви рубрицѣ „Надсланне“ по 30 с.

Вѣдики и инчій доволи приватій числить ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

Brońmy kresów!

Нема дня, щоби бодай в однім польскім дневнику не було статї, накликуючої усю польску суспільність до „obrony polskości na kresach wschodnich“, — по правдї-ж кажучи, до „польонїзациї східної Галичини. Кождий поклик, кожда замітнїйша стаття в тій справі, поміщена в однім польскім орґані, обігає рядком усю польску прасу — з виїмкою соціялїстичної — без ріжниці табору і переконань. „Rusini obliczają się! гремить Gazeta Narodowa, а за нею вся праса пересьпівує „Rusini obliczają się“; і всї артикули кінчать ся постійним caeterum censeo: „Brońmy kresów!“ — „Budujmy kaplice polskie (sic!) na Rusi!“ репетує єзуїтскій Przedświt, і як відгомін покотило „ся по всїх, і найлїберальнїйших дневниках. „Budujmy kaplice polskie na Rusi!“ І так in dulce infinitum, з систематичною завзятостию, а упором і без відпуску накликує польска праса всю свою суспільність до „obrony polskości na Rusi!“

І ті невтомимі поклики, сей безнастанний алярм, не остають без результату! І сьвітскі і духовні польскі круги заінтересовують ся чим раз більше так горячо порушуваною справою та увесь польский загал переймає ся окликом польскої ґакати „Brońmy kresów!“, та приступає до дїла.

Послїдні днї дали два нові прояви живого польонїзацийного змаганя серед східногалицких Поляків. Се дві відозви: одна львівскої латиньскої консисторії підписана самим архіепископом, а друга львівского відділу товариства Szkoła ludowa до головної управи сего товариства. Обі відозви обігли вже — розуміє ся — з горячими коментарями усю польску прасу.

Думаємо, що для інформациї і збудженя осторожности нашої публики буде користно, подати головні частини сих відозв. Отже архіепископ Більчевский кличе між иншим так:

„Будувати костели в достаточній скількости, се — з уваги на вікове занедбане — річ суспільности. Клир не відказує своєї участи; доказом сего — поважна сума 180.000 корон, котру в послїдних одинацяти роках само духовеньство львівскої архіепархії з власних ощадностий віддало радо на сю сьвяту ціль... Польска праса, послїдними особливо часами, ствердила нераз болючу недостату костелів у східній частині краю. Покликуючи ся на се сьвідоцтво, як минувших років, так і тепер, поручаємо сердечно католикам-Полякам справу будованя „kościołków“ у львівскій дієцезиї... Памятаймо, що ходить тутки о будову сьвятих місць, де „lud sierміężny“, основа народу, має набрати ся певної сьвідомости евангельских правд;... ходить о сьвяті місця, де польский люд на безпечній основі католицкої віри має уробити свій характер в дусї так релїґійнім, як і „obywatelskim“. „Всякі дари на будову „kościołków“ приймає канцелярия архіепископского консисторя обр. лат. і виказує в кождій послїдній куренді. Рівнож проспимо адміністрациї польских дневників, котрим справа Божа і „народова“ на серци, аби зволили ласкаво заняти ся збиранем складок на сю ціль... З архіепископского Консисторя обр. лат. у Львові, дня 18-ого марта 1902. — *Józef.*

Отсе головнїйші уступи з архіепископского поклику. А тепер дещо з другого поклику: (Szkoł-и ludow-oi).

„Небезпека винародовленя на східних „kresach“ — з уваги на низший осьвітний уровень і ще неразбуджену національну сьвідомість серед живучого тамки польского сепяньства — есть мабудь більша і грізнїйша, як на заході. Систематична, сьвідома і непребираюча в способах дїяльність елементів, що намагають ся відірвати сей нарід від польскости, відібрати ему віру і мову батьків, вимагає з нашого боку не менше енерґічного, систематичного і сьвідомого противдїлання... Сеї задачі кружки товариства по східно галицких містах не могуть сповнити власними силами. Тому звертаємо ся до головного заряду з горячою прозьбою о безпроволочну і щедру поміч. Жадаємо, щоби головний заряд як найскорше розвинув на східних „kresach“ рівно горячу дїяльність, як се дїє ся на заході!“

І сю відозву польска праса теж розтрубіла по всїм усюдам, вдаряючи у великий дзвін тревоги.

Якими коментарями супроводжує праса такі поклики, вистарчить навести осьякий уступ з Przedświt'y. Він пише:

„Користаймо з користних хвилево політичних кон'юнктур і використаймо їх в цїлости! Киньмо як найскорше, як найбільше там і гребель; спинмо вали, будуймо „стражниці“ Віри і народности нашої! Поки час! — Памятаймо, що мілїон і двіста тисяч Поляків східної Галичини не має достаточної скількости кєьондзів і Божих домів. Ратуймо, що сила, сей мілїон Поляків на Руси!...

Гадаємо, що наведених виїмків досить, аби дати нашим читачам слабе поняте про аґресивну дїяльність польщини на Руси. Кількасот років стогнала Русь під ярмом шляхотскої Польщи і, хоч стратила за той час всї свої виєші верстви, але корінь народу, пень его, его маса остала непорушеною цїлиною. Доперва австрийска Польща грозить нам не на жарти розбитем сеї маси, порушенем сего пня. Kościołki, kapliczki, szkołki, mateczki, kółka ростуть, як гриби по дощи! Шовінїзм всеї польскої інтелїґенциї росте. Школа і уряд польонїзують кругом цїле населене! А послїдними часами шовіністична Польща напружує всї свої сили, аби вбити клин в цїлий пень нашого селянства, спольонїзувати — як польска праса каже — 1,200.000 Поляків (дивні Поляки, що їх треба аж „польонїзувати!), а як ми кажемо, і як дїйсно є, мілїон корінних Русинів-латинників! Коли з ними упорають ся, возьмуть ся і до „півчетверти мілїона Поляків грецкого обряду“ — як певне небавом великий статистик проф. д-р Гломбінський назве в якім аґітацийнім відчиті Русинів грецкого обряду. А до того всего ще готовлять ся нам окружні громади, комісия кольонізацийна у виді рентових ґосподарств і т. д.

Стоїмо в огни великої борби! Зайди беруть ся нас в нашій власній хаті удавити, хапають нас за горло! Поступи їх застрашаючі, енерґія їх невичерпана, заїлість скажена!

Що-ж ми на се?

Ми — спимо, дрімаємо, спочиваємо, на словах патріотствуємо, а на дїлї заложили руки і чекаємо спокійної смерти! І коли се не змінить ся, коли не збудимо ся, коли не засукаємо рукавів, коли не здобудемо ся на само відречене і самопожертвованє: то можемо собі наперед заспівати „вічная память!“

Брак учителїв в середних школах.

[*Статья надіслана.*]

Міністерство просьвіти відчеслось сими днями до дирекций ґімназий, щоби они заохочували здібнїйших учеників до запису на фільозофічний факультет, а спис їх подавали міністерству, щоби оно могло річними стипендиями помагати біднїйшим кандидатам. Се заряджене міністерства як з одної сторони є доказом, що оно бажає придбати на учителїв для середних шкіл найлїпші і численні сили, так з другої сторони вказує, що тих сил учительских мусить тепер бути не так то дуже богато, коли аж такого потреба було спеціяльного заряджения і обітниці стипендий, щоби їх позискати. Що оно так дїйсно є, особливо у нас в Галичині, вказує нам се, що рада шк. кр. приймає на заступників учителїв людий, котрі не тілько не мали і не мають нїчого спільного з фільозофічним факультетом і школою, але котрі і з премногих иншних зглядів нїколи в школї не повинні учителями бути. По найбільшій части суть то люди, котрі не мають укінченого нїякого факультету; бо хоч були по 6, 8 а навіть 10 лїт в університетї, вийшли з відтам з одним іспитом або й без жадного. А що жити треба, а батьки з огляду на так „ґрунтовні“ студиї відказують материяльної помочи, то найлїпша на се рада: внести подане до кр. ради шк. о посаду заступника учителя. Кр. рада шк. не дуже перебирає в кандидатах, а бере з ріжних бранж, неначеб хотїла переконатись, котра з них посїдає найбільше педаґоґічних спосібностий. Тож є по ґімназиях учителями: медики, правники, сьвященники, питомці, інжинери, аґрономи, навіть малярі. Нема лиш фармацевтів; але ґреміюм антикарске готово заложити против сего протест, то і тих будемо мати. Молодїжи шкільній не тайно прецінь, чому там пан доктор, чи пан судия, чи отець духовний стали „паном професором“. Ціле місто, особливож на провінциї, а з ним і ученики знають аж надто добре, що лиш недостача іспитів, а скажім отверто, байдужність та лїнивство заглали тих панів у ґімназиялькі пороги. Якою-ж такий учитель повагою може тїшити ся у молодїжи? Як їй вірити in verba такого мимовільного magistr-a. Як може він загріти молодіж до ревної працї, до совісного сповнювання обовязків, коли ж він сам своєю особою як-раз противне голосить! А до того всего чим може такий „професор“ працювати з користию для молодїжи, коли для него ціле шкільництво се tabula rasa? Возьмім пр. правника, що от 6 лїт був на правах. Зложив він перший іспит тай тілько его „правничого“ подвигу. Потім приходить він до школи та кажуть ему учити пр. латини або ботанїки або фізики. Що то за „наука“, легко собі уявити. Се справді мука а не наука, а він став мучителем а не учителем. Таких правників в сім роцї, що внесли подане до кр. ради шк. о посаду заступника учителя, було аж 40! А не знаю чи їх там богато лишило ся без місця; рада шк. користає иноині з тої „благодати“ і шле їх по всїх ґімназиях. Зі звітів, які що року видають дирекциї поодиноких ґімназий, не можна довідатись, кілько при котрій ґімназиї було занятих таких „педаґоґів“, бо там титул „заступник учителя“ покриває дискретно близше педаґоґічне походженє тих панів; але се річ певна, що панів тих досить і то що року більше.

Богато з тих панів є при ґімназиях занятї лиш часово, от прим. щоби роздобути средств до житя на якийсь час тай приготовитись до ріґоросів; та хоч той плян похвальний сам в собі, то все таки виходить він на шкоду школи. Тая тимчасовість відбиваєсь і на їх працї у школї; та хоч директори не дадуть їм дармувати, то все таки праця з „мусу“ не є такою, як би бути повинна. Они в нїй не знаходять навіть того вдоволеня, яке конечним є до совісного а заразом до ревного повненя своїх обовязків, бо знають, що от за рік, опинять ся деинде. Если би ин. директори хотїли бути щирими в осуді їх педаґоґічної працї та осудити її так по правдї, а не після бюрократичного шабльону; то їх суд певно не був би корисний для дїяльности тих педаґоґів, Пп. інспектори вправдї візитують ґімназиї і значну часть свого побуту в ґімназиї посьвячують на госпітацию тих панів педаґоґів; але ли-же їм ганити тих, котрих они самі повпихали! Що найбільше підчас конференциї випадає, то хиба похвалити, а ще більше підбадьорити. Они кажуть тим панам ріжні „устерки“ в їх педаґоґиї, а перед своєю властию кажуть, що йде всьо не зле. На тій підставі і бувший президент п. Бобжиньский висказав ся, що він вдоволений з дїяльности медиків по ґімназиях. Те вдоволене однак дуже далеке від дїйсности.

А коли розважимо ще се, що богато з тих панів тому, що „шуміли“, не скінчили своїх студий, і що они „шумять“ і дальше то і їх житє поза школою є рівнож далеким від того, щоби могло служити за примір молодїжи та загрівати її до добра. Дуже часто своїм поведенем наносять они шкоду учительскому станови в загалї та понижають его в опінії загалу. Тож се розпорядженє міністерства дуже на часї; належало би сей анормальний стан по ґімназиях як найскорше закінчити та увільнити школи від того „нашестия иноплеменников“, а молодїжи дати не принагідних, так сказати-б, педаґоґів „з біди“, але людий, котрі би могли і уміли її учити і виховувати.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Вѣдъ Стрыя. [*Загороженка вѣ Сопотѣ*]. Въ ч. 130 „Słowa polsk.“ умѣстивъ якійсь стрыйскій цуцикъ рѣжий брехнѣ та клеветы на о. Ив. Кулика зъ Сопота. По словамъ ґазеты кн. Адамова Любомірска, дѣдичка Пѣдгородця (sic!) зволила свою ласку оказати малому и бѣдному своему сѣльцеви Сопотови тымъ, що вибудувала тамъ школу и спровадила до нея три закѣонницѣ, котрѣ зъ усею ревностию взяли ся до свого дѣла. Тымчасомъ благороднымъ намѣрамъ княгинѣ станувъ на перешкодѣ завзятый ворогъ сьвѣтла и поступу — „ксіондзъ Іванъ Куликъ“. Вѣнъ выступивъ противъ монахинь и назвавъ ихъ публично „чортами“; вѣнъ бунтуе противъ нихъ народъ, вѣдганяе дѣтей зъ-пѣдъ самои школы, а навѣть бе ихъ, коли они опираютъ ся ему; вѣнъ голосить парохіянамъ, що злашивши ся, не дѣстануть ся до неба, и т. и. — Нужденый клеветникъ потѣшае ся однако „гадкою, що вся праця о. Кулика пуста и що мимо его перешкодъ „шкулка“ цѣль свою осягне.

Тѣлько „Słowo polsk.“ Сенсъ цѣлои сеи исторіи легко зрозумѣти Се хороша ballada „якіхъ у насъ вела“. Въ дѣйстности о. Куликъ цѣлкомъ не такій страшный вовкъ, якъ его змальовано въ „Словѣ“; але и друга сторона — се не такій невинній овечки и безинтересовній культуртреґеры, якими ихъ величае ґазета. Кн. Любомірска поступила бы була цѣлкомъ инакше, коли бы їй дѣйстно ходило о просвѣту темныхъ сопѣтскихъ дѣтей. Она мілїонерка, могла причинити ся потрѣбнымъ даткомъ на ерекцию етатовои школы и тымъ способомъ положила бы пѣдвалины до правдивои просвѣты. Але може княгиня багла приватнои конфесійнои школы? Коли бы такъ, то поступила она цѣлкомъ невластиво. Тажежъ ся школа мала бути не для польского, а чисторуского села, де нема нѣ одного дитины лат. обряду, де кромѣ лѣсничого не втне нѣхто нѣ одного польского слова. Выпадало отже кн. Л-ій спровадити до згаданои школы рускій сестры служебницѣ, а не якісь не знати якои назвы „матечкі“, для котрыхъ русчина и обрядъ нашъ — темна вода въ облацѣхъ. А що неможливо, щобы княгиня незнала о рускихъ служебницяхъ, то вѣдразу зрозумѣла вея тутешна охрестность, що тутъ розходить ся не такъ о науку, якъ о нову „твердзу на кресахъ“ (коєцюлокъ не маѣ въ тыхъ сторонахъ нѣгде рацїя быту). Нинѣ вже нѣхто не сумнѣвае ся, що се властива цѣль „шкулкі“ чи „охронкі“ сопѣтскои. Залога „твердзы“ уже на добре розпочала свою (не дефензивну, а офензивну) роботу. П. П. жонцы, окомоны, лѣсничѣ и така инша бранжа просьбою и грозьбою фікційныхъ каръ шкѣльныхъ и т. и. змушають „почцівыхъ хлопкуфъ“ высылати дѣти до „шкулкі“, а тамъ учать ихъ рѣжныхъ рѣчей, лише не тыхъ, котрыхъ бы найбѣльше повинни; бо якъ „Марцѣнови учити Марцѣна“? Яка тенденція згаданои „охронкі“, видно хоть бы зъ такого факту: На рѣздво сегорѣчне зволила фундаторка и „попечителька“ охронкі прислати бѣдноѣ шкѣльноѣ дѣтворѣ величавый подарунокъ. Гадаете певно, що може який сѣрачата, чоботята або хоть шапчата чи хусточки, котрѣ бы дѣтямъ дуже вдали ся. Де тамъ! Щось

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій

Істнуючій вѣдъ 30 лѣтъ пѣдъ фірмою

Магазинъ Годинникарскій Юзілерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гетьманьску 4, Львѣвъ.

далеко красшого: сосенку облѣплену горѣхами, медовниками и цукорками! Сей подарунокъ выставила „матечка“ дѣтямъ передъ очи и нужъ славословити меценатку. Вотакъ, держачи цукорки въ рукахъ, мовила до дѣтей менше-бѣльше такъ: „За сей даръ ясной панѣ повинни вы йй, дѣточки, подякувати; та розумѣв ся, що до княгинѣ-панѣ не гречно говорити по руски, бо она Полька. Отже навчу васъ, якъ маете до неи бесѣдувати. Котре-жь зъ васъ найборше и найлѣпше по польски научить ся, достане сѣ цукорки. Говорѣть же за мною: „Дзенкуемы ясне осьвецоней ксенжней панѣ добродзѣйце за джефко и т. д.“ Отсе лишь маленька пробка подвиговъ „матечки“, котрымъ здав ся, що не якимсь нечестнымъ учинкомъ, а заслугою в учити дѣтей погорды до рѳдного языка и до свого обряду; бо хотьбы они зляшили ся, то черезъ то еще спасенія не утратить (хоть побли ихъ религій противно научае о. Куликъ). Але при такомъ станѣ рѣчи годѣ заховувати ся пасивно о. Куликови, хиба бы по якомсь часѣ и ему прийшло змѣнити обрядъ. Отже не диво, що о. К. слѣдить бачно все и перестерѣгае своихъ парохіянъ передъ непрошеными опѣкунами, обясняючи имъ, чого они властиво до села прийшли. Та его науки и перестороги вразумили вже по части нарѳдъ, такъ що завдяки его старанимъ шкулка сопѳтска або упаде або буде такою, якъ бути повинна въ чисто рускомъ селѣ (на що вже въ послѣдномъ часѣ потрохи заносить ся). Але енергічне поведенѣ о. К-а в очевидно не на руку всякимъ посѣпакамъ княгинѣ Л-ои; тому мають они всюды о. К-а якъ бунтовника, насылають на него жандармовъ, обвинявють передъ судомъ, мовь то подъ вплывомъ его аґітаціи монахинѣ не в певнѣ житя, и т. и. Та се все, якъ и цѣла допись въ 81. р. (написана певно якимсь провентовымъ пісаржомъ дворскимъ) в очевидною ложію. Нѣ одному сопѳтскому селянинови не въ головѣ хоть бы якимъ словечкомъ напастувати монахинѣ, хоть що правда, мимо своеи подлестности не мають они прихильности межи тутешнымъ народомъ. Не о. Куликъ, а самъ нарѳдъ называе ихъ не дуже гарно; не о. Куликъ, а самъ нарѳдъ пѳзнавши, яка цѣль науки „матечекъ“ выдофуе дѣти свои зѳ „шкулкі“; не о. К. страшить своихъ парохіянъ, а они самѣ, видячи на своихъ панкахъ, якъ они заховують свои свята, посты и т. д., боять ся зляшити ся, щобы тымъ способомъ не стратили неба. Такъ. Въ самомъ народѣ нашомъ все всюды в найсильнѣйшій вѳдпѳръ противъ змагань всякихъ нашихъ культуртреґерѳвъ. Нарѳдъ той, що перебувъ страшныхъ Татаръ, Туркѳвъ, панъскихъ атамановъ, легше перебуде „охронкі чи шкулкі“!

Р. Підгородецкій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Результат голосованя над цилейскою ґімназиею дав провідникам опозиційних нѣмецких партий новий материял до аґітації. З усіх сторін доносять о зборах, котрі ухвалюють резолюції против сеї позиції буджету, против правительства і против тих нѣмецких послів, котрі голосували против резолюції Штірґа і в той спосіб на хвилю відтворили давну правицю. Найбільше обурена панує против членів католицко-людового сторонництва. На нічах в Градци, Інсбруці і Кляґенфуртї заповіджено, що нѣмецкі посли в третім читаню будуть голосувати против буджету.

Всї нѣмецкі дневники ударяють на міністра Пентака за те, що він мав відвагу з міністерского фотелю голосувати против резолюції Штірґа. В той спосіб він вплывав на голосованя в палати і станув в супереч ности до становища инших членів кабінету З тої причини становище міністра Пентака мае бути сильно захитане. Narodni Listy боронять Пентака і заявляють, що коли би прийшло до якої акції против Пентака, то разом з ним уступив би і др. Резек, котрий з Пентаком в згаданій справі цѣлком солїдаризуе ся. Так само пише орґан реалістів Сзав.

З Відня доносять, що на случай, як би палата буджету не ухвалила, правительство безпрозволочно розвяже парлямент. Не инакше мав правительство поступити, коли би в парламентї мала проявити ся острійша обструкция.

Россія и Франція а анґлійско-индиньскій союзъ. По двомѣсячномъ намыслѣ вѳдновѣли нѳнци Россія и Франція на ноту, котрою имъ оповѣщено заключене анґльо-индиньского трактату. Ноты французка и россійска суть однозвучнй и розосланo ихъ всѣмъ державамъ, котрѣ подписали мин. року протокольт пекінськіи. Згодне поступованѣ обохъ алиянтовъ доводить, що обѣ державы такожь и свои интересы на Всходѣ уважають спольными и однаковыми, та що для ихъ оборопы готовѣ ужити спольныхъ средствъ. Тая власне обставина в важнымъ моментомъ въ политицѣ россійско-французкой, бо розширая парископетербурскій алиянсъ офіціально на всѣ сферы интересовъ обохъ заприязненыхъ державъ.

До теперь увѣнчовано лише о признани, зичливости, братерствѣ, а теперь по разъ першій дано въ згаданой нотѣ автентичный документъ свѣтови о спольныхъ змаганиях обохъ державъ до одной цѣли. Зъ угрупованя державъ на далекомъ всходѣ можна заключати, що Россія може числити на Францію въ кождомъ случаю, коли бы навѣть ей специяльнѣ интереси були загроженѣ зъ якои третои стороны. Изъ згодного тону обохъ нотъ видно и те, що Россіи розходить ся о удержанѣ status quo въ Азіи схѳднѳй, бо лише тогды она буде могла задержати Манджурію.

Въ нотѣ говорить ся, що правда, о нетикальности Хінъ; но що-жь може значити така нетыкальность, якъ Россія, усадовившись въ Манджуріи, може кождои хвилѣ выконувати пожаданый вплывъ на хіньске правительство? Та чи не тая власне обставина принаглила сполуку Анґлії и Япону, котрѣ чейже не могли допустати, щобы той вплывъ россійскій не зроставъ надмѣрно? О томъ не говорить ся въ ідентичныхъ нотахъ, а присвячае ся бѳльше мѣсця зелѣзницямъ, побудованымъ Россією въ Манджуріи, та ихъ цивілізаційному и всесвѣтному торговельному значѣню. Вѳнци такъ Франція якъ и Россія высказують ся прихильно о анґльо-индиньскомъ союзѣ, бо вѳнъ в новою запорукою пожаданого мира и зрѳвновазеня интересовъ на далекомъ Всходѣ.

Все тое однакъ не змѣняе сутп факту, що такъ Анґлія якъ и Японъ почули ся загроженими дотеперѣшною политикою Россіи въ Хінахъ и подали собѣ руки; а зъ другои стороны Россія и Франція мусѣли явно означити сферу своихъ интересовъ, та вышло вкѳнци, що нинѣ въ Азіи стоять супротивъ себе два сильнѣ союзы.

Французска права въ справѣ Ґріма. Справа Ґріма вызвала у Франціи велику сензацію, бо звѣстно, що Ґрімъ зрадивъ плянъ мобілізаціи, уложеный на подставѣ евентуальнои французко-россійскои вѳйны зъ Нѣмеччиною. Тожь приведемо голосы деякихъ французскихъ дневниковъ.

Echo de Paris доносить, що въ парискомъ ґенеральномъ штабѣ поважно займають ся наслѣдками арады Ґріма.— Gaul is пише, що державна поліція вже въ мин. роцѣ подокрѣвала и могла въ Ніцѣ арештувати Ґріма, та не зробила того лишь завдяки дезорґанізоціи информаційного бюра въ міністерствѣ вѳйны. — Matin приводить розмову свого кореспондента зъ ґен. Пузыревскимъ, котрый мавъ сказати: „Не таю ся зъ тымъ, що вѳдъ часу смерти моеи жены я такъ зденервованый, що мусѣвъ взяти вѳдпустку. О выпадку дѳйшли мене вѣсти; однакъ анѣ зъ Варшавы, анѣ зъ Петербурга нѣхто не взывавъ мене до повороту, мои зверхники пишуть, щобымъ спокойно користавъ зъ вѳдпустки до кѳнца. Що-до Ґріма, не умѣю нѣчого сказати. Здае ся, що справа не мусить бути надзвычайного значѣня, коли менѣ позволено и дальше користати зъ удѣленои вѳдпустки.

Болгарске правительство не може прийти до ладу зѳ своимъ парляментомъ. Коли правительство хотѣло затягнути значнѣйшу позичку въ однѳмъ зъ французскихъ банковъ, Собраніе малою бѳльшостю голосовъ вѳдкинуло проэкт. Правительство вѳдрочило сесію. При поновнѳмъ вѳбраню справа позички такъ само провалилась и треба було имити ся послѣдного средства: розвязати Собраніе и розписати новѣ выборы.

Новѣ выборы недавно переведено и — якъ пѳвурядова болгарска праса думае — выпали они користно для правительства. Собраніе числить 177 послѳвъ, а правительство мало перевести своихъ 97 кандидатовъ, коли абсолютна бѳльшѳсть выносить лише 89. По близшомъ обчисленю тѣ самѣ дневники дослѣдили нинѣ, що правительственныхъ кандидатовъ в тѳлько всего 85.

Народне сторонництво, зґрупувавши всѣхъ выбраныхъ, доходить до высновковъ, що правительственныхъ послѳвъ в властиво лише 80. Правительство завело ся именно въ тѳмъ, що богато послѳвъ, котрѣ кандидували яко правительственнѣ и перейшли при помочи правительства, по выборахъ вѳдпекались своеи правительственной марки и готовѣ приступити до опозиціи. Такъ именно зъ шести Туркѳвъ перейшли до опозиціи чотири; а те все в признакомъ, що справа, за-для котрои розвязано давнѣйше Собраніе, и въ новѳмъ не пѳде такъ гладко, бо правительству тяжко здобути собѣ потрѣбну бѳльшѳсть.

Телеґрамы.

Вѣдень 26 марта. Пѳдъ проводомъ міністра Гартля вѳдбула ся анкета при участи деканѳвъ медичныхъ факультетѳвъ всѣхъ австрійскихъ університетѳвъ въ справѣ остаточного управильненя медичныхъ ригоровъ, котрыхъ змѣна вызвала була розруху медикѳвъ у вѣденьскомъ університетѣ. Новый регуламинъ мае вѳйти въ житя въ зимовомъ соместрѣ слѣдуючого року.

Будапешть 26 марта. Вчера вѳдбула ся експортація тѣлныхъ останкѳвъ пок. Тісы зъ дому жалобы на дворець зелѣзничій при участи міністрѳвъ, послѳвъ, цивільныхъ и войсковыхъ достойникѳвъ и величезной товпы народа. Мощѣ перевезено до Ґешту, де ихъ нинѣ зложать въ фамілійной гробници.

Градець 26 марта. Соймъ стирійскій скликано на 2 цѣтня въ цѣли рѣшеня 14 мил. позички, яку мае затягнути м. Градець на цѣли инвестиційнѣ.

Инсбрукъ 26 марта Пос. Ерлеръ пояснивъ вчера зѳбраньмъ выборцямъ парламентарну ситуацію. Зѳбраній ухвалили одноду шно вѳзвати всѣхъ нѣмецкихъ послѳвъ зъ Тиролю, щобы перейшли въ рѣшучу опозицію.

Венеція 26 марта. Канцлеръ Більозъ прибувъ сюда вчера зъ женою и секретаремъ. Очѣкують приѣзду італійского міністра справъ заграничныхъ Прінетого. Обмають нарадж уватись надъ вѳдновленемъ тридержавного союза и торговельныхъ договорѳвъ.

Брукселя 26 марта. Въ оногдѣшной маніфестаціи за загальнымъ правомъ голосованя взяло участь звышъ 100.000 осѳбъ. Була то найбѳльша маніфестація, яку коли Бельґія выдѣла. Въ нѣй сполучили ся всѣ опозиційнѣ сторонництва якъ умѣркованѣ ліберали, соціялісты, а навѣть католицкѣ дѣмократы. Провѳдникъ соціялістовъ Вандервельдъ заявивъ въ своѣй промовѣ, що то послѣдня мирна маніфестація. По святахъ начне ся въ парламентѣ обструкція, а якъ бы и то не помогло, выбухне формальна революція. Ситуацію уважають вельми поважною. Правительство зарядило вѳйсковѣ средства осторожности.

Мадридъ 26 марта. Рада кабінетова ухвалила скасувати станъ выимковый въ Сараґосѣ.

Паріжь 26 марта. Палата послѳвъ приняла 469 противъ 32 голосовъ кредитъ 500 тысяч. франковъ на подорожъ Любета до Россіи.

Преторія 26 марта. Ґубернаторъ капландскихъ кольоній Мільнеръ взывае до утворея у всѣхъ мѣстахъ въ Оранїи вѳйсковои поліції.

Лондонъ 26 марта. Правительство зборонае ся дати якій будь поясненя що-до цѣли побуту бурскихъ представителѣвъ въ Преторіи. — Дворскій сферы голосять, що король Едвардъ дуже радо принявъ вѣсть о розпочатю мирныхъ переговорѳвъ и готовъ навѣть на далеко сягаючій уступки, щобы лишь вѳйну покѳнчити. — Daily Citron ще довѣдуе ся, що на часъ переговорѳвъ членѳвъ трансвальского правительства зъ Кіченеромъ обѣ стороны пристановили дальшій кроки. Daily Mail противно пише, що весняй операціи противъ Делярея продовжають ся зъ цѣлою енергіею.

З артистичної секциї товариства ім. Котляревського.

З давна вже дае ся відчути пекуча потреба видавництва, яке далоб нашій суспільности, а у першій мірі селянам, відповідні до аматорських виставок драматичні твори. В міру сього як росте і ширяе наше житя, як будить ся воно по селах та захоплюе чим раз ширші верстви, в міру сього як сі поневолені а темні досі верстви чимраз більше і живіше відчувають потребу умового житя росте для нас обовязок вдоволяти сім потребам, і давати селянству умову поживу якої воно мае повне право домагати ся.

В почутю сего обовязку порішила підписана секция приступити вже в найблизшій будучности до видаваня серії драматичних творів, що відповілоб сій пекучій потребі, для заспокоеня котрої досі майже нїчо в нас не робило ся.

На скликаній для обговореня сеї справи нараді, поручаемо зарядови секциї виробити плян такого видавництва, та прийти перед загал з готовими внесками що-до переведеня в житє сього плану. Сповнюючи вложений на себе обовязок, заряд переглянув анальоґічну чужомовну словесність як також і се, що в нашій літературі в сім її відділї вже надруковано, а вкінці готові до друку а досі недруковані твори наших авторів, та виробив плян після якого можна вже тепер приступити до друку бодай кількох книжочок. Заки приступать ся до виконаня сього плану, Заряд секциї вважае своїм обовязком прийти з рефератом перед ширшу громаду — а то не лишень тому, що згадана вище нарада такий вложила на нього обовязок, а головно тому, що не хоче сам рішати справи, що цїлий загал повинна дуже живо обходити, а найбільше через те, що хоче загалови дати спромогу забрати голос у сій справі.

В сій цїли скликують на четвер дня 27-ого с. м. на 6½ годину вечером, до комнат „Рускої Бесїди“ нараду над справою видаваня „Бібліотеки драматичних творів“.

На сю нараду просимо також нечленів „Артистичної секциї“ а навіть не-членів „Товариства ім. Котляревского“ — а просимо тим горячійше о численну участь, що справа лишень при широкім заінтересованю, та при помочи можливо найширшого загалу буде можна увійти на добру дорогу, та покінчити ся гарним успіхом.

Заразом повідомляемо, що в коротці вже відбудуть ся збори членів секциї, в цїли вибору нового заряду.

Львів дня 22-го марта 1902 р.

За заряд артистичної секциї товариства ім. Котляревского.

Миколи Заячківський Володимир Старосольський
м. голова. писар.

...ухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) Симъ запрашае ся П. Т. членѳвъ **филіи Товариства педаґоґічного въ Рогатинѣ** на загальнѣ зборы, що вѳдбудуть ся въ Рогатинѣ дня 1 л. цвѣтня 1902 о год. 10 передъ полуднемъ въ комнатахъ руской Бурсы (домъ Козловского) зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Вѳдчитанѣ протоколу зъ послѣднихъ загальныхъ зборовъ. 2. Справоздане уступаючого выдѣлу. 3) Справоздане касове. 4) Справоздане комісіи въ предметѣ оцѣнки и критики рускихъ книжокъ школьныхъ для школъ низшого и высшого типу; реф. п. А. Ґурґулова, пп. Балицкій и Іосифъ Коцанъ. 5) Вѳдчитъ п. А. Ґурґулы: „Що принѣсъ вѣкъ XIX на поли школьництва“. 6) Выборъ нового выдѣлу. 7) Выборъ членовъ до комітету „бурсы“. — *О. Макогоньскій,* голова. *Аркадія Ґурґулова* секретарка.

(+) **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** В пятницю дня 28. марта о 6 год. вечером буде засіданє історично-фільософічної секциї в таким порядком: 1) Хведір Вовк: Магдаленське майстерство на Украіні, зреферуе проф. М. Грушевський. 2) Ю. Кміт: З сільських відносин Галичини в середині XIX в., зреферуе др. І. Франко.

(+) **Зъ Краєвого Товариства кредитового урядниковъ и священниковъ.**

Звычайнй Загальнй Зборы Краєвого Товариства кредитового урядниковъ и священниковъ, стов. зареестр. зъ обмеженою порукою у Львовѣ вѳдбули ся дня 24 с. м. въ льокали Товариства при численнѳй участи членовъ.

Понеже зъ причины перешкоды не могли прибути президентъ и заступникъ президента Рады Надзираючои, отворивъ Зборы короткою промовою найстаршій вѣкомъ членъ Рады проф. Ив. Вѣчай, сконстатувавши, що Зборы правосильно скликано, почомъ на внес. Сов. Юліяна Сѣчиньского Зборы выбрали одноголосно своимъ предсѣдателемъ ad hoc професора Ив. Вѣчая. Проф. Вѣчай, подякувавши за выборъ, покликавъ на заступника предсѣдателя о. Волод. Ганицково зъ Рудна, а на секретаря Зборовъ проф. Андр. Алиськевича и удѣливъ голосу директорови Ал. Серочковскому для вѳдчитаня справозданя за рѳкъ адм. 1901. Директоръ Ал. Серочковскій предложивъ справоздане, посли котрого першій рѳкъ адміністр. Товариства мусѣвъ по мысли §. 21 статута бути замкненымъ зъ двемъ 31 грудня 1901, хотяй Товариство розпочало свою дѣяльность доперва дня 1 жовтня 1901; отже першій рѳкъ адміністраційный обнимае лишень часъ трехъ мѣсяцѣвъ. Природно Товариство не могло въ протягу сихъ трехъ мѣсяцѣвъ розвинути ся такъ, щобы результаты его дѣяльности були великій; однакъ дало доказъ своеи животности и потреба свого потнованя уже тымъ самымъ, що въ протягу тыхъ першихъ трехъ мѣсяцѣвъ приступило до Товариства 73 членовъ зъ деклароваными удѣлами въ квотѣ 3950 коронъ. Зъ тои декларованои на удѣлы квоты вплачено въ дѣйстности 1924 кор. або 49·67% квоты деклярованои, а пересѣчно 26 кор. 35 сот. на одного члена. Зъ повысшихъ 73 членовъ було: священниковъ 12 або 16·44%, урядниковъ 40 або 54.70%, промысловець 1 або 1·38%, лѣкарѣвъ 4 або 5·47%, літератовъ 1 або 1·38%, нотарѣвъ и адвокатовъ 4 або 5·47%, вкѳнци учителѣвъ 11 або 15·07% всѣхъ членовъ.

Тутъ зазначивъ дир. Ал. Серочковскій, що провѳдною гадкою при заснованю Товариства було, щобы се Товариство могло опосли пѳднати акцію въ справѣ зорґанізованя кредиту нашого духовенства, и деякій пляны въ тѳмъ взглядѣ Дирекція уже выготовила. На жаль священики надто мало заинтересували ся симъ Товариствомъ, чого доказомъ, що священики становили зъ кѳнцемъ року 1901 заледви 16½% всѣхъ членовъ. Дирекція мае однакъ надѣю, що священики въ тѳмъ роцѣ значно численнѣйше приступлять до Товариства, а становлячи великій континґентъ середъ нашои интеліґенціи (около 2300 священниковъ въ 3 епархіяхъ) будуть також становити процентово значну часть членовъ Товариства.

Фондъ резервовый повставъ зъ виносового и выносивъ зъ кѳнцемъ року 146 кор. Вкладки щадничѣ выносили 2108 К, 57 с. и умѣщенѣ були на 9 книжочкахъ вкладковыхъ. Вѳдъ вкладокъ платить Товариство 4½%. Пожичокъ удѣлено членамъ 12 на скрипты и векслѣ на квоту 2770 кор., зъ того сплачено одну пожичку и на раты 120 кор., остало зъ кѳнцемъ року на скриптахъ и векслихъ 11 пожичокъ на квоту 2650 кор. — Вѳдъ пожичокъ побирано 7%. — Движимостей набуто (инвентарь) на квоту 78 кор. 80 сот. Кошта заснованя выносили 694 кор. 81 сот. Товариство приступило до Краєвого Союза кредитового зъ однымъ удѣломъ въ квотѣ 50 кор. Чистый зыскъ выносить 20 кор. 15 сот.

Вкѳнци подавъ дир. Ал. Серочковскій, що въ сѣчни и лютомъ 1902 приступило до Товариства 13 новыхъ членовъ, такъ що зъ кѳнцемъ лютого було 86 членовъ зъ декляроваными удѣлами въ квотѣ 4.600 кор. зъ чого вплачено въ дѣйстности 2522 кор. або 54·87% деклярованои квоты. Станъ вкладокъ збѳльшивъ ся о 2519 кор. 44 сот. Въ дни Загальныхъ Зборовъ числило Товариство уже 105 членовъ.



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ

ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рѳгъ Вѳрменьскои.)

Нинѣ и щоденно концертъ

звѣстнои капелѣ дамскои „Буковина“

Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.



101 9-1

Вôдтакъ выразила Дирекція въ своѣмъ справозданю подяку Головному Выдѣлови Товариства „Просвѣта“ за безплатне вôдступленє льокалю; Товариству „Днѣстеръ“ за жертвований деякий другий на книги, и п. Климови Волянському, емер. судѣ, за помôчь въ полагоджуванію ипотечныхъ зголошень о пожички.

Потому удѣливъ предсѣдатель голосу п. Іос. Мойсеовичови, котрый именемъ комісіи контрольной вôдчитавъ справоздане тов комісіи зъ переведеного въ лютôмъ школтра книгъ и рахунковъ, скриптôвъ, векслѣвъ и цѣлого дѣловодства товариства и подавъ именемъ комісіи ревізійной внесенє, щобы загальный зборы приняли справоздане Дирекціи до вѣдомости и удѣлили Радѣ Надзираючій и Дирекціи абсолюторію за першій рôкъ адм. Внесенє принято одноголосно.

Предсѣдатель проф. Ив. Вѣчай передавъ вôдтакъ провôдъ о. Вол. Ганицкому, а самъ подавъ именемъ Рады Надз. внесенє, щобы чистый зыскъ за рôкъ адм. 1901 въ квотѣ 20 кор. 15 сот. придѣлити до фонду резервового. Внесенє принято.

Приступлено до слѣдуючои точки порядку дневного, до выбору 6 членôвъ Рады на мѣсце вылъосованыхъ. По вôдданю картокъ скрутаторы секр. Ив. Чернявскій и проф. Илія Кокорудзъ оголосили, що до Рады Надз. выбрано: Ярослава Ильницкого, совѣтника судового у Львовѣ, Тита Реваковича, сов. суд. у Львовѣ, Ив. Петрушевича, уряда. Выд. краев. у Львовѣ, Илію Кокорудза професора гімназ. у Львовѣ, д-ра Теофила Кормоша, адвоката въ Перемышли, и о. Корнилія Слюзара, пароха въ Буцыкахъ.

Опôсля наступивъ выбôръ комісіи ревізійной. По вôдданю картокъ скрутаторы сов. Юліянъ Сѣчиньскій и п. Осипъ Кузьмичъ оголосили, що до комісіи ревізійной выбрано: пп. Мик. Мельника, Андрея Кіяка и Юст. Ганкевича, а на заступника п. Сидора Бриттана.

Предсѣдатель проф. Вѣчай передавъ опять провôдъ о. Вол. Ганицкому, а самъ подавъ именемъ Рады Надзираючои внесенє, щобы загальный зборы затвердили выбраного по вылъосованю черезъ Раду поповно п. Григорія Грозика на директора Товариства. Принято одноголосно.

А що вѣхто бôльше не забиравъ голосу, замкнувъ предсѣдатель о годинѣ $7^1/_2$ зборы, подякувавши зобраным за участь и желаючи Товариству якъ найкращого розвою.

(+) **Дня 20 с. м відбули ся в Коломиї загальні Збори тамошної Філії Тов. „Просьвіти“.** По отворенію зборів головою п. Кузьмою слідувало справоздане секретаря п. Гомика, що кидало ясне сьвітло на плодовиту працю та весьми живу дѣяльність, яку розвинув Виділ послїдного року. Між иньшими важним здобутком тої запопадливої праці — стали за ініціятивою того ж Виділу отворені популярно-наукові виклади, устроювані на лад західних людових університетів. Основане бібліотеки Кол. Філії „Просьвіти“, коло котрої так щиро заходив ся голова проф. Кузьма в річею не меншої ваги, бо принесе не аби-яку користь місцевим членам та доокрестним читальням. Справоздане касиера о. Гриньовского виказало приходів 1158 К 15 с а розходів 646 К 93 сот. Відтак приступлено до вибору нового Виділу. Увійшли до нього: вп. Л. Кузьма, О. Печерський, Колодницкий, Д-р Ол. Кульчицкий, о. Гриньовский, Віленький, Дутчак, Михалевський і Корній Посацкий. Слідував реферат о огородництві знатока і довголітнього робітника на сім полї п. Пйотровского. Опісля вирнула пекуча для нас справа заложеня рускаго університету через підписку. (Про сю справу писано вже вчера в Новинках. — *Ред.*).

Наступило еще кілька дрібнійших внесень і ухвал, а потому предсідатель о. Войнаровський о 3-їй год. поп. замкнув збори. Та чимало селян, що були на зборах, лишилось еще до вечера, щоби віддати честь Тарасови.

Слідуючі Збори Кол. Філії Тов. Просьвіти відбудуть ся 31 марта с. р. Реферувати-муть: проф. Масляк про „Хованє худоби“ і о. Олесницкий про „Ради повітові“. По зборах вже о 3-тій год. з полудня розпічнуть ся Тарасові вечерниці з промовою, сьпівами і аматорською виставою: „Наталки Полтавки“. — *Секретар Зборів.*

Сьогорічні вечерниці в честь Тараса Шевченка, уладжені 20 с. м. заходами всїх руских **товариств в Коломиї**, випали, як заздалегідь вже можна було надіятись, з небувалим еще доси успіхом. Доказом сього загальне одушевленє, що не зараз прогомонить у серцах участників, не так скоро забуде ся. Бож то була хвили, якої доси не часто доводилось переживати коломийским Русинам. Сей рік приніс богато для коломийскої рускої громади, бо дав їй кілька нових членів, що відразу стали й сьвіточами. Вони то причинились найбільше до піднесеня величавости Шевченкового сьвята. Вечерниці випали знаменито, небувало, і закінчились комерсом, на котрім зібралось богато учасників сьвята.

(+) Дня 4 марта с. р. відбули ся в Старім Самборі загальні збори товариства політ. **„Народна Рада“** при досить численній участи. Тим разом побіч селян було досить і міщан, бо звичайно они ухиляли ся від всяких зборів. Простора саля магістратска була майже з цілости заповнена. З уряду явив ся сам п. Давкша, котрий тепер в заступстві п. Річчого управляє ц. к. старостом. По залагодженю формальностий і по справозданю уступаючого виділу виголосив о. Зубрицкий з житем реферат політичний на тему: „теперішне положенє Русинів“. Реферат, як звичайно у о. референта, був добре обдуманий на підкладі економічнім і слухачам трафив до переконаня. В дискусії майже виключно забирали голос самі селяни і міщани. Особливо міщани підносили дуже тяжкі жалї, на кривди, які повосять на школи шкільництва, а також на гнет податковий, який на них спав в послїдних часах за выбори. З шкільних кривд указували на те, що в школї не учать нїчого по руски; дитина скінчить цїлу пятиклясову школу місцу, а не уміє рускої книжки прочитати. Справдї кривда се не аби-яка! Нарід платить на школу, тягнуть з нього послїдний лах з хребта тай в замін за те морочать єму голову Лящками білими та чорними і Болеславами кривоустими, а в рідній мові не научать дітий навіть читати. Аби собі в цїлости уявити тую кривду, то треба знати, що число Поляків в школї старосамбірскій є зникаюче. Самих Русинів обр. гр. кат. є 270 дітий. З дітий обр. рим. кат. більша половина теж Русини, тай діти жидівські, що приходять до школи, далеко лїпше розуміють і знають мову русьну аніж польську. Та зачисливши навіть жидів до Поляків, то все таки Русини рівноважать одним і другим в купі. Після закона отже і справедливости повинна би тут властиво бути школа з руським язиком викладовим. Тимчасом не тілько що того нема, але навіть нема учителя до рускої мови. На 10 сил учительских нема ані одного Русина. Люде що до такого стану привели школу старосамбірску, немов у надгороду позванчували, а тим самим вказали дорогу своїм послїдникам. Оногди пращали в Старім Самборі інспектора Заборняка; але в тім пращаню не брали участи ані селяни ані міщани. З того й видно, яким він був милим для одних і других. З роду Русин, а через дописувателя в Дзвоніку польскім заперечив своє руське походженє. Тепер він вже п. „Заброняк“.

Міщани, жалуючи ся на свої кривди в школї, просили новий виділ Народної Ради, щоби дотичним властям предложив їх жалоби; а міщанин Трубкевич обр. лат. вніс навіть, аби школу старосамбірску поділити на віроісповідні, а тоді відпали би жиди від Поляків і Русинів борше добили би ся своїх прав.

О гнетї податковім в „Дїлї“ була вже досить. Так в одній як і другій справі виділ Народної Ради збирає дані і в своїм часї відошле їх нашим послам до ужитку та предложить дотичним властям.

НОВИНКИ.

— **Schöne Seelen finden sich**... Гадав би хто, що між „Галичанином“, котрий так „твердо“ поборює „польску интригу“, воплочену в фонетиці, Україні і всїх „Украинцахъ-мазепинцахъ“, а Dziennik'ом Polsk'им, Gazet'ою Narodow'ою, Wiek'ом XX-им, і т. п. русиноїдними орґанами, що у всїх Русинах бачуть „zażartych Moskal“, не може бути нїчого спільного. А всеж таки є, бо кожда лайка, клевета та брехня, кинена „Галичанином“ на наш рух, оббігає всї згадані орґани польскої русиноїдної опінії, ще й з увагою, що так „pi-ze ruski (?) organ o Rusinach“! — Ось-так і вістку про виключеню о. Ардана з католицкої церкви айрішским епіскопом повторяє за „Галичанином“ Dziennik Polski враз з виконклюдованого з клевет „Галичанина“ брехнею, що о. Ардана виключено за szerzenie anarchistycznych zasad w ruskim tygodniku „Swoboda“, wychodzącym w Olyphaet, a redagowanym przez ks. Ardana. — Не правда-ж: „Schöne Seelen finden sich“...?

— **Забуреня в Полтаві.** Лондоньскому Times'ови доносять з Росиї, що в Полтаві прийшло до нових демонстрацій в театрі підчас виставы Толстової драми „Власть тьми“. В амфітеатрі залунали окліки: „Слава Толстовим! Прочь з царатом!“ Арештовано богато осіб і відставлено до арештів. Увязненим удало ся однак при помочи иньших вязнїв вирвати ся з вязниці.

— **Научили ся зъ галицкихъ практикъ.** Можуть въ Галичинѣ тягати по протоколахъ людей найневинѣйше, що десь при колядѣ або при якій фамілійній надзвычайній нагодѣ зберуть прим. на поневольныхъ еміґрантôвъ-академикôвъ та пожертвують кôлька сотикôвъ, чому-ж не мали бы такъ само робити и Пруссаки! Dziennik Poznański доносить, що тамошный судъ засудивъ Вінк. Янушевского на 20 марокъ кары за те, що збиравъ складки на obiady wrzesińskie.

— **Реколєкції в карнім домі** мужчин у Львові відбули ся д. 22 до 26 марта під провôдом о. Хмілевского Ч. С. Василия. Ві второк пополудни прибули до закладу Їх Преосьвященьство Митрополит, промовили до зібраних, а опісля сповідали до 6 годнин. В середу же відчитали службу Божу, запричащали так дозорців як і вязнів, наділяючи кождого образками і хрестиком. По св. причастию загрівали горячими словами до честного жития. Опісля промовляли до самих дозорців закладу, щоби они, яко найблизше стоячих до вязнів з гідностию і з захованєм службовой присяги та християнською любовю поступали і тим способом причинили ся до усовершеня цїли такої институції.

— **О. Романюк опускає Галич.** Пишуть нам з Галича: Що за сумна вістка для нас, Галичан! Такої щирої, милосердної душі, а при тім такого народолюбця, примірного душпастиря та тихого а ревного труженника на народній ниві, яким був о. Романюк, тут. сотрудник не легко нам найти. А тепер особливо, в тяжких для нас часах, коли місцевий адміністратор о. Винницкий, ведучи на велику скалю політику „обєдиненія“, ширить між спокійним міщаньством роздор і ненависть, потрібна нам власне така праведна душа, як о. Р. котра би щирою любовю всїх обняла і єдностию в одну велику родину звязалась та повела до поступу, до сьвітла, до науки. Тож, коли вже конче приходить ся нам попращати неутомимого робітника і правдивого добродія нашого о. Р-а, то нехай нам хоть буде вільно просити всесьвітлї власти церковні, а Їх високопреосьвященство митрополита з окрема, щоби зволили ласкаво зглянутись на нас і прислати на его місце якогось щирого, трудолюбивого душпастиря-народовця. — Галич дня 25 марта 1902 р. *Теофіль Герасимович*, міщанин.

— **Бунт в росийскій армії.** В нашій часописи була вже згадка про бунт салдатів, котрим велено стрілять до народу, а котрі замість того забили командуючого офіцира. Отже про сей випадок надійшла з Росиї докладнійша інформация, що розказує про подію так: „В правительственній фабрицї збруї вибухли розруси робітників. Зареквіровано військо. Офіцир візвав товпу робітників розійти ся. Але робітники відповіли лайкою. Тодї офіцир розказав своему віддїлови стрілять. На превелике его здивованє віддїл не ворухнув навіть карабінами. Здивований офіцир повторив розказ; але й се нїчого не помагало. Тодї офіцир прискочив до підофіцира і велїв єму повторити розказ стріляня. Підофіцир мовчав. Розлючений офіцир рубнув его шаблюю в голову і підофіцир повалив ся на землю. В тій хвили салдати кинули ся на офіцира й закололи его баґнетами на місци.

— **Честь кумѣ.** Цѣсарь Вільгельмъ хотячи вôдвдячити ся дочцѣ президента Сполученыхъ Державъ, котра асистувала вразъ зъ княземъ Ґенрихомъ прускимъ при спустѣ на воды яхту „Метеоръ“, назвавъ одинъ зъ пароходôвъ въ Вільгельмсгавенѣ „Alice Roosevelt“.

— **Зъ Черновець** телеґрафують до тутешнихъ польскихъ дневниковъ, що въ Лукавици, селѣ черновецкого повѣту, 150 православныхъ громадянъ румуньскои народности зголосило свôй переходъ на греко-кат. обрядъ. Причиною має бути спôръ зъ пароxомъ и за высокій тягарѣ конкуренційній. — Не велика потѣха буде въ такихъ уніятôвъ!

— **Заява.** Просять нас оповістити отсе: З днем 1 цьвітня с. р. виступаю зі школи музичної Каролї Мікуліого. — *Павлина Бернацка.*

— **Кишенева бухгальтерия.** Купцї одного з кавказких міст завели у себе дуже простий спосіб бухгальтериї: що хто винен, записують синим олівцем на однім папери і складають в праву кишеню; свої-ж зобовязаня записують червоним олівцем і кладуть сї свистки в ліву кишеню.

— **Обловивъ ся.** Изъ Штрасбурґа розтелеґрафовано на всѣ стороны, що зъ тамошного уряду почтового пропали два мѣшки почтовій зъ ґрôшми. Въ одинмъ було 16.000, а въ другôмъ 20.000 марокъ. За злодѣямъ и слѣдъ застыгъ.

— **Зъ Борщева.** Заходомъ „кружка драматичного **читальнѣ „Просвѣты“** въ Борщевѣ при помочи кôлькохъ замѣсцевыхъ силъ выставлено тутъ дня 25. н. ст. лютого шутку въ 5 актахъ Л. Лопатыньского „Конкурсъ на мужа“, що принесло чистого доходу на будовы Рускаго Дому Народного въ Борщевѣ 133 кор. — Виділъ Читальнѣ Просвѣты має честь симъ высказати сердечну подяку ласканымъ аматорамъ, а то панямъ: Бальковій, Богданѣ Гнѣбовицкôй, Ользѣ Левицкôй, Лоточиньскôй, Соневицкôй и пп. Балькови, М. Левицкому, Пашковскому, Сковроньскому, Сколоздрѣ и Шиманьскому за ихъ труды, якій понесли при приготованю и выставленю штуки — пану антикареви Нѣмчевскому за ласкаве схарактеризованє тôлько особъ. Хв. Виділови Тов. польского гімн. „Сокôлъ“ за безплатне удѣленє своєй салѣ, а П. Т. Публицѣ такъ мѣсцевôй якъ и замѣсцевôй, що зволивши прибути на представленє зложила на добродѣйну цѣль свою ленту. Всѣмъ щироруске Спаси-Бôгъ. — *Виділъ читальнѣ „Просвѣты“.*

— **В справі конфіскати ч. 54 „Дѣла“** одержала наша редакция слїдуюче письмо:

В Імени Его Величества Цїсаря! Ц. к. Суд краєвий для справ карних у Львові рішив на підставі §§. 489. і 493. зак. кар. §. 37 зак. прас., що зміст артикулу уміщеного в числї 54 часописи: „Дѣло“ з дня 20 марта 1902 під написею „Зъ рады державной в уступах від слів: „Ну від бувшого“ до: „память“ і від слів: „Та міністер“ до: „урядників — Русинів“ містит в собі знамена провини з §. 300 зак. кар. і прото усправедливлена есть заряджена через ц. к. Прокуратора державного конфіската сеї часописи. В наслїдок того рішеня зборонене есть дальше ширене того артикулу а забраний наклад має бути знищений. Поводи: Зміст інкримінованих уступів повищого артикула уснуле лайкою побудити читателів до погорди і ненависти против орґанови державному на взгляду на его урядованє, що становит провину з §. 300 кар. зак. — Львів дня 22-ого Марта 1902. *Przyduski.*

— **Дробний вѣсти.** Померла мати румуньскои королевои Марія Відь. — Именованє М. Горкого членомъ академій наукъ въ Петербурзѣ уневажнено. — Доповнюючій выбôръ послôвъ до рады державной зô Львова и Тернополя-Бережанъ розписаный на день 12 мая. — Торговельному товариству въ Дембици удѣливъ краевый выдѣлъ 10.000 К, позычки зъ фонду промыслового на розширенє паровои молочарнѣ.

— Повѣдомляємо Вєч. Духовеньство якъ и Хвальній Брацтва церковній, що розѣслалисьмо вже нашь богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою кореспонденційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Ѳв. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядôвъ церковныхъ Львôвъ ул. Руска ч. 1. 254.

Нашим Паням.

Товариство: **Жіноча спілка промислова „Труд“ у Львові** порішило отворити робітню суконь першого мая с. р., бо доперва від того дня буде покінчена адоптация льокалю, винаймленого на робітню в Ринку ч. 39..

Вп. Землячки наші домагались однако, щоби робітню отворити в сезонї веснянім перед сьвятами; тому Дирекция Товариства змушена була виняймити поки-що льокаль на робітню при Підвалю ч. 7. Дирекция подає проте Вп. Паням до відомости, що вже дня 1. цьвітня с. р. отвирає Товариство „Труд“ робітню суконь і від того дня приймає всякі замовленя на роботи передсьвяточні. Управителька нашої робітнї укінчила у Відни курс крою в славно звісній школї крою Шака і відбула довшу практику в первороднїй віденьскій робітнї суконь. Товариство приняло також кілька паннів вишколених в кравецтві та поставило собі за цїль, дати можність нашим Паням убиратися гарно, модно, а дешево. За фасон побирає Товариство від 6 зр. Додатки справаджуємо з фабрик наймоднїйші і найлїпші а недорогі, бо справаджуєсь більшими скількостями. Хто хоче мати сукню на сьвята, просимо спішити з замовленями під адресою: Товариство „Труд“ у Львові при ул. Підвале ч. 7. II поверх. — Дирекція.

Русины! Памятайте на аґітаційный фондъ „Народнои Рады“ у Львовѣ!

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 22 марта. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 8·80 до 8·90 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·60 до 6·75 а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·40 до 7·70 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·10 а броварний 6·50 до 7·25, *рінак* 13·50 до 13·75 *льнянка* 13·25 до 13·50, *горох* пастівний 7·50 до 7·85 а до вареня 8·50 до 12·50 *вика* 7·90 до 8·40, *насіне льняне* —·— до —·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·15 до 6·40, *гречка* 6·75 до 7·50, *кукуруза* готова 6·10 до 6·25 а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 52·— до 62·50, біла 55·— до 75·—, шведска 60·— до 95.—, *Спірітус* loco за 50 літрів 34·35 до 34·75.

При слабім настрою **обнижила ся ціна жита** ціна пшениці без зміни, **ціна вівса підносить ся.**

Надболаке.

Доцент університету

Д-р Роман Рецкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.

88 5—2

Спеціяліст недуг **шкірних і венеричних**

Др. ЯР (Jahr)

по довших студіях в клїніках проф. Лясгора і М. Йозефа в Берлині — осів у Львові і ординує від год. 75 9—12 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 I п. 19—25

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперника ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без б ю. лічене недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без платки.

Реператури з провінції виконує ся відсторотно.

Інститут отверений цілий день.

Лікар дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

(против Банку Гіпотечного на плянтаційнім площи, Гаванцков



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклѣ далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, т. ськы мѣрничій ціпы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинковъ електричныхъ.

Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4178

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакції „Діла“ і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

Убогий заробник Русин, котрому померла жінка, лишаючи четверо дітий (хлопців), з котрих одно числить два а друге чотири літа благає о поміч. Белиб знайшла ся милостива родина, котра би хоч одно приняла за своє, з вдячностию віддав би в честі руки. Михаїл Леуе, Замарстинів улиця Вузка ч. 14.

Фр. Кравяньский
у Львові
улиця Сикстуска ч. 9
СПЕЦИЯЛЬНИЙ
СКЛАД ПАПЕРУ
ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.
Фабричний склад
КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ
І КОПІЙОВИХ
фабрики
Ц. І. Коніг et Ебгардт
у Відни. 3816—36

Молодый хлопець
правдивый Русинъ, релігійный, интелігентный, працьовитый, господарь зъ школою рільничою и практикою въ першихъ господарствахъ, посѣдаючій студія и испиты зъ рахунковости и бухальтерії, — словомъ *чоловѣкъ до интересу*, тылько бѣдняга, прагне подѣлити свою долю зъ Русинкою, — отъ „зъ Оксаночкою, де хатина въ гаю та двѣ тополѣ коло нея". — адресъ: Oleksa p. r. Szczucin. 250 2—3

Робітня різьбарска
і
церковних прикрас
вівтарі, іконостаси, статуї, царскі врата.
Листовні замовлення сейчас виповняє ся.
Т. Чарнецкий
Домінікапьска площа ч. 1,
20 Львів. 3—3

ГУТКИ цигаретовий 1000 штукъ за 1 зр., поручає Ант Лазуркевичъ, Львовъ, Скарбківска 7

На сьвята!

½ кр.	міндалової маси	1·30 К
„ „	оріхової маси	1·10 „
„ „	каяпевої чеколади (під гарантією правд.)	1·80 „
„ „	цикати	1·40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·50 „
„ „	какао (під гарантією правдиве)	2·— „
„	помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „	армоляди до начиняванія тіст — в пяти відмінах	—·80 „
„ „	чеколадової кувертури до глязурованія тіст	2·40 „
„ „	медівника чисто медяного	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·90 „

Далі: великодні ягнятка, чеколадові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадка, пожі, цьвіти, цугровий мячок, торти, тіста і т. п. у великім вибори по надзвичайно низких цінах — Виключний наш склад для гуртовної і дрібної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (під ул. Казьмежовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанием

Брандштедтер і Спілка
парова Фабрика цукрів і медівників у Львові. 2 8—2

СВОБОДА
письмо політичне, просьвѣтне і господарске для народу.
Выдає и за редакцію відповѣдає Вячеславъ Будзиновскій.
Цѣлорѣчна передплата виносить 3 зр., на пів року 1 зр. Редакція і адміністрація: Львовъ, улиця Батория ч. 24.

Молодець чорноокій и чорнобривый, Русинъ, лѣтъ 33, сталый учитель народ: ожепивъ бы ся въ образованою красавицею молодшою вѣдъ себе. Посагъ вымагапый около 2000 Кор.: Жарты выключенѣ. Зголошеня вѣдъ адресою „Голубчикъ: 1. B. Poste restante Лисець коло Станиславова.

Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
поручая в найбіл шім выборі
дивани, портіери, хідники, капи, вовни, батисти, перкалї і т. п.
по небувало низких цінах.
104 28—?

НАСѢНЯ
зо городы и цьвѣтя найлѣпшого рода поручає:
Заведене огородниче
А. КЛІМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Пекарска ч. 63
Цѣнники на жадане даромъ и сплатно.

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ, Рынокъ ч. 10
домъ „Просвѣты"
есть одинокимъ рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.402 К 83 с.**
Резерва премій	**205.227 К — с.**
Резерва спеціяльна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечуе будынки якъ также збіжже и пашу противъ шкодъ огненыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вел. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.
ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляе Днѣстеръ межи своихъ членовъ яко звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить звороть 8%.
ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5·075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.
ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краевѣмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимаютъ полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.
НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожите, посмертнїй капиталъ, посагы, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руски добродѣйнїй цѣли.
АГЕНЦІЙ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко агенцій Днѣстра. Агенты заробляли 349.486 К. провізіи. 54

Селяне убѣгайте ся о аґенцій Днѣстра!

Вѣдъ огню обезпечайте ся тылько въ „Днѣстрѣ"!

На житєобезпеченіе ся тылько черезъ „Днѣстеръ"!

Зміна льокалю!

Подаємо до ласкавого відома наших П. Т. покупців,
що з днем 1-ого марта с. р. перенесли ми
Центральне Бюро
З'єдинених фабрик сиропу і цукрів
у львові
„CONFISERIE UNION"
з ул. Лукасіньского ч. 4
до льокалю при ул. Замарстинівскій ч. 19.
218 3—3 ЗАРЯД.

Климентій Федуньо
переплетникъ бібліотеки ц. к. львовск. университету
поручає
свое переплетниче и галантерійне заведеня
у Львовѣ ул. Валова ч. 29. 366
Подоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету Служебникѣвъ, Евангелій, Молитовникѣвъ, Бібліотечныхъ книгъ Альбумѣвъ, Нотъ, Дипломѣвъ и. т. ин. по умѣренныхъ цѣнахъ.

Подгорска Спілка въ Станиславовѣ.

Знана вѣдъ ряду лѣтъ, яко найтаньше жерело закупна найлѣпшихъ товарѣвъ въ кругъ масарства входячихъ, поручає: **ковбасы** краяні и сѣкапі, **ковбаски, шинки** вуджені сырі або варені и пр.
Для крамницъ при бѣльшихъ замовленяхъ опустъ.
Въ склепѣ (въ каменици Дирекціи зелѣзницъ) продаютъ ся всѣ выробы въ кругъ масарства входячі. Замовленя полагоджують ся сейчасъ и высылають ся вѣдворотною почтою.
При замовленяхъ просимо подавати точну адресу.
Адреса: **Подгорска Спілка въ Станиславовѣ.** 185 6—6

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ
має вже готовый
Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу
и вѣдъ мая почавши высылае въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літровъ по цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ зъ бочкою. 245 44—?

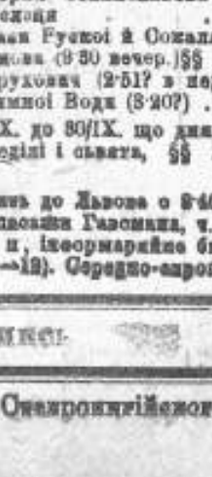
ТОВАРИСТВО
для
РОЗВОЮ РУСКОЙ ШТУКИ
стовариществе зарестроване въ ограниченою порукою
у Львовѣ, Рынокъ ч. 34, II. поверхъ
выконуе всякій крашъ въ обсягу артистичного малярства, рѣзьбарства и золотарства вѣдъ композицій своихъ членовъ, а именно: образы релігійні до іконостасовъ, олтарѣвъ, хоругвъ, на тетраподъ, плащаниць и пр., киоты, кіоностасы, олтарѣ, образы и кресты процесійні и т. д.; образы світскі: історичні, портреты въ натуры и фотографіи, краєвиды, и пр.; рѣвножъ украшае внутра церковъ, выготовляе планы церковъ, каплиць и пр.
Щобы дати можность переконати ся о сольстовомъ и артистичномъ выконаню роботъ утримуе Товариство въ комнатахъ свого льокалю
ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ
плинѳвъ, шкіцовъ, правдѣ рѣзбарскихъ и пр., котру кождый замовляючій або потребуючій вказаня информацій що-до роботъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ вѣдъ 4—6 по полудни взяднти безплатно. Для прочихъ Р. Т. Публики интересуючихъ ся штукою выставка отвертa выключно що вѣвторка вѣдъ год. 4—6 безплатно.
Замовленя приймае **выключно лишь**
Дирекція Товариства
а за такій гарантуе, а члены, котрій роботы выконують, одвѣчають передъ Товариствомъ зложеными вкладами. За роботы, котрій члены товариства годять на власну руку Товариство не бере на себе жадной одвѣчальности, тому просимо вѣдноситись впростъ до Дирекціи.
189 **ДИРЕКЦІЯ.**

Перше Краєвецке Заведене УНІФОРМОВАНЯ
істнуе від 1873 року під фірмою
В. ЯХІМЕЦКИЙ
у Львові при ул. Коперніка ч. 5
поручає виконувані в своій робітни тепер заведені
СТУДЕНТСКІ МУНДУРИ.
Можливе есть тій фірмі доставати Панам Студентам тих мундурів по дуже приступних цінах і заплату після умови договірним підати условям.
ЦІНИ:
Блюза від злр. 6 і вище
Сподні від злр. 8 і вище.
Плащ від злр. 12 і вище.
Комплетне виекипіоване мундурове для Панів ц. і к. одиорічних охотників, вступаю их до війска, виконує ся по низьких цінах, як також дає ся після умови, в місячних ратах. 44 25—26

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шіварцвальдъ и Сынъ
Львовѣ, площа Капітульна число 3.
Поручаютъ по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свій въ богатый добрѣ заосмотреный складъ готовой мужескои одѣжи якъ: 654 35—5?
Зимовій бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна ґардероба для Всеч. духовеньства, уніформы для пп. студентѣвъ, убраньства и плащики для дѣтей.
Великій выборъ футеръ до ходу и до подорожи.
Доборовый выборъ кравецкихъ матерій на метры.

На сьвята Великодня.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
пѣдъ фірмою
Свг. Сножарского и В. Устеньского
Львовѣ, ул. Руска ч. 3
поручае



Всч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свій богато заосмотреный
СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ
и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.
Дбаль о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуемо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 3—15

На сплату приймае ся.

Фіяковане не числить ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні січкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутними ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, спижавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі поручення висилати просять.* 224 4—24

Железничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Кракова (8·51, 9·50 вік)	6·1[illegible]	[illegible]	·20*	5·50	8·40*	до Кракова (6·40 рано)	4·15	8·30	2·55*	6·20	11·5—
з Підволочиськ (головна дворець)	6·22	[illegible]	4·55*	5·35	10·20	до Підволочиськ з головного дворця	6·10	9·25	1·55*	7·10	12·45
(зі Підзамча)	8·12	7·42	2·20*	8·—	10·02	з Підзамча	6·43	9·42	2·09*	7·33	11·—
з Тернополя-Красне-Броду	6·—				10·22	до Тернополя-Копичинець		9·25			11·22
з Бірок Вел.-Грималів-Копичинець	9·33		2·55	5·35		до Бірок Вел.-Грималова		5·25	1·05*		11·15
з Рашова		11·45			12·15	до Рашова			3·30		11·10
з Чернівець-іцкан (12·15 н.)	6·50	11·54	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-іцкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	12·30
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·21
зі Стрия, Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Лавочного, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)		9·—†	3·05	7·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		7·—	
з Белзца				5·55		до Белзца		10·20			
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля		10·20		7·35	2·10††
з Янова (8 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ●	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	5·15	6·30◆	2·46§§
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	3·26
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·30

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. а неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Вимінковичний поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.
В місті видають білети агенцію дневників І. Св. Соколовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечором, а поночі і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Краківска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—8, в свята 9—12). Середно-европейскій час отличаєть від львівского о 56 мін.

При закупнѣ товарѣвъ просимо позволикупатись на нашу часописъ!

Видавець и одпѣчальний редакторъ Иванъ Белей. Накладъ въ фабр. Черниявскои. Въ друкарни Ставропигійского вѣдъ заряду Іосифа Даниляка.

Ч. 60. Львовъ, Четверъ 14 (27) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературнымъ додатком „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ и вѣ второнъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дзвономъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Явдвига ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и найменшобсь ся инсерати цѣнѣй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

за Австрію:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	22 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пѣвъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застережене. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ пѣрта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ся мѣсце а на рубрицѣ „Надсилане“ по 30 с.

Вѣдомости и инші доносеня приватній числятъ ся по 30 с. вѣдъ осмика.

Університет через підписку.

Ми повторили в попередних числах зміст і головні арґументи брошури, виданої під виписаним в горі заголовком, та зазначили заразом нашу згоду що-до перших двох точок: університету рускаго у Львові справді треба нам докончє і чим скорійше, а від правительства надіятись нам его годі, — бодай не так скоро, як бажалось би і як нам треба. Остаєсь нам висказати свої погляди і сумніви що-до третого питаня: чи годні ми заложити собі університет за власні гроші? Та поки скажемо своє слово, переповімо що найголовніші гадки „Руслана“, з котрими й ми цілком згоджуємо ся.

Оподаткувати себе добровільно — се гадка гарна, указана горячим патріотизмом. Всеж таки податок, хоч і добровільний, хоч і патріотичний, може в короткім часі стати тягарем для суспільности. Та й не легко відгадати, оскільки справа університету зможе викликати у всеї рускої суспільности таке одушевлене, якого треба би до так широкого оподаткованя. Бувае-ж, що про найважніші і найпильніші справи ніхто не дбае і не спішить з грошевою помочию [як то тяжко було зібрати на основний фонд для „Дністра“ 100.000 К! *Ред.*], а малозначна часом річ зворушить і сполучить усіх до діла. От прим. і у Поляків справа Вжесні викликала всенародну манїфестацию і такі складки, що й не знати було, що робити з грішми; а противно важнїйша справа тїшиньскої ґімназиї зовсім не одушевляе польскої суспільности так, щоби утримане школи було забезпечене без грошевих клопотів.

Правда, що наша суспільність зібрала для наших студентів-сецесіоністів таку суму, якої доси не зложено у нас ніколи на ніяку иншу ціль в так короткім часі. Але: 1) [се додаємо від себе] на університет треба би в четверо більшої суми; 2) [за „Русланом“] випало би складати ії може 5—10 літ, може й 15—20 літ! Чи на так довгий час стало би сили і одушевленя до складаня того добровільно податку? А коли би й так, то чи ті міліонові суми, ужиті на инші народні цїли, не принесли би реальнїйших плодів для загалу? 3) Поминувши, що капіталу не лише не причинялись би датками, але розвинули би як найсильнїйшу аґітацию противну, то й не всї стани одушевились би університетом. Москвофіли найшли би дуже придатний ґрунт до аґітациї між селянами против університету, бо й так тяжко селянина переконати, що „паньска школа“ принесе й ему яку користь. Бувае-ж, що селяни, випровадивши свої дїти в люди, не мають опісля з них жадної користи; бувае, що й кількох докторів вийде з під селяньскої чи міщаньскої стріхи, а тая стріха таки западае ся від старости-негоди і під нею ніщо не змінило ся на лїпше в житю родини.

До сих гадок „Руслана“ ми додамо ще й свої.

Преліминар видатків, хоч він і взятий по части з буджету (певно з давнїйших літ) львівского університету, видае ся нам за низко обчисленим. Поминувши низкі платаї професорів, канцелярийних урядників і служби, не вчислено активальних додатків, хоч годї мати претенсию, щоби хтонебудь зрікав ся з них; а винесуть вони около 40.000 К річно.

Нам 30 саль почислено неможливо низко на 12.000 К.

Припускаючи, що високість пожички на кабінети лише через похибку вставлено на 4,000.000 К замість на 400.000 К, амортизацийна рата враз з 5% відсотків хибко обчислена на 20.000 К, бо самі відсотки без амортизациї винесуть сю суму. Ба й важне питане, хто таку пожичку зреалїзуе без безпечної поруки чи гіпотеки та де таку поруку взяти.

Але, припускаючи дальше, що сю трудність можна буде якось усунути і по справленю указаних висше похибок преліминара видатків окаже ся преліминована в доходах сума річних 300.000 К достаточною до удержаня університету, — мусимо висказати ще сумнів що-до тих доходів.

Ми переконані, що руский народ в самій Галичині міг би легко, не учуваючи тягару, зложити річно навіть і два рази більшу суму від преліминованої; але... Коби то не се „але“! Але... до сего треба: 1) одушевленя, і то однодушного; а о одно не легко, о другім можна на певно сказати, що его нїяка сила у нас не викреше; 2) незвичайно досконалої орґанізациї і, щоби так виразити ся, податкової адміністрациї, котра би могла й хотїла з усею точностию виконувати своє діло.

Як не легко перевести таку орґанізацию і податкову адміністрацию, о тім богато поучаючого умів сказати і справді розказуе істория польских повстань. А що-до Русинів з окрема, то й ми вже якийсь маємо в сїй справі досьвід. І так, поминувши вже трудности внутрішні — а є й сих богато, — укажемо лиш на одну, котрій не ми винуваті. Адже на Тїшин, на Вжесню, на Вавель, на помнїки і дембы Міцкевіча, на косцюлки, охронки, на Ченстохову, на реставрацию богатих монастирских костелів і т. д. і т. д. вільно без нїякої перешкоди і без дозволу ц. к. намістництва збирати складки. Кілько то лише рускаго гроша не надруть ся з нас всїлякі крестарі і квестарки, в одягах монашших і сьвітских, ба навіть і в ц. к. мундурах! Але, коли прим. сьвященик прийме від свого порохіянина добровільний даток на фонд для наших студентів, то тягають его по термінах до старостваа, наглядають жандармами, бо... не вільно збирати складок без дозволу ц. к. намістництва!

Та ще на одну річ, по нашій гадці на дуже важну, мусимо указати. Було би то дуже гарно з нашою суспільностию, коли би наша молодїж могла в університетах учити ся не на рабів-элидарів, не на слуг держави, а едино для самої науки і на власних панів. Та поки-що ми і в польскій суспільности, далеко заможнїйшій, сего не бачимо. Противно чим-раз більше польских панів, навіть таких, що могли би учити ся лише для науки, учать ся в університетах для ц. к. хліба; а ті, що хотять учити ся, хоч і не едино для самої науки, та всеж таки бодай на власних панів, учать ся по всїляких инших школах, а не в університетах. Отже чи богато з тих 800 руских студентів, що учать ся тепер в австрийских університетах, схотїло би учити ся у вільнім чи то приватнім рускім університеті, скоро він нїкому не буде міг дати ц. к. хліба?

Висказуємо сї гадки і указуємо на трудности не в тій мисли, щоби справу убити в ії зародї, а на те, щоби ії всесторонно обдумати і найти раду на всї перешкоди. Лїпше взяти ся до діла по зрілій і всесторонній розвазї на певно, ніж пускати ся на річ непевну, лише з вірою в те, чого всї горячо бажають. Лїпше вдоволити ся меншим, ніж поривати ся на річ більшу, хоч і як бажану, коли би вона по зрілій розразї оказала ся непевною або й неможливою.

За таку меншу, а на певно можливу річ уважали би ми висилку достаточного числа спосібних людий на студиї, щоби підготовили ся до доцентур у львівскім університеті.

На сім могли би ми й закінчити; та лишае ся ще одна річ, котрої теж не можна мовчки поминути. В брошурі є лише натак, що й з України можна би надіяти ся якоїсь помочи; але є між нами й такі оптимісти, що на сю поміч, і то на не аби-яку, числять таки на певно. Дай то Боже! Але ми дивимось на сю справу значно холоднїйше. Що на сїльский або й робучий народ український нема що числити, се мабуть признаеть і найбільший оптиміст. А богатирі, навіть міліонери українські, про яких ми чували, чи богато доси наслали на науковий фонд Товариства імени Шевченка? А таки, поки вирнула справа рускаго університету, руска академія наук, яку бажалось би мати з теперішнього Наук. Товариства, мала, коли не більшу, то у всякім разї не меншу для всего українско-рускаго народу вагу, як і університет! Отже на Україну ми не числимо і числити не радимо.

Наради в справі науки рускої мови в середних школах.

Наукове товариство імени Шевченка дало почин в порозуминю з рускым товариством педаґоґічним до скликаня наради над справою науки рускої мови в середних школах з викладовою мовою польскою. В конференциї яка відбула ся учора, 26/3, в трівала перед — і пополудни, взяли участь професори університету: М. Грушевский, О. Колесса і К. Студиньский, директори рускых ґімназий: Є. Харкевич, Гр. Цеглиньский і О. Калитовский, посол і радник шкільний Ол. Барвіньский, а надто 26 учителів ру-

Лишь она винувата!

Побачили ся у перве в блеску лямп на ховзкім помостї балевої салї.

Его мужеска імпозантна краса з укладностию сальонового льва, збільшена еще „благонадежностею“ покінчених студий богословских зробила его від разу сезоновою новостею і атракцийною точкою усїх празників подільского кута.

Она знов була 16-ти літною одиначкою найбогатійшого сьвященичого дому в цїлім деканатї. До того уходила на цїлім Поділю за дуже образовану, бо крім фортепіанової ґри знала також і язык нїмецкий — завдяки близости черновецких шкіл; а се ії дуже виріжняло зміж галицких попадянок, не знаючих кромі рідної жадної иншої европейскої мови.

Запали собі обоє відразу в око, бо він був аранжером, і львом забави, а она красою блестїла як звізда першої величини. А що она була ему уже заздалегідь поручена деканальним сватом, то він і відзначував ії, вальсуючи і ґальопуючи з нею довше і частїйше, ніж з другими.

Серед цїлої так перегальопованої ночи они вспіли замінити з собою ледви кілька банальних фраз, як: „Як ся, Панї, бавите?“ — „дуже добре!“ — і т. п. Але мимо того всїм впало в очи, що они обоє — найкраща пара і найритмічнїйше танцюють; а в дальшім висновку порішено навіть, що з них пара дуже дібрана і якби для себе сотворена.

По сїй стрічи они зійшлись еще раз на неутральнім поли з нагоди якогось празника в сусїдстві і знов перегальопували ніч у взаїмних обіймах, грудь при груди, вслухуючи ся у приспішене биттє своїх сердець і упиваючись горячим духом своїх уст, викликаним скоростию танцю.

По сїй другій стрічи розійшлись уже залюблені одно в другім так, що він сховав до нотесу рожу, що відпала від ії горсу, а она увезла до дому китичку цьвітів від него, щоби ії засушити в „памятнику“.

Просто з забави він приїхав до ії родичів і врочисто просив о ії руку, як чесному і статочному молодцеви ало ся. Ії родичі були тим сердечно урадовані, бо із засягнених заздалегідь информаций довідались, що хлопець походить передовсїм з „доброї фамілії“, а се була по їх гадці річ найважнїйша і рішаюча. Попри тім довідались, що школи покінчив з відзначеном, веде ся бездоганно, не пе, в карти газардовно не грае, довгів кавалерских не мае; а що і з людьми потрафить жити як слїд, се вже і самі очи видїли. Красшого жениха для любої одиначки годі було собі й бажати. А що о другого такого не так легко, то й заявили свою згоду одиначцї та були раді, що їх воля сходить ся з ії охотою. Се давало вже мабуть повну запоруку будучого житя молодої пари.

Правда: мимовільно і мимоходом довідались, що молодий визнавав зовсїм инші погляди національні від тих, в яких дівчина була вихована; та сего не брало ся навіть під розвагу. Річ преціньсама собою зрозуміла, що жінка — коли она взагалї може мати які „переконаня чи ідеї“ — мусить покорятись волї спершу родичів, а відтак чоловіка. Они безперечно були-б радшїйші мати затем щирого Русина, аніж москвофільского приверженца. Алеж трудно о досконалість! Хто знае, чи знов той Русин буде мати усї инші прикмети сего москвофіля, — прикмети у всякім разї важнїйші в подружию, ніж ріжниця національних чи яких иншихподібних поглядів! Впрочім не було над тим коли дебатувати, бо весїле мусїло відбутись як найскорше, — раз тому, що молодий сего рішучо домагав ся, боячись, щоби не втратити найблизшого реченця ординациї. Тому зараз по осьвідчинах виїхав він до рідні в передвесїльних справах із тої обїздки ледви вспів вернути на день свого вінчаня.

Ах що то за пара з них була! Ще може жадна так дібрана не ставала під вінець! І жадна ще може в солодшім упоєню не провела медових часів; жадна більше не радувала появою першої дитини!

Згодом, як перші упоєня коротшали, а почали продовжуватись і поважні дискусії на ріжні, не лиш любовні, теми: почали звільна висотуватись ріжниці в поглядах, передовсїм національних. Показалось, що жінка почувае себе твердо і непохитно Русинкою і на перекір впроет противним поглядам чоловіка, уважаючого Русь за одно з Рассією, не гадала зрікати ся первістних своїх переконань національних, винесених з дому родичів і рускаго народного інституту, в котрім образувалась.

Чим дальше, показувалось, що по-при національних справах ще й в других, в суспільних поглядах супруги не годять ся; за того дуже часто почали зриватись між ними суперечки, урази і гнїви, то коротші то довші, хоч зразу все еще загоювались поцїлунми. Однак в міру як поцїлуї почали тратити свою цїлющу силу, ті урази і гнїви стали переходити звільна в хронічну, невилїчиму недугу сердець, і дійшло вкінци до того, що ся молода, так надіїна пара супругів роздїлилась нарештї від себе цїлим рядом незамешкалих кімнат. Він замешкав у своїй наріжній канцелярії і, не стїсняючи ся нїчим, уладив ії в ярко партийнім стилю, пристроївши стїни портретами, а фрамуґи і шафи заставивши погрудами всяких москвофільствуючих галицких матадор і російских дїятелїв. На столах лежали стосами москвофільскі і російскі видавництва. Тому она его канцелярию називала „кацапским музеем“ і була би там анї ногою не поступила. Знов же від приходу чоловіка відгородилась у своїм кабінетї, ніби оборонним валом, портретами і всякими иншими зображенями дїятелїв Руси-України, а свої столи і етажерки заклала усїми щаророскими видавництвами, що разом він звав „хахольщиною“, і на що навіть поглянути не міг без гнїву.

Отак під одним дахом станули проти себе два ворожі табори рускі з завзятем двох непримиримих, смертельних ворогів. О капітуляциї одного з них ради взаїмного мира навіть і бесїди не могло бути. Она була занадто характерна, занадто самостійна,

ЯНІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТОК ЦИҐАРЕТОВИХ

поручае по низькій цїні з найлїпших бібулок єгипетских і французских [не шкідні для здоровя.]

Львів, улица Городецка число 10. 150 9—16

ської мови як руської львівської так і инших ґімназій східної Галичини.

Наради отворив проф. Грушевский повитанем зібраних і умотивованем потреби такої наради, по чім вибрано предсїдателем зборів директора Б. Харкевича, котрий покликав на секретарів проф. О. Макарушку і В. Гнатюка.

Опісля запросив предсїдатель проф. д-ра Ив. Копача до предложеня реферату в поданій справі.

Референт подїлив свою річ на слїдуючі точки:

1. Становище предмету науки руської мови в середних школах з мовою викладовою польскою;

2. підручники до надобовязкової і взглядно-обовязкової науки руської мови;

3. час і тривання тої науки.

Над сими обширно умотивованими точками реферату д-ра Копача розвинула ся попереду усего ґенеральна дискусія, в якій усї речники піднесли факт, що наука руської мови, яка була удїлювана на підставі плянів з р. 1898, не тільки не довела до позитивних результатів, але навпаки викликала загальне невдоволене у руского народу, дала нагоду до пониженя а навіть подоптання прав руської мови, сталась причиною, що ученики не то що не горнули ся до сеї науки але надто повисші постановы стали їм в тім на перешкоді.

По ґенеральній дискусії, в якій брали участь: проф. Грушевский, д-р Щурат, посол Барвіньский, д-р Колесса, дир. Цеглинський, Верхратский, Макарушка, Колодницкий, д-р Лучаковский, д-р Студиньский, Шухевич, Кокоруда, Бачиньский, Грушкевич і д-р Копач приступлено до специяльної дискусії, в якій по довгій і вичерпуючій дискусії і по поясненях даних послом Барвіньским що-до поглядів і становища ради шк. краєвої і міністерства просьвіти ухвалено ось які дезідерата:

Зібрані высказують конечну потребу заведени науки руської мови яко предмету обовязковою у всїх середних школах східної Галичини з включеньем міст: Ярослав, Новий Санч, Сянік і Ясло, на рівні з наукою польскої мови у тих школах. Однак з огляду на постанови основних законів, після яких не можна нїкого силувати до науки другої мови краєвої, постановила нарада домагатись:

Подїлу територияльного середних шкіл Галичини а з тим і введеня в школах з викладовою мовою польскою двояких плянів науки руської мови, з яких один обовязував би західно-галицкі, отже чисто польскі, а другий східно-галицкі округи вчисляючи до послїдних: Сянік, Новий Санч, Ясло і Ярослав.

Перший плян обовязував би в західно-галицких середних школах, в яких наука руської мови була би предметом надобовязковим; курсові ноти з того предмету вписували би ся в рубрику надобовязкових предметів, як пр. з рисунків, сьпіву; тота нота не впливала би на загальний поступ ученика.

У східно-галицких середних школах обовязував би другий плян, після якого наука руської мови була би там предметом зглядно обовязковим; курсова нота з того предмету вписувала би ся в рубрику обовязкових предметів, она впливала би на загальний поступ ученика, як нота з котрого-небудь обовязкового предмету пр. нїмецкого язика.

При испиті зрілости мав руска мова, яко предмет зглядно обовязковий, те саме значінє і становиско як і инші обовязкові предмети.

З науки руської мови, яко предмету надобовязкового, може ученик жадати вписаня ноти з руської мови в сьвідоцтво зрілости лиш в тій формі і мірі, як се має місце для инших надобовязкових предметів.

До науки руської мови яко предмету взглядно обовязкового служити мають ті самі підручники, яких уживають ґімназії з рускою викладовою мовою, однак з відповідним обмеженем материялу як що до авторів так і що до їх творів відповідно до меншого числа годин науки.

Відповідно до плянy надобовязкової науки руської мови належить постарати ся о відповідні підручники.

Побіч шкільної науки обовязувала би для обох плянів еще і приватна лектура.

Що-до числа годин, потрібних на науку руської мови, уважає конференция за конечне домагатись двох годин тиждневo з тим, щоби они були визначувані на рівні з часом, призначеним для инших обовязкових предметів.

В кінци ухвалив збір.

Поручає ся видїлам як наукового товариства імени Шевченка так і руского товариства педагоґічного, аби закомуніковали ухвали конференції так Раді шкільній краєвій як і Міністерству просьвіти з жаданем увзглядненя тих ухвал при уложеню пових плянів, які мають на будуче обовязувати при науці руської мови, — надто мають видїли згаданих товариств переслати повисші ухвали усїм членам анкети, яких має Рада краєва в справі науки руської мови ще в сім півроччю шкільнім скликати, — в кінци мають видїли згаданих товариств домагатись як від членів-Русинів тої анкети так і від Русинів, що засїдають в Раді шкільній краєвій, аби они безусловно устоювали ся на кождім місци за тими дезідератами і рішучо їх боронили, взглядно, щоби зазначили свое становиско через віддане і умотивованє т. зв. votum separatum.

Опісля ухвалив збір скликати осібну конференцию в справі науки руської мови в середних школах з рускою викладовою мовою.

Жіноче віче в Станиславові.

Друге віче руських жінок, що відбуло ся в Станїславові ві второк дня 25. марта с. р., випало надподївано гарно. Велику концертову салю „Руської Бесїди“ в Станїславові заповнили участиці віча битком. Було їх около 300, не числячи мужчин. Між зібраними бачили ми панї навіть з далека, між иншими зі Львова, з Надвірної, з Коломиї прибуло 24 пань, дальше з Галича, Калуша, Делятина і з ріжних ближших і дальших сїл.

О 3-тій годинї пополудни отворила віче іменем скликуючого комітету п-пї Олена Баришева. На її внесенє вибрано предсїдателькою віча п-ню Озаркевичеву з Сільця, заступницею предсїдательки п-ню Кульчицьку з Підпечар, на секретарку покликано п-ню Скочдополеву.

Перший референт мав бути „Про становище жінки“; однак референтка не явилась, тому предсїдателька удїлила голосу другій з черги референтцї, панні К. Малицькій з Галича. Сей референт був про орґанїзацию жіноцтва по містах і селах.

Референтка перейшла в нїм історию жіночого руху у всїх европейських державах і в Америцї. Опісля перейшла до руху жіночого в Австриї, найбільш посьвятивши уваги рухови тому серед руського населеня в Галичинї і порівнуючи его з таким рухом у Поляків; вказала, кілько то роблять Поляки головно для своєї нациї, а дальше, що се головно під вилівом Польок (матечек і т. и.) міста і села руські польонїзують ся. Цїлею змагань нашого жіноцтва повинна бути борба з польонїзациею, орґанїзация промислу жіночого, і просьвіта жінок так селянок як і міщанок; дальше подала референтка дуже обширний проєкт орґанїзациї і подала отсї резолюциї:

I. Комітет вічевий розішле відозви до всїх жіночих товариств, до всїх Русинок з зазивом основувати по всїх більших місточках огнища жіночі.

II. Комітет зверне ся до нашої сїльської інтеліґенциї з покликом подати звіт, що здїлано доси для піднесеня духового і економічного стану селян і який промисл міг би в даній місцевости з хісном розвиватись.

III Віче ухвалює візвати всїх щирих патриоток заняти ся орґанїзациею селянок, міщаньства, робітниць і слуг, — а то через попиране і основуване захоронок, крамниць, читалень, союзів робітничих і товариств слуг, уладжуване відчитів і вечериць народних.

IV. Віче відносе ся до сойму з прошенем уладжуваня курсів ремісничих, також і для дївчат, евентуально о допущеня їх до істнуючих уже курсів для хлопців.

V. Віче ухвалює постаратись усїми силами о власне видавництво жіноче, евентуально хочби лиш о часопись для жіноцтва сїльського, чи то самостійну, чи в додатку до Свободи або Громадського Голосу.

VI. Віче взиває всїх приклонників народної справи подати свої гадки як і практичні інформациї чи то статями по часописях чи відчитами, уладжуваними по товариствах, о скілько і в який спосіб порушені тут справи дадуть ся в практицї здїйснити.

VII. Вибраний вічем комітет виготовить в найкоротшім часї на підставі даних інформаций і зроблених перших проб меморіял про працю орґанїзацийну, що стане ся предметом нарад слїдуючого віча, котре в найблизшім реченци осїннім доконечно належить скликати.

Реферат панни Малицкої був обширний, оброблений старанно і дуже інтересно. Зібрані слухали его з великою увагою. Передовсїм піднести треба велику силу материялу і дат статистичних, яку з незвичайною пильностию зібрала і обробила в своїм референтї.

Другий референт був про університет. Референтка була панна Дора Трусевичівна. Справа університету послїдними часами так у Русинів перемелена, що весь загал вже з нею достаточно обзнакомлений так через референти вічеві, як і через статиї в дневниках і брошури, що дїйстно референтка мала певно не мало клопоту, коли хотїла не лиш не знудити зібраних, але й зацївати їх своїм рефератом. З задачі своєї вивязалась панна Трусевичівна зовсїм добре, так що оба референти, вигошені на вічу, дали знамените сьвідоцтво про високий степень знаня референток, а тим самим дали доказ, що теперішні наші жінки мають між собою досить одиниць, котрими можуть сьміло величатись.

Референт свій закінчила п-на Трусевичівна такими резолюциями.

I. З огляду на конечні а незаспокоєні культурні потреби руського народа віче руських жінок в Станїславові домагаєсь від правительства як найскоршого заложеня руського університету.

II. З огляду на зовсїм не достаточну акцию правительства в сїй справі віче узнає потребу заложеня приватного руського університету і взиває руське жіноцтво до розвиненя аґітациї в сїй справі.

Резолюциї, подані референтками, приняло віче одноголосно. До переведеня їх вибрало віче комітет з правом кооптациї. До сего комітету вибрано: п-нї Баришеву, Кульчицьку з Підпечар, Малицьку, Дору Трусевичівну, панї Озаркевичеву з Сільця, Рубчакову, Кадайську, Карашевичеву, Шахновичеву, Цурковську, Білецьку, Решетиловичеву, Шухевичеву, Коцовську, Барвінську, Скочдополеву, Січинську, Вітошинську, Стрийську, Могильницьку, Кобилянську, Білінкевичеву, Юркевичівну Наталію, Волошинську Лукіянівну, Макарушку, Кульчицьку, Стоцьку, Коропцеву, Струтинську, Пелеиську, Дмитрашеву, Масляковy, Семикінну і Волощуковy. Над обома рефератами розвинулась оживлена дискусия, в котрій забирали голос панї Білецка, Баришева, Озаркевичева, Пристава, Коритовська, Струтинська, Малицька, Трусевичівна, пп. Масляк, Д-р Коцюба і и. Віче закінчилось о 8 год. вечером промовою предсїдательки і відспіваням: „Ще не вмерла“ і „Не пора“.

Віче се робило дуже користне вражінє; старанно оброблені референти, оживлена дискусия, а передовсїм дуже численна участь у вічу дали доказ, що наше жіноцтво розумїє вагу хвилї, бере ся до працї і що між ним є визначні сили.

По вічу відбулось представленє народного руского театру; грано „Наталку Полтавку“, а по представленю відбув ся комерс в салї „Бесїди“ під проводом професора Масляка.

На віче надіслано велике число привітних телеґрам з усїх сторін Галичини і Буковини.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Синдикат провінциональної праси відбув вчера надзвичайні збори з причини виданого міністерством внутрішних справ і міністерством торговлї розпорядженя в справі концесионованя кореспонденцийних бюр. Се розпорядженє не доказує о великій прихильности д-ра Кербера до праси. На его підставі кореспондентам дневників мож навіть заборонити удїлюване вістей, коли ті кореспонденти не одержать специяльної концесиї, котра є зависимою від доказу способности (Befähigungsnachweis); взагалї від самовільного рішеня міністра. Синдикат ухвалив вислати депутацию до д-ра Кербера, котра має звернути увагу на шкоди, випливаючі для цїлого дневникарства з причини сего розпорядженя. Депутация буде домагати ся зміни розпорядженя.

Австриа дістане нові армати, бо проби вже кінчать ся. З Відня доносять, що гірскі армати і гавбиці вже готові. Між Прешбурґом а Еденбурґом розпочали ся тепер проби з гірскими арматами. Проби дали добрий результбт. При гірских арматах залишено первістний намір уживаня гидравлічних гамівників. Рури гірских армат зроблені з мішанини криці і бронзу, після випаходу директора військового арсеналу Тілього. В найблизшім часї в військовім арсеналї буде виконаних 300 гірсаих армат. З того самого материялу мають бути також виконані полеві армати.

Нѣмецка обструкция. Зъ усѣхъ дотепереѣшныхъ обявовъ показуе ся, що Нѣмцѣ приготовляють ся на правду якъ не до обструкции, то въ кождомъ разѣ до остръйшои опозиции противъ кабінету д-ра Кербера. Теперь бо показуе ся, що той кабінетъ въ цѣлой справѣ цилійскои занимавъ двозначне становиско. Нѣмцѣ не крыють ся зъ тымъ, що пос. Штіръ поставивъ свое внесенє въ комісіи буджетовои, порозумѣвшись перше зъ д-ромъ Керберомъ, и тымъ способомъ удало ся д-рови Керберови усунути дальшу опозицию Нѣмцѣвъ въ комісіи буджетовои.

Скоро отже справа такъ стояла, то теперь не можуть Нѣмцѣ поняти и собѣ те пояснити, якъ могъ той самъ міністеръ-президентъ и его кабінетъ въ часѣ голосованя надъ тою справою въ повнои палатѣ такъ неутрально поводити ся, тому й выпадае вздплатити ся ему обструкциею.

Мирнй переговоры мѣжь Анґлійцими и Бурами, якъ можь судити по вѣдзывамъ дневниковъ, на добре начались.

Daily Teledraph доносить, що Буры готовй зложити оруже, коли Анґлія признаетъ независимость республикъ Трансвалю и Оранїи пѣдъ своимъ протекторатомъ. Дальше жадають амнестіи для Африкандерѣвъ т. е. замешкалыхъ въ Капштадтѣ Голяндцѣвъ, анґлійскихъ пѣддаиыхъ, котрй бороли ся по сторонѣ Бурѣвъ, вѣдбудованя спаленыхъ въ часѣ вѣйны бурскихъ фармъ и вѣдкликаня баніційныхъ едиктовъ. Бѣльше-менше мавъ бы бути привернены станъ рѣчей, якій бувъ передъ розпочатемъ вѣйны.

Reit Bleu доносить рѣшучо, що ініціятива до мирныхъ переговоровъ выйшла зѣ стороны Анґліи такъ само, якъ въ червни 1900 и въ лютомъ 1901 р. анґлійске правительство мае важній поводы перти до того, щобы переговоры зъ Бурами довести по крайнѣй мѣрѣ до засистованя военныхъ крокѣвъ, бо вже въ 14 дняхъ буде мусѣло правительство предложити парляментови буджетъ зъ дефіцітомъ звышь мілиярда и зажадати нового военного кредиту. — Надто и самъ король Едвардъ VII. бажае, щобы коронаційнй торжества не вѣдбулись въ часѣ канонады въ полудневѣй Африцѣ. — Чемберленъ и Бродрикъ такожь намагають ся приспѣшити мирнй переговоры, щобы ихъ по можности докончити, закимъ Вольселей туды прибуде, щобы заслуга покончена вѣйны имъ припала, котрого самъ король мавъ въ тѣй місіи туды выслати.

О подорожи нѣмецкого канцлера ґр. Бїльова до Италіи пише вѣденьскій Fremdenblatt, що она мала мати первѣстно чисто приватный характеръ, та обставины зложили ся такъ, що набирае и політичне значѣня. Коли въ Римѣ лише довѣдали ся, що ґр Бїльовъ намѣрае провести великодній ферій въ Италіи выразныхъ міністеръ Прівети передъ ґр. **Бюловомъ**, нѣмец.

і за мало его любила; він знав добре, що навіть капітуляцию замість любови здобув би хиба погорду.

Перед людьми они все еще уходили за дібраних супругів; їздили усе разом на всякі забави і у себе гостий принимали знаменито. Бавились разом обоє, гуляли навіть разом дуже вразно і ритмічно.

Одинокого сина любили обоє сердечно і через него обоє любили також і его учителя за щиру і добру науку — та за тое, що він був немов роз'ємником між ними обоїма, недопускаючи своїм тонким тактом до надто великого розгару щоденних перепалок полємічних на ріжні теми. Їм було добре з тим домашним учителем, а ему з ними.

Три лїта уже пройшло їм усїм троїм під одним дахом незамітно і без пригод. Він учив їх сина і виховував его совістно і щиро, а будучи еще і її близким свояком, був заразом другом і порадником у всїм, — а надовсе добрим товаришем і поклонником тих самих ідей національних і суспільних, які і для неї були дорогі. Щоденно по лекциях він приходив до її кабінету, щоби разом прочитати наспівші з почти письма і обмінять разом гадки і погляди на порушені там справи. Ся спільна лектура і дискусия була одна з їх найлїпших, можливих на селї розривок. Від трех лїт уже, від часу, коли він став учителем її сина, они так любо переживали годинку днини у двоє, підчас того, коли її чоловік на противнім кінци дому, запертий у своїй канцелярії, сам-самітний курив ся у письмах, що приходили на его адресу від противної партії, анїж ті, що йшли на адресу жінки.

Учителя любили і цїнили обоє, і чоловік і жінка, бо був з него хлопець характерний, та обоє уважали его за приятела. І він дїйстно був приятелем обоїх, хоч они обоє жили у розривї з собою. Та він оправдував обоїх, милосердив ся над ними і був їм вдячний, що під їх стріхою найшов теплий кут. Він поробив університетські іспити і був би еще якийсь час пожив з ними, коли би не дійшла було припадково до его уха одна-друга колючка людскої злоби у видї дружного остереженя на адресу его і своячки. Оторопів хлопець, почувши се! Стямив ся, роздумав, і як чоловік чести запустив, негаючись, безпощадну зонду, у власне серце, у глибінь совісти... та... аж злякав ся!

Ах, отже се вдоволене з тихого сїльского житя, так дивне у молодого, невинушмілого еще хлопця — чим оно було! А ся братня любов! Сї невинні поцїлуї ручок кузинки при кождій нагоді! Чим же се все було на дїлї?... А сї палкі розмови у двоє! Сї захвати і спільна дїяльність на патріотичнім полї!... Чи не було в тім усїм якогось особистого підкладу і інтересу?...

Аж спалахнув бідний хлопець, засоромлений власною совістию перед самим собою, бо врешті нїчого доси еще не сталось злого! „Ми-ж не зложили собі жадних любовних заяв! Я навіть не знаю, чи она любить мене?“ (При сїм его серце защеміло болючим сумнївом). „Але навіть довідуватись не стану!“ порішив твердо, перемагаючи серце. Кину їх і піду з їх хати, хоч з роздертим серцем, але з чолом піднесеним, як чоловік чести!“

(Конець буде.)

кимъ амбасадоромъ при Квіріналь желане, що радъ бы стрѣтитесь зъ гр. Вільовомъ. Стрѣча тота могла бы тымъ легче прийти, що и вонъ самъ буде въ томъ часѣ бавити въ Меральѣ, въ провінціи Комо.

Нѣмецкій канцлеръ довѣдавши ся о томъ, згодивъ ся на таку пропозицію італійского міністра тымъ радшѣше, що заниціована стрѣча є не только актомъ дипльоматичной вѣчливости, але заразомъ й найлучшимъ запереченемъ поголосокъ о розвязаню тридержавного союза, о чомъ въ новѣйшомъ часѣ стали вѣсти розсѣвати. Щодо квестіи вѣдновленя тридержавного союза можна запевнити на подставѣ найлучшихъ информацій, що справа ся все блиша свого успѣшного рѣшеня.

Антимонархічна аґітація въ Испаніи мае небанкомъ прибрати широкі розмѣры. До Mü ch. Allg. Ztg. доносять зъ Мадриду, що тамъ вѣдбули ся недавно збори республиканѣвъ всякихъ вѣдтѣнкѣвъ, почавши вѣдъ умѣркованыхъ опозиціонистѣвъ до скрайныхъ революціонистѣвъ. Ухвалено вести оживлену аґітацію антимонархічну, антицерковну и уряджувати по мѣстахъ въ тѣй цѣли одвѣтні демонстраціи.

Vaterland додае на те вѣдъ себе, що доперва теперь може кождый документно знати, хто то уряджуе збѣговиска и напады на костелы и монастирѣ. До теперь все говорило ся, що „людъ“ є обуреный на духовенъство и свое обурене высказуе розрухами и нападами. Ажь тутъ довѣдуемо ся, що то републиканцѣ уряджують демонстраціи, т. є. пѣдбурюють товпы намовою и грошми. Такъ то вызирае „людъ“, що припускае штурмъ до монастирѣвъ и палить костелы.

Телеграмы.

Вѣдень 27 марта. Въ тутешныхъ кругахъ дипльоматичныхъ уважають ситуацію на Балканѣ зъ поводу македоньского руху дуже поважною. Австрія и Россія подѣлали спѣльнѣ кроки у турецкого и болгарского правительства, но тѣ не приймають на себе нѣякои вѣдвѣчальности.

Будапешть 27 марта. Кошутовцѣ готовѣ взяти участь у спѣльныхъ делеґацияхъ, лише самъ Кошутъ тому опирае ся.

Прага 27 марта. Понеже 3 мѣсячна буджетова провізорія кончить ся зъ 31 марта, ухваливъ выдѣлъ краевый просити правительство о продовженя провізорія до 30 червня. — Члены выдѣлу Урбанъ и Верунскій супротивились ухвалѣ, котрою обевязуесь маґістратъ въ Ліберцю приймати подання сторонъ такъ въ чесномъ якъ и нѣмецкомъ языцѣ.

Терстъ 27 марта. Зборы италійскихъ студентѣвъ ухвалили розвинуту енерґічну аґітацію за утвореньмъ въ Терстѣ италійского университету. На разѣ мають студенты италійской народности всѣ вписатись въ инсбруцкомъ университетѣ, щобы тамъ сконцентрувати свою акцію и аґітацію.

Лондонъ 27 марта. Парлямент вѣдрочено до 7 цвѣтня. — При мирныхъ переговорахъ зъ Бурами повновластникомъ короля буде льордъ Вольслей. — Вчера кружили тутъ вѣсти о великій побѣдѣ англійскихъ вѣйскъ надъ ґен. Деляреемъ.

Цурихъ 27 марта. На 31 с. м. заповѣдженый тутъ конґресъ вѣрменьскихъ студентѣвъ зъ цѣлои Европы.

Капштадтъ 27 марта. Вчера померъ Цеціль Родесъ. Въ 1870 р. удавъ ся вонъ до полудневои Африки де черезъ щасливі шпекуляціи, особливо набувши кольска копалень діяментѣвъ, доробивъ ся величезного майна. Въ 1884 р. бувъ міністромъ скарбу, а въ 1890 президентомъ міністрѣвъ. Въ полудневѣй Африцѣ бувъ вонъ все найенерґічнѣйшимъ речникомъ англійскихъ интересѣвъ.

Софія 27 марта. Президентъ Дочевъ выѣздить до Петербурга, а зъ тымъ выѣздомъ лучать справы фінансовои и політичнои натуры.

Парижъ 27 марта. Ґенералъ Пузиревскій прибувъ сюда зъ Ніцеи и конферувавъ зъ шефомъ французского штабу ґенерального о консеквенціяхъ зрады Ґріма. Пузиревскій жалувавъ ся на французку прасу, котра нѣдсувае ему спѣвинну въ тѣй зрадѣ.

Градецъ 27 марта. При вчерашномъ доповняючомъ выборѣ до сойму стирійского выбраный кандидатъ нѣмецкои партіи людовои посолъ до рады державнои, проф. Гофманъ-Велянгофъ.

Справы церковнѣ.

Порѣвнане опѣнки римскои Конґреґаціи de propaganda fide надъ римо-католиками въ Греціи а греко-католиками въ Америцѣ, на подставѣ урядовыхъ дать статистычныхъ.

Въ книжцѣ „X. M. Czerminski T. J. z Grecyi i Krety. Kraków 1902“, стор. 167 помѣщена табела урядова Пропаґанды зъ слѣдующими цифрами: Въ Греціи вразъ зъ островами є всего 34.710 душъ римо-кат. исповѣдання и для нихъ засновала Пропаґанда три архіепископства, пять епископствъ и двѣ семинаріи духовнѣ именно:

1) Архідіецезія Атеньска числить 16.000 душъ зъ 22 священиками и 1 семинарією духов. 2) Архідіец. Корфійска числить 4.000 душъ зъ 9 священиками, 3) Наксосъ числить 250 душъ зъ 8 священиками, 4) Діецезія Закинтосъ числить 1000 душъ зъ 4 священиками, 5) Діецезія Хіосъ числить 360 душъ зъ 9 священиками, 6) Санторіно 500 душъ зъ 8 священиками, 7) Сира числить 8000 душъ зъ 22 священиками, 8) Тіносъ и Міконе числить 4000 душъ зъ 27 священиками и 1 семинарію духов. Разомъ 34.710 душъ, 109 священикѣвъ и 2 семинаріи.

А для въ четверо бѣльшого числа около 150.000 душъ греко-католицкихъ въ Америцѣ (вразъ зъ Канадою, и полудневою Америкою) не засновала згадана Пропаганды анѣ одного архіепископства, анѣ одного епископства, анѣ одной семинаріи духовной, а тыхъ кількапацять гр. к. парохій, якѣ теперь суть въ Америцѣ, не заснованѣ Пропагандою, а самыми гр. к. исповѣдниками.

З кругѣвъ нашого духовенъства.

Реформа жѣночого одягу.

Суспільні, економічні та гігієнічні погляди викликали в західній і середущій Европі та північній Америці живе змаганє до реформи теперішного жіночого одягу, невигідного, ненатурального і нездорового. Теперішна жіноча одіж — підносять ся голоси з усіх компетентних, особливо лікарских і поступово жіночих кругів — есть останком напів варварских середних віків, коли жінка заможнійшого дому не була людиною, а забавкою. Звідси походить се перетяженє жіного одягу непотрібними додатками, стяжками, коронками, буфами, і т. д., а головно надмірне та неестетичне, а навіть просто неприличне відзначуваннє грудий і клубів, до чого як-раз мае служити шнурівка. Поминувши єю неестетичну та по части й неприличну ціль шнурівки, вливае она дуже шкідливо на здоровле жінки та, що важнійше, на здоровле будучих поколінь. Через шнувівку витворив ся у жінок неприродний стан, а лікарскі досліди доказали, що теперішня жінка затратила чимало з природної і здорової, і справдішної краси жінок старих віків. Теперішні різьбарі і малярі в чим-раз більшім клопоті, бо годі їм між тисячами великоміських моделів найти одну людину фіґуру, котра не подобала би на осу. При надмірнім звуженю ставу через пошенє шнурівки з покоління в покоління наступило у жінок неприродне розширене бедровых костий з долу, а шийного обойчика, лопаток і рамен у горі. Шнурівка і майже тілько шнурівка є причиною псутя зубів, короткозорости, вонючого віддиху і т. зв. „аґалякції“, безмолочности, що є наслідком занидіня молочних железів, від молодости натискаких шнурівками. Зріст числа жінок, котрі не мають чим кормити дітий, є просто застрашаючий. Декуди число більше або менше безмолочних жінок є так застрашаюче, що доходить до 80%! В тім лежить в значній части причина деґенерації молодих поколінь бо чим-раз більше бувае дітей, що виховують ся кормом мамок або й з фляшкою. Що до корму мамок провірено, що молоко кождої жінки мае троха відмінний хемічний склад, так що мамка не заступить груди матери. Крім сего некормленє власних дітий викликув занепад материньских і загалом чоловіколюбних та соціальных почувань у жінки, що заміновє жінку-людину в еґоістично-змислове сотворінє. Оттут лежить і причина сих, тепер так частих родинних траґедий а бодай невзгодин. Шнурівка, негігієнічний одяг жінки, руйнуе не тілько здоровле будучих поколінь, але і підкопуе родину та здоровле всеї суспільности, раси народу. Отже, „смерть шнурівці!“ — се оклик, що лунае тепер чим-раз голоснійше серед західноевропейского і американьского, осьвіченого жіноцтва, і довкола шнурівки обертае ся головно справа реформи жіночого одягу. Найрадикальнійші реформаторки промавляють просто за цілковитим перестровм жіночого одягу, за введенем ногавиць до праці, дороги, спорту і т. д. а за „опріге“-сукнями в час супочинку, забави, проходу і т. п. Більш умірковани табор опортуністок жадае на разі безусловного скасованя „зелізного панциря“. Колиж мускулятура жіночих плечей і стану ослабла через довговічне ношенє шнурівок, то треба еї скріпляти ґімнастикою від дитиньства, а так ниховане покоління певне не відчуе змученя задля браку шнурівки. Сею дорогою повинна зачати ся реґенерация людского роду.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **З Львівского Бояна.** Виділ товариства пригадуе усім членам, що завтра, в пятницю, відбудуть ся точно о год. ½ до 8-ої вечером вправи мішаного хору з псальмів, які мае товариство відспівати в страсний тиждень в церкві св. Юра. Виділ взиває всіх членів, щоби зібрали ся точно і в комплеті.

(+) В суботу д. 29 марта с.р. відбуде ся в комнатах **Рускої Бесіди в Самборі** відчит п. проф. Теодора Біленького п. з. „Куліш і его літературна діяльність“. Початок точно о 8 год. вечером. Вступ 20 сот. від особи.

(+) Дня 1 н. ст. цьвітня с. р. вѣдбудуть ся **въ Перемышлянахъ** въ домѣ Адлера ч. 260 загальні зборы членѣвъ **„Селяньскои Рады“.** Початокъ о год. 11 передъ полуднемъ.

(+) **Зі стрийскої філії Просьвіти.** В неділю 23 с. м. відбули треті з черги сходини народні і відбули ся неменше гарно як попередні, про котрі вже писалисьмо. Міщан і селян приходить чим-раз більше, і саля Народного Дому все виповнена по береги. Викладав лікар д-р В. Антоневич „про першу поміч у наглих случаях“, і то так приступно, що ледви чи не кожде слово лишилось в памяти слухаючих. З черги наступив відчит академіка д. Говіковича „про значінє Шашкевича у нашій літературі“, коротко обробленій. — На конець розпочались продукциї з скіоптіконом, котрий „Просьвіта“ прислала на сходини. Народови припали они дуже до вподоби, а байка про польоване на білих тигрів в образах викликала щиру втіху зібраних. — Слідуючі сходини відбудуть ся в цьвітня.

НОВИНКИ.

— **Великопостна осьмидневна місія** въ церквѣ Народного Дому вѣдбуде ся въ днях вѣдъ 5—13 цвѣтня нов. ст. пѣдъ проводомъ ОО. Василіянъ въ слѣдующомъ порядку: Въ суботу дня 5 цвѣтня пополудни о годинѣ 5 вечѣрня опѣсля вступна проповѣдь. Въ недѣлю дня 6 цвѣтня о год. 5 рано І проповѣдь для слугъ и роботниковъ, потомъ чит. сл. Б., утреня, по утрени друга чит. Сл. Б. при выставленю Св. Тайнъ. О год. 10. спѣвана Сл. Б. и ІІ проповѣдь. Пополудни того жь дня о год. 4 вечѣрня, опѣсля о год 5 проповѣдь ІІІ. По проповѣди акафистъ, о год. 6½ проповѣдь IV. и благословенє Св. Тайнами. Вѣдъ понедѣлка до суботы включно, т. є вѣдъ 7—12 цвѣтня будуть вѣдбувати ся проповѣди и богослуженя въ такихъ самыхъ годинахъ якъ въ недѣлю дня 6 цвѣтня. Споведь розпочне ся 10 цвѣтня въ четверъ. Въ недѣлю дня 13 о годинѣ 5 зрана чит. Сл. Б., опѣсля утреня, а потомъ Сл. Б. при выст. Св. Тайнъ. О годинѣ 10 Сл. Божа спѣвана и послѣдна проповѣдь місійна.

Зъ уваги на тую місію не вѣдбудуть ся вже жадні реколекціи въ томъ постѣ; для того ОО. Василіяне мають честь запросити всю П. Т. интеліґенцію, Панѣ и Панѣвъ на участь въ тѣй місіи.

— **З Яворова** пишуть намъ: Черезъ пѣвтора тыжня въ мѣстѣ Яворовѣ перебувавъ ц. к. краевый радникъ школьный Людвикъ Дзедзѣцкий візитуючи тутешні школы. При тѣй візитаціи мило було Русинамъ-учителямъ чути, якъ радникъ говоривъ по руски такъ зъ учителями якъ и зъ дѣтьми, радо прислухувавъ ся рускимъ пѣснямъ дѣтворы и бувъ на рускомъ Богослуженю дня 23 марта въ церквѣ С. С. Василіянокъ. Такожь дбало цытавъ о науку реліґіи та о реліґійне выхованя молодежи. По скѣченѣй візитаціи школы у С. С. Василіянокъ вѣдбувъ ся въ ихъ Институтѣ въ честь Высокоповажаного гостя концертъ дня 18 марта. По концертѣ уладжено живый образъ, хоръ Ангелѣвъ, котрій вѣдспѣвали псаломъ „Восхвалю Господа“.

— **„Петровий гріш“** приніс минулого року римскій Курії 1,840.000 франків доходу. Найбільші суми з того припадають як-раз на найбідніїші краї: Австрію, Італію і Іспанію, бо перша дала 212.000, друга 248.000 а третя 161.000 франків. З тих сум належало би заключати про великий вплив католицтва, а властиво ультрамонтанъства в згаданих краях. Дивна тілько річ, чому в парі з тим впливом йде найбільше на цілу Европу нужда і темнота, а далі: еміґрация, голод, пошести, панованє шляхти і всіляких мафій, а на остаток анархізм, замахи, убійства, кровавий террор і вічні революциї, коли противно менше „реліґійні“ — по термінольоґії клерикальної прасп — краї, як: Франция, полуднева Німеччина, Бельґія і т. д., що мимо своїх великих богатств не спішили з „Петровими датками“, вільнійші сто раз від всього того краму нужди і тьми та остануть на довго для згаданих країв недостижимим ідеалом моральности, осьвіти, добробуту і згляднього щастя.

— **Зі стрийского драматичного кружка.** Кружок драматичний істнуе в Стрию вже від кількох літ. Мав він свої щасливі хвилі відтак троха продрімав ся аж в послідним році знов рве ся до жита під сьвітлим проводом і режисерию адв. дра Б. Олесницкого. Годить ся зазначити, що д-р Олесницкий помимо своїх безчисленних занятий правничих, посольских та політичних жертвуе з охотою свій дорогий час і труд для кружка. З під его руки виходять найтруднійші твори сценічні з кождого огляду артистично відтворені. Досить сказати, що за его ініціативою і під его режисерию відтворив кружок такі твори, як „Шельменько“, Квітки і „Ревізора з Петербурга“. Кружок розпоряджае кількома добрими силами аматорскими, про котрі в своїм часі дещо напишемо. Якраз тепер приготовляе кружок 4-актову комедию Фредра „Дами і гузари“ в перекладі д-ра Олесницкого а представленє відбуде ся з початком цьвітня. За ініціативою д-ра Олесницкого постановив кружок перевести дуже патриотичну ціль. Чистий дохід з аматорских вистав, котрі рішено давати по змозі кождого місяця, віддае кружок на „Народний Дім в Стрию“, котрий на разі находить ся не цілком в добрих грошевих відносинах. Та на жаль не хоче сего зрозуміти доохрестність, так що саля Народного Дому підчас вистав — кромі місцевої рускої інтеліґенциї — сьвітить пустками. По иних містах, до котрих ведуть не так добрі дороги, як до Стрия, діе ся инакше; там більшість зібраних на представленю становить околиця, хоч і творів не так добірні і певно лінше не відтворені. Околицею повинна ту руководити, если вже не якась духова потреба, то хочби висока ціль патриотична.

— **Дрібні вѣсти.** Записы у львовскомъ университетѣ на лѣтный семестеръ начались вчера и потревають до 9 цвѣтня включно. — Діонізій Гераимовичъ, инспекторъ ветеринарійный призначивъ зъ нагоды именованя почестнымъ членомъ галицкого Товарищества ветеринарского 200 К на фондъ запомоговый для вдовъ и сиротъ по ветеринарахъ.

— **Пригадка.** Прошу Вир. Отців і Вп. Родимців найуспільнійше о найскорше надіі слане в найблизших днях датків за вислані літоґрафічні образи. Даток се для поодинокого не великий, бо лишень 3 корони, — але в цілім рахунку се сума значна: від 7-ого лютого с. р. число висланих образів виносить 1600. Тому, що час до замкненя рахунків безусловно не може бути більше протяганий, прошу ще раз, найусильнійше о надіслане датків найближше можливою почтою під адресою: Комітет дяківскої льотерії Львів Коперника ч. 36.

На образ Воскресеня Лазаря уміщений в катедрі станіславівскій, зглядно для Товариства дяківского станіславівскої диецезиї прислав на мої руки ґр. Казимир Шептицкий (брат Впреосв. Митрополита) 100 корон, — і обіцяв прислати пізнійше ще 100 корон на ту саму ціль.

За Комітет льотерийний о. *Данило Танячкевич.*

— Повѣдомляемо Вч. Духовенъство якъ и Хвальнѣ Брацтва церковнѣ, що розослалисьмо вже нашъ богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Св. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядовъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1. 25

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Гресик ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштуе 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалуе.

З глубокым поважанем:

Василь Ґресяк кравець мужеский,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлі).

3—15

Посмертні вѣдомости.

Омелян Богачевский, учитель народ. в Мариямполи дѣяльний член Тов. Шевченка, Просьвіти, Тов. педаґоґічного і в. номер в ночи з 22 на 23 с. м. Неумолима смерть забрала его в розцвіті жита, бо покійний прожив ледви 34 літ. В нім втратило учительство свого найлѣпшого друга і товариша, а Русь щирого робітника на поли національнім. Умів він погодити обовязки свого званя з сьвятим обовязком кождого честного Русина, котрому добро народу лежить на серци. Без страху брав ся за народне дѣло і сьміло він працю для добра пригнобленого і злиднями прибитого меншого брата свого. Сильний характер покійного, его рішучість і енерґія загрівали рівнодушних і зневарених, заохочуючи їх до борби і праці для Руси-Украіни. Земля вму пером!

Наболѣлое.

Лѣкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайпреб

б. довголітний асистент ґінекол. клініки *проф. Ляндава у Відни* ординуе від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 8—10

Щавницка вода

зо славних жерел **Йосифини і Магдалини** найсьвіжшого черпаня є вже на складах мінеральних вод, в антиках і дроґеріях в краю. Головне заступництво у п. **Рудольфа Вайкреба у Львові.**

4 2—4 **Управа.**

Обезпеченє льосів від страт при вильосованю

принимае

Сокаль і Лілієн

Дім банковий і контора виміни у Львові.

Припорученя з провінциї виконуемо відворотною почтою без дочисленя провізиї.

2 0 1—?

Всякі купоны

и выльосованѣ папиры вартостнѣ 874 (1)

выплачуе безъ потрученя провізіи або коштѣвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. уприв. Галицкого акційного

Банку ґіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, т. зьмы мѣричій шіпы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвонкивъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 4155

Пошукує ся женщины старшої на село до священника для веденя дому и господарки жѣночок. Зголосити ся подъ адресомъ: Д-ръ Дроздовскій въ Новомъ селѣ коло Подволочискъ. П. въ М.
253 2—3

Нѣвець церковный женатый 27 лѣтъ, родомъ зъ Скалы, замешкалый въ Самолусковцахъ, пошукує посады дяка. Зъ поважанемъ Иванъ Маюкъ Самолуски Почта Городница коло Гусятина.
260 1—3

! ПОЗІР !
ПЕРША ГАЛИЦКА
фабрика крісел
у всѣх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож виплітає старі).
Похвальні листи на жадане. 269 10—30

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !
Найдешевше вприпоручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 26—7

Молодий крамар пошукує посади до провадженя склепу; має дуже добрі свѣдоцтва і вже вѣд кількох лѣт провадив склепи церковні. Ласкаві зголошеня на адрес: Григорій Клодек в Луці о. п. Плугів.

Овочеві деревця

яблінки, грушѣ, вишнѣ, черешнѣ, сливи, бресквнѣ, морелѣ, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки
в найліпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.
Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.
Рожі пнені і корчеві.
Прошу зажадати цінника.
Огород торговельний в Любичи королівскій.
Желѣзниця шлях Львів-Белзець.
2 1 1—10

Помочник торговельный пошукує мѣсця въ гандлю корѣнномъ. Зголошеня: В. П. Л. ч. 10, poste restante Львовъ.

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столені и вилки, ножиці всѣлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 163

Свій до свого!
Першій рускій складъ машинъ до шитя!

Незрѣвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)
Воч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ такожь и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108 6—?
Услѣвя сплаты приступній. Голѣвкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*
Львовъ, Галицка 6.

Нѣвець церковный зъ добрымъ и здоровымъ голосомъ може заняти ся господаркою, знає столярство, женатый, глядає мѣсця сейчасъ. И. Горны ул. св. Михайла, Замарстиновъ, ч. 25, Львовъ.

КОМАР
двотижденник гумористично сатиричний.
Одинокий гумористичний ілюстрований орган на Русі. Видає і за редакцию одвічає: Іван Кунцевич.
Цілорічна передплата 4 зр., на пів року 2 зр., чвертьрічно 1 зр. Редакция і адміністрация: *Львів, ул. Куркова ч. 27.*

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ
Львів, Академічна ч. 28.
Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Мариновані, вудженини, сири, горізки, лікери. Вина, шампани. Коняк курацінний. Пиво пільзненьске, Портер анґлійскій. — Комнати до снідань. 490 27—40

Лишь тогдѣ правдивый, коли тригранна фляшка есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Досі неперевисшеный!!
В. Мааґера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ


(въ законно обезпеченѣмъ опакованю)
жовтого фляшка К. 2.— в
бѣлого „ „ 3— „
з фабрики
ВІЛЬГЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни


Роспізнаный першорадными повагами медичными и за для своєи легкои стравности поручаный такожь дѣтямъ, и выписуваный у всѣх тых случаях, въ которых лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, вмѣсто грудей и легких, збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокѣвъ, а также взагалѣ прочищеня крови.
Достати можна въ найбольшій части Антикъ и Дрогерій австро-угорскои Монархіи.
W. MAAGER, WIEN
Ш./8., Neumarkt 3. 535 16—18
Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

Княжій пудеръ
знаменито вѣдсвѣжує и украшує тварь. Цѣна вѣдъ 1·20 до 3·60 сот.
ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
Львовъ, ул. Синстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. 11. Кракѣвъ, Сукенницъ ч. 20. — Перемышль. ул. Францішканьска ч. 24. 2·2 (11)

ДРОЖДЖЪ
до печива, незаводній, що дня свѣжій
НАСѢНЄ випробованои знаменитои якости у великомъ выборѣ поручає
Народна Торговля
у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численній замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрождже просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вѣддати на почту. 246 2—8

Фабрика парова
Райха и Спѣлки въ Знесѣню
почта Львовъ
поручає свои выробы:
шварцъ и вазеліну до чобѣтъ а также крохмаль до натираня бѣля.
На жадане цѣнники даромъ. 113 45—50

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричнѣй а именно:
I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо
кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.
замовляти просимо через
Народну Торговлю у Львовѣ
Скринки и опаковане даромъ. 123 73—?

СІМОН МУНК
ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині
ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СВІЧОК
основана 1846
поручає свої знані в сьвітї найзнаменитші мила до праня, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.
Прошу, жажадайте gratis'ових взірців і цінників 1/2 6—10

Маґазинъ дамскихъ новостей
ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ
Львовъ, улиця Галицка ч. 12.
поручає Поважанѣй Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а также рѣжній товары оксамітни и шовковій, коронки, стяжки и рѣжній товары модній, найгустовнѣйшій убрання до капелюховъ, также бѣлля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футряній.
Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, также российскихъ калошевъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 154 12—15
Приймає ся капелюхи до убраня и переробленя.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ і ВИНА
ЕДМУНДА РІДЛЯ
перенесена
на улицю Театральну ч 3,
друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ
маєвого збору:

пів клг. Congo	вр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Каувом чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Вибірки чаєві	„	1·30
Вибірки найліпших чаїв	„	1·60

найлучші роди
КАВИ
о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової стації 4/5 кільгр. в мішочку:

Port-rico	9·—	1/2 кгр.	—·90
Cuba груб.зер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·01
Ceylon „ гр.-а.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. а.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.
Замовлення з провінції висилає ся відворотною почтою. 136 9—52

Ц. к. Намістництвом концесіоноване
ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ
К. Росоловский і Ска
Львів, ул. Кожановского 2
уладжують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізації
як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний
По можливо умірковаиих цінах. 55 15—24

Цѣс. корол. уприв.
Рафінерія спиритусу, Фабрика рому, Лікерѣвъ и оцту
Юлія Миколяша Наслѣдниковъ
Якова Шпрехера и С-ки
у ЛЬВОВѢ
поручає старѣ горѣнки польскі, роселісы, лікеры, румы правдивій въ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Bouquet" на наливки, также правдивый оцетъ спиритусовый. 866
Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Копернika ч. 9.

На свята Великодня.
ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
подъ Фірмою
Свг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручає



Всч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свѣй богато заосмотреный
СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.
Дбалій о чистоту и лѣпоту нашого обряду выкопуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 4—15
На сплату приймає ся. Фіяковане не числить ся.
Цѣнникъ даромъ и оплатно.

МИЛО ІМСІ ПАНА ЗАБЛОЦКОГО
Найліпше мило туалетове
виробу
ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ „TLEN"
До набутя у всіх антиках, дрогеріях і першорядних склепах.
Ціна:
звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.
177 8—60

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Кракова (8·31 9·55 вiч.)	6·4…		3·55	6·55	9·4…†	до Кракова (6·40 рано)	4·15	6·20	2·55*	6·20	10·—
з Підволочиск (головне двірець)	6·56	9·—	2·55*	6·55	10·20	до Підволочиск з головного двірця	6·20	9·25	1·55*	7·10	12·45
(на Підзамче)	8·14	9·40	3·30*	5·—	10·02	„ з Підзамча	6·48	9·43	2·08*	7·33	11·—
з Тернополя Кращне-Броди	2·…				10·20	до Тернополя-Кончинець		9·25			11·22
з Біров Вел.-Грималів-Кончинець	6·33		3·36	6·35		до Біров Вел.-Грималова		9·25	1·35*		11·19
з Рашова		11·55			12·15	до Рашова			5·30		11·19
з Чернівець-Іцкан (12·15 в.)	8·2…	12·56	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-Іцкан	6·35	9·58	2·40*	6·10	8·30
з Кодерова-Підвисокого					10·20*	до Кодерова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·41
зі Стрия, Дрогобича, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Дрогобича, Будапешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)		9·—†	5·05	9·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		8·10		9·—	
з Белзця				5·55		до Белзця		10·20			
з Рави Руской і Сокаля	9·—	8·16	3·14	5·55		до Рави Руской і Сокаля		10·20		7·25	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41●	до Янова (9·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	8·15	6·30◆	8·30●
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·35
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·50

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Близькавичний поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 6·40 год. вечером.
В місті видають білети агенция дневників І. Ст. Соколовський в палаци Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а також і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., імперіярське бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Краківскіе, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52, в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейский час вчасніший від львівского о 32 мін.

Ври закупнѣ товаровъ просимо поклонитись на наши часописи.

Видавець и отвѣтственный редактор Иванъ Белей. Накѣръ ки фабр. Черлянькомъ. За поручникъ Института Ставропигійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 61. Львôвъ, Пятница 15 (28) Марта 1902. Рôчникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ въ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты кинкій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . 22 к. на пôвъ року . . . 11 „ *за границею:* на цѣлый рôкъ . . 44 к. на пôвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . 20 к. на пôвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженя. — Рекламаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта.

Поодинокє число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимаютъ ся по 20 с. вôдъ одного огрôбчи инсератовôй або ихъ мѣсце а въ субрикѣ „Надсланє“ по 30 с.

Поздравы и инший доконеня приватній числятъ ся по 30 с. вôдъ оголошка.

Д-р Кербер в неласці!

Становище д-ра Кербера має бути поважно захитане — бодай так голосять дневники стовонництв, котрі через зміну шефа кабінету надіють ся уискати більший вплив на керму державних справ. Они старають ся вину певних для розвою держави некористних подій звалити на д-ра Кербера, представити їх яко результат тактики теперішного президента міністрів. Найменшу очевидно дрібницю роздувають до небувалих доси розмірів, роблять з неї справу перворядної ваги для держави.

В послідній хвили „захитали“ ріжні кандидати на посаду президента міністрів „захитали“ становище Кербера арґументом, що він своєю тактикою скріпляє найнебезпечніше для Австриї, в двірских кругах найбільше зненавиджене сторонництво Всенїмців. Не лиш несьвідоме і мимовільне скріпляване Прусофільства в Австриї закидають Керберови, але навіть се, що він сьвідомо рух сей протеґує. Найліпшим того доказом має бути мовчанка Кербера по звістнім оклику в палаті послів в честь Гогенцолернів. Противники Кербера закидають ему, що мовчанка правительства в таких случаях виглядає що найменше так, як би президент міністрів бояв ся зганити Всенїмців. Така слабість правительства додає Всенїмцям відваги, пре їх до інтензивнійшої аґітації, заохочує до терорізуваня слабших. Мовчанка Кербера дня 18 с. м. зробила вражене, як би правительства в Австриї тепер не було.

Метода теперішного правительства відкладаня всяких справ з дня на день, брак всякої рішучости, мав тілько улекшити процес внутрішного розкладу. Методою д-ра Кербера було не дражнити Всенїмців і удержувати їх в добрім гуморі. Ся метода роззухвалила Всенїмців, позволила їм закорепити ся серед населеня. Вже вибори до ческого сойму в минувшім році, значний зріст всенїмецких послів і голосів мали ясно доказати, що метода Кербера є хибна і его місия хиблена. Его покликано в тій ціли, „би зломив і знищив всенїмецкий рух, а він тимчасом средствами якими послугував ся против сего руху лиш скріпив Всенїмців.

Д-р Кербер не доріс до висоти задачи, яку ему поручено, его противники, бо не зломив Всенїмців, кажуть льояльнійші. Менше льояльні закидають ему прямо протеґоване прусофільскої аґітациї, а доказом того є мовчанка по демонстративних оплесках всенїмецких послів, якими они приняли оклик Heil Hohenzollern! Знаючи, як дражливі суть двірскі круги на все те, що хоч би в приближеню пахло державною зрадою, противники Кербера вхопили ся в послїдній хвили его мовчанки по оклику Шенерера в честь прускої династиї. Гадаючи, що мають в руцї арґумент, котрий найскорше і найпевнійше здискредитує Кербера в очах двора, роздувають его мовчанку до розмірів небувалого а сьвідомого злочину політичного, роблять з Кербера протектора Всенїмців і виказують, що его тактика може фатально відбити ся на дальшім розвою і будучности Австриї.

Дневники голосять, що Кербер, котрий до сеї пори мав тішити ся великим довірем цісаря стратив ласку. Нині не знаємо ще, чи становище Кербера дійстно захитане і чи як раз з наведеної причини, чи може поголоски о захитанім становищи Кербера суть лише виразом бажань певних політичних ґруп, котрі гадають, що згаданими арґументами в Австриї найлекше висадити з сїдла кождого хочби найбільшим довірем корони обдарованого міністра. Коли-ж у Відни дійстно озирають ся за новим шефом кабінету, коли причиною димісиї Кербера буде ся его провина, що не реаґував на антідинастичну маніфестацію в раді державній, то се буде доказом, що его противники зручно використали дражливість двірских кругів в певних справах. Для наслїдника Кербера буде се наукою, що австрийский політик скорше упаде на гладкій ніж на не прохідній дорозї.

Чи Русини — коли би в тій справі могли рішати — мають ратувати загрожену позицию Кербера, чи може мають тішити ся з евентуального упадку, та желати ему „з Богом Параню“? — Ні одно, ні друге. Жалувати за Кербером не маємо найменшої причини. Австриа ще не мала міністра, за котрим Русини мали би яку небудь причину жалувати. Кербер супротив Русинів не є лїпший від всїх своїх попередників. Тішити ся з его упадку, бажати собі яких небудь змін в управі держави, Русини також не мають причини. Як всї попередники Кербера, так і его насьлїдник не буде для нас лїпший, як теперішний президент міністрів, котрий для галицкої адміністрациї має одні слова похвали. Міністри будуть числити ся з Русинами доперва тогди, коли ми нашими власними силами зробимо ся чинником важнійшим, як теперішні шляхотско-польскі верховоди.

Догідний кредит для сьвящеників.

В ч. 59. „Дѣла“ поміщено справоздане з відбутих загальних зборів „краевого товариства кредитового урядників і сьвящеників“. Люди перечитають справоздане, оминуть пильно ті уступи, що заповнені цифрами, тай забудуть про него. А шкода було би забувати про се молоде товариство, що витичило собі таку гарну задачу, як улекшене личного кредиту для урядників і сьвящеників. Кажу, шкода було би, і длятого позволю собі звернути увагу руской суспільности, а особливо сьвященьства на наше товариство.

Заходами гуртка трудолюбивих людий засновано „краєве товариство кредитове урядників і сьвящеників у Львові“. Молоде товариство перейшло через решето звичайної критики на тему, чи воно потрібне, чи не роздроблює ся сил економічних, чи не маємо вже досить товариств кредитових і т. д., і ввійшло в житє з днем 1. жовтня 1901. Витичивши собі ціль: догідний кредит для урядників і сьвящеників“, оголосило в часописях горячі відозви з зазивом до тих найбільше інтересованих сфер, або численно приступали в члени. Та на жаль відозви не могли промовити ані до серць ані до кишенїв інтересованих. Після справозданя дирекциї за ті 3 місяці 1901 року (від 1 жовтня до 31 грудня) виписало ся 73 членів, а з того становища сьвященики 16.44% всїх членів; натомість урядники становили 54.7%, а коли би зачислити до них нотарів і адвокатів та учителїв (бо годї було всїх вичислити у фірмі товариства), то було би їх до 80%. Дивно проте відбиває ся тут процентове відношене сьвященьства, котре будь що будь під зглядом личного кредиту трафляє на більші недогідности чим урядники, котр будь то в польских інституциях будьто в банках, будьто в своїх заводових стоваришеннях можуть найти догідний кредит. Натомість сьвященик, если не має гіпотеки, не дістане вищого личного кредиту над кількасот корон, та і то мусить дати поруку властителїв гіпотек, бо порука сьвященика не вистарчає.

Добре ще, як має той сьвященик в родинї або межи знакомими властители гіпотеки і той поручить; а як ні, то таки мусить старати ся о поруку котрогось з парохіян, що знов не кождий вибере, так що часто волить брати приватні позички на великі відсотки. Се однак не гаразд, коли сьвященик мусить собі радити в той спосіб; а зарадити сему може тілько солідарна загальна орґанізация і зґруповане в своїм товаристві кредитовім. У всїх 3 епархіях є 2.256 наших сьвящеників. Рахуючи по песимістичному, щоби тільки *одна третя часть* з них приступила в члени товариства, а з тої третої части щоби знов тілько третя часть виплатила по 2 уділи, т. є. по 100 К., а дві третини по одному т. є. по 50 К., то товариство мало би відразу 50.000 К власного капіталу. Рахуючи дальше знов песимістично, що лише пята часть сьвящеників складає якісь ощадности, і нехай тілько полоівина з них отже десята часть зложить таку малу ощадність як 200 К, то з тих вкладок знов мало би товариство близько 50.000 К капіталу, а разом з уділами вже 100.000 К.

Не вдаю ся тут в подрібні обчисленя, а тілько зверну еще увагу, що від уділів має член дивіденду около 5%, а від вкладок платить товариство 4½%, підчас коли инші інституції знижили стопу процентову від вкладок або знижать ії в найблизшім часї. Льокация капіталів в новім товаристві є так само певна як в кождим иншім, бо управа товариства спочивав в руках людий, обізнаних з дїловодством, під контролею ради надзираючої, в котрій засїдають люди знані в рускій суспільности.

Здаєсь однак, що тут не так брак довіря до інституції, як скорійше руска байдужність винна сему, що дотепер товариство не згуртувало в собі всего сьвященьства і урядників Русинів.

У нас чути раз голоси, що нема кому взяти ся до економічної працї, другий раз, що ми не доросли до такого скорого зросту товариств; а тимчасом так не є. У нас є кому взяти ся до роботи, у нас є потому услівя, тілько ще бракує заінтересованя загалу. Не біймо ся наглого зросту кредитових товариств; скорше біймо ся того, що наші капітали ще льокують ся в чужих інституциях більше як треба, а не в своїх. Ще раз повторяю: Не біймо ся наглого зросту кредитових товариств; скорше біймо ся того, що наші капітали ще льокують ся в чужих інституциях більше як треба, а не в своїх.

Лишь она винувата!

(Конець.)

І так зробив. При снїданю сказав їм обоїм, що мусить їх покинути. Обоє були поражені тим нагим его рішенем. Чоловік зараз обсипав его допитами: чому, длячого? Жінка мовчала. Він навіть не посьмів поглянути їй в очи.

Не дивив ся і тогдї, коли скінчивши на силу лекцию з малим, прийшов до її кабінету на щоденну балачку при ґазетах. На столї лежали ґазети еще в оперізках, хоч звичайно она уже бувало наперед їх порозривав і здебільшого прочитане ему живо переповідав. Нині сидїла мовчки, без звичайної у неї елястичної рухливости. Руки її лежали безсильно і вяло на непочатих письмах. Він дивив ся на ті руки, як на щось мертве, убите, а ему несказано дороге і близке.

Сїв не обіч неї як звичайно, а напроти. Межи ними стояв маленький столик і дїлив їх від себе; стояла межи ними їх пристрасть, велика і потужна, хоч на припонї вязнена, але що хвили готова простерти крила і зірвати вязи.

Мовчали обоє і не глядїли на себе. Столик дїлив їх, але лучило їх могутне чувство, що тихо плило тоненькими, але горячими струйочками з кінчиків її знеможених пальчиків і досягало аж до его рук тремтячих. Рівно часто підводили очи на себе, а з очий їх блискала відгадана нагло велика тайна; жевріла як поломінь, що нечайно спалахне від давно запавшої і довго тліючої іскри.

Она також не догадувалась аж до нині що так его любить. Она-ж була вихована в традиційно строгій моральности наших сьвященичих домів. Она знала, що має бути вірна аж до смерти навіть і нелюбому мужеви; тож і була ему вірна і в голові їй не повстала ніяка зрадлива гадка. Сестрина любов до свояка, їх теплі відносини до себе, оправдані свояцтвом, вимина гадок і почувань, тихі мрії на поетичний темат, сновані любо довгими вечерами, — все отсе заповняло поки-що порожню її серця і стало би їй хто знає на як ще довго, коливб не отсей наглий, неоправданий від'їзд его. Чому властиво мав від'їздити так нагло!

„Іванчику! Ти на правду від'їзджаєш?“ спитала врешті, спускаючи очи. А він почув у вібрациї її голосу те чого доси не був певен: він почув, що і она его любить. І на хвилю несказаним щастєм зрадїло его серце, та через другу хвилю розпуки уклались в нїм ледяною кригою. Зітхнув важко-преважко.

— Від'їзджаю! — відповів понуро.

„Чому... чому?“ спитала, задихуючись; а з її очий злїтала до него її душа, нещаслива, благаюча.

Він тратив останок сил і опустив очи до долу безрадно; але її погляд пропизував его і проходив наскрізь, як погляд ясновидючої, аж до глубини душі, аж до нутра серця, і бачив, що в нїм дїяло ся. Укриватись було дарма! Втомлений борбою у своїй груди, він не знав, що дїяти, і сїпав з розпуки свого прегарного, козацкого вуса аж до болю.

„Ах, не рви так, бо мене болить!“ Схопила его за руки. Неначе то приложив горючий льонт до вибухової материї: руки схопились пристрастно; обіймки нестримно розняились; полились болючі сльози і знав ся давний печальний плач любови, що ледви вроджена, а вже мусить вмирати, за першим своїм дихом на смерть засуджена — без відклику, без помилуваня!

І довго-довго в кабінетї чути було лиш плач той; і чути було, як ломились від него молоді, повні житєвих бажань серця. І рвалось від него і замлївало знасилуваних сердець двоє. А проте крізь відчинені вікна вливалась до них розкішна гармонїя, уткана з лучів сонця, із запалу цьвітів і зворушених, безжурних птичих голосочків. Гармонїя природи плила до них солодкою филею і слалась навколо тих двоє плачучих і укладалась на мягких коврах і диванах, повисала на занавісах і золотою сїтию розкладалась на великаньскім японьскім вахлярі, що занимав цїлу величину стелї над їх головами, нїжно їх укриваючи.

— А тепер знаєш, чому відїзджати мушу? — шептав він.

„Ах, знаю!.. Мусиш... мусиш! Вачу сама! І не можеш уже сюди вертати, аж доки серця мого не прикладуть зеленим рястом!“

— Не кажи сего! Не доводи мене до крайности, а то ще перед від'їздом укладу мою мертву голову перед твоїм порогом!

Втихомирила его поцїлуєм.

„Ти дитина, Івашку! Поїдеш до Відня, кинеш ся у вир житя з конечности і не счуєш ся, як біль твій уляжесь і мало-помалу втихне. А далї: ти молодий хлопець, вільний козак... для тебе еще будучність отвором! Для тебе еще прийде така весна, така запашна, що на ії тлї ще побачиш свою непорочну Аврору! На ії дївочих грудях ти зможеш найти еще нове щасте... законну любов...“

Він кинув ся обурений.

— Як можеш у таку хвилю так мене вражати! — докоряв їй болїсно.

Она всьміхнула ся:

„Цить, любий! Я від болю стала далекозора. Слухай! Ти що-йно починаєш жити, а я вже сходжу з гори в долину, хоч ми й рівні лїтами! Я вже перейшла фази замужа і материньства і дійшла до трицятки. Найкрасший вік до любови і розкоши, — мовляв небіщик Бальзак! та на жаль у мене в сю хвилю усе скінчилось! Прощай, Івашку!“

Прощались остатним, печальним поцїлуєм на завсїгди. А зворушаюча пісня природи плила собі далї невгаваючи крізь вікна знадвору і захоплювала їх обоє і обмотувала ніби сїтею. А в кабінетї було так заманьчиво мягко і розкішно; з висока навколо глядїли на них поети так одобряючо; алабастрова статую Психи під міртою напротив них аж за очи хапала непорочною солодкою білостию. Але они обоє за плачем не бачили і не чули нїчого. Він з поспіхом осунув ся перед Нею на колїна, притулив уста до ніг, що угиналисъ, до ручок холодних, і утїк, лишив її.

РЕСТАВРАЦИЯ АВТОМАТИЧНА в Пасажу ГАВСМАНА 208 5—5 припоручає свою добру дешеву кухню і всякі напитки.

ціях, що платимо відсотки чужим інституціям, а они дають заробок своїм людям і скріпляють ними „kresy“, они дають з чистих зисків на „macierzy“ і „kościółki“, але косцюлки такі, де нема Поляків. Отже так, як зірвали ми вже на инших полях з дотеперішною системою пасивного нарікання, так як всї стани нашого народу ідуть за ключем самооборони, так і ми, урядники Русини і священики рускі, покиньмо байдужність нашу, заінтересуймо ся нашим товариством і згорнїм ся до него муравлищем.

Гріш наш не пропаде, а пожиток з него буде великий. Інституції наші, сильні числом членів і капіталами будуть заборолом против економічного використуваня нас через наших сусїдів і будуть розсадниками економічного двигненя поодиноких кляс нашого народу. Здавсь, що істнуючі нині народні інституції суть найлїпшим сего доказом, і хиба незрячі сего не видять.

Вступаймо проте в члени краєвого товариства кредитового урядників і священиків і складаймо там ощадности.

Осип К-ич.

ПОГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Медвежа прислуга. Галицко-польска праса якъ бы завзяла ся представляти всякі выпадки пôдъ нѣмецкимъ и россійскимъ володѣнемъ въ тенденційнôмъ и увеличенôмъ свѣтлѣ, чимъ лишь обаламучуя публичну опінію й не помагає, а скорше ще шкодить справѣ тамошнихъ Полякôвъ, та вôдъ чого й они самі неразъ выпрошують ся.

Dziennik poznański звертає увагу на вельми шкôдну роботу революційно-радикального двотыжневника Przegląd'y Wszechpolsk'ого, котрый зновъ выступивъ зô статею, въ котрôй грозить Прусакамъ, що зъ уваги на гакатистичный гнетъ такъ, „якъ въ битвѣ пôдъ Ґрівальдомъ“, весь польскій народъ пôдъ прускимъ заборомъ однодушно повстане, бо всѣ нинѣ мовь-бы тужать и зъ резиґнацією выжидають тои хвилѣ, коли голосно залунає окликъ: „Бийте собакъ!“

Статья тая дôйшла до вѣдомости літературского бюра въ прускôмъ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ, а его шефъ умѣстивъ ю въ незмѣненôмъ переводѣ въ гакатистичнôй Schlesische Ztg, и додавъ вôдъ себе замѣтку, на котру може кождый, хто умѣє здорово мыслити, неано згодить ся. Въ замѣтцѣ сказано: „Лѣпшого оправданя програмы, яку ґр. Вільовъ зазначивъ прускому правительству супротивъ польскои политики, годѣ собѣ и желати. Треба намъ лише о те подбати, щобы тую програму зъ цѣлою енергією переведено“.

Отъ до чого провадить робота галицкопольскихъ дневникôвъ. Зъ ненависти до Прусакôвъ мимохôть подають они самі бичь на своихъ братôвъ, котрі имъ певно за симпатія, въ такъ неоглядній формѣ высказуваній, не будуть вдячні.

Подôбну прислугу робить тота праса польскимъ пôдданымъ и въ Россіи, де теперь мечь Дамокля зависъ надъ головою епископа Здановича.

Виленьскій епископъ Зѣфровичъ выдавъ недавно до духовенъства своеи епархіи окружникъ, въ котрôмъ поручавъ, щобы они остерѣгали родичѣвъ, абы не посылали своихъ дѣтей до церковно-православныхъ школъ, які удержують церковнѣ братства и въ которыхъ католицкі дѣти православлять ся.

Дневники, выдаваній по-за границями Россіи похопно оголосили той окружныкъ якъ бы якій документъ надмѣрно важного політичного значѣня, хоть вôнъ бувъ лишь часто адміністративнои натуры, доторкавъ лишь внутрѣшныхъ справъ епархіи, для которои выданый, а по-за ви границями, тымъ бôльше въ Галичинѣ и Познаньщинѣ, не мае абсолютно нѣякого значѣня.

Въ погони за сензаціями поспѣшили галицкі польскі дневники чимъ скорше оповѣстити той окружникъ и тымъ способомъ надати ему якесь мѣжнародне значѣня. Тожь и результатъ такого кроку не давъ на себе довго ждати. Депешѣ зъ Вильны доносять, що кс. епископа Зѣфровича завôзвано до Петербурга, щобы оправдавъ свое поступованє. Знатоки говорять, що то не добрымъ пахне. Заносить ся на нову жертву, а польскі дневники не мало въ тôмъ винуватѣ, що улегчили акцію противъ свого біскупа. Бо нема найменшого сумнѣву, що въ Петербурзѣ рѣшаючимъ сферамъ предложать цѣлі купы галицкихъ и познаньскихъ дневникôвъ зъ тымъ окружникомъ и его коментарями и покличуть ся на „польску политыку“.

Россія вже ущасливила нашу Галичину арцибіскупомъ Гриневецкимъ; теперь здавъ бы ся на нову катедру въ Тернополи або Чернôвцяхъ и кс. Зѣфровичъ. Не безъ того, що давши его попередникамъ повну пенсію, не пожаловала бы Россія дати й ему, хоть нашій вôдходять до Риму безъ нѣчого...

Телеґрамы.

Вѣдень 28. марта. На авдієнціи у цѣсаря були ґр. Голуховскій, д-ръ Керберъ и спôльный міністеръ скарбу д-ръ Каллій. — Конференція спôльныхъ міністрôвъ въ справѣ приготованя предложень для делеґацій, начне ся 1 цвѣтня у Вѣдни пôдъ проводомъ ґр. Голуховского.

Будапешть 28. марта. Міністры Сейль, Люкачъ и Гораньскій выѣдуть вô второкъ до Вѣдня на спôльнѣ конференціи. — Правительство розвязало клюбъ студентôвъ правничои академіи въ Кошицяхъ зъ поводу газардовои гры на велику скалю.

Терстъ 28. марта. Выдавець и отвѣчальный редакторъ соціялістичного дневника Avanti повѣдомленій, що правительство на пôдставѣ выимковыхъ законôвъ заборонює выдаванє дневника на часъ необмеженый.

Цетинія 28. марта. Заперечують поголоскамъ мовь бы вѣнчанє князя Мірка мало вôдбути ся въ Бѣлградѣ. Оно вôдбуде ся въ Цетинію а реченець ще не означеный.

Тульонъ 28. марта. Члены австрійскои маринарки звѣдали вчера мѣсто и арсеналъ. Людность витала ихъ всюды овацію.

Парижь 28. марта. Сенатъ принявъ буджетъ 270 противъ 2 голосôвъ. — Палата послôвъ ухвалила 422 противъ 10 голосôвъ унормувати день вôдпочинку въ кождôмъ тыждни для помôчникôвъ торговельныхъ, урядникôвъ державныхъ, департаментовыхъ и комунальныхъ и роббтникôвъ промыслоныхъ.

Венеція 28. марта. Міністеръ справъ заграничныхъ Прінети вôдвѣдавъ вчера ґр. Бюлова и забавивъ у него пôвъ годины.

Мадридъ 28. марта. Повторились демонстрації противъ духовенъства. Товпы обкидували оногды дôмъ кардинала-патріярхи камѣнемъ при непріязныхъ окликахъ противъ езуітôвъ.

Брукселя 28. марта. Сумнѣваютъ ся о послѣднôй побѣдѣ Анґлійцѣвъ надъ Делярeмъ. Анґлійцѣ мали забрати 5 гарматъ, много худобы и полонити 135 Бурôвъ, а мѣжь тымъ цѣлый вôддѣлъ Делерея зъ небезпечнои лапки, яку були на него заставили Анґлійцѣ.

Лондонъ 28. марта. Канада заявила на вôзванє Чемберлѣна, що вышле поновно 2000 люда до полудневои Африки. — Зъ Кронштадту доносять, що вчера прибули тамъ бурскі делеґаты, щобы порозумѣти ся зô Штайномъ. Черезъ анґлійску лінію переведено ихъ пôдъ ескортою зô завязаными очима. Нарады потревають кôлька днѣвъ. Бурамъ позволено выслати листы до кревныхъ.

Справоздане Товариства ґімн. Сокіл

за час від 1. грудня 1901.

Коли наше Товариство полишило політику на боцї, а взяло ся до працї, вказаної статутом, від тодї настало инше житє на внутр, а лїпші відносини руської суспільности до ідеї сокільскої. Послїдний загальний збір відбув ся в надолистї минулого року якраз під знаком загального а рішучого бажаня повести Сокіл на ті межі розвою, на яких достоїньство нашого народа бачити его повинно, а спопуляризувати аж до границь, до яких руське слово доходить. Тримісячний час справдї невеликий, але за той час можна не одно зробати. Отже в тій четвертинї року відбула Старшина Сокола 3 засїдання. Скількість засїдань в прирівнаню до минулих лїт зменшила ся, а то з слїдуючої причини:

Старшина потворила нові орґанїзації, котрі справами Сокола занимають ся, а сама обмежила ся до затвердженя рішень тих орґанїзацї тї є:

1) Секция ґімнастична і
2) Секция економічно фінансова.

Перша під проводом начальника д. Боберского занимає ся справами, відносячими ся виключно до вправ, друга під проводом д. Яремкевича веде справи адміністрацийні і фінансові. До тої секції належить зачислити окремній ей відділ т. зн. забавовий, котрий під проводом д. Доманика розвеселяє і забавляє умучених вправами членів через уряджуваня вечерків, концертів, прогульок і т. п. Попри ті дві секції розвиває ся дуже добре Сокільскій хор, котрий під батутою д. Вінцковского сповнає бездоганно свою задачу в Соколї.

Справи, котрими секция ґімнастична занимала ся, в отсї.

Змінено поділ годин всїх родів прав і так: Члени вправляють ся в понедїлок, середу і пятницю від 7—8 год. Перед вправами членів відбуває ся по пів години борбництво. Вправи учеників ґімназіястів відбувають ся ві вторник, четвер і суботу від ½6—8 год. в двох віддїлах. Питомці ремісничої бурси вправляють ся ві вторник, четвер і суботу від год. 8—9. Ученики семинарії учительскої вправляють ся в понедїлок, середу і пятницю від год. 5—6. Тут належить згадати, що для учеників-семинаристів і ремісничої бурси удїляє ся вправ цїлком безкористно. Пересічне число вправляючих ся членів виносить 14, учеників 29, бурсаків 14 і семинаристів 21. Кромі тих вправ суть еще вправи учительского кружка раз на тиждень, на яких обрабляє ся всї роди вправ на цїлий тиждень. Вправи відбувають ся під долором одного члена Кружка учительского, а під проводом одного з вправляючих ся, будьто члена, будьто ученика.

Секция економічно-фінансова полагодила отсї справи:

1) Старі бльоки до збиранє складок на дову дому Сокола нищить ся, а на їх місце видає ся нові в короновій валютї. Важність старих бльоків устає з днем оголошеня сего. При тій нагодї просимо всїх тих, котрі занимали ся збиранєм складок на будову дому Сокола, *щоби ті бльоки враз із зібраними грішми приславали до Сокола на руки справника д. Кучика.*

2) Справа будови павільону (салї) на вправи еще не порішена. Пертрактациї з підприємцями будови суть в ході.

Кромі тих двох головнїйших справ, полагодила секция богато справ адміністративної натури і справи біжучі.

Віддїл тої секції, себ-то комісия забавочна, уладила музикально-вокальний концерт для 20 лютого б. р. в Золочеві, а по концертї відбули ся танцї. Як ся гостина Соколів в Золочеві вдала, осудили вже дописувателї „Дїла“ і „Руслана“ в своїм часї, ми лише зі своєї сторони можемо сказати, що з цїнних вказівок шановного дописувателя при найближшій нагодї скористаємо, а руську суспільність в її ожиданях напевно не заведемо.

Дальше дня 1 марца с. р. уладила згадана комісия вечерок з танцями в комнатах „Руської Бесїди“, котрий, як звичайно сокільскій вечерок, вповнї удав ся. Вкінци порішила згадана комісия уладити *дня 6 цьвітня с. р. в салї польского Сокола концерт ґімнастично-вокальний* при ласкавій співучасти визначних артистичних сил, на котрім сподївмо ся бачити нашу публику в як найбільшім числї.

Найважнїйшою справою, котрій старшина посьвячує більше часу і заходів, є справа основуваня філій львівского Сокола по провінції і пожарничих сторожий.

Наслїдком невідрадних відносин в краю Русини забажали во всїх усюдах мати свої питомі огнища, як: товариства економічні, каси, Соколи і т. д. В слїд за тим виступили провінціональні міста з жаданєм основувати філії львівского Сокола. Перемишль, Тернопіль, Станиславів, Городенка і Чернівцї поробили вже значні заходи в тій справі. Провінция рушила ся. Щоби сей рух використати для сокільскої ідеї, видала старшина взірцевий статут для філій львівского Сокола і раз з поясненєм, як при завязуваню належить поступати, розіслав его на жадане інтересованих.

Для орґанїзованя пожарничих сторожий видав ся також статут. Богато сил віднесло ся до нас в тій справі. Не могучи кождому з окрема відповідати, *повідомляємо сею дорогою, що інформациї і статути для орґанїзациї сторожий пожарничих будемо висилати в початках цьвітня.*

Справоздане касове:

Приходи: Готівка з надолиста			241·52 К
„ приходи за грудень	74·80 К		
„ „ сїчень	98·50 „		
„ „ лютий	99·60 „	262·90 К	
			504.42 К
Розходи: за грудень . .	309·32 К		
„ сїчень . .	92·93 „		
„ лютий . .	37.58 „	439·83 К	
Готівка . . .			64·59 К

З жертв, удїлених товариству Сокіл, найповажнїйшою є беззворотна запомога Хв. Тов. „Дністер“ в квоті 100 К, за що маємо честь на сім місці Хв. Раді Надзирающій і Хв. Дирекції того Товариства висказати щиру подяку. Рівнож дякуємо Вп. Мрозінскому, д-розі Мійскому о. Яворскому за дар 12 К, зложених на будову дому Сокола підчас концерту в Золочеві.

Від дня 1 грудня 1901 принято 29 членів, з того 10 місцевих а 19 замісцевих, найбільше зі Станиславова.

Альфред Будзиновскій, голова. *Денис Кучма,* справник.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Філія „Просьвіти“ в Коломиї.** В ч. 59-тім подали ми вість про загальні збори коломийскої філії „Просьвіти“, що відбули ся д. 20 с. м., а заразом і другу, що слїдуючі збори філії відбудуть ся д. 31 с. м. Обі ті вісти прислав нам секретар тих зборів. Отже голова коломийскої філії просить нас оповістити, що не 31 с. м. і не збори філії, а д. 19 мая с. р. в понедїлок лат Зелених сьват відбуде ся заходом філії **просьвітне віче** і потім вечерок в честь Шевченка.

(+) **Загальні зборы товариства „Сїльский Господар“ въ Олеську** вôдбули ся дня 18 с. м. въ салѣ братôвъ III-го чина ся. Василія въ Олеську. О 11-ій годинѣ передъ полуднемъ зôйшли ся селяне; члены и нечлены, такожь кôлька священикôвъ, кôлька панъ и дехтозъ свѣтскои интеліґенціи обохъ народностей, такъ що саля биткомъ була заповнена.

По короткôмъ словѣ отворивъ зборы голова товариства о. Т. Дуткевичъ и вôддавъ голосъ секретареви о. Цебровскому. Зъ его справозданя довѣдались зôбраній отцо:

Товариство истнує 3 роки; за той часъ маютъ выдѣлъ 16 засѣдань и уладивъ 10 вѣчъ та зборôвъ господарскихъ, полученыхъ зъ выкладами зъ рôжныхъ галузей господарства, а то: въ Олеську, въ Бродахъ, Бѣлôмъ Камени, Дубю, Цѣшкахъ, Ожидовѣ, Станиславчику, Кутахъ и Гумнискахъ. Выклады мали не лишь члены товариства, але й фаховій люде зъ по-за него, якъ п. Василь Король и п. Хлопецкій, котрыхъ Тов. Просвѣта высылала власнымъ коштомъ. Такожь о. Гподзиньскій уже другій раз почтивъ товариство своимъ рефератомъ, а науку садôвництва удѣливъ въ Дубю п. Петровскій зъ Коломыи. Деякі выклады були друковані въ часописяхъ, якъ пр. о пасѣчництвѣ и о торговли овочами о. Юл. Дуткевича и о управѣ хмелю о. Мих. Левицкого. Члены товариства робили досвѣды штучными навозами и новыми породами насѣня; звѣдували выставу овочѣвъ и взоровій господарства. Заложено бібліотеку господарску и роздавано членамъ популярні книжочки о господарствѣ и садôвництвѣ; пренумеровано часописи рôльничі. Тов. Просвѣта приймло зъ помочію, бо даровано до бібліотеки „Сїльского Господаря“ 27 книжокъ звѣсту господарского, а кромѣ того вôдступило книжочки для роздачѣ членамъ за половину цѣны. Що було такъ мало зборôвъ, причина въ тôмъ, що по селахъ нема вôдповѣдныхъ льокалôвъ, а зборы вôдбували ся або пôдъ голымъ небомъ або по стодолахъ; краєва рада школьна систематично вôдмовляє на тую цѣль школьныхъ салъ. Отъ и на сей зборы самъ повый п. віцепрезидентъ обѣцявъ дати салю, а таки недавъ.

Товариство заложило на території пôдъ олеськимъ замкомъ, котру краєвый выдѣлъ



КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ

ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рôгъ Вôрменьскои.)

Нинѣ и щоденно концертъ

знѣстнои капелї п. з. „Букôвина“

Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.



9:1 10—1

За портиєрою стояв муж і все чув і бачив. Зайшов аж сюди проти свого звичаю до ненавистної „України“, щоби розвідати за причинами нечайного від'їзду учителя та довідав ся те, чого вже давно догадував ся. Потиху засунув щільно занавісу і повільним, нерівним кроком подав ся назад до своєї канцелярії. По дорозї спинив синка, що біг до мами, і завернув его до огороду, подумавши при тім з болючим усьміхом, що на більше нїжности не здобув би ся жаден другий муж в его положеню.

Вечером учитель від'їхав, а обоє супруги замкнувши ся в своїх окраїнах не показувались до спільного стола. Она навіть захорувала тяжко і небезпечно. Говорили, що з розуму війшла. Злобні язики шептали на той темат переражаючі і неімовірні історії.

По році она подужала і стала з чоловіком, як давнійше, бувати в товариствах і у себе громадити охочі кружки гостий, принаджувані чарующим поведенєм гостинної пари господарів. Деякі занадто пуританьских вимогів матрони із острахом ступали в її пороги з своїми чоловіками і синами, бо она була гарна, а тепер по хоробі її краса ще збільшилась в наслїдок якогось наче божевільного блеску очий, в чім добачувано у неї демонїчні, сиренині штуки. А що она ще й перевисшала усї жінки свого кружка елеґанциєю туалет і блискучим дотепом в розмовах на всякі теми, хоч-би навіть і „політичні“: то й громадив ся коло неї завсїгди гурток не жонатих і жонатих, так сьвітских як і духовних мужчин; а навіть і паничі з повітового місточка охотнїйше з нею забавлялись, аніж із скромними несьмілими панночками. Тут і була причина, що всї жінки найрадше були-б замкнули перед тою „гетерою“ двері своїх чесних домівок, колиб не тов, що она була на свое щасте богата; ся прикмета отвирала перед нею усї двері на остїж. А она поверталась усюди весела і стрійна, принимаючи з загадочним усьміхом сфінкса ґалантерию від власного чоловіка зарівно, як і від других мужчин.

Ніхто не знав напевно, який там компроміс заключили чоловік з жінкою. Але всї догадувались, що она липнилась при нїм сина ради, а він не прогнав її від себе, щоби не давати соблазни своїм парафіянам; тому тягли обоє тяжке ярмо, не озолочене нїяким промінчиком.

Потягли героїчно, в празничних одягах, при столах пируючих, з радїючим виглядом лиця.

Що діялось в темници тих закріпощених сердець, — нїхто не бачив. Та чоловіка бодай усї жалували і оправдували; — жінку осуджували всї безпощадно. А нїкому не впадало на гадку винуватити родичів, що так похопились віддавати 16-ти лїтну дитину, тому лиш, що лучив ся жених „з доброї фамілії“, анї его, що з посміху до ординациї, залишив близше пізнати товаришку життя, — анї врешті суспільність, що силує таку дисгармонїйну пару людий тягнути нерозривне ярмо аж до смерти! Лиш она винувата!

15 марца 1902.

Клементія Н. Б.

Спростованє. У вчерашній частинї сего фейлетону в третім стовпци 13 стрічці по словах „раз тому“ пропущено: „що вправа одиначки давно лежала готова, а другє тому“.

вôдступивъ на тую цѣль, шкôльку овочевыхъ деревъ,де засаджено и нащѣплено 3000 деревець. Пôдмогу на тов удѣливъ товариству краевый соймъ 2 разы по 300 коронъ. Щѣпы тiи красно ростуть, и въ осени буде товариство въ можности свои власнiй щѣпы членамъ роздавати. Въ минувшихъ лѣтахъ роздало товариство даромъ 200 щѣпъ и спровадило для членôвъ около 1000 штукъ вôдъ реномованыхъ фiрмъ. Заразъ въ рôкъ по заложеню товариства уладжено на зборахъ фантову льотерiю для селянъ, въ котрôй роздано 2 пнѣ пчôлъ, плужокъ до обгортання, насѣнє ячменю и конюшины. Що року роздавано членамъ насѣня риґського лену, пастôвныхъ бураковъ, и спроваджувано вôдъ добрыхъ фiрмъ насѣня за 320 кор. Спроваджено для членôвъ 2 ваґоны суперфосфату, 2 ваґоны каiнiту и 1½ ваґона томасины. Уладжено 2 стацiи розплодовои насѣнки. Членъ дôстае зъ нихъ 2 пнѣ; що примножить за рôкъ, то вго, а по роцѣ дае 2 пнѣ другому. Такимъ способомъ ширить ся насѣнництво межи членами. Доходу було за послѣдный рôкъ 529 К 80 с., розходу 511 К 03 с.; остае готôвкою 18 К 77 с.

По тôмъ справозданю наступивъ вôдчитъ о. А. Глодзиньского о переробцѣ овочевъ. Змѣстъ вôдчиту такiй: Лѣпше продати сырi овочѣ, але треба знати, якъ и коли ихъ рвати, консервувати и пакувати. Прелеґентъ дае на тов поученє. Рады переробки найзвычайнѣйшѣ: яблочникъ, сушенє и повила. Товченє яблокъ на машинѣ, шаткôвницѣ, въ ступнѣ (послѣдне не практичне). Прелеґентъ припоручае книжочку о яблочнику, выдану для кулокъ рôльничихъ; коштуе 10 кр.

Голова о. Т. Дуткевичъ заповѣдае, що товариство галицке ґосподарске уладжуе сего року въ осени въ Олеську и въ околици курсъ садôвництва, и вносить, щобы зборы просили О. Глодзиньского, щобы той курсъ взявъ на себе. О. Танячкевичъ звертае увагу, чи вôдповѣдна то пора, та радить роздѣлити курсъ на деякi села на осѣнь, а инший на весну. П. Гневошъ поясняе, що квота на тую цѣль визначена лишь на рôкъ 1902; колибысмо не користали зъ нея, то пропала бы. — О. Глодзиньскiй мовить, що курсы такiй дававъ для учителѣвъ и взывае, щобы зъ рôльничои школы въ Олеську користали сусѣдни села. [Сусѣдни села хотѣли користати; але що язык выкладовый въ тôй школѣ польскiй, а заходы въ цѣли змѣны сеи практики були даремнi, то не лишь мало хлопцѣвъ записало ся, але и тi, що записали ся, поутѣкали.]

Другiй реферат выголосивъ звѣстный прелеґентъ популярный п. Король зъ властивою собѣ рутиною о ховѣ товару рогатого и о молочарствѣ. Той выкладъ друкуе ся теперь въ „Ґазетѣ ґосподарскôй“.

Приступлено до змѣны статуту и по довшôй дискусiи принято змѣну, що мѣсцемъ операцiйнымъ товариства в цѣла Галичина, значить, що товариство „Сiльскiй Господар“ стае краевымъ. Пôдчасъ выбору нового выдѣлу и скрутинiи льосовано рѣчи, призначенi до роздачѣ, якъ: ножики до щѣплення и очкованя, пилочки огородничi, щипцѣ до обтинання, насѣня травъ и конюшины, пень насѣнки и т. и.

До выдѣлу выбранi: Тома Дуткевичъ, Александеръ Левицкiй, Яковъ Ґутковскiй, Юлiянъ Дуткевичъ, Владиславъ Гневошъ, Юлiянъ Гаврисевичъ, Викторъ Цебровскiй, Теодоръ Кузьмôвъ, — а заступниками: Данило Максимовичъ, Иванъ Покутницкiй, Михаилъ Бакунъ и Иванъ Курилко.

Зборы скôнчили ся о пôвъ до пятои, почѣмъ выдѣлъ уконституовавъ ся выбравши о. Т. Дуткевича головою, Як. Ґутковского заступникомъ, о. Левицкого касiромъ, а о. Кузьмова секретаремъ.

НОВИНКИ.

— **При змѣнѣ мѣсяця и кварталу.** Адмiнiстрацiя наша просить Вп. передплатникôвъ о вчасне вôдновленє передплаты на цвѣтень взглядно на II. квартал зъ пригадкою, що на кредить часопись не высылае ся.

— **На книжку вкладкову Тов. вз. кредиту „Днѣстеръ“** на фондъ запомоговый для академiчнои молодѣжи вплынули дня 20 до 27 марта с. р. дальшi датки въ сумѣ 415 К 32 с, до того перенось зъ дня 19 марта 59.795 К 45 с, отже загаломъ по день 27 марта включно вплынуло **60.210 К 77 с.**

— **Руско-народний театр** заповiдае в Станiславовi дальше слiдуючi вистави: В недiлю, дня 30. марта представленє пополудневе [початок о годинi 3½] по зменшеним цiнам „Трiйка гiльтаiв“, фейрiя в 5 актах з прольоґом i епiльоґом I. Нестроя; в понедiлок, дня 31. марта [початок о 7½ вечером] „Ой не ходи Грицю та на вечерницi“, образ iсторичний зi сьпiвами i таньцями в 5 актах М. Старицкого i д-ра Олександрова; у вiвторок, дня 1. цьвiтня „Поворот батька“, опера в 3 образах Ярецкого; в четвер, дня 3. цьвiтня „Хата за селом“, драма зi сьпiвами i таньцями в 5 актах з повiсти I. Крашевского; в суботу, дня 5-ого цьвiтня „Жидiвка вихрестка“, драма в 5 актах Тогобочного; в недiлю, дня 6-ого цьвiтня „Запорожець за Дунаєм“ опера комiчна в 3 актах Артемовского i „Вечерницi“, дiло музичне в 1 актi Нiщиньского.

— **Бiлети** на „музикальний вечер“ (полученний з вправами ґимнастичними), уладжуваний товариством „Сокiл“ в недiлю 6-ого цьвiтня с. р., в котрим возьмуть участь п-i Ф. Лопатиньска, артистка-сьпiвачка львiвскої опери, п. М. Левицкий, артист-сьпiвак опер заграничних, о. Купчиньский Евген, п. С. Панькiв, i п. Р. Ганiнчак — можна набувати в „Народнiй Торговли“.

— **Здемаскований Реформаты.** Пишуть намъ вôдъ Стрижова: Вôдъ двохъ майже мѣсяцѣвъ товчуть ся по селахъ нашого повiту стрижôвского [Strzyżów] квестарѣ кс. Реформатôвъ зъ Сусѣдовичъ [Sąsiadowice], пов. Самбôрского и обловлюють ся грôшми також и нашого добродушного а бѣдного народу. Зазначити належить, що клiшторъ Реформатôвъ въ Сусѣдовичахъ то оказале забудованє въ якъ найлѣпшôмъ станѣ, щедро вывѣнованый, парохiя богата, богатство въ костелѣ и богатство въ селѣ; коли-жь тамъ можливый теперь збракъ грошa, то хиба черезъ те, що одень зъ оо. Реформатôвъ, набивши кабзу всѣлякимъ грошемъ, утѣкъ въ критичнôй хвили зъ любовницею туды, де вже власть справедливости вго не досягне (по тихоньку — до Америки)! По тôмъ поясненю вôдкриваю заслону хитрости оо. Реформатôвъ и чудую ся ихъ проворности. Высилаючи квестарѣвъ, научають ихъ крутарства, ложи, щобы по рускихъ селахъ голосили, що збирають на церковь въ Сусѣдовичахъ, котрои тамъ нема, парохiяне обр. руск. зъ Сусѣдовичь належать до парохiи въ Фельштинѣ; и видно, що довго имъ тов уходило не безъ пожитку для клiштору. Ажь на Мазурахъ, въ повѣтѣ стрижôвскôмъ выйшло на явъ ихъ крутарство. Пытаю ся, вôдки квестарь, а вôнъ каже, що зъ пов. стрыйского; пытаю за книжочкою, заняв ся оденъ, що она у другого квестаря, котрый тымчасомъ ходить по другôмъ кôнци села. Коли-жь выкрыло ся, що то квестарѣ зъ Сусѣдовичь, а я показавъ, що знаю вôдносины сусѣдовецкого клiштора, смирненько и зо встыдомъ занявъ ся словами: „Такъ насъ навчили, такъ намъ казали говорити“. — ОО. Реформаты! Не втѣть квестарѣвъ крутарства, обманьстаа, а жертвы на *церковь* въ Сусѣдовичахъ зверiть отцю А. Мецiньскому, властивому пароховi.

— **З Кракова** просять нас оголосити отсей лазиз. Товарищi Чапраньскiй Михайло i Кордуба Володимир, правники, схотять в свiй справi особистiй (унiверситетський) сейчас подати менi свою адресу! — *Іванець Володимир*, ст. пр. Краків, Вольська 15.

— **Въ члены Ставропиґiйского Института** принятий емеритований професоры ґiмназiи пп. Филипъ Свистунъ и Иванъ Черкавскiй та архитектъ Михайло Голейко.

— **Справа дефравдацiи на зелѣзници въ Пôдволочискахъ,** котрои головнымъ виновникомъ мав бути старшiй инжiнеръ Ольшаньскiй, прибрала такъ широкi розмѣры, що тернôпольска прокураторiя приказала арештувати ще кôлька особъ, котрыхъ пôдозрѣвае о співучасть. Свою страту обезпечила дирекцiя зелѣзницѣ на майнѣ Ольшаньского.

— **Въ справѣ фундацiи Скарбковскои въ Дроговижи** противъ п. Давида Абрагамовича о заплату 122 К за 4 явки и пару чобôтъ выдавъ секретарь суду Чернявскiй вырокъ увôльняючiй, бо обжалованый клявъ ся, що за замовленi рѣчи въ своѣмъ часѣ заплачено, а зъ недбало веденыхъ книгъ въ дрогобыскôмъ закладѣ годѣ було правды дôйти. Заступникъ фундацiи зголосивъ вôдклик.

— **Борба против алькоголiзму в школах.** Мiнiстер просьвiти др. Гартель видав обiжник до всiх краевых шкiльных властий, в котрiм поручено учителям всiх шкiл, щоби в часi науки при кождiй нагодi звертали увагу повiреної iм молодiжи на небезпечнiсть налогового i надмiрного уживання алькоголiв. Дальше поручено управителям i директорам шкiл народних i видiлових старати ся при виборi книжок для бiблiотек шкiльних користати в тiм напрямi в цiли поборювання алькоголiзму. Книжки, котрi бодай в поодиноких уступах або роздiлах захвалюють уживанє алькоголiв або до сего заохочують, не сьмiють бути в шкiльних бiблiотеках. Крiм того пороблено старання, щоби видати популярну, переконуючу розправу, котру можна би роздiлити помiж учеників шкiл народних i видiлових.

— **Продажа льосовъ на раты** ще до того невѣстными аґентами, не кождому може выйти на добре, бо може такъ продаючiй якъ и купуючiй попечи ся. Теперь суды остерiгають передъ якимсь Яномъ Войтаномъ, котрый анонсувавъ вôдъ людей грошѣ, замѣсть льосовъ дававъ несвѣдучимъ проспекты, Вôнъ мавъ оперувати також и въ Галичинѣ и отуманивъ не одного.

— **Для аспiрантôвъ до шкôлъ кадетскихъ.** Зъ початкомъ року шкôльного 1902/3 буде принятыхъ на I рôкъ въ кадетскôй школѣ въ Лобзовѣ пôдъ Краковомъ и у Львовѣ по 30—50 аспiрантôвъ. Подання о принятє треба вносити найдальше до 15 серпня прямо до команды школы.

— **Польский театръ въ Станиславовѣ** мавъ бы повстати заходами д-ра Ґриневецкого, б. директора руского театру. За вго починомъ орґанiзуе ся вже артистична дружина и утворила ся спôлка, котра мае достарчити потрѣбныхъ фондôвъ на перший початокъ.

— **Дiдичнiсть папского престола.** Berliner Tageblatt доносить з визначних католицких кругiв у Баварiї, що папа Лев XIII задумуе, для удержання одноцiлькости в курияльнiй политицi, запевнити ще за свого життя папску столицю кардиналови Рамполлови. Доконалось би се або дорогою номiнацiї, до чого папа, найвисший i неомильний законодавець церкви, мае повне право, або дорою тестаменту, як се стало ся за папи Пiя VI на основi буллї „Praesente cadavere“. Чи сяк чи так, буде се дiдичнiсть папского престола.

— **Цецiль Родес.** „дияментовий король“, що помер перед кiлькома днями в Капштатї, був — як звiсно — врас з Чемберленом iнiцiятором бурскої вiйни. Родес уродив ся 1853-ого року в Бiшор Стордфорт в Анґлiї, яко син пастора. Молодим хлопцем виїхав до Капляндиї i небавом, по скiнченю студий, став тамки директором дияментових копалень в Кiмберлей. Доробивши ся великого майна вернув до Анґлiї, де знов посьвятив кiльна лiт студиям на оксфордскiм университетї. Вернувши до Африки зiстав вибраний до парляменту Капляндиї, а 1890-ого року станув на чолi капляндского правительства яко мiнiстер-премiер. Вго мрiею було злучити цiлу полудневу Африку, аж по рiку Замбезi, „полуднево-африканьску державу“. В тiй цiли вступив до дирекциї „Полуднево-зфриканьского анґлiйского товариства“ i позискав для сеї компанiї, положений на пiвнiч вiд Трансвалю, край Матабелiя. 1893-ого року скiнчило ся завойованє сих безмежних просторiв. Та на перешкодi вго замiрам стояли бурскi республики, що наче клином роздiляли вго „царство“. Тому задумав Родес знищити їх самостiйнiсть. 1895-ого року, з вго порученя, виконав д-р Джемсон оружний напад на Трансваль, бажаючи викликати повстанє „уiтлендерiв“ (чужинцiв) в Йоганнесбурґу. Виправа не повела i Родес вийшов ся ёї авторства. Але Трансваль доказав вго вину i Родес, по переведеню процесу, мусiв уступити з становища капляндского мiнiстра-премiера. 1896-ого року здавив повстанє Матабелiя i вдруге покорений край названо вiд вго iмени „Родезиею“. Своїми вливами i махiнацiями викликав перед трема несповна роками вiйну бурску i з початку вiйни туй-туй не попав в руки Бурам, що з успiхом облягали Кiмберлей, де тодi знаходив ся Родес. Висвободив вго льорд Метуен, почiм Родес осiв в Капштатї. Помер на delirium tremens задля надуживання алькоголю.

— **Медичнi риґорози.** Дня 24 с. м. вiдбула ся у Вiдни пiд проводом мiнiстра Гартля анкета делеґатiв всiх медичних видiлiв. По нарадах делеґати згодили ся на се, щоби з предметiв I риґороза, який здае ся на початку V пiврoку, могуть бути вилученi фiзiольоґiя, фiзика i гiстольоґiя, або замiсть них хемiя, а сi предмети можна здавати при кiнцi IV пiвроку. Межи iспитом з сих предметiв а I риґорозом мусить минути час найменше 2 тижнiв. Риґороз буде можна, як доси, здавати на початку V пiвроку. Вiдкинено внесенє, аби кандидат, який перепав при риґорозї з двох або трех предметiв, мусiв повторити цiлий риґороз, буде отже повторяти лише предмети, з яких перепав. В другiм случаю комiсия мае право поручити кандидатови, додатково слухати викладу тих предметiв. — Мiнiстер Ґартель заявив, що безпроволочно видасть розпорядженя в дусi сих ухвал анкети, а небавом скличе анкету в справi II. i III. медичного риґороза.

— **Як боронять ся Фiнляндцi.** Часопись доносить, що фiнляндский суд увiльнив дневникаря Гольмберґа, обжалованого о викликанє замiшання в церкви пiдчас читання указу о реформi армiї. Натомiсть засудив суд: комiсара полiцiї Кайтоканґаса i помiчника вго Молодкина за „неправне арештованє Гольмберґа i надужитє власти“, — першого на 200 марок кари, другого на 2 мiсяцї вязницi. Так боронять фiнляндскi суддi прав свого маленького народу против грiзного ворога, царату! А в нас — на жаль — виробила ся опiнiя, що горе тобi, руский аґiтаторе або виборче, як в час виборiв попадеш ся в руки Русина-суддi... Вiн теж мусить показати свою „благонадежнiсть“ на скiрi земляка!

— **Дробнi вѣсти.** Выдѣлъ краевый предложить соймови проектъ, щобы кiлiматичну мѣсцевôсть Криницю пôднести до ряду мѣстъ. — Щаднича каса въ Станиславовѣ жертвувала 10.000 К на будову захоронки брата Альберта въ мѣстѣ. — Бюра банку ґiсточного будуть закритi въ пятницю и суботу по полудни, а въ недѣлю и понедѣлокъ черезъ цѣлый день. — Загальнi зборы галицкои касы щадничои назначено на день 22 цвѣтня. — Чеслав Ваґньскiй пропонованый на лектора россiйского языка въ краковскôмъ университетѣ зрѣкъ ся тои посады. — Львôвскiй магiстратъ не хоче вôдступити нѣякому церкви мѣсця на представленя. — Вчера застрѣливъ ся при ул. Кохановского у Львовѣ укôнченый правникъ Станиславъ Радзейовскiй. — Въ Чернôвцiхъ повѣшено позавчера Ивана Хорпынка, що замордувавъ вôтця и мачиху. — Магiстратъ м. Дрогобыча розписуе конкурсъ до 15 цвѣтня на посаду ґазомiстра. Плата 1200 К и помешканє.

— Повѣдомляемо Всч. Духовеньство якъ и Хвальнi Брацтва церковнi, що розсилаємо вже нашъ богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою кореспонденцiйною.

Зъ глубокимъ повагою Бв. Спожарскiй и Вол. Устеньскiй. Торговля знарядôвъ церковныхъ Львôвъ ул. Руска ч. 1. 2

Русины! Памятайте на **аґiтацiйный фонд „Народнои Рады“ у Львовѣ!**

Посмертнi ✝ оповѣстки.

О. Теодозiй Лихицкiй, парохъ въ Лiшкахъ довгихъ (ярославского деканату), упокоивъ ся д. 25 с. м. въ 53 роцѣ життя, а 11-ômъ священьства. В. в. п.!

Зиновiя Михайлина Лѣщиньска, дочка Елены и Мирона Лѣщиньского, пароха Лятачи, упокоила ся въ Богѣ по дуже коротнôй а тяжкôй слабости д. 8 с. м. В. в. п.!

— **Заява.** Публично висказую свiй жаль тим, що втягнули мене до Альманаха украïнських богословiв, мiцно вневняючи, що моє iмя не буде наражене на нїчого зневажливого; далї висказую найбiльше обурене всїм тим, що переслали даром альманах кацапськiй кумпанїї з просьбою, щоб вона видала свiй критичний суд про него. Я й до нинї не удостоїв ся тої чести, щоб дiстати даром альманах, хоча з мойого боку є право домаганя... Се буде для мене доброю наукою на будуччину!

Юрко Кмiт.

Наука, штука и лiтература.

— **Накладом Тов. iм. Шевченка** вийшли в послiдних днях отсї книжки: Збiрник математично-природописно-лїкарскої секциї, Т. VIII. В. I. пiд редакциєю д-ра Ѳ. Озаркевича, стор. 64. Змiст: Проф. I. Горбачевский „Про виказанє закраски крови“ i „Про повстанє товщи и звиринiм орґанiзмi. Др. О. Дакури „Причинки до певного ставленя клiнiчної дiяґнози тифа на пiдставi бактерiольоґичних дослiдiв“. „Звiсти“. Термiнольоґична частина.

Австрийске право облiґацийне Т. II. В. I. пiд редакциєю Д-ра Ст. Днiстраньского.

Часопись правнича i економiчна Т. III. пiд редакциєю Д-ра Ст. Днiстраньского. Змiст: Д-р. Ст. Днiстраньский, „Права рускої мови у львiвскiм университетї“ i „Австрийске право облiґацийне“. Д-р. Ѳ. Гвоздецкий, „Причитки до науки про умову карну“. Мих. Новаковский, „Поступованє в спорах найму i аренди“. Оцiнки i реферати. Miscelanea.

„Етноґрафiчний збiрник“ Т. XII. змiст: Галицкорускi народнi леґенди“ зiбранi В. Гнатюком.

Накладом Видавничої Спiлки вийшли: О. Конiського „Молодий вiк Максима Одинця“, стор. 196. цiна 2·20 К „Гомерова Iлiада“ рапсодия А. переклав Петро Байда (Нiщиньский), стор. 59. цiна 50 сот.

„Национальне питанє в Норвеґiї“, С. Ефремова, стор. 66, цiна 30 с.

„Бiблiотека для рускої молодежи“ Ю. Насальского видала „Найдена Сотка“ Едмонда Амiчiса i „Вôнъ здурiвъ“ В. Каммерера (в одній книжцi), стор. 75+70, цiна 70 с.

Богословскiй Вѣстникъ Т. III. В. I. о. Д. Дорожиньского.

— **Школа малярства,** рiзьби, рисункiв i штуки стосованої, при ул. Академiчнiй 16, пiд артистичною управою пп. С. Батовского, Р. Братковского, А. Попеля i А. Стефановича. З актiв i живих моделiв користають ученики цiлий день. — Для учеників середних кляс значнi зниженя в оплатi. Всiких iнформацiй удiляє як також приймае виписи: Стефанiя Мiкулi, Львiв Хоружчина 12. 3 4—12

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

Цѣсарь надавъ прокураторови скарбу въ Чернôвцiхъ Евгенови Вiшнѣ Зубрицкому титулъ и характеръ радника двору въ увольненємъ вôдъ таксы. — Гôрничiй радникъ Iосифъ Бохеньскiй именованый старшимъ радникомъ гôрничимъ. — Провiзоръ аптикарскiй у Львовѣ Юзiй Райхъ одержавъ золотый хрестъ заслуги къ коронѣ.

Президiя краевои дирекциї скарбу именувала концепистôвъ скарбу: Альфреда бар. Лiповского, Iосифа Рубчака, д-ра Стан. Войдаловича и Стан. Мiку комiсарами скарбу въ IX класѣ ранги, а против. концеписта скарбу д-ра Каз. Щепаньского и концептових практикантôвъ скарбу д-ра Каз. Майзля, Теоф. Борусевича, Арг. Франца, Влад. Лясковского, Фр. Дiяса, Фр. Лайхтера. Ем. Квятковского, Вiнк. Гуздека, Здисл. Славiньского, Альф. Гiльбрихта и Ром. Винара концепистами скарбу въ X класѣ ранги.

Выдѣлъ краевый именувавъ д-ра Стефана Лучицского секундарiємъ краевого шпиталю въ Коломыи, Романа Крижановского старшимъ инжiнеромъ въ краевôмъ бюрѣ зелѣзничôмъ и укiнченого техника Фр. Сенкевича технiчнымъ практикантомъ въ дороговодъ вôдѣлъ. — Дирекцiя почт перенесла асистента Меч. Коронowича зъ Осватина до Скалы.

Надбослане.

Iнститут технiчно-дентистичний

Львiв. ул. Коперника ч. 3, 29

в котрим виконуе ся пльомбованє, випалюванє зубiв без б лю. лiченє недуг ясен i ямки устної, штучні зубки в каучуку, золоті i без плитки.

Репаратури з провiнцiї виконуе ся відсторонно.

Iнститут отворений цiлий день.

Лiкар дентист *М. Лiсовский.* Технiк-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тiльки 2 корони!

Товариство „Просьвiта“ бажаючи, щоби в кождій рускій хатї находили сим днями найтаннiший збiрник сих творів п. з. **„ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“.** Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнiйшою окрасою руських хат. Папiр велiновий, формат на взiр европейських класикiв, сторiн 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тiльки за надiсланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВIТИ“ У ЛЬВОВI** (Ринок ч. 10.) 42 6—7

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галиция ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, гальмы мѣрничі піоны, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

ЛИПЕ

въ реставрациі НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Трибунальска ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щоденне ране о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣданок.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣнкѣ жентъ	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка телича зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаса зъ хрѣномъ	5 „
Кавапъ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментъ	40 „

Всякі напитки зъ найлѣпшихъ родовъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що потрафлять въ моїй реставрациі, даю вѣдображенихъ напоївъ. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. кварта.

По театрѣ все снѣданя, въ всякій выборъ страви и напитковъ великоміська кухня.

79 3:9 —? Зъ високимъ повашанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Снілка кредитова будівничих

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою

ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

І. Кредитовий Вілділ.

ІІ. Відділ будовляних материялів.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промисловых справах, посередничить в доставі будівляних материялів, а іменно: каміня, цеглї, дерева, зелїза, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунів-Зушиці, як і кафлярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи ягляднo в купні реальностий.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

2 4 1—10 **ЗАРЯД.**

Перше руске задаткове товариство въ повѣтѣ

„Народный Дѣмъ“ въ Жидачевѣ

товариство зареєстроване зъ обмеженою порукою.

Удѣляє своимъ членамъ позичокъ на скрипта на 6%, на вексѣлѣ на 7% и 1% на адміністрацію.

Одинъ удѣлъ 20 кор., вписове 2 кор.

Вѣдъ вкладокъ ощадности платить 4½%, оплачуючи само рентовый податокъ. 171 1—6

Дирекція.

ГАЛИЦКА КАСА ОЩАДНОСТИ у ЛЬВОВѢ

знижае опроцентоване вкладок понад 10,000 К., ульокованих на одній книжочці, починаючи вїд

1-ого липня 1902

з 4% на 3·6% від ста, а всї нові вкладки опроцентовує по 3·6% від ста.

Опроцентоване давних вкладок, внесених перед 1 марта 1902, а що найвище 10.000 К, на одній книжочці виносячих, остає **без зміни** і виносить надальше

4% від ста.

Львів, дня 19 марта 1902. 197 1—3

Галицка Каса Ощадности у Львові.

Прошу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Рынок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручая великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, росийских кальошів, дитинних забавок, всїлякых альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

По цінах найдешевших. 242 7—? без конкуренції.

На свята Великодні.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

подъ Фірмою

Свг. Спожарского и В. Устеньского

Львовъ, ул. Руска ч. 3

поручае



Вч. Духовенству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свій богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковной

по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбалї о чистоту и лїпоту нашого обряду выконуємо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 5—15

На сплату приймає ся. Фінансоване не числить ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Парохія **СУХОСТАВ** потребує від провід дяка в середнім віці, з добрим голосом, умїючого учити і провадити хоральний сьпів. Пожадана в гра на фісгармонії — О. Ілярій Сїменович, почта Сухостав. 263 1—3

Убогий зарібник Руси, котрому померла жінка, лишаючи четверо дїтий (хлопців), з котрих одно числить два а друге чотири лїта благає о поміч. Єслиб знайшла ся милостива родина, котра би хоч одно приняла за своє, з вдячностию віддав би в честї руки. Михайл Леус, Замарстинів улица Вузка ч. 14.

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости вездѣ и честно, безъ капіталу и ризыка, черезъ продажъ законно дозволеныхъ папєровъ державныхъ и льосовъ. Зголошенія до: LUDWIG GESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 96

„ДЗВІНОК“

Одинока ілюстрована часопись для науки і забави руским дїтям і молодежи, виходить два рази на місяць, видавана Руским Товариством Педаґоґічним під редакцию Д-ра Мих. Пачовского.

Передплата на цїлий рік тілько 6 корон.

Адреса Редакції: Львів ул. Зелена 15.

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ

фабрики

Ц. І. Коніґ et Ебгардт у Відни. 984 9-36

ХТО? Хоче купити добре а дешево **сїчкарню**, най ніколи не купує через посередників, але нехай удасть ся просто до

Фабрики машин

„ПЕРКУН“

у Львові, улиця Жовківска ч. 71.

або також в Рящеві, ул. Собіского, котра виробляє сїчкарні бубнові триножеві о стальниці 8 цалів широкій, оплачені до кождої стациї залїзничої в Галичині за 30 зр. Нашу сїчкарню купують господарі найохотнїйше задля ей многих прикмет. Ноги має широкі з твердого дерева, два колеса замазові великі і грубі, всї части литї сильно і належито оброблені, стальниця вставлена так, що по кількалїтнім ужитю можна ії вимінити. Купуючі дістають однорічну гарантию.

Цінники инших машин рільничих посилаємо на жадане даром і оплатно. 93 11—12

Дирекция Товариства Жіноча Спілка промислова „Труд“ у Львові

отвирає сего місяця

Робітню суконь

і потребує кілька паннів вишколених в кравецтві, приймє також кілька учениць.

Зголошувати ся можна щоденно до 15 сего місяця в Дирекції Товариства ринок ч. 10 II. поверх від год. 7—8 вечер.

Молодый хлопецъ

правдивый Русинъ, религійный, интеліґентный, працьовитый, господарь зъ школою рѣльничою и практикою въ першихъ господарствахъ, посѣдаючій студія и испыты зъ рахунковости и бухальтерії, — словомъ *чоловѣкъ до интересу*, тѣлько *бѣдняга*, прагне подѣлити свою долю зъ Русинкою, — отъ „зъ Оксаночкою, де хатина въ гаю та дай тополѣ коло неи“. — адресъ: Oleksa p. r. Szczucin. 250 3—3

Робітня різьбарска і церковних прикрас

вівтарі, іконостаси, статуї, царскі врата.

Листовні замовленя сейчас виповняє ся.

Т. Чарнецкий

Домініканьска площа ч. 1, Львів. 2 0 3—3

На свята!

½ кгр. мігдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілєвої чоколядя (під гарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикаты	1·40 „
„ „ помаранчевих лупин	—·70 „
„ „ какао (під гарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„ „ мармоляди до начиновляня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „ медівника чистого медяного	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·60 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по казочно низких цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (рог ул. Кальнажовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим повашанем

Брандштедтер і Спілка

парова Фабрика цукрів і медівників у Львові. 2·7 3—3

! Вовни ! ! Батисти ! ! Кретони !

Найдешевше припоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 27—?

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справить прозкішні вечери. Мій фоноґраф сьпіває, грає, говорить, сьміє ся, всїлякі руські, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованем та додаю еще один валець даром. Висилав ся лише за поступлатою або за попередним присланем цїни.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braymann,

в КРАКОВІ. 72



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнижших цінах. 241 2—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

Інтертеменавска фабрика гликяних виробів

Йоана Князя von Ліхтенштайна

Unterthemen bei Lundenburg, поручає;

Делікатні клінкерові і мозаікові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі ся на десять мілїон'в плит рїчно; вїдтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи, глязурові і неглязуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цїнники gratis.**

41 **1 franco Число робітників 700.** 2—2

В Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка

можна дістати:

Історія України Руси М. Грушевського Томи I. і II неисправні на звичайнім папері по 4 к., на лїпшім папері по 5 к. Том III. неисправний на звичайнім папері по 5 к., на лїпшім 6 к. Оправні т-ми дорожші о 1 к. 40 с

Кобзар Тараса Шевченка комплєт, в 4 томи, ціна 10 к.

Твори Руданьского в 5 томах, неисправні 5 к., оправні 7 к. 50 с.

Гуцульщина Вол. Шухевича, **I том в двох частях** 10 к., оправний 11 к. 40 с.

Тарас Шевченко-Грушівський, Колиського Т. I. 3к., Т. II 4 к. оправні разом оба томи 8 к. 40 с.

Книгарня Тов. ім. Шевченка має також на складі:

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ.

З міщаньского брєвару

Пільзнєньске пиво

дешеве а досконале

Сїданя, обіди і вечері

на десеровім маслі.

Знана добра, здорова кухня.

Льокаль отворений до пізної ночи — поручає уклінно

БАЧИНЬСКИЙ

258 2 3 **ул. Гетьманьска 10.**

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ — Товариство взаимного кредиту, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою у Львовѣ, Рынокъ ч. 10, дѣмъ „Просвѣты“.

ДНѢСТЕРЪ — принимає вкладки щадничі и опроцентовує ихъ по 4% вѣдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 63 с. на 1.063 книжочках.

ДНѢСТЕРЪ — удѣляє своимъ членамъ позичокъ на вексѣлѣ скрипты за интабуляцію або при вѣдповѣдній порученѣ на 5½% и 1% додатку на кошты адмін. Спляту позичокъ розкладає ДНѢСТЕРЪ догодно також до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тѣлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ водъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачені по день 31 грудня 1901: 81 169 К. 37 с. Членовъ було 2.006.

ДНѢСТЕРЪ — Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с

удѣляє рѣкрѣчно зъ чистого зыску датки на публичний добродѣйный руский цѣль — на церкви, бурсы, школы и т. д. — до кѣнця року 1901 удѣлено 8.340 К. 34

Информацій въ справахъ позичокъ удѣляють агенты и Дирекція.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбує сѣчкарнѣ и плуга, взертаємо увагу Вч. Господаровъ, що **найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалованій, а до того дуже дешевій**

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продає

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Рынокъ 36

а именно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовій въ 1 колесомъ по кор. 54.00

„ **ТН** триножевій въ 2 колесами по кор. 56.00

„ **ТН** чотироножевій 2 колесами по кор. 59·00

Плуги ковальскій зъ колѣсницею . . . по кор. 32·00

УВАГА: Платячій сейчасъ готѣвкою за сѣчкарнѣ дѣстають еще 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готѣвку безъ опусту. 452 50 ?

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ

ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО

в ЗАССОВІ

п. п. Іосо, зелїзн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лїсових культур, висаджування алей, закладания парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по **дуже низких цінах;** всіляке лїсове насіне. 217 5—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

При закупнѣ товаровъ просимо поклонуватись на нашу часопись

Виданъ и одпѣчатанный редакторъ Иванъ Базай. Друкарня въ добр. Черкавскихъ. За друкарнѣ Института Свєнтоюрієвского вѣдпов. заряжомъ Іосифъ Данилякъ.

Ч. 62. Львовъ, Субота 16 (29) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухнитабъ ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на півъ року	16 „	на півъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на півъ року	14 „
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатані вільні відъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимаютъ ся по 30 с. відъ одного стрічки инсератовои або на мѣсце а на руброкѣ „Надісланє“ по 50 с.

Вкладки и инші додаткові правительственні числить ся по 30 с. відъ сотника.

ДѢЛО

Бережім ся!

З кругів нашого духовенства дістали ми письмо в справі церковній а заразом народній, котре по части в відповідию на знаний, а оногдї обговорюваний нами польский поклик „Bronmy krewow!“

З віками — пише автор — виробив ся у нас погляд, що ісповідники лат. обряду в нашім краю мусять тим самим бути Поляками, а Русини могуть належати лише до руского обряду. В остатних часах Поляки змінили в дечому сей погляд, проповідуючи, що Поляк може бути й руского обряду, а навіть мойжешовеґо визнаня, лише Русином може бути тілько ісповідник руского обряду. Доказом сего є й найновійший поклик польских шовіністів „Ratujmy milion Polaków na Rusi!“ (або иншими словами: Bronmy krewow!)

Шкода часу і труду доказувати, оскільки погляд сей хибний. У всякім разї треба нам з ним числити ся, тим більше що его наслїдком є не тілько будова косцюлків на Руси для „ратованя“ того „міліона“ Поляків, але й чим-раз енергічнїйше „душехватство“ чи то перетягане Русинів на лат. обряд, за чим іде опісля тим легше польонїзация. Оборону Русинів лат. обряду перед польонїзацию можемо почасти лишити і нашій свїтській інтелїґенциї; але оборона ісповідників руского обряду перед латинїзацию — се вже сьвятий обовязок самого лише духовенства рускаго. Ми повинні дбати о те з усїх сил, щоби жаден з нас сьвящеників ані через недбалість ані навіть через брак досьвідченя не допустив до утрати хочби одного ісповідника рускої католицкої церкви. Длятого забираю в сій справі голос, щоби прилюдно указати на способи згаданої оборони, хоч і відомі всїм сьвященикам, бо випливаючі вже з самого понятя душпастирского уряду, а вже особливо на ті, котрі декому задля браку досьвідченя могуть бути незнані.

Яким же повинен бути сьвященик-душпастир, щоби вірні, віддані его духовній опіцї, крїпко тримали ся св. церкви? Сего учить сам Христос в евангелиї св. Іоана зач. 35. Душпастир є „пастырь овцамъ“; а вони „гласъ его слышатъ“, бо він їх „по имени глаголетъ“, — отже душпастир мусить своїх вірних знати по імени. „И егда овцы изженетъ, предъ ними ходитъ; и овцы по немъ идутъ, яко вѣдятъ гласъ его. По чуждему не идутъ, но бѣжатъ отъ него, яко не знаютъ чуждаго гласа.“ А дальше: „Азъ есмь пастырь добрый и знаю моя и знаютъ мя моя“. Таким повинен бути душпастир! Се чейже ясне! В протиставленю до такого доброго пастиря называв Христос лихого наємником: „Наемникъ, иже нѣсть пастырь овцамъ, емуже не суть овцы свои (коли їх не знає і за них не дбає), видитъ волка грядуща и оставляетъ овцы и бѣгаетъ: и волкъ разхититъ их и разпудитъ овцы. А наемникъ бѣжитъ, яко наемникъ есть и нерадитъ о овцахъ“.

Так сьвященик-душпастир конечно мусить старати ся, щоби не зійти на „наємника“. Він мусить своїх вірних добре знати, а вони его. У всякім добрім дїлї мусить сьвященик стояти на чолї своїх вірних, щоби „овцы“ видїли єго. Правда, що вовк, який-небудь він буде, впаджуючи ся до отари, передовсїм черкне в такім разї зубом пастиря; алеж „добрый пастырь душу свою полагаетъ за овцы“. Він повинен піклувати ся не лиш цїлою парохією, але й поодинокими родинами і особами. Кождий парохіянин мусить бути певний, що бачне око пастиря видитъ і слїдитъ его з любовію, що добре готов він похвалити, а лихе зганити і направити. Парохіянин мусить мати пересьвідченя, що его душпастир радує ся его радостию, що смутить ся его нестатками, скорботою, що готов всюди явити ся з помічною радою і помічним дїлом. Нераз гризе парохіянина укритий смуток: треба его видати і потїшити, а дуже часто попросту выслухати его довгих, предовгих жалїв, хоч їм зарадити вїхто не в силї; але таке спочуте покрїпляє і єднає серця.

То річи загально знані. Перейду до справ урядових.

Першим головним услівом доброго душпастирства (в сім понатю) є книга конскрипциина з докладним списом всїх парохіян з усїми можливими датами. Там повинні находити ся не йно дати уроджень, вінчань і смертий, се повинна бути попросту табеля кваліфікациина кождого парохіянина. Злому противити ся мусимо безоглядно. Що против моралї, то против Бога і людий. Однак памятати треба, що кожда увага мусить бути зроблена з любовію для парохіянина і тілько в чотири очи. Нам нарід є по більшій части так щирий і добрий, що добротою завсїгди наведесь его на добру дорогу, — хиба що десь виведе ся инша порода так званих котримось п. послом „starych poczciwy h chruniów“. З тими хиба нясть видима ласка Божа порадить!

Крім того, що душпастир мусить мати докладний образ моральної стійности парохіян взагалї і кождої родини і особи з осібна, мусить також мати певну і найскоршу відомість о руку людности в своїй парохії. Він повинен зараз знати, хто до неї прийшов і з неї вийшов та куди удав ся. Без такого знаня душпастирінництво утруднене, і як-раз той брак відомости є на мій погляд найважнїйшою з причин, через котрі богато руских душ пропадає для обряду. Над сим застановимо ся ширше.

(*Конець буде.*)

O jedności i miłości w narodzie.

(napisał *ks. Stanisław Gromnicki.*)

Ще 1900-ого року появила ся брошурка під повисше наведеним заголовком, апробована львівскою консисторією лат. обр. Розкидано її тай доси розкидують усякими способами між селян східної Галичини; навіть декотрі попівські видїли закупили її за хлопский рускій гріш та накидають громадам і народним учителям, кумам і т. д. Тому не від річи буде познакомити наших читачів з тими мудрощами, які „podolski apostol“ зложив у сій брошурі, та з тою „христіянською“ нелицемірностию і правдомовностию, з якою він добирав арґументів і осьвітляв та обясняв факти.

Брошура писана популярним стилем справного „хлопопана“ і „душехвата“, що знає по софістерски чи радше по фарисейски вдарити в слабу сторону хлопской темноти та зручно використувати фразеольоґію „єдности“, „однокровности“, „згоди“ і т. п. При тім місцями вживає автор рускої мови, аби тим легше промовити селянинови до душі.

Годї тутки переказувати цїлу брошуру; та цїль її: доказати, що „Rusin i Polak to wszystko jedno“ і що Русини се також Поляки, дїти одної матери Польщі. Свої докази починає автор езуїтским викладом християнського братолюбія і, навівши два так важні арґументи за єдностию обох народів, як се, що Русини і Поляки є „rzymskimi (sic!) katolikami“ двох обрядів, латинського і руского, а мають спільного папу та одного цїсаря, переходить до скомпонованих ним десяти „przykazań narodowych“.

Перше „przykazanie“ є, що нас mieszkańców Galicyi łączy jedna wspólna ziemia“. На доказ того наводить ксьондз Громницкий такий учено правдивий цитат з Нестора, що „jeszcze przed tysiącem lat mieszkali między (!!) Dniestrem (!!!) i Dnieprem Polanie; my to więc, czy to łacińskiego czy ruskiego obrządku, jesteśmy następcami tych Polan“. По таким вірним цитаті наступає вивід, що Полянин а Поляк все одно, бо походить від „поля“ і Полянином або Поляком є кождий, хто робить коло поля. Щоби своїм виводам надати більшої сили, підчеркує автор, що „kroniką nie polski ale ruski kronikarz Nestor pisze, że ta ziemia od wieków polska!“

Крім того арґументу має ще ксьондз Громницкий два инші, зарівно дуже переконуючі: перший, що угорскі Русини звуть Галичину „Польщею“, а другий, що і дороги звуть ся у нас „польскими“. Шкода тілько, що ксьондз Громницкий не додав ще, що наші Бойки по великій пятниці і біятниці на ярмарку розказують потім: „там-то була Польща“! та що польскими дорогами звуть у нас як-раз ті, на котрих і чорти поломили би карки.

Що Русь не була від віків під Польщею, се признає навіть ксьондз Громницкий; але прийшла вона під Польщу в спадщині по кревнім так, як „грунт“, — значить: „została przy familii“. Ну, і се було щастем для Руси! Bo „przyłóżno ty ucho twoje do ziemi i zapytaj: mamuniu ziemieńko (ов! „польска“ земля, а не розумів — видко — по польски!), skaży meni, chto tebe w dawnych czasach bor nyw? a mamunia ziemieńka skaże tobi: ditońky, a wyż ne znajete, że mene wid Turkiw i Tatariw boronyły polski wojska; jakby ne polskii wojska, ne buloby tu ni cerkwy ni kościoła, ni polskoi ni ruskoi mowy, tuby panowały Turky ta Tatary! . . . Tak do nas każe mamunia ziemieńka!“ „А впрочім, хто собі що купить і заплатить своїм грошем, приміром: коня, кожух або рілю, стає ся властителем річи; а Polacy kupili sobie tę ziemię“.... і баста!

Друга заповідь ксьондза Громницкого: „Nas łączą nasze świątynie!“ Польскі пани фундували рускі церкви; рускі хлопи дають на польскі костели і т. д. Шкода тілько, що ксьондз Громницкий не додав, скілько скір здерли ті польскі пани з рускаго хлопа, аби потім, прогулявши збитий з хлопской крови і поту гріш, що остало в кишенї, кинути за „спасенія“ грішної души на руску церков.

Подібно, як „świątynie“, łączą nas i cmentarze!“ отсе заповідь трета, а заразом третий арґумент. Дарма, що й Гунів, Готів, Татар, Турків, Шведів і ин. богато лежить в нашій, чи то „польскій“ земли, а таки ті спільні cmentarze не є доказом, що Поляки і Татари —to wszystko jedno (хоч з дечого иншого справді здогадуватись би можна, чи прим.

Нове повне видане поезий Шевченка.

I.

Доси були три повні видання поезий Шевченка; всї они, розуміє ся, вийшли за границями Россиї, і кожде було повне на стілько, на скілько в часї его виходу можна було здобути ся. Перше видане вийшло у Львові в роках 1867—1868, накладом К. Сушкевича; друге, далеко повнїйше, в Празї року 1876; третє, найновійше знов у Львові в р. 1893 з редакциї Омелияна Огоновского — кождо у двох томах.

Та ні одно з тих видань не могло розійти ся межи маси народу вже тому, що було за дороге. Перше львівске, неоправлене друковане на лихім папері і лихими черенками, коштувало 3 зр.; друге, праске, на на добрім папері і добрими черенками, коштувало поправлене 5 зр.; третє, львівске, красно оправлене і елеґантне, було розмірно найдешевше, всеж таки цїна его, 4 зр., для ширших кругів неприступна.

Але й що до внутрішних прикмет ті видання не могли вповни вдоволити. Они були уложені або зовсїм без системи або непрактично і недогідно. В кождім з них находили ся і твори, котрих Шевченко не писав, а за те недоставало не тілько цїлих поезий, але також пропущені були в многих поезиях більші або менші частини: слова, півверші, цїлі верші і цїлі, нераз навіть довші, уступи, а такі пропуски, часом визначені кропками а часом і невизначувані, мусять немило разити читача. Дальше важною хибою є помилки в тексті, бо они псують змисл або ритм або рим, отже і ослаблюють значно враженє поезиї.

Від всїх тих хиб есть вільне або старає ся бути вільним нове видане, котре появило ся перед місяцем, під написею: „*Поезиї Тараса Шевченка*“. Видане товариства *Просьвіта*. У Львові, 1902. З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка“. Оно зладжене в однім томі, обіймаючім 700 сторін малої VIII-ки, улюбленого в Німеччинї формату класиків. Видане тов зредаґував, як бачимо з передмови, Юл. Романчук.

Перед-всїм відзначає ся се нове видане надзвичайно низькою цїною, доси у нас непрактикованою а навіть уважаною за неможливу. Цїла книжка на добрім, майже велїновім папері, з гарним та виразним друком, в красній полотняній оправі, з золотими витисками і новою вінеткою Шевченка на окладцї, коштує лише 1 зр. або 2 корони; отже оно під зглядом злуки дешевости з елеґанциею рівняє ся славним виданям нїмецких класиків Котти та Рекляма а перевисшає видани польскі Мицкевича або Словацкого.

Що-до внутрішних прикмет се видане, як сказано в передмові, відріжняє ся від всїх попередних видань, як давнїйших так і остатних, повного львівского з 1893 р. і цензурного київского з 1899 р., особливо тим: 1) що в нім додані нові поезиї, недавно віднайдені і ще ні в однім виданю не поміщені, та більші і менші частини поезий, доси незнані і длятого пропускані; 2) що уснені твори не-Шевченкові, які находили ся не тілько по всїх нецензурних виданях, але також в деяких российских виданях, петербурских і київских; 3) що текст в богато місцях поправлений; 4) що ужита правопись загально тепер принята; 5) що поезиї розміщені инакше, як доси, більше систематично, після форми і змісту. Взагалї впорядчик старав ся, як каже, зробити се видане найповнїйшим, найпоправнїйшим і до звичайного ужитку найдогіднїйшим.

Приглянімо ся тепер сій книжцї ближше.

По титуловій картцї, в котрій на другій сторонї зазначено, що книжка друкована в 5.000 примірників, слїдує передмова, потім, дрібнїйшим друком, замість житеписи, на двох сторонах „Найважнїйші дати з житя Тараса Шевченка“, а дальше поезиї, і то в такім порядку: А. Дрібнїйші поезиї. I. Поет (70 поезий); II. Сьвіт і люде: а) Думки (69 поезий), б) Оповідки (24 поезий); III. Україна (30 поезий). Б. Більші поезиї (всїх 20). По більших поезиях наступає драма Назар Стодоля, а потім ще на 18 сторонах дрібного друку „Приписки“ і наконець зміст. Переглад есть легкий, бо поезиї всї понумеровані і кожда від другої віддїлена дуже виразно, чого не всї видавці пильнували.

Нових поезий подано дві: „Подражанїе 1езекиілю“ і „Юродивий“. Обі недавно віднайдені небіщиком Конiським і поміщені в 39-ім томі Записок Товариства Шевченка; они походять з остатних часів житя поета (1857—1859 р.), а займають 3 і $1^1/_2$ сторони друку. З поміщених в перший раз частин поезий суть найбільші з Катерини: одна, в середині III-ого розділу, має 8 вершів, друга на кінци тогож розділу 11 вершів, третя на початку IV-ого розділу також 11 вершів; всї три були подані ще в 1885 році в „Кіевскій Старинї“ (марець, стор. 521). Другі більші пропуски виповнені в Псалмах Давидових, а именно додано в псалмі XLIII-ім в однім місци $2^1/_2$ а в другім 4 верші, в псалмі LII-ім 1 верш, в псалмі LXXXI-ім в однім місци $^1/_3$ верша, в другім 2 верші, в псалмі CXXXVI-ім 2 верші. Трети значнїйші прогалини виповнені в Іванї Гусї, именно в II-ій частинї „Папська булла“ в однім місци $^1/_2$ верша, в другім $2^1/_2$ верша, в третім $^1/_2$ верша, в четвертім $1^1/_2$ верша. Крім того виповнено в поезиї „Суботів“ (стор. 231) в трьох місцях по 2 верші, в поезиї „Ми в осени таки похожі“ в однім місци 2 верші (ст. 37), в поезиї „Ой у саду, у саду“ в двох місцях по 1 верши (ст. 114), в поезиї „Іржавець“ в однім місци 2 верші (ст. 245), в „Москалевій криниці“ в двох місцях (стр. 568 і 570) по 1 верши, і т. д. і т. д. Таким дїлом більша часть прогалин заповнена, але декотрі всеж таки ще лишили ся. Шкода, що наші люде на Україні не задають собі праці, щоби відшукати і решту затрачених вершів, поки ще можна.

Для проби подаємо тут пару місць, як

Найлїпші французскі папериці циґаретові „LE GRIFFON“ Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 153 5—26 Найлїпші французскі тутки циґаретові

такий кс. Громїцкий не походить часом з татарского роду).

Та найзабавнїйша с „заповідь“ четверта, що звучить: „Nas łączy ze sobą mowa“. Літературна мова польска, се спільна русько-польска мова, бо „korzeń w niej ruski a kwiat polski“ (анальогія до теорії про „єдін русскій язик“!). На доказ єдности мови наводить кс. Громїцкий кілька колюмн рівнозвучних слів з обох мов, як: хата, шопа, брама, стодола — ну! і кава, гербата, Полян, Швед, жид, і т. п. Ми поведемо кс. Громїцкого по обраній ним фільольогічній дорозї далї і скажемо: московска а польска мова се одно, бо рівнозвучних слів в обох найде ся ще більше, ніж в польскій і рускій; навіть нїмецка і польска буде одно, бо й вони мають богато спільних слів, як: шільзнер, коняк, „szryft“, „zecer“, „pióropusz“, (Federbusch), kasa, fryzyer, Berlin, Frankfurt, hakata і т. д. in dulce infinitum

„Nas łączy ze sobą jedna krew“ виводить далї бучацкий каноніk. „Ano bracie! krajżemię na kawałki, a nie poznasz, która kropla krwi jest we mnie polską a która ruską“ пропонує кс. Громїцкий своїм читачам вівісекцію на собі. Не радимо ему однак піддавати ся сему експериментови, бо муж знайде ся який гематохемік, що віднайде в ксендзу Громїцкім яку татарску або шведску каплю крови і готово виявити ся, що предків кс. Громїцкого треба би глядати в ордї якого Герея.

Та кс. Громїцкий вдає ся не тілько в аналїзу крови, але і в аналїзу національної психольогії: польский шляхтич в бідї каже: „jakoś to będzie!“; а хлоп теж каже „jakoś to bude!“; шляхтич не обійде ся без жида, а хлоп так само; шляхтич не і гуляє, і хлоп так само. Отож виводить з того кс. Громїцкий: „jednaka natura, więc i krew jednaka“!

Шеста заповідь се „wielka i święta przysięga narodowa“ (люблинська унія); сема, се „słowa świętej Stolicy Piotrowej“, що писала до польских епископів з нагоди столїтної річницї подїлу Польщі: „*Naród wasz* po-hodzeniem, mową, obrządkiem różnolity“ але таки *один*, бо *naród wasz* (!). Осьма заповість: „nas wszystkich łączy ze sobą Matka Najświętsza“. Остає ще наконець політика: Отже девята заповідь каже, що „nas łączy przykład ludu“ (значить хрунів), а десята говорить про „własny nasz interes“. Отсей уступ, се вицьвіт усего, що доси написано. Вся християньска щирість кс. Громїцкого виложена там як на долони! не треба руских гімназий ні катехитів осібних, бо се коштує гроші і від того... вищі податки. А як прийде подїл Галичини, то будуть всюди подвійні уряди, приміром: староста-Полян і староста-Русин в однім повіті, а „tohdy wże skira ne wytrymaje!“ — Ось який дбалий ксьондза каноніk о хлопску скіру. Ну! ну! далї можна по нїм сподївати ся брошури за хлопским стрейком, бо від панів далї вже хлопска скіра не витримає! Кінчить свою брошуру кс. Громїцкий знаною глупою молитвою Плятона Костецкого: „Во имя Отца і Сина...“ та пїснями: „Разом руки си подаймо“ і „Два голуби воду пили“.

Гадаємо, що коментарів до сеї брошури не треба; вона достаточно говорить саме про себе. Ми також певні, що наш мужик занадто ще розумний, аби такі бездонно глупі писанини могли мати на него вплив. Всеж таки річию нашої суспільности є стерегти, аби задавана безнастанно отруя справдї не вкрала ся в наше народне тїло.

ПОГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Проект нового працового закона, як доносять з Відня, вже має бути готовий. Знесене заборони кольпортажи буде видане тілько для австрійских дневників, а не для заграничних. Однак кожда, видавана в Австрії часопись, котра схоче одержати дозвіл на кольпортаж, буде мусїла внести просьбу до властей. Се послїдне условє дуже підозріле. Коли треба вносити просьбу, то власти мають право відкинути сю просьбу. В такім случаю з прав кольпортажи могликби користати тілько урядові дневники і ріжні рептильні часописи. Сумнїваємо ся, чи палата послів згодить ся на таку „реформу“.

В Росиї кольпортаж є вільна, а відобране сего права дневникови уважає ся за найбільшу кару. Впрочім в кождій иншій державі кольпортаж є вільна без нїяких застережень, на кольпортаж не треба нїякого специяльного дозволу і право се не може бути дневникови відобране.

Парляментарна ситуация мала в небувалий спосіб погіршити ся. У Відня сидить тепер посол Шікер яко повномочник Нїмцїв і по кілька годин конферує з Кербером. Він домагає ся, аби гімназию в Цилеї безусловно знесено. В наслїдок того цилейска справа знов стане ся загально нїмецким национальним гаслом. Кербер зі свого боку робить що може, аби укоськати Нїмцїв, однак доси без успіху.

В політичних кругах говорять, що д-р Кербер цїлком серіозно і рішучо носить ся з гадкою розвязаня парляменту. Се малоби стати ся вже в половині мая. Він іменно виходить з того заложеня, що від теперішного парляменту вже одержав все, що міг і хотїв одержати. Гроші мая, інвестиції вже ухвалені, а угорскої угоди нинїшний парлямент цїлком певно перевести не потрафить. Він отже переведе угоду без парляменту, або в новім парляментї, котрий засаднично мая ріжнити ся від теперішного. Як довго д-р Кербер бояв ся Всенїмцїв, так довго при помочи президента палати все уступав їм з дороги. Тепер розлам між Вольфом і Шенерером показує, що ся партия при нових виборах вийде значно слабша. Те саме добачує він на колї польскім і молодоческим клюбі, так що в новім парляментї більшість буде цїлком инша як в теперішнім. Кербер числить ся з тими фантами, і в наслїдок того зміна парляменту наступить дуже скоро.

Борба між Вольфом а Шенерером що раз завзятїйша. Вольф обїздить північну Чехію і старає ся витворити нову орґанїзацию Всенїмцїв під своїм патронатом против Шенерера і парляментарного сторонництва Всенїмцїв. До ґруни Вольфа приступило 5 послів: Пахер, Кучер, Чан, Герцоґ і Лїндner. Против сеї роботи Шенерер видав комунїкат, в котрім каже: „Всенїмцї не потребують нової орґанїзациї, бо парляментарний союз всенїмецкий стоїть вірно при лїнцкій програмі, з котрої не пропустив ні одної засадничої точки. Вольфа виключено з клюбу в інтересї чести сторонництва. Не Вольф є творцем лїнцкої програми, лиш Шенерер. Нова орґанїзация не опирає ся на нїякій иншій програмі, лиш на програмі Шенерера. Який отже титул має Вольф до того, аби грати ролю провідника?“ Шенерер винайшов для сторонництва Вольфа назву Ostdeutsche, а для свого задержав назву Alldeutsche.

Магомеданцї Босни і Герцоґовини вислали були до султана депутацию достойників, котра просила его, яко голову Ісляму о оборону перед гнетом, який магомеданїзм в Боснї і Герцоґовинї терпить зі сторони австро-угорского правительства. Коли ся депутация вертала з Царгороду, австрийска жандармерия здержала ей на граници Босни і завізла, що члени депутациї вигнані з окупованих країв, бо не мали дозволу на виїзд з Босни. Ся справа зробила велике вражене на магомеданьскім населеню Босни. Доносять о тім Narodni Listy.

Карний суд в Терстї засудив 25-лїтного робітника токарского Людвика Брандолїва за злочин публичного насильства при послїдних уличних розрухах на 6 місяців тяжкої вязниці; 19-лїтного пекарского робітника А. Мавера за участь в збіговищу і злобне ушкодженє чужої власности на 15 місяців тяжкої вязниці; Н. Тошіого, котрий старав ся вирвати з рук поліциї одного арештованого на 9 місяців тяжкої вязниці; В. Мілїха за публичне насильство на рік тяжкої вязниці, а А. Ґреґоровича на місяць строгого арешту за те, що висьміває вояків.

Видавець дневника Avanti одержав від намістництва повідомленє, що на підставі виняткових заряджень видавництво сего дневника занішено на необмежений час.

О членах теперішного трансвальского правительства, котрі вступили зъ Анґлійцями въ мирні переговоры, подають дневники близші подробиці и их характеристику, тожь и мы приведемо що найголовнїйші.

Шальк-Бурґер вод хилї выїзду Кріґера до Европы є властивою головою правительства. Є вонъ больше политикомъ, анїжь стратеґікомъ. По выїздї Кріґера прилучивъ ся вонъ до воддїлу ґен. Людвика Боты. Віцепрезідентомъ трансвальского правительства є вонъ вод 1898 р. Въ своїмъ часї бувъ вонъ проводникомъ комісии, котра мала роздивити ся въ жаданихъ чужоземцївъ, та его референтъ выпавъ для нихъ так прихильно, що Кріґеръ подеръ его таки ему въ очахъ и прийшло мїжь ними до лайки.

Райцъ, секретарь, що занявъ мїсце д-ра Лейдса, больше звістный въ Европї мїжь Шальк-Бурґеръ. Походить зъ нїмецкои родины. Уродивъ ся въ капштадскій кольонии, учивъ ся въ Анґлии, тамъ кончивъ правничій факультетъ и узискавъ анґлійскій дипльомъ адвоката. Въ республицї Оранїи выбрано его президентомъ, крімъ того бувъ вонъ через 15 лїтъ и найвысшимъ судьею. Трудивъ ся також на полї літературномъ. Є вонъ найвызначнїйшимъ чоловїкомъ мїжь Бурами, загально поважаный, лишь за надто палкого темпераменту. Зъ помершимъ Родесомъ ходивъ разомъ до школъ, але оба нїколи зо собою не симпатизували.

Лука Маврь, одинъ зо старшихъ боевникивъ у войнахъ, якї коли вели Буры, бувъ президентомъ першои рады, поважаный Бурами и чужоземцями. Уважає ся загально великимъ патріотомъ, але далекій вод фанатичнои ненависти до Анґлійцївъ. Жена его и теперь перебуває въ Анґлии.

Четвертый членъ правительства Кроґе менше голосный. Звістно о нїмъ только те, що передъ выбухомъ войны бувъ якійсь часъ адміністраторомъ краю Свази.

Тая чворка вступила теперь въ безпосередні переговоры зъ Анґлійцями на территории военной.

Справа полковника Ґріма, чи властиво зрады военныхъ тайныхъ плянивъ и документивъ у варшавскомъ ґенеральномъ штабї, чимъ больше въ тайнї веде ся, тымъ больше родить здогадивъ, и вытворилась вже навіть цїла о нїй література, дїйстный лябиринтъ, въ котромъ годї й вызнати ся. Дневникарскі репортеры, котрі неразъ чують навіть, як трава росте, подслухали й саму розмову царя зъ міністромъ, яку вели самъ-на-самъ въ чотиры очи, и оповістили ей свїтови.

И так міністеръ войны Куропаткинъ, довідавшись о той зрадї, удавъ ся зразъ до царя на авдієнцию и повідомивъ его о всїмъ. Вість тая зробила велике вражене на царю. Вонъ дуже розлютивъ ся, задрожавъ на цїломъ тїлї и сказавъ: Розказую, щобы Ґріма и его спольниковъ еще нинї розстрілянo! При томъ царь и ногою тупнувъ и кулакомъ вдаривъ о столъ, що ажь почувъ все дневникарскій репортеръ, хоть его тамъ не було. Міністеръ Куропаткинъ бачучи, що нема тутъ що запускати ся въ дискусию, замітивъ лишь, що власти, не перевівши слідства, не будуть могли нїчого довідати ся, та воддаливъ ся, а въ дві годины прийшовъ зновъ до царя зъ рапортомъ. Царь бувъ значно спокойнїйшій, принявъ рапортъ и взивъ ся водчитивати подане собі до підпису письмо. „Якъ то? то того приказу не выконано?“ — „Навпаки — ответивъ ґен. Куропаткинъ — я повідомивъ вже ґенералъ-ґубернатора Черткова, що вечеромъ водходить письмо зъ приказомъ: слідство застановити, виновниковъ розстрілляти! — Царь прочитавъ разъ и другій предложене собі письмо, выслухавъ представленя міністра и згодивъ ся на те, щобы водрочити выконане выроку и повести слідство звичайною дорогою, що и кануло много розсвячуючого світла на цїлу сю тайну справу.

А по одныхъ неразїмъ мавъ на слїдъ того злочину попасти одинъ зъ высшихъ французскихъ офіцеровъ, по другимъ зновъ россійскій аґентъ войсковый у Відни, Воронцъ попавъ першій на слїдъ сея тайной роботы и повідомивъ о томъ директора департаменту полиции державной въ Петербурзї Зволянського. Велїдъ за тымъ унято всї концї интриґи и цїлый планъ зрады въ рука. Одной ночи шефъ жандармівъ Фульонъ одержавъ телеґраму водъ Зволянського, щобы увязити Ґріма. Фульонъ передавъ приказъ арештовани начальникови Ковалевскому. А сей обавляючись, щобы Ґрімъ, коли прийдуть до него, не зничивъ якихъ документивъ, або самъ не позбавивъ ся житя, поїхавъ до начальника штабу Гершельмана и водти выславъ Ґрімови водване, щобы ставивъ ся до штабу въ службовыхъ справахъ. Коли Ґрімъ, нїчого не подозрївающи, выйшовъ зъ дому, приступивъ до него Ковалевскій зъ аґентами, попросивъ его до дорожки и водвезъ до цитадели. Опосля переведено въ его мешканю ревізию и найдено доводы зрады, а хотячи выслїдити цїлу тую зададкову справу, осаджено арештанта спершу въ Варшавї, а опосля переведено до Петропавловской кріпости въ Петербурзї и поставлено подъ здвоєною сторожею.

Дальший донесеня подають, що Ґрімъ вже передъ шістьома роками навязавъ зносины зъ прускимъ аґентомъ и зъобовязавъ ся прускому правительству достарчувати фортечній и мобілізаційній планы, а пруске правительство мало ему платити по 40.000 рб. рочно. Въ першомъ роцї выплачено ему умовлену суму, опосля рокъ по роцї зменшувало ся, аж дойшло до 12.000 рублївъ. Наслїдкомъ того войшовъ Ґрімъ въ тайні зносины зъ австрійскимъ аґентомъ и вівъ зъ нимъ торги, щобы больше выторгувати, и те послужило до скорого водкрытя цїлого карыгодного поступку. — Отже, як сказано, о справї тайной, котра въ тайнї трактує ся, хоть що не разъ прийде ся о нїй писати, годї ясной правды довідати ся.

Телеґрамы.

Відень 29 марта. Wiener Ztg. оголошує санкцию буджетовои провізории на дальші 2 мїсяцї, т. е. вод 1 цвітня до 31 мая. — Слїдуюче засїданє рады державной начне ся 8 цвітня, а на порядку дневномъ дальший розправы буджетовій. — Цїсарь зарядивъ, щобы всїмъ професорамъ высшихъ школъ, котрі мають титулъ радникивъ двору, надано и характеръ, и так въ будучности практиковалось, щобы вдовы и сироты по нихъ могли побирати пенсию таку, яка належить ся по урядникахъ V класы рангы.

Цилея 29 марта. Водбули ся тутъ дуже численній зборы Нїмцївъ. Запротестовано противъ полишеню словїньскихъ паралельныхъ клясъ при цилійскій ґімназии и вдзвано всїхъ нїмецкихъ послівъ, щобы перейшли въ найостріїшу опозицию противъ правительства и не занехали ей, поки справа ческого университету въ Берни и ґімназии: словїньскои въ Цилеи а ческои въ Опави не рішать ся вдоволяючо для сторонництвъ нїмецкихъ.

Инсбрукъ 29 марта. Ходять слухи, що правительство хоче доповнити катедры зъ італійскимъ выкладомъ на выдїлї правничомъ тутешного университету, а опосля утворити зъ нихъ італійску академию правничу въ Терстї.

Вильна 29 марта. Вискупъ кс. Звіровичъ покликаний до Петербурга, щобы оправдатись, не поверне больше а буде переведеный за кару въ котрусь зъ повновічныхъ ґуберній.

Петербургъ 29 марта. Прибувъ сюда презесъ болгарского кабінету д-ръ Даневъ.

Бѣлградъ 29 марта. Начальный гетманъ армии Серковичъ, що обнявъ той урядъ по уступленю Миляна, уступивъ выслужившись 45 лїтъ. Его мїсце займе ґен. Марковичъ.

Римъ 29 марта. Дневникъ Tribuna одержавъ вісти зъ Венеции, що конференция Прінетого зъ Більовомъ выпала надзвычайно вдоволяючо.

Паримъ 29 марта. Палата послівъ не приняла поправокъ до буджету, ухваленыхъ сенатомъ, тожь буде мусївъ буджетъ вернути ще разъ до сенату.

Брукселя 29 марта. Говорять, що починъ до мирныхъ переговорівъ давъ самъ король Едвардъ, котрому дуже о те розходить ся, щобы войну покончено передъ его коронациею. Коли лордъ Вольслей выхавъ до Африки, дано Бурамъ познати, щобы подали також руку до згоды, бо не так скоро буде до того друга така нагода.

Лондонъ 29 марта. Анґликаньскій епископъ въ Решестеръ выдавъ листъ пастирскій зъ закликомъ о горячі молитвы въ справї заключеня мира.

Русины! Памятуйте на **аґітаційный фонд** **„Народнои Рады“** у Львовї!

они виглядали в дотеперішних виданях а як виглядають в новім виданю. В праскім виданю (II, 35) і у Огоновского (I, 247) стояло в поемі „Іван Гус“ II:

Конклав схаменув ся.
— — положили
Одностайне стати,
І всїх — —
— — скликати,
Та і стерегти як мога.

У Романчука (ст. 473) стоїть:

Конклав схаменув ся,
Зібрав раду. Положили:
Одностайне стати
Против Гуса, і в Констанцу
Всїх ворон скликати
Та і стерегти як мога.

В Псалмах Давидових XLIII. в праскім виданю (II, 266) і у Огоновского (II, 338) надруковано:

Поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги!
. . . . . .
. . . . . .
. . . Встань же, Боже!
Вскую будеш спати,
Од сліз наших одвертатись,
Скорбі забувати?
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

У Романчука (ст. 484):

Поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги!
Поборов Ти першу силу,
Побори і другу
Ще лютїйшу. Встань же Боже!
Вскую будеш спати,
Од сліз наших одвертатись,
Скорби забувати?
Смирила ся душа наша,
Жить тяжко в оковах!
Встань же, Боже! поможи нам,
Встань на ката знову!

Що до не-Шевченкових творів, які були в попередних виданях а в сім виданю усунені, то знаходимо таке. В першім львівскім виданю подибуємо пісню „Ще не вмерла Україна“. Праске видане не взяло сеї пісні, але за те поміщені в нїм поезиї „Гарно твоя кобза грає“, „Полуботок“ і „В альбом“. Огоновский усунув першу з тих поезий, але обі послїдні помістив яко автентичні. Крім того взяв з россійских видань поезийку „До сестри“, а з женевского видання поезий заборонених в Россиї (р. 1890) „Мій Боже милий“. В виданю Романчука „Полуботок“ і „В альбом“ помінені зовсім, так само як ті неавтентичні твори, що вже були пропущені в праскім виданю і у Огоновского; дві послїдні поезиї з видання Огоновского поміщені не в текстї, лише в Приписках. Так само поміщена в Приписках ще одна коротесенька поезийка „В ночи“, котра находила ся в першім виданю львівскім але ві всїх пізнїйших виданях була пропускана.

(*Конець буде.*)

Змѣна льокалю! **Юліянъ Домбровскій** Маґазинъ Ґалянтерійскій Юдейскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже въ Центральномъ Ґалицкомъ домѣ 4 Львовѣ.

НОВИНКИ.

— **При зміні місяця и кварталу.** Адміністрація наша просить Вп. передплатникôвъ о вчасне вôдновленє передплаты на цвѣтень взглядно на II. кварталъ зъ пригадкою, що на кредитъ часопись не высылає ся.

— **До відомости Товаришів богословів.** Пишуть нам з Відня: Пригадує ся Товаришам, котрі виїхали з Відня на ферії, що виписи на другий півріч тревають до 10. цьвітня і що формальности виписові має кождий сам залагодити. — Товариші, що побирають запомогу місячну, мають зголосити ся до комітету найдальше до 10. цьвітня і виказати ся всіми іспитами. Виплачувати ся буде точно 14. цьвітня і лиш тим, що особисто являть ся. Пізнійші зголошеня не будуть увзгляднені. — За комітет орґанізацийний молодіжи у Відни: *Осип Боцян, Олєксандер Павляк.*

— **Товариство „Українська Громада“ в Празі,** подає до відомости свою адресу: Praha — Vinohrady, Vavrova ul. č. 14. — На сю адресу належить звертати ся до товариства або до пражских академиків, котрих адреса була-б адресуючому незвісна.

— **Є. П. Митрополит Андрей** через час посту проповідує кождої неділї підчас вечірні в храмі св. Юрія.

— **Въ закладѣ карнôмъ для мужчинъ у Львовѣ** вôдбули ся великопôстнй реколєкциі въ часѣ вôдъ 22—26 с. м. пôдъ руководствомъ самого митрополита ґр. Шептицкого.

(+) **Читальня „Просьвіти“ в Долинї** запрошує на богослуженє за упокій душі голови читальні бл. п. о. Йосифа Лопатиньского, котре відбуде ся д. 3 цьвітня с. р. о 10 год. зрана в городскій церкві в Долинї.

— **З Коломиї** дістали ми таке письмо: Секретар послїдних загальних зборів філії „Просьвіти“ в Коломиї подав в 59 числї „Діла“ на мое превелике здивованє вістку, що на слїдуючих загальних зборах сеї філії маю виголосити реферат *„про годівлю худоби“ а сеж очивидна містификация*! На загальних зборах „Просьвіти“ я не був, такого реферату не зголошував, бож і ресорт моїх відомостий з аґрономії так далеко не сягає. Припускаю, що добродій справоздавець може чув, що я прирік поїхати з популярним викладом до одної з сусїдских читалень *„про приговок нашої політичної худоби“* себто про наших *перевертнїв, лизуновичів, карієровичів, Самовдів, Остиляків і Туґузів*, та на сїй підставі опер сю звістку. Впевняю однак високоповажаних читателїв „Діла“, що і до такого викладу я вже охоту стратив. У мене є богато поважнійших тем до прелекций, чим тратити час на роблене реклями галицкому сьмітю. — *В. І. Масляк*, проф. рускої ґімназиї в Коломиї.

— **Благословенє великого престола** въ церквѣ при „Народномъ Домѣ“, де вôдбудуть ся великопостнй місійний торжества черезъ кôльна днѣвъ, доконавъ 27 с. м. зъ препорученя митрополита о. крыл. Мартинъ Пакижъ. По місіяхъ церковь зновъ замкнуть на дальшихъ ще якихъ... 50 лѣтъ.

— **„Los von Rom“.** Передъ львôвскимъ трибуналомъ карнымъ вôдбула ся позавчера карна розправа противъ Леопольда Кінеря, начальника громады, и Ґустава Брубахера, учителя въ Розенберзѣ, що розповсюднювали въ протестантскихъ громадахъ заказанй австрійскою прокураторіею пруськй брошурки въ дусѣ голосноі: Los v n Rom. Трибуналъ увôльнивъ начальника, а засудивъ учителя на 300 К кары.

— **Признаки княжеской гостины.** Обчисленя статистичнй выказали, що въ Мільвоке, провінціи Вісконсінъ, въ дни побуту кн. Генриха пруского выпито пять разôвъ бôльше пива, нїжь звычайно того дня попереднихъ лѣтъ. Гостину князя найдовше затямлять реставраціи и пиварнѣ.

— **Сніги в Альпах.** Як доносять з Відня, Альпи покриті від кількох днїв великими снїгами. В многих місцях снїгові лявіни наробили великих спустошень. Рух на деяких гірских зелїзничих шляхах здержано. Сильнейска снїговица есть причиною обниженя температури в нашім краю. Вчера рано львівскі улиці покриті були грубим снїгом, що небавом стаяв.

— **Ріжниця віку причиною розводу.** Одна подружна пара у Відни внесла до суду подане о розвід задля значної ріжниці віку, бо коли муж мав 54 лїт, то жінка кінчила 29-ий рік житя. Оборонець подружа спротивив ся удїленю розводу, бо ріжниця віку не може бути достаточною причиною до розводу, і суд 1-ої інстанциї відкинув просьбу подругів. Однак на їх рекурс до другої інстанциї, висший суд дав призвіл на розвід, мотивуючи своє оречене тим, що неможлива річ, аби між подругами, котрі різнять ся так значно віком, могло бути щасливе пожите.

— **Новй поклады золота** вôдкрыто въ Сибѣри въ окрузѣ нерчиньскôмъ. Выдатность обчисляють на 10,000 пудôвъ рôчно, а експльоатацію на якихъ 50—60 лѣтъ. А що поклады тягнуть ся здовжь хіньскои границѣ, то мало бы акційне товариство, що завязало ся въ цѣли експльоатациі, вôдступати 10% выдобуваного золота хіньскому правительству.

— **Чиншѣ у Львовѣ.** Чиншѣ найму помешкань выносять у Львовѣ пôсля обчисленя адміністрациі податкôвъ въ сѣмъ роцѣ 15,401.145 К, передъ рокомъ выносили 14,820.322, тожь пôднеслись округло о 580.000 К. Тота загальна сума чиншôвъ служить пôставою до вымѣру податку домово-чиншового державного и громадского. Зъ повысшои сумы потручує ся на кошта адміністрациі и консервациі 15%, що выносить около 2,200.000, позôстає 13,200.000 К, а зъ тои сумы 26 1/2% т. є. звышь 1/4 часть йде на податокъ державно-чиншовый, котрый такимъ способомъ выносить округло 4,400.000 Коронъ.

— **Образок,** доданий до нинїшного числа, в новим катрайнерским виданєм, зарівно оригінальним в помислї, як і видані попередними роками і ще в загальній памяти живучі катрайнерскі образки. Численні збірки сих образків збогачують ся незвичайно завдяки сій оригінальній композициї молодого, многонадійного, віденьского артиста Адамса. Крінка дівчина-селянка, взірець веселого здоровля і вдоволеня у праци, вертає зі жнива до дому серед облитих сонцем і покритих богатим колосем збіж. Предмет, як і артистично красне его виконанє, є зарівно чудові і дають новий доказ, як дуже фірма Катрайнера дбає про се, аби погодити цїль своєї реклями з вимогами краси і доброго смаку. Коли такий, сам про себе вже знаменитий артикул, як Катрайнерова солодова кава Кнайпа, поручає ся публицї так вкусними і так симпатичними способами, то й не дивота, коли нагородою за ті старання є дуже гарні і постійні успіхи сеї фірми.

— **Дрібні вісти.** Новй 50 короновй банкноты вôйдуть въ курсъ въ маю с. р.— Краевый курсъ пожарництва вôдбуде ся у Львовѣ въ часѣ вôдъ 1 до 15 мая с. р. Зголошувати ся до 20 цьвітня. — Въ Станиславовѣ вôдбудуть ся поединокъ на палашѣ мѣжь Каз. Терликовскимъ и Ценьскимъ. Терликовскій тяжко раненый. Прокураторія зарядила слѣдство.

— Повѣдомляємо Вєч. Духовеньство якъ и Хвальнй Брацтва церковнй, що розіслали письмо вже нашь богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою кореспонденційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Св. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля зварядôвъ церковныхъ Львôвъ ул. Руска ч. 1. 2)

Ручні малюнки на склї і порцелянї. Руська тутешня фірма п. Казиміра Левицкого, заангажована ученика академії красних штук у Відни і в Мюнхенї. Гладевского, що виконує на замовленя малюнки на склянках, підносах, блюдочках і т. д. Особливо-же приймає фірма п. Левицкого замовленя на малюванє гербів, монограмів, народних типів, як і краєвидів в різних краєвих купелевих і клімятичних місць. Дуже одержала вже замовленя з Закопаного, Криниці і инших місць, що жадають малюванє краєвидів з відповіднями написями. Се нове, одиноке на край, підприємство об'єднає дише на мінімальний висок а має властиво за ціль вчинити вироби, спроваджувані доси з заграници особливо з Німеччини. Наша публика, головно-ж провінціональні купці і управителї купецевих заведень, повинні сю нову галузь промислу як найгорячійше підпирати, тим більше що матеріял сирій є наш а ціни суть дуже низкі. Звертаємо увагу, що то перша фірма, котра виконує предмети з руским гербом і рускими написями, предмети такі замовило вже руске сам бірске товариство.

Именованя, переменя, вôдзначеня и пр.

Президія ц. к. галицкои краєвои дирекциі скарбу именувала поборцями податковыми въ IX класѣ ранґи офіціяла податкового Волод. Макаревича и контрольорôвъ податковыхъ: Ем. Климкевича, Кар. Барта, Стан. Солецкого, Стан. Водзіньского, Кар. Красіньского, Мар. Пôдгалича, Кар. Кренжлевича, Стеф. Ґротовского и Я. Тулецкого. — Контрольорами податковыми въ X класѣ ранґи именованй офіціяли податковй: Мих. Тарса, Ґвг. Нижанковскій, Стеф. Черниковскій, Юл. Пасѣчницкій, Я. Михаликъ, Волод. Ехъ, Волод. Ілєсевичъ, Іос. Литвиньскій, Я. Сарама, Іос. Пôдлициньскій, Вінк. Крупиньскій, Мар. Черникъ, Ґвг. Лібгартъ, Стеф. Василькевичъ, Кал. Лоницкій, Андр. Масковичъ, Влад. Мажевскій и Теоф. Витошиньскій. — Офіціялами податковими въ X класѣ ранґи именованй: Каз. Луковскій, Альфр. Пѣховичъ, Тад. Дашиньскій, Волод. Нижанковскій, Мар. Марковскій, Меч. Новакъ, К. Валента, Ігн. Ропчиньскій, Влад. Дорачъ, Генр. Ивашицкій, В. Рудерманъ, Влад. Охендушко, Стан. Ґôрнякъ, Из. Писецкій, Альб. Щенсный, Фр. Гавранъ, Теоф. Гавриньскій, Влад. Вцісловскій, Теоф. Коникъ, Альфр. Орштайнъ, П. Ґатьскій, Я. Венгриновичъ, Т. Лапуцкій, Я. Рожаловскій и Т. Бѣлашъ. — Адъюнктами податковыми въ XI класѣ ранґи именованй пôдофіциры: Дмитро Огаръ, Янъ Скура, Влад. Чернай, Ґвг. Михаловскій, Я. Климко Теоф. Макухъ, Стеф. Гречекъ, А. Д. Фішманъ и практиканты податковй: Стан. Смолюховскій, П. Стичень, М. Слышь, Волод. Кекишь, Мих. Дембецъ, Ед. Хандлеръ, Ник. Ясиньскій, Ад. Вінявскій, Ігн. Янишевскій, Влад. Рыбацкій, Ігн. Лагодичъ, Іос. Кольни, Іос. Довбецкій, Ром. Рудницкій, Іос. Местль, Стеф. Чопоновскій и Ем. Альтгаймъ, вôдки дістарій краєвои дирекциі скарбу Фр. Васькôвъ.

На фонд руских академиків

призначений **весь** дохід з розпродажи брошури:

О, щаслива Руси!

Дістати її можна в редакциї „Діла“ і в обох руских книгарнях у Львові. **Ціна 50 сот.**, з пересилкою **55 сот.**

Надболѣне.

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедиі и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординує вôдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 7—30

Доцент університету

Д-р Роман Ренцкий

б. асистент лік. клініки Ягайд. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.

88 7—12

МАТТОНЬОГО

ҐІСҐІБЛЄР

природна алькалічна щава. 4—28

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякй паперы цѣнній и монеты

по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не числячи нѣякои провізіи. 374 4)

ЛИПЕЦЬ

въ ресторациі **НАФТУЛЫ ТЕНФЕРА**, улица Трабу ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печена вепрова зъ капустою	15 кр.
Смажай легка	12 „
Фляки	12 „
Нôжка телача зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаса зъ хрѣномъ	8 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи ресторациі, даю вôдбиральчимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вôдъ 40 кр. нітра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ страва и напитковъ взоровстрена кухня.

79 850—?

Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкои



поручає въ великôмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, біноклї далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничй шпоны, лібелї, манометры и. т. п.

Уряджене дзвинкôвъ електричныхъ.

Всякй направки подагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

! ПОЗІР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всіх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 11—20

Овочеві деревця

яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки

в найлїпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.

Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.

Рожі пневі і корчеві.

Прошу зажадати цінника.

Огород торговельний в Любичи королївскій.

Желїзниця шлях Львів-Белзець.

301 3—10

Робітня різьбарска і церковних прикрас

вівтарі, іконостаси, статуї, царскі врата.

Листовні замовленя сейчас виповняє ся.

Т. Чарнецкий

Домініканьска площа ч. 1, Львів. 3—3

Дивна новость!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарный годинникъ въ хорошимъ ланцушкомъ йде точно зъ рôчн. порукою, велична Laterna Magica зъ 15 гарными образками, 1 дуже гарна шпилька до краватки зъ камеѳ. бриллянтомъ, 1 п. сгарна кодія зъ орієнт. перлъ, модна женьска окраса зъ пат. замкомъ, 1 хорошій сребряный кулярес, 1 елект. цитарнічка зъ бурштиномъ, 1 гарнітуръ спинокъ до сорочки и манжетôвъ, 1 сциторякъ, 1 преп. окулярове зеркальце въ белѣ скрин. зъ етуі, 100 предметôвъ до ужитку при переписцѣ, и 200 штукъ рôзныхъ дома потрѣбныхъ предметôвъ. Тай решшый 325 шт. зъ годинникомъ, що самъ тй грошѣ варт., можна держати за надбраньемъ готôвки або почтовымъ побранемъ 1 зр 95 кр. въ магазинѣ.

С. КОГАНЕ, Краковъ, Pf872.

Зъ недогôдне грошѣ звертають ся. 116 2—2

Парохія **СУХОСТАВ** потребує від провід дяка в середнім віцї, з добрим голосом, умієчого учити і провадити хоральний сьпів. Пожадана є гра на фісгармонії — О. Ілярий Сїменович, почта Сухостав.

363 2—3

Свій до Свого!

Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичині



Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.

поручає

ІВАН ЛЯВРУК

Ножівник

ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 108

! Вовни!

! Батисти!

! Кретони!

Найдешевше вприпоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 28—?

Свôй до свого!

Перший рускій складъ машинъ до шитя!



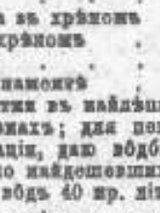
Незрôвнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Нôжный вôдъ 27 до 65 зр.
Ручный „ 25 до 48 зр.
Обручковй ч. 41 по 77 зр.
Обручковй ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вєч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 103 1?—?

Услôвя сплаты приступній. Готôвкою о 10% дешевше. Наука шитя є даромъ безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механік*
Львôвъ, Галиция 6.



Для канарків

гарденьских, ріпак літний, канар, овес лущений, кілт. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 14. 42 13—52

Мужчина Русин на добрій сталій посаді з річним доходом 2000 К, в посіданю власного дому, пошукує ґосподині до веденя малого ґосподарства, вихованя 12-літної донечки та провадженя філіяльної почти. Такою ґосподинею може стати здорова честно образована старша панна, або бездітна вдова, а що тут такій особі будучність заневнює ся, то жадає ся від неї відповідного запасу готівки. Адресувати належить так: K. k. Postablage Kiczera через Глібоку на Буковині. 251 3—3



ПАСАЖЪ ГАВСМАНА

І. ЛЬВÔВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разôвъ преміёване.)

Вôдъ 10/3 до 7/4 до побаченя:

Цѣкавй рѣчи!

„Новый Йоркъ“

(найновѣйшій знятя).

Вступъ 10 кр. 15



Фабрика капетюхів

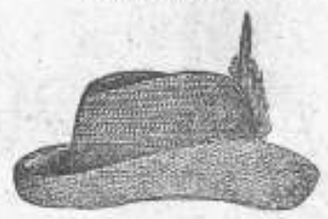
під фірмою

Антін Кафка

(давнійше А. Кожелюжек)

у Львові улиця Галицка число 4

(побіч катедри)



поручає **на теперішний сезон** капелюхи і цилїнд **и** власного виробу в найможливших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилїндри P. C. Габіта, цілком легкі цилїндри по 9 зр. капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоденові з фабрики А. Піхлера в Граду і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цінники на жадане даром і оплачено. 272 3—8

Д-ра СТАНИСЛАВА ОЛЬШЕВСКОГО

Бюро технічне нафтове у Львові, ул. 3-ого Мая ч. 10

поручає:

Пальники нафтові жарові з Аверіянским сьвітлом — дає ся примінити до кождої лямпи — конїт на ині виключений.

Печи нафтові ґіґієнічні о ґазовій подомені — перевищають всї дотеперішні печи нафтові. — Ціна 22—30 корон.

Нафту Цїсарску Жарову — власна марка — що-до незапальности і сили сьвітла як нафта американська. En gros и en detail. 6.9 14—7

КРЕДИТУ при закупнї всякого рода одягів мужеских і мундурків студентских, виконаних до міри — уділяє

Г. РЕИС (REISS)

159 **у Львові, ул. Ґродзіцких ч. 6.**

На Свята Воскресеня Христового

ТОРГОВЛЯ

Мих. Дымета и Констант. Урбана

у Львовѣ, Рынокъ 20

поручае Евангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 85 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковой матерія вѣдъ 45 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 16 зр. до 85 зр. — Фелоны. Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Науки, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнѣ рѣчи и примѣчае що всѣ тіи товары суть лѣпшои якости и дешевшѣ, якъ у всякой конкуренціи

Упрашаемо умильно о вчасніи замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сѣчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотільні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручае найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 234 5—24

На свята Великодні.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

пѣдъ Фірмою

Свг. Спожарского и В. Устеньского

Львовъ, ул. Руска ч. 3

поручае

Вел. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свѣй богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ

и утвари церковнои

по найдешевшихъ цѣнахъ.



Дбалй о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуемо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 6—15

Ошаковане не числить ся.

На сплату приймае ся.

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Въ Тернополи ул. Руска ч. 103

ПЕРША

КАТОЛИЦКА РУКОДѢЛЬНЯ

снарядовъ церковныхъ

Феликса

ГЕТЛІХЕРА



поручае свои выробы:

чашѣ, кресты, монстранціи, цимборіи, лѣхтарѣ, павуки, кадильницѣ, олтарики до пошеня, кулѣ на банѣ и т. д.

Позолочуе и посрѣбляе

всякій старій предметы.

На жадане посылае начеркъ поодинокихъ знарядовъ.

228 2—?

ДО КАНАДИ



як також до инших заморских країв перевозить

найдешевше

загально звістна фірма

B. KARLSBERG

Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Заки хто купить корабельну карту, най порівнае моі ціни з цінами аґентів корабельних. 658 10—10

Перфуми з білих фіялків

знамениті — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Синстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 2:2 IV.

Охоронна марка: КОТВИЦЯ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з РІХТЕРА антики в Празї,

узнано загальноізнакомитымъ и боль гоючимъ натиранемъ, по цѣнѣ 80 с., К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣхъ антикахъ.

При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати только оригинальныхъ фляшочокъ въ пудełочкахъ зъ нашою охоронною маркою **„Котвица"** въ Ріхтера антики щобы дѣйстно одержати оригинальный продуктъ.

Ріхтера антика „пѣдъ Золотымъ Львомъ"

Прага, I. ул. Єлисаветы 5. 6:5 5—5

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ШИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

H^CH SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III/3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлѣпшіі роверы



H^CH Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 1—10

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Німеччинѣ, Франціи, Россіи, на півостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнѣ, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

въ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гігієнічного средства до усуненя порлівъ, до чищеня и дезинфекціи шкѣры есть рѣвножь загально признане. Бергера мыло смоляне мае 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охорены передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ ужива ся замѣсть мыла смоляного усунѣно

Бергера лѣчничого мыла смолянo-сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкѣры

на выкиды шкѣрнѣ и на головѣ у дѣтей, также яко незрѣване мыло до мытя и купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обіймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкѣры; мыло бораксове противъ прищѣвъ; мыло карболене до выгладженя шкѣры и знаковъ по вѣспѣ и яко мыло дезинфекціине; Бергера мыло до купелей зъ смерековыхъ шишкѣвъ и таке-жь мыло толетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Бергера мыло петросульфольне

противъ вишневого лиця, вишневого носа, высыпокъ и свербѣнкѣвъ на шкѣрѣ; мыло на весненя дуже успѣшне; мыло сѣрчане молочне на нечисте лице; мыло таніновe на почене и выпадъ волося.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальнѣ зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вѣдсылаемо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ антикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Кароля Діда, Петра Миколаша, Як. Пінеса-Поратинського, З. Рукера, К. Склепінського, д-ра Зарицкого К. Пілевского, Едв. Брікнера. І. Шнелеса. Въ дрогеріяхъ: Петра Миколаша і Сп., Г. Гришпана, С. Трамфельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ антикахъ въ Галичинѣ. 229 2—24

Ц. к. Намістництвом концесіоноване

ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ

К. Росоловскій і Ска

Львів, ул. Кохановского 2

уладжують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізациї

як також Варетат Арт. Слюсарскій і будівельний

По можливо умірковапих цінах. 55 16—24

Отверта цілий рік

САНАТОРИЯ д-ра Євг. ВАЙҐЛЯ

Львів ул. Гавзнера ч. 11.

під адмініст. управою

Казимїра Солецкого

ново уладжена і перебудована.

Принимае хорих на постійний побут для лїченя всїляких недуг з виїмком заразливих і недуг ума.

Проспекти висилае на жадане

2.6 1— **УПРАВА.**

Отверта цілий рік.

Отверта цілий рік.

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

Поручаютъ по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свѣй въ богатый добрѣ заосмотреный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 554 38—52

Зимовій буркусы, плащѣ, накидки, комплѣтна гардероба для Всеч. духовеньства, уніформы для пп. студентовъ, убраньства и плащики для дѣтей. Великій выборъ футеръ до ходу и до подорожи.

Доброволый выборъ краевецкихъ матерій на метры.

НЕЧУВАНО

ДЕШЕВА ЦІНА.



ідѣй порцелановий сервіс на 6 осіб (6 штук)

лиш 10 К 40 сот.

на 12 осіб (38 штук) лиш

20 К, 60 сот.



Сервіс в декорацею в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К,** на 12 осіб **35 К.** Бідки плиткій таріль **24 сот.,** глубокій **28 сот.,** десертовик **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К,** Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.,** з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянкій сервіс на 12 осіб (63 штук) лиш **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

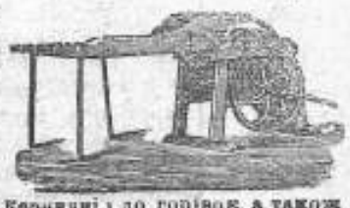
Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цінники висилаю gratis і franco.

248 1—10

М. КОРКЕС

Львів, ул. Городецка ч. 10



поручае свій **склад рільничих машин** Б. Браєса з Праги, Бубна, **Трієри** оригінальні Гейда. **Сепаратори** ц. к. управи. фабрики Р. А. Смекала найновійшої конструкциї, всякі приклади огневі, вужі ґумові спіральні, портяні і портяно-ґумові, плящі і плахти непромакаючі, паси шкіряні, ґурти, помпи керничні і до горівок, а також ваги до сіріпусу. **Огнетревалі каси** Вертгаймера, **Ровери** Шлядіца, школа їзди і варстат репарацийний.

Ціни знижені, условія приступні 48 4—5

Съвідоцтво. Вѣлов. Пане Коркес! Отецъ маемо честь подякувати Вам за взяту сикавку „Смекала", бо показала ся дуже доброю і гідною припорученя инши ПП. — Остаемо з поважанем. Зверхність громади Звенигород дня 28/3 1898.

Стефан Лесів начальник громади, Николай Мах секретар.

ГАЛИЦКА

КАСА ОЩАДНОСТИ

У ЛЬВОВѢ

знижае опроцентоване вкладок понад 10,000 К., ульокованих на одній книжочці, починаючи вїд

1-ого липня 1902

з 4% на 3·6% від ста, а всї нові вкладки опроцентовує по 3·6% від ста.

Опроцентоване давних вкладок, внесених перед 1 марта 1902, а що найвисше 10.000 К, на одній книжочці виносячих, остае **без зміни** і виносить надальше

4% від ста.

Львів, дня 19 марта 1902. 197 2—3

Галицка Каса Ощадности у Львові.

Ірн закупнѣ товарѣвъ просимо поцѣнкупатись на нашу часопись

Видавець и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей. Накладомъ въ друк. Черлянькомъ. За друкарнѣ Ставропигійского вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 63. Львовъ, Понедѣлокъ 18 (31) Марта 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вторникъ и въ вторникъ и пятницю на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Калиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гаусмана ч. 9; К. Бухгалтеръ ул. Кароля Людвика ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и инсераты на инозем. языкѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пів рóку	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вільній від порта.

Пояединоке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимають ся по 30 с. від одного серпчика петитовою або єго місце в отд. рубрицѣ „Надѣсланє“ по 50 с.

Поодинокє число старшої дати коштує по 30 с. від сотнѣ.

Бережім ся!

(*Конець.*)

От женить ся прим. Бартек з села *A* з Тацькою в селї *B* і бере ї до себе, де має костел і лат. пароха. Рускій парох в *A* не знає о тім, особливо коли парохія велика, як бувае на Поділю або в місточках. Бартек веде Тацьку до костела. Вона спершу грїхує ся, що не ходить до церкви; але коли їй цїкаві людцї стануть толкувати, що то „wszystko jedno, jeden Pan Bóg“, а до того ще й підлестять, що „takaś ładna, a tak się brzydko zwiesz, — jak będziesz Polka, to się będziesz zwać Tekla, — kościół lepszy“ і т. д., тогдї вже й сама радо тягне до костела (тим радше, коли ще мов би на доказ, що *kościół* lepszy, не бачить в церкви, як то на превеликий жаль дуже часто бувае, нїкого з рускої інтеліґенції, а в костелї все повно „паньства“). А через що так стало ся? Через дрібничку на позір. Рускій парох з *B* пожалував чвертки паперу і хвилинки часу, щоби руского пароха з *A* повідомити, що така а така Тацька, тогдї а тогдї роджена, тогдї з таким а таким вінчана, перебрала ся з чоловіком латинником до села *A*. Коли би парох з *A* довідав ся о тім в часї, по можности як найскорше, то мав би око на Тацьку, чи була вона в церкви, розпитав би за нею своїх людий, закликав би ї під яким позором до себе або й зайшов би до неї (прим. з йорданьскою водою), заохотив би ладно до церкви, і вона не пропала би; їй підлещувало би, що за нею знають мов про яку значну особу, допатують, цїкавлять ся. Те саме розуміе ся і о Федьку, котрий за своєю Малґожатою перебере ся куди; те саме розуміе ся і о інтеліґентних парохіянах. Евангельский господин „зва многихъ самъ“; ми слуги того господина, робім же так само, йдім, зовім чи то просїм.

Так поступають лат. сьвященники. Мій парохіянин женив ся з латинкою на чужім селї, а мій сусїд, лат. парох, ще поки оповіди йшли, вже знав, що прийде до моєї парохії така а така, котра належати мав до него. Лат. сьвященники поступають в таких разах солїдарно, — консеквентно і мудро. Вони зараз допитують, чому того чи сего не було тогдї а тогдї в костелї. „A ksiądz dobrodziej to zauważył?“ з радїючим лицем відповідае запитаний. „Ja wszystko widzę, a Pani (чи Pana) nieobecność zauważyć musiałem!“ Бач, що за важна особа, коли на ню так звертають увагу! Лат. сьвященник навіть в притомности рускої пароха не завагав ся зачїпити інтеліґентного Русина, женатого з Полькою: „Stęskniłem się za Panem! Wierzaj Pan; jakem Pana na zwyczajnym (!) miej-cu w kościele nie zobaczył, to mi poprostu czegoś brakło!“ А Рутенець росте в гору! Се-ж кс. пробощ, не рускій пів, так тужить за ним, а тамтой і не згадае за него.

Инша причина, длячого богато Русинів пропадае для церкви і народности рускої, є видаване метрик хрещеня до вінчань без потрібної остережности.

Ось приклад: Моя парохіянка Євдокія Б., молода, гарна, лише полотюща, не жила з чоловіком та повізлась з Поділя аж під Санч. В рік умирае чоловік, а ї родина доносить їй о тім. Незадовго дістаю переказ з просьбою о метрику для Ядвіґи Б., — „ale w metrykach będzie zapisana Jewdocha“. Шлю метрику, але відсилаю ї до перемиской консисторії (бо шематизми маємо лише з своїх дієцезий) з просьбою, щоби ї переслано рускому парохови, до котрого моя пані Явдоха, чи то вже Ядзіґа, тепер належить. За кілька днїв дістаю від „Ядвіґи“ письмо: „koniecznie proszę przysłać metrykę, bo wkrótce dajemy na zapowiedzi i będzie ślub w tutejszym kościele“. Дістала відповідь, щоби зголосила ся по метрику до свого руского пароха; і очивидно мусїла так зробити та взяла вінчанє в церкви. Инакше була би пропала для церкви.

Другий приклад: Приходять до мене якісь елеґантскі паньство молоді. „Całuje rączki — uszanowanie“ і просять о метрику. Панна „Франя“ (Февронія!) тутки роджена і має тут родину; тепер вона вже „панна покойова“. Він лакерник. Вона осьмілила ся троха і ладно говорить по рускы; він оправдуе ї, що вона ще „zacina się po rusku“. Пишу метрику, вкладаю в куверту, кличу слугу і шлю на почту. „Na co, księże proboszcu? Ja sam wezmę. Na co kosztów? My się i tak zgodzili na ślub w kościele; przecież Pan Bóg jeden! — „Правда — кажу, — що Бог оден, і длятого будете вінчати ся в церкви, бо так велить право Боже і цїсарске“. — „A widzisz, że nie można; ja ci to mówiłam!“ І сама дївчина урадувалась, найшовши підпору у свого сьвященника. Звінчались в катедральній церкві в Станїславові.

Чуємо чим-раз частїйше оклик „ratujmy milion Polaków na Rusi!“ і знаємо, як его належить розуміти; значить він по нашому; „латинїзуймо і польонїзуймо що сила, поки час, поки sprzyjają okoliczności!“ Тож і ми з нашої сторони бережім ся що сил, бережім своєї отари всїми сполученими силами перед роз'юшеним голодним вовком! А отсе указую моїй собратиї бодай сї ради, яких научив мене мій досьвід: Утримуймо як найдокладнїйшу евіденцию своїх парохіян, не спускаймо з ока ні одного з них ані на хвилю, о кождім переселеню котрогонебудь з них повідомляймо зараз парохіяльний уряд нового осїдку нашого парохіянина, заховуймо всяку остережність при видаваню метрик до вінчань!

Хто має ще яку раду, нехай скаже! Станьмо всї одностайно, кождий в своїм кругї, за церков і за народ!

Іван Борейко.

Краєвий банк.

Вілянс краєвого банку за рік 1901 виказуе 277.555·38 К чистого зиску, т. є. о 139.685·23 К більше як в попереднім роцї. Цїлий оборот з всїх операций банку у Львовї, Краковї і в агенциях дїйшов до суми 1,134.328.085·14 Корон а касовий оборот до 315,672.242·79 К. Фінансові сили банку скрїпили ся через цїлковиту майже випродаж банкових емисий. Спродано засїб з 1900 року на квоту 14,070.900 К, а з 1901 2,190.200 К, так що на 1902 рік лишило ся 3,349.300 К, але і ті вже випродано. З днем 31 грудня 1901 було в курсї листів заставних банку кр. на загальну суму 89,981.100 К. Не сплачених позичок було з кінцем року на квоту 90,017.526·25 К.

Позичок в 1901 р. виплатив банк 690 в квотї 3,983.300 К, іменно: 98 позичок на великі добра і міскі реальности 2,868.600 К і 592 позичок на дрібні посїлости в квотї 1,114.700 К. В першій категорії на одну позичку пішло переciчно звиш 29000 К а в другій 1.850 К. На дрібні посїлости пішло 28% з загальної квоти виплачених позичок.

В справозданю банку зазначено, що заснований в 1890 роцї з ініціятиви краєвого банку парцеляцийний банк перевів минувшого року в значній части в комісовій дорозї 16 парцеляций. Згідно з пропозицию гадкою заснованя парцеляцийного банку обмежав він свою дїяльність на тім часї, „де парцеляция є пожадана так для властителя як і для селян“, даючи їм при помочи краєвого банку дешевий гіпотечний кредит на купно землї. — Се значить, що парцеляцийний банк парцелює лиш в границях інтересів властителя парцельованої великої посїлости.

Що до мелїорацийних позичок, то в минувшім роцї банк дав комунальну позичку водний спілцї для обваловання берегів Вісли. В тім роцї банк не приступив до нїякого промислового підприемства, наш передовсїм старав ся скрїпити істнуючі підприемства. Доборе на сих підприемствах банк не вийшов. Акцийне тов. будови машин і ваґонів в Санокї не виплатило нїякої дивіденди. В наслїдок упадку акцийної тварини в Рашевї і замїни дорогою тихої ліквідациї Товариства союза кулок рільничих у Львовї на філію краківского Союза, банк відписав від своїх уділів в промислових підприемствах разом 41.800 К.

На векслї дав банк 54,550.386 К і то за 50.866 векслїв.

Справу закупки гіпотечного кредиту з обезпеченем на жите, котру порушено соймовою ухвалою з 1897 року, ще не полагоджено. Дирекция банку переговорюе в тій справі з тов. обезпечень в Краковї.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Бережан. [*Домагаємо ся заснованя рускої ґімназиї в Бережанах.*]

Вже перед двома роками по раз перший зачали бережанські Русини звертати увагу на число учеників Русинів в тутешній ґімназиї і порішили домагати ся заложеня рускої ґімназиї в Бережанах. „Селянска

Нове повне видане поезий Шевченка.

II.

Може найбільша ріжниця межи сим новим виданем а давнїйшими виданями є в текстї. На текст Шевченкових поезий видавці якось небогато звертали уваги, і длятого подибуємо богато разячих помилок або слабших місць особливо в повних виданях, але також і в российских. Наведемо кілька місць після давнїйших видань і після нового, які більше впадають в око.

В поезиї „Н. І. Костомарову“ читаємо в праскім виданю (II, 104) і у Огоновского (II, 81):

Веселе сонечко ховалось
В веселих хмарах весняних;
Гостей закованих [?] своїх
Сердешним [!] часом нанували.

А у Романчука (18) стоїть:

Веселе сонечко ховалось
В *широких* хмарах весняних;
Гостей *зачинених* своїх
Холодним часом нанували.

В тій самій короткій поезиї, маючій всего 27 вершів, є ще в трйох инших місцях текст зміненний.

В поезиї „Молитви“ III. надруковано в праскім виданю (II, 239):

Злоначинаючих мини,
У пута кутиї не куй.

У Огоновского (II, 225):

Злоначинающих мені
У пута кутиї не куй.

А у Романчука (72):

Злоначинающих *сини*,
У пута кутиї не куй.

В поезиї „Колись-то ще, во время оно“ знаходимо в праскім виданю (I, 267) і у Огоновского (II, 238) таке:

Коли погляне —
У холодочку під платочком
Дївча заквітчанее спить.

А у Романчука (126):

Коли погляне —
У холодочку під *платаном*
Дївча заквітчанее спить.

В поезиї „Між скалами, неначе злодій“ в праскім виданю (I, 278) і у Огоновского (II, 135):

Та і розділ ся на калині

У Романчука (189)

Та у роздяг ся на *камені*.

В поезиї „Чигирин“ в праскім виданю (II, 10) і у Огоновского (I, 196):

Поки тиї недолюдки
Поростуть гетьмани.

У Романчука (227):

Поки тиї *недолітки*
Поростуть гетьмани.

І т. д. і т. д.

Більше змін есть особливо в поезиях „Світе ясний“ — 7, „Кавказ“—14, „Великий Льох“ — над 30, „Неофіти“ — зверх 50 самих важнїйших. У всїх тих змінах в текстї розходить ся о змисл; але розуміе ся, що субектівні погляди можуть бути нераз розличні, і не кождий може згодить ся на кожду з тих змін, які введені в новім виданю.

В инших, звичайно дрібнїйших, змінах в текстї розходило ся очевидячки о форму, о ритм або о рим. Подано знов для приклада деякі зміни задля ритму:

В поезиї „По-над полем іде“ стоїть в праскім виданю (I, 216) і у Огоновского) (II, 6):

За решоткою задавить.
І хреста нїхто не поставить.

У Романчука (19) есть:

За решоткою задавить
И хреста нїхто не поставить.

В думцї „Чи не покинуть нам, „небого“ надруковано в праскім виданю (I, 371) і у Огоновского (II, 243):

Дніпр, Украйну згадаєм,
І веселенько заспіваєм.

У Романчука стоїть:

Днїпро, Украйну згадаєм,
І веселенько заспіваєм.

Зміни задля риму:

В баладї „Причинна“ подибуємо в праскім виданю (I, 22) і у Огоновского (I, 24 і 25) таки рими:

У гору летючи.
На дубу сидячи.

У Романчука стоїть (140):

У гору летючи,
На дубу *сидючи*.

В поемі „Відьма“ находять ся отеї рими в праскім виданю (II, 190) і у Огоновского (II, 276):

Як була я молодйца,
Цїлували мене в лице.

У Романчука (506) поправлено на:

Як була я молодйца,
Цїлували мене в *зйця*.

І т. д. і т. д.

Ще о одній важнїйшій ріжници в текстї треба згадати. Деякі верші, котрі знаходять ся у Огоновского або також і в праскім виданю, викинені у Романчука зовсїм або перенесені до Приписок. Більші уступи, находячі ся лише в виданю Огоновского, суть: в „Тарасовій ночі“ 36 і 8 вершів, в „Відьмі“ 16 вершів (на самім кінци) є находять ся і у Огоновского і в праскім виданю: в „Черци“ 36 вершів (на кінци), в „Княжній“ 4 і 2 верші, в „Відьмі“ 8 і 2 верші, в „Петрусю“ 3 верші. Одинаков всї ті уступи, хотя они, на основі инших рукописей і видань, усунені з тексту, находить ся в „Приписках“.

Що до правописи, то ее есть перше видане де ужита правопись загально тепер принята, хотя й знаходять деякі дрібнїйші зміни. Н. пр. завсїгди стоїть: найдеть-ся, сьміеть-ся, а не найдеть ся, сьміють ся; дальше: співаю замість сьпіваю, весїльде зам. весілле, і т. п. Важнїйше від сего есть уодностайненє в формах. Н. пр. инші видани мають і *сей, ся, се*, і *цей, ця, це*, тілько і тільки, тогдї і тодї, витає і привітає і т. п. У Романчука есть все лише: сей, ся, се, тілько, тодї, привитає і т. д. (Форма *ця* при дїєсловах [дивитця] находить ся майже лише у Огоновского; праске видане і российскі видани, зладжені Українцями, мають звичайно ся [дивиться або дивить ся]!

Згадаємо також о інтерпункциї. У всїх виданях Шевченка впадае в очи надзвичайне велике число кропок і пазв. У Романчука те число зредуковано значно, але все таки оно ще лишило ся більшим, ніж у якого небудь иншого писателя.



ЯКІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТО цигаретових

поручае по низькій цїні з найлїпших бібулок єгипетских і французских [не шкідні для здоровя.]

Львів, улиця Городецка число 10. 150 10—16



Рада“ носила ся з тою гадкою вже від довшого часу і думала навіть тамтого року жадати утворення рускої паралельки бодай при 1. класї. Однак ся справа розбила ся, бо за пізно її порушено. Аж тепер знов скликала „Селянська Рада“ на день 25 с. м. віче, що мало на ціли спопулярнизувати гадку заложення руської середної школи в Бережанах. Видно, ще справа потрафила зацїкавити суспільність нашого повіта, бо явило ся около 400 селян, міщан і інтелїґенції. Віче отворив горячою промовою о. Кончевич, почім виголосив др. Чайківський вичерпуючий реферат про потребу рускої ґімназиї в Бережанах.

Маємо повне право домагати ся того. Бережанська ґімназия лежить досить далеко від иших ґімназій; околичні повіти, як пр. Рогатин, належать до найчистїйших (а заразом найсьвідомійших) руських повітів; сам бережанський повіт числить правдї около 30% латинників, але вони причисляють ся з виїмкою інтелїґенциї до руської народности. Місто Бережани числить звиш 3.000 греко-католиків на 11 тисяч жителїв, но більшій части жидівських. Помимо усїх заострень при вступнім іспитї і в ґімназиї число учеників руської народности зростає з року на рік і дорівнує майже числу учеників латинського обряду. Коли в 1892 р. було 112 гр. к. на 167 латинників-Поляків, то вже 1895 зросло число учеників Русинів до 128. З того часу прибуває Русинів щораз більше. В 1898 р. 138 гр. кат. (132 Русинів), а 175 рим. кат.; 1899 р. 155 гр. кат. (150 Рус.) на 183 рим. кат.; 1900 р. 165 гр. кат. (161 Рус. на 204 р. кат.) В році 1901 побільшило ся число гр. католиків на 170 (163 Русинів), а число римо-кат. спало на 192. Сього року ходить до береж. ґімназиї 204 Русинів. Чотири перші класи мають вже достаточне число Русинів до утворення руських паралельок. І так: в І класї є 36, в ІІ. кл. 38, в ІІІ кл. 33, а в IV кл. 36 Русинів. Навіть пята класа числить 23 учеників Русинів. Як видно з дат статистичних, ми маємо ще більше право домагати ся ґімназиї, чим Станиславівці або Самбірці. Додам ще, що і число селянських дїтий зростає надзвичайно скоро. В р. 1893 було 23 учеників з поміж селян. В 1898 р. вже 41, в 1899 р. 53, в 1900 р. 61, а 1901 р. 65. Се сьвідчить, що селяни нашого повіта і дооколичних мають охоту до посилання дїтий до школи, і певно, що зросте ся охота, коли буде ґімназия з рускою мовою викладовою.

Тому домагаємо ся руської ґімназиї в Бережанах, а поки що утворення потрібних паралелок.

Референт поставив слїдуюче внесене; котре по обширній дискусиї одноголосно ухвалено:

Зваживши, що число учеників руської народности в бережанскій ґімназиї постійно зростає, зваживши, що наука в польский мові робить великі трудности руським ученикам, а специяльно селянським, котрих число з кождим роком зростає, — домагають ся зібрані на вічу дня 25 марта 1902 р. Русини бережанського повіта від сойму і правительства заложення самостійних паралельок в низшій ґімназиї в Бережанах, і то так, щоби кождого року прибула одна класа.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нѣмцѣ не можуть переболѣти, що ихъ переголосовано въ справѣ цилийскій и грозять правительству опозицією. Найбѣльше ихъ розгнѣвало те, що д-ръ Пентакъ, мовлявъ членъ кабінету, голосувавъ зѣ славянською бѣльшостію, и тому жадають для себе сатисфакциї, домагають ся експіяциї, а жертвою має бути д-ръ Пентакъ, котрого становиско вельми захитане.

Атаки нѣмецкои прасы були д-рови Керберови дуже не на руку, бо ему на ихъ довѣрю богато залежить. Вѣнъ же й старає ся себе оправдати и лѣвицю, котра его до теперь будь що будь пѣддержувала, зновъ для себе позискати.

Въ дневнику Linzer Tagespost умѣщена статя, въ котрѣй пояснює ся, що презесъ міністрѣвъ не сидѣвъ зъ заложеными руками, а противно ревно заходивъ ся, щобы резолюциї гр. Штірґа, се-бъ то лѣвици, запевнити побѣду. Редакція названого дневника додає вѣдъ себе, що тое пояснене походить зъ кругѣвъ самого міністра-президента, а тымъ и пояснює ся, що д-ръ Керберъ вплывавъ и на членѣвъ польского Кола, щобы усунули ся вѣдъ голосованя надъ резолюцією и тымъ способомъ допомогли ей ухвалити. Поляки готовѣ були пѣти за тою радою, та дуже ихъ розлютивъ д-ръ Демель, котрый безпосередно передъ тымъ выступивъ зъ пристрастною промовою противъ польскои ґімназиї въ Тѣшинѣ. Сеся обставина помѣшала цѣлѣй акциї и склонила Поляковъ голосувати солідарно зъ другими Славянами. Що-до самого д-ра Пентака, то д-ръ Керберъ не знавъ, що вѣнъ буде голосувати и такій ужитокъ зъ права голосованя зробить.

Зъ того всего заключають, що тѣ замѣты вымѣрені прямо противъ д-ра Пентака та що наслѣдкомъ того буде неминуча змѣна въ кабінетѣ. Конфлікть такій мѣжь міністерствомъ а нѣмецкою партією приведе до конфлікту въ самѣмъ кабінетѣ, бо, якъ говорять, д-ръ Пентакъ зъ огляду на повышшій замѣтъ має зажадати вѣдъ д-ра Кербера заявы, чи статя въ Linzer Tagespost'ѣ дѣйстно нимъ инспірована тай чи вѣнъ зъ нею годить ся. Коли бы такъ було, д-ръ Пентакъ готовъ сейчасъ попросити о дымісію.

Зъ польскои стороны припускають и страшать зновъ д-ра Кербера, що уступленє д-ра Пентака не остало бы безъ наслѣдкѣвъ, бо за нимъ уступивъ бы и д-ръ Резекъ, котрый лише тому нѣ сякъ нѣ такъ не голосувавъ, бо пѣдъ той часъ бувъ вже на вѣдпустцѣ. А уступленє двохъ міністрѣвъ „родакѣвъ“ зъ неутрального кабінету д-ра Кербера по его винѣ рѣвнало бы ся провокациї цѣлои правицѣ.

Д-ръ Керберъ находить ся такимъ способомъ дѣйстно въ незавиднѣмъ положеню; ему грозять то зъ одного, то зъ другого боку. Є однакъ надѣя, що въ часѣ святочныхъ ферій, поки парлямент на ново зберe ся, неодно змѣнить ся, ситуація розяснить ся, а д-ръ Керберъ дасть собѣ раду и безъ „родакѣвъ“, на котрыхъ мѣсце є впрочѣмъ досыть новыхъ кандидатѣвъ.

Телеґрамы.

Вѣдень 31 марта. Тутъ вѣдбувають ся нарады Х. вѣча партіи соціялістичнои зъ Австріи Долѣшнои. На порядку дневнѣмъ поставлено: Звѣтъ зъ дѣяльности сторонництва; праса партійна; выбѣръ репрезентациї сторонництва; становиско соціялістѣвъ зъ огляду на недалекій соймовій выборы. — Нѣмецкій дневники домагають ся номінациї нѣмецкого міністра-„родака“. Шенеровцѣ розвинули таку акцію, що може привести до розвязаня парлименту.

Будапешть 31 марта. Завтра надѣють ся загального стрейку въ Рецѣ. Сконсиґновано тамъ 4 батальоны вѣйска.

Римъ 31 марта. Кондрадміралъ Ріперъ прибуде сюда 5 цвѣтня и буде на авдіенціи у короля. — Папа выдавъ енцикліку, въ котрѣй дякує Богу, що ему дозволивъ такихъ лѣтъ дожити, та взыває всѣхъ католикѣвъ, щобы береглись соціялістично-анархистичныхъ засадъ, а твердо постояли при вѣрѣ и церквѣ.

Парижь 31 марта. Сенатъ ухваливъ удѣлити кретеньскому правительству почичку въ квотѣ 1 міліона франкѣвъ.

Берлинъ 31 марта. Цѣсарь Вільгельмъ принявъ на авдіенціи австро-угорского амбасадора Седенія. — Вѣче тутешныхъ Поляковъ ухвалило засновати въ столици Нѣмеччины „Dom polski“, въ котрѣмъ бы концентрувались всѣ польскій товариства и була каплиця для проповѣдей и богослуженя польского.

Гановеръ 31. марта. Померъ тутъ б. амбасадоръ кн. Мінстеръ.

Гамбурґъ 31. марта. Король анґлійскій прибувъ вчера рано до Гамбурґа и по короткѣмъ перестанку удавъ ся въ дальшу дорогу до Копенгаґи.

Лондонъ 31. марта. Pall Mall Gazette доносить, що ирляндска Ліґа въ кѣлькохъ грабствахъ дуже терорызує фармерѣвъ и стягає зъ нихъ податокъ аґітаційный. Якъ довго анґлійске правительство заняте трансвальскою вѣйною, такъ довго не може выступити енерґічно противъ такои погубнои аґітациї Ліґы.

Пекінъ 31. марта. Хіны мали позволити Нѣмцямъ на будову зелѣзницѣ. — Переговоры въ справѣ опущеня Манджурії Россією поступають успѣшно на передъ. До кѣлькохъ мѣсяцѣвъ мають россійскій вѣйска опустити три провінції.

Вашинґтонъ 31. марта. Въ радѣ кабінетовѣй вложивъ міністеръ рѣльництва заяву, що въ Нѣмеччинѣ пѣддають дуже утяжливѣй контроли довожень зъ Америки предметы поживы. Якъ бы американьскій урядники такъ само робили зъ товарами, довожеными зъ Нѣмеччины, мали бы Нѣмцѣ мілїоновѣ страты. Ся заява міністра є пагѣднымъ Нѣмцямъ даным натякомъ, що такъ дальше не може бути.“

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Звичайне засїданє Головного Видїлу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 1 н. ст. цьвітня 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) **Загальні збори Товариства руских ремісників „Зоря“** у Львові за рік 1901 відбулись при численній участи членів товариства в неділю дня 23 марта о 4 год. пополудни. Збори відкрив голова товариства п. В. Нагірний, вказуючи в своїй промові на чим-раз живійший рух і розвій товариства бажаючи товариству і на будучність чим-раз красшого розвою.

По тім відчитано протокол з послїдних загальних зборів та справоздане видїлу за р. 1901.

Вибраний видїл з минувшого року відбув 28 засїдань, на котрих полагоджував бїжучі справи товариства. Заходами видїлу устроювано в комнатах товариства аматорскі представленя, відчити вечерниці, вечерниці з танцями, прогульки і иньші забави. Як попередними роками, так і сего року уряджено концерт в 41 роковини смерти Тараса Шевченка в великій сали Народного Дому, уряджено „просфору“ і „сьвячене“, удержувано для членів часописи та бібліотеку, що числить 301 книжок а 450 томів.

Видїл почуваєсь до обовязку зложити прилюдно подяку Р. Т.: совітови „Народного Дому“ за майже безплатне відступленє комнат для Товариства, хв. тов. асек. „Дністер“ за дар 100 К на будову власного дому, соймови і радї міста Львова за рік річну підмогу, редакциям руских часописий за безплатне удїлюванє своїх видавництв для товариства д-рам П. Сушкевичеви і Ґ. Озаркевичеви за безплатну пораду лїкарску для членів товариства, д-рови Костеви Левицкому за безплатну пораду правничу, Вп. панам О. Дутковичівній Ідї Ґуни-Даневковій, як Вп. пп. К. Устияновичеви, С. Леоптовичеви, С. Панькови і Я. Вінцковскому, що не відмовили товариству своєї участи в сегорічнім концертї, а причинились до звеличаня его, дириґентови п. Тадеови Купчиньскому за працю і труд, які поклав около хору товариства, вкінци всїм Вп. Панам, що брали участь в сегорічнім Шевченковскім концертї, кружкови аматорскому та всїм тим, що не щадили праці для Товариства і причинились хоч найменшим датком на ціль товариства.

Стан фонду товариства такий: Доходу 3.065 кор. 49 сот., розходу 1825 кор. 56 сот., остає на 1902 рік 1.239 кор. 93 сот. Фонду будови власного дому 5.730 кор. 36 сот.

З уваги що в сім році товариство мало богато хорих членів і через те зменшив ся резервовий фонд, бо виплачено 610 кор., загальний збір рішив на разї знизити запомогу хорим тижнево з 10 кор. на 8 К та скликати надзвичайні загальні збори для зміни статута, щоби можна підвисшити членьскі вкладки.

В склад нового видїлу увійшли: члени почетні: Василь Нагірний голова, д-р Кость Левицкий, д-р Петро Сушкевич; члени видїлу: Петро Тиблючиньский, заступник голови, Онуфрий Пащак секретар, Антін Оприск касиер, Тома Костецкий поборець, Євстахий Данилюк бібліотекар, і Іосиф Данилюк; заступники видїлових: Василь Шевчук, Лев Ґец, Еміль Мартинів; комісия шконтруюча: Іван Криловский і Іван Вуйцїк.

Важний в виданю Шевченка, як і иших поетів, є також порядок, в якім поезиї розміщені. В першім повнім виданю поезий Шевченка, в львівскім виданю з 1867 р., не було ніякого порядку і ніякої системи. В праскім виданю уложені поезиї після хронольоґії, але в огляду на россійскі вимоги цензурні они розміщені в двох томах, так що в однім томі находять ся твори дозволені цензурою а в другім недозволені. В виданю Огоновского есть подїл дуже скомплікований: поезиї подїлені на чотири періоди, а внутр кождої періоди ще після роду поезиї на: думки, баляди, присьвати і т. п. Россійскі (цензурні) видання мають подїл чисто хронольоґічний. Але такий подїл може бути придатний для наукового видання, однак до звичайного ужитку він не догідний, та й его покидають і в Россії в виданях визначних поетів россійских, Пушкіна, Лєрмонтова і и. Треба ще додати, що хронольоґія в виданях Шевченка є нераз невірна і баламутна.

В виданю Романчука поезиї розміщені в новий спосіб, поданий висше, після форми і змісту. Очевидно, що той спосіб також не кождому сподобає ся, і можуть піднести ся, як сам впорядчик признав в Передмові, всїлякі заміти як що пляну так і що до переведеня. Для тих, що прикладають велику вагу до хронольоґії, важне буде се, що внутр кождого роздїлу поезиї уложені після хронольоґії, та що хронольоґія поправлена і під кождим твором зазначена.

Що до укладу треба ще одно згадати. Богато поезий, особливо думок, що доси друковали ся без роздїлів, всї верші разом, як збита єдність, в новім виданю розложені на строфи. І при такім розкладї они роблять лучше вражене. Так подїлені н. пр. „Тече вода в синє море“ (86), „Ой одна я, одна“ (90), „Козацька доля“ (92), „Як-би менї черевики“ (103), „І богата я“ (103), „Породила мене мати“ (104), „Ой люлї, люлї“ (108) і т. д. і т. д. Може дало би ся ще більше поезий розложити на строфи, н. пр. Н. Маркевичу (12), М. С. Щепкину (17), Ой гляну я, подивлю ся (31) і и. Як менші поезиї на строфи, так більші поеми порозкладані на роздїли, н. пр. Невольник, Відьма, Сотник. В декотрих поезиях поодинокі верші поскладані инакше, як доси: або два верші стягнені в один або один верш розложений на два. Н. пр.:

В оповіданю „Варнак“ в праскім виданю (II, 117, 16—10з д.) д. і у Огоновского (II, 122, 14—8 з д.) стоїть:

Нас,
Дешевших панської собаки,
Письму учати?!
Молитись Богу,
Та за ралом спотикатись,
А більш нїчого
Не повинен знать невольник.

У Романчука (179, 13—8) гласить се місце так:

Нас,
Дешевших панської собаки,
Письму учить? Молитись Богу,
Та за ралом спотикатись,
А більше нїчого
Не повинен знать невольник.

Противно в поезиї „До Основяненка“ надруковано в праскім виданю (II, 2, 5—8) так:

Вернїтеся!...
— „Не Вернуть ся!“
Загуло, сказало синє море:
„Не вернуть ся: на віки пропали!“

Так само, з малою зміною (заграло зам. загуло) есть у Огоновского (I, 29, 5—8).

А у Романчука (218, 13—17):

Вернїте ся!...
— „Не вернуть ся!“
Загуло, сказало
Синє море; „не вернуть ся,
На віки пропали!“

Згадати б еще о „Приписках“. В них поміщені короткі річеві пояснення, а крім того, як вже сказано, ті поезиї, котрих автентичність або неавтентичність не есть цїлком певна, як і частини поезий, усунені з тексту. Як до тексту і до хронольоґії, так і до пояснення з'ужитковані найновійші висліди науки, і тілько виїмково можна замітити дрібну помилку.

Всї руски часописи (Руслан ч. 29, Буковина ч. 20, Літературно-науковий Вістник ч. 3, Воля чч. 5 і 6) висказали ся з признанем о сім виданю. Тепер руский нарід має показати свою национальну сьвідомість і свою культурність скорим розкупленем творів свого найбільшого поета. В Россії видають ся обкроєні цензурою поезиї Шевченка в кількадесять тисяч примірників, остатне видане з 1899 р. — на жаль, лихо зладжене — вийшло в 60.000 примірників; се найновійше львівске видане, як вже згадано, лише в 5.000... Оно повинно і може дійти до кождої рускої хати, де є письменні люде, а тогди показала би ся в короткім часї потреба нового видання. Від совістної не і основної критики, котра повинна появити ся, буде залежати, щоби се будуче видане вийшло ще лучше, як теперішне.

Ман.

НОВИНКИ.

— **При змѣнѣ мѣсяця и кварталу.** Адміністрациї наша просить Вп. передплатникѣвъ о вчасне вѣдновлене передплаты на цвѣтень взглядно на II. кварталъ зъ пригадкою, що на кредитъ часопись не высылає ся.

— **Д-р Могильницкий**, о котрого слабости ми доносили, має ся з кождим днем лїпше.

— **З Бучача** пишуть нам: Не приміром, а силою ідеї Шевченкової, що згортає цїлу нашу Русь-Україну, розбурхалась і Бучаччина, відживає новим житем, громадить свої сили і стає животїти: основує „Руску Бесїду“, „Руский Народний Дім“, покладає запустїлу ниву бучацку в повній надії, що посїв зацвите, сторицею стане. Дня 23 с. м. обходила Бучаччина свято Шевченківске. Саля „Sokoła“ битком набита, анї місця. На зеленію убраній естрадї бюст Шевченка, а між зібраними дух его. Обхід зачав пан Танчаковский, нотар з Потока з горячою, від серця і переконання пливучою на тлї політичнім основаною, а душу слухачів переймаючою промовою, котру закінчив рішучим заповітом:

Усї ми на волї жили,
Усї ми за волю лягли
Усї ми встанем!

Усї дальші точки богатої програми виконано прегарно. А вже верхом вечерна була алеґория сценічна, присьвячена памяти Шевченка, відограна панями Вармскою і Банаховою. Гра сценічна, деклямация, глу

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОҐЛЯ
Нинѣ и щоденно концертъ
звѣстнои капелѣ дамскои „Буковина“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
ул. Ґродзіцкихъ ч. 4. (Рѣгъ Вѣрменьскои.)
21 11—

боке відчуте твору і провідної гадки его, викликали сильне враженє на зібраних, що й слези декому покотились; а по словах Судьби: „Прокинь ся Русь“ залунала грімко на салї „Ще не вмерла“. Оплескам не було кінця. Автором сего твору є п. О. Маковский. Годилось би, щоби Алегория та стала ся власностию загалу Руснів. Велике признанє належить ся комітетови, що тілько працї і заходу вложив, щоби достойно звеличати память Шевченка. — *Аз.*

— **Комітет Шевченківского концерту в Коломиї** почуває ся до милого обовязку зложити сердечну подяку всїм тим особам, що до звеличеня сего сьвята зволили причинити ся, отже: Високоповажаним Панам Зїмовій за знаменитсі сольові сьпіви, М. Крушельницкій за артистичне віддеклямованє „Титара“, М. Глиньскій за чудно відограну рапсодию Лисенка, М. Колодницкій за акомпанямент; Вп. п. Грабскому за порываючу гру на скрипках. В „Дїлї“ вже була згадка про те, що сегорічний концерт в память Шевченка в Коломиї випав під кождим зглядом знаменито. Комітет заявляє, що найбільшу часть заслуги у тім треба приписати як-раз всїм висше згаданим особам. — *Комітет.*

— **Новый податокъ мѣскій.** Скарбова секція львівскои рады мѣскои ухвалила оподаткувати всѣ въ краю оперуючѣ асекураціи огневѣ. У Вѣдни, Празѣ и Терстѣ вже давнѣйше введено такій податокъ въ высокости 5%. Провектъ такій ухваленый опѣсля радою мѣскою буде предложеный соймови до ухвалы.

— **В справі краєвого конкурсу на руснї драматичні твори** оповіщує Видїл краєвий, щоби автори ненагороджених творів котрі не залучили до надісланого твору окремо адреси, на яку має ся їм звернути їх рукопись, зробили се тепер найдальше до нінця мая л. ст. 1902, бо в противнім разї зарядить Видїл краєвий отворенє коперти з адресою і на знайдену там адресу вишле рукопись. Рівно-ж можуть автори чи то їх повновласники, вилеґітимувавши ся, відобрати рукописи ненагороджених творів з архіву Видїлу краєвого. Вислідок конкурсу ми подали вже в 51 ч. нашого дневника.

— **Audiatur et altera pars.** Въ 48 ч. „Дѣла“ въ новинкахъ дуже дорѣкавъ авторъ, що уряды парохіяльнй мають куповати пѣдручникъ „Zbiór przepisów odnoszących się do kościoła i duchowieństwa katolickiego“ за 3 короны. Якъ звѣстно, пѣдъ редакцією радника намѣсн. Юр. Пѣвоцкого выходить „Zbiór ustaw administracyjnych“, а повыстій пѣдручникъ для священьства уложивъ радникъ Коженьовскій. Моя гадка есть така. Шкода и але, що той пѣдручникъ не въ рускѣмъ языцѣ уложеный; але коли нема рускаго, то треба купити той польскій за знижену цѣну 3 кор. Якъ сей пѣдручникъ ради. Коженьовского є частиною выдавництва пѣдъ редакцією ради. Пѣвоцкого, такъ само Zbiór ustaw szkolnych — Pierożyńskiego є частію того великого выдавництва и придатный для священьства, займаючого ся справами школьными. Коштує около 1 зр. Священикъ на селѣ потребує такихъ пѣдручниковъ. Богато законовъ выдала рухлива книгарня Цукеркандля въ Золочевѣ, якъ Ustawa konkurencyjna, Ustawa gminna, Ustawa wojskowa; добрѣ суть Przepisy nowej ustawy o podatkach osobistych д-ра Шуйского, O nowym podatku i wypełnianiu fasyj Земляньского. Всѣ тѣ выданя дуже придатнѣ, ба й потрѣбнѣ для священика, дарма, що они польскѣ. Та не на те жалуватись, а скорѣйше на се, що нѣхто не бере ся выдавати такѣ рѣчи по руски. — *І. Гнкв.*

— **Дрібнї вѣсти.** При субвенціи фонду школьного мають сего року побудовати ся народнѣ школы въ мѣсцевостяхъ: Тарноруда повѣтъ скалатскій), Перегиньско (повѣтъ долиньскій) и Воля лужаньска (повѣтъ горлицкій). — Передъ трибуналомъ карнымъ у Львовѣ вѣдбуде ся 8 цвѣтня розправа противъ пекаря Влад. Пытльованого, обжалованого о обиду релігіи и маєстату. — Угорске міністерство просвѣты розпорядило, що кождый лѣкарь мае передъ поступленемъ до практики выпрактикувати перше рѣкъ въ шпитали. — Спедиційне бюро І. Альсъ и сп. у Львовѣ збанкрутовало. — Маршалокъ краєвый провѣвъ свята великодній въ Краковѣ.

— Повѣдомляемо Всч. Духовеньство якъ и Хвальнѣ Брацтва церковнѣ, що розѣслали письмо вже нашь богато илюстрованый цѣникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить згласитись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Ев. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядовъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1, 254.

Хто з Вп. Панів хоче порядно і дешево убратись, най спішить до фірми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнітур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панів не пожалує.

З глубоким поважанєм

Василь Ґресяк кравець мужескій,

Львів, Ринок ч. 36 (Дім Народної Торговлї).

297 3—15

Посмертнѣ ✝ оповѣстки.

Мальвина зъ Поляньскихъ Трохимовичева, вдова по пароху бл. п. Юліянѣ Трохимовичу, упокоила ся дня 29 м. ст. марта въ Креховѣ коло Жовквы въ 70-бмъ роцѣ житя. Зъ покойною сходить въ могилу рѣдкій типъ рускои женщины, що на-скрозь овѣяна патріотизмомъ, обдавала тепломъ и любовію кождого, хто лише мавъ нагоду стрѣнути ся зъ нею. Була се мати не лише для своихъ дѣтей, але також правдивою матерію для цѣлого села, зъ котрымъ майже черезъ пятьдесять лѣтъ жила ся такъ, що оно становило ей рѣдню. Тожь дверѣ ей хаты стояли завсѣгды отворомъ для всѣхъ Креховичанъ, а сама она якъ біблійна Самарянка несла помочь и розраду пѣдъ кожду стрѣху, де лишь довѣдала ся, що тои помочи потреба. Надъ ей домовиною плаче цѣле село; плачуть обѣ дочки Зиновія и Марія, що вѣддали ся за двохъ братовъ Денисa и Льва Герасимовичѣвъ ц. к. судовыхъ совѣтниковъ плачуть внуки и правнуки. Нехай же покойнѣй земля перомъ буде. Похороны назначенѣ на понедѣлокъ 31 м. ст. марта с. р. В. в. п.!

Олександра з Кміцикевичів **Гоцка**, жена пароха в Колоденци, упокоїла ся д. 31 марця в 23 році житя по короткій тяжкій недузї Похорон відбуде ся в середу д. 2 цьвітня. В. в. п.!

Наука, штука и література.

— **Наша Дума**, українсько-руснї народнї пісні, зібрав і для хору уложив Філярет Колеса.

Коштом і заходом тов. „Просьвіта“ у Львові, а з друкарні „Наукового Тов. імени Шевченка“ появив ся недавно збірник народних пісень великої 8-ки для хору мішаного і мужеского, в цїні 2 К 50 сот. — На початку сеї дуже гарно виданої книжки читаємо коротке передне слово автора, котре не від річи буде тут в цїлости навести:

„Наша Дума“ містить у собі майже виключно українсько-руснї народнї пісні, т. є. тані пісні, що їх складає і сьпіває сам народ.

Въ числї 52 пісень збірника найде ся ледво кілька ненародних складань, як: „Ще не вмерла Україна“, „Гей ти, тату, тату наш“, „Ой зійшли ся всї бурлаки“, — сї пісні помістив автор для їхнього патріотичного змісту; патріотичних пісень не складає сам народ, а потрібно їх при всяких сьвяточних обходах — і дальше мабуть „Широкее болонячко“, „З'їздив я коника“ і „Зеленая рута“, та і ті своєю формою, змістом і напівом відповідають духови народної поезиї і музики так, що приняли ся і сьпівають ся скрізь між нашим селяньством.

„З друкованих збірників користував ся автор лиш одним „Собраніемъ малороссійскихъ народныхъ пѣсень“ А. Єдлїчки (вид. Юргенсона в Москві ч. І. і ІІ.), в котрого вибрав мельодиї трех пісень: „Чи я в лузї не калина була“, „Ішов милий горонькою“, „Сонце низенько“.

„Значне число мельодий і текстів пісень виписав автор з рукописної збірки д-ра Івана Колесси (котрого памяти сей збірник і присьвячений), що зібрав етнографічні материяли в селї Ходовичах стрийського повіта.

„Вільшу часть пісень, замішених у сїм збірнику, записав сам автор, подаючи околицю, а часто і особу сьпівака. Коли сьпіван не подавав тексту пісні у повній та закінченій формі, автор виписував слова дотичної пісні з друкованих збірників, вибираючи найповнїйший варияит. Тексти деяких пісень вибрані з рукописної збірки Осипа Роздольского (учителя руської ґімназиї у Львові), від котрого записані також і мельодиї 9 пісень.

„Пісні сего збірника суть переважно мало звісні (таких пісень набересь до 40) і будуть новостию для руських сьпівучих кругів. Усї пісні, замішені в „Нашій Думі“, не виключаючи навіть так загально звісних, як „Ще не вмерла Україна“ і „Верховино“, перший раз виходять друком в отсїм чотироголоснім хоровім укладі; їх гармонізация — се оригінальна праця автора.

„Складаючи сей збірник і гармонїзуючи народнї пісні по можности легко і просто, мав автор на оцї не лиш селянські і мішанські хори, але також лїпше вишколені Боянські дружини.

„Поодинокі пісні нашої збірки, споріднені з собою тонациями, лучать ся в малі ґрупи, становлячи окремі цїлости музичні: можна їх сьпівати разом як малі quotlibet-и (т. є. вязанки пісень). Такі ґрупи зазначені у змістї скобками.

„Цїль видання є подати руським сьпівучим кругам сьвіжий а до того питомий корм, щоби наші сьпівани через свою рідну пісню підносили народного духа і помогли зрозуміти та оцінити широким масам нашого селяньства і міщаньства велику вагу і красу вимираючих уже народних пісень, в котрих мов у зеркалї відбила ся народна душа, в котрих найкраще заховали ся своє рідні черти українсько-руської народної поезиї і музики“.

На тім кінчить п. Колесса свое, в Самборі 30 сїчня 1905 р. списане передне слово.

Від давного часу відчував ся у нас в Галичині брак збірника пісень народних, котрі бу відповідно уложені могли занять місце в програмах різних руських концертів та музикальних вечериниць а тим самим виперти хоч гарні декуди, але чужі і не відповідаючі духови нашої народної музики песи. Кілько то нераз треба було напроситись різних мельоманів, посїдаючих які-такі кепсько повіписувані, а ще гірше часом зложені „кавалки до сьпіву“, щоби можна їх дістати перед таким вечерком; а нераз через те саме і миналась охота до уладженя яких вечериниць з причини брану приступного підручника. Найбільше безрадні були тут всякі хори селяньскі та міщаньскі.

Львівскій Боян має на жаль за малі фонди, щоби міг постійно твори наших музиків друком оголошувати. Літоґрафує вправдї ріжні річи до сьпіву, але тілько для своїх членів, отже в малій скількости примірників; те саме роблять і инші провінціональні Бояни, але загального хісна з того мало, бо не всюди найдуть ся люди, котрі би умілo видавництво таке повели.

Бували у нас, що правда, спорадичні видання, як „Боян“ В. Матюка, а перед тим „Кобзар“, виданий питомцями дух. семинарий; але там находились річи хоч дуже гарні, але дуже давні та не відповідаючі нинїшному напрямови нашої музики. А коли і трафились які красші або більше відомі народні пісні, були вони так примітивно зложені, що годї було до них одушевлятись.

Збірник „Наша Дума“ є першим виданєм, що заінтересувало ся щиро самою тілько народною пісню. П. Ф. Колесса порозумів як слїд, що не годить ся нам уже днесь шукати за мотивами до композиций українських по воздухах чужих, и але треба вже раз рішучо станути на тім становищи, що мусимо поживу тую черпати з величавої скарбниці наших народних пісень відповідно їх обробляти, самим дальше в тім напрямі образуватись і стреміти постепенно до рішучого знаціоналізованя нашої музики. Тую ідею указав давно вже на Україні наш незрівнаний Лисенко; вона всюди у нас поквапно принимаєсь, на доказом сего і отсей збірник п. Колесси. Обіймає він самі народні пісні, та не ті, що то їх всїлякі Падури складали, а ті, що живуть поміж народом нашим, котрий все і при кождій нагоді свого будденого чи сьвяточного житя ними користуєсь.

Мотиви тих пісень записані з всякою точностию та скрупулятностию, звістною у п. Колесси, а прибрані в збірнику его пісні в таку принадну хоч і оригінальну гармонїзацию, що переглядаючи его, набираєш переконаня, що має ся тут діло з певним себе, сьвідомим своєї цїли та фаховим знатоком нашої народної музики. Особливо в першій части (мішані хори) свого збірника, не вдоволяєсь він поданєм самого тілько мотиву, пісні; він обертає его так, неначеб хотїв показати красу пісні хоч з сего, хоч з другого боку, повтарне її при другій та третій строфі слів пару раз, то в ріжних позициях, то в инших голосах, зручно її продовжує та по неволї а на силу вбиває її у память слухаючого!

Що-до гармонїзациї слїдний у п. Колесси рішучій напрям, пропагований останними часами новійшими дослїдниками (Соколький) музики народної в Росиї і Лисенком на Україні, — напрям гармонії основаної на ладах діятонічних, з можливим помиленем хроматизмів. Гармонія тая звучить дуже оригінально, подекуди архаічно, що надає незвичайного кольориту пісням особливо обрядовим.

Спосіб сеї гармонїзациї перевів п. Колесса перед тим неначе на пробу в своїм переднім творі „Гагілки“ для мішаного хору і там, хотячи доказати декотрим „невірующим“ нашим музикам-хроматикам хосенність примінення тої гармонїзациї до нашої народної пісні, використав її, признати треба, дуже зручно.

Пісні другої части, хори мужескі, хоч так само як і мішані, уміло дібрані, гармонічно гарно оброблені, однак з природного браку тої ширини гармонії, якою оперує хор мішаний, не виходять так незвичайно інтересні як тамті, хотяй треба признати рішучо, що пісень народних для мужеского хору в той спосіб оброблених доси не маємо.

В однім із своїх листів згадує п. Колесса, що: „не гадає на виданю сего збірника спочити, лиш хоче дальше гармонїзувати і видавати народні пісні“. Иншому чоловікови не так скоро дав би я віру на подібну „погрозу“; але витревалість в працї п. Колесси дає всяку запоруку, що наведені висше слова его не довго дадуть нам ждати на другий том народних пісень его знаменитого укладу, до чого певно не пожалує і дальше ні коштy ні заходу наше Товариство „Просьвіта“ у Львові, котре і до сего видання дало п. Колессї так моральну як і матеріяльну принуку.

Заохочуваги когось, щоби собі справив обговорюваний отсе збірник, здаєсь менї зовсїм злишно, бо було би просто сьмішним величатись „сьпіволюбним“, а не мати „Нашої Думи“ в бібліотецї своїх музикалій.

Остап Нижанковский.

Вѣсти зъ Ел. Перемыскои.

Въ пропозицію на Городище принятѣ: Турaньскій Михаилъ, Слоньскій Ант., Господаревскій Іоанъ, Билиньскій Никола, Коцюба Алек., Чижовичъ Сим. — Презенту на Розбѣръ округлый получивъ Сенета Іоанъ. — Канонічну институцію получили: Миколаевичъ Конс. на Теглѣвъ, Волошиньскій Василій на Махновъ, Борисъ Сим. на Хлѣплѣ. — До кан. институціи завѣзванѣ: Дуркотъ Алекс. на Долины, Венгриновичъ Волод. на Наконечне. — Отличія крил. получивъ Іоанъ Данилѣвъ, парохъ въ Радружи. — Сотрудництва получили: Саломонъ Левъ въ Потеличи, Посѣкира Михаилъ въ Каменцѣ лѣсновѣй. — Завѣдательство въ Горицяхъ получивъ Карановичъ Іосифъ. — II орд. школьн. комісаремъ на деканатъ бѣцкій именованый Володимиръ Калужняцкій, парохъ въ Бортнѣмъ. — Высоке правительство продовжило дотацію зъ рел. фонду на дальшій оденъ рѣкъ для сотрудника въ Зѣболкахъ, и призволило на таку саму дотацію для сотрудника надати ся маючого парохови въ Тарнавѣ.

Надболѣне.

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайпреб

б. довголїтний асистент ґінекол. клїніки *проф. Лиідава у Відни* ординує від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 4—10

Спеціяліст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторії для недуг грудних в Аллянордин. Академічна 8, II. п., від 3—5 год. д.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лїченя недуг ясен і ямк устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без платки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовскій.* **Технік-дентист** *Жигмонт Стобецкій.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площа, Галицкои



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокли далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, та зьмы мѣрничѣ ціоны, лїбелѣ, манометры и. т. и.

Уряджене дзвоникивъ електричныхъ.

Всякѣ направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Пошукує ся женщины

старшои на село до священика для веденя дому и господарки жѣночои. Зголосити ся пѣдъ адресомъ: Д-ръ Дроздовскій въ Новѣмъ селѣ коло Пѣдволочискъ. П. въ М.

253 3—3

На сьвята!

½ кр.	мігдалової маси . .	1·30 К
„ „	орїхової маси . .	1·10 „
„ „	ваніліевої чоколяди (від гарантією правд.)	1·50 „
„ „	цикати	1·40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·90 „
„ „	какао (під гарантією правдиве) . .	2·— „
„ „	помадок до прикраси тїсточок . . .	1·40 „
„ „	нарожднв до начинювання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „	чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „	медівника чисто медяного	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·70 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадки, вожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тїстa і т. п. у великім выборі, по найточно нижких цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кальнишевскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 4—2

Молодий крамар пошукує посади до провадженя склепу; має дуже добрі сьвідоцтва і вже від кількох лїт провадив склепи церковні. Ласкаві зголошеня на адрес: Григорій Клодек в Луці о. п. Плугів.

262 3—3

Пошукує ся Русинки

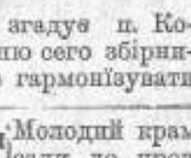
в середнім вїці, інтеліґентної, до заряду дому у сьвящ. бездїтного вдівця. Зголошеня Н. С. Перемишль, poste restante.

267 1—3

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпіває, грає, говорить, сьміє ся, всїлякі руснї, польскі пісні, марші, розмови, сьміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованєм та додаю еще оден валець даром. Висилає ся лише за послїплатою або за попередним присланєм цїни.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braumann,

в Кракові. 72

Пѣвець церковный

жонатый 27 лѣтъ, родомъ зъ Скалы, замешкалый въ Самолускѣвцяхъ, пошукує посады дяка, Зъ поважанемъ Иванъ Маюкъ Самолуски Почта Городница коло Гусятина.

260 2—3

Женьский інститут

Руского Товариства педаґоґічного у Львові при ул. Сави ч. 3. може зі взгляду на просторий будинок приймити ще кілька панночок.

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власнї выробы

поручає по цѣнахъ умѣренныхъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи проеимо надсилати до Кросна.

Почта, телєґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣники присылаемо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои ѳірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а инших агентѣвъ анѣ похатниковъ не высылаемо. 582 25—7

Испитованый пѣвець церковный, безженный, знаючій нотный спѣвъ, гледає посады дяка. Адресъ: Николай Власенко въ Нивряхъ ц. Єрмаковка.
266 1—4

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !
Найдешевше вирабляє
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 2—?

ВАРСТАТИ:

Водопроводи,
Кальорифери, Освітлене.
Каналїзация.
Вентиляция.
ЛАЗЕНКИ.
Парні і сушарні.
Анарати десінфекційні
і т. д. і т. д.

ФР. РИХНОВСКИЙ
І СПІЛКА
ВТРУСКАВЦИ

лїчить ся незвичайно успішно.
Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

74 11—14

БЮРО ТЕХНІЧНЕ

Уладженя Заведень купелевих і фабричних.

Виключне заступство
Моторів „Отто“
Лянґена і Вольфа
сталих і переносних до ґазу, бензини і спіритусу.

Обємисту брошуру
про Трускавець
висилає на жадане
УПРАВА.

В першім і третім сезонї
о 30% дешевше.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, іехіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 171 1—8

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** паска не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купцї замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такої фабрицї пробую чи добрі і жадна ґаздина заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а IIа 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнїйші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїнї фабричній. 265 1—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик
Львів, Паньска 9. Для телєґрам вистарчає подати Львів.

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 14 цвітня 1902 о годинї 10 перед полуднем відбудуть ся загальні збори членів Товариства задаткового в Белзї, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, в домі Товариства з тим, що если приписана статутом скількість членів в приписаній годинї не явить ся, відбудуть ся поновні збори о годинї 3-тій по полудни того самого дня при якійнебудь скількости членів, а повзятї ухвали стануть ся правосильними, — з слїдуючим порядком двенним:

1. Відчитаня протоколу з послїдних загальних зборів.
2. Справоздане Дирекциї з чинностей за рік 1901.
3. Вибір комісиї ревізийної до справдженя предложених справоздань і рахунків.
4. Внесенє Ради завідуючої о удїленє Дирекциї абсолюторії з чинностий і рахунків за рік 1901.
5. Внесенє Ради завідуючої що-до роздїлу чистого зиску.
6. Вибір одної третої (1/3) части уступаючих членів Ради завідуючої на період три 3-лїтний і доповненє Ради завідуючої через вибір одного члена на період дво (2)-лїтний.
7. Внесеня самостійні.

З Ради завідуючої Товариства задаткового в Белзї, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою.

Белз ння 15 марта 1902.

Болеслав Канїньский — Председатель.
Володислав Навроцкий — Секретар. 270 1—1

Отверта цїлий рік.

САНАТОРИЯ д-ра Євг. ВАЙҐЛЯ
Львів ул. Ґавзнера ч. 11.
під адміністр. управою
Казимїра Солецкого
ново уладжена і перебудована.

Принимає хорих на постійний побут для лїченя всїляких недуг з виїмком заразливих і недуг ума.
Проспекти висилає на жадане
2— 2—. **УПРАВА.**

Отверта цїлий рік.

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове
виробу
ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ
„TLEN“
До набутя у всїх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:
звичайне 40 сотиків, люксусдве 1 корона за штуку.
177 9—6?

ДРОЖДЖЄ

до печива, незаводний, що дня свїжий
НАСІНА выпробованої знаменитої якости у великомъ выборѣ поручає
Народна Торговля
у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численнї замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрождже просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вѣддати на почту. 246 3—8



З порукою довголїтної тревалости
Посудину столову і десерову
з хіньского срібла
як також
Посудину кухонну з чистого ніклю
походячу з фабрики сьвітової слави в Берндорф
поручає Фірма
В. БІЛЬСЬКОГО
наслїдника Б. Резля
Львів, улиця Гетманьска ч. 2 107

Прошу сглядати
Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів
АДОЛЬФА РАША
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти“.
Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рукавичок, парасолїв, палячок, шкіряних виробів, роспанеских кальошів, дитячих забавок, всїляких альбумів, карт з видами, мил тоалєтових і перфумерия.
247 8—?

На сплату приймає ся. На сплату приймає ся.

На свята Великодні.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ
подъ фірмою
Свг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручає



Всч. Духовеньству и Хвальнымъ Врацтвамъ церковнымъ свой богато заосмотренный
СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ
и утвари церковнои
по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбалй о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 264 7—15

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Опаковане не числить ся. Опаковане не числить ся.

НОВІСТЬ!

Pierwszy Galicyjski
Dom dla Ziemian
у
ЛЬВОВІ
ул. Ягайлоньска 15,
Чернівці
Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посїлости повинен заосмотрити ся в нову
Ручну сїячку
спроваджену нами з Гамбурґа. 228 3—6

Сїячка так сїє рівненько, рівномірно, отже лїпше, а заразом **ощаднїйше** нїж рукою. — **Вага 2 кґр. Ціна 20 К.**

УЧИТЕЛЬ орґан руского товариства педаґоґічного двотыжденник педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1882 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·50 зр., чвертьрѣчна 80 кр.

Зелїзничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечор.	в ночи
з Кракова (2·01 6·50 ніч)	6·10	6·00	(1·55)*	5·50	6·40*	до Кракова (6·40 рано)	4·15	8·—	8·55*	6·20	10·—
з Підволочиськ (головне двореце)	8·25	9·—	2·55*	5·55	10·30	до Підволочиськ з головного двірця	6·30	9·35	1·55*	7·10	10·45
(ві Підзамча)	8·12	9·42	2·27*	5·—	10·02	„ з Підзамча	6·42	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	6·—			10·20		до Тернополя-Кобиличниць		9·25			11·39
з Віроз Вел.-Гримайлів-Кобиличниць	8·33		2·35	5·55		до Віроз Вел.-Гримайлова		9·26	1·55*		11·19
з Рашкова		11·45			12·15	до Рашкова			5·30		11·10
з Чернівець-Іцкан (12·15 н.)	9·20	11·55	1·45*	5·40	9·20	до Чернівець-Іцкан	6·35	9·38	2·40*	8·10	10·39
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·261
зі Стрия Дрогобича, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия Дрогобича, Будапешту	6·25			9·35	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†)		9·—†	5·05	9·—†	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		9·—	
з Белзця				5·55		до Белзця		10·30			
з Рави Руской й Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руской й Сокаля		10·30		7·25	9·10†
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ◆	до Янова (9·30 вечор.)§§	9·15	1·25††	5·15	8·30◆	9·50◆
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і сьвята)	5·45?	10·30	2·18?	7·52	8·28
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·00

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і сьвята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виключний поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білєти агенция дневників І. Св. Соколовський в палаци Ґазоляна, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а вечерні і всякого иншого рода білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Краківска с. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—3, в сьвята 9—12). Середно-европейский час найновійший від львівского о 55 мін.

При закупнї товарів просимо поклонувати ся на нашу часопись

Выдавець и одѣвчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньского. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 64. Львовъ, Второкъ 19 Марта (1 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзначнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю ку вечерови разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Каминьского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Карола Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надсылкобезь за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австріи: на цѣлый рокъ . . 22 к. на пів рокъ . . 11 „ на чверть року . . 5 „
за границю: на цѣлый рокъ . . 44 к. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рокъ . . 28 к. на пів року . . . 14 „ на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженя. — Реклямаційъ неопечатаній вільный відъ порта.
Поединоке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.
Оголошенія звичайній принимають ся по 20 с. відъ одного стрічкованого инсератового або его мѣсця а на рубрицѣ „Надсылане“ по 30 с.
Вѣдомъ и книгѣ доносячи приказы числить ся по 30 с. відъ сенкима.

ИКРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Угорскі міністри Сейль і Люкач приїхали нині до Відня. На нарадѣ з австрійскими міністрами мав бути передовсѣм уложений спільний буджет на рік 1903, котрий буде дуже великий з причини новых жадань на артилерию. На нові армати потребує правительство 200 міліонів корон. З того в буджет на рік 1903 буде вставлених 40 міліонів корон тілько на заосмотрене кріпостної артилерії в гавбиці. Дальші видатки на полеву артилерию мають бути вставлені в буджет року 1904. Коли буде полагоджений спільний буджет, прийде під нараду цлова тарифа з цілою масою неполагоджених угодових справ.

Крик Німців з причини результату голосованя над резолюцию Німців скінчить ся здає ся тим, що они дістануть свого міністра „краина“. Сумнівають ся, чи акция против міністра Пентака буде мати який успіх, бо з ним солідаризує ся міністер Резек, а Кербер не схоче окрім клопоту з Німцями, наробити собі клопоту з ненаситним колом польским і з Чехами. Др. Кербер старає ся парляментарні ферії використати в цілі доведеня до компромісу в справі Цілы. Виглядн такого компромісу мають бути несогірші. Надіють ся, що Німці не виконають грозьби як найостріншої опозиції, бо против неї виступає цила німецка велика посілість, а навіть деякі визначнійші члени поступового сторонництва. Орґани сторонництва німецкої великої посілости навіть доказують, що упадок Кербера з причини словіньских паралельок вийшов би на шкоду Німців.

Словѣньскій дневники въ словѣньскій справѣ. Первороднымъ и головнымъ грѣхомъ Славянъ — се ихъ племенна борба и внутрѣшна междуусобица. Народъ Словѣнцѣвъ такъ нечисленный, ихъ репрезентація такъ незначна, а ще й она роздѣлена на партіи, та навѣть ихъ власна праса въ одній и тій самій справѣ занимае майже противне становище. Маємо тутъ на гадцѣ словѣньскій паралельки въ цилійскій ґімназіи, що стали ся нинѣ головною квестію дня и два головній орґаны словѣньскои прасы

Slovenisky Narod, орґанъ ліберальныхъ Словѣнцѣвъ такъ пише въ справѣ цилійскій: „Побѣдилисьмо, але побѣда була лише случайна. Всѣ славяньскій послы голосували зъ зъ нами, а однакъ, якъ бы були не помогли Италійцѣ, а соціялісты не усунули ся вѣдъ голосованя, були бы Нѣмцѣ мали бѣльшость. Славяньскій сторонництва тѣшать ся побѣдою; и мы радуемо ся тымъ зъ цѣлого серця, однакъ не таимо ся зъ тымъ, що побѣда ся лише ефемерична. Атаки Нѣмцѣвъ на цилійску ґімназію будуть повторяти ся, а те, що не удало ся имъ минулого разу, може имъ удатись пѣзнѣйше. Чи-жь дѣйстно тутъ не можна бы заключити розумный и справедливый компромісъ?

Паралельки словѣньскій, можна сказати, висять теперь у воздусѣ; а що найгѣрше, всѣ наший національно-політичній бажаня и змаганя въ радѣ державнѣй обмежають ся и концентрують ся выключно около ихъ оборовы. Зъ поводу Цилеи нашій послы не можуть розпочати жаднои бѣльшои акціи. Оборона цилійскихъ паралельокъ цѣлкомъ абсорбуе пѣднору, якои намъ удѣляють славяньскій партіи, и мы тратимо при тѣмъ найдорожшій часъ и найлучшій силы.

Се моменты, що затроюють намъ радѣсть побѣды, они наводять насъ такожъ на гадку, щобы стирійскій Словѣнцѣ застановили ся, чи не бувъ бы тутъ компромісъ можливый. А прийде имъ те теперь тымъ легше, яко побѣдителямъ, и нема сумнѣву, що справа тая може бути поладнана лише въ дорозѣ компромісу“.

Slovenec знову, орґанъ національно-католицкои партіи, що стоить пѣдъ проводомъ д-ра Шустершіча, у вѣдповѣди на повышшу статю пише: „Slovensky Narod маловажить побѣду, цилійскій паралельки и заслуги національно-католицкихъ словѣньскихъ послѣвъ. Зъ него говорить завись и заздрѣсть, котру легко поняти, коли зважить ся, що д-ръ Тавчаръ въ послѣднѣй хвили передъ голосованемъ сировокувавъ нѣмецкихъ католикѣвъ, наражаючи тымъ способомъ словѣньскій интересы. Неслушно е называти опогдѣшну побѣду ефемеричною; хоть бы лѣвиця ще й двацать разѣвъ атакувала цилійскій паралельки, то не побѣдить, коли всѣ Словѣнцѣ, або хоть ихъ бѣльшѣсть, будуть вести реальну політику. Проектувати компромісъ значить признавати рацію тымъ, котрій домагались перенесеня паралельокъ до Марбурґа. Цилея творить осередокъ Стирии, и тутъ мусить бути школа, котра мае вѣдповѣдати потребамъ людности сеи части краю.“

По тыхъ выводахъ загального значѣня переходить Slovenec вже на поле партійнои політики, называе пропозицію свого суперника прямо несловѣньскою й додае: „Легко вѣдгадати цѣль, чому то ліберальній Словѣнцѣ хотять розвязати собѣ руки въ справѣ цилійскій дорогою компромісу. Хотять они мати вѣльній рука до борбы против своихъ родаковъ-католикѣвъ и католицкого костела, а зъ другого боку хотѣли бы вѣдъ правительства узискати яку окрушину.“

Телеґрамы.

Вѣдень 1 н. ст. цвѣтня. Угорскій міністры прибудуть сюда нинѣ на спѣльну нараду кабінетову въ цѣли уложеня спѣльного буджету. Крѣмъ того мають ще поладнати деякій справы економічній.

Лінцъ 1 цвѣтня. Померъ тутъ вчера посолъ горѣшно-австрійского сойму, кс. Фр. Нідермаєръ.

Парижъ 1 цвѣтня. Сенатъ вѣдрочивъ ся до 3 червня. — Реченець выборовъ новои французкои палаты послѣвъ назначеный на 27 цвѣтня. Нова палата мала бы зѣбрати ся 1 червня.

Римъ 1 цвѣтня. Папа принимавъ вчера угорскихъ паломникѣвъ, переважно студентѣвъ университетскихъ. Паломникѣвъ представивъ нашѣ ґр. Зічи.

Лондонъ 1 цвѣтня. Померший міліонеръ Сесіль Родесъ мавъ бѣльшу часть свого величезного майна записати на заснованя великого закладу выховавчого.

Відозва до Родимців-Комарянців.

Дорогі Земляки! Наші рідні брати і сестри в Комарні приготовляють ся на день 8 мая (н. ст.) 1902 до великого народного торжества — до обходу 20-літнього ювилею заснованя читальні „Просьвіти“. Се рідке, незвичайне народне сьвято! — Сорок, тридцять, двацять літ в минувшину — се спорий час, що пригадує нам ті щасливі, веселі хвилі з житя нашого, коли то ми зі школи нераз повертали, чи то на сьвята, чи на вакациї під рідну стріху, де з великою радістю очікували-дожидали нас наші рідні... — Трафляє ся нам дуже красна нагода, відновити тепер тії молодечі спомини, пригадати собі тії щасливі хвилі житя нашого, оглянути разом тії памятні, дорогі місця родимі — віджити хоч на хвилину спомінами молодих мрій, поривів, буйних молодечих ідеалів. Лучаєсь нам, Дорогі Родимці, пожадана нагода, зробити бодай раз дуже милу несподіванку нашим Землякам в Комарні. — Вирочим хто би не відчував сеї милої повинности, морального обовязку, бути при так великім торжестві наших братів?!... Таж зґадана „Читальня“ — то перший розсадник просьвіти межи нашими Земляками. Таж в тій „Читальні“ ми нераз загрівались до спільної праці на народній ниві. Таж тая „Читальня“ то вже 20-літня красавиця, що пишаєсь чималими ділами. А тепер, по 20 літах свого житя-істнованя, невтомимої діяльности, оглядає ся „Читальня“ на своє жниво. Стає при зеркалі, хоче приглянутись своїй силі-уроді, розцьвітови... Дорогі Родимці! Нумо заохотити пильну робітницю до тим ревнійшої праці!

Судьба вправді визначила нам поле ділання по всіх закутках нашої рускої землиці, а неодного кинула й поза межі рідного краю. А пора нам, бодай тепер при нагоді народного сьвята, зійти ся разом в дорогому, рідному місточку Комарні, згадати спільну бувальщину, почтити та звеличити своєю присутностию торжество наших вітців і братів. Бог вість, чи не буде се для неодного з нас послідня стріча з усіма Комарянцями... Наші Земляки, як звісно, вславили ся в борбі за народні права, понесли тяжку жертву на престолі руських, народних кривд. — Чи не мали-б ми бути притомні при їх, а заразом і нашім торжестві? Думаємо, що нїхто з нас не заявить ся рівнодушним на сей поклик.

Тож на бік всякі недогідности! Проч з всякими перешкодами та вимівками! Поборімо всякі трудности, які би заходили кому з нас, поконаймо всякі перепони, а всї, як один муж станьмо в той великий для нас день в нашім рідним місті Комарні!

Батьки, матеря, брати, сестри — всї Комарянці дежидають, визирають нас дня 7 мая в своему городі.

Програма: Вечером в середу дня 7 мая 1902 (день перед зїздом) аматорске представленє „Овернруха“. В четвер рано (8 мая) Служба Божа (соборна), за помершу родину і членів „Читальні“. По Службі Божій „Академія“ в честь обходу 20-літних роковин заснованя „Читальні“; в програму входять: 1) Привіт. 2) Кантата. 3) Пригадідний стих. 4) Відчит о розвою „Читальні“ в протягу 20 літ. 5) Принятє „Читальні“ а) делеґатом головного Виділу, б) Родимцями-Комарянцями і поясненє з'їзду, в) філією, г) делеґатом читалень сільских. 6) Имн: Ще не вмерла Україна“. Відтак слідує знимка фотоґрафії Комарянців і спільне „сьвячене“. Як буде погода, то по полудни маївка з фантовою льотериєю; а в разі непогоди вечером концерт з томболею і танці.

Від Комітету Комарянців на провінції: *д-р Андрій Кос*, посол державної ради і адвокат краєвий в Калуши; *І. Целеньский*, ц. к. судия в Устріках долішних; *о. Володимир ...аук*, м. деканъ, член рады повітової, член рады шкільної окружної в Богородчанах, парох Саджави; *о. Андрій Целеньский*, парох в Княгиничах; *о. Ґригорій Каламон*, парох Рашкової Волі.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) Заходом товариств „Руська родина“ і Читальні „Просьвіти“ міської в Тисьменици відбудуть ся дня 7. цьвітня с. р. сьвяточні вечериці в честь Тараса Шевченка. Дохід призначений на будову власного дому „Руської родини.“

НОВИНКИ.

— **При змѣнѣ мѣсяця и кварталу.** Адміністрація наша просить Вп. передплатникѣвъ о вчасне вѣдновленє передплаты на цвѣтень взглядно на II. квартал зъ пригадкою, що на кредитъ часопись не высылає ся.

— **Польска гаката на почтах.** Сими днями дістали ми два письма з жалібами на поведенє почтових урядників. Подаємо їх без коментарів; лише нашим допысувателям замічаємо, що повинні були зараз внести до дирекциї почт і телеґрафів жалобу з як найдокладнійшим описанєм фактів, бо з самих жалів в дневнику не богато надіяти ся можна успіху. Отже пишуть нам з Сокаля: „Тутешний почтмістр п. Гембарович рад би цілком усунути руске письмо і руску мову з почтового уряду в Сокали. Руских підписів на реверсах не зносить, а жадає доконче підписів латиньским чи то польским письмом. Коли хто заговорить до него по руски, то видає ся мов бішений. Кажуть, що за такі заслуги має піти до Коломиї на начальника тамошнього уряду почтового. Дав би то Бог! Нехай би собі пішов і не знати на яке становище, коби лише Сокаль увільнив ся раз від тої язви.“ — Друге письмо з Перемишля: „Дня 22. марта с. р. надавав я на головній почті в Перемишли лист за реверсом до товариства „Дністер“ у Львові. Почтовий асистент видав менї реверс по польски. Коли я зажадав руского реверсу, дістав я таку відповідь: „Nie, Panie! Ruskich recepisów nie wydajemy, bo nie mamy osobnych ruskich druków. [Се ми знаємо, алеж бо й не о друки ходить, тілько о адрес на реверсї, друкованім в язиках рускім, польскім і нїмецкім!] Zresztą u nas niema przepisu wydawać ruskie recepisy; jeśli Pan chce, proszę pójść do naczelnika. Пішов я до начальника, але не застав его, лише секретаря. Сей каже менї: Pan ma prawo żądać, ale w przepisach tego niema; my wydajemy ruskie przepisy tylko z grzeczności (!) Wreszcie proszę przyjść, jak będzie sam p. naczelnik. Приходжу пізнійше до начальника. Тогдї той сам секретар підбирає від мене реверс і поправляє адрес мов на глум на: *Днастр, Дене (!)* — очивидно z grzeczności! — *Михайло Фентох.*

— **Селяни бойкотують свого пароха!** Пишуть нам від Старого Самбора: Нечуване дило стало ся в наших горах: Селяни в Плоскім бойкотують свого пароха, і то в церковних справах! Не приходять на богослуженя, не приносять дітий до хресту, не взивають пароха до похорону! навіть не хотїли в мясниці допустити до того, щоби парох вінчав молодята, так що вінчанє відбуло ся аж під охороною жандармів. А пішло ось з того: Колись село Плоске було парохією, до котрої належала дочерна церков в Галівці. Коли приходскі будинки в Плоскім підупали, люди не хотїли поставити нових, перебрав ся парох до Галівки, де люди охотно постарали ся о будинки. Тогдї Площани почали всїми силами старати ся о сьвященика, котрий би жив в їх селї. Се й удало ся їм у бл. п. епископа Ступницкого; вони дістали окремого сьвященика, ніби сотрудника, з правом самостійної управи і веденя метрик. Так було до кінця 1901 р. Але теперішний парох Галівки о. Іоани Господаревский — мимоходом кажучи, „рьяный русскій“ — від давна заходив ся, щоби сотрудника з Плоского викурити; та в консисторії якось ему не щастило. Тогдї став инакше коло справи ходити. При виборах до державної ради з V курії належав до комісії і віддав голос на правительственного кандидата. При виборах до сойму, коли то два голоси могли рішити нашу побіду, о. Господаревский не приїхав до голосованя, хоч був виборцем. От і за ті заслуги пішла до староства реляция під каїнй, що в Плоскім сьвященика не треба, бо громаду може обслужити парох з Галівки. І стало ся, як хотїв о. Іоанн: уряд замінував плитню для сьвященика в Плоскім. З того вийшла, як сказано на початку, небувала у нас доси річ, — небувала, але й небезпечна, бо часом заразлива! Caveant consules!

— **З Київа** діставмо звістку, що задля бурливих демонстрацій, зверненых против професорів, котрі не хотїли застановити викладів, видав професорский „совѣтъ“ (рада) засуд, котрим студентів з I-ого року вигнано цілком, а студентів другого року покарано репетицию року. Проч роки „можуть учити ся, як схотять“. Сей засуд стане зрозумілим, коли замітати, що вигнані з університету деякі коли зможуть знов дістати ся до него, що репетация року коштує самої оплати за виклади понад 100 рублів та що постанова про прочі роки обчислена на те, що би старші студенти, котрі вже кінчать студиї а часто є вже жонаті, здеморалізували ся й зломили товариску солідарність. Міністерство просьвіти сей засуд вже потвердило. — З Одеси доносять, що приарентованих демонстрантів (студентів і робітників) бито різками при асистї одеского прокуратора. — Бите студентів різками — се вже навіть на російскі порядки незвичайна річ. Видко, що уряд імає ся вже крайних способів. Чи вони доведуть до спокою, треба сумівати ся.

— **З російскої України.** За „Кіевскою Старіною“ подаємо нашим читачам вязанку звісток про житє російских Українців за послідні два місяці. Отсе та вязанка:

Пробит бібліотеки Шевченка в Кириліващ. Київске „Общество грамотности“ постановило заложити безплатну народну бібліотеку в сені Кириліващ, де родив ся Т. Шевченко. Тепер веде ся переговора між названим „Обществом“ а звенигородским комітетом опіки над народною тверезостию, чи той комітет не дав би половину потрібної на заложенє бібліотеки суми.

Ново віднайдені стишки Шевченка. В одній з петербургских антикварень віднайдено примірник „Кобзаря“ - першого видани, подарований ще 1845-ого року Шевченком приятелеви поета, маляреви Штернберґови. На тім примірнику є власноручно Шевченком виписаний стишок, слідуючого змісту:

На незабудь Штернберґови:

Підеш далеко,
Побачиш богато;
— Задивиш-ся, зажуриш ся, —
Зґадай мене, брате!
Тарас Шевченко.

Мабуть се ще не послідне відкритє, бо є звістки про довші навіть поеми Шевченка, яких доси не віднайдено.

„В и к ъ“ (Вік) томи 2-ий і 3-ий, що будуть антольоґією найлїпших творів українських прозаїків XIX-ого віку, з життєписами і портретами авторів, небавом вийдуть з друку. Ціна одного тому, з яких кождий буде мати поверх 500 сторін друку, на

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ
Нинѣ и щоденно концертъ
звѣстной капели дамскои „Вукфавна“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рогъ Вѣрменьскои.)
311 12—

краснім папері 2 рублї, на велїповім 3 руб., на слоненій 4 рублї. (без пересилки). Видане буде дуже гарне. Купити можна буде в книгарнї т-а Шевченка у Львові.

Селяньскі аматорскі представленя. В великій Михайлівцї, катеринославскої ґуберніі зложив тамошний учитель земскої школи, Зайцїв, аматорску селиньску трупу і дав виставки двох творів Карпенка-Карого. На двайцять веретов кругом рознесли ся чутка про спектакль і околична інтелїґенция та селяни товпами зібрали ся та живо пригляділи ся виставі в рідній мові. Мужики-актори грали дуже добре.

Подібна трупа зложила ся і в селї Позникові коло Лохвицї. Належить до неї 24 парубків і дівчат. Управителями аматорів є два учителї і одна учителька. Зразу давали аматори виставки тілько в рідним селї або в сусїдних селах, а послїдними часами відважила ся і на сцену міста Лохвицї. Відограно, написані в сій цїли, українські штуки Русинова. Театр заповнили інтелїґенция, міщаньство і селяньство. Аматори вивязали ся гарно.

— **Сальомею Крушельницку**, голосну прімадонну великої варшавскої опери старають ся позискати для кількох виступів в львівскім театрі. Панна Крушельницка виступила би в Карменї, Фавстї і Гальцї.

— **Суд і ґенерал Ґальґочі**. В карній справі видітора Вольфа з Реґерэм, суд увільнив Реґера а секция III у Львові признала Реґерови 32·60 К. титулом коштів процесу. Команда X корпусу в Перемишли прислала оногди до суду згадану квоту з виразною увагою, „що а публичних фондів (aus ärarischen Mitteln) складає сю квоту, аби охоронити Вольфа від екзекуції". Суд сеї квоти не принив, відсилаючи ей до перемиского суду. Реґер буде старати ся в дорозї екзекуції видобути від Вольфа 32·60 К, котрі призначив на жертви міліґаризму.

— **Наші опікуни.** Пишуть нам з Сокаля: Дня 30 марта мали відбутись в селї Потурици коло Сокаля Шевченківскі вечерниці при співучасти сокальского хору. Але п. староста, дуже дбалий про наше здоровля та житя, заборонив вечерниці, мотивуючи заборону тим, що „не маю певности, чи льокаль дає запоруку безпеченьства здоровля і житя зібраних гостий". Ще в сїчни відбувались в тім самім льокали вечерниці, а за два місяці сала так попсувалась, що аж грозить небезпека житя.

— **Свїжій концепть нового податку.** Віденьскі дневники доносять, що повстала гадка кожду рецепту остемпльовувати 5 сотиками. Обчислено, що таній податок принїсъ бы въ самомъ Вїдни 200.000 К, а въ цїлій Австрії 1.250.000 коронъ. У Вїдни є 128 аптикъ, въ котрыхъ денно по 12.000, а рочно по 4.380.000 рецептъ експедіює ся. Въ цїлій Австрії є аптикъ 1428, котрі принесли бы рочно съ такого стемпля высше подану суму. Доходъ той мавъ бы послужити на заснованє емеритального фонда для лїкарївъ, та самі лїкарї противні такому проектови.

— **Парлямент на сам Великдень.** Ухвалений низшою палатою буджет улїг значнымъ змїнамъ въ сенатї французскомъ. Справа повернула назадъ до низшои палаты и була дуже наглячою, бо и мїсяць мартъ кінчивъ ся и святочні ферії вже за плечима. Зібрала ся палата въ суботу подъ вечерь и приняла вкінци 367 противъ 80 голосівъ цїлый буджетъ, а о пятій годинї въ недїлю рано мігъ президентъ палаты поправляти послівъ, котрыхъ и мандаты въ тою хвилею скінчились.

— **Положенє народних учителїв в Росиї** о много ще сумнїйше від долї, так лихо ситуованого галицкого учительства. Пересічна річна плата учители виносить там 200 рублїв. В парі з тим ідуть і кваліфікацийні способности тих учителїв. Більшість з них — в деяких повітах навіть 94% (!) — цїлком не мають учительскої кваліфікації. Є се: збиндовані „унтери" (капралї та фельдфеблї), громадскі писарі, а нераз прямо маломісточкові шумовини, що вже нїде не можуть найти пристановища. Загально уходить вони за людей дуже нїякої моральної вартости. Що в сказанім нема нїякої пересади, се виказують офіциальні справоздання з поодиноких ґуберній. Після тих справоздань в 13 ґуберніях виносило число учителїв 6.966 і з чого вище нїж одна третина побирала менше як 50 рублїв(!) на рік; 1.300 побирало від 50—100 рублїв, 300 учителїв від 150—200 рублїв, а 1.500 трохи поверх 200 рублїв. „Більшість учителїв — пише ся в справозданях — була би померла з голоду, як би не священики, що ратували їх з милосердія, або громади, що брали їх чергою на обід". — До того сумного образу прилучають ся і крайно негіґієнічні відносини самої науки. Школи — се переважно сільскі занадюхи, часом і без помосту. Половину хати займає старосьвітский припічок. Духота там нещасна, бо дітвора сидить і в лавках і на земли. Часто нема навіть місця на стіл для учителя. Приладів і приборів шкільних, крім таблиць, нїяких там не знають. Ось як виглядають російскі державно-церковні школи. — Крім тих шкіл є ще, почавши від Дніпра на схід, де є „земства", і земскі (автономічні) школи. Та на них дивить ся і державна і церковна власть лихим оком. На правім боці Дніпра як по Австрию сих шкіл нема. Земскі школи з кождого огляду вищі. Платні учителїв в двоє або троє більша, будинки зглядно чисті і просторі, учительскі сили добирають ся переважно з бувших студентів і студенток, прогнаних задля „неблаґонадьожности" з університетів. Та на жаль число сих шкіл і на лївім березї Дніпра невелике.

— **На повнім морі** згорів, спущений недавно в Гамбурґу, парохід „Врунсгавзен" підчас першої плавби до полудневої Америки. Корабель віз великий набір камінного вугля і вибухових материялів, між тим 2.000 сотнарів динаміту. Вже третього дня тепломір вказував, що покладі вугля мають надзвичайно високу температуру. Вкінци дим став заповнювати коридори і клїтки під покладом. Обсада корабля стала викидати вибухові материяли в море та взяла ся гасити пожар. Однак задля великого диму се було неможливе. Вечером приказав капітан опустити корабель і в тій цїли спущено лодки. Як на се, найбільша лодка пропускала воду. Моряком остала тілько друга менша лодка. Вся обсада перенесла ся до оставшої лодки, а корабель, пущений з найбільшою силою пари, пігнав на власну долю. Настала бурлива ніч. Моряком у лодці заглядала смерть що хвиля в очи. В годину по лишеню корабля заясніла далеко на мори луна, а далї дали ся чути сильні детонациї, по яких небавом все погасло. Лодка з моряками щасливо добила ся до берегів суши.

— **Фундація имени Ромуальда Лышковского** емерит. старшого радника львівского магістрату, повстала зъ дробныхъ складокъ урадниковъ и службы акцизовои и зібрано водъ 1880 р. до теперь 11.482 К 92 сот. Фудацію назвали подъластий именемъ своего бувшого зверхника и призначена она на стипендіи для членовъ тои категоріи мѣскихъ функціонарѣвъ.

— **Дробні вісти.** Публичні зборы выборцївъ до торговельно-промысловои палаты у Львовѣ вобудуть ся 3 с. м. вечеромъ въ готелю Belle-vue. — Грімови мали доказати зраду въ восьмохъ выпадкахъ и засудили на дожизнену кару вязниць въ Шлісельбурзѣ. — За обиду християньскои религіи арештувала львівска поліція Мойсея Волвра, помочника екзекутора, и вобставила до суду карного. — Въ часѣ вобъ 25—28 марта померло на холеру въ Мекцѣ 624, а въ Джедахъ 24 особъ. — Купцѣ въ Москвѣ мали постановити по примѣру Чеховъ и Поляковъ бойкотувати товары надходячій зъ Нѣмеччины.

Посмертні ✝ сповѣстки.

Яковъ Луцыкъ, мѣскій лѣкарь въ Козловѣ, бережаньского повѣту, упокоивъ ся по довшій и тяжкій болѣзни 29 марта у львівскій клініцѣ въ 65 р. житя. В. є. п.!

Наука, штука и література.

Віденьского тыжневника **„Die Zeit"** выйшовъ 391 зошитъ и мѣститъ слѣдуючій статѣ:

„Die latente Majorität. Von K. — Erinnerungen an Koloman Tisza. Von Arpad. — Die Gegenbündnisse in Ostasien. Von Dr. Paul Rohrbach. — Cecil Rhodes. Von Georg Kühn. Die neue Schulorthographie. Von Prof. Dr. M. H. Jellinek. — Rede und Gespräch. Von Prof. Dr. Max Dessoir. — Courteline. Von Dr. Arthur Eloesser. — Des Schauspielers Antheil. Vom Ferdinand Gregori. — Massenet und Mascagni. Von Richard Wallaschek. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen — Ein Erfinder. Von Georges Rodenbach.

Передплата на той тыжневникъ, чвертьрочна 6 К. = 5 марокъ, принимає почта, всѣ книгарнѣ и Адміністрація, Вѣденъ IX/3. Поодиноке число 60 сот. = 50 pf. — Число на показъ gratis и franco.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Практикантами почтовыми именованій укінчений ученики школъ середнихъ: Іос. Тарнавскій, Евст. Будзиновскій, Волод. Волошиновичъ, Я. Мармоза, Фр. Ситникъ, Я. Гнатъ, Мар. Тесликъ, Л. Гібль, Л. Гонсіоръ, Стеф. Уневичъ, Волод. Стояловскій, Т. Качоръ, Ферд. Ходаіцкій, Іос. Вавречка, Густ. Бабель, Теод. Невидомскій, Альф. Бруно, Альф. Дворскій, Фр. Боровскій, Тад. Фатовичъ, Стан. Маєвскій, Іос. Осовскій, Ром. Федусевичъ, Ал. Блажовскій, Сал. Сафранъ, Каз. Мѣдникъ, Вас. Форись, Фр. Фінце, Март. Ладось, Жигм. Зубалавичъ, Мих. Вахъ, Жигм. Кольмінцеръ, Ерон. Дроздъ и П. Бріль.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ и АДМІНІСТРАЦІИ.

Вп. С. Са. въ Те. Тепер виплачено на I. кварт. 5 К 60 с. — І. Бе. въ Хе. Годить ся.

Нашим Паням.

Товариство: **Жіноча спілка промислова „Труд" у Львові** порішило отворити робітню суконь першого мая с. р., бо доперва від того дня буде покінчена адоптация льокалю, винаймленого на робітню в Рынку ч. 39.

Вп. Землячки наші домагались однако, щоби робітню отворити в сезонї веснянім перед святами; тому Дирекция Товариства змушена була виняймити поки-що льокаль на робітню при Підвалю ч. 7. Дирекция подає проте Вп. Панам до відомости, що вже дня 1. цьвітня с. р. отвирає Товариство „Труд" робітню суконь і від того дня приймає всякі замовленя на роботи передсьвяточні. Управителька нашої робітні укінчила у Відни курс крою в славно звісній школї крою Шака і відбула довшу практику в первороднім віденьскім робітні суконь. Товариство приняло також кілька панних вишколених в кравецтві та поставило собі за ціль, дати можність нашим Паням убирати ся гарно, модно, а дешево. За фасон побирає Товариство від 6 зр. Додатки спроваджуємо з фабрик наймоднійші і найліпші а недорогі, бо спроваджусь більшими скількостями. Хто хоче мати сукню на сьвита, просимо спішити з замовленями під адресою: Товариство „Труд" у Львові при ул. Підвалє ч. 7. II поверх.— Дирекція.

Курсъ Львівскій

въ дня 1 н. ст. Цвѣтня 1901.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 зр. в. в.	535 —	547 —
Банку для торговлї в промыслу 200 зр.	350 —	380 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. в. в.	— —	— —
Заліз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	420 —	424 —
Зелѣз. Львів.-Черновц.-Ясси по 200 зр.	564 —	570 —
Листы заставны по 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% в. в. выльос. въ 10% прем.	109 70	— —
Банку гипот. гал. 4½% в. в. льос. 50 л.	90 30	100 —
„ „ „ 4% 60 л. по 200 кор.	92 30	96 —
„ краевого 4½% в. в. льос. въ 51	100 50	101 20
„ „ 4% в. в. льос. въ 57 л.	97 —	97 50
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	95 20	95 70
„ „ „ 4% льос. въ 41½ л.	95 50	96 20
„ „ „ 4% льос. въ 56 л.	95 60	96 30
Облиги по 100 зр.		
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. в.	97 90	98 60
Буков. фонду пропинаційного 5% в. в.	103 —	— —
Комунальній Банку краєв. 5% (II. ем.)	100 20	101 —
„ „ „ 4½% (III. ем.)	99 80	100 50
Позички краєвої въ 1873 по 5% в. в.	— —	— —
Позички краєвої въ 1893 по 4% в. в.	96 50	97 20
Позичка м. Львова 4% по 200 кор.	92 50	93 20
„ „ „ 4½% 4-ої емісіи.	99 70	100 40
Льосы:	н. с.	н. с.
Міста Кракова по 20 зр. (40 к.)	78 —	78 —
Міста Станіславова „	— —	— —
Монеты:		
Дукат цѣсарскій	11 22	11 84
20 франковка	19 —	19 20
100 Рублївъ срѣбныхъ	250 —	254 —
100 Рублївъ папєровыхъ	253 25	255 25
100 кородъ нѣмецкихъ	117 10	117 60

Надбольване.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гипотечного на плантаціяхъ площа Галицкои



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райецайґи, тальмы мѣрничѣ піопы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякій направки подагоджують ся якъ най скорше и найдешевше 413-5

ПОДЯКА.

Складаю щиру, горячу подяку Високопреподобному Отцю парохови П. Савчиньскому за ласкавий і безінтересовний уділ в похороні моєї жени. Сердечну подяку складаю також і всїм, що були на похороні.

Дамян Фуртак, управитель школи в Могильници новій.

1—1

! ПОЗИР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

Фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож випліта старі).

Похвальні листи на жадане. 209 12—80

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше враторучає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 30—?

Овочеві деревця

яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, брескині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки

в найліпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.

Розсадки шпаратів і трускавок 100 штук 2 К.

Рожі пневі і корчеві.

Прошу зажадати цінника.

Огород торговельний в Любичи королївскій.

Желїзниця шлях Львів-Белзець.

91 3—10

ВЖЕ ВИЙШОВ

Альманах руско-украиньских богословів.

Прехороше виданє на велїновім папері стоїть лишень 3 кор.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд наших заточників.

Замовленя приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10, друкарня п.Вл. Шийковского, Львів, Коперніка ч. 5. Також книгарня Тов. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

„КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ"

видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цінах:

Книга должників	2	ark. по	10	сот.
Замкненя місячні		„ „	5	„
Інвентар должників		„ „	5	„
„ вкладників		„ „	5	„
„ уділів		„ „	5	„
Книга головна		„ „	10	„
„ ліквідаційна		„ „	10	„
„ вкладок щадн.		„ „	10	„
„ уділів членьок		„ „	10	„
Реєстр членів		„ „	10	„
Справоздане і замкненя рахунків		„ „	10	„

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім" у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Дня 17 н. ст. цвѣтня 1902 р. въ четверъ о год. 6 вечеромъ вобдбудуть ся Загальній Збори Товариства взаимн. кредиту „Поміч" стовар. зар. зъ обмеж. порукою въ Городку коло Львова въ помѣщеню того-жь товариства зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1. Вобдчитанє протоколу зъ послѣднихъ загальныхъ зборовъ,
2. Справоздане Дирекціи зъ дѣяльности и рахунковъ за р. 1901.
3. Справоздане комісіи ревізійной.
4. Роздѣлъ зыску зъ р. 1901.
5. Выборъ 2 членовъ Рады Надзираючои.
6. Внесеня Дирекціи и членовъ.

о. Николай Романюкъ — Дирекція — *Д-ръ Озаркевичъ.*

278 1—1

Спілка кредитова будівничих

стовариш. зареєстроване з ограниченою порукою

ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

І. Кредитовий Відділ.

ІІ. Відділ будовляних матеріялів.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промислових справах, **посередничить в доставі будівляних матеріялів**, а іменно: каміня, цегли, дерева, заліза, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, **скалистого вапна в найліпшій якости з вапнярень Цунів-Зушиці**, як і кафлярских виробів та шамотових табличок.

Посередничить в продажи згадано в купні реальностий.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

2·4 2—0 **ЗАРЯД.**

Білі і гарні руки! Найбільше червоні і рапаві руки вибілюють і вигіжнюють після кількаразового натертя **РОСЛИННИМ КРЕМОМ.**

Слоїк 1·60 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Синетуска ч. 25, Галицка ч. 11.

Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль: ул. Францішканьска ч. 24. 212 V.

ГАЛИЦКА

КАСА ОЩАДНОСТИ

У ЛЬВОВѢ

знижає опроцентоване вкладок понад 10,000 К., улюкованих на одній книжочці, починаючи від

1-ого лиша 1902

з 4% на 3·6% від ста, а всї нові вкладки опроцентовує по 3·6% від ста.

Опроцентоване давних вкладок, внесених перед 1 марта 1902, а що найвище 10.000 К, на одній книжочці виносячих, остає **без зміни** і виносить надальше

4% від ста.

Львів, дня 19 марта 1902. 197 3—3

Галицка Каса Ощадности у Львові.

„Книг Хмелёвого для Хмелодохо



Індек ин Хлеяк належит из числа продукц

Наш крохмаль полискуючий з сею маркою охоронною, дізнав із сторони Р. Т. консументів надзвичайної вартости, а тая обставина есть доказом, що неустипні підрядні продуценти крохмалю пускають в торговлю свій нездалий фабрикат [подорівнуючий ані в приближеню нашому знаменитому продуктови], зачіпаючи его етикетами подібними до наших. Таке кардодостойне наслідовництво виправдзує в блуд Р. Т. консументів; тому в цїли охорони їх перед втратами, осмілюємо ся остерегти їх отсею пересторогою перед шахрайским виниском, що уважи всїм Р. Т. консументам наш знаменитий „крохмаль полискуючий з маркою охоронною, „Кіт обдзуючий лапу". Гоффхманна фабрику крохмалю в Сальцуфлен. На складі у п. **ОСКАРА КРАЙЗЕРА** головного заступника у Львові, **Жигмонтівска ч. 4.**

При закупнї товарів просимо покликуватись на нашу часопись

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 65. Львовъ, Середа 20 Марта (2 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крімъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзамѣтнѣйшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшанского ул. Килинского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilersätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek 1. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выносить:
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.

Передплата и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшанского ул. Килинского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilersätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek 1. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выносить:
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.

Передплата и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшанского ул. Килинского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilersätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek 1. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выносить:
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.

ДѢЛО

Передплата и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшанского ул. Килинского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilersätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek 1. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выносить:
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.

Передплата и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшанского ул. Килинского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilersätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek 1. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" выносить:
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатковъ
въ Австріи: на цѣлый рѣкъ . . 18 К. на пів року . . 9 К.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 44 К. на пів року . . 22 „
У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 К. на пів року . . 10 К. на чверть року . . 5 „ на мѣсяць . . 2 К. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації вносячатий вільній відъ порта.
Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошенія звичайні приймають ся по 30 с. відъ одного стрічки инсератового або на місце а на рубрицѣ „Надісланє" по 50 с.
Подяки и инші доношенія приватні числить ся по 30 с. відъ стрічки.

Суспільність і молодіж.

I.

Отсе кінчать ся вже по університетах малі ферії а наступає другий семестр університетских викладів. Само собою насуває ся питанє: що дальше стане ся з сецесією нашої академічної молодіжи в сім другім семестрі — і що повинно стати ся? Чи поворот на львівский університет, чи дальше сецессия? Нема найменчого сумніву, що так як тепер — в сій хвилі — справа стоїть, про поворот не може бути і бесіди, бо доси ще анї одна з причин сецесиї не усунена, — бо до сеї хвилі не зайшло ще нїчого такого, щоби могло дати коли не підставу, то бодай притоку до повороту нашої академічної молодіжи на львівскай університет — до повороту без понижена національного достоїнства — і без шкоди для народної справи.

Говорять вправді, що сенат львівского університету мав вже згодити ся на деякі уступки в користь Русинів, що деякі університетскі друки і блянкети переміннть ся з польских на латинські, що ті латинські блянкети буде вільно виповнятн по руски, що на рускі подана будуть університетскі власти відповідати по руски; деякі здогадують ся, що рускі академіки не будуть змушені слухати викладів кс. Фіялка і професора Твардовского. Алеж рівночасно говорять, що навіть ті найменїмальнїйші уступки ще не певні і не порішені, бо ціла справа висить ще в міністерстві просьвіти, — певне є лише то, що на ті всї так названі „уступки" нема доси нїяких позитивних фактів анї доказів.

Так отже поки що нема ще нїчого такого, щоби давано можність нашій університетскій молодіжи вернути на львівский університет.

З другого боку нема також нїчого такого, щоби ѣї до того змушувало, бо-ж навіть не беручи в рахунок дальших датків, які ще виплинуть вже ті фонди, які ще в, вистануть легко, щоби видержати сецесию до кінця шкільного року, а вже-ж солїдарности та ідейности серед загалу нашої молодіжи вистане — надіємо ся — ще на довше. Так отже з становища нинїшної хвилї годї припускати, щоби наша університетска молодіж вже в сім семестрі вернула на львівский університет; — тим менше, що виписи на тім університетї начнуть ся 9 цьвітня с. р. — отже час вже дуже короткий, а деякі факти, котрі поки-що не надають ся до опубліковання, вказують, що і правительство не вірять в те, аби сецессия нашої молодіжи вже тепер закінчила ся.

Але те все, що тут доси сказано, сказано зі становища нинїшної хвилї, нинїшного моменту. А прецінь час на часї не стоїть; те, того ще нині нема, завтра може стати ся і не є виключена річ, що ті мінїмальні уступки, про які вище згадано або навіть більші уступки, яких дехто надіє ся, вже в короткім часї стануть довершеним і доказаним фактом. Ходять о те, що тодї? чи поворот, чи дальше сецесия? Очевидно, квестиї сеї не можна анї рішати анї дискутувати, як довго ми не знаємо на певно, чи і які будуть уступки та які ґваранції тих уступок.

Більше того — ми тепер навіть не можемо знати, коли прийде ся в сій справі рішати. Але ми вже тепер мусимо бути приготовані на те, що ся квестия прийде на порядок дневний, — скорше, чи пізнїйше, а кождім разї поперед усего вирине питанє: хто покликаний рішати о тім, чи бути дальше сецесиї, чи не бути і нема сумніву, що від розвязки сего передвступного, компетенційного питани буде в високім степени залежати вислід цїлої сецесиї. Тим то вже тепер конче треба порушити і вияснити сю річ, раз для того, що опісля могло би бути запізно, а ще більше для того, що се річ в своїй основі принципіяльна, бо ходить о відношенє університетскої молодіжи до суспільности.

Іменно в кругах тої молодіжи зазначив ся в послїдних часах дуже виразно погляд, що в справі сецесиї, в справі дальшого ѣї перебігу і ѣї закінченя покликана рішати одино і виключно тілько сама молодіж, тілько самі сецессионїсти та що до тої справи „старші" не повинні мішати ся. З другої сторони, серед тих власне „старших", підносять ся голоси, що в такій важній справі, як університетскa сецесия, молодіж не має нїчого до говореня, та що до того покликана тілько суспільність, а іменно ѣї провідники і репрезентанти.

На нашу думку оба сї погляди зовсім хибні. Анї сама молодіж без суспільности, анї сама суспільність без молодіжи не може тут рішати, а противно в сій справі повинно наступити — і то вже звдалегідь — повне порозуміне між молодіжею і „старшими" — і власне до того дїла і ми хочемо отсими стрічками по змозї причинити ся.

Університетскій молодіжи нашій нїяк не можемо відмовляти права забирати рішаючий голос в сецесиї, бож се ѣї дїло і вона в тім дїлї найбільше заанґажована. Ми не можемо силувати ѣї до продовжуваня сецесиї, коли загал наших академиків прийде сам до пересьвідченя, що дальша сецесия не потрібна, — алеж з другої сторони не можемо примушувати молодіжи до повороту, доки сама молодіж власне буде уважати, що поворот в даний момент булби упідленем і пониженем ѣї чести і достоїньства народу. Тим менше можемо уживати в тій цїли таких нїчемних способів, які найшли свій вираз в одній частинї „нашої" (sit venia verbo!) праси; ми не сьміємо анї розбивати солїдарности серед нашої молодіжи, анї ослабляти ѣї ідейности, бо сеж було би очевидною деморалїзациею молодіжи і суспільности; також вкінци не можемо співати патріярхальних мельодий на той мотив, що — мовляв — молодіж не повинна мішати ся до „політики" (себ то до публичних справ), а лише повинна учити ся з шкільних учебників, старати ся о приличний кусник хліба чи о карієру і слухати старших, бо-ж річ ясна, що такі декламациї викликують у айпшої части молодіжи протест, відпихають ѣї від „старших" і — від учебників, а що найгірше — дуже часто наслїдок таких деклямацій бувае такий, що власне найспосібнїйші і найідейнїйші молодиї ідуть відтак на марне. Ще гіршій вплив мають такі деклямациї на загал молодіжи, на пересічні, буденні одиниці. У них убиває ся в той спосіб послїдну іскорку ідейности, псує ся характерність і нїчого тут не помогуть потїшуваня, що — мовляв — як укінчить університет, як поробить іспити, як вже здобуде собі приличну посаду, тодї нехай політикує, нехай буде собі не то „патріотом" і „політиком" але навіть „соціялістом" або й „анархістом". Відома річ, що як раз чоловік ступить на ту дорогу, то нїи відкладає „політику" і „патріотизм" аж поробить іспити, відтак аж дістане сталу посаду, відтак аж здобуде аване — і так промине ему цїле житє, і він умре, умре два разн: наперед для суспільности і народу, а відтак вже таки-так, як має бути.

З тих причин, хоч „розполітикована молодіж" або „пайдократия" — нераз може перебере мірку, або робить щось не так, як треба, то зовсім не треба тим так грізти ся, як се робить „Ґалїчанїн".

Але-ж з другого боку ми не можемо згодити ся також з становищем, яке займила наша університетска молодіж, а бодай ѣї провідники. В справі сецесиї, а іменно в тім, який ѣї перебіг і вислід, коли і в який спосіб вона скінчить ся, — в тім інтересована і заанґажована не лише сама молодіж, але ціла суспільність, бо-ж тут ходить о справу загально народну, а що більше, ходить о честь цїлої нашої суспільности. Тут мусить мати і суспільність також де-що до говореня, бо се не тілько потрібне але прямо конечне як в інтересї самої справи, так в інтересї молодіжи, — а що найважнїйше, — того домагає ся історичний момент, який тепер переживає наша суспільність.

Істория окулярів.

Окуляри суть нині так загально знані, що рідко й застановляємо ся над тим, хто і коли їх винайшов та перший раз уживав, мов би се була річ сама собою зрозуміла — мов би вони впали чоловікови до ужитку без ого окремого труду. Не знаємо, хто винайшов сей інструмент, так важний в житю чоловіка і так часто уживаний від дитячого аж до старечого віку. Нїкому анї в думці згадати про того добродія людскости „не злим, тихим словом". За те мабуть не найде ся нї один хоть троха інтеліґентнай чоловік, щоби не знав про такого там в такого богатиря чи вожда чи царя, що спалив Москву та пропливав моря крови, що здобув, зруйнував, спалив таке а таке місто і т. д. Така то вже людска вдача! Коли заллеш другому добре горячого сала за скіру, то будь певний, що довше тебе попамятають, ніж коли спасеш ого від смерти.

Нині окуляри перейшли навіть в народні приповідки, — доказ, що вони знані в найширших верствах, кажемо: молодець видить весь сьвіт через рожеві окуляри, коли щаслив любовію і молодостию; сумний чоловік видить сьвіт, кажемо, через чорні чи темні окуляри. З насьмішкою кажемо, щоби собі купив окуляри той, хто не догляднув річи, яку повинен був узріти з обовязку.

На образах, що відносять ся до давних часів, прим. з часів Христа, стрічаємо людий, старших віком, в окулярах. Се однако не є доказом, що тодї справдї були вони знані, бо коли сей образ малював пр. А. Дюрер, то він поповнив анахронїзм. В історії окулярів[1]) стрічаємо однако инші дані промовляючі за тим, що випуклі сочки були знані ще на довго перед Христом. Є се плоско-випуклі скла, найдені при розкопках Ніневії, Помпеїв і Нолї. Стрічаємо і у Сенеки згадку, що предмети, уміщені у воді в округлій фляшці, виглядають більше, чим суть; але він приписує той обяв дїланю течи. У Арістофана згадує ся про сочку, очевидно випуклу, котрою Стрепсіяд хоче при помочи лучів сонци розтопити віск таблички, де був написаний на него засуд. З того всього однако не можна набрати переконаня, щоби в тодїшних часах старші люди уживали випуклих окулярів при читаню, бо противно згадує ся у кількох авторів, що на старости лїт треба казати собі читати книжку, а иншої ради нема.

Ще менше певности маємо, чи знані були випуклі окуляри за часів Христа. Плїнїй згадує про царя Нерона, що він приглядав ся ігрищам в цирку через смараґд, і з того виносять — межи иншими і Генрик Сенкевич в повісти Quo Vadis, — що Нерон був короткозорий і уживав длятого випуклого смараґду вїби окулярів. Однако сей здогад неслушний, бо Плїнїй говорить в тексті виразно, що смараґд задля своєї зеленої краски скріпляє змучені очи і тому нам так мило дивити ся на зелені луки. Звідси то походить, що ще нині панує гадка, що стїни комнат призначених для хорих на очи, мають бути зелені, а дашки на очах носені такими хорими, суть все зеленої краски. Тимчасом воно в дїйсности не є так, бо око хоре, коли его разить сьвітло, уникає всяку краску, а любить місця темні — або, коли вже маємо говорити про краску, то скажемо, що ему найміліїша чорна краска, значить, брак сьвітлянних і барвних лучів. А що здорове око дивить ся радо на зелені луки і ліси, то сему инша причина; туда манить нас житє, так як нас більше манить рожева краска молодого лиця, ніж блїда і поорана морщинами скіра старця.

Неясні місця про уживане випуклих шклів є і у Плавтуса, а про старезних патріярхів пентатевха згадує ся виразно в текстї, що їх очи від старости не ослабли.

Птоломей і Евклїд (300 пер. Хр.) застановляли ся над тим, яким то способом око видить. Вони були тої гадки, що ми видимо предмети тому, що з ока виходять сьвітлянні лучі до предметів. Тимчасом воно має ся як-раз противно: лучі мусять приходити від предметів до ока. В темну нїч ми проці не в силї видіти предметів, хотяй би і як раді, хотяй би і як дуже отвирали очи та хотїли висилати лучі до предметів. Ґален (150 по Хр.) припускає якесь рашпа, що виходить з мозку до зіниці і відси до виїшних предметів. Афрозідій припускає навіть, що тов рашпа може заналити ся, бо, як коли хто дістане кулаком в око, то „видить сьвічки" перед очима. Оптикою Греки не занимали ся, значить, вони не старали ся слїдити, після яких законів лучі сьвітла заломлюють ся, коли переходять через прозрачні предмети. Стрічаємо перший раз бесіду про хід лучів у Араба Аляхцена (коло 1000 р. по Хр.), а головно у Бакона (1214—1294), котрий так сердить ся на Арістотеля, що рад би спалити всї его книги, коли би се було в его силї, бо — каже, що шкода часу їх читати і тим ще збільшати невіжество. Бакон перший згадує виразно, що випуклі сочки, котрих свойства він студиював, віддадуть прислугу старцям, котрі не можуть читати дрібного письма.

Здаєть ся, що треба Бакона уважати першим, що ввів окуляри до ужитку; але его імя промовчує ся з причин зовсім середновічних. Сей великай мислитель жив в незгоді з Римом, покутував навіть у вязници за „злочини" свого великого духа; тож було небезпечно навіть згадувати его імя. Відай Ґетталїс, приятель Бакона, найперше дістав від него окуляри; а коли 1285 р. пішов в посольстві до папи і перебував довший час в Пізї в монастири Домініканів, видів монах Сальвіно Д'арматі сей чудний запахід; а що був метний до всього, то ветиг сам робити окуляри і причинив ся до їх росповсюдненя. В половині XIV. віку стрічаємо згадку про окуляри в літературі, в публичних актах і в штуці, в котрій також через анахронїзм появляють ся особи старого завіта в окулярах. З разу були знані лиш випуклі окуляри, уживані старшими до читаня. Вігнуті сочки, котрими видять короткозорі в даль, згадують ся що-йно лиш двіста лїт пізнїйше. Тодїшні пояснена, чому очи крізь окуляри лїпше видять, суть чисто кабалїстичні; а люди учені сушать собі голову над тим, якій змінї підпадає ґаленівске рашпа при уживаню окулярів. Люди були в XV. віцї занадто теольоґами, щоби взяти ся до самої річи, до експерименту, і в той спосіб дійти правди. Вірили в Ґалена і хотїли конче погодити его сказане, хотяй дурне, з дійстностию, щоби спасти его авторітет. Про хиби в будові ока, як про короткозорість і старозорість, згадує Арістотель (в VI. віцї перед Хр.); але анї він анї весь гурт лїкарів і фільозофів по нїм аж до XVII. віку не дібрали ся до справдїшної причини тих хиб, котрі походять відси, що

[1]) Pansier, Histoire des lunettes. Paris 1901.

Змѣна льокалю! Істнуючій відъ 30 лѣтъ відъ фірмою Юліянъ Домбровскій Маґазинъ Годинникарскій Юлерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный ужезъ Театральной 7 на Гетьманьску 4, Львовъ.

Словінськo-нїмецка баталїя.

Результат голосованя над резолюцією Штірка до нинї не дав спати нїмецким полїтикам. Непримиримі є в тій справі сторонництво Шенерера. Всенїмцї грозять, що на першім засїданю палати послів виступлять з демонстрацією противмінїстра Пентака. Президия кола польского заалярмувала всїх польских послів, аби явили ся в комплетї. Ческий клюб також зарядив, аби всї его члени були на тім першім засїданю. Др. Кербер робить що може аби довести до компромісу між Словінцями а Нїмцями а спеціально усуває все, що моглоби причинити ся до ще більшого роздратованя умів по обох сторонах. З тої здає ся причини відрочено скликане стирийского сойму, котрий мав зійти ся в перших днях сего місяця.

Правительство хоче довести до компромісу в той спосіб, що старає ся намонити Словінцїв, аби згодили ся на усуненє словінських паралельок з Целлї за відповідною рекомпенсатою, котра не нарушав „стану посїданя“ Нїмцїв, або против котрої Нїмцї ще не заанґажували ся. Евентуально можуть Словінцї дістати ґімназию в иншій місцевости. Орган лїберальних Словінцїв Slovenski Narod промовляє за компромісом в тій справі, домагаючи ся словінської ґімназиї в иншій місцевости Стирії словінських паралельок при внешній ґімназиї в Марбурзї. Клерикали не хочуть згодити ся на такий компроміс, а за ними стоїть більша часть словінських виборців.

Мимо всяких заперечень зі сторони ческої і польскої праси деякі дневники піддержують вість, що становище мінїстра Пентака в захитане, і що др. Кербер, котрий з Пентаком нїколи не симпатизував, хоче усуненем Пентака дати Нїмцям сатисфакцию за упадок революциї Штірка. З усїх голосів в тій справі можемо заключати, що ся вість є лише pium desiderium Нїмцїв і вкоаліцованої з Нїмцями частини польского кола. Інспірована урядовими кругами Sonn M ntags-Ztg. пише, що цїлею тих поголосок є викликане непорозуміня між колом польским а правительством. Правительственні круги менше займають ся справою усуненя теперішнього мінїстра-краяна, а більше іменованем нового, іменно мінїстра для Нїмцїв. Се булоби частиною тої цїли, за котру Нїмцї зрезиґнують з опозициї і обструкциї. Нїмецке людове сторонництво вже тепер не бере справи так горячо, як з початку.

Війна в Африцї.

Від хвилї, коли Лондон довідав ся о увільненю Метуена, вся майже анґлїйска праса заговорила тоном прихильнїйшим для Бурів а голоси за заключенем мира стали ся що раз частїйшими і голоснїйшими. Крок трансвальского правительства, котре рішило ся навязати переговори з Кіченером, посунув справу о стілько на перед, що нинї в Лондонї майже нема особи, котра була би за веденем дальшої війни; всї домагають ся замінчени різні, хоч би за цїну далеко йдучих уступок. На переговори, які тепер ведуть ся в полудневій Африцї, анґлїйска праса дивить ся в оптимістично, хоч саме правительство не знає нїчого певного о їх ході. Члени трансвальского правительства вже мали відїхати Штайна і Девета. Central News доносить, що в коротким часї відбуде ся рішаюча конференция Бурів, в котрій возьмуть участь: Штайн, Дазярей і Шальк-Бурґер.

Воєнні операциї ідуть тимчасом дальше своїм ходом. Кіченер доносить, що минувшого тиждня ранено або убито 26 Бурів. В полуднево-східнїй Оранїї полонено 259 Бурів. Кіченер доносить дальше, що не може розвинути скорої акциї, бо вода в ріках дуже піднесла ся. Командант Бурів Майр розвивав дуже живу акцию на півночи. Опогди напав на передні анґлїйскі сторожі, але відогнав его Брандер. В кілька днїв по битві, в котрій розбито колюмну Метуена Кіченер доніс був о тім, що сей погром поветований, що Делярейови забрано армати і т. д. Отже тепер показує ся, що Делярей надув Анґлїйцїв. Він зміркував, що більша сила Анґлїйцїв хоче его окружити. Не надумуючи ся довго утворив він з ранених і неспособних до бою мужчин, жінок і дїтей віддїл і лишив при нїм забрані Анґлїйцям, а Бурам непотрібні попсовані армати. Анґлїйці „ударили“ на сей баляст табору Делярея і забрали его без нїякої битви.

При зелїзничій катастрофі під Барбертоном в північнім Трансвали, котрої жертвою упав поїзд з анґлїйкким військом, погибло 35 вояків; тяжко ранених є 45.

Телеграмы.

Відень 2 цьвітня. Вчера розпочались тут спільні конференциї австрийских і угорских мінїстрів. З причини недуги мінїстра війни Крітґамера відбувають ся они в палатї мінїстерства війни. Окрім спільних мінїстрів в конференциях берут участь також оба президенти кабінетів і оба мінїстри фінансів. Нинї вечером угорский президент мінїстрів має від'їхати до Пешту. Уложене спільного буджету займе що найменше два дни часу, отже ще не є певною річею, чи в сім тиждни знайде ся час на угодові переговори.

Прага 2 цьвітня. Говорять, що правительство намірає енерґічнїйше виступити против аґітациї Los von Rom, на котру мали надійти з Нїмеччини більші суми. Старости в Чехії мали одержати обіжник, аби пильнїйше контролювали збори скликувані в аґітацийних цїлях, аби комісарі докладно записували собі вискази бесїдників. На случай обиди вірн або церкви, прокураторії будуть старати ся одержати від церковних властей повновласть в цїли судових кроків против згаданих бесїдників.

Оломунець 2 цьвітня. Ческа рільнича щадниця зложила 10.000 К на заснованє ческої реальної школи в Оломуцу.

Кранів 2 цьвітня. До Naprzod-у доносять з Варшави о арештованю трех студентів вигнаних пруськими властями з політехніки в Шарльотенбурзї. З Шарльотенбурґа вернуло до Росиї 30 студентів. Здогадують ся, що всїх їх арештовано.

Будапешт 2 цьвітня. В Дельнїчу прийшло між хлопами-соціялїстами а жандармерию до конфлїкту. Жандарми зробили у житок з оружия. Один хлоп погиб на місци, девять тяжко ранено.

Вчера закінчив тут наради конґрес угорских соціяльних демократів, при участи 150 робітничих орґанізацій. Обговорювано национальну справу, справу цлового відокремленя від Австриї, загальне право голосованя і нову програму сторонництва. — В Мезетур радив рівночасно конґрес аґрарних соціялістів.

Петербург 2 цьвітня. В Финляндиї заносить ся на лагіднїйшу управу. Говорять, що вплинула на се царица-вдова. Генерал-ґубернатор Бобріков має уступити і обняти ґенерал-ґубернаторство в Варшавї. Помічник Бобрікова в Финляндиї, Шіпов вже уступив.

Москва 2 цьвітня. Після полїцийного рапорту арештовано дня 26 марта 26 осіб за переступленя зарядженъ ґубернатора і покарано арештом від 2 до 3 місяців. Між покараними є 19 студентів московского університету і жінки.

Царгород 2 цьвітня. Порта поручила своєму ґенеральному конзулеви в Парижи, аби не допустив до конґресу вірменьских студентів.

Берлин 2 цьвітня Вчера відслонено на центральнім кладовищи памятник Лїбкнехта.

Париж 2 цьвітня. Дневники доносять, що Росия громадить від сторони Арменії великі воєнні сили. В одеській пристани зібрано богато воєнних кораблїв.

Рим 2 цьвітня. Страйк зелїзничих робітників був причиною бунту вояків. Аби зломити страйк, покликано до служби всїх робітників-резервістів. В Пиценци, Комо і Медіоланї ті резервісти збунтували ся і хотїли покинути службу. Треба було против них ужити карабінєри і доперва ті здавили бунт. Такі самі демонстрациї були також в Вероні, Мантуї, Верцелї і Віценци. В тім послїднім місті резервісти поставали в вікнах касарнї і кричали: „Нехай жие соціялізм, хочемо вертати до дому!“ Маневри перервано, бо вояки при атаку на баґнети підносили оклики в честь соціялізму.

Берно [швайцарске] 2 цьвітня. Тут відбув ся конґрес швайцарских робітників при участи 334 делеґатів репрезентуючих 1,086.000 робітників. Ухвалено енерґічно виступити против підвисшеня цїн средств живности і запротестовано против домаганъ аґрарієтів. Зїзд ухвалив відкинути принятє до союза орґанізацій католицких робітників від патронатом папи Пія IX.

Пекін 2 цьвітня. В полудневій провінциї Чілї прийшло знов до різні католиків. Погибло богато людей.

Лондон 2 цьвітня. До Квінставну прибув корабель з двома австральскими офіцирами засудженими на доємертні роботи за те, що стріляли до полонених Бурів. Двох австральских офіцирів за се розстріляно.

На Балканї:

Царгород 2 цьвітня. Турецке правительство одержало вість, що Болгария вже поробила приготованя до мобілїзациї своєї армії.

Терст 2 цьвітня. Дневник Piccolo доносить, що Чорногора мобілїзує свої воєнні сили. З причини забурень в Македонії і Альбанії, Россия виступила з проектом інтервенциї на Балканї.

Цетиня 2 цьвітня. Чорногорский князь выслав сильний віддїл війска до альбаньскої границї.

Софія 2 цьвітня. Турецкі власти викрили при помочи турецкого аґента крівжу революцийної болгарской ватаги. Безпроволочно выслано сильний віддїл війска, котрий забрав велику часть сеї ватаги зложеної з 200 людей і відставив до вязниці в Кастоіци. В Кастоіци товпа Болгарів напала на аґента Іванкова в хвили, коли він хотів сїдати до царгородского поїзду і убила его.

Сальоніка 2 цьвітня. Турки привезли тут 10 відрубаних голов македоньских повстанців. Ті голови порозвішувано в публичних місцях.

Петербург 2 цьвітня. Говорять, що цїлею подорожи болгарского мінїстра Данева до Петербурга є позискати за всяку цїну інтервенцию Росиї в користь Македонії. Уважають се за акцию звернену против Австриї.

З Американьскої Руси

надіслано нам в справі рускої Церкви в Америцї відозву, котру подаємо в скороченю. Відозва начинає ся словами: „Дорогї брата во Христї!“ а дальше пише ся в ней так:

Вôдзываємось до Васъ въ дуже важнôй справѣ, котра певно такъ само лежить Вамъ якъ и намъ на серцю. Се справа нашои Руской Церкви, нашои Вѣры.

Що стане ся зъ нашою Руською Церквою и Руською Вѣрою за якихъ 20, 30 лѣтъ?

Чи думали Вы коли о тôмъ напрямо? — Нѣ. Вы побудовали вже кôлькадесять рускихъ церковъ, побудовали школы и т. п., але щобы забезпечити имъ якусь Будучнôсть — про се Вы ще дуже мало думали.

То-жъ пора пробудитись, пора забезпечитись не лишь на днесь и на завтра, але на довгї лѣта напередъ.

Та не такъ то легко намъ Русинамъ заховати нашу Вѣру и Церковъ для нашихъ насльдниковъ.

Тому, що Вы Братя не дбаєте про свою Руску Церковъ тому, що Вы позволяєте кождому въ нѣй ґаздувати.

Чи може неправда?

Чи не Вы позаписували кôльканайцять церковъ на католицкихъ епископôвъ?

Чи не Вы позволили и позволяєте на се, щобы католицкій бискупы мѣшались въ нашій справы?

Чи не Вы коритесь всѣмнимъ приказамъ Риму и его послушникôвъ?

Чи не Вы позволяєте на се, щобы ваший руский священники узнавали надъ собою зверхнôсть католицкихъ епископôвъ?

Чи не Вы винний сему, що вже днесь католицкій бискупы насылають вашимъ священникамъ завôзвания, щобы они платили по 100 и бôльше долярôвъ на католицкого бискупа зъ Вашои церковнои касы?

Чи не вы винний сему, що Римъ выдавъ приказъ, щобы Русины, що хотять женитись, пôдписувались, що ихъ дѣти будуть католиками?

Чи не Вы винний сему, що днесь въ Канадѣ на 40 тысячъ Русинôвъ нема нѣ одного рускаго священника?

Чи не Вы сему винний, що до Америки епископы не хотять высылати добрыхъ и честныхъ священникôвъ, та що тысячѣ Русинôвъ не чують слова Божого въ своїй рускôй мовѣ, але мусять блукатись по католицкихъ костелахъ або ити до цареславныхъ?

Неоденъ певно скаже: мы сему не винний, але винний сему наший краевій епископы. Та се оправданє не выстарчає. Краевій епископы служать тымъ, що ихъ епископами зробили т. в. Римови и мадирскому або австрійскому правительству а не Русинамъ. Значить, що мы американьскій Русины мусимо самій робити порядокъ зъ Руською Церквою.

И американьскій Русины вже зачали дбати самій о добро своеи Церкви. 30-го Мая 1901 р. зъѣхались они до Шамокинъ, Па. и положили пôдвалину пôдъ будову Руской Церкви въ Америцѣ. Днесь треба тую будову попровадити дальше.

Въ тôй цѣли мы, низше пôдписаній, Рада Головна и Духовна, взываємо Васъ всѣхъ Русинôвъ американьскихъ, котрымъ ходить о добро и будучнôсть Руской Церкви въ Америцѣ на

Велику Раду,

котра вôдбудесь въ мѣстѣ Harrisburg, Pa. (столици Пенсилвенїѣ) дня 26-ого Марця сего року починаючи вôдъ 8-ои годины рано аж доки не скôнчать ся наради.

Радитись буде надъ слѣдуючими справами:

1) Чи маємо мы позволити на се, щобы руский священники узнавали надъ собою зверхнôсть католицкихъ епископôвъ?

2) Чи маємо мы позволити на тое, щобы рускій церкви були записаній на католицкихъ епископôвъ, чи маємо вôдобрати и тій рускій церкви, котрій до тепер на нихъ записаній?

3) Чи не треба намъ постаратись о тое, щобы въ разѣ потребы мы могли сейчасъ дôстати вôдповѣдныхъ рускихъ священникôвъ?

4) Щобы выдавати одну чисто церковну ґазету, котра бодай въ части заступала бъ живе слово Боже для тыхъ Русинôвъ, що порозкиданій по цѣлôй Америцѣ.

5) Щобы дати удержанє одному або двомъ рускимъ священникамъ, котрій бы ѣздили зъ плейзу на плейзъ и обслуговали тыхъ Русинôвъ, що не мають сталого священника.

6) Щобы постаратись о тое, абы мы могли выховувати своихъ рускихъ священникôвъ тутъ въ Америцѣ.

7) Щобы принятя а где треба поправити статуты ухваленій минувшого року.

8) Щобы постаратись о свого правдивого рускаго епископа для Америки.

9) Чи маємо мы америк. Русины признавати Папу Римского за голову руской церкви чи нѣ?

Кромѣ сего буде радитись надъ другими важными справами.

На зъѣздъ сей повиненъ приѣхати кождый честный рускій священникъ безъ взгляду на партію до якои належить, а також кожда церковъ, братство, орґанізація и т. п. повинній прислати по одному або бôльше людей, яко делеґатôвъ.

Виправдѣ дорога до Harrisburg, Pa, коштує пару центôвъ, але на се не повиненъ нѣхто зважати. Добро нашои Руской Церкви и Вѣры повинно бути для насъ дороже надъ всѣ маєтки свѣта.

Памятайте, що если мы не подбаємо о нашу Церковъ завчасу, то вороги розêдруть еѣ на кусникъ, а наший дѣти проклянуть насъ. Тай зъ якимъ чоломъ станемо мы колись передъ Престоломъ Всевышнього, если позволимо воромамъ допасти и огидити Нашу Найсвятѣйшу Матѣръ, Обручницю Спасителя Христа?

Вôдъ Уряду „Товариства Руских Церковных Громадъ въ Сполуч. Державахъ и Канадѣ“

Рада головна: о. Н. Стефанович, голова, о. Н. Пôдгорецкій, секрет., п. И. Глова, касіяръ; видѣловій: о. П. Кешеляк, п. Д. Голодъ, и п. И. Петранич; Рада духовна: о. П. Констанкевич, голова, о. Ст. Макаръ, секретарь, о. Н. Дмитрôвъ, о. М. Валогъ, о. П. Тимкевич, о. И. Ардапъ.

Ще в справі „Проч з Римом“.

(Голос зі священичих кругів).

Periculum in mora! Латиньский епископ в Америцї вилучив одного рускаго священника з церкви, а сего певно не приймуть рівнодушно Русини, що в засадї не можуть признати лат. епископам права інґеренциї в наших церковних справах.

Час, щоби цїле руско-католицке духовенство зазначило виразно своє становиско в церковно-народних справах, порушених в чч. 47 і 53 „Дѣла“! Найлїпша нагода до сего тепер, коли незадовго по всїх деканатах скликані будуть соборчики за I чвертьрік. Для уможливленя однодушної акциї предкладаємо таку програму обрад:

I. Перевести дискусию і зазначити свою гадку в справах порушених в чч. 47 і 53 „Дѣла“ (справа відносин рускої церкви до Риму і квестия автономії руской церкви.

II. Вибрати делеґатів духовенства деканального бодай по одному на кождий деканат, котрі мають:

а) постарати ся як найскорше о уложенє меморияду до римскої Курії і предложити его до підпису всїм священикам.

б) втягнути до акциї і сьвітску інтелїґенцию і цїлий нарід, котрі особними, ad hoc уложеними, петиціями мусять заявити ся за скорим полагодженем церковно-народних домаганъ, що в рівній мірі обходять цїлий наш нарід — і

в) вислати депутацию клиру до Б.П. Митрополита, аби він разом з Епископами як найскорше предложив цїлу справу римскій Курії. До сеї депутациї мусять прилучити ся також заступники сьвітскої інтелїґенциї.

III. Зарядити підчас найближшого соборчика складки на вислане сьвященника до Бразиліі і Канади і на купно друкарнї.

Уложенем згаданого меморияду і петиції повинні в першім радї занятися делеґат деканатів: львівского, перемиского і станиславівского, бо в тих містах суть професори і доктори богословія. В сих письмах треба порушити всї наші церковно-народні домагання, з теольоґічного і історичного становиска — і виказати виразно, що через невідповідне трактованє рускаго обряду терпить справа цїлої вселенськой церкви. Об-

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ
Нинѣ и щоденно концертъ
звѣстной капелѣ дамскои „Буковина“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рôгъ Вôрменьском.)
м1 18–

Словінськo-нїмецка баталїя.

Результат голосованя над резолюцією Штірка до нинї не дав спати нїмецким полїтикам. Непримиримі є в тій справі сторонництво Шенерера. Всенїмцї грозять, що на першім засїданю палати послів виступлять з демонстрацією противмінїстра Пентака. Президия кола польского заалярмувала всїх польских послів, аби явили ся в комплетї. Ческий клюб також зарядив, аби всї его члени були на тім першім засїданю. Др. Кербер робить що може аби довести до компромісу між Словінцями а Нїмцями а спеціально усуває все, що моглоби причинити ся до ще більшого роздратованя умів по обох сторонах. З тої здає ся причини відрочено скликане стирийского сойму, котрий мав зійти ся в перших днях сего місяця.

Правительство хоче довести до компромісу в той спосіб, що старає ся намонити Словінцїв, аби згодили ся на усуненє словінських паралельок з Целлї за відповідною рекомпенсатою, котра не нарушав „стану посїданя“ Нїмцїв, або против котрої Нїмцї ще не заанґажували ся. Евентуально можуть Словінцї дістати ґімназию в иншій місцевости. Орган лїберальних Словінцїв Slovenski Narod промовляє за компромісом в тій справі, домагаючи ся словінської ґімназиї в иншій місцевости Стирії словінських паралельок при внешній ґімназиї в Марбурзї. Клерикали не хочуть згодити ся на такий компроміс, а за ними стоїть більша часть словінських виборців.

Мимо всяких заперечень зі сторони ческої і польскої праси деякі дневники піддержують вість, що становище мінїстра Пентака в захитане, і що др. Кербер, котрий з Пентаком нїколи не симпатизував, хоче усуненем Пентака дати Нїмцям сатисфакцию за упадок революциї Штірка. З усїх голосів в тій справі можемо заключати, що ся вість є лише pium desiderium Нїмцїв і вкоаліцованої з Нїмцями частини польского кола. Інспірована урядовими кругами Sonn M ntags-Ztg. пише, що цїлею тих поголосок є викликане непорозуміня між колом польским а правительством. Правительственні круги менше займають ся справою усуненя теперішнього мінїстра-краяна, а більше іменованем нового, іменно мінїстра для Нїмцїв. Се булоби частиною тої цїли, за котру Нїмцї зрезиґнують з опозициї і обструкциї. Нїмецке людове сторонництво вже тепер не бере справи так горячо, як з початку.

Війна в Африцї.

Від хвилї, коли Лондон довідав ся о увільненю Метуена, вся майже анґлїйска праса заговорила тоном прихильнїйшим для Бурів а голоси за заключенем мира стали ся що раз частїйшими і голоснїйшими. Крок трансвальского правительства, котре рішило ся навязати переговори з Кіченером, посунув справу о стілько на перед, що нинї в Лондонї майже нема особи, котра була би за веденем дальшої війни; всї домагають ся замінчени різні, хоч би за цїну далеко йдучих уступок. На переговори, які тепер ведуть ся в полудневій Африцї, анґлїйска праса дивить ся в оптимістично, хоч саме правительство не знає нїчого певного о їх ході. Члени трансвальского правительства вже мали відїхати Штайна і Девета. Central News доносить, що в коротким часї відбуде ся рішаюча конференция Бурів, в котрій возьмуть участь: Штайн, Дазярей і Шальк-Бурґер.

Воєнні операциї ідуть тимчасом дальше своїм ходом. Кіченер доносить, що минувшого тиждня ранено або убито 26 Бурів. В полуднево-східнїй Оранїї полонено 259 Бурів. Кіченер доносить дальше, що не може розвинути скорої акциї, бо вода в ріках дуже піднесла ся. Командант Бурів Майр розвивав дуже живу акцию на півночи. Опогди напав на передні анґлїйскі сторожі, але відогнав его Брандер. В кілька днїв по битві, в котрій розбито колюмну Метуена Кіченер доніс був о тім, що сей погром поветований, що Делярейови забрано армати і т. д. Отже тепер показує ся, що Делярей надув Анґлїйцїв. Він зміркував, що більша сила Анґлїйцїв хоче его окружити. Не надумуючи ся довго утворив він з ранених і неспособних до бою мужчин, жінок і дїтей віддїл і лишив при нїм забрані Анґлїйцям, а Бурам непотрібні попсовані армати. Анґлїйці „ударили“ на сей баляст табору Делярея і забрали его без нїякої битви.

При зелїзничій катастрофі під Барбертоном в північнім Трансвали, котрої жертвою упав поїзд з анґлїйкким військом, погибло 35 вояків; тяжко ранених є 45.

Телеграмы.

Відень 2 цьвітня. Вчера розпочались тут спільні конференциї австрийских і угорских мінїстрів. З причини недуги мінїстра війни Крітґамера відбувають ся они в палатї мінїстерства війни. Окрім спільних мінїстрів в конференциях берут участь також оба президенти кабінетів і оба мінїстри фінансів. Нинї вечером угорский президент мінїстрів має від'їхати до Пешту. Уложене спільного буджету займе що найменше два дни часу, отже ще не є певною річею, чи в сім тиждни знайде ся час на угодові переговори.

Прага 2 цьвітня. Говорять, що правительство намірає енерґічнїйше виступити против аґітациї Los von Rom, на котру мали надійти з Нїмеччини більші суми. Старости в Чехії мали одержати обіжник, аби пильнїйше контролювали збори скликувані в аґітацийних цїлях, аби комісарі докладно записували собі вискази бесїдників. На случай обиди вірн або церкви, прокураторії будуть старати ся одержати від церковних властей повновласть в цїли судових кроків против згаданих бесїдників.

Оломунець 2 цьвітня. Ческа рільнича щадниця зложила 10.000 К на заснованє ческої реальної школи в Оломуцу.

Кранів 2 цьвітня. До Naprzod-у доносять з Варшави о арештованю трех студентів вигнаних пруськими властями з політехніки в Шарльотенбурзї. З Шарльотенбурґа вернуло до Росиї 30 студентів. Здогадують ся, що всїх їх арештовано.

Будапешт 2 цьвітня. В Дельнїчу прийшло між хлопами-соціялїстами а жандармерию до конфлїкту. Жандарми зробили у житок з оружия. Один хлоп погиб на місци, девять тяжко ранено.

Вчера закінчив тут наради конґрес угорских соціяльних демократів, при участи 150 робітничих орґанізацій. Обговорювано национальну справу, справу цлового відокремленя від Австриї, загальне право голосованя і нову програму сторонництва. — В Мезетур радив рівночасно конґрес аґрарних соціялістів.

Петербург 2 цьвітня. В Финляндиї заносить ся на лагіднїйшу управу. Говорять, що вплинула на се царица-вдова. Генерал-ґубернатор Бобріков має уступити і обняти ґенерал-ґубернаторство в Варшавї. Помічник Бобрікова в Финляндиї, Шіпов вже уступив.

Москва 2 цьвітня. Після полїцийного рапорту арештовано дня 26 марта 26 осіб за переступленя зарядженъ ґубернатора і покарано арештом від 2 до 3 місяців. Між покараними є 19 студентів московского університету і жінки.

Царгород 2 цьвітня. Порта поручила своєму ґенеральному конзулеви в Парижи, аби не допустив до конґресу вірменьских студентів.

Берлин 2 цьвітня Вчера відслонено на центральнім кладовищи памятник Лїбкнехта.

Париж 2 цьвітня. Дневники доносять, що Росия громадить від сторони Арменії великі воєнні сили. В одеській пристани зібрано богато воєнних кораблїв.

Рим 2 цьвітня. Страйк зелїзничих робітників був причиною бунту вояків. Аби зломити страйк, покликано до служби всїх робітників-резервістів. В Пиценци, Комо і Медіоланї ті резервісти збунтували ся і хотїли покинути службу. Треба було против них ужити карабінєри і доперва ті здавили бунт. Такі самі демонстрациї були також в Вероні, Мантуї, Верцелї і Віценци. В тім послїднім місті резервісти поставали в вікнах касарнї і кричали: „Нехай жие соціялізм, хочемо вертати до дому!“ Маневри перервано, бо вояки при атаку на баґнети підносили оклики в честь соціялізму.

Берно [швайцарске] 2 цьвітня. Тут відбув ся конґрес швайцарских робітників при участи 334 делеґатів репрезентуючих 1,086.000 робітників. Ухвалено енерґічно виступити против підвисшеня цїн средств живности і запротестовано против домаганъ аґрарієтів. Зїзд ухвалив відкинути принятє до союза орґанізацій католицких робітників від патронатом папи Пія IX.

Пекін 2 цьвітня. В полудневій провінциї Чілї прийшло знов до різні католиків. Погибло богато людей.

Лондон 2 цьвітня. До Квінставну прибув корабель з двома австральскими офіцирами засудженими на доємертні роботи за те, що стріляли до полонених Бурів. Двох австральских офіцирів за се розстріляно.

На Балканї:

Царгород 2 цьвітня. Турецке правительство одержало вість, що Болгария вже поробила приготованя до мобілїзациї своєї армії.

Терст 2 цьвітня. Дневник Piccolo доносить, що Чорногора мобілїзує свої воєнні сили. З причини забурень в Македонії і Альбанії, Россия виступила з проектом інтервенциї на Балканї.

Цетиня 2 цьвітня. Чорногорский князь выслав сильний віддїл війска до альбаньскої границї.

Софія 2 цьвітня. Турецкі власти викрили при помочи турецкого аґента крівжу революцийної болгарской ватаги. Безпроволочно выслано сильний віддїл війска, котрий забрав велику часть сеї ватаги зложеної з 200 людей і відставив до вязниці в Кастоіци. В Кастоіци товпа Болгарів напала на аґента Іванкова в хвили, коли він хотів сїдати до царгородского поїзду і убила его.

Сальоніка 2 цьвітня. Турки привезли тут 10 відрубаних голов македоньских повстанців. Ті голови порозвішувано в публичних місцях.

Петербург 2 цьвітня. Говорять, що цїлею подорожи болгарского мінїстра Данева до Петербурга є позискати за всяку цїну інтервенцию Росиї в користь Македонії. Уважають се за акцию звернену против Австриї.

З Американьскої Руси

надіслано нам в справі рускої Церкви в Америцї відозву, котру подаємо в скороченю. Відозва начинає ся словами: „Дорогї брата во Христї!“ а дальше пише ся в ней так:

Вôдзываємось до Васъ въ дуже важнôй справѣ, котра певно такъ само лежить Вамъ якъ и намъ на серцю. Се справа нашои Руской Церкви, нашои Вѣры.

Що стане ся зъ нашою Руською Церквою и Руською Вѣрою за якихъ 20, 30 лѣтъ?

Чи думали Вы коли о тôмъ напрямо? — Нѣ. Вы побудовали вже кôлькадесять рускихъ церковъ, побудовали школы и т. п., але щобы забезпечити имъ якусь Будучнôсть — про се Вы ще дуже мало думали.

То-жъ пора пробудитись, пора забезпечитись не лишь на днесь и на завтра, але на довгї лѣта напередъ.

Та не такъ то легко намъ Русинамъ заховати нашу Вѣру и Церковъ для нашихъ насльдниковъ.

Тому, що Вы Братя не дбаєте про свою Руску Церковъ тому, що Вы позволяєте кождому въ нѣй ґаздувати.

Чи може неправда?

Чи не Вы позаписували кôльканайцять церковъ на католицкихъ епископôвъ?

Чи не Вы позволили и позволяєте на се, щобы католицкій бискупы мѣшались въ нашій справы?

Чи не Вы коритесь всѣмнимъ приказамъ Риму и его послушникôвъ?

Чи не Вы позволяєте на се, щобы ваший руский священники узнавали надъ собою зверхнôсть католицкихъ епископôвъ?

Чи не Вы винний сему, що вже днесь католицкій бискупы насылають вашимъ священникамъ завôзвания, щобы они платили по 100 и бôльше долярôвъ на католицкого бискупа зъ Вашои церковнои касы?

Чи не вы винний сему, що Римъ выдавъ приказъ, щобы Русины, що хотять женитись, пôдписувались, що ихъ дѣти будуть католиками?

Чи не Вы винний сему, що днесь въ Канадѣ на 40 тысячъ Русинôвъ нема нѣ одного рускаго священника?

Чи не Вы сему винний, що до Америки епископы не хотять высылати добрыхъ и честныхъ священникôвъ, та що тысячѣ Русинôвъ не чують слова Божого въ своїй рускôй мовѣ, але мусять блукатись по католицкихъ костелахъ або ити до цареславныхъ?

Неоденъ певно скаже: мы сему не винний, але винний сему наший краевій епископы. Та се оправданє не выстарчає. Краевій епископы служать тымъ, що ихъ епископами зробили т. в. Римови и мадирскому або австрійскому правительству а не Русинамъ. Значить, що мы американьскій Русины мусимо самій робити порядокъ зъ Руською Церквою.

И американьскій Русины вже зачали дбати самій о добро своеи Церкви. 30-го Мая 1901 р. зъѣхались они до Шамокинъ, Па. и положили пôдвалину пôдъ будову Руской Церкви въ Америцѣ. Днесь треба тую будову попровадити дальше.

Въ тôй цѣли мы, низше пôдписаній, Рада Головна и Духовна, взываємо Васъ всѣхъ Русинôвъ американьскихъ, котрымъ ходить о добро и будучнôсть Руской Церкви въ Америцѣ на

Велику Раду,

котра вôдбудесь въ мѣстѣ Harrisburg, Pa. (столици Пенсилвенїѣ) дня 26-ого Марця сего року починаючи вôдъ 8-ои годины рано аж доки не скôнчать ся наради.

Радитись буде надъ слѣдуючими справами:

1) Чи маємо мы позволити на се, щобы руский священники узнавали надъ собою зверхнôсть католицкихъ епископôвъ?

2) Чи маємо мы позволити на тое, щобы рускій церкви були записаній на католицкихъ епископôвъ, чи маємо вôдобрати и тій рускій церкви, котрій до тепер на нихъ записаній?

3) Чи не треба намъ постаратись о тое, щобы въ разѣ потребы мы могли сейчасъ дôстати вôдповѣдныхъ рускихъ священникôвъ?

4) Щобы выдавати одну чисто церковну ґазету, котра бодай въ части заступала бъ живе слово Боже для тыхъ Русинôвъ, що порозкиданій по цѣлôй Америцѣ.

5) Щобы дати удержанє одному або двомъ рускимъ священникамъ, котрій бы ѣздили зъ плейзу на плейзъ и обслуговали тыхъ Русинôвъ, що не мають сталого священника.

6) Щобы постаратись о тое, абы мы могли выховувати своихъ рускихъ священникôвъ тутъ въ Америцѣ.

7) Щобы принятя а где треба поправити статуты ухваленій минувшого року.

8) Щобы постаратись о свого правдивого рускаго епископа для Америки.

9) Чи маємо мы америк. Русины признавати Папу Римского за голову руской церкви чи нѣ?

Кромѣ сего буде радитись надъ другими важными справами.

На зъѣздъ сей повиненъ приѣхати кождый честный рускій священникъ безъ взгляду на партію до якои належить, а також кожда церковъ, братство, орґанізація и т. п. повинній прислати по одному або бôльше людей, яко делеґатôвъ.

Виправдѣ дорога до Harrisburg, Pa, коштує пару центôвъ, але на се не повиненъ нѣхто зважати. Добро нашои Руской Церкви и Вѣры повинно бути для насъ дороже надъ всѣ маєтки свѣта.

Памятайте, що если мы не подбаємо о нашу Церковъ завчасу, то вороги розêдруть еѣ на кусникъ, а наший дѣти проклянуть насъ. Тай зъ якимъ чоломъ станемо мы колись передъ Престоломъ Всевышнього, если позволимо воромамъ допасти и огидити Нашу Найсвятѣйшу Матѣръ, Обручницю Спасителя Христа?

Вôдъ Уряду „Товариства Руских Церковных Громадъ въ Сполуч. Державахъ и Канадѣ“

Рада головна: о. Н. Стефанович, голова, о. Н. Пôдгорецкій, секрет., п. И. Глова, касіяръ; видѣловій: о. П. Кешеляк, п. Д. Голодъ, и п. И. Петранич; Рада духовна: о. П. Констанкевич, голова, о. Ст. Макаръ, секретарь, о. Н. Дмитрôвъ, о. М. Валогъ, о. П. Тимкевич, о. И. Ардапъ.

Ще в справі „Проч з Римом“.

(Голос зі священичих кругів).

Periculum in mora! Латиньский епископ в Америцї вилучив одного рускаго священника з церкви, а сего певно не приймуть рівнодушно Русини, що в засадї не можуть признати лат. епископам права інґеренциї в наших церковних справах.

Час, щоби цїле руско-католицке духовенство зазначило виразно своє становиско в церковно-народних справах, порушених в чч. 47 і 53 „Дѣла“! Найлїпша нагода до сего тепер, коли незадовго по всїх деканатах скликані будуть соборчики за I чвертьрік. Для уможливленя однодушної акциї предкладаємо таку програму обрад:

I. Перевести дискусию і зазначити свою гадку в справах порушених в чч. 47 і 53 „Дѣла“ (справа відносин рускої церкви до Риму і квестия автономії руской церкви.

II. Вибрати делеґатів духовенства деканального бодай по одному на кождий деканат, котрі мають:

а) постарати ся як найскорше о уложенє меморияду до римскої Курії і предложити его до підпису всїм священикам.

б) втягнути до акциї і сьвітску інтелїґенцию і цїлий нарід, котрі особними, ad hoc уложеними, петиціями мусять заявити ся за скорим полагодженем церковно-народних домаганъ, що в рівній мірі обходять цїлий наш нарід — і

в) вислати депутацию клиру до Б.П. Митрополита, аби він разом з Епископами як найскорше предложив цїлу справу римскій Курії. До сеї депутациї мусять прилучити ся також заступники сьвітскої інтелїґенциї.

III. Зарядити підчас найближшого соборчика складки на вислане сьвященника до Бразиліі і Канади і на купно друкарнї.

Уложенем згаданого меморияду і петиції повинні в першім радї занятися делеґат деканатів: львівского, перемиского і станиславівского, бо в тих містах суть професори і доктори богословія. В сих письмах треба порушити всї наші церковно-народні домагання, з теольоґічного і історичного становиска — і виказати виразно, що через невідповідне трактованє рускаго обряду терпить справа цїлої вселенськой церкви. Об-

КАВАРНЯ Г. БРАЙФОГЛЯ
Нинѣ и щоденно концертъ
звѣстной капелѣ дамскои „Буковина“
Напоѣ и перекуски якъ найлучшій.
ул. Гродзіцкихъ ч. 4. (Рôгъ Вôрменьском.)
м1 18–

ряд наш, все і всюда понижуваний, не мав сили оперти ся напорови православя в Росиї не мав атракційної сили для відлучених від католицкої церкви, і не буде мати ніколи впливу навіть при найбільше користних відносинах, навіт як-би в Росиї настала конституция і свобода віроісповідання, доки не стане на такім становиску в католицкій церкві, яке мав обряд латиньский.

Во й які виглади може мати будуча унія православя з римскою церквою, коли східний обряд трактує ся зовсім яко щось послїдній шого і уважая ся его за тимчасову принету, котру після забаганки можна стерти з лица земли — як до сего стремить послїдне розпорядженє для Парапи силуюче до масової зміни обряду!

А час був би бодай тепер окружити руский обряд лїпшою опікою, коли і вРосиї будить ся загальний рух против урядового цареславя. Кромі загального, звістного сектантского руху на Украіні, що остатними часами виразно зазначує ся яко несьвідомий протест народу против офіцияльної церкви, варто застановити ся над тим, що інтелїґенция в Росиї зачинає думати о сполученю церков.

Чи під таку пору не есть се аномалією, що Русини — католики, що мають служити за поміст до сполученя церков, самі попадають в зневіру, видячи понижене і упослїдженє свого обряду!? Чи істория переслїдувань сего обряду не якимись недовїрками, або схизматиками, але таки латинниками-католиками, і теперішпа слаба опіка, зглядно цїлковитий брак опіки і видане греко-католиків на ласку латинїзаторских і польонізаційних замахів, причинить ся до скріпленя ідеї сполуки церков? Хто з православних, що цїнить свій обряд і свою народність, схоче віддати его на погалу дивному нівелізаційному фанатизмови латинників, коли не буде мати запоруки, що церков католицка ставачи руский обряд цїлком зарівно з латиньским, обезпечить его повагу, гідність і автономію від інґеренциї латиньства, а через те дасть також певність, що через сполуку церков в нїчім не нарушить ся інтересів приступаючих до неї народів!?

Ми вже зазнали на собі, до чого може довести упослїдженє обряду. Для нашого народу записало ся воно утратою всїх висших верстов, польонїзацією і латинїзацією сотк тисячів Русинів, а тепер грозить роздорами серед самого католицко-руского народу.

Тож на нас, сьвященниках і тілько на нас лежить обовязок звернути увагу, де слїдує. Послїдна вже пора підвести повагу обряду нашого та через відповідні заряджена запевнити нашій Церкві автономію, „да не будуть послѣдная горшая первыхъ“.

И. Н. член Ради злопской.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Музикально-вокальний вечір** получений **з вправами ґімнастичними** устроює товариство ґімн. „**Сокіл**“ у Львові дня 6 цьвітня с. р. в сали польского „Сокола“ ул. Зиморовича ч. 8 при ласкавій співучасти: Вп. п-ні Ф. Лопатиньської артистки-сьпівачки опери львівскої і Вп. пп. М. Левицького артисти сьпівака опер заграничних, о. Евгена Купчиньского, С. Панькова і Р. Ганїнчака. Програма: 1) Вербицкий „Симфонія“ відограє орхестра 15 п. п. 2) Промова — виголосить д. др. І. Кошач. 3) Корженко-Ярославенко: „Гимн сокільский“ — відсьпіває хор „Сокола“. 4) Вправи в борбинцтві. 5) Нїжанковский „Минули лїта молодії“ сольо тенорове в супроводї фортепіяну і скрипки — відсьпіває п. М. Левицький. 6) Юл. Кастенерад: „Соч цигана“ відограє на цитрі о. Є. Купчиньский. 7) Россіні: „Овертура“ відограє орхестра 15 п. п. 8) Вправи на поручках. 9) Лисенко: На що мені чорні брови; Вахнянин: Нема мені порадоньки, відсьпіває панї Ф. Лопатиньска. 10) Лисенько: „Нехай же нас Бог ратує“ — відсьпіває хор „Сокола“. 11) Chopin; Nocturn Op. 9.; N. 2.; N. W. Ernst: Elegie Op. 10. відограє на скрипках п. С. Паньків. 12) Лисенько: Дует з оперн „Різдвяна нїч“ — „О нї я хороша“ — відсьпівають: панї Ф. Лопатиньска і п. М. Левицький. 13) Піраміди на кони. Підчас продукций ґімнаст. буде пригравати орхестра 15 п. п. Цїни місць: Крісло перворядне 3 К, другорядне 2 К 40 с., треторядне 1 К 60 с., вступ на салю 1 К, для учеників 40 с., для членів Товариства: крісло перворядне 2 К, другорядне 1 К 60 с., треторядне 1 К 20 с., вступ на салю 60 сот. Початок точно о 7 год. вечером. Білети можна набувати в Народній Торговли, а перед концертом при касї. Загальний дохід призначений на будову дому „Сокола“.

(+) **Філія Просьвіти в Стрию** пригадує своїм членам, що четверті з ряду товариські сходини відбудуть ся у сю неділю, т. є. 6 н. ст. цьвітня о 5 год. в сали „Народного Дому.

(+) **Заходом філії „Просьвіти“ в Перемишли** відбуде ся 6 н. ст. цьвітня у великій сали „Рускаго Інститута дівочого“ драматичний відчит проф. Сильвестра Яричевського, котрий виголосить „Кару совісти“, народню драму в V. діях Григория Цеглиньского, преміовану на сегорічнім конкурсі галицкім. — В межидіях відограє звістна пяністка панна Ольга Цїпановска народні пісні, відповідні настроєви драми. — Дохід призначений на цїли добродійні. Цїна місць: Крісло 60 с., партер 20 с. Початок точно о год. ½8 вечером.

(+) **Кружок жіночий філії Рускаго тов. педаґоґічного в Тернополи** уряджує дня 6 н. ст. цьвітня в компатах „Рускої Бесіди“ *Вечеринці*, на які всю місцеву і околишну руску інтеліґенцию укінно запрошує. В програму вечериць входять: 1) Відчит п. І. Голубовича п. з. „Молода Україна в суспільно-літературнім значінню“; 2) Томболя, на котру панї, належачі до Товариства жертвують власноручної роботи прегарні фанти.—Вступ по 30 сот. від особи. Початок о год. 8 вечер.

НОВИНКИ.

— **Вп. п. редактор Іван Белей**, що по причині слабого здоровля вже від місяця був приневолений перервати редакційні чинности при „Дїлї“ і не так скоро буде міг за них знов взяти ся, передав з днем нинїшним редакційну теку в руки д-ра Володимира Охримовича, кандидата адвокатури.

— **Другимъ візитаторомъ** рускихъ унїятскихъ церквей въ Америцѣ, именно въ Сполученыхъ Державахъ, именованый о. Андоръ Годобай, каноникъ пряшевскои капітулы. Подъ его надзоръ будуть належати 52 церкви зъ 47 священиками, самъ же вонъ буде подчиненый американьскому нунцієви и тымъ епископамъ, въ котрыхъ епархіахъ жиють греко-католики.

— **Перша руска робітня суконь** Товариства „Труд“ у Львові отворена при Підвалю (з улиці Рускої на лїво) ч. 7. II поверх, вхід з галериї на лїво послїдні двері. Робітня отворена перед полуднем від 8—12½ по полудни від 2—7. Просимо спішити з замовленями а пересьвідчать ся наші Панї, що робота виконує ся совістно і точно на означений час.—Від Дирекциї Товариства „Труд“ у Львові.

— **Мара рільничого стрейку** в полудневосхідних повітах Галичини не дає спати станчиківско-польским орґанам. Недавно з великим алярмом подали вони звістку про з'орґанїзоване хлопского комітету в Снятинщині, а тепер знов бють у великий давін, що рускі „радикали“ аґітують систематично, хоч потайки, за рільничим стрейком в Коломийщині, Борщівщині і в Заліщицкім повіті. Розуміє ся, не обійшло ся при тім алярмї і без звичайного накликуваня: Polizei! Polizei!

— **Ірляндска Народна Лїґа** розвиває чим раз дужшу дїяльність. З Дубліну доносять до льондоньскої Pall Mall Gazett'и, що Ірляндска Народна Лїґа стягає від мужиків-нахтярів правильну дань на аґітацийні цїли і готовить великий бойкот проти ляндльордів. Дневники ірляндскі оголошують едикти Лїґи в справі бойкоту. Англійске правительство вислало до Ірляндиї один полк війска.

— **В справі переходу православних мешканців Лукавця** на унію, о чім у нас була згадка, довідуємо ся близше, що дійстно свій перехід зголосило 20 селян в черновецкім старостві. Коли-ж їм пояснено, що се не увільнить їх від уплати конкуренційної належитости на будову приходского дому — відійшла їх охота зміни обряду.

— **Торговля небіщиками.** В Баварії покарано смертию убійника Матвія Кнісля, а тїло его видано матери аж по зложеню оплати 60 марок. Одна з головних баварских часописий, доносячи о тім, ставить такі цїкаві питаня: 1) чи крім фіскуса істнують ще инші „заведеня для торговлї небіщиками? 2) чи таке підприемство користне і чи можна приступити до него бодай з дрібним удїлом? 3) чим нормує ся „цїна“ небіщикіп, чи зростом, чи вагою, чи віком, чи заживностию? — а вкінци 4) коли труп злочинця без голови коштує 60 марок, то кілько коштує мінїстер разом з головою?...

— **Місъ Стоне**, звістна американьска місіонарка, що перебула довший часъ въ неволи македоньскихъ опришковъ и высвободилась за значнымъ окупомъ въ переѣздѣ своимъ до Лондону, ще разъ зазначила передъ цїкавыми дневникарскими репортерами, що съ нею обходили ся вельми людяно. „Хочемо за васъ достати грошѣ — мовляли опришки — тожъ треба васъ воддати цѣлою и здоровою, бо за убиту нѣхто нѣчого не дасть.“

— **Нова хороба.** Лїкарї звертають увагу, що вінда, такъ потрѣбна въ будынкахъ значнѣйшои высокости, выкликує объявы слабости, особливо коли спускає ся шибко, а задержує нагло. Найлѣпша навѣть машинерія не охороняє передъ стрясеньмъ, а те вилыває такъ якъ хороба морска на жолудокъ и выкликує заворотъ и бѣль головы а навѣть ослабленє функцій серця.

— **„Ризниця“ в Самборі** має честь заявити П. Т. Духовеньству, Братствамъ и Комітетамъ церковнымъ, котрѣ надѣлили ей дуже численными замовленями утвари и сосудовъ церковныхъ передъ надходячимъ праздникомъ Воскресенія Христового щиро сердечну подяку за всепаскаве подпомаганє интересовъ и гуманнои цѣли сеи институціи и просить заразомъ всѣхъ другихъ П. Т. купуючихъ, котрѣ бы доперва намѣряли робити яке закупно, щобы чимъ скорше поспѣшили зъ замовленями, абы Ризниця могла все потрѣбне на часъ выготовити и выслати. — *Дирекція Ризницѣ.*

— **Найбільші лїси на сьвітї** суть: бір, що залягає Сибір від ріки Обу на заході до Индиґірки на сході, в найбільшим лїсом північної півкулї і має 4.800 км. вздовж і 2.700 км. вшир.; північно-американьский бір в Канаді, від ріки св. Лаврентия на полудни до гудсоньского заливу на півночи, що тягне ся на 2.750 км. вздовж а на 1.600 км. вшир; праліс в дорічю Амазонки, що має 3.300 км. довжини і 2.000 км. ширини; праліс східного підгіря Андів, що з півночи на полудне має 2.000 км., лїси бразилійскі і лїси над Конґом в Африці, що теж не менші від пралісів Амазонки.

— **Проект заміни Лукоморя (азовского моря) в озеро** вирнув у російских правительственних кругах. Лукоморе есть так мілке, що глибіль портів у Ростові і Таганрозї не доходить півтрети метра і з тої причини набір кораблїв треба переладовувати у менші судна, аби доставити до порту. Се коштує і часу і гроший. Тому правительство задумало загатити тамою керченьску протоку, що лучить Лукоморе з Чорним морем, та тим способом піднести уровень Азовского моря, до якого впадає Дон і инші поменші річки, о кілька метрів. Керченьска протока широка на 3.250 метрів і довоїї мілка, бо до 8 метрів глибини а доходить вона всего на просторови 1.210 метрів. Будова тами поперек протоки коштувати-ме після обчислень 6½ міліона рублів а ще 2½ міл. рубл. треба буде заплатити яко відшкодованє прибережним властителям, яким вода залє ґрунти по підвесеню уровени моря — чи тоді вже — озера.

— **При змінѣ мѣсяца и кварталу.** Адміністрация наша просить Вп. передплатникбвъ о вчасне вбдновленя передплаты на цвѣтень взглядно на II. кварталъ зъ пригадкою, що на кредитъ часопись не высылає ся.

— Повѣдомляємо Всч. Духовеньство якъ и Хвальнѣ Брацтва церковнѣ, що розбославіьсмо вже нашъ богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволитъ заголоситись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Ев. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядовъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1. 25

!!! Лиш за 1 Корону !!!

Висилаємо **Календар „КОМАРА“, Новомодний Сьпіваник і ще красну премію.** — *Висилка тілько за готівку! — Администрация „Комара“ Львів, ул. Куркова ч. 27.* 5—5

Фр. Кравяньский
у Львові
улица Сикстуска ч. 9
СПЕЦИЯЛЬНИЙ
СКЛАД ПАПЕРУ
ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ і РИСОВАНЯ.
Фабричний склад
КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і КОПІЙОВИХ
фабрики
Ц. І. Коніґ et Ебгардт у Відни. 98 10-26

НАСЬНЯ
до варн и пчбов найлѣпшого рода поручає:
Заведене огородниче А. КЛИМОВИЧА и Сына
у ЛЬВОВѢ
ул. Пекарска ч. 68
Цѣнники на жадане даромъ и оплатно

Сьвіжий мід
десеровий кущадийний. Власна пасіка. Висилка щдий рік. Всі відбирателі дуже вдоволені. 5 кільо по 6 К, 60 сот.
Коріневичь, емер. учитель. Пізнанія почта в місци. 274 1—5

ТУТКИ цигаротовй 1000 штукъ за 1 зр., поручає Ант Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбкбвска 7

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше припоручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 31—7

На сьвята!

½ кір.	мігдалової маси	1 30 К
„ „	оріхової маси	1 10 „
„ „	ванілевої чоколяди (під гарантією правд.)	1 50 „
„ „	цикати	1 40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·50 „
„ „	какао (під гарантією правдиве)	2·— „
„ „	помадок до прикраси тістечок	1·40 „
„ „	мармоляди до начиняня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „	чоколядової куверту ри до глязурованя тіст	2·40 „
„ „	медівника чисто медового	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·90 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мячок, торти, тістя і т. п. у великім выборі, по карточе низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кальнєжовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанем

Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 5—?

МУЖЕСКУ 344
Безсильность
выкликану именно страшными наслідками тайных грѣховъ молодости и розпусты, усуне найшвидше и на довго однокомъ, розширена въ многихъ выданихъ илюстрована книга
Самосохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нїмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ ней поменена своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи указаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Біреї въ Липеку. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Наѣболѣнє.
Доцент університету
Д-р Роман Рецкий
б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.
88 8—12

Спеціяліст недуг **шкірних і венеричнхи**
Др. ЯР (Jahr)
до довших студиях в клініках проф. Лясора і М. Йозеса в Берлині — осів у Львові і ord. від год. 375 10—12 і від 3—5 **Сикстуска ч. 32 I п.** 20—25

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129
в котрім виконує ся пльомбованє, виганяне зубів без болю, лїченє недуг ясен і ями устної, штучні зубы в кавчуку, золоті і без платки.
Репаратури в провінції виконує ся відворотно.
Інститут отворений цілий день.
Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
противъ Банку Гіпоточного на плянтаціяхъ площа Галицкои

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тальмы мѣрничі піоны, лїбелѣ, нанометры и. т. п.
Уряджене дзвинковъ електричныхъ.
Всякі направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

На фонд руских академиків
призначений весь дохід з розпродажи брошури:
О, щаслива Руси!
Дістати її можна в редакциї „Дїла“ і в обох руских книгарнях у Львові. Цїна 50 сот., з пересилкою 55 сот.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ ґр. ДУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. Іосо. зелїзн. ст. Чарна;
поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісовних культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і ньвінникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіня. 217 6—8
Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

На свята Великодні.
ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
подъ фірмою
Евг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручає

Всч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свбй богато заосмотреный
СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.
Дбаль о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 8—?
На сплату приймає ся. Оплаченє не числить ся.
Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Подяка.

І знов мусїла родина наша випити гірку чашу, і знов отворив ся зимний гріб, щоби забрати одного нашого дорого члена, Омеляна Богачевского, народного учителя в Маріямполи коло Галича, в самій силї віку, в самім розцвітї життя. — В тім болю прийшли нам з помочию і потїхою щирі добрі люди, котрі мов ангели хранителї лагодили біль так повійного Омеляна як і наш. Най же хоч слабе слово виповість тую щиру вдячність, яку ми цїлим серцем для них відчуваємо і заховаємо до гробу.

Дякуємо Вам, Веч. о. Мотюк, за відвідованє покійного в часї слабости і потїху религійну, яку єму удїлили сьте. А коли звони задзвонили по відданю Богу душі его, то Ваш Вп. дім покрив ся тяжкою жалобою. Ви терпіли, Ви плакали враз з нами, Ви підоймали нас і старалисьте ся, щоби той похорон випав як найвеличавійше не як бідного народного учителя але якого знатного маґната. А в сам день похорону відправили Ви за упокой душі его Службу Божу і горячими словами звеличали заслуги покійного на поли народнім і влили сьте бальзам на зболїлі наші серця. Дякуємо також Веч. о. Анґерови, пробощови обряду латинського, за відвідованє покійного в часї слабости, відправленє чина похоронного і виголошенє прекрасної бесїди над гробом. Дякуємо Веч. о. Микицевви з Делїява, Веч. о. Янкевичеви з Ганусовець, як і Веч. о Кревзовичеви, капелянови СС. Милосердія в Маріямполи, за участь в похороні і відправленє св. чина похоронного. Дякуємо Вп. зборови учительскому під проводом директора п. Форовича, дякуємо товаришам покійного, котрі на своїх плечах зі слезами в очах занесли покійного на місце вічного супочинку. Особливо Тобі, п. Валицкий, друже сердечний покійного Омеляна, котрий через цїлий час тритиждневної слабости его в день і в ночи покійного не відступавсь, а над гробом щирою слезою покійного попращавсь. Дякуємо читальни Просьвіти в Маріямполи і Вп. зборови учительскому за вінькї нагробні. Вкінци дякуєм Братствам церковним, товариству місцевої сторожи огневої, всїм, котрі чи то устно чи письменно щире сочувство нам заявили, як і цїлій людности міста Маріямполя, котра своєю участию і жалем сумне торжество похоронне возвеличила.

Най Вам Господь Бог небесною за тое відплатить ласкою і присługою і хоронить Вас від такого болю і утрати, яку ми мусїли перетерпіти.

Юлія Богачевска, жена, *Люня Богачевска*, сирота, *Сальвестер* і *Теодор Богачевский*, браття, *Олена Дудикевичева* і *Оля Богачевска*, сестри, *Ігнатий Спірідович*, тесть, *Корнило Дудикевич*, шваґер покійного. 2 3 1—1

Подяка.

Симъ складаємо сердечну подяку Всечестяйшимъ Отцямъ Сусїдамъ: о. Павлу Новаковскому, пароху Беремянъ, о. Іоану Александровичу, пароху Хмилевои, о. Бачинькому, пароху Кошиловець, о. К. Коловскому, пароху Устечка, о. П. Петрицкому, пароху Новосїлки Язловецкои, и о. От. Войновскому, пароху Беремянъ лат. обряду, за трудъ при вôдданю нашôй найсолодшôй дитинцї Зенї вже послїднои на земли прислуги а то, що зволили ласкаво прибути и вôдпровадити тлїнний останки нашого ангелика на мїсце вічного супокою.

Елена Лящинська, мати. *Миронъ Лящинський*, отець, парохъ Литача. *Марія*, сестричка покôйнои. 2 9 1—1

Перше Кравецке Заведене УНІФОРМОВАНЯ

істнує від 1873 року під фірмою

В. ЯХІМЕЦКИЙ

у Львові при ул. Коперніка ч. 5

поручає виконуванє в своїй робітни тепер заведені

СТУДЕНТСКІ МУНДУРИ.

Можливе есть тій фірмі доставити Панам Студентам тих мундурів по дуже приступних цінах і заплату після умови догідними підати условіям.

ЦІНИ:

Блюза від złr. 6 і вище
Сподиї від złr. 4 і вище.
Плащ від złr. 12 і вище.

Комплетне виекіпованє мундурове для Панів ц. і к. однорічних охотників, вступаючих до війска, виконує ся по низьких цінах, як також дає ся після умови, в місячних ратах. 244 25—26

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львôвъ, площа Капітулька число 3.

Поручаютъ по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свôй въ богатый добôръ заосмотренный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 144 3—3

Зимовій бурнусы, плащѣ, канидни, комплетна гардероба для Всеч. духовенства, уніформы для пп. студентôвъ, убраньства и плащики для дѣтей.

Великій выбôръ футеръ до ходу и до подорожи.

Доброволый выбôръ кравецкихъ матерій на метры.

Прошу спиждати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

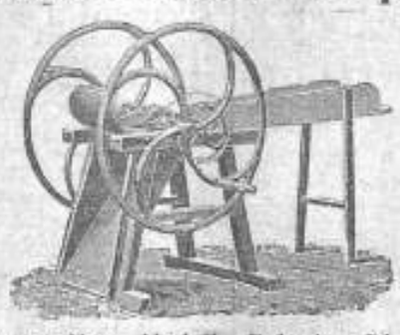
Препоручає великий вибір мужеского біля, краватов, рушничок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерия.

244 9—?

По цінах найдешевших. Для конкуренції.

Оріґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставленими стальками молотїльні з чутими ослонами, керати криті, давонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олїю, ваги, снікавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куда всякі поручена висилати просять.* 224 6—24

На Свята Воскресеня Христового

ТОРГОВЛЯ

Мих. Дымета и Констант. Урбана

у Львовѣ, Ринокъ 20

поручаєм Вшанеленя въ розличныхъ прехорошихъ оконахъ вôдъ 10 зр. до 200 зр. Шапьончадь на подотнѣ вôдъ 15 до 40 зр., на шолковои материи вôдъ 30 до 120 зр. Фіґуры воскресеня Христового вôдъ 1·— зр. до 3·— зр. — Фіранки, Дальматики, Штихарь, Хоругви, Фаны, Артосы, Хавсаницѣ, Хрестъ всякого рода, матерацъ, Чашъ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Лампы, Дзвонъ, Ольтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потребни рѣчи и прилучая що всѣ тіи товары суть дѣланы якôсти и дешевизны, якъ у всякôй конкуренции.

Упрашаємо умильно о вчаснім замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** пасха не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тільки страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабрицї пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щобы для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ На коштують 70 кр., а На 50 кр. за 1 кґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнійші відпрателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цінї фабричній. 226 2—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Панъска 9. Для телеґрам винтарчас подати Львів.

НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.



Цілий порцелянковий сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш **10 К 40 сот.**

на 12 осіб (36 штук) лиш **20 К, 60 сот.**



Сервіс з декорацією в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К**, на 12 осіб **35 К.** Більша цукерка таріль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертова **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**

Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (68 штук) лиш **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (влаский дім).

Ілюстровані цінники висилаю gratis і franco.

248 2—10

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ

має вже готовый

Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу

а водъ мая почавшя высилати въ бочкахъ около 100, 50 а 25 літровъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру разомъ зъ бочкою. 245 45 —?

Головный складъ и роботня всякого роду повздовъ, а именно:

линдары, линдолеты, каряты почтовій и візитовій, фаэтоны повкрытій и отворій, кучірфаэтоны мужескій и дамскій, тарантасы повкрытій и отворій, до сам. пов. и звичайна вôзки угорска возы промыслови и сани повій, якъ також уживанй, поручає въ великôмъ выборѣ

М. НАССЪ

у Львовѣ, при ул. Шпитальной ч. 28

по цѣнахъ конкуренційныхъ зъ порукою за добрый выробъ.

Приймає старій повозы въ замѣну, въ розпродажу и до переробку. Зъ поводу, що магазины и роботня стельмашска, ковальскій, лакерницкі, сїдларскій, римарскій и бронзовничій находять ся на передмѣстю у власнôй реальности, продаю по цѣнахъ приступныхъ и ручу за тривкôсть выробу, о чôмъ мои дотеперѣшній вôдбиратели переконали ся.

Поручаю також всякій додатки повозовій, якъ: осѣ, рисоры плыты до супенѣвъ, грабки, кльоцки до гальмъ и окуты до дышлѣвъ шкальованій и чорній, гальмы звичайній, кодовій и стрілковій, сборы мягкій и шпирконовій скôрки, сукно, дахы, цирлы, натягнуры бурт, пшлѣ, кутасики, оксбжники, гачки до фартухôвъ, ґумовій дахники, ґумовій кльоцки до гальмъ, ґумовій кола кавпнадѣ, дихтарнѣ, вôдъ 4 зр., упряжу, деки на конѣ и апаратуру до чищенія скôры при повозахъ и упряжи, скôрки и зубки до мыта повозôвъ.

Здôстаю зъ глубокимъ поважанемъ

М. НАССЪ

12 3—3 *Львôвъ, улиця Шпитальна ч. 28.*

Рôкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ

ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 10

домъ „Просвѣты"

есть одинôкимъ руским товариством асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	386.402 К 83 с.
Резерва премій	205.227 К — с.
Резерва спеціальна	6.000 К — с.
Фондъ емеритальный	47.753 К 76 с.
Разомъ:	645.383 К 59 с.

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечує будынки якъ також збôже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты препоручили Днѣстеръ Веч. Духовенству и всѣмъ вернымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздѣляє Днѣстеръ межи своихъ членôвъ якô звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносить звороть 8%.

ШКОДЫ выплачує Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делегатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5475 вôдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычка въ Банку краєвôмъ и касахъ ощадности, бо касы тій принимаютъ поліси Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожите, посмертій капиталы, посаги, ренты и т. д. въ Краєвôмъ Товариствѣ, а зъ провізія вôдъ тыхъ обезпечень вôдступае Днѣстеръ часть на руски добродѣйній цѣли.

АҐЕНЦІИ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенція Днѣстра. Аґенты заробили 342.486 К. провізіи. 84

Вôдъ огню обезпечайте ся тôлько въ „Днѣстрѣ"!

На житєобезпечайте ся тôлько черезъ Днѣстеръ!

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

Зелізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	з Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.
з Краковa (3 31. 2 50 ночи)	8·1	—	10·—	5·60	до Краковa (5·40 рано)	4·15	8·—	2·55*	6·20
з Підволочиськ (головна двірцева)	8·02	9·—	2·55*	6·55	до Підволочиськ з головного двірця	6·20	9·35	1·55*	7·10
з Підволочиськ	8·12	9·45	2·30*	5·—	з Підволочиськ	6·48	9·42	2·08*	7·55
з Тернополя-Броде	8·—			12·30	до Тернополя-Кончинець		9·25		11·53
з Вірок Вед.-Грималів Кончинець	9·33		3·55	5·55	до Вірок Вед.-Грималова		9·25	1·55*	11·19
з Рашкова		11·48		12·10	до Рашкова			2·50	11·10
з Чернівець-ічкан (12·15 н.)	9·37	11·55	1·45*	5·40	до Чернівець-ічкан	6·35	9·55	2·40*	6·10
з Ходорова-Підвисокого				10·30*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*	9·41
зі Стрия Дрогобицкого, Будапешту	8·10		1·10	10·50	до Стрия Дрогобицкого, Будапешту	6·25			6·55
зі Стрия Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	10·50	до Стрия Хирова Сухої (†)		9·—†	3·05	7·—†
зі Стрия Станиславова	8·10		1·10	12·15	до Стрия Станиславова		8·30		7·—
з Белзца			5·55		до Белзца		10·20		
з Рави Руской і Сокаля	6·—	8·15	5·14	5·55	до Рави Руской і Сокаля		10·20		7·25
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·38§	до Янова (2·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	5·15	6·30◆
з Брухович	6·46?	8·15		7·35	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·18?	7·52
з Зимної Води (7·10 рано)	6.10	9·—	11·15	5·45	до Зимної Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Близькавичний поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білєти аґенціи дневників І. См. Сомодовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а звичайні і великого чиного рода білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелізниць, ул. Краєвскт, с. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52, в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейский час зелізничий від львівского о 36 мін

При закупнї товарôвъ просимо поглядати на нашу часопись

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского вôдъ зарядомъ Іосифа Даниловa.

Ч. 66. Львовъ, Четверъ 21 Марта (3 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и питницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитости за инсераты плынѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

об Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пів рѣку	16 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	28 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вільній вѣдъ пѣрта.

Поодиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ одного стрічка инсератовой або ей мѣсце в не рубриці „Надісланє“ по 30 с.

Подяки и инші довѣсняні приватні стрічки ся по 20 с. вѣдъ стрічка.

Закладаймо середні школи!

В справі заложеня руского вільного чи то приватного університету у Львові дорогою підписки висказали ми в ч. 60 свої гадки і сумніви, зазначуючи, що 1) мусїв би він значно більше коштувати, ніж обчислено у звістній брошурі, 2) потрібні гроші було би дуже трудно, майже неможливо, зібрати, 3) приватний університет мав би малу практичну вартість. Опісля дістали ми ще два письма, в котрих докладнійше, ніж ми се зробили, обговорює ся прелїмінар видатків; в однім з них указує автор між иншим також на те, що університет черновецкий, котрий також, як звістно, не має лїкарского виділу, коштував в 1900 р. 353.400 К, а в 1901 р. 362.400 К, хоч має свій власний будинок і давно вже уладжені кабінети. Та ми не вертали вже до сей справи, розуміючи, що попри инших трудностях, на які ми указали, прелїмінар коштів не має вже так великої ваги. Отжеж дві річи спонукують нас ще раз забрати в сій справі голос.

„Руслан“ в ч. 64 піддає за приводом одного з своїх дописувателїв таку дуже розумну гадку:

Замість креованя приватного університету звернім нашу народну енергію на справу закладаня руских ґімназий і учительских семинарий. Богато міст у східній Галичині не має ніякої середної школи; в инших містах середні школи є переповнені, а Русинів є в них тілько, що могли би цїлком добре заповнити окрему руску школу. З міста серед чисто руского населеня, що забирають ся закладати польскі приватні ґімназиї; коли нас випередять, то й правительство перейме їх згодом на державний кошт, а тогдї не так легко надїятись нам шкіл руских. Тому повинні ми чим скорійше закладати рускі приватні ґімназиї, так щоби вже з наступуючим роком прибуло їх нам бодай кілька, коли не кільканацять.

Такою дорогою, хоч і посередно, але далеко скорше і певнїйше здобудемо і наш увітерситет, бо незадовго мати будемо не отки а тисячки наших академиків.

В кождім майже місточку маємо чи то філію педаґоґічного товариства чи якесь товариство просьвітне чи бодай живійші одиниці. Вони повинні взяти справу у свої руки, завязати місцеві комітети, а опісля завізвати загал інтелїґенциї повіту до як найенергічнійшої акциї. Вони мали би застановити ся, чи обмежатись на разї тілько на першій клясї, чи на низшій ґімназиї; вони мали би постаратись о підмоговий фонд, щоби найбіднійшим ученикам облегчувати здаване приватних іспитів і перехід до висших клас публичних руских ґімназий, та всїми силами старати ся, щоби першу клясу отворити вже з наступуючим роком. Міста, як Борщів, Снятин, Сокаль, Самбір, Турка, Комарно, Яворів, Рава і ін., повинні зараз приступити до заложеня руских приватних ґімназий. Що правительство не дуже спішить ся закладати рускі ґімназиї, маємо найлїпший доказ на Станїславові. Опісля посли разом з громадами і нашими товариствами будуть докладати всїх старань, щоби наші приватні школи перенято на державний кошт.

Переведене сеї гадки не таке трудне. Для одної клясн треба двох учителїв, з котрих один буде управителем. Суплентови все одно, чи учити в ґімназиї приватній чи в державній, бо й так лїта служби ему не числять ся; на управителя можна упросити одного з наших вислужених професорів чи директорів. Кошти не такі великі. „Руслан“ обчисляє кошти на одну клясу на 6.000 К річно; дальші класи могли би коштувати менше, так що утриманє низшої ґімназиї вынесло би 18—20 тисяч К. Обчисленє се досить згоджує ся з прелїмінарем державних шкіл. Прим. перемиска руска ґімназия з 12-ма класами коштувала в 1900 р. несповна 71.000 К, так що на одну клясу виходить несповна 6.000 К, — правда, що не вчислені в те кошти помішеня. Алеж приватна школа з кождого огляду може обійти ся не до порівнаня меншим коштом.

Отже лише доброї волї! Два-три повіти може легко скинути ся на заложенє одної приватної рускої школи.

Пишучи ся обома руками на сї виводи, хочемо ще указати на другу річ, котра нас спонукує приспішити гадцї закладати приватні рускі школи, а нашому загалови починна додати заохоти.

Отсе читаємо звіт Ческої Шкільної Матицї (Ustredni Matice školska), що поклала собі за задачу: піддержувати ческу молодїж і ческі школи. Загальні збори того товариства відбули ся д. 23 марта с. р. Отже довідуємо ся, що „Матиця“ удержувала своїм коштом 5 шкіл середних, 51 шкіл народних і 44 захоронок для дітий, а крім того платить австрийскому скарбови субвенциюю для 3 ґімназий, одної школи реальної і 35 шкіл народних і промисловых. Крім того заложила 5 шкіл середних і 33 народних, котрі перейшли на державний етат.

Всї видатки „Матицї“ покриває ческа людність переважно зі сфер середнозаможних.

В 1901 р. зібрано 551.198 К і подано 16.000 ческим дітям спромогу образувати ся. Приватні школи ческі удержує „Матиця“ не лише в Чехах, але також на Шлеску і Моравї. В 1901 р. зібрано 480.198 К дрібними добровільними складками, з краєвих субвенций прийшло 31.900 К, а з леґатів приватних осіб 30.017 К. Рухоме майно „Матицї“ виносить 111.796 К, вартість реальностий 405.212 К, ріжні фундациї 512.985 К.

Чиж нас не стати на те, щоби хоч раз, хоч в якійсь части піти слїдом Чехів, котрих так часто любимо брати собі за взір — на словах?

Дезинфекция „Народного Дому“ в Калуши.

(Допись з Калущини.)

Наш повіт від соймових виборів переходив тяжку крізу. — Слабою стороною наших хитрих Малоросів була власне та „хитрість“ що проявляє ся браком рішучости в борбі з нашою найбільшою хоробою, москвофільским ренеґатством. Замість взяти ся ся до систематичнего осьвідомлюваня народу, ми консолїдували ся з москвофілами, задурюючи себе пустою фразою, що того вимагає добро народу. Вони-ж на кождім кроцї нехтували тую згоду, де вона їм була невигідна; зрадили нас при соймових виборах та при виборах до виділу повітової ради. Але деякі наші „штатсмани“ таки розпинали ся, щоби не розбивати мира, а йти поруч з кацапами, „бо вони мають же силу“. Той утилїтаризм потягнув за собою се, що ми позвалляли публично жмінці мало інтелїґентних твердяків деморалїзувати наших селян. На публичних зборах говорили твердяки про „один народ“, про те, що ми завдячуємо Россії, та якого превеликого добра нам лиш під неї ожидати, плювати на наші змаганя, підносячи поклик „проч з Україною і українцями!“ — а ми, а наші „примиритель“ не посьміли навіть запротестувати, не зволили ніже обурити ся на се.

Чуючи за собою таку резерву, кацапи почали „нищити“ одного по другім тих невигідних собі народовців, котрі анї не могли, анї не хотїли їм іти під пад. Вперве взяли ся до п. Коритовского. Збойкотували его яко купця, яко кандидата на посла до сойму і яко повітового радного, та завзяли ся здескредитувати его в опінії загалу.

Другим, невигідним для них чоловіком став о. Н. Струтиньский, сотрудник із Калуша. Хто послїдними часами мав нагоду читати „Галичанина“, той мусїв вичитати там град брехливих і нїчемних денунціяций на о. С. за те, що не покорив ся кацапскій „силї“, а поважив ся пропаґувати усюди здорову народну ідею. Та впрочім епільог сеї справи відбуде ся в суді, бо о. С. вносить против „Галичанина“ скаргу за клевету.

Подібно напали вони й на оо. Каратницкого, сотрудника з Підмихайля та Яцишина із Стрийщини за те, що „посьміли“ образумляти нарід при нагоді в Добрівлянах.

Зі свого-ж боку супротив нашої партиї не руководили ся ті „союзники“ пїснями зглядами. В касинї, поки вони в нїм кисли, на сам спомин „Україна“ кацапскі родини впадали сейчас в обморок, а наші „штатсмани“ брали ся защитькувати нас „загально-повітовим добром“. Задля фантому „повітового добра“ треба нам було зрікати ся народних принципів! Були в нас концерти в честь Тараса і Маркіяна. Оттут треба було видїти безличну демонстрацию кацапів. Один „атец“, коли при звуках имну „Ще не вмерла“ всї встали, не мав кріеда, щоби сїсти і задемонструвати, тож сїв на — підлогу!

І ми то все мовчки зносили. На превелике диво знайшли наші повітові твердяки між нашими таки людьми одиниці, хоч ха-

---

Історія окулярів.

(Дальше)

Практичні поученя, як добирати і уживати окулярів, подає в XVII. віцї Даса де Вальд; ще неоден нинїшний лїкар міг би у него дещо научити ся. Тодїшні окуляри робили з гірского кришталу; се були найдорожші і найлїпші. Не так коштовні були зі шкла а фабрики в Мурапї коло Венециї; найгірші були з простого шкла. В нинїшних часах „відкрили“ фабриканти окулярів знов гірский кришталь і вмовляють в несьвідущу публику поступи на поли фабрикациї окулярів. А тимчасом видимо лишень, що сьвіт такий малий, земля кругла і всьо на нїй не нове! Окуляри робили звичайно з одного боку плоскі, а лиш тодї з обох боків клали випуклість чи вігнутість, коли скла були великої заломливости і грубі. Силу заломлюваня означали тодї так, що найслабший степень звав ся першим і був майже такий як нинїшна діоптрія (= сочка о лучи, довгім на 1 метр); найсильнїйша сочка мала трицатий нумер, а її луч мав бути такий, як луч ока. Пізнїйше завели як-раз противне нумероване (цалеву систему), знане нині загально у публики. А коли в другій половинї XIX. віку завели „нову“ систему діоптричну, анальоґічну системі Даси де Вальдеса, то старші офтальмольоґи не могли помінути жадної нагоди, щоб не пожалувати за цалевою системою, де всї обрахованя робили ся самими дробами, так що цїлий рахунок виглядав все дуже по ученому і — троха кабалїстично. Так само стрічаємо в книзї Даси степеневі окуляри, котрі двіста лїт пізнїйше також „відкрито“. З се вузонькі дірки в непрозрачній метальовій бляшцї; коли око неправильно збудоване (астіґматичне) дивить ся через вузку дірку, то має менше розсїяні образи на нервівцї і видить лїпше. Поза тими окулярами степеневими можна умістити також відповідні окуляри випуклі або вігнуті. Окуляри тодїшні були більші, ніж нині, все округлі і носили ся так, як нині, або привязані до шапки або також так, що продовженє обвідки на окулярах впихало ся під капелюх над чолом. Слушно робить увагу якийсь бідак, що той спосіб ношеня окулярів є добрий для великих панів, котрі не потребують занимати капелюха, щоби клацяти ся. І справдї був се улюблений спосіб ношеня окулярів у короля Филипа II.

Для зизооких радить Павло з Егіни в VII. віцї по Хр. маску з вузкими дірками для очий, щоби їх приспівувати дивити ся просто. Але се було ні нащо. В папірусї Еберса з XVI. в. перед Хр. каже ся, що давано мозок черепахи на зизоокість, але се так само не помагало. „Окуляри“ з оріхових лупинок з дірками, уживані ще нині, мають такий самий успіх. Амброзій Паре (1510—1590) каже виразно, що він не видів нїколи користи з „окулярів“ у зизооких. Аж Дондерс в другій половинї XIX. віку роз'ясиив яство зизоокости і тимсамим причину, чому всї ті зусиля, лїчити зиз, були даремні. Зиз є фізіольоґічною конечностию при надзорости з причини не відповідного відношеня акомодациї до перехрещування очних осий.

До часів Даси де Вольдеса не знали, що по операциї катаракти (тодї втручували скаламучену сочку до скляного тїла) треба носити випуклі окуляри. Тому навіть цілком виконана операция катаракти не давала такого успіху, який могла і повинна була дати.

Робленє і перепродуване окулярів було в XIII—XVIII віку в руках несьвідущих торговців, дуже часто несумлїнних, що мали на увазї одино свою кишеню. Ба ще й нині маємо по менших містах подібних „оптиків“; вони нераз не в станї розріжнити оптичного лїва від права, але за тов прибирають, продаючи окуляри, таку поважну міну, начеби се була нечувана мозкова робота виймати зі скриночки готові окуляри і — обдурити ще менше сьвідомого купуючого.

Першими фабрикантами окулярів були монахи, як взагалї і науки і штука цвили в середних віках в монастирях; згодом занимали ся сею роботою і инші люди, так повстало окреме ремесло людий, що точили оптичні шкла. Богато з них займало ся рівночасно альхемією і магією. Звісно, що фільозоф Спіноца заробляв на житє точенем скляних сочок, щоби заховати свою независимість від можних сего сьвіта, — бо свобода се не мана а справдї цїнне добро. З початком XIX віку стрічаємо в Франциї якогось Desbarys'a, що в своїх фабриках виробляв річно 900.000 пар оптичних сочок. В XVI віцї стрічаємо подобизну окулярів в гербах, а в XVII віцї находимо її на монетах. Рівночасно з уживанем окулярів мали славу також всякі тинктури, зложені нераз з ріжного зїля, а мали вони нїби-то таку силу, що всяке око старця молодиїло, всяке короткозоре око діставало правильний зір. Робили і величали їх всякі фанатичні противники окулярів тим більше, чим менче розуміли ся на оптичнім дїланю сочок. Не бракувало пересади і в другий бік. І так жалує ся Мерсіе (1782), що богато молодих людий носить окуляри, особливо на променадах, лиш тому, що така мода, а їм здає ся, що виглядають через тов краснїми. Дивним дивом підлягали тій моді особливо молоді жінки, котрі тим способом — жалує ся лїтописець — прислонюють зеркало своєї душі, відки сіне луч любови.

Підчас чуми (1656) в Римі уживали лїкарі попри кафтанах, накриваючих цїле тїло, також охоронних окулярів з гірского кришталу, вправлених в маску, так що цїле лице було закрите. Тодї уважали чуму заразливою не лиш через дотик, але і погляд хорого мав бути заразливий; тому хорий повинен був жмурити очи, коли лїкар входив до хати. Колиж часом погляд хорого впав на лїкаря, то гірский кришталь окулярів відбирав тую заразливість. Инші охоронні окуляри бували такі, що їх уживали від вітру і пороху і вправляли скла плоскі або о дуже малій оптичній силї в маски з тканин, котрими закривали навіть цїле лице, особливо жінок. Всї окуляри, і охоронні і оптично заломлюючі, були в XVII і XVIII віцї переважно закрашені; перемагала майже все зелена краска, про котру вже Плїній оповідає чудеса. Але були і инші краскі: синя, жовта, фіолетова, червона. Обі послїдні мусїли бути дуже немилі для ока. У Дю-Льоранса (1600) стрічаємо увагу, що око старців (котрі особливо потребують окулярів) не лиш радо дивить ся на зелену краску, але і на... гарні жінки. Се причиняє ся, видно, до скріпленя ока, бо сеся увага написана в его книзї про „conservation de la veue“. До того додає Пансіе иншу


ЯНІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТОК ЦИҐАРЕТОВИХ
поручає по низькій цїнї з найлїпших бібулок египетских і французских [не шкідні для здоровя.]
Львів, улиця Городецка число 10. 150 11—16


рактерні в приватних відносинах, але „заблудші“ на точці консолідації так дуже, що дехто з них бере собі за личну обиду, коли хто поважить ся й торкнути прелюбезних кнутовців. Вернім однак до річи. „Не пора Москалеви й Ляхови служить“ залунало по цілій Руси-Україні та сильною луною відбило ся і в нас. Народний табор Калущини отямив ся і рішив раз взяти ся до дезинфекції повіту від ренеґатської зарази. Під тим окликом відбули ся і загальні збори Народного Дому у Калуши дня 27-ого п. ст. марта с. р.

Тверді з'орґанізували ся, але й ми не спали. По вступній річи і справозданю виділу забрав слово о. Струтиньский і зажадав сатисфакції за обиду, яка стрінула его і товаришів на вечерницях Народного Дому зі сторони виділових „ґаспадіна“ Третяка і „атца“ Козака, за те, що співали „Не пора“. При тім порушив справу провокації зі сторони „твердих“ при инших нагодах. На се счинив ся адский крик. На передї „ґаспожа“ Козакова з затисненими кулаками, по заду за ей визначною парсуною о. Сїчиньский теж вертить ся мов бішений, о. Козак, потрясаючи наумовичо-подобними кучерами „распинаєть ся“, а й заячо-сердний Т., десь в кута „вопіюще“ кричить, боязко оглядаючи ся, на середині-ж хати аґа яничарів Петров з Підмихайля валить невинним кріслом в невинну підлогу, немов у крилосї такт дає.

На се о. Струтиньский преспокійно приступає до Петрова, бере крісло із рук его, кажучи, що се власність пасина, звертає ся до „госпожі“ Козакової, щоб утихомирила ся, а взамін з ей жіночих усточок одержує делїкатне слово „ви ґалґан!“

Тим часом нарід, бачучи москвофільску безальтність, теж не мовчав. Посипали ся погрози і ситуация стала так горячою, що тільки успокоюючим словам о. Струтиньского треба завдячити, коли нарід на місци „по хлопски“ не провчив розуму кацапів за їх могольский вереск.

Наступило голосованє.

Помимо аґітації і москвофілів і „консолїдацийників“ зискали вони на 84 голосуючих, ледви 14 голосів, коли противно наша лїста перейшла 70 голосами. По оголошеню висліду голосованя, на сали залунали довготріваючі оплески. На побідній лїсті не було анї одного кнутовця. Жаль лише, що деякі наші люде, так розпинали ся за кацапами, що зрезиґнували з виділованя. Чим ренеґати та їх підпольна робота тим людям так милі, не знаємо, але прикро се вразило кождого, що в наших людей так мало карности що, коли щось не йде по їх думцї, то лишають власних партизантів, аби лиш не наразити ся кільком загально зненавидженим одиницям. Москвофіли грозять, що виступлять з „Хлопского банку“. З Богом Парасю! — скажемо їм на дорогу. Кілька тисяч корон не буде певно причиною его упадку. Та доперва очистивши інституцию, будемо знати, для кого працюємо, що робимо не для скріпленя народних зрадників.

„Нам пора для Украіни жить!“ се не пуста фраза. Цїле грядуче поколїнє скликує ся сим кличем. Усїм, усїм нам тре стати плече об плече до великої задачи, то-ж не сьміємо у своїх твердинях тримати зрадників-шпіґунів.

А хто свою личну амбіцию або дневну політику не хоче пристосувати до загальної волї, сей не наш, сей може не зі злої волї, але все таки, ворог громадского дїла. Лишень безоглядною карностию дійдемо до мети.

Оден з гайдамаків.

„Шкільна Поміч“ в Коломиї.

Дня 15 марта с. р. відбули ся загальні збори членів товариства „Шкільна Поміч“ в Коломиї.

Заки приступлено до дневного порядку, голова товариства, з огляду на се, що сего року як раз минає **10 лїт**, від коли товариство істнує, пригадав коротко его історию в сім періодї. Згадав тих мужів — патріотів та приятелїв шкільної молодїжи, іменно убогої, що вже на кілька місяців перед отворенем І рускої клясси ґімназияльної в Коломиї заснували товариство, що мало на метї подаванє бідним ученикам материяльної підмоги і моральної опіки. Хотяй деякі з тих добродіїв молодежи вже або померли або покинули Коломию, то все таки ще лишали ся такі, що й до сего часу не забувають сеї гуманної і патріотичної справи. Відтак вказав, як товариство сповняло свою задачу в сім часї. Зарас в 1 році свого істнованя (1892/3) видало 457·91 зр. на підмогу учеників і так само кождого слїдуючого року підпомагало бідну молодїж так, що за весь час видало на сю цїль *7.611·59* К (на мешканє, харч, одїж, лїки, книжки, шкільну оплату).

Вже з початком другого року поріше-но старатись о заснованє інститута, де ученики найшли-бн крім здорового помїщеня і харчу також добру опіку, щоби таким чином бодай в части зарадити недостачам т. зв. станциї, а для успішнїйшого переведеня сеї справи постановлено подбати о се, щоби товариство могло набути свою хату. Почин до здїйсненя сеї другої цїли дав адв. др. Дембицкий, що великодушно жертвував на се 1000 К. І справдї в році 1899 повело ся товариству купити мурований дім з городом а в роках 1900 і 1901 відповідно розширити і устроїти (8 комнат для учеників, крім сего всї потрібні убікациї для служби і в загалї для ґаздівства). Нинїшна вартість сего дому виносить около 20.000 К (правда з довгом щось понад 10.000 К, який сплачує ся ратами).

Інститут для учеників заснувало товариство на початку шк. року 1895,6 — що правда побороши передше не одну перешкоду, роблену — на жаль — таки своїми земляками, і прийнято зразу 11 питомців; число питомців росло з кождим роком, родичі зголошувались що раз численнїйше і в взагалї були вдоволені. Нинї дає сей інститут — бурса помїщенє 36 ученикам (13 за міс. платою 34 К, 1 за 26 К, 6 за 24 К, 1 за 22 К, 3 за 20 К, 6 за 16 К, 6 даром, крім сих ще 3 дістає даром обід і вечеру). Питомці були все під безпосереднім наглядом або академиків або взірцевих учеників з найвищої клясси ґімназ., котрих обовязком було також помагати слабшим в наукї. Крім сего контролю вели все члени виділу (2—3), учителї ґімназиї.

Ще в році 1893/4, коли вже наближав ся реченець заведеня обовязк. мундурів для учеників, товариство заснувало окремий фонд, призначений на підмогу бідніїших при справленю приписаних мундурів, (даючи до сего фонду 20% зі своїх приходів). Завдяки сему фондови ученики одержували мундури на сплату в малих ратах а найбіднїйшим і гідним даровано за весь час (від р. 1895/6) мундурів на показьну суму *1837·31 К.*

Такі результати своєї дїяльности могло товариство осягнути не завдяки великому числу членів а радше сій обставинї, що між своїми членами має щирих мужів — патріотів, правдивих і великодушних приятелїв та добродіїв молодежи, що віколи не відказують анї матеріяльної підмоги (деякі пожертвували вже тисячки або сотки К...) анї своєї помочи, де треба роздобути підмогу з публичних фондів (як від Рад повітових та міських, краєвого Сойму, Дїстра...) а знов і таких, що не жалують труду і нераз дійсно з посьвяченем служать добрій справі і гуманним цїлям товариства.

По промові голови дальший хід заг. зборів був після звичайного дневного порядку. Секретар і касиер товар. відчитали справозданя з дїяльности виділу в минувшім році (17 марта 1901 до 15 марта 1902). Важнїйші дати з них: товариство має тепер 6 членів почетних і 45 звичайних; приходу в цїлім році мало 2.466·60 К, з того видано на ріжні підмоги ученикїв як: харч' (поза інститутом), лїки, книжки, шкільну оплату — 828·70 К, з фонду мундурового даровано 211·40 К — отже разом 1040·10 К; заплачено рати довгу; при домі добудовано пивницю, санжарню і прачкарню; про стан інститута вже сказано передше. Контрольна комісия, переглянувши всї рахунки, поставила внесенє, щоби уступаючому виділови уділити абсолюторию і висказати признанє і подяку за належите ведена справ товариства. Опісля вибрано новий виділ. Вкінци наступили внесеня: д-р Кобринський в гарній промові відніс великі заслуги для товариства проф. Дольницкого і просив, щоби заг. збори іменували его задля сего почетним членом товариства. Промову і внесенє прийнято оплесками. А знов внесеня: а) проф. Масляка: „чи не удало би ся завести для нашої убогої молодежи ще й такої помочи, щоби бідні ученики рано перед наукою діставали пр. склянку чаю і булку до того чи за малою сплатою чи така даром, позаяк дїйсно нераз криходить ся чути від ученика, що сидить в школї без снїдана“. — і б) проф. Кузьма: „чи не удало би ся ученикїв слабовитих помїщувати на час ферий де в горах“, — заг. збори передали новому виділови до полагодженя.

Війна в Африці.

Льорд Вольселей, котрий виїхав до Африки з припорученя короля, і котрий, як здогадують ся, має вести в Бурами мирові перегевори, приїхав вчера до Капштаду. Вчера анґлїйске правительство оголосило, що мирові переговори буде вести виключно з Штайном і Шельк-Бурґером, бо їх вибір на президентів Оранїї і Трансвалю узнано в вересни, взглядно в марті 1901 року.

Сею заявою анґлїйске правительство відкликало всї свої попередні проклямациї, котрими анектувало полуднево-африканьскі республики а цїлу армію Бурів зачало трактувати як державних зрадників. Навязанем переговорів і послїдною заявою Анґлїя признає істнованя полуднево-африканьских республик а Бурів назад узнає за воюючу сторону.

Голендерский президент міністрів, котрого интервенция спонукала анґлїйске правительство до навязаня теперішних переговорів, приїхав в тій справі до Берлина. В розмові з одним дневникарем сказав він, що закінченє війни є конечною потребою для Анґлії. Голяндия також тратить на війні, бо з полудневої Африки вигнано 600 голендерских родин.

З Брукселї доносять, що між пробуваючими тут делеґатами Бурів панують великі різниці, що до того як заховувати ся супротив мирових переговорів. Фішер, Весельс і Вольмаранс суть за заключеним мира, а Лейде і Кріґер за безоглядним веденем війни аж до цїлковитої независимости.

Вчера доніс Кіченер з Преторії, що полковник Лявлей вислав з Бушманскопу віддїл ґвардиї драґонів, котрий мав оперувати в віддаленю 10 миль від Бушманскопу. Лявлей намірав відтак злучити ся з сим відділом. Дня 31 марта віддїл заскочив табор Бурів. Бури одержавши поміч, відперли Анґлїйців. Віддїл получив ся з головною силою Лявлея і знов ударив на Бурів, котрих виперто на полудневий схід. Ранено 4 анґлїйских офіцирів, 6 Буріз полонено. Страти противника великі.

Телеґрамы.

Чернівці 3 цьвітня. При доповняючих виборах до сойму з II круга виборчого великої посілости вибрано наново дотеперішного посла Вольчиньского.

Поля 3 цьвітня. На відставі папскої булї заведено нинї славяньску літурґію в полуднево-славяньских костелах.

Відень 3 цьвітня. Цїсар санкціонував ухвалений галицким соймом краєвим проект закона що-до приведеня до відповідного стану забудованя ґірских потоків Скави.

Терст 3 цьвітня. Суд засудив зарібника Падоеана за побите поліцая в часї розрухів на 18 місяців тяжкої вязниці. Кількох обжалованих засуджено на арешт від одного до двох тиждиїв за те, що не повинували ся орґанам власти.

Відень 3 цьвітня. На вчерашній конференциї міністрів усталено буджет на 1900 рік. Наради тревали 5 годин. Делеґациї мають бути скликані на 6 мая.

Рена 3 цьвітня. З причини непорозумінь робітників з працьодавцями застановлено всяку роботу. Один корабель не міг вигадувати товару і відплив до Полї, бо не було кому згасити огню під кітлом. Поліция розвязала робітничі товариства і засеквеструвала всї їх папери.

В однїй фабрицї часть робітників вибила шиби і побила поліцая. Коли надійшло військо робітники розбігли ся і в иншім місци порозбивали ліхтарнї. На улицях уряджено кілька демонстрациї. Більших забурень доси не було. В корабельнім товариствї „Адрія“ страйкують палячі.

Копенґаґа 3 цьвітня. Соціяльні демократи в союзї з лїбералами перемогли при виборах до ради міскої консерватистів. До ради вибрано 20 соціяльістів, 21 лїбералів і 1 консерватист.

Ессен 3 цьвітня. В надреньско вестфальскій долинї вигнано з копальняних законів 20.000 робітників, головно Поляків.

Раймс 3 цьвітня. Страйк ткацких робітників збільшав ся; страйкує 400 людей.

Монако 3 цьвітня. Вчера отворено 11-тий міжнародний конґрес мира. Місто удекороване. Вечером відбуло ся в палатї князя прийнятє.

Берно (швайцарске) 3 цьвітня. Национальна рада вибрала президентом полковника Майстера з Цїріху.

Білград 3 цьвітня. Університет замкнене. Ректор подав ся до димісиї. Причиною було се, що студенти мимо візвання ректора не ходила на виклади.

Берлин 3 цьвітня. Голендерский президент міністрів Кайпер приїхав тут і конферував з державним секретарем Рідґофером. Здогадують ся, що его приїзд стоїть в связи з мировими переговорами в Африцї. Коли зійшла бесїда на плян німецких шовіністів прилученя Голяндиї до Німеччини, Кайпер заявив, що Німцї сотворили би собі в той спосіб Ірляндию, котра була би їх згубою.

Терст 3 цьвітня. Дневники доносять, що альбаньскі нотаблї візвали Річіоті-Ґарібальдіого, аби прийшов з віддїлом охотників. Ґарібальді відповів, що зробить се, коли дістане грошї.

Київ 3 цьвітня. Ректор університету оголосив, що в наслїдок розпорядженя міністра просьвіти будуть з днем 21 марта с. ст. отворені виклади для всїх студентів третього і четвертого курсу всїх факультетів, для пятого медичного курсу, першого і другого ґісторичного курсу. Студентів першого курсу правничого факультету, фізично-математичного і медичного і на дальше виключено від викладів.

Москва 3 цьвітня. Студентку Аляртівну, арештовану в лютім за се, що хотїла стрілять до оберполїцмайстра Тренова, випущено онодги з арешту з причини слабого здоровля.

Пекін 3 цьвітня. В манджурскім договорі сказано, що Россия має вицофати війско з краю постепенно етапами, починаючи від полудня. В Ньочвані розвивають Россияне оживлену дїяльність. Прибуває там богато рекрутів. Закладають численні телеґрафічні лїнії.

Шангай 3 цьвітня. Хіньске правительство виплатило до рук повномочників держав трету рату відшкодованя т. в. суму 1,800.000 таелів.

Альжир 3 цьвітня. Приїхав тут провідник антісемітів Дрімон, котрого мандат до париского парляменту уневажнено, аби знов поставити свою кандидатуру. Вже при его виздї до міста прийшло до бійки між его приклонниками а противниками, в котрій ранено 20 осіб.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **З Львівского Бояна.** Виділ пригадує членам Льв. Бояна, що завтра в пятницю, вправи мішаних хорів з Псальмів, і просить точно і в комплеті зібрати ся.

(+) **З Наукового товариства ім. Шевченка.** Дня 7 цьвітня, в понеділок, буде засїданє історично-фільософічної секциї о год. 4 по полудни з таким порядком; 1) Д-р І. Франко, Сьв. Климент у Херсонї, 2) С. Томашівський, Галичина в середині XVII віка.

НОВИНКИ.

— **Галицка ц. к. Рада шкільна краєва і москвофіли.** Як нашим читачам вже звістно, перед двома тижнями відбув ся в Перемишли ювилейний вечерок в честь о. пралата Матковского, який москвофільскі аранжери думали звеличити тим способом, що в дикий спосіб напали на ґімназияльну молодіж, котра, на ґалерії заінтонувала пісню „Не пора“... били ей палицями і кулаками по головах та викидали з ґалерії, тручаючи брутально зі сходів. „Галичанинъ“ — держачи ся тактики кишонкового „інспектора“, що втїкаючи, сам кричить: „лови! лови!“ — напав по сім фактї на молодіж з цїкою вязанкою клевет і денунциаций, хоч фактом есть, що молодіж заінтонованем згаданої пісні цїлком не думала демонструвати против достойного і симпатичного о. Ювилята, котрого нїхто в Перемишли не вважає москвофілом. Ц. к. Рада шкільна краєва взяла собі видко дуже до серця вопль „Галичанина“, бо сими днями виїхав до Перемишля радник Левицкий для переведеня слїдства. Будь-що-будь мусить дивувати кождого ся услужність ц. к. Ради шкільної краєвої для кумпанії від „Галичанина“, сеї самої Ради шкільної, котра так

французку приповідку: „bonjur lunettes, adieu fillettes“, — бо і в нїй згадує ся про жінки і окуляри.

В Анґлії стрічаємо в кінцем XVIII віку оптиків і лїкарів, що займались теоретичною стороною очних хиб рефракційних; але у них неясне особливо єство надзорости, котру приймають за одно зі старозорістию, зате практичні сказівки що-до вибору окулярів суть зовсїм добрі. Мода закрашених окулярів панувала і в Анґлії, а також манія носити окуляри, хотяй і без потреби, подібно, як і в інших краях. Носити монокль було перед сто лїтами „каменем преткновеня“ для розумних і сьвідомих річи, так само як нинї. Найчастїйше не можуть обійти ся без монокля молоді люди, котрим властиво в очах нїчого не бракує, лише денде, бо вони хотять бути для других предметом уваги чи подиву; їх голова не може здобути ся на що лїпшого, то звертають очи других на себе от хотьби тим, „що своєму псови обтинають хвість, а собі втикають кусень шкла перед око“. На се, звісно, нема лїку.

З початком XIX віку розуміне правила заломливости (рефракциї) ока і сочок значно слабне. Скарпа полишив добір окулярів продавцям і оптикам, а се виливає дуже некористно на наукову сторону окулїстичної оптики, бо імя Скарпи ще й нинї згадує ся з почестию. Незрівнано більшу шкоду заподіяв розумному уживаню окулярів Бер, котрий був професором окулїстики у Відни. Він увів кабалїстичний і нїчого не пояснюючий вираз turgor vitalis для поясненя рефракційних хиб в оцї. І так робить той turgor око коротковидячим, коли его забогато в оцї, бо тодї він видовжує око; противно при старозорости. Суть се слова і більше нїчого. Аж сумно погадати, що Бер проголошував такі погляди на окуляри, які нинї панують серед широкої неінтелїґентної публики, — щоби вистерігати ся окулярів за всяку цїну. Щось нїби так: коли хочеш зо мною говорити, то мовчи; коли тобі треба носити окуляри, то стережи ся їх як огню. Після Бера викликують окуляри в молодости короткозорість, а на старі лїта причиняють ся до розвою старозорости, — значить окуляри викликують дві хиби, зовсїм собі противні. От, говори Климе, най твоє не гине.

Мимо волї насуває ся гадка, що Наполєон безконечними війнами довів науку до такого упадку, що таке імя Бера було авторитетом окулїстичним і засїяло кукіль, котрий доси годї виполоти. Стрічаємо вправдї в особі Кічінера дуже умного анґлїйского лїкаря, котрий проголосив в своїй книжці дуже розумні засади про уживанє окулярів. У Кічінера видимо зрозуміне того, як дїлають окуляри, точне поученє, які окуляри уживати при даних хибах очних, коли противно у Бера нема нїчого иншого, як трусливість чоловіка, зовсїм несьвідущого річи, перед тим незвісним дїланем окулярів, котрі певно зле застосовані наносили очам шкоду. Але авторитет Кічінера був занадто малий, щоби усунути шкідний вплив Бера. В Німеччині виступив також якийсь неназваний автор з письмом розумним про окуляри і подібним до книжки Кічінера; але сей анонїмний твір остав „голосом вопіющого по пустини“. Кромі Бера понисують ся і другі вплывові особи своїм незнанем річи і вводять нові імена, замість слїдженя обявів природи; старозорість є у них hebetudo visus, kopiopia, ophthalmokopia і т. д. Уживанє окулярів видає ся їм злою привичкою в роді курени люльки, недоглядом у вихованю дїтий, упертостию дїтий!

(*Конець буде.*)

глуха на всякі аж надто оправдані жалоби нашої молодіжи на нарушуване її національних почувань шовіністичними професорами Поляками або москвофілами. — На всякий спосіб справу перемиского слідства не спустимо з ока й будемо її стежити.

— **Catholicissimus** — се не хто инший, як таки наш „Галичанинъ“. Від кількох тижнів — не може упорати ся з екскомуніков о. Ардана і зі сьвятим обуренем цитує слова обіжника епископа Гобана, котрий остерігає американьских Русинів перед америк. „Свободою“, бо в ній „появила ся потайна оборона анархізму (!)“ і її „наука є некатолицкою і неамериканьскою (!)“. Се однак — видко — не вистарчило ще „Галичанинови“, бо наводить далі зі статї мадяро-словако-москвофільского „Американского русского Вѣстника“ в тій справі простору виписку, за яку сей „Вѣстникъ“ коли-б розписано конкурс на абсурда, певне може надіяти ся першої нагороди. Читаючому її так і пруть ся на ум Гоголеві слова: „Чого там на тій ярмарцї нема?!“ — Брехня з фарисейством, денунциянство з кретинізмом, крайна безграмотність з рафінованим лицемірством, все те товпить ся в кількох коротких стрічках. Вдоволений з таких цитатів цареславний Catholicissimus чи-там „Галичанинъ“ питає на нашу адресу, що скажем ми на тее. Відповідь на се питане застерігаємо собі до хвилї, коли „Галичанинъ“, консеквентно тріваючи в своїм ультра католицким запалї, за два-три числа оголосить анатему на великого „мученика“ і „просвѣтителя“ о. Наумовича!

— **Галицка дебата в нїмецкім Райхстаґу.** Ні один польский посол в нїмецкім райхстаґу не залишить нагоди, щоби не похвалити ідеальної польскої господарки в Галичинї. На послїднїм засїданю нїмецкого парляменту перед великодними ферїями спровокував в той спосіб знов посол Комєровскі д-ра Затлєра. Свою четверту вже з ряду бесїду про галицкі відносини закінчив д-р. Затлєр ось так: „Додам, що прихильна д. правительства руска часопись „Руслан“ назвала мою бесїду з дня 14. сїчня незвичайно старанною і писала що д-р. Затлєр цитує з великою точностию дані про галицке шкільництво. Відтак кінчить згадана часопись свою статю словами: Отсе слова д-ра Затлєра. Такої думки в уси обективна праса“.

Годить ся замітити, що посол д-р. Затлєр у всїх чотирох своїх бесїдах говорив зовсїм спокійно і з тактом відповідав на похвальні гимни про галицку господарку зі сторони польских послів, та не дав ся вивести з різноваги несмачним особистим нападом п. Комєровского. Д-р. Затлєр не сказав ніякої неправди і не потребує справдї нїчого відкликувати. При кінци своєї бесїди сказав д-р. Затлєр, що він поясненє собі гнїв п. Комєровского лиш так „dass meine Rede ein Schuss gegen Sie war, der in's Schwarze getroffen hat, ins Zentrum; deshalb ist Herr v. Komierowski so entrüstet über mich“. Посол Комєровскі забрав слово до особистого спростованя та заявив, що д-р. Затлєр не трафив в чорне центрум, на що президент палати замітив з гумором, що се не в личне спростованє, чи д-р. Затлєр трафив в чорне центрум, чи нї, (на салї викликала та замітка загальний сьміх.). — Після великодних свят прийде ще до дальших „галицких дебат“.

Н. Л.

— **Вп. Другів-Соколів** повідомляємо, що білети на „вечер музикально-вокальний получений з гімнастичними вправами“ буде продавати ся для членів в день вечера при касї. Хто би з Вп. Другів бажав наперед набути білет в „Народній Торговли“ мусить зложити оплату як за звичайний нечленьский білет, а за те членьску знижку зверне ся йому при касї. За комітет: *Йосиф Ломаник.*

— **Тов. Ганущак** зволить сейчас прислати сьвідоцтво бідности (убожества) на університет під відомою адресою. Я. А. Г.

— **Доповняючі выборы** 50 членів до ради мѣста Львова на мѣсце выльосованых вбудували ся въ VI. салях. Абсолютна бльшість голосів выносить 2862. Обчисленє голосів въ салях I—V вже звѣстне, не покінчено лиш скрутинїи ще зъ VI салѣ. На певно вже выбраний 13 радных, а 37 кандидатів готовий прийти до тѣснѣйших выборів, коли бы деякимъ зъ них не дописали голосы зъ VI салѣ. — Зъ кандидатів, котрых и Русины пблдержували, одержали пп.: Павлишакъ 2418, о. Васильевскій 1983, Маковичъ 1965, д-ръ Озаркевичъ 1941, Брайтеръ 1931, а також значне число голосів упало на пп. Бѣчая, Нагірного и Шухевича.

— **Фаховї школы въ Тернополи** мають повстати вже небавом. На основанє столярскои школы призначила тамошна каса щадниця 50.000 К, а репрезентація мѣста взобовязала ся вдоступити безплатно ґрунт пбдъ школу. Рыдѣлъ краевый затвердивъ вже плянъ будынку и вставивъ до буджету потрѣбну суму на першій устрбй тои школы. Як лишь намѣстництво все те затвердить, приступлять до будовы школы. — Подібно же засновують въ Тернополи, вглядно Ганчъ тернопільскихъ низшу школу рільничу, до чого въ значній мѣрѣ причинивъ ся мѣсцевый гр. к. парохъ о. сов. Громницкій, вдоступившій для ужитку тои школы 5 морґів орного ґрунту зъ господарскими будынками. Умову зъ о. Громницкимъ пбдписавъ вже синдикъ мѣста д-ръ Ґльоґеръ, а рада школьна краева мае оплачувати учителя. — Мы радї бы знати, чи репрезентація мѣста, на чолѣ котрои стоить д-ръ Лучаковскій, и парохъ рускій о. Громницкій, застерегли права рускои мовы въ тій школѣ.

— **Розпізнаване летаргу.** Марсилійскому лїкареви, д-ру Ікардови, пощастило ся винайти спосіб до розпізнаваня летаргу. Свій спосіб операв д-р Ікард на правилах о круженю крови. Коли людина тілько замерла (попала в летарґ), то до сконстатованя її життя вистарчає стверднти, що запущена під скіру материя розійшла ся скоро по цілім орґанізмі. До того вживає д-р Ікард флюоресцини, котра має таку власність, що одним її ґрамом можна закрасити 45.000 літрів води і в при тім нешкідлива. Як завмершому запустили дозу флюоресцини під шкіру, то протягом двох мінут увесь він стає жовтим, як би хорий на сильну жовтачку. Білка очий стають знов зелені а кров теж прибирає зелену красну. По двох годинах всї ті прояви уступають, бо нирки стягають флюоресцини з тїла. Так діє ся в попавшого у летарґ. В мерци флюоресцина нїяких змін не викличе.

— **Латинізаційна робота на Руси.** Латинізаційна робота у східній Галичинї зъ кождым рокомъ крѣпшає. Статистика выказуе, що въ послѣдныхъ 15 лѣтахъ основано 11 експонованыхъ сотрудництвъ, 15 новыхъ сотрудництвъ и 3 новї лат. парохії. Число олатиненыхъ за той часъ душъ зросло о 385.000. — А у насъ зъ якимъ трудомъ приходить ся хоть би вымогти платню для приватного сотрудника.

— **Новї церкви** пбсля плянбвъ п. В. Нагірного намѣряють зъ весною будовати отсѣ громады: Теплицѣ, Вацовичѣ, Миклашбвъ, Пшеничанки, Чортовець, Сокаль, Манаѣвъ, Мальничѣ, Довгомостиска, Хишовичѣ, Бѣле к. Дунаева, Честыня, Олеша, Лучинцѣ, Торговиця, Куниньска воля, Олексичѣ, Пбдгородаще, Кустиня, Руске Село, Конюшки коло Рогатина, Перегноѣвъ и Стынява выжна.

— **Хто з ким тримає?** Ґраф Ґолуховский з Росиво, польскі станьчики з нашими москвофілами, „Gazeta Narodowa“, „Dziennik Polski“ і „Czas“ з „Галичанином“, віденьска поліція з ґаспадіном Верґуном, адвокат Дудикевич з обшарниками, а польскі професори львівского університету з 68-мома академіками — москвофілями, що не прилучили ся до сецесеї і заживають великої ласки на львівскім університеті.

— **Ґорький на засланю (?).** London Leader доносить, що славний росийский письменник Максим Ґорький зістав в найбільшій тайні вивезений на Кавказ.

— **Толстой приходить до здоровля.** Послїдними днями відчискав апетит і прибуло йому сили. Може вже сїдати в лїжку, читає та пише листи.

— **Шістьдесять визовів на двобій.** Сербского посла Катича в Бельградї визвало на двобій аж 60 скарбових урядників за его висказ в скупщинї, що крім міністра скарбу і его помічника нема в Сербії ні одного порядного скарбовика, тілько самі „розлайдачені“ ґімназисти і вигнані університетскі студенти.

— **Концесіи на реставрациї.** Президент кабінету, д-ръ Керберъ яко управитель міністерства справъ внутрѣшныхъ, выдавъ розпорядженє до властей промысловыхъ въ справѣ надаваня концесій на реставрациї, въ котрыхъ нема вышинку. Власти при наданю концесій мають робити рбжницю межи реставраціями зъ вышинкомъ а реставраціями безъ вышинку и зъ засады не розширяти концесій на вышинкъ для реставрацій, котрї одержали концесію безъ вышинку.

— **Королѣвскій обѣдъ** для 500.000 убогихъ, що мае вбдбути ся въ часѣ коронациї короля Едварда VII. въ Лондонѣ, заинтересував такъ убогихъ, якъ и сферы выконавчї, бож устроєнє такого банкету представляе не збы якій трудности. Первѣстно намѣряли угостити бѣдаковъ въ Hyde Park'y, та обчислено, що саме уставленє тамъ столиковъ и лавокъ дуже богато коштовало бы. Рѣшено отже ужити до того опорожненій на той часъ льокалѣ школъ народныхъ. Король самъ дае вбдъ себе 50.000 фунтбвъ штерлінґбвъ, а обѣдъ мавъ бы складати ся зъ: чарочки зупы, 2 унцій телятины, 4 унцій россбефу, 2 унцій капусты, 4 унцій рижу и по кавалку хлѣба на особу. Меры поодинокихъ дѣльниць Лондону занятї теперь здставленымъ листы кандидатбвъ. Дуже много фірмъ обовязало ся добровбльно достатчити на тую цѣль кавы, чаю, тютюну, лимонады и овочѣвъ.

— **Чого князь Генрихъ пруский въ часѣ своеи подорожи по Америцѣ не бачивъ.** Телеґрафы и телефоны оповѣстили вже давно цѣлому свѣтови як найдокладнїйше, що то все высокій нѣмецкій турист бачивъ въ часѣ своеи подорожи по Сполученыхъ Державахъ. Выпадало бы теперь навести зъ другои сторони, чого вбнъ не бачивъ. Та годѣ все й намъ знати, але ось-так бодай що головнїйше. Именно не бачивъ вбнъ: Роздѣлу суспільности пбсля ранґъ и станбвъ; упривілеованыхъ особливо при замѣщуваню административныхъ посадъ; протеґованыхъ клясъ; посередныхъ правыборбвъ, закона о товариствахъ; обмеженя горожанскихъ правъ (якъ зборбвъ, вѣчъ и т. д.); на нѣщо зведеной свободы прасы; редакторбвъ въ оковахъ; тайныхъ, дворскихъ, правительственныхъ и другихъ радникбвъ першои, другои, третои, четвертои и пятои клясы; шлихты; юнкрбвъ; резервовыхъ офіцирбвъ; орденбвъ яко державныхъ институцій; особъ здобныхъ до гоноровои сатисфакциї, котрї наче мають привілей не шанувати нїякого закону; бюрократиї; конфесійныхъ борбъ и споровъ; политикуючихъ линдратбвъ (старостбвъ); лѣтами не затверджуваныхъ вбйтбвъ и бурмістрбвъ; простацкихъ урядникбвъ, котрї гадають, що публика е для нихъ, а не навбдворотъ; товариствъ, въ котрыхъ бы недостало товариского и згбдного духа; выимковыхъ законбвъ; покорченыхъ въ двое спинъ зъ найнизшимъ: padam do nóg и т. д. и т. д. Америко, нова Америко, и ты щаслива безъ тои нашои благодати?! И ты ще не запала ся пбдъ море?! Ще не розсадили тебе анархизмы, нігілїзмы, и всякї инший „измы“! — Дивне диво!

— **Де безпечнїйше?!** Парискый дневник Figaro з нагоди потурбованя президента міністрів Вальдек-Русса електричным трамваем оповідае таку гумореску: „Оден фінансіст вмираючи розділив свої підприемства між двох синів: старшому, чоловікови великого здоровля і енерґії віддав своє майно в Парижи а для молодшого, хоровитого і боязливого лишив свої плянтациї в Конґо. По році з'їхали ся оба братя і стали оповідати собі взаїмно свое житє. Плянтатор не міг оповісти нїякої тяжшої пригоди, з виїмком одної а именно з вужем, що вліз ши до ліжка, обвинув ся йому довкола шиї і холодом свого тїла набавив его... хрипки. Натомість мав що розказувати брат-Парижанин: „електрика“ зломила йому 5 ребер, малорускый віз зторощив ногу, розбриканый автомобіль кинув его до Сєкваны так, що він мало не втопив ся в потім по виратованю хопив его поліцайник за топленє ся в місци, де „недозволено купати ся“. — Молодшый брат вислухавши сего вернув чим боржій до Конґа, почуваючи себе безпечнїйшим серед тропікального пралїсу ніж на парискых бульварах.

— **В Тибетї**, сій недоступній верховинї, в яку доси протерло ся ледви двох чи трох Европейців, пробував якийсь час шведский подорожник Свен Гедін. Перед переступленем хребту Гімалаїв переробив Гедін вперве себе і двох своїх товаришів на Тибетанців: оголив бороду і голову та вимастив лице і руки жовтавою олівою. Так перебраний посунув ся Гедін кілька днїв дороги в глуб краю. По якімсь часї прилучило ся до его товариства трех Тибетанців. Мимо знаменитої характеристики пізнали вони в нім Европейця й радили йому вертати до границї. Він однак не згодив ся. По трех днях з'явили ся нові Тибетанцї а з ними товмач та заповіли приїзд ґубернатора сих сторін. І справді другого дня прибув він з цілим збройним табором та розпитавши памети запросив Гедіна до себе в гостину. Але Гедін відмовив. Тодї ґубернатор, Камба Гюмбо, сам прийшов до него й заявив йому, що годї йому дальше посувати ся в нутро краю. На пропозицию Гедіна, щоби ґубернатор позволив товаришити собі до Тибетаньскої столицї Ляси, Камба Гюмбо розсьмівся й сказав, що відставить Гедіна до границї з забезпеченем усяких вигод. Перед пращанем подарував Гедінови тибетаньский достойник два коні, але по дорозї вкрали їх тибетаньскі розбишаки. — Загалом, каже Гедін, що Тибетанцї народ дикий але гостинний.

— **Дрібнї вѣсти.** Дезертера 30 п. п. Волод. Федака арештувала вчера львбвска поліція. — Въ Тернополи померъ Кир. Янеръ, тамошный римо-кат. пробощъ, въ 76 р. житя а 52 р. сьвященьства. — Стипендійною запомогою рбчныхъ 120 К зъ фундациї Николая Панковича надѣливъ „Народный Дбмъ“ у Львовѣ Михаила Хоркавого, ученика VI ґімназ. клясы, своякa фундатора. — Нову церковь зъ твердого матеріялу побудовано въ Яксманичахъ пбдъ Перемышлемъ. — При доповняючихъ выборахъ соймового посла зъ ббльшои посѣлости въ Чернбвцяхъ выбрано поновно д-ра Вольчиньского. — Правно-историчнї испыты будуть с. р. вбдбувати ся у львбвскбмъ университетѣ въ часѣ вбдъ 8—16 цвѣтня. — Сегодня опустивъ Львбвъ 24 (коломыйскій) п. п. перенѣсши ся до Станиславова — а завтра прийде сюда 95 п. п. (чортковскій) зб Станиславова.

— **Найкрасшим подарунком сьвяточним** є „Поезиї Тараса Шевченка“, котрі висилає канцелярия „Просьвіти“ оплачено за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. рекомендовано 55 сот.). Просить ся як найскорше замовляти; наклад невеликий, а з причини дуже низької цїни наклад скоро вичерпає ся. Канцелярия „Просьвіти“ у Львові, Ринок ч. 10. 428 (1—?)

— Повѣдомляемо Всч. Духовеньство якъ и Хвальнй Брацтва церковнї, що розбслались письмо вже нашь богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою коресподенційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Бв. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядбвъ церковныхъ Львбвъ ул. Руска ч. 1. 2[illegible]

Наука, штука и література.

— **„Марш Соколів“** Я. Ярославенка по 10 сот. за екземпляр, можна набути лише в тов. „Сокіл“ у Львові і то на місци поодиноко, а на провінцію висилає ся лише по 10 екземп. за попереднім надісланем 1 К 3 сот.

Несподивана Халепа, драма въ II діяхъ В. Русинова. — Полтава 1901. — Ціна 15 копійок.

Прыхожа, сцена въ I діи В. Русинова (перерібка з Гоголя „Лякейскои“). — Полтава 1901. — Ціна 5 копійок. — Обі сї драматичні штуки призначені для мужицких сцен, дозволені властями до вистави.

Як можна законно увільнити ся від служби військової, написав Володимир Лаврівскій. — Львів 1902. — Ціна 2 кор.

Зъ Дирекциї ц. к. зелѣзниць державныхъ

Північно-нїмецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною, з днем 1 цьвітня 1902 а опісля наступить підвисшене тарифи з днем 1 мая 1902 увійде в житє додаток XI до зшитка 1 тарифи.

Надболане.

Дякъ рутинованый шукае мѣсця вбдъ 1-ого мая с. р. Може занятись веденемъ крамницѣ або господарства у священика. — Ласкавї зголошеня упрашае ся пбдъ адресою: Тома Букай, Звыжень, п. п. Пеняки. 276 1—1

ЗАКЛАДЪ
Д-ра Евг. Пясецкого
для лѣчничои ґімнастики, ортопедиї и масажу
улиця Третого Мая ч. 2.
Ординує вбдъ 2—4. Для здорових ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 8—30

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор
Др. М. Вайнреб
б. довголїтний асистент ґінекол. клїнїки *проф. Ляндава у Відни* ординує від 3—5 **ул. Синстуска ч. 23.** 245 5—10

В справі конверзиї акциї зелізниці Кароля Людвіка зволять властителї тихже акциї порозуміти ся з домом банковим
Сокаль і Лілїєн
Дім банковий і контора виміни у Львові.
Поручена з провінциї полагоджують ся відворотно. 207 1—?

Яко добру и певну льокацію
поручаемо:
4½% Листы ґіпотечнї,
4% Листы ґіпотечнї коронові,
5% Листы ґіпотечнї преміованї,
4% Листы Тов. кред. земского,
4½% Листы Банку краєвого,
5% Облїґациї Банку краєвого,
4% Позичку краєву,
4% Облїґациї пропінаційнї и всякї ренты державнї.
Паперы тї продаемо и купуемо по найточнѣйшбмъ курсѣ деннбмъ. 374 [3]
КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. акц. Банку галиц. ґіпотечного.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
противъ Банку Ґіпотечного на пляцаціях площи, Галицкои

поручае въ всякбмъ выборѣ а по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райцайґи, тальмы мѣрничї шнуры, лібелї, манометры и. т. и.
Уриджене дзвинкбвъ електричныхъ.
Всякї направкы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4185

Испитованый пѣвець церковный, безженный, знаючій нотный спѣвъ, глядае посады дяка. Адресъ: Николай Власенко въ Ниврѣ п. Ґрмаковка. 286 2—4

Пошукує ся Русинки
в середнім віці, інтеліґентної, до заряду дому у сьвящ. бездітного вдівця. Зголошеня Н. С. Перемишль, poste restante. 67 2—3

Нѣвець церковный
женатый 27 лѣтъ, родомъ зб Скалы, замешкалый въ Самолускбвцяхъ, пошукуе посады дяка. Зъ поважанемъ Иванъ Маюкъ Самолуски Почта Городница коло Гусятина. 4 0 3—?

Молодий крамар пошукує посади до провадженя склепу; має дуже добрі сьвідоцтва і вже від кількох лїт провадив склепи церковні. Ласкаві зголошеня на адрес: Григорій Клодек в Луцї о. п. Плугів. 262 3—6

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлїйскої сталї від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столові и вилки, ножиці всїляного рода, трокарі, спущала, пасики до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ГАЛИЦКА 6. 168

Овочеві деревця
яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, брескині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки
в найлїпших породах і по сталих цїнах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.
Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.
Рожі пневі і корчеві.
Прошу замовляти цїнника.
Огород торговельний в Любичи королївскій.
Желїзниця шлях Львів-Белзець.
2. 1 4—10

! ПОЗІР!
ПЕРША ГАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всіх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож випліта старі).

Похвальні листи на жадане. 209 13—20

На сьвята!

½ кгр. мігдалової маси	1·30	К
„ „ оріхової маси	1·10	„
„ „ ванілевої чоколяди (під гарантією правд.)	1·80	„
„ „ цикати	1·40	„
„ „ помаранчевих лущин	—·40	„
„ „ какао (під гарантією правдиве)	2·—	„
„ „ помадок до прикраси тісточок	1·40	„
„ „ мармоляди до начиновань тіст — в пяти відмінах	—·90	„
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40	„
„ „ медівника чисто медяного	—·80	„
„ „ медівника цукрового	—·20	„

як і: ведаковді ігнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєрки атласні, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тісто і т. п. у великім виборі, що найточнійше виконує. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (рів ул Кальнишевской.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанем

Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 2[illegible] 6—?

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вирпоручая
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А, 184 52—?

Свій до свого!
Перший рускій складъ машинъ до шитя!



Незрівнанои доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Вожий від 27 до 65 зр.
Ручий „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Вч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю **на раты**, имъ также и для селянъ за потвердженемъ уряду громадского. 108 18—?

Удобна сплаты приступний. Готовизною о 10% дешевше. Наука шитя і гаоту безплатно. Цінники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

На свята Великодни.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ
подъ фірмою
Евг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручае

На сплату приймае ся.



Вч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свій богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ
И утвари церковной
по найдешевшихъ цінахъ.

Опаковане не числить ся.

Дбалій о чистоту и лїпоту нашого обряду выкопуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 9—15

Цінникъ даромъ и оплатно.

ДРОЖДЖЪ
до печива, незаводний, що дня свіжій
НАСІННЄ випробованои знаменитои якости у великомъ выборі поручае
Народна Торговля
у всіхъ своихъ 15 складахъ и просить о численний замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрождже просимо поспішити, подаючи день коли ихъ маємо віддати на почту. 246 4—8

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** пасха не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабриці пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Із коштують 70 кр., а На 50 кр. за 1 кгр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кіло. Давнійші відбирателі вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїні фабричній. 245 3—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик
Львів, Паньска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

СВЄТЛО ЦЕРКОВНЕ
просто зъ фабрики въ скринкахъ вёдъ 30 кіло почавши по цінъ фабричной а именно:
I-а по 156 кор. за 100 кіло
II-а по 136 кор. за 100 кіло
кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.
замовляти просимо через
Народну Торговлю у Львовѣ
Скринки и опаковане даромъ. 123 74—?

Ф. ФРІДРІХ і Н. НАГОРНІ
Львів, Академічна ч. 28.
Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад вина, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, кудженини, сири, горівки, лікери. Вина, шампани. Коняк курацийский. Пиво пільзненьске, Портер англійский. — Комнати до снідань. 490 28—40

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ гр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ
п. п. Іосо, зелізн. ст. Чарна;
поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочені деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 7—18

Ілюстрований цінник оплатно і відворотно.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА
КДМУНДА РІДЛЯ
перенесена
на улицю Театральну ч 3,
друга каменица, від площі Марияцкої поручае:

ЧАЙ маєвого збору:

під клг. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
маєвий збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Вибірка чаєві	„	1·30
Вибірка найліпших чаїв	„	1·60

КАВИ найлучші рода о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової станції 4½ кілгр. в мішочку:

Port. rico	½ — ½ кгр.	—	—·90
Cuba груб.зер.	9·60	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-з.	10·75	„	1·04
Ceylon „ перл.	10·75	„	1·08
Mocca араб. з.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінції висилає ся відворотною почтою. 136 10—52

Маґазинъ дамскихъ новостей
ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ
Львовъ, улиця Галицка ч. 12.
поручае Поважаной Р. Т. Публицѣ **Роботню и маґазин капелюховъ дамскихъ и дѣточихъ** а также рожни товары оксамітне в повсякій, коронки, стяжки и рожни товары модни, найгустовнійшій убрання до капелюховъ, также бала дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковій и футрявій.
Великій выборъ обуви дамскои и дѣточои, также российскихъ калошевъ по найдешевшихъ цінахъ. 134 18—15
Приймае ся капелюхи до убрания и переробляваня.

ІВАН ІҐНАТОВИЧ
у Львові
ул. Сикстуска ч. 25, ул. Галицка ч. 11 в Кракові, Сукенніце 20; в Перемишли, ул. Францішканьека ч. 24,
поручае
нехибні і незрівнані в своіх наслідках
ЛІЧНИЧІ МИЛА.

Мило бензоїнове, уживані против наскірних плям і висипок	сот. 40
усуває рапавість скіри і надає лицю аксамітну мягкість.	
Мило бораксове, виливає дуже користно на скіру, докладно очищує і забізпечує скіру. Се мило есть знаменито ділючим способом против опалень, весинок і загрубіню наскірка	50
Мило камфорове, успокоює печене і свербячку скіри, усуває висипки і червоність носа рук і лица	60
Мило камфорово-сірчане, усуває червоність лица і носа, сонячні опалени та висипки, — кусник	60
Мило карболеве і мило карболево-пісчане, до митя рук для п. п. лікарів, акушерок — кусник	40
Мило креолінове, знаменито очищує скіру, усуває прищі, лишаї, коросту, болячки, відбиває і виліковує скіру — кусник	70
Мило сірчане, з великим успіхом уживане до нищення прищів і угрів на лици і усяких висипок на скірі	50
Мило сірчано-смолеве, переважно уживане на коросту. Се мило оказало ся найліпшим способом при тій слабости, бо перегнало воно всі нові винайдені, а так дороті само собі — кусник	70
Мило смолово-ґліцеринове, є з кождог огляду одним з найліпших дезінфекційних лічничих туалетових мил. Все звичайне мило до щоденного ужитку есть воно задля своіх дезінфекційних і змягчую их скіру приносити, знаменитим і напробованим способом на усунене всякої наскірної нечистости — кусник	60
Мило смолеве, усуває прищі, лишаї, всякі скірні висипки, почене ніг і порізі з голови	60
Мило стораксове, уживане при наскірних слабостях, головно при корості — кусник	60
Мило тимольове, знаменито очищує скіру в усяких висипках і усуває порізі в голови	100
Мило танінове з таґіцерином в незрівнанім способом на почене голови, рук і ніг — кусник	70

212 VII.

ТЕОФІЛЬ КОНИСТИНЬСКІЙ
артистъ-малярь
мешкае 20 лѣтъ у Львовѣ, принимае загально, що входить въ украсу церковну и просить уклінно Выс. Пр. Духовеньство о занотованє адресы до дальшихъ услугъ въ искуствѣ
Львовъ, улиця Краковска число 20. 205

СІМОН МУНК
ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині
ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СЬВІЧОК
основана 1846
поручае свої знані в сьвітї найзнаменитші мила до прання, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.
Прошу, жадайте gratis'овних взірців і цінників 1/2 7—10

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО
Найліпше мило туалєтове
виробу
ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ
„TLEN"
До набутя у всіх антиках, дрогеріях і першорядних склепах.
Ціна:
звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.
177 10—60

Фабрика парова
Райха и Спілки въ Знесѣню
почта Львовъ
поручае свои выробы:
шварцъ и вазеліну до чобѣтъ а также крохмаль до натирания бѣля.
На жадане цінники даромъ. 113 46—50

Цѣс. порол. уприв.
Рафінерія сіритусу, фабрика руму, ліквороѣъ і оцту
Юлія Миколяша Наслѣдниковъ
Якова Шпрехера и С-ки
у Львовѣ
поручае старѣ горѣвки польскій, росолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, коняки, сіритусъ, „Bouquet" на калявки, также правдивый оцетъ сіритусовый. 366
Склады для мѣста: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Конерника ч. 9.

Залізничі поізди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

Да Львова находять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Кракова (8·21 9·56 веч.)	6·10	4·—	8·07*	8·30	9·40*	до Кракова (8·40 рано)	4·15	8·—	2·55*	6·20	10·—
з Підволочиск (годове дворец.	5·05	4·—	8·05*	8·05	10·25	до Підволочиск з головного дворца	6·20	9·25	1·55*	7·19	12·45
(з Підзамча!	5·10	4·40	8·30*	8·—	10·05	з „ Підзамча	6·42	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя-Красне-Броди	8·—			10·30		до Тернополя-Коничинець		9·25			11·23
з Вірок Вел.-Гримайлів-Коничинець	3·52		11·55	5·35		до Вірок Вел.-Гримайлова		6·25	1·55*		11·19
з Рашова		11·45			12·16	до Рашова			8·50		11·19
з Чернівець-ідкан (12·15 н.)	6·50	11·55	1·45*	5·40	9·26	до Чернівець-ідкан	6·35	9·55	2·40*	6·10	10·30
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		9·41
зі Стрия, Дівочого, Буданешту	5·10		1·10		10·50	до Стрия Дівочого, Буданешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова, Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова, Сухої (†).			2·—†	8·05	†—6
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова			6·10		2·—
з Белзца				5·55		до Белзца			10·20		
з Рави Руской й Сокаля	6·—	8·15	5·14	5·55		до Рави Руской й Сокаля			10·20	7·25	
з Яслиск (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ●	до Яслиск (8·30 вечер.)§§				6·30◆	
з Брухович	6·46†	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51† в неділі і сьвята)	5·45†	10·20	2·15†	7·52	8·38
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Води (8·20†)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·30

? Поспішні поізди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і сьвята; ● від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і сьвята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виписавничий поізд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.
В місті видають білети асекурації дневники І. Св. Соколовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечором, а знічайші і всякого иншого рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Краківска, ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверий 52., в урядових годинах (8—2, в сьвята 9—12). Середно-европейский час зимовійший від львівского о 26 мін

При закупній товарів просимо поклонувати ся на наши часописи.

Выдавець и одвічальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского нодъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 67. Львовъ, Пятница 22 Марта (4 Цвѣтня) 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю къ перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ошіевского ул. Кляшньского 2; С. Сокольовскій Площ. Гарасима ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Ходкика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитости за инсерати платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ . .	22 к.	на цѣлый рѣкъ . . .	44 к.
на півъ року . . .	10 „	на півъ року . . .	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	20 к.	на півъ року . . .	14 к.
на чверть року . .	7 „	на мѣсяць . .	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вільній відъ порта.

Поєдиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимають ся по 20 с. відъ одного стрічки инсератового або ей місце а на рубриці „Надсилане" по 30 с.

Видани и инші довершени приватні письма ся по 20 с. відъ стрічки.

З Балкану.

З весною кождого року надходять вісти, що затроюють спокій дипльоматам, котрі страшно люблять status quo тогди, коли они не приготовані до акциї, а предмет в костею незгоди між двома потентатами. І сего року надходять так з Альбанії як і з Македонії грізні вісти. Росия ще не приготована на стілько, аби наступити на сей клаптик землі своєю медвежою ногою, отже старає ся при помочи Австрії удержати на Балканї status quo так довго, як довго не прийде для неї відповідна хвиля до „успокоювання" збунтованих племен дряхлої Туреччини. Сей апетит Росії і Австрії на деякі провінциї Султана здержує переведене реформ, котрі успокоїли би збунтовані племена, бо в такім случаю в будучности відпала би потреба інтервенциї „в цїли заведеня ладу" на Балканї. Кість незгоди великих держав — Македонія і Альбанія виходять на тім найгірше. Султан, не припертий до муру державами, успокоює народ не реформами, а тим, що від часу до часу каже кільком „бунтівникам" відрубати голову, своїм військам позволяє палити збунтовані македонські села. Не диво, що полишені власній судьбі, Македонцї самі хочуть завести лад в своїй хаті, що в Македонії панує хронічна революция.

Болгария, котра хотїла би Македонією заокруглити свої границї, підпирає македонський революцийний рух. Болгария є осїдком революцийних комітетів македонських і прибіжищем македонських терористів. Мимо офіциальних заперечень в минувшім році з Болгарії вирушило в грудни 1901 і в перших двох місяцях сего року до Македонії кілька зорганізованих відділів. Держави старають ся стероризувати болгарске правительство, аби оно давило революцийний македонський рух. Се не легко зробити, коли в сим рухом симпатизує все населенє Болгарії.

Порта, котра зі згаданих причин, поки що не дуже боїть ся інтервенциї держав, старає ся цїлий рух здавити не реформами, а брутальною силою. Під зглядом варварства в тій борбі обі сторони старають ся себе взаїмно перевисшити. Турки палять християньскі села і мордують безоружних їх мешканців, але повстанцї також не лишають ся під тим зглядом позаду. Македонія замінила ся в формальну ятку, в котрій кождий мусить передовсїм вправляти ся в штуці підрізуваня горла.

Душею революцийного руху в Македонії стоїть двацятькількалїтний Борис Сарафов, котрий не перебирає в средствах. Гроші на цїли дістає найчастїйше в дорозї викупу зловлених его ватагами купців, ріжних достойників і т. д. Обчисляють, що від ріжних купців видобув в той спосіб звиш 4 мілїони франків, а до 100 визначних осіб замордував, бо не хотїли, чи не могли викупити ся.

Софійский дописуватель до Polit. Correspr. так описує сего героя македонського: Сарафов є дивною мішаниною патріотизму, політичної невинозумілости і очайдушности. Умів він позискати собі богато приклонників серед перебуваючих в Болгарії Македонцїв, а упекшувала ему то обставина, що розмірно есть богатий, коли тимчасом предсїдателї комітету Михайловский і Зончев борють ся з недостатком гроша. Сарафов з'умів також при помочи проворних аґентів перетягнути на свою сторону богато маючих і видних личностий в Македонії, а при тім розвинути в тій провінції аґітацию, а радше террор, котрому піддають ся навіть спокійні верствы населенія зі страху, аби не виставляти ся на месть ватаг ворохобників, котрі не перебирають в средствах. Сарафов їздив також богато разів за границю, аби там порозуміти ся з ріжними революцийними комітетами турецких емігрантів, котрі хотять викликати в Туреччині загальну ворохобню і виборотн для населенія політичні полекші. Видно аі всего, що Сарафов хоче викликати між македонськими християнами розпуку і пхнути їх до ворохобні, котра довела би турецке правительство до насильства, а відтак стала би тою іскрою, що розпалила би на балканськім півострові грізний огонь.

Неліпше, як в Македонії, дїє ся в Альбанії, де панує найповнїйша анархія. Ратаги Мірідітів унеможливили всякий почтовий і возовий рух. Телеґрафічні лїнії вже знищили і забрали висланий против них відділ правильного війска. Губернатор мусїв стягнути против них всї свої війска аби випустили забраний відділ. Турецке війско, котре в цїлях фінансових кпотнїв правительства не дістає платні, не пардонує, лише грабує що може. Се збільшує огірченє і доводить до що раз частїйших кровавих конфліктів з населенєм.

Розвязанє македонської справи належить до дуже тяжких задач. В Македонії є 1,000.000 християн і 800.000 Магомеданців. Нині не дасть ся обчислити, кілько християн належить до сеї, а кілько до тої народности, з котрих кожда запевняє, що має більшість в краю. Що-до реформ, то на першім місци християне домагають ся признана участи в краєвій адміністрациї. Дальше мусять бути полагоджені справи: церковна, просьвіти і судівництва. Однак в тих справах самі християне поборюють себе, домагаючи ся гегемонії для своєї народности. З Туреччиною християне не розратують ся так довго, як довго між собою не заключать угоди.

Як ми вже на вступі згадали, найбільшою перешкодою заведеня нормальних відносин в Македонії і Альбанії є се, що на пануючій там анархії хочуть заробити деякі держави. Що Росия хотїла би в мутній водї ловити рибу, то річ загально звістна. Однак тепер Росия має руки звязані в Азиї і як довго там не виконає всїх своїх планів і не утревалить своєї позициї, не може прикрити своїми „опікуньчими крилами" переслїдуваних християн і Славян балканських.

Австрия має також свій інтерес в тім, аби в відповідній для неї хвилї могла виступити з інтервенциєю в інтересі „ладу і спокою". Вже від 1866 р. уважають за політичний аксіом се, що Австрия під грозьбою економічної і державної руїни мусить здобути другу дорогу до Середземного моря, що мусить занятн Сальоніку. Занятє Босни і Герцеґовини а відтак новобазарского санджаку, уважають тілько за вступну акцию до виконаня сего плану. Австрия заняла би Альбанію тілько „тимчасово", аби завести в краю лад, бо Туреччина не перевела реформ, до яких зобовязав ї берлинськый конґрес. Такий був би правний титул для австро-угорских війск машируючих на Сальоніку. Зрозуміла річ, що Австрия, маючи плян занятн так важний для неї шмат землї в цїли его успокоєня, не могла і не може напирати на султана, аби перевів реформи, до котрих зобовязав ся був на берлинськім конґресї.

З нашої сцени.

Станиславів 2 н. ст. цвітня 1902.

Рускій народний театр виставив по перерві латиньского страстного тижня в понеділок „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", а в второк три штучки на один вечір, іменно оперу „Поворот батька" і дві комедиї, по сему.

Участь публики на тих двох представленях була слабшою, як на попередних шістьох. В понеділок був ще латиньский сьвяточний день, мені оповідали, що нема чому і дивувати ся, бо в краю сьвяткують незвичайно радо, а наша „рутенія" сьвітло забавляє ся у всїляких „ржонців", „економів" і инчих підпанків. Ві второк заповнив ся театр більше, але як на Станиславівщину таки за-мало.

Оба вечери театральні випали під взглядом артистичним знаменито. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", історичний образ в пяти діях д-ра Олександрова і М. Старицкого є дїйстно перлою нашої драматичної літератури. Виконанє було совістне, режісерия сповнила свою задачу добре, лиш самі на сцені за мало жити, акция їде мляво і як-би не імпозантний, дальші слова віщуючий, голос суфлера (кара Божа его не мине!), то дівнаєм такого нраженія, що от-от акция урве ся. Загальним блудом у майже всїх артистів є то, що они в співі, а часом і в розговорі, не вимовляють виразно слів. В партері не може почути, що артист співає чи каже, а що-ж доперва на „бантах", на другій ґалерії? Не дочуваючи слів, не перейме ся публика грою і найгірше виходить на тім сам актор, бо инколи підчас трагічних сцен, ґалерия чи партер висьміюють его. Чувство актора не удїлило ся видцям, рухи самі не вистарчали, як не вистарчають в театрі маріонеток.

Чудесно грала п-ні Рубчакова (роля Марусї Чурай), се артистка драматична і співачка заразом, рідкі прикмети в одній особі. Дорівнували їй п-ни Бучманівна і Кравчуківна, добрі у них голоси, сильнїйші як у п-ні Рубчакової, але гра не така і голосами ще не потрафлять так орудувати. П-на Кравчуківна є привадною повною на сценї шмінку театральну повинна-би закинути, бо з тим їй не до лиця. Старого Максима Чурая грав п. Нїжанковский, виглядав дивно — тоненький, хвилями ставав неповоротний, в послїдній сильно драматичній сцені вся річ немов его і не обходила, хотїв певно на вид зумасшедшої доньки задержати холодну кров і се ему удало ся. Хому грав п. Підвисоцкий, гра була старанна, сїдно совістну працю. Однакож не відповідала роли вдачі актора. Любимо дивити ся, як п. П. є веселий, не хочемо видїти его в ролях драматичних. Его голос все однаковісенький, сказавбим приємно-розлїзлий, до рухів ми звикли вже в малку, він безусловно любимець публики, коби лиш не надто часто мусїв флєґматично умирати на сценї, як се дівло ся в понеділок, в пятім актї. Гірше ще повело ся умираню п. Петровичеви (роля Грица), видно не доводило ся бачити взірця. О цїлости гра п. мо належ[illegible]бре, співрозмовлянно. Так са- (роля Потапа). Пані Осиповичева (роля матери Марусї) знов собі дала духа, появивши в гру пяної жінки. Чи бачили ви коли щось обридливїйше, як пяну женщину? Але ґалерия аж за боки брала ся.

Штука богата в трівіяльні вирази, соромно слухати, згадуючи, що і чужа публика те чує. А як би так повикидати ті бісери народної мови? От і інтелїґентні верстви не перебирають в словах, а не бачив-ем, щоби який письменник вложив трівіяльні вирази в уста якого „пана" на сценї. Чому-ж хлоп руский має бути досьвідним крїликом і ті скарби мовницї вилаяти?!

Істория окулярів.

(Конець.)

І так тревав той погляд на окуляри у великої части лїкарів аж до другої половини XIX віку, коли Дондерс вніс сьвітло в тую тьму кромішну, яка володїла над хибами рефракциї і акомодациї ока. Нині належать скринка з окулярами до необходимих інструментів лїкаря, займаючого ся недугами очий, і лїкар є нині єдино міродатний при означуваню окулярів, відповідаючих рефракциї огляданого ока і цїли, до яких мають окуляри служити.

Пієрс оповідає, що академік Вест уживав таких окулярів, яких троха пізнїйше, з кінцем XVIII віку, уживав Франклїн; тим то і зовуть ся ті окуляри франкліновими. Свойство тих окулярів є таке, що оптичне шкло перед кождим оком складає ся з двох половин; горішня половина зроблена з половини випуклої сочки, щоби короткозоре око могло видїти далекі предмети, краєвиди і т. д., а долїшня половина зроблена з половини випуклої сочки, щоби око, короткозоре в малім степени (пр. его далекий пункт є в 50 cm.), могло видїти дрібні букви близько ока, пр. в 25 cm., чого з причини старозорости без випуклої сочки не в силї зробити. Такий чоловік з франкліновими окулярами підводить очи і дивить ся через горішню половину окулярів, коли хоче видїти в даль, а спустивши очи дивить ся через долїшну половину окулярів, щоби оглядати дрібні річи з близька.

Форма окулярів, тепер загально уживана, є овальна; прямовісна вісь овалю є коротша, а довша вісь позема. Лише окуляри для оперованих задля катаракти бувають звичайно округлі. Округлими були окуляри, від коли настали, аж до початку XIX віку; тодї стали давати окулярам форму чотирокутника, або овальну. Бер, котрий взагалї був противником окулярів, дуже сердив ся на ті новости моди; а найбільше жовчи виляв на овальні окуляри, котрі мимо его злости удержали ся загально в уживаню і нині видимо їх майже виключно.

Коли говоримо про окуляри, то розуміємо звичайно такі шкла сферичні, котрих обі сторони суть частями поверхні з однакової кулї, чи то випуклої чи випуклої сторони тої кулї. Нині не уживаєсь окулярів таких, що мають одну сторону плоску а другу сферичну, як се було в початку уживаня окулярів. Але нині уживає ся ще і кілька инших родів окулярів. Періскопічними називаємо такі окуляри, котрих обі сторони суть закривлені випуклостию до ока, але оба закривленя не суть однакові, а дїланє окулярів йде по мисли тої площі, котрої луч закривленя є менший. Сї окуляри дають троха ширше поле видженя при рухах самого ока (хотяй голова не рушав ся), ніж се бувае при окулярах о поверхнях рівно сферичних. Періскопічні окуляри суть досить розширені, а не дорожші від звичайних сферичних. Перший раз заведено їх до практичного ужитку 1804 р.

Циліндричні і торичні окуляри введено для поправи астіґматизму, т. є. неоднакової заломливости прозорки і сочки, котрих поверхні не суть скравками ідеальної кулї, але в однім напрямі троха приплощені. Коли відріжемо собі зі шкляного циліндра его часть в напрямі, рівнобіжнім до довгої оси, то дістанемо на тім скравку одну площу, котра є прямою, рівнобіжно до довгої оси циліндра, і в тім напрямі не заломлює лучів сьвітла, а в напрямі, прямовім до попереднього, площа є загнута і заломлює лучі сьвітла відповідно до того, як довгий є луч загнутя. Торус ріжнить ся від циліндра тим, що его площа є загнута в обох осях, але лучі закривлення суть неоднакові. Торус повстає, коли представимо собі, що відтинок кола обертає ся довкола своєї тятиви; в той спосіб повстає — грубо порівнавши — галушковате тїло, котрого поверхня має в одним напрямі луч кола яко луч своєї кривизни, а в другім напрямі віддаленя кождоразової точки лука від тятиви. Щоби поправити астіґматизм, добираємо окуляри з циліндричними або торичними поверхнями. Окуляри сесї настали також доперва з початком XIX віку і суть великим добродійством для неправильно збудованих очий. Цїна таких окулярів є висша, може в двоє або троє, чим сферичних, але се таки не перешкаджає їх розповсюдненю. Ходить лиш о те, щоби лїкарі уміли пізнати ся на тім, що дане око є астіґматичне, і щоби уміли дібрати відповідне шкло.

Для стїжковато вигнутої прозорки (keratoconus) подав Рельман (1879) окуляри з гіпербольічною поверхнею. Коли вирїжемо зі скла клин і дивимо ся через него на предмети, то побачимо, що здає ся, начеби они пересували ся в напрямі острого кінця клина. То свойство клинів (призм) зужитковуємо так, що робимо з них окуляри, коли мали, порушаючі оком, суть з одного боку ослаблені і з тої причини хорий видить подвійні образи. Кант призми звернений в напрямі, де лежить слабший мяз, пересуває туди предмети і зменшає працю мяза. На призми можемо нашліфувати сферичні окуляри, коли око є коротко- або далекозоре.

Нумероване окулярів було в XVII. віці після сили заломлюваня лучів (Даса де Вальд 1623); потому прийшло нумероване після довжини луча закривлених поверхний; а від половини XIX. віку почали знов нумерувати окуляри після їх діоптричної сили. Від 1875 р. сей послїдний спосіб є загально принятий; але серед широкої публики лїпше знаний старий спосіб, де шкло низшого нумеру (меншої фокальної міри) є міцнїйше, чим висшого нумеру.

Окуляри можна робити з гірского кришталу або з ріжних родів шкла. Взагалї суть окуляри зі шкла лїпші, чим з гірского кришталу, і значно таньші. Вирїб (шліфованє) відбуває ся в той спосіб, що відповідний кусень шкла наклеює ся на дручок, котрий крутить ся, як на токарни. Наклеєне шкло тре ся о форму, намазану мазею (шмірґлем), так довго, аж его поверхня стане гладка. Потому полїрує ся (гладить ся) поверхню, аж стане зовсїм провора.

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** І-ий том **„Укр. руської Бібліотеки"**, що обіймає в 4 томах. **„Повзії О. Ю. Федьковича"**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковинського писателя під редакцією Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+306, портрет і подобизною автографу в 6 К. в гарній і тревалій опр. в анґл. полотно 6·80 К. в опр. в півшкірок 7·20 К. Другий і третий том приготовляють ся.

119 1—?

Тяжкі ігли дуже добре. Дириґент п. Косован був славний, як звичайно. Деякі музики мали так обскурні костюми, ак жаль було дивити ся, один статист в кармалиновім жупані підніс ся по-над ту дрібницю і постоянно робив дирекції ветід, ввсуваючи свій жупан на сам фронт. Деяких статистів вартобн трека охарити (волосся, чоботи), щоби своїми появами не псували ансамблю. Дівчата всі були бездоганно убрані, лиш занадто геть спотаняли свої кродливі личка.

Ві второк розпочало ся представленє одноактовою комедією Мозера „З любова". Банальсьмо ся знаменито, завдяки знаменитим вреціям п-ні Стадникової, котра в ролі Роси чудесно і дуже елеґантно презентувала ся, дальше паків Ґембіцкого (бурмістр Бомба) і незрівнаного Стадника (роля Адольфа Нарваньсвого). Вечер закінчив ся комедією з українського жита п. з. „Заручини по смерти". Бура сьміху в авдіторії і заслужені оплески супроводжали гру артистів. Тут знайшов свою ролю п. Ніжанковский (Осип Федорович), так само п-ні Осиповичева (Єлісавета Іванова), ролї як-би створені для них. П-ні Рубчакова і п. Петровичь грали, бо мусили їм грати. Гра була очевидно знаменитою, але до комедій їх прямо шкода, коли у них більший хист до инших штук. Пан Стадник (Аполлон Христофорич) був і тут дуже добрий.

Середину вечера занила триактова опера Ярецкого „Поворот батька" на тлі звістної балади Міцкевича „Powrót taty". Музика гарна, капельмайстер тримав ся чудесно, але співаки на сцені не віддали своїх партій належито. Особливо другий акт випав слабо, тогдяк розбишаки (пп. Петрович, Захарчук, Ніжанковский і Стефанович) повинні були зіграти і з більшою прецизією співати. Другий хор дітей в третім акті був зіграний від першого. Деклямация в співі була дуже критим. Гарно визвала ся з своєї ролі п. Юрчак богатий купець, голос добрий, коби лиш частійше можна его бачити в сольових партіях. Безусловно найзіграним був пан Рубчак (роля ватажка розбишак); спів, гра і деклямация були чудесні.

Між декорациями появляв ся за часто „стоятний дуб" (хотяй один!) на сцені, раз стоїть просто, вичий раз скрученый. А чи не можна би его підрепарувати і для відміни ще які граби чи смереки пастарати?

(*а в.*)

В оборонї чести.

(*Письмо з Дрогобича* в відповідь на допись поміщену в 58 ч. „Діла").

Чи мало у нас людий таких, що величать патріотизму свого добачують в тім, коли час до часу випускають якусь допись до газети. Від такої допись мусять — по їх думці — ціла Русь, а бодай якийсь її закуток вибухнути новим житем. От і з Дрогобича шле якийсь патріот допись, дає людям науку, а тут дома сидить якось в мишачій дірі і власного розуму та роботи не показує. Та ніби хоч дописи ті не минали ся з правдою, а то буває таке перекручене, перевернене, що хиба сплюнути. От хочби в дописи, поміщеній в ч. 58 „Діла" з дня 25 марта с. р.: чого там не понаписував добродій „Нъ", як себе прозвав той дрогобицкий великий діяч-патріот!

Він розсердив ся на тутешних Русинів проф. ґімн. Луцика, судию Іойка, катихита о. Рудницкого, касиера від зелізниці Гутовича та дефендента адвокатського Куцьова — за се, що 20 марта с. р. співали на концерті тутешнього товариства сьпівацкого. Та послухайте, що се за такий страшний гріх!

В тут товариство сьпівацке, що управляє музику і сьпів без примішки якої небудь політики. В статутах сего товариства постановлено, що в разї розвязаня его майно приходить до полозини руській і польській буреї. З нождого концерту свого відступає оно часть чистого доходу на тут. руску бурсу в такій висоті як і на польску. Опріч того обовязане оно на руских концертах виконувати часть вокальну. Чи й до такого товариства не годять ся належати Русинови?

В програму концерту, що відбув ся д. 20 марта, вийшли: дует з опери „Трубадур", вальс (хор мішаний) з опери „Фауст", „Сон" сольо-сьпів (слова Лермонтова музика Пауфлера), та инші ще квартети мужеські і мішані німецких композиторів. Польских оригінальних пісень не сьпівано; зате відсьпівано дві пісні руські: а) Воробкевича „Ви дівочі сині очі", б) Колесси: „Було колись". Пісні ті відсьпівано знаменито. Отже безпідставно накинув ся добродій „Нъ" на тих пятьох Русинів, що они для карнвря, та щоб дати ся пізнати „polstwu", сьпівали самі польські пісні (?) з жаром, а руські „шимослабо". Стійність критики того концерту, на котру висилав ся добродій „Нъ", всякий легко осудить, скоро возьме на увагу, що дописувателї „Трубадура", „Фауста" та инші ще твори композиторів італійских і німецких назвав польскими пісньми.

Найбільшу вправу заподіяв дописувателї судиї п. Володимирови Іойкови, котрому попросту гріх робити ані небудь докори що-до характеристи і патріотизму. Є се чоловік, що належить до всіх тутешних руских товариств і всюди є одним з найдіяльнійших членів. Будучи предсідателем касина, допровадив він до того, що руске касино ще ніколи так сьвітло не стояло як тепер. За его стараєм головно відбув ся минувшого року сьвітлий Шевченківский концерт, а і сего року він приготовляє вельмі вже почав. Головно за его стараєм завязалось тут задаткове товариство „Народный Дѣмъ". Він дуже богато робить для тут. руской бурси, виводячи від людий значні жертви. Від жадної справи не відтягав ся, а если що тут робить ся, то головно за его почином.

Отже попросту несовістно, сего чоловіка пустими дописьми і безпідставними доборами шеохочувати до праці, за котру дрогобицка Русь повинна ему бути вдячна. Він є радний міста і боронить в раді все інтересів міщанства, своїм поступованєм з'єднує собі у всіх значіне і вплив. Если сьпівацке товариство для Русинів відступне повисше указані користи, то лиш длятого, щоби его не утратити. Отже в оборонї чести висше згаданих пятьох Русинів тутешних і в оборонї правди я отсе письмо подаю до прилюдної відомости. Добродію „Нъ", не вирвайтесь з мотикою на сонце!

Правдолюб.

Війна в Африці.

Про мирові переговори бюро Райтера доносить з Капштаду, що члени трансвальского правительства все еще пробувають в Кронштадї і що положеня не змінене. В другій телеґрамі бюро доносить, що Шальк-Бурґер і делеґати трансвальского правительства вже порозуміли ся з президентом Оранї, Штайном. Daily Mail доносить з Капштаду, що предметом переговорів суть слідуючі точки: 1) Устаденя форми, в якій правительство мало би признати Бурам автономію; 2) Точне означене політичного становища Бурів; 3) Заведене виганнь з Трансвалю; 4) Запевненє загальної амнестиї і признане відшкодовани за знищені в часї війни фарми.

В Бруксели відбулась вчера конференция між делеґатами Бурів. Результат конференциї задержаний в строгій тайнї. Вольмаранс і Весельс поїхали до Гаґи, звідки разом з Лейдсом і Фішером поїдуть до Крїґера до Утрехту. Головним предметом нарад має бути питаня, чи не випадало би в інтересї мира відступити від жадання цїлковитої независимости обох полудневих африканських республик. Окруженє делеґатів переконане, що відповідь буде неґативна, бо після найновійших вістей з Африки, також провідники Бурів переконані, що без поруки цїлковитої независимости тревалий мир є неможливий.

Телеґрамы.

Будапешт 4. цьвітня. Pesti Hirlap доносить, що оба президенти міністрів подали ся до димісиї, бо не могли порозуміти ся що до автономічної цлової тарифи.

Відень 4. цьвітня. О міністерскій крізі політичні круги нїчого тут не знають. Запевняють, що переговори в справі цлової тарифи, мимо рїжних перепон, поступають нормально наперед. Нарад у Відни не доведено до кінця. На дальші наради др. Кербер поїде до Пешту. По заміченю нарад фахові референти обох сторін будуть могли в як найкоротшім часї приступити до третього читаня автономічної цлової тарифи. Оба шефи кабінетів згодили ся на се, аби парламенти просити о вибір квотових депутацій, котрі при кінци цьвітня зійшли би ся на наради. Делеґациї мають бути скликані на 16 мая, отже парламенти будуть мусїли в коротшім часї вибрати членів делеґацій.

Терст 4. цьвітня. Виїмковий стан в Терстї має бути знесений в другій половині мая. Правительство боїть ся, що знесене виїмкового стану перед днем 1 мая могло би викликати нові розруси.

Рева 4. цьвітня. Кільканаест осіб урядило вчера голосну демонстрацию. Поліция арештувала двох провідників розрухів і 74 участників. В арештах задержано 23 особи. Арештовано також провідника страйкуючих. Між страйкуючими а управителем магазинового товариства прийшло до порозумінь. Робітники вернули до праці і страйк треба уважати за замінчений.

Берлин 4. цьвітня. Результат новой российской позички субскрибованої в Німеччині, Голляндиї і Росиї, перевишив о 100% означену суму. Більшу часть субскрибовано в Німеччині.

Петербург 4. цьвітня. Заповіджені на день 1. с. м. демонстрациї студентів не відбули ся, бо день перед тим в ночи арештовано 30 провідників студентів.

Відень 4. цьвітня. Allg. Corresp. доносить з Петербурга, що болгарский президент міністрів, д-р Данев поїде до Парижа, аби з великими фінансовими ґрупами конферувати в справі болгарскої позички. Уважають за річ певну, що за посередництвом Росиї французке правительство вплине на французких капіталістів, аби дали Болгарії позичку під користними условінми.

Новно 4. цьвітня. З Лондона надійшло 18.178 рублїв яко відшкодованє для 18 российских підданих з сеї ґуберниї, котрих англійскі власти вигнали з полудневої Африки.

Буйнос Айрес 4. цьвітня. Арґентиньске правительство, котре хоче удержати мірену перевагу Арґентинии над Чілейскою республикою, приступило до скріпленя военної фльоти. Тепер порішено вибудувати два кораблї коштом двох мілїонів фунтів штерлінґів.

На Балканї:

Петербург 4. цьвітня. Болгарский президент міністер Данев вернув до Софії через Царгород. Здає ся, що болгарский премієр за порадою Росиї представить султанови на авдієнциї стан річи в Македонії і поінформує его о становищу Болгарії в тій справі.

Відень 4. цьвітня. З Царгороду доносить, що один відділ війска стаціонований в Македонії збунтував ся. Дві компанії 18 полку піхоти, котрий одержав наказ вимаршу з Дяковом до Іпеку не услухали розказу, бо від довшого часу не діставали платні і умундурованє було недостаточне. Замість до Іпеку помаширували без офіцирів до Призренду, а з відтам від'їхали зелізницею до Скоплї. Коли там дістали грошї і мундури, крикнули: „Нехай жие султан" і помаширували до Іпеку.

Білград 4. цьвітня. Провідник Альбанців Іеса Вольветінац, котрий довший час був інтернований в Царгородї, приїхав онодги на жаданє российского амбасадора Зиновиа до Митровиці і там зорґанізував віддїл Альбанців. Дня 1. с. м. прийшов на чолї 900 альбанських повстанців до Нового Базару і там терорізує населенє грозьбою різні. Вольветінац вимовив Порті послух.

Буда-Пешт 4. цьвітня. З Нового Базару доносять о грізних розрухах. Подробиць еще нема.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ

(+) **З „Кружка Українських дівчат".** Пригадуємо Товаришкам, що в неділю, 6 с. м. відбуде ся о год. 3 по полудни відчит тов. Бережницкої. — *Видїл.*

(+) Дня 28 марта 1902 відбули ся загальні збори товариства **„Каса Задаткова в Стрию"**. З предложеного на тих зборах справоздана Дирекциї довідуємо ся, що *з кінцем року 1901* числило товариство 881 членів, з того було: селян 586, міщан 104, священників 30, сьвітскої інтеліґенциї 65, ремісників, купців, промисловців 91, церковних брацтв 5. — Сума деклярована на удїли тих членів виносила 35.640 К, а пятикратна солїдарна відвічальність членів 178.200 К. — Стан удїлів дійсно вплачених виносив 25.153·10 К, фонд резервовий 5.339·19 К, специяльна резерва страт 890·29 К, цїлий отже маєток вложений товариства виносив 31.382·58 К. Стан щадничих вкладок виносив 131.583·65 К, — стан пожичок 152.272·60 К. Від початку свого істнованя удїлило товариство 1446 пожичок на загальну суму 392.800·64 К. Загальний оборот касовий виносив в 1901 році квоту 415.218·09 К; з кінцем року виносили активи 168.748·20 К, пасива 165.666·80 К, чистий зиск 3.086·90 К. — Товариство се істнує від сімох літ і дуже гарно розвиває ся, а через удїлованя дешевого кредиту селянам і міщанам стрийского округа вратувало вже не одного від лихви і господарскої руїни. Дирекцию творять адвокат д-р Олесницкий, лїкар д-р Антоневич і місцевий сотрудник о. Матковский, вибраний до Дирекциї на місце недужого о. Олекси Бобикевича, котрий своєю невтомимою працею дуже заслужив ся для розвою товариства. Президентом управляючої ради є всїми дуже поважаний о. сов. Юлиян Федусевич, катихит стрийскої ґімназиї. Книги товариства веде бухгальтерка п-на Ольга Тишиньска.

Складки на потребы академ. молодѣжи.

На руки Адміністрациї „Дѣла".

Олена Ковальска з Поляниці 0·80, о. П. Ґіль з Олексинець за сїчень, лютий і март 15 К, о. І. Маркевич з Млинищи від себе 2 К, з соборного акафисту 3·20 К, о. І. Кобрин з Олешиць 10 К, о. Долгий з Тисьменицї від себе 2 К, складка 2·16 К, о. А. Саноцкий в Мачишині 10 К, Романка Пилипчукївна зібрала 15·20 К, Учительки: О. Барвіньска, Галїковска, Ігнатївна, Кулачковска, Ардашівна, Федакївна, Прокешівна і Сабатївна за мирець по 1 К, М. Вілецка 5 К, Мария Панькова в Верхратї другий раз 2 К, І. Зарицкий у Львові 1 К, І. А. Зарицкий у Львові 1 К, Ю. Зарицка і Є. Ненцка у Львові по 50 сот., Ом. Ненцка і Ст. Ненцкий у Львові по 25 сот., Н. Н. Львів Підзамче 2·20 К. А. Стефинин в Одерберзї 2 К, о. В. Озаркевич в Сільци 10 К, о. Б. Бліяшевский за лютий і март 10 К, К. Патринова з Кобилополок 4 К, Віклицкий в Одерберзї 1 К, А. Корнелля у Львові 3 К, Повітове Тов. Кредитове в Тернополи 36 К, о. Заячківский зі Збаража від: Селян з Залужа 20 К, Максим Вальків 1 К, Селяне з Охрімовець 8·64 К, о. Яросевич за цьвітень 5 К, о. В. Стех в Дрогобичи 30 К, о. М. Клюк в Долинї 5 К, В. Алексеевич у Львові 1 Кор. — Разом: 217·70 Кор.

НОВИНКИ.

— **Вп. проф. Романчук**, голова руского клюбу в державній радї, здавав на одним з послїдних засїдань Народного Комітету справу з дїяльности руских парламентарних послів, як в загалї, так з окрема в справі львівского университету; вияснював також теперішну ситуацию в парламентї.

— **Американьска „Свобода"** містять просторий допись із Канади про положенє тамошних Русинів. З сеї допись виходить, що канадийскі Русини находять ся в великім небезпеченьстві затрачени обряду і народности на два боки: в користь цареславного православия і французко-польского римо-католіцизму. Особливо з того другого боку небезпека велика, а збільшав ся ще дивне та наскрізь інтересам нашої церкви і народности не відповідаюче поступованє митрополичого делеґата зі Львова о. Жолдака, котрий — як загалом се з вістей, подаваних нашими Канадийцями в „Свободі", виходить — не мав найменшого хисту до завданої ему роботи. Як пише ся в згаданій дописи, о. Жолдак, котрого в дописи названо „авґуром римского духа" їздить по руских селах в Канаді і голосить всюда, що римокатолицизм а грекокатолицизм все одно і каже нашим поселенцям, що просять его о вінчане: „не маю часу! йдіть до ojca Kuiawe..o! то все одно!" Сам себе зве о. Жолдак „римокатоликом грецного обряду!!" Справді треба дивувати ся, що такого чоловіка выслано „спасати" наш обряд до Америки. „На щасте — сказано в дописи — в кождій рускій оселї є купка „безбожників", котра гонить від себе Куливих, Жолдаків і т. п." В дописи сказано далї, що французко-польскі ксьондзи заводять по руских оселях конфесийні школи, де нашим дїтям завертають голови польскою мовою. З усїх тих причин, дописувателї (п. Ґеник) взивав Русинів в Канадї до скликаня віча, аби з'орґанізувати свою самостійну руску церкву, независиму ні від московского православия ні від французских патрів та польских ксьондзів. —

— **Caveant Consules!** — Під таким заголовком містить клерикально-шовіністичний „Przedświt" поклик до польских ксьондзів, аби працювали горячо для „ratowania mlodzi Polaków na wschodnich kresach" між яким есть такий характеристичний уступ: „Конечним есть еще, аби духовенство (розумів ся: польске — *прим. Ред.*), розсіяне — що правда — рідко по східних повітах, оказувало більше дбалости не тілько о спасенє душ, повіреної собі людности, але також і о захованє польскої мови, — аби впливало на неї (значить на людність!), щоби вона всюди і завсїгди уживала польскої мови, і щоби категорично ніколи — навіть з Русинами — не говорила

Нині виробляють окуляри з безбарвного шкла і відай нікому навіть на думку не прийде назвати собі робити зелені окуляри, котрі то красна від часів Пліній аж до наших часів грала таку велику ролю. Нині зелена краска здетронізована, а червона і другі вже давно її в тім випередили, хотяй майже всї краски уважали ся з початком XIX віку за помічні на сю або ту очну недугу. Нині маємо лише темні (димні) окуляри, роблені звичайно з плоского шкла лишень в тій цїли, щоби здержувати ярке сьвітло від хорого ока, дуже вразливого на сьвітло. Тамоті від пороху і вітру уживав ся тих окулярів, особливо в найновійших часах при скорій їзді на бициклях та автомобілях.

Як богато инших річий, так і окуляри були і є в руках усяких дурисьвітів дуже добрим средством виписку несьвідомих людий. Знаємо з досьвіду, що дурисьвіт має тим лїпше поводженє, чим більша его безсоромність. Дурних він все найде, бо як звісно, дурних на сьвіті є 99%; дальше звісно, що розум людский і знане є обмежене, скінчене, противно людска глупота є безмежна, як вселенна. І в сей то глупоти черпають дурисьвіти при помочи окулярів дуже обильні средства до життя, наче з невисихаючого жерела воду. Нанесе наводить кілька неімовірних примірів на доказ своїх слів і на потіху читача, змученого поважним змістом его книжки. Я сам читав в книжці якогось поклонника патера Кнайпа, що катаракту лїчить ся найлїпше обливанєм водою, що оперованє катаракти є злочином і т. д. І се дїє ся в нинїшних, „осьвічених" часах; а „інтеліґентні" і високопоставлені люди суть покровителями „Кнайпіяди"!

В кінци треба би згадати ще про окуляри, накладані на око так, що дотикають ся задною поверхнию прозорки, котра є причиною лихої бистроти зору задля надмірного видути. Доперва в найновійших часах (1888) уведено ті окуляри; але їх успіх не є ані досить вдоволяючий ані досить випробуваний. Будучність має рішати про можливу користь тих окулярів, подібно, як і про мозольні і часто поновлювані проби, щоби непрозрачну, хору, більмом заняту прозорку заступити штучною прозорком зі скла. Коли би сї заходи увінчались успіхом, то було би се справді великим добродійством для тисячів нещасних сліпих. У всякім разї змагання до сеї мети наглядно сьвідчать о великім серци лїкарів, що мимо неудач своїх попередників без упину дальше добивають ся новими дорогами до цїли — для добра людскости.

Перемишль, дня 15. марця 1902.

Д-р Михайло Бос.

по руски, а тодї далеко скорше дійшли-би ми до цїли, особливо-ж коли треба признати, що Русини, непідбунтовані своїми ксьондзами або учителями, дуже радо говорять по польски. На жаль однак денні з наших „księży“, цїлком не журять ся про „народову“ справу, так нерозлучну від справи католїцизму (!!), бо коли „наш“ селянин приймає руску мову, а потім задля браку костела ходить до церкви то затрачує поволи почуване єдности з Костелом, каже хрестити дїтий в церкві — і став Русином“. — Наводячи без коментарів, бо коментарі тутки зайвні, сей вимок для відома нашої суспільности надїємо ся, що й вона зитягне для себе відповідні консеквенциї. Тож caveant consules!

— **Унїверситет через підписку.** Довідуємо ся, що на послїднім засїданю Наук. Товариства ім. Шевченка ухвалено розпочати акцию в справі заложеня окремого, приватного руского (українського) унїверситету через підписку і в тій цїли мають бути скликані збори визначнїйших людей зі Львова і з краю.

— **„Галичанинъ“** пише, що сецесия нашої акад. молодїжи за кілька день скінчить ся та що вся молодїж вже в сім семестрі верне на львівский унїверситет. Не знати, чи „Галичанинъ“ позує на пророка, чи уважає себе за та такий авторітет, що єго вся наша молодїж послухає, чи може має на гадцї лише „свою“, москвофільску молодїж. Се послїдне найімовірнїйше, бо ми о поворотї всеї молодїжи вже в сім семестрі доси ще нїчого не знаєм.

— **Молодїж руской ґімназиї в Коломиї** устроює дня 6 цьвітня 1902 в салї „Сокола“ о 6 год. вечер вечерницї в память Т. Шевченка з отсею програмою: 1) Шевченко-Колесса: „Було колись“... муж. хор. 2) Ліштъ: XII рапсодия, фортеп. сольо. 3) Шевченко: „До Основяненка“ деклямация. 4) Кумановский: „Вязанка народ. пісень“ міш. хор. 5) Баріот: „Scène de Ballet“ скрипкове сольо в супр. форм. 6) Бетовен: „Пісня вечірна“ муж. квартет. 7) Любов Шевченка до Украіни: відчит. 8) Шевченко-Кишакевич: „Катерина“ міш. хор з форт. 9) Гольтерман: „Romance“ вільончельове сольо в супров. форт. 10) Шевченко „Була, в неволї...“ деклямация. 11) Фльотов: „Марта“ путпурї орхестра. — Маскані Cavalleria rustic na“ смичковий квартет. 12) Шевченко-Воробкевич: „Огнї горять...“ муж. хор.

— **Руский Народний театр в Станиславові** заповідає ще слїдуючі вистави: в вівторок, дня 8-ого цьвітня „Ямарї“, оперета в 3 актах Целєра; в четвер, дня 10 цьвітня „Власть тьми“, драма в 5 актах Л. ґр. Толстоя; в суботу, дня 12 цьвітня „Барон циганьский“, оперета в 3 актах Страуса; в неділю, дня 13 цьвітня „Невольник“ образ на тлї історичнім з запорожского житя в 5 відслонах за Шевченком, — Кропивницкого; в вівторок, дня 15 цьвітня „Скапаний сьвіт“ штука в 4 актах і „Ніч“ в 1 актї В. Оркана; в четвер, дня 17 цьвітня по раз перший на рускій сценї „Бурлака“ драма в 5 актах з житя украінських громадян Карпенка Карого; в суботу, дня 19 цьвітня „Дзвони з Корневіль“ оперета в 4 актах Планкета; в неділю, дня 20 цьвітня, передпослїдне представленє „Нещасне кохане“ народна драма в 5 актах зі сьпівами і танцями Манька; в вівторок, дня 22 цьвітня (послїдне представленє), по раз перший на рускій сценї „Катерина“, велика опера в 3 актах за Шевченком Аркасова. —

— **Віче в Коломиї** скликане селянським комітетом, відбуло ся 31 марта в салї „Народного Дому“ при участи звиж 500 люда. Першою точкою нарад була справа унїверситетска. По рефератї сел. Лутчака, та промовах др. Трильовского, сел. Дорундяка й ак. Веселовского ухвалено серед великого заінтересованя дуже рішучі резолюциї до правительства і наших послів звісні впрочім з соток иншых віч, далї резолюцию про приватний унїверситет з зазивом до Наук. Товариства ім. Шевченка, аби воно взяло провід у тій акциї, а вкінци замітний, поставлений мужиком зазив до нашої академічної молодежи, щоби вона живійше як дотепер зазначила свою активну роботу серед широких мас народних, іменно „щоб так щиро відносились до мужицтва, як сердечно та щиро прихилилось мужицтво до неї з нагоди ей славної сецесиї“. — Другий референт „про політичну ситуацию“ мав сел. Лаврук, але в часї єго бесїди комісар п. Білїньский, що від самого початку віча сидїв мов на розжареним вуглю, розвязав збори, як нарід собі говорить тому, щоби не допустити до третьої точки нарад, про стрейки і народну орґанізацию. Но комітет, незражений тим маневром, скликує друге віче на 18 с. м. з тою самою програмою. (р. г.)

— **З Одесси** доносять, що розкинено тамки проклямацию, взиваючу до забитя городского начальника, Шувалова. Революциїний рух у місті огортає робітничі сферы чим раз більше. Арештования продовжають ся дальше так, що в вязницях нестало вже місця.

— **Сербскі студенти** у Відни урядили вчера перед палатою міністерства торговлї демонстрацию против міністра Каляя. Полїция інтервенїювала і арештувала кількох демонстрантів.

— **Комітет дяківской льотерії** просить Вп. Отців даток 3 К за висланї образи надіслати пізнїйше до 10. сего місяця Комітетови під адресою Львів, Коперника ч. 36. — *Танячкевич.*

— **Шулєрня у вѣденьскомъ жокей клюбѣ.** Розправа карна въ голосной справѣ ґр. Іосифа Потоцкого вызначена на 10 с. м. Розправѣ буде проводити радникъ суду Гайдль, обжалованый буде заступникъ прокуратора д-ръ Полякъ. Головныхъ обжалованыхъ ґр. Потоцкого и Шемерого будуть боронити: першого д-ръ Прокшъ, другого д-ръ Пятай. Противъ кôлькохъ другихъ осôбъ, що суть членами палаты, внѣсъ судъ просьбу до тои-жь палаты о выдане ихъ судови, а зновъ съ другими не мôгъ перевести слѣдства, бо они пôдпадають вôйсковымъ судамъ.

— **Нові армати.** Зо спільного буджету на слїдуючий рік має бути вставлений кредит півтора до двох міліонів корон на дальші проби з полевими арматами. Тепер порішено тілько справу покрытя коштів нових ґірских армат і гавбиць. Для кождого корпусу армії потрібні 3 батериї по 6 армат, разом 45 батерий або 270 гавбиць. Сего роду мае бути заведених тілько кілька батерий. Нові армати будуть калїбру $10^1/_2$ сантіметрового, зроблені з мішанини крицї і бронзу в віденьскім арсеналї. Окрім того міністер війни домагає ся для ґірскої артилерії 15 батерий по 4 армати. Взагалї цїлий кредит на новий материял гавбиць без амуніциї, і без конечного збільшеня числа коней і без запрягів, обчислюють до сегорічного буджету на 6,200.000 К.

— **14 днїв без їди.** Щезла тут 42 лїтна вдова, а сусїди гадали, що виїхала до родини. Коли не показувала ся через 14 днїв, отворено мешканє і знайдено ей на ліжку без руху, зі слабим тілько битем серця. Нещасливу заскочив паралїтичний атак. Не могла рушити ся і так 14 днїв перележала без нїякої поживи. Недужу відвезено до шпиталя.

— **Антіалькоголїчні реставрациї.** За примїром заграничних міст закладають ся і в Відни алтіалькоголїчні реставрациї, де— розумїє ся — не дістане нїякого алькоголїчного напитку ві на лїк. Віденьскі шинкарі думають запротестувати против такого „нечуваного“ новаторства.

— **Дім Одиссея.** На однім з левкадийских островів при західних берегах Грециї відгребано старинну грецку палату, що має бути палатою „богорівного“ та „проворного“ короля-волокити Одиссея.

— **Дрібні вѣсти.** За згодою римскои курії заведено въ многихъ церквахъ въ Истріи съ днемъ 1 цвѣтня славяньску літургію. — Судова розправа противъ емігранційныхъ аґентôвъ Сільвія Нодаріого и Василя Сѣдельника, засужденыхъ львôвскимъ судомъ, а за кавціею пущеныхъ поки-що на волю, вôдбуде ся на ново, бо касаційный трибуналъ у Вѣдни увзгляднивъ ихъ вôдклик. — Стипендію имени Ольги Давидовичъ по 100 К рѣчно надѣливъ Ставропиґійскій Институтъ Ивана Сподарика, ученика VII. ґімн. клясы въ Бродахъ, своякa фундаторки. — Старі банкноты по 5, 10 и 50 зр. будуть ще курсувати въ публичномъ оборотѣ до 28 лютого 1903 року. — Членъ краевого выдѣлу Мих. Глиджукъ именованый членомъ управляючого совѣта льокальной зелѣзницѣ Лунковъ-Тѣсна. — Президентъ Тхуржницкій выѣхавъ въ справахъ урядовыхъ до Вѣдня, а управу обнявъ ніцепрезидентъ Дылевскій. — Міністерство справъ внутрѣшныхъ розписуе конкурсъ на посаду редактора польского выдания „Дневника законôвъ державныхъ“ съ поборами VIII. клясы ранґи.

— **Хто має документи** (сьвідоцтво зрілости, індекс і сьвідоцтво відходу) Йосифа Радивила, прошу сейчас відослати їх тов. Львови Посацкому на адресу „Січи“ у Відни.
(1—1) *Й. Радивил.*

— Повѣдомляемо Воч. Духовеньство якъ и Хвальнй Брацтва церковній, що розсилаємо письмо вже нашъ богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволитъ зголоситись карткою кореспонденційною.

Зъ глубокимъ поважаньемъ Ев. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядôвъ церковныхъ Львôвъ ул. Руска ч. 1. 2—

Посмертний ✝ оповѣстки.

Іван Потелицкий, офіциял почтовий в Чернівцях упокоїв ся вчера в 49 році житя. Покійний визначав ся лагідного, привітливою вдачею і тішив ся загальною симпатиєю. В. з. п.!

Наука, штука и література.

Всесьвітна Історія для висших клясе середних шкіл. Том. II. З Вінкентия Закшевского переклав Олександер Варвінський. Рецензия Вас. Білецкого ц. к. професора акад. ґімназиї у Львові. — Передрук з „Дѣл'а“ доповнений. Ціна 24 сот. **Рецензия підручника:** Вінкентий Закшевский — Всесьвітна істория для висших клясе середних шкіл Том I. — переложив Олександер Варвінський. — Вас. Білецкого ц. к. проф. ак. ґімн. у Львові (передрук з „Учителя“). Ціна 6 сот.

Сї обі рецензії доконче потрібні всякому, хто тілько думає, чи яко педаґоґ чи яко ученик, користувати ся згаданими підручниками всесьвітної істориї. В обох рецензиях виказано кілька сот менших або більших — нераз дуже грубих меритоpичних похибок, котрі доконче треба справити.

Господарство, промысл и торговля.

— **Справозданє зъ дѣяльности „Краєвого Союза кредитового“**, стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ, *за мѣсяць марть 1902.*

I. Станъ довжный:

1.	Удѣлы членôвъ		34·102·91 кор
2.	Фондъ резервовый		1.339 89 „
3.	Вкладки: Станъ зъ початк. м. марта	400.457·74 кор.	
	вложено	33.398·64 „	
	вынято	7.268·58 „	
	Неѳдынята дівіденда зъ р. 1901 р.		1.208·49 „
4.	Сальдо процентôвъ		7.846·62 „
5.	Спеціальна резерва		340·56 „
6.	Резерва податкова		47·57 „
7.	Решта выску зъ року 1901		18·78 „
		Сума	471.492 62 кор.

II. Станъ чинный:

1.	Удѣлови позычки: Станъ зъ початкомъ мѣсяца марта	403.535·20 кор.	
	сплачено въ марти	11.662 04 „	
	удѣлено	47.718 04 „	
	Станъ зъ кôнцемъ мѣсяца марта 1902.		439.591·20 „
2.	Движимости		869·51 „
3.	Льокациі		25.829·91 „
4.	Кошты спору		61·21 „
5.	Кошты адміністраційні		941·23 „
6.	Готôвка		2 136·91 „
7.	Друки для товариствъ кред.		542 06 „
8.	Папиры фонду резервового и резерва		1.520·59 „
		Сума:	471 492·62 кор.

Членôвъ прибуло 0, убуло 0, остало зъ кôнцемъ марта 1902 366 въ 900 декляроваными удѣлами въ сумѣ 45.000 кор. — Стопа процентова вôдъ вкладокъ $4^1/_2\%$, вôдъ позычокъ $5^1/_2\%$—7%.

Львôвъ дня 1 цвѣтня 1902.
Д-р Кость Левицкий. Кость Паньківский.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ и АДМІНІСТРАЦІИ.

Вп. А. Ш., въ По. Теперь на II кв. вплачено 2 К 80 с. — В. Тр. въ За. Теперь заплачено за мартъ а не цвѣтень. — Др. В. Са. въ Га. Теперь выровнано мартъ а не цвѣтень. — М. Ла. въ Ча. Теперь вплачено на сей рôкъ 6 К. — И. Ка. въ Ку. За цвѣтень прийде ще 1 К 20 с. — Л. Сѣ. въ Ми. За II кв. прийде ще 1 К. — И. Пе. въ Ус. до. Просимо вôднестись впрость до Тов. Просвѣты у Львовѣ, ринокъ ч. 10. — И. Ле. въ Лу. Теперь вплачено на III кв. 1 К 30 с. — Н. Ст. въ Яс. Теперь за мартъ а не цвѣтень.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

Цѣсарь надавъ гр. Анни зъ Муратôвъ Гозуховскій, женѣ міністра справъ заграничныхъ, велику ленту ордеру Елисаветы.

Міністерство торговлѣ именовало укôнченыхъ слухачôвъ правъ Іосифа Закшевского, Фр. Талента и Ант. Костишиного концепістами почтовыми ц. к. дирекциї почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ.

Президентъ окружного суду въ Тарновѣ радникъ двору Долинъскій одержавъ кавалерскій хрестъ ордеру Леопольда.

Зъ Дирекциї ц. к. зелѣзниць державныхъ

Всходньо-північно-західній звязок зелїзничий. З днем 1 цьвітня 1902 входить в житє додаток II до тарифи часть II зшитка 1 з дня 1 сїчня 1900.

Північно-нїмецкий рух тогаровий з Галичиною і Буковиною. З днем 1 цьвітня 1902 входить в житє додаток VI до тарифи часть II зшитка 2.

Стацию зелїзничу Лубна на зелїзници льокальній Раконіце-Мляц, уряджену доси тілько для руху особового і пакункового, отверено з днем 20 марта с. р. для загального руху.

Русины! Памятайте на аґітаційный фонд „Народнои Рады“ у Львовѣ!

Надбольне.

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лїченє недуг ясен і ямки устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінциї виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лїкар-дентист *М. Лісовский.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкий.*

ЛИПЕ

в реставрациї НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щодневно вже о годинѣ 8-ôй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня сопроза зъ капустою	15 кр.
Смажій ногами	12 „
Фляки	12 „
Ніжка телячя зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Квасъ	15 „
Обѣдъ за абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моєи реставрациї, даю вôдбиркачимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ. Почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборѣ страва и на замовленє вызмотрена кухня.

9 351—7 Въ вимовнимъ покашаниемъ

ПАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Ґіпотечного на плянтаціяхъ площа Галицкои



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райцайґи, тальмы мѣрничі шіпы, лібелї, манометры и. т. и.**

Уряджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся як найскорше и найдешевше 4185

ПОДЯКА.

Дня 17 марта похоронилисьмо найдорожшу доньку і сестру бл. п. Стефанію, бувшу ученицю учительскої семинариї. — В нашім горю почуваємось до обовязку бодай в сїй дорозї зложити сердечну подяку Високоповажаному Совітникови і д-ру Володиславови Ясїньскому за безкорыстну поміч лїкарску в послїдних хвилях Покійної. — Брак слів Благородний Добродію на виражене вдячности за пільгу в терпінях нашої дорогої Покійниці.

Дякуємо рівнож Всечестнїйшому отцю Стефановичеви проф. уч. сем. за відслужене панахиди і обряду похоронного. Всевишний нехай нагородить Всечестнїйший Отче труди, яких не жалуєш для повіреної Тобі молодежи і котру не опускаєш навіть на дорозї до вічности. Високоповажаному п. Зубчевскому директорови уч. семинариї за участь в похороні — хорови Пп. Студентів акад. ґімназ. за трогаючі сьпіви похоронні — приятелькам і товаришкам Покійної та всїм своякам і знакомим за відпроваджене тлїнних останків на місце вічного спочинку.

У Львові 31 марта 1902.

Федір і Катерина Войко родичі. Тереса, Броня, Ольга сестри, Кароль, Юлїан, Альбін, Йосиф брата, Федір Оліярник шурин.

Сьвіжий мід

десеровий кулацкий. Класна пасіка. Висилка цілий рік. Всі відбирателі дуже вдоволені. 5 кільо по 6 К. 60 сот

Корінєвичь, емер. учитель. Пиячанка почта в місци. 274 9—5

На сьвята!

1/2 кгр	мігдалової маси	1·30 К
„ „	оріхової маси	1·10 „
„ „	ваніленої чоколяди (від гарантією правд.)	1·10 „
„ „	цикати	1·40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·50 „
„ „	какао (від гарантією правдиве)	2·— „
„	помадок до прикраси тісточок	1·40 „
„	карнолядки до начиновання тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ „	чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „	меліянка чисто медяного	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·60 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбоньєри атласні, бомбони, помадки, рожі цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім наборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для гуртівної і дрібочасої продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (ріг ул. Кавьмежовскої.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — в високим поважанєм

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 26 7—?

The Beaver Line
Rotterdam



Найдешевший, найвигідніїший і прямий перевіз

II до Канади!!

дають знаменити, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line“.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	70
до Вінніпеґу (в Моніт.)	„	88
до Едмонтону (в Альб.)	„	125
до Кальґари (Calgary в А)	„	1 1
до Йорктону (Yorkton в Ассін.)	„	104
до Прінц Альберт (в Caskar)	„	115

і т. д.

Відїзд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всіх справах удїлює контора товариства

„The Beaver Line“
Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland.
27 9 1—?

Женьский інститут

Рускаго Товариства педаґоґічного у Львові при ул. Сава ч. 3. може зі взгляду на просторий будинок приймити ще кілька панночок.

На сьвята!

поручає найлїпші тїста, торти, баранки і писанки найдешевше. Цукорня **Анелї Курнахової**. Львів, ринок, побіч Торговлї. 182 1—3

Испитованый пѣвець церковный, безженный, знаючій нотный спѣвъ, глядає посады дяка. Адресъ: Николай Власенко въ Ниврѣ п. Ермаковка.
2 6 3—4

ХТО? Хоче купити добре а дешево **сїчкарню**, най ніколи не купує через посередників, але нехай удасть ся просто до

Фабрики машин

„ПЕРКУН“

у Львові, улиця Жовківска ч. 71.

або також в **Рашневі, ул. Собіского,** котра висилає сїчкарні бубнові триножені о стальниці 8 цалїв широкій, оплачені до кождої стациї зелїзничої в Галичині за 30 зр. Нашу сїчкарню купують господарі найохотнїйше задля ей многих прикмет. Ноги має широкі в твердого дерева, два колеса замазкові великі і грубі, всі части дуже сильно і належито оброблені, стальниця вставлена так, що по кільканайтнім ужитю можна ії вимінити. Купуючи дістають одноріцну гарантию.

Цінники иншых машин рільничих посилаємо на жадане даром опатно 93 2—11

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть заробити особы всякого стану въ кождій мѣсцевости певно и чесно, безъ капіталу и ризика, черезъ продажъ законно дозволеныхъ паперовъ державныхъ и льособъ. Згодошени до: LUDWIG OESTERREICHER, VIII. Deutschgasse 8, BUDAPEST. 96



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблицї литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг ритівництва, по найнижших цінах. 241 3—59

А. ЗІГМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

ТУТКИ цигаретовий 1000 штук за 1 зр., поручає Ант Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбківска 7.

ВАРСТАТИ:

Водопроводи,

Кальорифери, Освітлене.

Каналїзація.

Вентиляция.

ЛАЗЕНКИ.

Парнї і сушарнї.

Апарати десінфекційні і т. д. і т. д.

ФР. РИХНОВСКИЙ І СПІЛКА

74 12—14

БЮРО ТЕХНІЧНЕ

Уладженя Заведень купелевих і фабричних.

Виключне заступство

Моторів „Отто“

Лянґена і Вольфа

сталих і переносних до ґазу, бензини і спіритусу.

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ і копійових

фабрики

Ц. І. Коніґ от Ебгардт у Відни. 99/11—35

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вапоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

194 72—?

Помічникъ торговельный пошукує мѣсця въ ґандлю корѣнньомъ. Зголошенн: В. П. Л. ч. 10, poste restante Львовъ.

НАСѢННЯ

зо ґаруы к цвѣтного рода по-ручае:

Завѣдне огородниче

А. КЛИМОВИЧА и Сынъ

у Львовѣ

ул. Пекарска ч. 48

цѣнники на жадане

даромъ и оплатно

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **дріжджі** пасха не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купцї замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабрицї пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнїйші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. Сьвітло по цїні фабричній. 265 4—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Панъска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

НОВІСТЬ!

Pierwszy Galicyjski Dom dla Ziemian

у

ЛЬВОВІ

ул. Ягайлоньска 15,

Чернівці

Tempelgasse 1.

Кождий властитель малої посїлости повинен взяти ся в нову

Ручну сїячку

спроваджену нами з Ґамбурґа. 228 6—6

Сїячка так сїє рівненько, **рівномірно**, отже лїпше, а заразом **ощадніше** нїж рукою. — **Вага 2 кґр. Цїна 20 К.**

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ въ „ДНѢСТРѢ“.

ДНѢСТЕРЪ	Товариство взаимного кредиту, отворившее заревестроване въ обмеженою порукою у Львовѣ, Рынок ч. 10, домъ „Просвѣты“.
ДНѢСТЕРЪ	принимае вкладки щадничї и опроцентовуе ихъ по 4½ вѣдъ ста. Станъ вкладокъ 31 грудня 1901 900.183 К, 53 с. на 1.053 книжочках.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлае своимъ членамъ позичокъ на вексель сперити за интабулацією або при вѣдповѣдній поруцѣ на 5½% и 1% додатку на кошти адмін. Силату позичок розкладае ДНѢСТЕРЪ дотодно такожь до 10 лѣтъ. Членомъ може бути тѣлько членъ обезпеченый въ ДНѢСТРѢ вѣдъ огню. Удѣлъ членьскій выносить 50 К, вписове 2 К. Удѣлы вплачени по день 31 грудня 1901: 81.169 К. 57 с. Членѣвъ буде 2.006. Станъ позичокъ: 869.345 К 04 с.
ДНѢСТЕРЪ	удѣлае рѣкрѣчно въ чистого зыску датки на публичнїя добродѣйнї руски цѣли — на церкви, бурсы, школы и т. д. — до кѣнця року 1901 удѣлено 8.840 К. 34

Информацій въ справах позичок удѣляють агенты и Дирекція.

Перше руске задаткове товариство въ повѣтѣ

„Народный Домъ“ въ Жидачевѣ

товариство заревестроване въ обмеженою порукою.

Удѣляе своимъ членамъ позичокъ на скрипта на 6% на вексель на 7% и 1% на адміністрацію.

Одинъ удѣлъ 20 кор., вписове 2 кор.

Вѣдъ вкладокъ ощадности платить 4½%, оплачуючи само рентовый податокъ. 171 2—6

Дирекція.

Въ теперѣшнѣмъ сезонѣ, коли кождый господарь потрѣбуе сѣчкарнѣ и плуга, звертаємо увагу Вел. Господарѣвъ, що найлѣпшій, трѣвалій, выпробованій и самыми господарями захвалюваній, а до того дуже дешевій

СѢЧКАРНѢ и ПЛУГИ КОВАЛЬСКИ

продае

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ Львовъ, Рынок 36

в кмѣнно:

Сѣчкарнѣ ССХ двоножовй въ 1 колесомъ по кор. 54.00
„ ТН троножевй въ 2 колесами по кор. 56.00
„ ТН чотироножевй 2 колесами по кор. 59.00
Плуги ковальскій въ колбенницею . . . по кор. 32.00

УВАГА: Платячій сейчасъ готовизною за сѣчкарнѣ достануть ище 5% опусту. Плуги продають ся лишь за готовизну безъ опусту. 462 81—?

Проше сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАЙНА

у Львові, Рынок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Препоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, паличок, шкіряних виробів, російских пальошів, дитячих забавок, весїлних альбумів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.

По цінах найдешевших. Без конкуренції. 242 10—?

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.
Букви від першої до остатної.

Hch SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III. 3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпші роверы



Hch Schott & Donnath

Wien, III 3, Heumarkt Nr. 9.

255 2—10



На святу Великодню.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ

пѣдъ фірмою

Свг. Спожарского и В. Устеньского

Львовъ, ул. Руска ч. 3

поручае



Вч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свѣй богато взосмотренный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ и утвари церковной

по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбаній о чистоту и лѣпоту нашого обряду выкопуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 10—15

На оплату приймае ся. Опаковане не числить ся.

Цѣникъ даромъ и оплатно.

НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.



Цілий порцелянний сервіс на 6 осіб (6 штук) лиш **10 К 40 сот.**

на 12 осіб (38 штук) лиш **20 К, 60 сот.**

Сервіс в декорацією в цвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К**, на 12 осіб **35 К.** Білий цілий тарїль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертовий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**



Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянний сервіс на 12 осіб (63 штук) лише **14 К. 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цінники висилаю gratis і franco.

248 3—10

Зелїзничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Кракова (3·51 8·40 міш)	6·1[illegible]	[illegible]	1·05*	5·40	8·47*	до Кракова (8·40 рано)	4·15	8·30	2·55*	6·20	10—
з Підволочиськ (власна дворець)	5·35	6—	2·25*	5·55	10·20	з Підволочиськ з головного дворця	6·20	9·35	1·55*	7·10	12·45
(на Підзамче)	6·1[illegible]	7·40	2·50*	6—	10·05	з „ в Підзамча	6·45	9·42	2·08*	7·35	11—
з Тернополя Кракова-Броди	8			10·30		до Тернополя-Кошчинець		9·35			11·32
з Віроз Вел.-Грималов Кошчинець	9·52		3·36	5·55		до Віроз Вел.-Грималова		5·25	1·55*		11·15
з Ряшова		11·45			12·15	до Ряшова			8·50		11·30
з Чернівець-Іцкан (12·15 м.)	9·30	11·58	1·45*	5·40	9·20	до Черновець-Іцкан	3·35	9·55	2·40*	6·10	10·50
з Ходорова-Підвисокого					10·30*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		1·31
зі Стрия, Лавочного, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия, Лавочного, Будапешту	6·25			6·55	
зі Стрия, Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова Сухої (†)		9—†	3·05	7—§	
зі Стрия, Станиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Станиславова		9·10		7—	
з Бездан				5·55		до Бездан		10·20			
з Рави Руської і Сокаля	6—	8·15	3·14	5·55		до Рави Руської і Сокаля		10·20		7·25	9·10††
з Янова (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ❁	до Янова (8·30 вечер.)§§	9·15	1·25††	3·15	6·30❁	8·45❁
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділї і свята)	5·45?	10·30	2·15?	7·53	8·38
з Зимної Води (7·10 рано)	6·10	9—	11·15	5·45	8·49	до Зимної Вода (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·30

? Поспішні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V до 31/V. і від 15/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділї і свята; ❁ від 1/VI до 15/IX. ❁ від 1/VI до 15/IX. в будні дня; †† від 1/VI до 15/IX. в неділї і свята; §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX † від 1/V до 10/IX.

Виїжджаючий поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 8·40 год. вечером.

В місті видають білєти агенція дневників І. Сп. Соколовська в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а взагалї з всякого иншого рода білєти, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних зелїзниць, ул. Краківска, б. б., в подвірю, сходи II ч. дверий 52, в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейский час власивший від львівского о 32 мін.

При закупні товарів просимо поклонитись на нашу часопись.

Выдавець и одѣвчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловка.

Ч. 68. Львовъ, Субота 23 Марта (5 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-бій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзамѣтнѣйшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на тыждень разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кляшторского 2; С. Соколовскій Площа Гавсмана ч. 9; К. Бухгтабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитости за инсераты виенкій у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії: на цѣлый рѣкъ . . 22 к. на пѣвъ року . . . 11 „ *за границею:* на цѣлый рѣкъ . . 44 к. на пѣвъ року . . . 22 „

У Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 20 к. на пѣвъ року . . . 14 к. на чверть року . . 7 „ на мѣсяць . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія кажчайній принимають ся по 20 с. вѣдъ одного сербчика инсератового або его мѣсця а на рубрицѣ „Надсланне" по 30 с.

Вѣдпикъ и инший доволѣни приносить чинитъ ся по 30 с. вѣдъ сотика.

Національна автономія церкви.

Акція, яку в послїднім часї розпочали американьскі Русини-унїяти під проводом своїх священників, заінтересувала живо загал Русинів в Галичинї, і спонукала нас занятн ся серіознійше нашими суспільно-церковними справами. Стоси дописей, які о церковних справах нагромадили ся в послїднім часї на нашім редакційнім столї — дописи так з під пера сьвітских осіб як ще більше з під пера священників, є найлїпшим доказом, що і у нас відносини під тим зглядом не відповідають інтересам нації яко цїлости, не відповідають інтересам самої церкви і її вірних. Кождий чує се, що в тій справі потрібні якісь зміни, що ми в тій справі як і на вождім иншім полї покривджені.

Рїжні голоси, що критикують нинїшний стан річи, рїжні проекти змін в тій области нашого народного житя мають одну спільну гадку, іменно, що в справах нашої церкви пропорціонально за великий голос мають чужі елементи, не лиш такі, котрі не повинні мати голосу на нашій національній території, але навіть такі, котрі взагалї не повинні мати голосу в церковних справах. Усунути сю аномалію дасть ся лише в той спосіб, що руска суспільність, члени рускої церкви дістануть в свої руки право рішати о тих справах нашої церкви, о котрих тепер рішають чужі елементи. Для приміру возьмім хоч би справу патронату. Аномалією є вже се, що о особі пароха рішає оден чоловік, властитель великої посїлости в тій громаді, в котрій его предки мали право лупити шкіру. Ще більшою аномалією є се, що о тій справі рішає член цїлком иншої церкви! Інтерес церкви в ширшім значінню, інтерес даної віроісповідної громади, інтерес народу рускої і чиста людска льоґіка каже домагати ся знесеня сеї разячої і прямо гумористичної аномалії, каже нам в справі обсади парохій домагати ся автономії. Се вже друге питанє, хто буде мати право підписувати номінаційний декрет: чи брацтво церковне, чи консисторія, чи віроісповідна громада, чи може буде о тім рішати службова праґматика. Се остаточно можемо ще лишити на боцї, а поки що рішучо домагати ся, аби „презента" належала виключно до рускої, гр. католицкої церковної корпорації. Се значить стояти в церковних справах на автономічнім становищи, се значить домагати ся в сім напрямі автономії, чи самостійности рускої церкви.

Вже сей оден примір вистане, аби доказати, що ми, коли говоримо о автономії рускої церкви, лишаємо на боцї доґматичну сторону річи і в нїчім не доторкаємо ся засад віри. Нам розходить ся о церковні справи там, де они тратять характер чисто доґматичний, де кінчать ся справи віри, а зачинають ся питанє чисто суспільної, або й чисто політичної натури. В справах доґмату і віри народ має право одного лиш домагати ся від держави і законів. Народ має право домагати ся того, щоби державні закони запевнили рівноправність всїх віроісповідань.

Коли справу релїґійних доґматів полишимо совісти і переконаню вірних, коли справу церкви в тім ширшім значеню, яко неуправнені рішати о нїй, полишимо виключно компетентним до того духовним чинникам, станемо перед церквою в тїснїйшім значеню, перед віроісповідною корпорацією суспільною. О тій церкві, о її орґанїзації має право говорити і рішати не лиш загал членів сеї корпорації, але і нация яко цїлість.

З огляду на се, що рускій клир почавши від найнисших его щеблїв аж до найвисших достойників церковних творить суспільну орґанїзацию, є що складовою частею суспільности, звязаною з нею тисячними інтересами і нитками, суспільність руска не може байдужно дивити ся на се, в який спосіб функціонує сей суспільний підорґанїзм, ся церковна корпорация; в якій она орґанїчній звязи з цїлостю суспільности і як дїлає на її розвій.

В інтересї народа, в інтересї самої сеї корпорації духовної є, щоби на її функціонованє не впливали нїякі посторонні чинники. В справах нашої церковної корпорації не повинні мати нїякого голосу анї ті сили, котрі не належать до сеї корпорації анї ті чинники, котрі не входить в склад нашої нації.

Найголовнїйшими нашими постулятами в інтересї автономії рускої церкви, окрім знесеня згаданого вже права патронату, прислугуючого нинї членам чужої церкви і чужої нації, було би: злука всїх Русинів-унїатів в одну віроісповідну корпорацию; на чолї сеї корпорації має стояти патріярх; право установлювати всїх достойників церкви, як евентуального патріярха, архиепископів, епископів і т. д., має виключно автономічна церковна корпорация. Тут очевидно не пересуджуємо справи, яка корпорация має се право виконувати, чи о виборі достойників має рішати капітула, синод, чи може навіть загальне голосованє вірних, тим не потребуємо тепер журити ся. Мусимо лише застерегти собі, що о сїй справі має рішати не хто инший, як автономічна віроісповідна корпорация.

Дальшою дуже важною річею в справа матеріяльної підстави істнованя віроісповідної корпорації. І ся мусить бути зорґанїзована в автономічний спосіб, мусить бути в руцї автономічної віроісповідної корпорації. Релїґійний фонд в руцї посторонних чинників, зробив би цїлу автономію церкви ілюзоричною. Русини мусять отже домагати ся того, аби часть католицкого релїґійного фонду, відповідаюча числу членів руско-католицкої церкви, перейшла в заряд нашої церковної корпорації.

Се були би головні наші постулятн, зміряючі до осягненя національної автономії нашої церкви. Ще раз повторимо, що ся справа, сї наші домаганя не нарушують ні трохи анї доґматів анї віри. Се, що так скажемо, адміністративна сторона справи. Що в доґматичну сторону справи зовсїм не мішаємо ся, найлїпшим доказом буде се, коли такої автономії будемо домагати ся не лиш для Русинів гр. кат. обряду, але і для Русинів инших обрядів і віроісповідань. Рускій народ мусить домагати ся як найповнїйшої церковної автономії для Русинів греко-орієнтальних віроісповідань, для Русинів рим. кат. обряду і всїх инших можливих на Руси і признаних народом обрядів і віроісповідань.

До сеї справи, а властиво до поодиноких частей цїлого комплексу справ входячих в сю область нашого народного жити, будемо мусїли ще не раз вернути і основнїйше їх обговорити. Тепер звернемо лиш увагу на се, що домаганя автономії церкви на національній підставі, навіть в католицкій церкві не такі нові і не такі неможливі до сповненя, як се не одному здає ся. В 1871/2 р. відбув ся конґрес угорских католиків, котрий ухвалив домагати ся автономії угорско-католицкой церкви. На тім конґресї представителї Русинів виступили з домаганєм автономії руско-католицкой церкви. Конґрес з обуренєм відкинув се жаданє, бо члени конґресу не узнавали Русинів за націю, лиш за племя, котре є частиною угорскої нації. Правительство, котре хоче мати церков в своїй руцї, хоче рішати о виборі осіб на висші уряди в церковній єрархії, та о вихованю духовенства, є очевидно противником автономії церкви. Домагання угорских католиків не здїйснили ся, бо правительство не хотїло випустити з рук католицкого релїґійного фонду. Без материальної підстави істнованя, автономія церкви мала би тілько ілюзоричну вартість, „автономічна" церков була би дальше зависима від того, котрий має в руцї фонд церкви.

Тамтого року відбув ся другий конґрес угорских католиків, а головною осею его нарад була справа автономії угорско-католицкой церкви. Під Уграми більшість конґресу розуміла всї народи Угорщини, котрі Мадяре уважають тілько за племена одної Угорской, чи мадярской нації. Против такого понимання річи виступив крилошанин мункачівской епархії, д-р Александер Микита при справі вільного вибору епископів. Він домагав ся автономії руско-католицкой церкви на тій підставі, що приймаючи унію, предки наші застерегли собі вільний вибір епископів. Се право они виконували до 1771 року, і тілько часами Відень чи Рим накидав їм силою епископа. Доперва через неосторожність мункачівской епархії, котра в 1771 році приняла без жадного застереженя від Марії Терезії добра і платню для мункачівского епископства з релїґійного фонду, церков угорских Русинів перейшла під цїсарский патронат. Д-р Микита домагав ся реституції права вільного вибору епископа, але конґрес „автономістів" зіґнорував се жаданє.

Унїятскі Румуни в Ґалах-фальвскій

У себе дома.

(В присвятї панні О. Х.)

Кілько разів погляну на памятки і не бачу жадної від тебе, тисячі споминів пливе мині до серця і трудно часом їх упорядкувати.

Сидячи в півсумерку, беру першу-лїпшу з пережитих хвиль і стараю ся відчути споминами все те, що колись відчував при тобі. Трудно мині се приходило, але за те подвійно приємно, бо в уяві ти переді мною. Добре мині так самому посеред тої самоти, повної житя.

За мало ми разом зі собою були, щоби могли пізнати ся, за мало були ми самі, щоби я міг був тобі сказати те все, що зачав говорити.

Ти хотїла знати, що я думаю о женщинах.

Послухай.

Ти глядиш на сьвіт звичайно, як кожда молода женщина, а до того така випещена, як ти; ти бачиш все в гарнїйших красках, як є в дійсности.

Женщина, вихована так, що цїлею її житя, зробити добру партию, нїколи не може бути щаслива. Замість працювати, научили одну, другу, десяту, мріти, і та навичка стала ся у вас другою природою. Не кажу, що й ти така, і не хотївби, щоби й ти в тім дусї була вихована. Хочу тілько звернути увагу твою, де лежить хиба вашого виховання.

Прийде женщина на сьвіт, то не учать її терпіти, але противно усувають все, що могло би лиш пригадати терпінє. Мати прибирає, батько зносить солодощи. А опісля, коли зачне приходити до пізнання, прибирає ся сама і учить ся моди на куклї, а хлопці віддають честь, як якій богинї.

І щож ту дивувати ся, що ви при першім несповненім бажаню вже зломані!? Не научили вас бороти ся, отже і не вмієте; не дали вам нагоди терпіти, отже і упадаєте під найменшим ударом. І тепер бачите, що щасливим не так легко стати, як говорить ся.

Щасте то така річ, що ві ні дати ні взяти, ні вкрасти, ні купити, ні навчити не можна. Воно є і того нема.

Зараз довідаєш ся, як я се думаю.

Кождий чоловік має вроджене собі бажанє бути щасливим, і думає, що щасте для него в осягненю якогось добра. Отже чоловік все чогось вижидає, надїє ся. Він живе тим щастем, котре є, як довго чогось бажає, вижидає, надїє ся. Бо, як того нема то і те щасте минає. І тоді треба зачинати на ново. Бачили отже, що щасте є і щастя нема.

Се оден спосіб бути щасливим. Але я знаю ще й другий, а се мій улюблений.

Літом сїдаю при вікнї, а зимою при печи і — зачинаю згадувати.

Сиджу годину, сиджу дві і добре мині з тими спомінами. Ціла минувшість стає мині живо перед очима, якби се було що-й-по вчера. Не тямлю, де я. Мрії несуть мене.

Часом здає ся мині, що я опять дитиною. Такі сильні вражіня минувшини, чувства дитинячого серця, сон молодости.

Всьо бачу, якби тими самими очима, а лишень бою ся заговорити, щоби не відстрашити щастя.

Тепер згадую не таке дуже давне, але приємне. Проходи пригадують ся мині. Як ходили ми до „сальонів", до „білого мосту", на „Свининку", на „Лїсового". Запах живиці і квасне молоко на горі! Га, га, га, га! Правда, самій тобі стає любо! І все те, що тоді відчував я, та краса природи, та свобідна думка, те вдоволенє, коли удало ся мині звернути твою увагу на щось незвичайного, все те знова маю тут, тут у серцю. Берегу се, як найдорожшу дорогоцїннїсть.

А ти думала тоді, що я лише длятого просив тебе о памятку, що не маєм що лїпшого говорити. Ти мусиш знати, або й ні, що кожда річ має якусь вартість, навіть така, котру викидає ся на стрих. Так бодай давнїйше бувало, бо нині всьо, що зістарїє ся, продає ся жидам. Давнїйше колись і в хатї моїх родичів було таке місце, де кождих вакацій мусїв я бути. Тут лежало все, що вже було неужиточне, безвартне. Лише для мене представляло оно вартість.

Не є се меблї, ті меблї, котрі бачить ся від дитиньства і до котрих привязані всїлякі спомини подій родинних, радісних і сумних, всїляких хвиль з нашого житя. Не є се річи, котрі стоялиб в якій небудь звязи з нашим житем і длятого набралиб особистого значіня. Се не товариші наших забав молодечих, котрі погинули, або погинуть, як і ми колись, тай знаку не лишимо по собі. Але се річи, на котрі цїлком забуло ся, до котрих не привязувало ся великої ваги навіть тоді, коли ще служили до ужитку. Були собі звичайні, цїлком звичайні річи, як той папір, на котрім тепер пишу, як то перо, котре вічно задирає, а нині нагло набирають житя, виразу, значіня. Видають ся вони, як ті люди, о котрих десь ніби чуло ся колись і бачить ся їх, як-би через сон, аж одного дня з'являють ся при столї і балакають про таке, яке лише в казцї подибуєш.

Іду від одного предмету до другого, як від гробу до гробу. Мерцї оживають, поздоровляють, говорять. Страх якийсь мимоволї переймає перед деякою річею. Отсей футерал на стрільбу висить, як-би тонесенький чоловік. Утїкаю чим борше. По дорозї лежать розсипані кльоцики. Колись моя найлюбійша забавка.

Є ту також річи, котрі мовчать. Се ще власність дїда, прадїда. Не бачив я їх, коли служили людям, не бачив, як їх доторкали ся, як їх берегли. І вони також мають своє значіне. Се ті забуті, опущені, котрі вже нї одного знакомого не мають на сьвітї! Але через те не може їх викидати! Треба мати дрібку милосердя над ними!

От таке, бачиш, моє житє. Тобі видаєть ся може сьмішним, бо ти виховала ся в иншім окруженю, в великім товариствї, між людьми. А я все був сам і хотївби лишити ся сам. Нині так сьвіт велить!

Перемишль, — на Чесного Хреста, 1901.

Евген Мандичевский.

Найлїпші французскі папериці циґаретові

„LE GRIFFON"

Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 158 6—26

Найлїпші французкі тутки циґаретові

епархії до нині самі вибирають своїх епископів, хоч одержують дотацію з релігійного фонду. Однак приймаючи дотацію, они застерегли собі се право. Церковною автономією тїшать ся угорські Серби, православні Румуни і Кальвіни. Автономії своєї церкви домагають ся також унїятські Румуни і незмадяризовані еще Русини-унїяти. — Чи се бунт против власти папи римского? Чи їм закидає хто єресь як се зробив під нашою адресою орґан найщирійших, а може навіть фанатичних „приклонників“ католїцизму „Галичанинъ“?

Виступаючи з жаданем церковної автономії, не домагаємо ся нїчого цїлком нового і небувалого в католицкій церкві, а робимо се в тім сьвятім переконаню, що того вимагає не лиш інтерес нашої нації, але і інтерес греко-католицкої церкви.

В справі тих, що за океаном.

[Письмо з північної Америки].

Кождий нарід, без огляду на те, чи має свою державу або ні, що має своїх синів на чужині, опікує ся ними або що найменше стоїть з ними в тїснїй лучбі. Нарід, котрий не має своєї держави і не може так успішно заступати справи своїх дїтей на еміґрації, старає ся се виповнити в иншій спосіб; про се дбають его товариства та орґанізації релїґійні, просьвітні, політичні і т. д. — кожде по своїм силам і — кожде в своїм обсягу — або навіть творять спеціяльні орґанізації або комітети, що поставили собі метою: стояти в тїсних зносинах з еміґрантами і нести їм поміч. Так оно дїє ся всюди і у всїх; навіть тих пару тисячок духоборців, що втїкли з під гаразду московскої нагайки, поступили так; лиш у нас Русинів инакше.

Вже при кінци шістьдесятих років мин. віку йшов наш нарід на заробітки до Сполуч. Держав і там осїдав поволи, а загал Русинів як в початках 80-тих років припадково довідав ся, що Русин знає дорогу до Америки. Наступила еміґрацийна горячка. Народ тисячками сунув в Бразилію, а опісля звернув ся в Канаду та инші краї, а загал Русинів дебатував над тим і по моді своїх ворогів старав ся спинити еміґрацию, але не зробив нїчого. Нарід опускав і опускає рідну землю, проклинаючи не лише чужих, але і своїх. Загал Русинів не тілько що не зробив нїчого, але на жаль — ще витворила ся навіть у первородних наших дїячів якась чудна думка, мовляв: „весьо, що виїшло, пропаще. Скорше чи пізнїйше всьо мусить загинути в морю американїзму, отже шкода заходів“. До одиниць, що думали инакше, відносили ся рівнодушно; — а тих интелїґентів, що йшли за море працювати, уважали за неспокійних духів або навіть моральних і матеріяльних банкротів. Правда, були факти, що могли такі думки навести, але годї забувати, що від того не есть вільною нїяка еміґрация. Значить, не здобути ся на більше нїчого, лише перед часом і безпідставно виписувати вирок смерти своїм братим за морем, не тілько сьмішно і чудно, але не розумно і не політично.

Днесь в Сполуч. Державах, Бразилії і Канадї живе напевно около 300 тисяч Русинів (значить мало що менше, як на Угорщинї), але ті Русини якось не пропадають і мов на перекір живуть, розвивають ся, орґанізують ся, а під зглядом національної та суспільної сьвідомости о цїлу голову перевишають Русинів на Угорщинї. Живуть мимо того, що перебули напади римо-католицької церковної орґанізації та московского цареславія, що переболїли зломане церковної Унії зі сторони римскої Пропаґанди для розширеня віри, що внесли на своїх затовчених наркаx всї ті благодати, які подає еміґрация. — Живуть і кличуть: поможіть нам, не дайте загибати, дайте нам сьвященників, учителїв, книжок і т. д. Але загал братів в старім краю прислухує ся і — думає.

Тим то зваживши се все, ми, Русини в Сполуч. Державах, що вспіли вже яко тако з'орґанїзувати ся, ще минувшого року рішили: постарати ся о завязане в старім краю такого комітету, котрий би стояв в тїсних зносинах з заморскими Русьми, информував ся про їх потреби і по силам приходив їм в поміч. Основане такого комітету ми уважаємо за річ конечну, дуже хосенну і за послїдну пробу вивести відносини „Матери“ до „дітей“ на добру дорогу. Але що в браку рук до праці, кожда справа у нас мусить правильно опізнати ся, так стало ся й тим разом, а тимчасом випередили нас наші Бразилїйці, видавши аґітацию в свою користь. Ми зі своїм стримали ся, щоби не ослабляти підпесеної справи, а по друге не знали, на чім она скінчить ся, бо відчули одну дісгармонійну струну, яка заговорила: адїть, ваші брати гинуть за морем, їх приневолюють вирікати ся своєї віри там треба людей до праці — вступайте до чина! Но, але се перегомоніло, а прийшло до дїла. — Завязав ся комітет для підмоги Бразилійских Русинів. Правда, робота згаданого комітету поступає дуже цинно, а між стрічками відозви можна дочитати ся зневіри в успішність зачатого дїла, але се нїчо, бо таки щось мусить зробити ся, а те щось все лїпше як нїчо.

Тимчасом — на нашу думку — треба займити ся справою всїх заморских Русий і то конечно. Лучба Русинів за морем з братами на рідній земли не повинна слабнути, але на яснім плині обдумана і розумно ведена повинна крішнути. Та справа не забере богато роботи та праці краєвим патріотам. З такої лучби була би велика користь. Нехай, що початок тої роботи творить завязаний вже комітет для бразилїйских Русинів. Колиж би той комітет розширити, доповнити молодшими і жвавійшими людьми, его круг дїланя розширити і научити до него всї заморскі Руси, то працю такого комітету оживила би віра та одушевленє, робота пішлаб о много скорше.

Кождий з Русинів, що бодай трохи інтересує ся заморскими братами, бачить ту конечність. Про се я вже давно думав написати ширше, однак менї недоставало часу. Зачате письмо в редакцию „Дїла“ я відложив. Колиж днесь — як знаєте з часописей — наші уми чим иншим заняті то на прихапци списав я отсих пару слів, щоби справа довше не провела ся. Отже ставлю під розвагу наших патріотів в Галичинї отсї точки:

1) Треба конче заснувати постійний комітет для справ заморских Русий, або відповідно розширити і скріпити істнуючий вже комітет для бразилїйских Русинів.

2) До того комітету входили би представителї зі всїх заморских Русий.

3) В круг дїланя того комітету входили би всї справи всїх заморских Русий — і він становив би для них головну аґенцию.

Надіємо ся, Братя з старого краю, що наш поклик не прогомонить марно!

о. 6.

З ситуації в Австрії.

Ві второк слїдуючого тижня має зібрати ся австрийский парлямент. Замкнене послїдного засїдання парляменту перед латиньскими великодними ферияни серед оглушуючого реву Нїмців, до живого роздратованих невдачию при голосованю над справою целїйскої ґімназиї, цїлком не ворожить гарних гороскопів для нових засїдань. Д-р Кербер, що стілько разів умів зручно вивернути ся з найтяжшої ситуації, вертить ся тепер на всї боки, стараючи ся якось утихомирити рознервованих Нїмців. „Д-р Кербер конферує“ — так доносить дрит телеґрафічний з Відня. Се звичайна формулка при такій „ситуації“, яку маємо нині. На разї д-р Кербер конферує з правительственними елементами: чеськими феодалами, польским колом, антисемітами і клерикалами, торгує ся мабуть зі своїми союзниками, якими уступками може ніи задобрити Нїмців. Також і молодочех д-р Странски та нїмецкий поступовець Мархет конферували з міністром-президентом.

З другого боку Нїмці гороїжать ся. Не казати вже про всенїмців.. Ті тепер в своїй „ситуації“. Але й другі сторонництва нїмецко-буржуазийні теж прибрали тепер марсові лица. Особливо нїмецко-людове сторонництво заповідає правительству війну. Починаючи від Боцену на швайцарскій границї а кінчаючи на Тїшнї скликують нїмецкі людовці численні віча, на яких западають дуже острі резолюції против правительства. В Боцені ставав перед виборцями посол Ператонер та виголосив дуже бойву промову. Вдарив між инших завзято на нїмецких клерикалів за їх голосованє в целїйскій справі. Віче одобрило его виводи гучними оплесками. В Опаві відбуло ся віче всїх нїмецких партий, на котрім заповіджено правительству борбу на житє і смерть.

Та найзамітнійшим був виступ посла Прадого, проводира нїмецких людовців. На вічу в своїм виборчім окрузї, в Райхенберґу (Либерци), виголосив Праде довгу політичну промову, в котрій зазначив, що нїмецкі людовці так довго попирали правительство в справах економічних, доки се позволяли нїмецкі інтереси. Однак і при тих економічних працах користали тілько Чехи, на що посол Праде звертав увагу Кербера. Голосованє над целїйскою справою було тілько остатною каплию, що переповнила збанок. Нїмці мусять звалити се правительство, аби показати, що без них і против них годі правити. Парлямент, що збере ся ві второк, буде в послїдне засїдати в тім складї. Самі людовці мають силу (48 голосів), аби прибравши ще кількох союзників застановити всю роботу в парляментї. Нїмці готові є навіть до обструкциї.

Як бачимо д-р Праде грозить не-аби-як. Та ми вже привикли до того, що а великих погроз бувають малі наслїдки. Д-р Кербер вмів найти лїки на зденервованє нїмецкої буржуазиї. Мабуть знайде їх і тепер.

Війна в Африці.

В брукселськых „добре поінформованих“ кругах припускають, що перші менше більше автентичні енунциації о ході мирових переговорів в полудневій Африці наступлять в понедїлок дня 7 с. м. на засїданю анґлїйскої палати послів. Окруженє Бурів в Бруксели є тої гадки, що хоч у Анґлії є сильне бажанє мира, все ще не може вона рішити ся на уступки, котрі уможливили би скоре привернене мира. Бури, хоч також бажають собі мира, стоять дальше при своїх жаданях, іменно домагають ся признаня повної независимости і загальної амнестиї. Делеґати Бурів говорять, що Кічінер предложив тепер Шальк-Бурґерови лїпші условія мира, як минувшого року Ботї.

Паризкі політичні круги також суть тої гадки, що тепер суть цїлком добрі виглади привернена мира в полудневій Африці. Анґлїйске правительство все еще висилає свїжі війска на театр війни, але як довго мирові переговори не увійдуть в фазу віщуючу успішне їх переведенє, так довго военний заряд не може резиґнувати зі средств до дальших операций. Президент Кріґер все еще стоїть на непримиримім становищи; делеґати, котрі вернули з Америки суть за заключенєм мира. В Парижи не сумнївають ся, що більша часть членів кабінету Сельсберіого оживлена найлїпшим бажанєм остаточного полагодженя полуднево-африканьского питаня.

О бестийстві Анґлїйців надходять з Африки що раз страшнїйші вісти. Короною всего того, що про поступоване сих цивілїзованих Вандалів продерло ся крізь строгу цензуру до відомости Европи, є морд доконаний на Бурах, котрі добровільно капітулювали. Один вояк, очевидний сьвідок страшних подій описав їх в листї до родини. Він описав жестокости, які два анґлїйскі офіцири доконували на краєвім населеню, але до того привикли нерви цивілїзованої раси. Анґлїйский віддїл під командою Ганкока зловив був 10 Бурів, котрі ішли до Кічінера, аби піддати ся. При них було 20.000 фунтів штерлінґів. Ганкока скортїло забрати ті гроші і він рішив ся розстріляти полоненних. Зложив на борзї сфінґований военний суд, котрий засудив Бурів на смерть. Швадрон, котрому поручено виконанє екзекуциї, відмовив послуху. Ганкок вибрав 10 людей з иншого швадрону, котрі не знали в чім дїло і Бурів розстріляли. Окрім того Ганкок казав розстріляти нїмецкого сьвященика Чессого, котрого цїлою виною було се, що був сьвідком страшного морду.

О всїм тім довідав ся нїмецкий конзуль в Преториї і відніс ся з зажаленєм до Кічінера. Одні жерела доносять, що анґлїйскі власти заняли ся справою дуже горячо. Ганкока і его товариша Морута засуджено на смерть і вирок, безпрозволочно виконано. Тих 10 вояків, котрі стріляли до Бурів, засуджено на досмертну вязницю.

В тій справі анґлїйский военний уряд подав до відомости, що в сїчни переведено в Пітербурзї слїдство против австральских офіцирів. Пять офіцирів засуджено яко убійців 12 Бурів. Офіцирів Ганкока і Морута засуджено на смерть і засуд виконано. Ті два офіцири були також обжалувані о убійство сьвященика Чессого, хоч не було достаточних доказів.

Телеґрамы.

Відень 5 цьвітня. На коронній радї ухвалено скликати спільні делеґациї на день 6 мая. Оба парлямента будуть в найкоротшім часї візвані до вибору членів делеґациї. Цїсар прийме делеґациї дня 7 мая в королївскім замку в Будї.

Рєна 5 цьвітня. Представителї великих місцевих підприємців відбули конференцию, на котрій порішено узглядити по змозї домагання страйкуючих. Угорске бюро кореспондує, що страйкуючі зголосили ся до роботи. Острі форми набирає страйк палачів угорского-хорватского корабельного товариства. Робітники ухвалили свої жадання підвисшити і повідомили о тім підприємців. З Полї спроваджують 20 палачів.

На Балканї:

Відень 5 цьвітня. З Нового Базару доносять, що узброєні Арнавти зібрали ся і пішли до Каймакова, аби запротестувати против перенесеня бурмістра. Між магомеданьским населенєм кипить з причини поступованя болгарских ватаг. Туреччина громадить війска, нїби для охорони христиньского населеня.

Лондон 5 цьвітня. З Македонії доносять, що турецкі війска затягли в засїдку болгарску ватагу, зложену з 200 людий. Більшу часть Болгар убито, а решта капітулювала.

Більград 5 цьвітня. На жаданє міністра війни скупщина признала додатковий военний кредит.

Австрийска ескадра в Італії.

Неаполь. 4-ого цьвітня. — Прибула тутки австроугорска ескадра під проводом контрадмірала Ріппера.

Рим. 5-ого цьвітня. Вчера вечером прибув тутки контрадмірал Ріппер. На двірци витали его члени австро-угорскої амбасади і репрезентанти італійских властий.

Рим. 5-ого цьвітня. Нині приймє Ріппера король. Вечером відбуде ся офіцияльний банкет. Небавом італійска ескадра зревізитує Австрию.

Відень. 5-ого цьвітня. Візиту контрадмірала Ріппера в Італії належить толкувати в звязи з папским ювилеєм. Істнував іменно замір выслати з нагоди сего ювилею особного делеґата, що зложив-би візиту і в Квіринали. Ватикан заявив, що радше волить, аби жадного делеґата не висилано, ніж, щоби він був і в Квіринали. В виду того місию врученя письм королеви обняв Ріппер.

Водозна

„Народнои Рады“ въ Турцѣ

до Русиновъ Турецкого повѣту.

На основѣ ухвалъ Загальныхъ Зборовъ Нар. Рады зъ дня 20 марта с. р. просить ся:

1) Постарати ся о ухвалы радъ громадскихъ, зъ петициею до Рады повѣтовои въ Турцѣ, щобы тяжь водступила Народнои Радѣ пляцъ ч. в. г. 196, парцелѣ ч. к. 248|1 и 248|2 въ Турцѣ подъ будову селяньскои бурсы — и выслати тіи петиции до Выдѣлу повѣт. въ Турцѣ. Петиція така, коть якъ коротка, буде сильнымъ попертемъ высланои вже и широко умотивованои петиции Выдѣлу Нар. Рады и буде доказомъ жаданя цѣлого повѣту.

2) Постарати ся рѣвночасно о ухвалу Радъ громадскихъ, щобы выслати просьбу до Дирекции ц. к. фонду пропинаційного у Львовѣ, щобы она, по мысли розп. Мін. скарбу зъ дня 16 | 2 1892 ч. 38624 и 10 | 8 1892 ч. 31456, звернула кождои громадѣ, зъ титулу аренды права пропинации на тереторіи громадскои, всѣ додатки громадскій и школьній, приписанѣ при кождои громадѣ за лѣта 1893—1897 включно.

3) Постарати ся о рускѣ печатки по всѣхъ громадахъ, написы и руску переписку.

4) Вписувати ся въ члены товариства Народна Рада, надсилаючи рѣчну вкладку 1 кор. на руки касіера О. М. Антоневича въ Шумячи и єднати ся якъ найбольше новыхъ членовъ, памятаючи, що чимъ численнѣйше, тымъ поважнѣйше есть всяке товариство.

5) Доносити про всякѣ незаконности и кривды на поли администрации, автономіи и школьництва а Выдѣлъ Нар. Рады буде старати ся о ихъ усуненя.

Водъ Выдѣлу Народнои Рады
въ Турцѣ.

О. Л. Скобельскій секретарь. *О. Т. Мороз* голова.

(Печатка.)

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Звичайне засїданє Головного Выдїлу Товариства „Просьвіта“** у Львові відбуде ся вівторок дня 8 н. ст. цьвітня 1902 р. точно о 7 годинї вечером.

(+) **Загальні збори українсько-руської Видавничої Спілки** будуть дня 21 цьвітня о 5 год. вечером у канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка. Порядок зборів такий: 1) Секретарське справозданє. 2) Касове справозданє. 3) Внесенє контрольної комісиї. 4) Внесенє дирекциї на розділ чистого зиску. 5) Доповнюючі вибори. 6) Внесенія і інтерпелляції. Завважаємо при тім, що члени можуть переглядати маєтковий білянс що дня між 11—1 г. рано в канцелярії Наук. Тов. ім. Шевченка. За дирекцию: М. Грушевський, голова. В. Гнатюк, секретар.

(+) **Львівский Боян** пригадує своїм членам, що у ві второк дня 8. цьвітня с. р. загальні збори товариства, а начнуть ся точно о ½8 вечером в великій комнатї „Рускої Бесїди“ ринок ч. 10, I пов.

\+ **X. Звичайни загальни зборы Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** вѣдбудуть ся въ четверъ **дня 8 н. ст. мая 1902 о годинѣ 10 передъ полуднемъ въ канцелярїи Товариства**, ринокъ 10 (Домъ „Просвѣты“).

Порядокъ дневный:

1. Вѣдчитанє протоколу загальныхъ Зборовъ зъ 9 мая 1901.
2. Справозданє Дирекциї и Рады надзираючои за IX рѣкъ адм. 1901.
3. Справозданє Комісиї ревізійнои.
4. Внесенія Рады надзираючои:

а) въ справѣ роздѣлу надвышки доходу 100.776 кор.

б) въ справѣ вынагороды 2 выбраныхъ членовъ Дирекциї, ихъ заступниковъ и 3 членовъ Комісиї ревізійнои.

в) въ справѣ змѣны §§ 6 и 7 статуту фонду емеритальнаго.

5. Выборъ:

а) 6 членовъ Рады надзираючои на мѣсце уступаючихъ по мысли § 92 стат.: Д-ра Михаила Короля, о. Мирона Подолинского, о. Льва Туркевича, Володимира Шухевича, Іосифа Онишкевича и о. Ивана Негребецкого.

б) 5 заступниковъ членовъ Рады надзираючои на 1 рѣкъ.

в) 3 членовъ Комісиї ревізійнои и 1 заступника на 1 рѣкъ.

6. Интерпелляции членовъ.

О годинѣ 8 рано передъ Зборами вѣдбуде ся Богослуженє въ церквѣ Успенія Пресв. Богородицѣ.

Львовъ дня 4 цвѣтня 1902.

Президентъ Рады назираючои:
Григорій Кузьма.

\+ **VI. Звычайни загальни зборы** Товариства взаимного **кредиту „Днѣстеръ“** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ вѣдбудуть ся въ четверъ, **дня 8 н. ст. мая 1902** о год. 4 по полудни **въ канцелярїи Товариства**, ринокъ 10 (Домъ „Просвѣты“).

Порядокъ дневный:

1. Вѣдчитанє протоколу загальныхъ Зборовъ зъ 9 мая 1901.
2. Справозданє Дирекциї и Рады надзираючои за VI рѣкъ адм.
3. Справозданє Комісиї ревізійнои.

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** I-ий том **„Укр. руської Бібліотеки“**, **„Поезиї О. Ю. Федьковича“**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковиньского писателя під редакцією Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка що обіймає в 4 томах. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+806, портрет і подобизною автоґрафу в 6 К. в гарній і тревалій опр. в анґл. полотно 6·80 К. в опр. в півшкірою 7·20 К. Другий і третий том приготовляють ся.

119 2—?

4. Роздѣлъ змеку за рѣкъ 1901.
5. Интерпеляціи членовъ.

Львовъ дня 4 цвѣтня 1902.

Президентъ Рады надзираючок:
Григорій Кузьма.

НОВИНКИ.

— **На книжну вкладкову Тов. вз. кредиту „Дністеръ"** на фондъ запомоговый для академічної молодѣжи вплынули вѣдъ 28 до дня 4 цвѣтня с. р. дальшій датки въ сумѣ 861 К 17 с, до того переносъ зъ дня 27 марта 60.210 К 77 с, отже загаломъ по день 4 цвѣтня включно вплынуло **61.071 К 94 с.**

— **Зі Стрия** доносять, що в понедѣлок 14-ого н. ст. цьвітня (а не 7-ого, як було перше постановлено) відбуде ся аматорске представленє драматичного кружка в Народнім Домі. Представлена буде комедия Фредри „Дами і Гузари" в перекладі Ів. Вахнянина. Заряд кружка просить місцеву і охрестну публику о численну участь. Карти в тупу треба замовляти в Стрийскій Народній Торговли.

— **Шевченкове сьвято** обходила українська громада дня 23 марця в Катеринославі. Ось що пише про сей обхід тамошний дневник „Приднѣпровскій край": „Третий вечер лїтературно-музикальної секції комісії „народних чтеній" в тім сезонї був носьвячений памяти великого українського поета. На сценї стояв бюст Шевченка, декорований цьвітами, лїрою, електричними лямпіонами; многі виконавці на сценї в живописних національних костюмах; розлягало ся українське слово, звучала народна пісня. Програма була старанна і ріжнородна, в двох концертних віддїлах. Деклямация переплїтала ся сьпівами солїстів та хору. На закінченє виставлено другу дїю звісної драми Шевченка „Назар Стодоля". Кульмінацийною точкою вечера були „вечерниці", входячі в склад другої дїї „Назара Стодолї". Граціозна музика Нїщиньского визвала у публики шумні оплески. Не меньший успіх припав в участи дансерам, що відтанцювали „козака" вельми складно. Шумний успіх мали також декляматоры і сьпівакы, між ними особливо п-нї Воронець і п. Чеснок, що були приневолені свої точки много разів повторити. Сала була переповнена публикою, а много осіб мусїло відійти задля недостачі білетів."

— **Виборча борба в Криниці**. Краківскій клерикальний орґан Głos Narodu підніс великий крик задля того, що криницкі Русини, котрі доси не пробували орґанїзувати ся, при надходячих громадских виборах, „podburzeni przez różnych agitatorów", думають поступати солїдарно та ще увійти в компроміс з жидами. В Ш-ім кругї Русини мають більшість, а в П-ім враз з Жидами таж переважать Поляків. Польскій інтелїґенциї остане проте тілько І-е коло. Се доводить підвавельского езуїтника до такого „умопомішательства" що інсинуує в гори заступникови начальника громади п. Криницкому, що він, яко Русин, буде поступати парциально, бо іменована ним виборча комісия з чотирох Русинів „postępował-by przy wyborach na korzyść Rusinów". — Тому взиває Głos Narodu бувшого, а зрезиґнувавшого начальника, д-ра Знаміровского, аби, поки громадска рада не приняла ще его резиґнациї, відкликав еї, а то тим більше, що він сам кандидує знов на начальника. — Справдї треба подивляти той цинїзм, з яким езуїтскій Głos важить ся з одного боку імпутувати Русинам охоту до виборчих надужить, а з другого боку взиває прямо д-ра Знаміровского, аби він брав ся до махерств. Głos-ови видко не йде о се, аби загалом не було надужить, тілько о се, аби монополь тих надужить застеречи Полякам. — Позволяємо собі однак сумнївати ся, аби д-р Знаміровскій дав ся уживати до такої брудної „зделки".

— **Фонетична правопись в Росиї** находить щораз більше приклонників. Гадку заведеня фонетичної правописи підняли перші журналїсти. В слїд за сим відбули ся в тій справі анкети університетских професорів і визначних писателїв, на яких одобрено піднесену ґазетами справу упрощеня дотеперішної правописи. Та найзавзятїйше виступають проти дотеперішного способу писаня в Росиї — народні учителї. В прасї появляє ся безлїч дописів учителїв, а кождий по своєму арґументує конечність заведеня фонетики. Один з учителїв, іменем Звятінцев, пише між иньшим в „Приднѣпровск-ім краю": „За весь свій учительскій труд я побираю 25 рублїв місячно, а з них що найменше 5 рублїв беру за букву „ѣ". Буквами ѣ, ѳ, ы, ъ морочить ся лише дїтвору" і т. д. Справа заведеня фонетичної правописи в школах в Росиї є лише квестиею часу і можна надіяти ся, що міністерство просьвіти вдоволить загальному жаданю публики.

— **Зелїзниця Ужок-Самбір**. Tygodnik Samb.-Drohob. доносить, що до Відня їздила депутация з турчаньского повіта, котра була у п. міністра Вітека. Він обіцяв рішучо, що будова зелїзниці Ужок-Самбір розпічне ся ще сего лїта.

— **Вчарашний „Галичанин"** розписав конкурс на „русского" адвоката в Сокали, бо до тепер нема там „свого" чоловіка, що орґанізував-би „русскій" повіт. — Рускому адвокатови в Сокали і невтомимому орґанізаторови Сокальщини, д-рови Петрушевичеви певно дуже буде приємно, що „Галичанинъ" зі свого становища числить его між чужих, і навіть не думає вважати его за „свого". — Се становище „Галичанина" повинно бути наукою для тих добродушних наших людий, що ще хочуть вважати москвофілів за „Русинів, відмінного погляду". Найвисша вам пора навчити ся консеквенциї, хоч-би й від кацапів, та кождого з них перестати вважати „своїм чоловіком".

— **Провідник католицкого центра** в німецкім парламентї, д-р Ернест Лїбер, помер в 64-м роцї житя. Від 1891-ого року, се значить, від смерти Віндгорста проводив він своєї партиї дуже зручно. По втратї такого провідника партия католицкого центра небавом мабуть занепаде, бо вже від кількох лїт слїдне денке еї ослаблене.

— **Коронаційна програма Альфона XIII.**, короля испаньского, вже остаточно уложена и оповѣщена. Торжества коронаційнї вѣдбудуть ся въ часѣ вѣдъ 12—16 мая, не сказано лише, чи актъ зложеня присяги молодымъ королемъ вѣдбуде ся въ парляментѣ, чи въ костелѣ св. Броніма. — Для угощеня убогихъ мѣста Мадриту выдасть держава 20.000 песетовъ. Въ парку Retiro устроить ся „ярмарокъ севільскій", урядженымъ павільоновъ займуть ся аристократичнї родины, клюбы, делеґаты зъ провінціи, зарядъ мѣста и инш. Найгарнѣйше; удекорованї павільоны одержать нагороды. Дансеры и дансерки зъ цѣлого краю, въ своихъ національныхъ строяхъ будуть продуковати ся національными танцями. Значна часть мѣста буде удекорована колюмнами и тріюмфальными брамами. Величезный памятникъ Христофа Колюмба освѣтить ся 2.000 електричными лямпками. Въ гіподромѣ вѣдбудуть ся кѣньскї перегоны, борбництво, фехтунки и т. д. Очевидно, що въ програму входить и звычайна испаньска борба быковъ. На площи Toros устроить мадридскій гарнізонъ середновічнї турнїѣ. Выстровнї вѣйска передефілюють передъ королемъ на полях Carabanchel. Републики американьскї, заснованї передъ вѣками Испаньцями, вышлють депутации до старои столицѣ, а всѣ дворы европейскї будуть репрезентувати члены володѣючихъ родовъ.

— **Ігнатий Горжіца**, ческий посол, муж звісної драматичної артистки ческого національного театру в Празї, п-ї Лявдової-Горжіцової, помер нагло на серцевий удар в Марсилії, в 43-їм році житя. Родом з моравского Берна, з заводу дневникар, від 1890-ого року належав до редакциї Narodni'x List'iв. 1897-ого набраний на посла до парляменту відзначав ся талантом обструкцийного бесїдника та зручного і дотепного „цвішенруфера". З причини одного такого дотепу повдинкував ся з п. Вольфом. Послїдними роками був горячим пропаґатором ческо-польского союзу.

— **Арсу Алявантіча**, арештованого у Відни під закидом участи в подіях в Шабатї, вигнано вчера в поліцийній дорозї з границь Австриї, бо не було причини робити против него дальших судових кроків. Алявантіч мав відїхати до Румунії чи Болгариї.

— **Робітники без занять** в Будапештї рішили передати міністрови торговлї мемориял з візванем, аби розпочав державні роботи, бо в противнім случаю 10.000 робітників буде мусїло виїхати за границю. Мемориял підписало 3.000 робітників.

— **Австро-угорска дипльоматична репрезентация** для республик Чіле, Перу і Болівії з осїдком Ст. Яго де Чіле буде утворена в слїдуючім роцї. Квота потрібна на покрите коштів сеї репрезентациї буде вставлена в буджет на рік 1903.

— **Хто має на продаж** словар Ґ. Желехівского і О. Партицкого, зволить ласкаво згодитися до Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка і подати цїну, якої за них домагаєть ся.

— **Що скорїйше?** На одну секунду робить слимак 1½ міліметра, потоки около 1 метра, кінь ступою 1·2 метра, чоловік піхотою 1·7, повозка 3·8, плывак 3—4 м., циклїст 8—12 м, лижвяр на ледї 9—11 м., парохід на морю 10—12 м., перегоновий кінь 11—14 м., буря 17—18 м., англїйский перегоновець 19—20 м., гонча собака 20—23 м., поспішний поїзд 18—25 м., самохід 20—26 м., почтовий голуб 26—30 м., орел 31 м., оркан 39 м., ластівка і електрична зелїзниця 45—50 м., голос у воздусї 330 м., карабінова куля 500—600 м., пушочне ядро 700—750 м., голос у водї 1.525 м., сьвітло 305.684.636 м., електричність по міданім дротї 450,000.000 м.

— **Китайский поцїлунок**. В научнім журналї, Revue Scientifique, пише Павло Деожі про ріжницю між поцїлунком Китайців а Европейців. Европеець цїлує всякого: родичів, рідню, кревних, любку, дїти, знакомих і т. д. Китаець знає тілько оден поцїлунок—любки. І не тілько тим але, й самим актом ріжнить ся китайскій поцїлуй від нашого. Ми цїлуємо устами, Китаець — так сказатиб .....носом. Китайскій поцїлуй складає ся з трех фаз: 1) приложеня носа до личка любки чи любка; 2) довге і глибоке вдихуваня через ніс, при чім очи заслонюють ся повіками — і 3) легке цмокнене уст „на воздух" без дотиканя ними лиця цїлованої особи. Свій поцїлунок зовуть Китайці „ідеальним шелестом любови", а нашим поцїлуєм гидять ся, вважаючи его некультурним „душеньем" чи „кусанем". Китайскі матері пякають печемних дїтий „европейским поцїлуєм. — Павло Деожі обясняє оба роди поцїлуя як зостанок звірячого інстинкту насиченя голоду. Европейский поцїлунок колись в варварских часах був гризенем і тепер, Европеець, цїлуючи любу собі особу, дає їй через се символїчно пізнати що „з любови з'їв-би еї". Китаець цїлуючи, а властиво нюхаючи і поцмокуючи потім, вказує через се, що ему запах любки справляє таку розкіш як нюханє і пережуваня найкращої поживи. — Чи сяк, чи так виходить на одно: що поцїлуй есть наче насиченем голоду. Бо-ж справдї ти закохані страх голодні — на поцїлунки.

— **Дрібни вѣсти**. Лѣтный розкладъ ѣзды електрочного трамваю у Львовѣ начне ся дня 16 с. м. Возы трамваю будуть курсувати вѣдъ 6 годины рано до 11 годины вечеромъ. На шляху вѣдъ церкви св. ап. Петра и Павла до Лычаковского кладовища буде курсувати що дня одинъ вѣзъ въ часѣ вѣдъ 2 до 7 годины по полудни. — Выдѣлъ рады повѣтовои въ Тѣшановѣ розписуе конкурсъ на посаду кондуктора зъ платою 1200 К и 600 К на объѣздки, а выдѣлъ рады повѣтовои въ Бѣбрцѣ на посаду люстратора зъ платою 2200 К и пятилѣтными додатками по 100 К. — Опорожнене греко-кат. приходство въ Нановѣй надало вамѣстництво о. Арт. Мельникови, експ. сотрудникови въ Остобужу. — Асистентъ санітарный д-ръ Тома Петровскій, запавшій самъ на тифъ плямистый и умѣщеный въ головномъ шпиталя львовскомъ, покинчивъ житє обвѣсивши ся. — Львовскій сторожѣ каменичнї ухвалили засновати власне товариство и домагати ся примусового убезпеченя ихъ въ касѣ хорыхъ. — У Вѣдни померъ по довгій слабости проф. Сатурнинъ Кватковскій, придѣленый до міністерства просвѣты для справъ галицко-рускаго школьництва.

Посмертнї вѣсти.

Михайло Кмицикевичь, приходникъ въ Гологорахъ, уневского деканата, львовскои архіепархіи, упокоивъ ся 1 с. м. въ 41 роцѣ житя а 11 роцѣ священьства. В. в. п.!

Послѣдни вѣсти.

Як довідуємо ся з урядового жерела, Міністерство Просьвіти видало рескрипт, в котрім полагоджуючи справоздане Академічного Сенату в справі прав рускої мови на Львівскім Університетї, і стоячи на основі обовязуючих приписів, усталює дотеперішну хитку практику в отсих трех точках:

1) Індекси будуть друковані в мові латиньскій і виповнити ся будуть по латинї; тілько зміст руских викладів, дальше імена професорів, що викладають по руски, а в кінци підписи слухачів і професорів вільно буде виписувати по руски.

2) На підручні катальоґи і на кольоквіяльні сьвідоцтва, потрібні для професорів, що викладають по руски, будуть видавати ся рускі друкосорти.

3) На подани вношені до університетских властий, буде відповідати ся в тій краєвій мові, якою буде написане подане, отже на рускі — по руски. — Міністерство зазначує в своїм рескриптї вдоволене по причині сих уступок — а рівночасно висказує надію і запоруку що-до дальшого розширеня прав рускої мови.

Рескрипт той надійшов перед кількома днями до Львівского Намістництва, а вчера інтимовано его з одної сторони Академічному Сенатови, а з другої сторони Преосв. Митрополитї Шептицкому яко відповідь на внесений в тій справі меморіял Русинів.

Маємо запевнене, що в найближшім числї нашої часописи будеме могли подати згаданий рескрипт в цїлій основі.

Надболѣне.

Доцент університету

Д-р Роман Ренцкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. **ул. Крашевского 3.** Телефон 583.

88 9—12

Выпаленый знакъ на корку

ДЛЯ ОХОРОНЫ ПРОТИВЪ ФАЛЬШОВАНЯ.



Маттонього Ґіссгіблєрска щавова вода. 84

ЛИПЕ

въ ресторациї **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щодинно ище о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдане.

ЦѢННИКЪ.

Печонка вепрова въ папустою	15 кр.
Свіжий кошик	12 „
Флячки	12 „
Ножка теляча зъ хріномъ	10 „
Ковбаска зъ хріномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ зъ абонаментѣ	40 „

Вельки капитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походить въ моей ресторациї, даю вѣдбиравчикъ жарни. — **Найлѣпшій пива** по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. литра.

По товарѣ все онѣмъ, въ великій выборъ отправъ и на гостинѣвъ взаконовроха кухня.

79 362 —7 Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкой



поручае въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ **окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, та льомы мѣрничї шіопы, лібелѣ, нанометры и. т. и.**

Уриджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Полотна, бѣле столове рушники, хусточки, дрелїхи и т. п. власнї выробы

поручае по цѣнахъ умѣренихъ

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ

„ПРЯХА" зъ Кросна

Замовленя зъ провінціи просимо надсилати до Кросна.

Почта, телеґрафъ и стація зелѣзницѣ въ мѣсци. — Пробки и цѣнники присилаємо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентовъ анї похатникивъ не высылаємо. 582 26—?

На сьвята

поручае найлїпші тїста, торти, баранки і писанки найдешевше. Цукорня **Анелї Курнахової**. Львів, ринок, побіч Торговлї. 182 2 8

! Вовни !
! Батисти !
! Кретони !

Найдешевше вправоручае

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 33—?

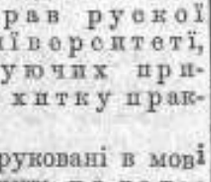
Пасѣка 100 пнѣвъ Дзержона въ добромъ станѣ є у мене до спродажи. — Шилы, почта Нове село коло Подволочискъ. — *Яковъ Вербицкій*, греко-кат. парохъ въ Шилахъ. 280 1—3

Непытованый пѣвець церковный безженный, глядає посады дяка. — Адресъ: Иванъ Гоцулякъ въ Залучу, почта Турильче надъ Збручомъ. 231 1—3

Кожда родина

може собі моїм знаменитим, всюди випробованим

Фонографом



справити розкішні вечери. Мій фонограф сьпіває, грає, говорить, сьміє ся, всілякі **рускі, польскі** пісні, марші, розмови, сьміхи і т. н. незвичайно природно і вірно, а при всіляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фонограф по небувалій доси цїні 6 зр. разом уже з опакованєм та додаю еще оден валець даром. Висилає ся лише за поступлатою або за попереднім прісланєм цїни. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75 кр.

Міжнародний експортовий дім

M. B. Braumann,

в КРАКОВІ. 72

Для канарків



гарценьских, рінак літний, канар, овес лущений, кліт. 40 кр. поручає склад насіня **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 14. 43 14—52



ПАСАЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВОВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разовъ преміоване.)

Вѣдъ ⁹/₄ до ¹²/₄ до побачена:

Величава мандрівка до

Яви і Суматри.

Вступъ 10 кр. 75

ГУТКИ цигаретовій 1000 штукъ за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбковска 7.

Змѣна льокалю! **Істнуючій вѣдъ 30 лѣтъ пѣдъ фірмою**

Юліянъ Домбровскій

Маґазинъ Годинникарскій Юзілерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Гетьманьску 4, Львовъ

Обємисту брошуру
про Трускавець
висилає на жадане
УПРАВА.

В першім і третім сезонї
о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

лѣчитьѣся незвичайно успѣшно.

Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня.

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, іехіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові. 171 2—8

Вода щавницка

зо славних з успішности жерел
„Йосефини“ і **„Магдалини“**: по запаленю **легких**, в інфлюенци, в хронічнім кашлю, в недугах жолудка, гемороідальних, міхура і б. и. находить ся вже з найсьвіжійшого черпаня на головних складах вод, в аптиках львівских і провінціональних. 247 2—3

М. КОРКЕС

Львів, ул. Городецка ч. 10



поручає свій **склад рільничих машин** Б. Краєва з праси. Бубна. **Трієри** оригінальні Гейда. **Сикавки** ц. к. упр. фабрики Р. А. Смекала найновійшої конструкції всякі прилади огневі, вужі ґумові спіральні, кортяні і портяно-ґумові, плащі і плахти непромакаючі, паси шкіряні, ґурти, помпи керничні і до горівок, а також ваги до спірітусу. **Огнетревалі каси** Вертгаймера, **Ровери Шлядіч**, шкода їзда і каретат реваршційний.

Ціни зниженї, услівя пристушні 48 5—6

Свідоцтво. Вілов. Пане Коркес! Отцим маємо честь подякувати Вам за вашу сикавку „Смешалі“, бо показала ся дуже доброю і гідною препоручена иншим ПП. — Остаємо з поважанем. Виряхність громади Звенигород дня 2/I 18 8.

Стефан Лесів начальник громади, **Николай Мах** секретар.

Ц. к. Намістництвом концесіоноване

ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ

К. Росоловский і Ска

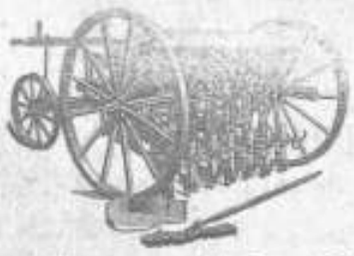
Львів, ул. Кожановского 2

уладжують водопроводи домові, лявенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізациї

як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний

По можливо умірковапих цїнах. 85 17—24

Найлїпшою сївачкою



с новосконструована фірмою
„Ph. Mayfarth et Co“
машина
„AGRICOLA“
(*систем посувального колеса*),
для великого насіня й в усякій скількости, без переміни коліс; для рівнини й горбовини. Дуже легкий хід, найбільша тривкість, найтаньша ціна.

ЖНИВЯРКИ

для трави, конюшини і збіжа.

Перевертач } **до сіна,**
Граблиця } до поручування конем.



Ручні праси до сіна і соломи, теребники кукурудзи, молотільні, керати, млинки до віяня, трієри, плуги, вальці, борони фабрикує й достарчує *яко спеціальність* під ґарантією в найновійшій, найзнаменитшій і найлїпшій конструкциї фірми

Th. Mayfarth et Co

цісар. кород. виключно привилеґіована фабрика господарських машин
Заложене 1872 р. Відень II/1 Taborstrasse Nr. 71. — 750 робітників.
Відзначено понад 450 золотими, срібними й бронзовими медалями.
Ілюстровані катальоґи gratis і franco.
Заступники й посередники пожадані. 180 4—6

Основано въ 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовъ, площа Капітульна число 3.

Поручають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свій въ богатый доборъ заосмотреный складъ готовои мужескои одѣжи якъ: 684 3—5

Зимовій бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна ґардероба для Всеч. духовенства, уніформы для пп. студентовъ, убраньства и плащики для дѣтей. Великій выборъ футеръ до ходу и до подорожи.

Доброволї выборъ кравецкихъ матерій на метры.

На Свята Воскресеня Христового

ТОРГОВЛЯ

Мих. Дымета и Констант. Урбана

у Львовѣ, Ринокъ 20

поручая Евангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 65 кр. до 235 кр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 кр., на шовковій матерїи вѣдъ 45 до 128 кр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 1о кр. до 3½ кр. — Фелоны. Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дерохранительницѣ, Кадильницѣ, Ваучки, Дѣхтярѣ, Олтарники до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церкней потрѣбнї рѣчи и примѣчае, що всѣ тїи товары суть дѣйсной якости и дешевшій, якъ у всякій конкуренціи

Упрашаемо умильно о вчасніи замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 249

Оріґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Мораві

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Model, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставляванними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сїпкавки, також машини до шитя з перворядних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просить.* 224 7—24

Ростинно-алькалїчний порошок,

найлїпше средство до чищеня зубів і конзервованя ясел.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків, Сукенніце ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 221

Спілка кредитова будівничих

стоваришена зареєстроване з ограниченою порукою
ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

І. Кредитовий Вілдїл.

ІІ. Віддїл будовляних материялїв.

Удїлює всяких інформацій в технічно-промисловых справах, **посередничить в достані будівляних материялів,** а іменно: каміня, цеґел, дерева, зелїза, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, **скалистого вапна в найлїпшій якости з вапнярень Цунів-Зушиці,** як і кафлярских виробів та шамотових таблячок.

Посередничить в продажи ґрунтів в купні реальностей.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

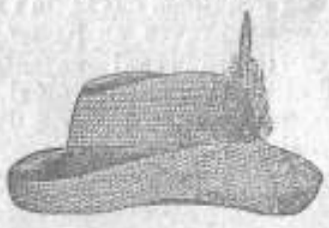
284 3—9 **ЗАРЯД.**

Фабрика капелюхів

під фірмою

Антіш Кафка

(давнїйше А. Конелюжек)
у Львові улиця Галицка число 4
(побіч катедри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і цилїндри **власного виробу в наймодніїших фасонах і барвах по найдешевших цінах;** також капелюхи і цилїндри Р. С. Габіґа, ціґлом легкі цилїндри по 9 зр., капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Лоденові з фабрики А. Піхлера в Ґрацу і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цїнники на жадане даром і оплачено. 242 4—8

Свій до свого!

Перший руский склад машин до шитя!



Незрівнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера

Ножний вѣдъ 27 до 65 зр.
Ручний „ 35 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для грубои роботы.)

Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю **на раты,** якъ также и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108 9—?

Услівя сплаты пристушні. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *механікъ*
Львовъ, Галицка 6.

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінїках и многими практичными лѣкарями уживане ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на полуостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцарїи и т. д. на недуги шкѣрнї, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гіґієничного средства до усунена порухавъ, до чищеня и дезинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Бергера мыло смоляне має 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованєнъ треба жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагодиѣйше мыло смоляне до усунена всяких **нечистоты шкѣры** на выкиды шкѣрнї и на головѣ у дѣтей, также яко незрѣване мыло до мыта и кучелѣвь для щоденного ужитку служить, обіймаюче 85% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючі заслугуючі на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкѣры; **мыло борнксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладжена шкѣры и знакивъ по вошахъ и яко мыло дезинфекційне; **Бергера мыло до кучели** въ смеречковыхъ шишлькахъ и таке-жъ **мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей,** для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Бергера мыло петросульфольне

противъ пишкового лица, пишкового носа, высыпокъ и свербѣнковъ на шкѣрѣ; **мыло на веснянки** дуже успѣшне; **мыло сѣрчано молочне** на нечисте лице; **мыло танінове** на почервонѣня и выпадъ волоса.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальні зубы, нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мылъ Бергера вѣдсылаємо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдувань.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Карола Діля, Петра Миколяша, Як. Пінеса-Поратиньского, З. Рукера, К. Силезиньского, д-ра Зарицкого К. Пінвского, Едв. Брікнера І. Пінелеса. Въ дротеріяхъ: Петра Миколяш. і Сп., Г. Ґрінштайн, С. Трьвоґельнера, Ісид. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 229 8—24

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжднєвникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Бърменьска ч. 29. Предплата рѣчна 3 зр., пѣврѣчна 1·60 зр, чвертьрѣчна 80 кр.



При закупкѣ товарѣвъ просимо поглядати на нашу часопись

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньсвои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропигійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловя.

Ч. 69. Львовъ, Второкъ 26 Марта (8 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ѣй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Одъневского ул. Килинъского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и кажденъ на инсерати виенѣй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ пѣтер. додатномъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	22 к.	на цѣлий рѣкъ . .	44 к.
на пѣвъ року . . .	12 „	на пѣвъ року . . .	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	28 к.	на пѣвъ року . . .	14 к.
на чверть року . .	7 „	на мѣсяць . .	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне заторжене. — Рекламаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні принимають ся по 20 с. вѣдъ одного стрѣчки инсертовои або ея мѣсце в на рубрицѣ „Надсилане“ по 30 с.

Вѣдзивы и инші доносѣни приватні числить ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

Письмо пана міністра.

До Его Високопреосьвященьства Отця Андрея гр. Шептицкого гр. к. Митрополита і пр. у Львові.

Президия ц. к. Намістництва. Ч. 3708/пр. Львів дня 4. цьвітня 1902.

Ваше Високопреосьвященьство!

Пан Міністер віроісповідань і просьвіти рескриптом з дня 29. марта с. р. ч. 583/С. И. М. полагоджуючи предложені собі справозданя академічного Сенату ц. к. Університету у Львові з дня 27. сїчня с. р. ч. 468 і з дня 14. лютого с. р. ч. 18/пр. приймив з вдоволенем до відомости, що академічний Сенат, розслїдивши основно приписи і дотеперішну практику що до уживаня рускої язика в урядових відносинах зі студентами рускої народности, повзяв і рішив ввести в житє ухвали, знаменуючі очевидне стремлїнє до увзглядненя бажань рускої народности, о скілько то в границях істнуючих норм есть можливе.

Після тих ухвал мають бути:

1) згідно з приписом §. 24. виданого на основі Найвисшої постанови з дня 29. вересня 1850 р. міністериального розпорядження з дня 1. жовтня 1850 (В. з. д. ч. 370) книжки зголошень (Index) виставлювані виключно в язиці латиньскім. Лише зміст викладів може бути вписаний в тім язиці, в котрім відбувають ся виклади і в котрім їх оповіщено в катальозї лекцийнім. Написи на окладинці і на першій сторонї книжки зголошень мають проте виповнювати ся в язиці латиньскім. Назвиска викладаючих належить виписувати так, як їх подано в лекцийнім катальозї. Власноручний підпис слухача не підпадає тим постановам.

2) Згідно з постановами виданого на основі Найвисшої постанови з дня 27. цьвітня 1879 рескрипту міністериального з дня 5. мая 1879. ч. 6.275. (В. р. мін. ч. 73) мають бути всї инші, не латиньскі друки університетскі виготовлювані в язиці польскім з виїмком подрібно в наведенім рескриптї поіменованих катальогів підручних і кольоквіяльних сьвідоцтв, котрі мають бути примінені до викладового язика дотичних професорів.

3) Письменні відповіди на письменно внесені подання мають бути видавані в тім краєвім язиці, в котрім внесено подане.

Высказане рівночасно академічним Сенатом вневненє, що супротив студентів рускої народности хоче все поводити ся з цїлою справедливостию і прихильностию уважає Пан Міністер віроісповідань і просьвіти згідно з поглядом п. Намістника тим цїннїйшим доповненем наведених ухвал, стремлячих до усталеня хитрої дотепер практики, тим більше, що можна їх уважати запорукою дальшого прихильного полагоджуваня академічними властями львівского університету евентуальних языково-національних справ. Після погляду Пана Міністра можна надїяти ся, що академічні власти, бажаючи завести наново і укрїпити правильні відносини на Університетї львівскім, не завагують ся в данім случаю розширити обсяг уживаня язика рускаго побіч урядового язика польскаго, поза границї зачеркнені наведеними ухвалами. В наслїдок покликаного на вступі міністериального рескрипту маю честь повідомити о тім Ваше Високопреосьвященьство в відповіди на мемориял галицких Русинів, предложений Вашим Високопреосьвященьством п. Міністрови віроісповідань і просьвіти. Прошу принятн вираз високого поважаня: За ц. к. Намістника: (підпис нечеткий).

——

Так звучить дословно документ, про котрий донесли ми коротко в попереднім числї нашого дневника, в рубрицї послїдних вістий.

Пригляньмо ся блисше тому документови і застановім ся, що пан міністер нам дає а що обіцює, та які для нас з того виходять консеквенції.

Що дає нам пан міністер в своїм рескриптї? — Нїчо, зовсїм нїчо, — ще менче, як нїчо.

Перед всїм рескрипт той, — як се навіть в его тексті виразно зазначено, — не зміняє в нїчім правних приписів, виданих з кривдою прав, признаних первісно нашій мові на львівскім університетї; рескрипт той лише усталює дотеперішну хитку практику на підставі обовязуючих приписів, і то, як твердить пан міністер, усталює в користь прав рускої мови. Та в дїйсности і того нема. Ми би сказали, що рескрипт усталює хитку практику в некористь нашої мови. Нам відомо, що на богословскім виділї була від довгого часу постійна (навіть не хитка!) практика, що слухачі рускої народности виповнювали індекси по руски, а бувало се і на сьвітских виділах. Тепер, після наведеного рескрипту, треба буде виповнити індекси по латинї. Значить, се концесия в користь латиньскої мови зі шкодою рускої. Дальша постанова, що всї університетскі друки будуть видавати ся в польскій мові, з виїмкою лише кольоквіяльних сьвідоцтв і підручних катальогів, котрі будуть друковані також і в рускій мові, се знов концесия в користь польскої мови зі шкодою рускої, бо після обовязуючих приписів нам належать ся також і инчі друки в нашій мові, а після дотеперішної практики ми вже й так мали рускі сьвідоцтва кольоквіяльні і рускі підручні катальоги. Виходить, що одинокою користию для нас постановою наведеного рескрипту є се, що на рускі подання внесені до університетских властей будуть діставати слухачі і инші сторони рускі відповіди. Але і се не є нїяка для нас концесия або уступка, бо-ж годї говорити про концесию тодї, коли дає ся нам тілько те, що нам належить ся навіть після того стану річий, який польскі новіністи називають правним, а який в дїйсности безправний.

Констатуємо отже:

1) що пан міністер не дає нам навіть того, що нам належить ся зі становища обовязуючих приписів, — приписів — додамо несправедливих і для нас некористних;

2) що пан міністер не дає нам нїчого такого, чого би нам після тих приписів не належало ся;

3) що пан міністер відбирає нам навіть те, що ми вже після дотеперішного стану посїдали мали.

І се мають бути для нас концесиї, се мають бути уступки в користь рускої мови?!

Се хиба іронія!

І се має бути відповідь на мемориял Русинів?!

Даруйте, пане міністре, але ми такої відповіди не можемо приймити до відомости.

Зважте лише, пане міністре, що коли зіставити з одної сторони дуже скромні домагання, які поставили Русини в меморіялї врученім Вам через Іх Преосв. Митрополита, а з другої сторони великі жертви, які понесла руска суспільність і руска молодїж в цїли осягненя тих домагань, то вже тодї покаже ся великий, страшний контраст, а контраст сей видасть ся обурюючий, коли прирівнаємо до него те, що в Вашім рескриптї містить ся.

Так ми вже знаємо, що пан міністер в своїм рескриптї не дає нам нїчого, а навіть відбирає те, що ми вже мали. І се ми не тілько знаємо, але навіть розуміємо, бо ми до того від давна привикли. І не тілько ми се розуміємо, але розуміє се також пан міністер, бо заподіяну нам чорну кривду хоче злагодити золотими обіцянками.

Що-ж нам обіцює пан міністер? Богато, дуже богато, може аж за богато... в порівнаню з тим, що нам дає. Пан міністер обіцює нам розширене прав рускої мови поза межі постанов обнятих своїм рескриптом. А що-ж лежить по-за тими межами. Очевидно — безконечність. Правда, що безконечність обмежив він тим, що польска мова все таки остане урядовою мовою львівского університету. Значить, той обіцяний рай не так безконечний, як на перший погляд моглоби здавати ся. Ну, але нехай! Ми розуміємо, що пан міністер без „польского кола“ не годен обійти ся; розуміємо також, що те колесо не легко заступити нишим, розуміємо в кінци, що нераз навіть пять коліс не вистарчає, щоби австрійский парлямент з місця рушити. Тож добре робить пан міністер, що не обіцює більше, як сам може дати. А ще лїпше робить пан міністер, що обіцює не лиш за себе, але й за пана намістника і за академічний сенат. Та мимо того ті всї обіцянки не мали би для нас нїякої вартости, — бо ми вже відвикли вірити в обіцянки; ми вже занадто добре вивчили на своїй шкірі пословицю, що „обіцянка — не-данка, дурному радість“. Алеж в наведенім рескриптї знаходимо щось більше як обіцянку; пан міністер не тілько обіцює, але навіть надїє ся, більше того, пан міністер бачить навіть запоруку, значить — ручить за те, що в „данім случаю“ права рускої мови будуть розширені „по-за межі ухвал“ обнятих рескриптом. Очевидно, що коли міністер ручить, то вже можемо его держати за слово.

Та тілько ще тут одна загадка: Що значать слова: „в данім случаю“? Коли прийде той „случай“, що „академічний сенат львівского університету не завагує ся розширити права рускої мови по за межі теперішних ухвал“? Очевидно аж тодї, коли буде до того змушений, бо-ж нема пречі під сонцем такого наівного чоловіка, котрий би повірив, що академічний сенат зробить се по добрій волї, з сердечної прихильности до Русинів і рускої мови. Се хиба ми самі своєю борбою за наші права мусимо довести до того, щоби академічний сенат „не завагував ся“ дати нам те, що нам належить ся. Значить треба дальшої борби, і то борби завзятійшої, сильнійшої як досі. Се одинока консеквенция, яку з рескрипту пана міністра просьвіти можемо для себе витягнути.

То-ж коли наша університетска молодїж закінчить свою сецесию і поверне на львівский університет, то зробить се не для того, мов би в наведенім рескриптї добачувала якісь уступки в користь рускої мови, або якусь сатисфакцию для себе або для народу за дізнану зневагу, — бо-ж годї добачити концесиї там, де є нові кривди, і годї уважати за сатисфакцию те, що властиво є новою обидою. Коли наша молодїж верне на львівскій університет, то лише для того, що уладжений нею бойкот львівского університету показав ся недостаточним, за слабим способом борби, — бо се пасивна борба. Треба нїчого, нового способу борби, а той спосіб можливий лише по поворотї нашої молодїжи на львівский університет. Певна річ, що й та нова борба не обійде ся без нових жертв, але ми певні, що в тій борбі побідамо, бо за се заручив нам виразно пан міністер просьвіти в своїм рескриптї!

З хвилї.

[Міністерский рескрипт а наша суспільність. — Поворот москвофілят. — Голоси польскої праси. — Становище Митрополита. — Що наша молодїж? — Зворот чесного.]

Яке вражінє викликав міністерский рескрипт серед нашої суспільности в краю, можемо судити по тім настрою, яким повитала его львівска руська громада. Перша звістка про сей рескрипт розійшла ся серед львівских Русинів в суботу коло полудня і викликала загальне... обуреє. Хто тілько довідав ся про „уступки“, якими „полагоджено“ наші справедливі університетскі домагання, відносив вражіне, що се хиба кепский жарт над смирними Русинами. Під тим вражінєм зібрала ся в суботу вечером довірочна нарада всеї львівскої громади, скликана „Народним Комітетом“, і по обширній та досадній критицї рескрипту з боку усїх визначнійших учасників, чи білїшої чи червонїшої краски, довірочний збір ухвалив одноголосно, що згаданого рескрипту, яко відповіди на мемориял Русинів, до відомости не приймає і з причини его висказує своє глибоке невдоволенє. Що до становища молодїжи, львівска старша громада висказала своє бажанє, щоби на всякий случай, чи молодїж рішить ся за дальшою сецесиею, чи за поворотом до краю, вона поступала солїдарно і одноду шно так, як доси се з честию для себе і цїлого народу робила. Що до самої-ж щойно згаданої квестиї стоїть львівска руска громада на тім становищи, яке занял наш орган перед кількома днями в статї: „Молодїж і суспільність“ — а іменно, що в квестиї, обходячій живо так молодїж, як і цїлу суспільність, остаточне рішенє може наступити тілько за обосторонною згодою і порозуміном, чого з дня на день можна надіяти ся.

Коли наша львівска громада так достойно заявила ся супротив міністерского рескрипту, москвофіли, згляднo москвофілята і москвофільский орган „Галичанинъ“ пішли своєю дорогою, яку промощували собі від самого початку сецесиї. Зірвати сецесию, розбити одноцїльну акцию молодїжи, зломити цїлу борбу за університет, се була від самого початку їх цїль. До сецесиї прилучили ся о тиждень пізнїйше, тілько „страха ради Юдейска“ перед опінією загалу. Поступованє їх, оправдане вже самим засадничим моментом, що годї їм „общерусамъ“ бороти ся за малоруський університет (як се виразно зазначив Вергун в своїм „Славянском Вѣкѣ“), виясновала ще лїпше, подана в достовірного жерела нашим віденьским корреспондентом вість про правительственно-москвофільску згляднo станчиківско-москвофільску „зделку“. Одним з головних „пунктів“ сеї нової угоди було зломанє сецесиї молодїжи, до чого правительство мало дати москвофілам покривку в видї „уступок“, які приносить славетний рескрипт. Найновійшим, а яскравим доказом сего порозуміня може послужити факт, що москвофілам звісний був зміст рескрипту ще у Відни, 3-ого цьвітня с. р., а навіть ще борше, між тим як ЕП. Митрополиту доручено відпис рескрипту аж 5-ого с. м. Дату 3-ого цьвітня с. р. носить іменно поклик „венской маладьожі“ „К ґаліцко-русскім студентам!“, поміщений ще в суботнїйшім „Галічанінѣ“ (що вийшов в суботу пополудни), де „Владімір Львовіч Сембратовіч“, „Марія Владіміровна Ясенїцкая“ і „Владімір Владіміровіч Хілик“, „студенти венскаво університета“ доносять, що вони „узнали із достовернаво істочніка“, що міністерство поручило львівскому університетскому сенатови ось поробити які уступки: 1) приймати „русскія“ письма і просьби; 2) відповідати на них по „русски“; і 3) приниматн Index-и виповнені по „русски“(!). Зараховавши проте до „уступок“ се, чого в рескриптї цїлком нема і промовчавши, що і перші дві „уступки“ є тілько затвердженем дотеперішного стану, москвофілята потїшають ся надією та „учрежденіе катедри, ілї по крайней мере лектората „рускаво“ язика і „русской“ літератури“ та „обявляют сецессію студентоф русско-народной партіи (!!) канчівшеюся“.

Кінчає ся відозва тим, що „русско-народная малодьож“ може „с честью возвратіться в радіну“, на львівский університет. — Як бачимо, москвофіли вважають для себе міністерский рескрипт „честью“, або по народній приказці кажучи, говорять, що „се дощ паде“. Ну! такої чести ми їм завидувати не станем, як і не станем завидувати похвал, котрі за се становище „русско-народної партії“ посипали ся на еї адресу в Gazet'ї Narodow'ій, в Przedświt'ї і т. д. Москвофілам, що добили ся вже раз, так давно ними „чаинного“, правительственного жолоба, можемо тілько пожелати доброго апетиту! Вони-ж тепер у своїм сосї!

——

Польска праса теж не лишає рескрипту без уваг. Для лїпшого вироблення „ситуациї“ поділила вона між себе ролї та вдає рїжні „голоси“. Одна еї часть приймає рескрипт без нїяких коментарів, друга представляє его як щедрий дар з ласки Поляків для Русинів, як велику уступку, трета знов бє на алярм під страшними заголовками „Z mach na wszechnicę lwowską“, „Zamach na polski

ЯНІНА ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА ФАБРИКА ТУТОК ЦИГАРЕТОВИХ

поручає по низькій цїні з найлїпших бібулок єгипетских і французских [не шкідні для здоровя.]

Львів, улиця Городецка число 10. 150 12—16

uniwersytet“ і т. п. Найбільший натурально вереск зачав робити „Dziennik Polski“ та потім видко зміркував, що его поза виходить надто смішною і, загрозивши зразу дуже „гіркими і пекучими увагами“, у вчорашнім числі вже констатує, що міністерский рескрипт „nie zawiera nic nowego“ і „zatwierdził jedynie dawne ustawy“. Не менше грізні лиця прибрали рівнож зразу оба „Słow'a“, старе і нове, та рівно-ж годі було їм видержати в їх ролі. По єзуїцки облудно представляють справу два закаптурені грішники, старий Przegląd і молодий Przedświt. Перший зове рескрипт новими „koncessyami dla Rusinów“, а другий „золотим мостом, збудованим для заблудших синів Almae matris“. „Коли отже, а так є справді, зискали Русини — кличе єзуїцкий орґан — значні права на університеті, а радше давних прав нове, ясне і категоричне сформуловане (що за льоґіка! — *прим Ред.*), то нехай тямлять, що завдячують се не Відневи, не самому міністрови, але передусїм і то в першім ряді Полякам, професорам львівского університету!“

Та найцікавійше становище заняла намістниківска туба, Gazeta Narodowa. У вчорашнім числі, в короткій новинці під заголовком „Powrót ruskich akademików“, повтарає у витягах відозву „русско-народної малодьожи“ з „Галичанина“, не подаючи однак жерела і називаючи сю молодіж „rusko-narodową“. Стара грішниця, що тепер від довшого часу цілком явно лиценя ся до москвофілів, знає дуже добре, що се за молодіж вертає і що за молодіж уважає собі згаданий рескрипт за „честь“. Однак, вживаючи хитро номенклатури „rusko-narodowa“ (русско-народная) на означене москвофільскої партиї і промовчуючи жерело вістки, Gazeta Narodowa виробляє тим способом пожадану для своїх москвофільских союзників опінію в відповідних кругах. — Gazet'ї Narodow'ій секундують і инші консервативно-шовіністичні орґани, а тілько „демократична“ праса явно каже, що сею „rusko-narodow'єю“ молодіжию є москвофілята. — Се також один причинок більше до станчиківско - москвофільскої угоди!

ВП. Митрополит, котрому доручено рескрипт, — як довідуємо ся з достовірного жерела — отворив уже львівский семінар і повідомив про се богословску молодіж на чужині. Се повідомлене однак не есть цілком розказом для богословскої молодіжи, аби вона вертала і має тілько таке значіне, що для повертаючих семінар стоїть отвором.

Наша молодіж, котра враз з старшою суспільностию стоїть на тім становищу, що міністерияльний рескрипт можна вважати хиба новим визовом на ві адресу, певне не піде слідом москвофілят і не стане вважати его точком до перерваня секесиї. В тім заглядї москвофілики остануть ізольованими. Наша молодіж, колиб рішала перервати секесию, то певне з цілком іншого ззляду, іменно, щоби змінити свою бойву тактику. Та се може наступити так само добре за пів року, як за рік, як і тепер!

Урядова Gazeta Lwowska з 6-ого с. м. доносить, що на основі уповажненя Міністерства просьвіти з дня 24-ого марта 1902 ч. 8241, ректорат львівского університету зарядив, щоби квестура університету тим студентам Русинам, котрі по опущеню львівского університету приняті були в зимовім півроку 1901 | 2 на инший австрийский університет і викажуть ся, що на тім иншім університеті заплатили „чесне“, — звернула чесне, заплачене за подібні виклади в львівскім університеті, о скілько те чесне по істнуючим приписам мало-би вплинути до державної каси. — Подання о зворот чесного, остемпльовані значком на 1 К треба вносити на руки деканатів найдальше до кінця лїтного півроча.

До ситуациї.

Нині розпочинає палата послів наново свої наради. Ситуация має бути дуже запутана, бо між сторонництвами панує воєнний настрій, а до того переговори з Угорщино беруть що раз не користнїйший для Австриї оборот.

Нїмецкі сторонництва так взяли собі до серця справу словінськоі ґімназиї в Целї, що о їх успокоєню не може бути бесіди так довго, як довго не буде усунений сей „камінь предткновенія“. Нїмецка людова партия ухвалила вчера розпочати як найострійшу обструкцию і витревати в ній так довго, як довго не дістане поруки, що нїмецкий народ не буде потребував боятись нїякої шкоди анї такого упокоренія, як при голосованю над резолюциею Штірка. Ухвалено також одноголосно, аби всї члени нїмецкої людової партиї зложили свої буджетові реферати.

Переговори в справі словінськоі ґімназиї в Целї тревають дальше, але нинї нема виглядів, аби в тій справі прийшло до порозуміня. Нїмцї предкладають в тій справі такий компроміс: Правительство не вставить до буджету на слідуючий рік квоти на словінські паралельки при ґімназиї в Целї. Замість того словінські паралельки в Марбурзї мають бути перемінені на самостійну вишу ґімназию. Окрім того має бути заснована самостійна словінська ґімназия в Саксенфельдї.

Словінські лїберали годять ся на такий компроміс, але клерикальне сторонництво авіть чути о тім не хоче. Проект заснова-ня словінськоі ґімназиї в Саксенфельдї місцевости з 2.000 мешканців, Словінцї відкинули еще в 1895 роцї. В тій справі відбуде ся дня 10 с. м. в Целї нарада словінських мужів довіря, на котру запрошено 600 осіб, з винятком Країнців, котрі суть за згаданим компромісом.

Ситуацию заострює становище Чехів, котрі не хочуть причинити ся до „успокоєня“ парляменту. В парляментарних кругах сильне вражіне викликали промови Герольда і Ґреґра на зборах в Празї. Герольд заявив там, що Чехам австрийский парлямент непотрібний. Коли Нїмцї хочуть его знищити, то можуть числити на поміч Чехів! Герольд візвав також публично урядників, аби не виконували тайних розпоряджень, без огляду на се, чи они походять від міністра, чи від президента якогось суду.

Як бачимо, воєнний настрій панує майже у всїх сильнїйших ґруп палати послів, з винятком кола польского, котре традиційно жде з котячою флеґмою на хвилю, в котрій, користаючи з мутної води могло би для „підпори держави“ виторгувати щось для скріпленя польскої держави в Австриї, для поправи фінансів польскої шляхти.

Війна в Африцї.

Кіченер доносить з Преторії: Після надісланих по дни 31 марта справоздань анґлїйских командатів, погибло від того дня 17 Бурів, 6 ранено, 107 полонено а 13 піддало ся. Війско Френча не було від того часу в огни. Бури, що сидїли в західних околицях капляндских кольонїй, відійшли на північ; малі віддїли Бурів з середних округів, відійшли до Берклї-Іст. Анґлїйске війско, оперуюче в західнім Трансвалї, не мало від дня 31 марта жадної битви. Командант Бурів Ерасмус погиб під Босгофом.

Воєнний суд увільнив командата Бурів Кріцінґера. З Кріцінґером поступлять так, як зі звичайним полоненим.

Дуже неясне донесене Кічінера о битві під Дрікуйлом над рікою Гарт. Розходило ся о се, аби окружити віддїли Делярея і припертн їх до лінії блькгавзів. Вальтер Кіченер відкрив дня 31 с. м. слїди бурских армат. Анґлїйцї ішли за сим слїдом через гущавину. Перейшовши дві милї, станули на рівнинї і тут ударили на них Бури під командою Кемпа. Анґлїйцї мусїли спшати окопи і заняли оборонне становище. Один анґлїйский віддїл стратив всїх вояків. Страти були взагалї великі. Бури мали також великі страти. Остаточно відперто їх і они відійшли на північний захід і на полудне. Пізнїйше показало ся, що Делярея там цілком не було. Після урядового виказу Анґлїйцї стратили 3 убитих і 16 ранених офіцирів, 24 убитих і 131 ранених вояків; разом 174 убитих і ранених. Бури мали стратити убитих і ранених 137 людей. Бури мали би отже в тій одній битві дня 31 марта стратити 174 людей, коли в иншім урядовім справозданю Кіченера були в цілім тиждни, почавши від згаданого дня битви, в убитих і ранених стратили тілько 23 людей.

Приватні телеґрами доносять о кількох иних битвах, в котрих Бури були горою. Великий неспокій викликала в Капштадї вість, що Наталь аж по Туґелю замкнений. Нагінка за Делярейом уможливила Ботї сильнїйшу акцию і він посунув свої віддїли на полудне, з відки богато віддїлів Анґлїйцї вислали на захід против Делярея і тим ослабили свої ґарнїзони в безпосереднім сусїдстві становищ Боти. Дня 27 марта Бури затягли під Ґраскопом в засїдку сильну кінну патролю і вистріляли ю. На другий день стало ся те саме під Гайдельберґом з віддїлом зложеним з самих краєвих вояків. Нині говорять о конечности вицофаня війск з північного Трансвалю, бо через безпастанні напади партизантів на желїзницю Претория-Пітерсбурґ, анґлїйскі війска в тій околици терплять великий недостаток. Окрім того панує тут малярия, котра прямо нищить анґлїйскі війска.

Вирок смерти виконаний на двох анґлїйских офіцирах, Анґлїйцї старають ся використати на доказ, що воєнний заряд не толерує поступків колїдуючих з міжнародним воєнним правом і що вісти о варварстві анґлїйских офіцирів і вояків суть тенденційною ложею. Тимчасом Лєйдс заявляє, що всї надужитя супротив Бурів, їх жінок і дїтей лишають ся безкарні. В сім послїднім случаю, рука справедливости досягла виновників лиш тому, що розстріляні офіцири вимордували не лиш Бурів, але і нїмецкого місіонаря, за котрого нїмецкий конзуль в Преторії зажадав сатисфакциї. Як би не се, то нїхто був би не журив ся тим, що в цїли рабунку розстріляно 12 полонених Бурів. Один анґлїйский офіцир, котрий тепер вернув з Африки, оповідав, що в послїднім часї внесено 31 скарг против австралїйских офіцирів; між ними є 7 обжалованих о мордованя жінок і дїтей.

Про стан переговорів не знаємо нїчого певного. Трансвальске правительство не може так скоро порозумїти ся з командантами поодиноких віддїлів з причини величезних просторів, на яких они розсипані. Говорять, що они свою кватиру перенесуть з Кронштаду до иншої, вигіднїйшої місцевости. В анґлїйскій палатї послів, котра вчера розпочала наново свої наради, один посол заінтерпелював правительство про стан мирових переговорів. Міністер Бальфур відповів, що не може подати нїяких подробиць.

Телеґрамы.

Відень 8 цьвітня. Wiener Ztg. оголосила розпоряджене цїлого міністерства з датою 6 цьвітня с. р., котре зносить виїмковий стан для Теросту і околиці.

Рена 8 цьвітня. Страйк в деяких галузях промислу тревав дальше. Роботу застановили також робітники хемічної фабрики і фабрики паперу. Фірма візвала робітників до працї, бо в противнім случаю замкне фабрику на місяць.

Рим 8 цьвітня. Дневники доносять, що в лїтї по замкненю сесиї палати послів відбуде ся з'їзд італїйских міністрів Прінетіого і Занардлього з ґр. Голуховским і Більовом в цїли обговоренія подробиць нового тридержавного договора.

Мадрид 8 цьвітня. Дневники доносять, що карлїсти закупили в Бельгії великий транспорт оружія, намірають перекрасти его до Іспанії і викликати там повстаня.

Атентати в Росиї.

Лондон 8 цьвітня. Дневники доносять о численних атентатах в Росиї, між иншими о атентатї доконанім на ґенерал-ґубернаторі Фінляндиї Бобрікові.

Берлин 8 цьвітня. З Петербурга доносять, що коли московский оберполїцмайстер Трепов їхав через місто, скочив на віз якийсь студент і хотів его пхнути штилетом, але ранив тілько полїцийного офіцира. Студента арештовано. Власти підозрівають, що істнує широкий заговор на житє Трепова.

З Балкану.

Буда-Пешт 8 цьвітня. З Софії доносять, що болгарске правительство сконцентровало на македонській граници 15 баталїонів війска. Також турецке правительство сконцентрувало на македонській граници богато війска.

Царгород 8 цьвітня. Заборону розшированя заграничних друків розширено на всї публичні льокалї в дїльници Пера.

Софія 8 цьвітня Тут відбула ся довірочна нарада 150 мужів довіря македонського комітету. До сих нарад привязують велику вагу і гадають, що на нїй порішено щось важного в справі македоньского руху.

Відень 8 цьвітня. З Царгороду доносять, що одного турецкого офіцира і цивільного урядника арештовано в хвили, коли они виходили з приватного мешканя одного заграничного дипльомата.

Білград 8 цьвітня. В Іпеку Альбанцї напали на конак і телеґрафічний уряд, забрали урядників і вислали до Царгороду телеґраму з жаданем увільненя увязнених Альбанців.

З нашої сцени.

Станиславів 6 н. ст. цьвітня.

Руский Народний театр виставив послїдного четверга „Хату за селом“, образ з циганьского житя після Крашевского з музикою Носковского, а вчора драму Тогобочного „Жидівка вихрестка“.

„Хата за селом“ вірно виявляє житє циганів та їх наклін до свобідного волокитства. Гру чувств, страшну борбу душевну, з одної сторони любов до жінки Мотрунї, з другої-ж до племянників-циганів, віддав знаменито п. Стадник в ролї молодого цигана Тумрія. Не було в тій грі пересади анї фалшу, був він природним і се віщує найкрасшу будучність сему інтелїґентному артистови. Головні жіночі ролї тримали п ні Вучманівна і Рубчакова, перша була в ролї циганки Ази незрівнаною, п-ні Рубчакова грала селянку Мотруню з питомим собі артизмом. Дуже добрим був п. Ґембіцкий в ролї старого Лепюка, батька Мотрунї. Кілько артизму влив він в тую сцену, де підпаливши дім Тумрія умирає!? Тут дала артистови найлїпше свідоцтво ґалерія, котру удалося ему опанувати і змусити до видержаня драматичної сцени. На похвальну згадку заслугує ще і п. Шеремета в ролї дурноватого Янка, був без шаржі, лиш без потреби піддав свою фізіоґномію характеристиці, яку мав в опереті „Дон Цезар“. Рівно-ж зазначу і гру п. Ніжанковского в ролї ватажка циганів Янчі.

Хори і музика тримали ся хорошо, акция ішла живо (режісер п. Підвисоцкий) і декорация сцени виглядала прилично.

Вчорашна вистава „Жидівки вихрестки“ з драмою Тогобочного, а властиво компіляцию драматичних сцен, обчислених на ефект публики. Твір не має літературної стійности, але сензацийна напись і нахил публики до подражнювання нервів „роблять касу“. Завдяки добрій грі акторів не жалував певно нїхто того, що пійшов до театру. Першенство належиться знов п-ням Рубчаковій (роля Сари, охрещеної Марії) і Вучманівній (роля Приськи), дальше п. Гембіцкому (роля старого жида Лейби) і именно п. Стадника (роля Стефана, звінчаного з Сарою). Гарну гру доповнила випробована артистка п-ні Осипович (роля матери Стефана) з тою заміткою, що розганяючи в III-ім актї за-надто енерґічно воробців мітлою, розсмішила ґалерію і понесувала ефект драматичної сцени. В ролї Панаса Стерні збирав п. Підвисоцкий заслужені оплески публики.

Нині (неділя) іде Артемовского „Запорожець за Дунаєм“ з додатком „Вечериць“ Ніщинського при співудїлї войскової орхестри 24-ого полку піхотного. На найблисшій репертуар складають ся деякі визначні песи, згадаємо лиш Толстоя „Власть тьми“ (10. IV), Кропивницкого „Невольник“ (13. IV.), Карпенкого-Карого „Бурлачка“ (17. IV.), драму „Нещасне кохане“ (20. IV.) і премієру — перу „Катарину“ (22. IV). Участь публики дотепер дописує і театр наш на те вповні заслугує, бо в без сумніву найлучшою сценою, яку по провінції можна бачити. І у нас такі люде, котрих бачимо на кождій виставі, деякий по кілька миль їде і не зражає ся тим. Як-же они користно вирізняють ся з посеред гурту індолентних „рутенців“!

Наші справоздання, щирі і правдиві, пєують кров директорови (наче „Iupiter tonans“), і деяким артистами всї они звикли до постійної підлестної хвальби. Не вже-ж мусить один Русин другому вічно туманя пускати?! Одна добродушна артистка „пише письмо і „просить дуже“, щоби єї имя з під мого пера більше не виходило“... Яка отвертість! От коби можна так всїляким міністрам, політикам, дипльоматам, послам, ученим, навіть панючим особам і т. д., коби і они здобули ся на таку отверту добродушність супротив пресси і журналістів! Всї они мали-би святий супокій; великий намордник наложено-би репортерам, газети не мали-би о чім писати і вернулиби ся ті „давні добрі часи“... Але нї, таки буде имя дотепної артистики „виходити з під пера“, як не з під мого, то з під иних!

(й. и.)

В справі видїлових шкіл.

(Нашим соймовим послам на увагу).

Сумної памяти п. Бобжинський межи иншим заслужив ся для Руси також тим, що в р. 1893 подїлив школи народні на два типи, низший і висший. Тип низший обіймає школи (по селах і малих місточках) одно-дво-, три-, чотиро-клясові, котрі мають приспособити дїтий до сїльского господарства, дрібного промислу і т. д. Обмеживши в тих школах ровень науки і викинувши цїлком науку граматики хотів тим способом здержати напливи селян до шкіл середних. Висший тип народних шкіл обіймає школи 5 і 6-клясові в містах повітових (і судових) і школи видїлові в більших містах. Цїлию сих шкіл є, аби тій молодїжи, котра по укінченю четвертої клясн народної не іде до ґімназиї, дати в двох чи трех роках науки більшу осьвіту, приспособити її до шкіл фахових як: промислових, торговельних, рільничих і т. п. По укінченю 3-лїтної школи видїлової має ученик вступ до висшої школи торговельної (академії) у Львові, до семинарії учительскої, до практики почтової (на експедиторів), до служби при желїзници (на підурядників) і т. п.

Щоби фреквенцию в сих школах побільшити, старає ся рада шкільна, аби молодіж по укінченю видїлової школи мала якінебудь видя на кусник хлїба. Ученик, що укінчивши сю школу, не потребує шукати мізерного кусника хлїба, вертає до родинного дому і стає більше осьвіченим міщанином-господарем, яких нам найбільше потреба.

Придивім же ся, яку ми Русини маємо користь з сих шкіл, де за два чи три роки набирають ученики менше-більше такої осьвіти, якої набере ученик в низшій ґімназиї. Учать там учителї з видїловим іспитом на підставі окремих шкільних книжок, між котрими крім однїсенької читанки рускої всї инші в самі польскі, так що навіть рускої термінольоґії в них анї слїду. Науку рускої мови удїляє ся аж в двох годинах на тиждень!

Урядовий шематизм на р. 1902 виказує такі школи висшого типу в рускій части Галичини: Пятиклясові школи мають місточка: Бела, Березділ, Богородчани, Болехів, Борислав, Борщів, Буск, Гусятин, Добромиль, Жидачів, Камінка струм., Комарно, Копичинці, Косів, Львів (желїзнича), Лісько, Любачів, Миколаїв, Монастириска, Мостиска, Нижанковичі, Перемишляни, Підволочиска, Підгайці, Рава руска, Риманів, Рудки, Сїнява, Скала, Скалат, Старий Самбір, Судова Вишня, Тисьменица, Товмач, Турка, Ходорів, Цїшанів Щирець. Шестиклясові школи мають: Бережани, Бібрка, Галич, Городенка, Городок, Долина, Жовква, Заліщики, Збараж, Калуш, Коломия, Кути, Львів (три), Надвірна, Радехів, Рогатин, Теребовля, Чортків. Видїлові школи мають міста: Броди, Бучач, Дрогобич, Золочів, Коломия, Львів (дві), Перемишль, Самбір, Снятин, Сокаль, Станїславів, Стрий, Сянік, Тернопіль, Яворів, Ярослав.

Отже маємо в рускій части краю: 38 польских шкіл пятиклясових о двох роках науки, разом 76 кляс; 20 польских шестиклясових шкіл о 2 роках науки, разом 40 кляс; 17 польских шкіл видїлових о трех роках науки, разом 51 кляс. Всего разом 75 польских шкіл висшого типу о 167 кляс (школи в західній Галичині пропускаємо).

Після шкільної статистики (Dziennik urzędowy Rady szkolnej Krajowej z roku 1901) записало ся до сих шкіл 4928 дїтий. Майже у всїх сих школах 5-клясових суть рускі дїти в значній більшости; в школах 6-клясових становлять половину малодїжи, в декотрих школах видїлових суть в незначній меншости. Точних дат статистичних що-до обряду і народности не довідаємо ся так легко, бо се... tajemnica urzędowa, котра боїть ся сьвітла. В поміч тут могли би нам прийти лиш наші о. катехити, коли би всї подали до приблизної відомости (в рускіх дневниках), кілько кождий з них має в своїй школі руских дїтий. Але берім лиш половину, то вийде, що два тисячі пятьсот руских дїтий не побирає науки в своїй рідній мові — на своїх власних сьмітях! О скількож щасливійша дитина польского ремісника, міщанина! А наш Ізась за ті дві

години руского язика на тиждень мусить висьпівувати в польских школах на рускій земли: Kiliński był szewcem, Nasz Stefan Batory, Patrz Kościuszko і т. п. Щеж бо і тої дрібки руского язика учать в сих школах звичайно учителї Поляки, понайбільше люди без іспиту з руского язика, а навіть учительки без нїякої кваліфікації. Чи може котрий шкільний інспектор окружний*) упімне ся при візитації школи о стан науки руского язика! В році 1895 на конференції учителїв шкіл виділових, в місяци вересню відбутої, сконстатував пок. сов. Дністрянський, що богато учеників 5 кляси одної з львівских шкіл не знало руских букв! Але учитель знав, що за слабий поступ учеників в рускім язиці ему й волос з голови не спаде; ба, за легковаженє тої науки він може надіяти ся навіть авансу.

Замітити треба, що крім мужеских шкіл є по містах такі самі школи дівочі; плян науки мають менше-більше той сам а наука руского язика ще більше там маловажить ся. Ученицї виділових шкіл могли би не один комічний епізод оповісти про науку руского язика, уділяну Польками.

На еї школи повинні наші посли звернути більшу увагу, ніж доси. Краєва рада шкільна що року отвирає по кілька або й кільканацять нових шкіл сего типу, не зважаючи при тім зовсім на права руского населенї, котре так значне число молодіжи посилає до тих шкіл. Нам конче треба домагати ся руских шкіл народних вищого типу або бодай, як до місцевости, утраквізації тих, які є, — лише розуміє ся, не такої, яка практикує ся в учительских семинариях.

Учитель.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

+ **Х. Звичайнй загальнй зборы Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“** вѳдбудуть ся въ четверъ **дня 8 н. ст. мая 1902 о годинѣ 10 передъ полуднемъ въ канцеляріи Товариства**, ринокъ 10 (Дѳмъ „Просвѣты“).

Порядокъ дневный:

1. Вѳдчитанє протоколу загальныхъ Зборѳвъ зъ 9 мая 1901.
2. Справоздане Дирекцiи и Рады надзираючои за IX рѳкъ адм. 1901.
3. Справоздане Комiсiи ревiзiйнои.
4. Внесенiя Рады надзираючои:

а) въ справѣ роздѣлу надвыжки доходу 100.776 кор.

б) въ справѣ вынагороды 2 выбраныхъ членѳвъ Дирекцiи, ихъ заступникѳвъ и 3 членѳвъ Комiсiи ревiзiйнои.

в) въ справѣ змѣны §§ 6 и 7 статуту фонду емеритальнаго.

5. Выбѳръ:

а) 6 членѳвъ Рады надзираючои на мѣсце уступаючихъ по мысли § 92 стат.: Д-ра Михаила Короля, о. Мирона Подолинь-ского, о. Льва Туркевича, Володимира Шухевича, Iосифа Онишкевича и о. Ивана Негребецкого.

б) 5 заступникѳвъ членѳвъ Рады надзираючои на 1 рѳкъ.

в) 3 членѳвъ Комiсiи ревiзiйнои и 1 заступника на 1 рѳкъ.

6. Интерпеляцiи членѳвъ.

О годинѣ 8 рано передъ Зборами вѳдбуде ся Богослужене въ церквѣ Успенiя Преси. Богородицѣ.

Львѳвъ дня 4 цвѣтня 1902.

Президентъ Рады надзираючои:
Григорiй Кузьма.

(+) **Засѣданє Видiлу Тов. iм. Iвана Котляревского** вiдбуде ся дня 10 т. м. в четвер о 7 годинi вечером в комнатах „Рускої Бесiди“.

Відповідь проф. Ґломбіньскому.

Як звісно читачам „Дїла“, оголосив я з початком сїчня с. р. в „Часописи правничій і економічній“ Т. III. розвідку п. з. „Права рускої мови у львівскім університеті“, що відтак була в виїмках перепечатана в „Дїлї“. Тоті виїмки дали проф. др. Ст. Ґломбіньскому привід до оголошеня черги фейлетонів, п. з. „Zamach na lwowski uniwersytet we Lwowie“ в „Słow-i polsk-im“.

Я гадав, що се буде **наукова** полеміка, що зможе дати основу до дальшої виміни гадок і спонукає мене до **річевої** відповіди. Але вже сам заголовок поучив мене, що сї статї чисто **публїцистичні**, а відтак тон і зміст тих статий дали доказ, що маю до дїла з політичною анїмозиєю, а не з поважною та обективною науковою критикою.

Проте заявляю, що вважаю злишним відповідати на его арґументи, бо в своїй розвідцї про „Права рускої мови у львівскім університеті“ **публїцистичних анї політичних** арґументів я не підносив, а проф. Ґломбіньский анї одного з моїх **наукових** арґументів не збив, анї збити не намагав ся.

Та з правдивою радостию витаю псевдо-закид проф. Ґломбіньского, що уживаємо „науки в службі політики“ — бо коли, схочемо за проф. Ґломбіньским змаганє до признаня нам язикових прав при львівскім університеті назвати змаганєм **політичним** (не культурним), то лиш чванити ся можемо тим, що на поперте наших змагань маємо не лиш публїцистичні але головно **наукові** арґументи. Мої висліди в згаданій розвідцї, що є писана зовсім обективно та спокійно, опирають ся на повазї державного трибуналу, на дослїдах учених, як Мадейский, Herrnritt, Hugelmann, Tezner, Scheffgotsch і др., і на обективній інтерпретації дотичних правних приписів, а не на перекрученю автентичного тексту (бо пр. смішне є твердженє, будьтоби автентичний текст цїсарської постанови міг бути польский), не на тенденційнім а зовсім хибнім представленю чужих арґументів (пр. що-до перекрученя нашої тези в 5 фейлетонї п. з. „Uniwersytet nie jest urzędem publicznym“), не на голошеню неправдивих фактів (пр. неначе-б рускі професори в номінаційних декретах брали на себе обовязок вивченя ся польскої мови), не на осуджованю партийних фракций або правописей (хоч звісно, що й у найбільше цивілїзованих народів істнують ріжні політичні партиї а правопись також є дуже ріжнородна), і т. д. і т. д. Взагалї зовсім мене не оскорбляє, що уживаю науки в службі політики, а не навпаки — політики в службі науки. Чи те саме однак може сказати про себе і проф. Ґломбіньский, най справедливо осудять ті, що читали його статї в „Słow i polsk-im“ та порівнають їх з моєю розвідкою в „Часописи правничій і економічній.“

Станїслав Дністрянський.

НОВИНКИ.

— **Преосв. митрополитъ ґр. Шептицкій** выѣзджає на кѳлька днѣвъ до Вѣдня, а зъ поворотомъ вѳдбуде великопѳстнй реколекцiи въ Добромили.

— **О мандатъ посольскій до рады державнои зъ мѣста Львова** заголосивъ до теперь свою кандидатуру п. Стапиньскій, котрого всѣми силами пѳддержує польска партiя людовцѣвъ, а польскй консерватисты высуваютъ натомѣсть кандидатуру проф. Ґломбiньского. Выборы вже вѳдбудуть ся 12. мая. До теперь ще не чути анѣ о иншихъ кандидатахъ, анѣ не замѣтно аґiтацiи, котра, якъ звычайно, розвиває ся ажь пѳдъ конець.

— **П. Iван Труш**, звiсний нашъ артист-маляр, виѣхавъ до Iталiї, щоби тамъ малювати краєвиди. Дня 1. цьвiтня прибувъ до Риму i є занятий роботою на Via Appia.

— **Позавчерашнiй концертъ Рускаго Сокола** у Львовi удавъ ся знаменито. Для недостачi мiсця подамо ширше справоздане аж в завтрiшнiм числi нашої часописи.

— **З Тернополя пишуть намъ:** Ученики рускої ґiмназiї ходять на науку ґiмнастики до польскаго „Сокола“, де учитель того предмету, самъ, як видно, без належитого образованя i вихованя, не чемно трактує учениківъ з рускої ґiмназiї епiтетами, як: murgo, chamie, chłopie i т. д. Дiти чули себе тим обиджені, опустили солiдарно мiсце науки i внесли скаргу до п. директора ґiмназiї.

— **Заява.** Зачiпленi дописею з Дрогобича помiщеною в „Дiлї“ про концертъ „Lutni“ посуджують мене о авторство тої дописи. На се заявляю цiлком рiшучо що: 1) на концертї я зовсiм не був, 2) про iстноване „Lutni“ довiдавсь доперва з дописи. В виду сего про рiчи менї зовсiм незвiстнi не мiг я писати. Колиб ся заява не вистарчила, „iнтересованим“ потрафлю в инший способ перевести доказ правди. — Василь Ратальский.

— **Священники деканату Підгаєцкого** зiбранi на соборi в Литвиновi дня 27 марта с. р. вислали на руки Б. П. Митрополита меморiял до курiї Римскої в звiсних церковно-народних справах. Пiд проше̇нєм пiдписали ся всї священики сего деканату.

— **Читальня в Зарiчу**, пов. надвiрняньского, складає прилюдно щиру подяку головному зарядови тов. „Просьвiта“ у Львовi за присланi ѳї безплатно книжки.

— **Въ Гусятинѣ** вѳдбуде ся въ четверъ 10 н. ст. цвѣтня въ сали п. Кавалка аматорске представленє народної драми въ IV актахъ Льва Лопатиньского п. заг. „До Бразилiї“. Початокъ о год. 7 вечеромъ. Чистый дохѳдъ призначеный на „Народный Дѳмъ“. Фiлiя Просвѣты просить до численної участи, бо гостѣ и забавлять ся и сповнять патрiотичный обовязокъ.

— **Як Фiнляндiї боронять ся?** Фiнляндскiй ґенерал-ґубернаторъ Бобрiковъ задумавъ здавити фiнляндскiй рухъ зводячи до абсурду свободу прасы, завiшуючи часописи, караючи редакторiвъ i т. д. Та завзятi Фiнляндцї найшли на се способ. В Швецiї, в самiм Штокгольмi видають кiлька революцийних часописiвъ, а експедицiя i транспортъ їх до Фiнляндiї вiдбуває ся так правильно, як-би се були ґазети, посiдаючi вiльний дебiт у Росiю. Редакцiї „пiдземної“ прасы є так чемнi, що правильно посилають свої видання ґубернаторовi Бобрiковi i его помiчникови, ґенералови Шiповови. Щоби вислiдити дороги, якими заборонена праса дiстає ся до Фiнляндiї, вислав Бобрiковъ до Штокгольму найлiпшого з помiж своїх потайних аґентiвъ. Який-же довгий мусiвъ бути у него нiс, коли в кiлька днiвъ по виїздi аґента на першiй сторонi сьвiжого примiрника одної з нелеґальних ґазет, найщов найвiрнiйший портретъ висланого шпiгуна враз з осторогою перед нимъ. Здемаскованого шпiцля зараз вiдкликано.

— **Як консервують ся наші старинности.** З Галича пишуть намъ, що на тамошнiй старинний церквi завалив ся онодги деревяний звiд i дах, i наслiдком того запечатано ѳї урядово. Стiни тої церкви походять з 11. вiка i були (по давнiйшiм заваленю копули i склепiнiя) через довгi лiта покритi деревяним верхом. Вiд кiльканайцяти лiт зачали однак деревянi крокви i дах гнити, а тим самим стали замакати i сильно ушкоджувались стариннi мури. Рускi знатоки наклику-вали видiл краєвий i археольоґiчну комiсiю до охорони сего цiнного памятника коштом краю; але там спорили, чи сей памятникъ походить з 11 чи з 12 вiку i довго не спiшили з охороною руского забитку. Вкiнцi визначивъ видiлъ краєвий в минуштм роцї 5.000 зр. на тимчасову консервацию тої церкви; однак нiм взялись до роботи, зiгнилий верхъ завалив ся i мури виставленi еще на бiльше розорене. — Прикро то дивитись, як у нас такi памятки, котрими би весь цивiлiзований сьвiтъ гордив ся, віддають ся так легкодушно на руiну. На жаль не один се случай. У нас нема бiльшого заiнтересованя ся званих до сего iнституций для охорони старини, а наслiдком того пропадає рiчно много неоцiнених памятникiвъ з рiжних областий штуки i науки (як iконостас в Краснопущи i др.). Особливо дотикає се рускої старини. Вправдї не повинно би в таких дiлах зважатись на те, чи якийсь памятникъ вiдносить ся до рускої чи польскої народности, бо кожда старинність має загальне культурне значiне; але ми таки бачимъ певну рiвнодушнiсть що-до руских забиткiвъ. Ми повинні тому домагати ся, щоб до археольоґiчної комiсiї покликано також фахових Русинiвъ, котрi би з бiльшим теплом вiдносили ся до руских памяток i причинювались до їх охорони.

— **Наука за науку.** Вѳдъ одного зъ священикѳвъ дѳстали мы до умѣщенiя отсю замѣтку. Не оцѣняючи вартости книжки: „Zbiór ustaw i т. д.“ сов. Корженьовского, хочу то тѳлько сказати, що бѳльше слушне и практичне було нарѣканє въ тѳй справѣ автора дописи „Дѣло“ ч. 48. якъ слово автора „Дѣло“ ч. 63. „Audiatur et altera pars“. І. Гнив. дѣйстно бо — вартѳсть книжки „Zbiór ustaw“. бѳльше хиба науково исторична. Трактує она въ бѳльшѳй части о рѣчахъ, що не мають зъ практикою ничого спѳльного — отъ якъ патентъ іосифиньскій т. д. Инши рѣчи вѣдомй кождому зъ права канонычного. Въ практицѣ — певно кождому бѳльше знадобить ся — „Право церковне“ и „Практичный Провѳдникъ“ крил. Вачиньского. Вирочѣмъ, що важнѣйше а на часѣ — то оголошує ся въ Арх. Гп. Вѣдомостяхъ — але если кому еще за мало, — но то правда — вѳльно ему купити собѣ навѣть цѣлого рухливого Цукеркандля зъ Золочева — але за свои грошѣ. Брати однакъ грошѣ изъ бѣдной скарбоны церковной, на книжку таки не конечно потрѣбну, — книжку выдану для рускаго духовеньства по польски — при зъигнорованю вже зъ горы народнього достоинства, рѣчь не возважна и не слушна. Такъ само и се дивне, що Митр. Консисторія урядово накидає кождѳй парохiи таку злишну книжку и каже за ню платити зъ церковной скарбоны. До того головно вѳдносили ся нарѣканя автора дописи ч. 48 „Дѣла“, супротивъ чого поученє автора ч. 63 Audiatur et altera pars“ не має властиво нѣякого значеня. Крейцаровй датки складаний до скарбоны черезъ нашихъ парохiянъ, выключно тѳлько на церковь, ледво выстарчають на свѣтло и направу фелонѳвъ. Длятого дѣйстно повинний бы разъ вже устати всѣлякй приватнй и урядовй замахи на тй скарбоны, замахи въ остатныхъ часахъ такъ частй, що пароха ставляють въ колизiи не тѳлько зъ парохiянами але и зъ совѣстию. Парохъ може купити собѣ книжку потрѣбну за свои грошѣ; мѳгъ бы въ кѳнци одинъ примѣрникъ знаходити ся въ деканальнѳй библiотецѣ а зъ скарбоны можна бы взяти хиба тѳлько на рѣчь якусь надзвычайну. Але де заходять такй мотивы, якъ зъ повышшою книжкою, не конче потрѣбною, по польски друкованою, урядово накиданою, — тамъ нема що иншого „audiri“ якъ тѳлько зазывъ автора ч. 48. retour зъ тымъ до св. Юра. — Але до того требабы становои солидарности — а не пустыхъ фразъ на тему „Audiatur et altera pars“. „Sine ira“.

— **З Перемишлян пишуть нам:** Дня 3 цьвiтня учительство цiлого нашого повiту працяло свого дотеперiшного окружного iнспектора п. Поповича, що перенесений в повiт лiський, а витало новоiменованого п. Сташкевича. В гарно прибранiй сали шкiльнiй зiбралось над 100 осiб, мiж котрими були староста Вiнярскiй, радник суду д-р Давидович, д-р Маркевич i кiлькох сьвященникiв. До iнспектора промовляли управителї шкiл Добрянський по польски а Нуд по руски i вручили ему адрес в формi альбума, артистично виконаний у фiрми Спожарского у Львовi. По офiцiяльнiй части вiдбула ся спiльна вечера, при чiм промовляли i тостували всi по перемiнно по руски i по польски. Вкiнцi зiбрано 30 К на бурсу учительску також по половинi на руску i польску. Пан Поповичъ з'єднавъ собi своїм тактом загальне довiрє i любов, та надiємся, що в его слiди пiде i его наслiдник.

— **На членѳвъ выдѣлу галицкои касы щадничои у Львовѣ** предложить краєвый выдѣлъ на дальше трехлѣте, мiжъ иншими, д-ра Ярослава Кулачковского, директора „Днѣстра“. Выдѣлъ той складає ся зъ вѳсьмохъ членѳвъ и назначує их изъ зъ по-за свого кругa соймъ.

— **Ц. к. дирекция почт і телеґрафів** оповiщує, що з днем 14 цьвiтня с. р. вiйде в житє при iснуючiм почтовiм урядi в Мошковi, повiту сокальского, стацiя телеґрафу з обмеженою службою денною.

— **Дробнi вѣсти.** Доповняючiй выбѳръ одного члена рады повѣтовои въ Надвѳрнѳй зъ ґрупы сѣльскихъ громадъ вѳдбуде ся 21 мая, а одного зъ мѣскихъ 22 мая. — Недавно застрѣлився ся въ готелю варшавскѳмъ у Львовѣ незвѣстный мужчина. По довгихъ заходахъ справджено, що самоубiйца звавъ ся Иванъ Красуцкiй и бувъ учителемъ въ Любачовѣ. — Господареви Василеви Мазенѣ въ Ставчанахъ вкрадено изъ стайнѣ пару коней. — П. А. Манько въ Богородчанахъ зложивъ въ ц. к. намѣстництвѣ испытъ зъ загальнои, купецкои и касовои рахунковости.

— Повѣдомляємо Всч. Духовеньство якъ и Хвальный Брацтва церковнй, що розсилаємо вже нашъ богато илюстрованый цѣникъ. Хто бы проте не одержавъ, звольнить зголоситись карткою кореспонденцiйною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Бв. Спожарскiй и Вол. Устеньскiй. Торговля знарядѳвъ церковныхъ Львѳвъ ул. Руска ч. 1. 254.

Хто з Вп. Панiв хоче порядно і дешево убратись, най спiшить до фiрми Василь Ґресяк ринок 36, там знайде модний і дешевий товар, з котрого ґарнiтур маринарковий коштує 21 зр. і дорожше, загортка 24 зр.

Прошу спробувати, а певно що жаден з Вп. Панiв не пожалує.

З глубоким поважанєм

Василь Ґресяк кравець мужеский,

Львiв, Ринок ч. 36 (Дiм Народної Торговлi).

207 5—15

Наука, штука и література.

Вѣденьского тыжденника **„Die Zeit“** выйшовъ 392 зошитъ и мѣститъ слѣдуючй статѣ:

Stimmungsmacherei. Von K. — Der Geisterkampf in Frankreich. Von Romanus. — Die Berliner Asyle für Obdachlose. Von E. Müsterberg. — Hygiene und Asbestxerwertung. Von Dr. Ferdinand Kornfeld. — Die Zukunft. Von Maurice Maeterlinck. — Bunte Bühne. Von Dr. Richard Batka. — Clara Viebigs neuer Roman. Von Wilhelm Hegeler. — Francesca da Rimini. Von Dr. Karl Federn. — Die Woche: Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. — Ein Kriegsandenken. Von Clara Viebig.

Передплата на той тыжденникъ, чвертьрѳчна 6 К. = 5 марокъ, принимає почта, всѣ книгарнѣ и Адмiнiстрацiя, Вѣденъ IX/3. Поодиноке число 60 сот. = 50 pf. — Число на показъ gratis и franco.

Надболеване.

Специялїст недуг грудних

Др. Фр. Ґрубер

б. лїкар санаторiї для недуг грудних в Алляордин. Академiчна 8, II. п., вiд 3—5 год. д.

Лїкар жiночих недуг, акушер і оператор

Др. М. Вайнреб

б. довголїтнiй асистент ґiнекол. клiнiки проф. Ляндава у Вiдни ординує вiд 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 6—10

Інститут технічно-дентистичний

Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129

в котрім виконує ся пльомбованє, витягане зубів без болю, лічене недуг ясен і ими устної, штучні зуби в каучуку, золоті і без плитки.

Репаратури в провінції виконує ся відворотно.

Інститут отворений цілий день.

Лікар-дентист *М. Лісовский.* **Технік-дентист** *Жигмонт Стобецкий.*

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Вѳддѣлъ депозитовый

принимає вкладки и выплачує задатки на бѣжучій рахунокъ, принимає до переховання цѣнний папери и удѣляє на нихъ задатки.

Окрѳмъ того заведено на вибѳръ загранычныхъ институцій такъ званй

Депозита сховковй

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. р. в. рѳчно, депозитарь одержує въ сталевѳй панцирнѳй касѣ сховокъ до выключного ужитку и пѳдъ власнымъ ключемъ, де *безпечно а дискретно* можна переховувати свое майно або важнй документы.

Въ тѳмъ напрямѣ гіпотечный Банкъ пѳдбивъ якъ найдальше йдучй заряджена.

Принесы здносячй ся до того рода депозитѳвъ можна одержати безплатно въ депозитовѳмъ вѳддѣлѣ. 374 [2]

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плянтаціяхъ площа, Галицкои

поручає въ великѳмъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвикеры, льорнеты, біноклї далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, та льны мѣрничї шнуры, лїбелї, нанометры и. т. п.



Уряджене дзвонкѳвъ електричныхъ.

Всякй направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 41 5

*) На 80 шкільних інспекторів в Галичині є 8 Русинів (Szematyzm z року 1902), з них 3 признає ся до рускої народности.

I. Загальний Зборы
заплатковоґо товариства
„Народный Домъ“ въ Жидачевѣ

вôдбудуть ся два 15-ого н. ст. цвѣтня 1902 о год. 3-тôй по полудни въ льокалю товариства.

Порадокъ дневный:

1) Справозданье Дирекціи зъ дѣятельности за часъ отъ 1 Цвѣтня до 31-го Ґрудня 1901.
2) Справозданье комісіи ревизійной.
3) Роздѣлъ зысковъ.
4) Выборъ 3 (выльосованыхъ) членовъ совѣта управляючого.
5) Выборъ комісіи ревизійной на р. 1902.
6) Внесеня членовъ.

Право голоса мають члены уплатившій оденъ повный удѣлъ 20 кор. За Церквы голосують священники.

Жидачевъ 5 Цвѣтня 1902. 257 1—1

За совѣтъ управляючій

Іосифъ Мартинецъ секретаръ. — *Корнилій Сеник* предсѣдатель.

Пошукуе ся Русинки в середнім віці, інтеліґентної, до заряду дому у сьвящ. бездітного вдівця. Зголошеня Н. С. Перемишль, poste restante. 267 3—3

Сьвіжий мід

десеровий кущацький. Власна пасіка. Висилка цілий рік. Всі відбирателі дуже вдоволені. 5 кільо по 6 К, 60 сот.

Корінєвичъ, смер учитель. Иванчани почта в місци. 271 3—5

На сьвята

поручає найліпші тїста, торти, баранки і писанки найдешевше. Цукорня **Анелї Курнахової**. Львів, ринок, побіч Торговлї. 262 1 3

НА ПРАЗДНИКИ!

Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА

во Львовѣ, ул. Баторія ч. 32

поручаетъ отборныи торты отъ зр. 1·50, „Бабы“ отъ 50 кр. „Перекладанцы“ отъ 1 зр., Колачи отъ 50 кр., Мазурки отъ 1 зр., Сырники отъ 1 зр., Маковники отъ 60 кр., Баранки отъ 10 кр. до 3 зр. Писанки отъ 15 кр. до 3 зр. Мигдалову масу ½ килогр. 70 кр., Орѣховую масу ½ кило 60 кр. Всякій мѣстный и замѣстный заказы исполняются точно Цѣнники на требованіе даромъ и оплачено. 284 1—6

В Редакціі „Комара“

Львів, ул. Куркова ч. 27

можна набути:

Зброшурований річник „Комара“ з р. 1900 2 зр. 20 кр., з р. 1901 3 зр. 20 кр.

Новомодний Сьпіванник 20 кр.

Календар з 1902 р. 30 кр.

! ПОЗИР!

ПЕРША ГАЛИЦКА

фабрика крісел

у всїх стилях

Осипа Рожицкого

площа Бернадиньска ч. 15

(рівнож виплїтає старі).

Похвальні листи на жадане. 209 14—20

На сьвята!

½ кгр	мігдалової маси . .	1 30 К
„ „	оріхової маси . .	1 10 „
„ „	валїдевої чоколяди (під ґарантією правд)	1 80 „
„ „	цикаты	1·40 „
„ „	помаранчевих лупин	—·90 „
„ „	какао (під ґарантією правдивe) . .	2·— „
„ „	помадок до прикраси тісточок . . .	1·40 „
„ „	мармоляди до начиняваня тіст — в шести відмінах	—·90 „
„ „	чоколядової кувертури до ґлязурованя тіст	2·40 „
„ „	медівника чистого медового	—·80 „
„ „	медівника цукрового	—·50 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашенки, бомбонєрки атласові, бомбони, помадки, рожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівної і дрібочної продажи містить ся при **площи Голуховских ч. 5** (рів ул. Кавьмежовской.) — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим поважанем

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 8—?

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не сьвіжі **ДРІЖДЖІ** паска не удалась. І вже пропали сьвята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Куппці замавляйте через мене **дріжджі**, бо я перед висилкою такой фабриці пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Іа коштують 70 кр., а Па 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнїйші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїні фабричній. 2·6 5—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик

Львів, Панъска 9. Для телеґрам вистарчає подати Львів.

На сплату приймає Ощадність.

На свята Великодні.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДÓВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ

пôдъ Фірмою

Свг. Спожарского и В. Устєньского

Львôвъ, ул. Руска ч. 3

поручає



Вєч. Духовеньству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свôй богато заосмотреный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДÓВЪ

и утвари церковной

по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбаля о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо **всю** утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 11—15

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

Опаковане не числить ся.

Соснове кадило

кромѣ приємного запаху мае неоцѣненй приметы ґатїзнічній, для того поручае ся особливо хорымъ на груди. Очищуе и вôдсвѣжуе въ высокôй степени воздухъ въ мешканяхъ. Фляконъ 120 сот., розпыличъ вôдъ 60 сот. до 3 к.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 25 и ул. Галицка ч. 11. Крακôвъ, Суконницѣ ч. 20. Перемишль, ул. Францішканьска ч. 24. 212 II.

Пропу сглядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти“.

Припоручая великий вибір мужеского біля, краватов, рунавичок, парасолів, паличок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всіляких альбумів, карт з видами, мил товлетових і перфумерий.

242 11—?

По цінах найдешевших. — Без конкуренції.

НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.





ідеальний порцеляновий сервіс на 6 осіб (6 штук) **лиш 10 К 40 сот.**

на 12 осіб (12 штук) **лиш 20 К, 60 сот.**

Сервіс з декорацією в цьвіти на 6 осіб (30 штук) **17·80 К**, на 12 осіб **35 К.** Більша плиткий таріль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десеровий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**

Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Склянай сервіс на 12 осіб (63 штук) лиш **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цінники висилаю gratis і franco.

248 4—10

ДРÔЖДЖЪ

до печива, незаводнй, що дня свѣжй

НАСѢНЄ выпробованои знаменитои якости у великôмъ выборѣ поручае

Народна Торговля

у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численнй замовленя. Для крамниць опусть. — Зъ замовленями на дрôжджѣ просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вôддати на почту. 246 5—8

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!

Найдешевше вкупорученя

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А,

184 34—?

Овочеві деревця

яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквиній, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки

в найліпших породах і по сталих цінах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.

Розеадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.

Рожі пневі і корчеві.

Прошу зажадати цінника.

Огород торговельний в Любичи королівскій.

Желїзниця шлях Львів-Белзець.

251 5—10

СВОБОДА

письмо політичне, просьвітне и господарске для народу.

Выдае и за редакцію вôдповѣдае Вячеславъ Будзиновскій.

Цѣлорѣчна передплата выносить 3 зр., на пôвъ року 1 зр. Редакція и администрація: Львôвъ, улица Баторія ч. 24.

Заходом членів академічного товариства **„МОЛОДА УКРАЇНА“** в Чернівцях вийшли в 1901 р. отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревізор“, переклад Василя Сімовича 60 сот.

Г. Яблочков: „Сільска учителька“, переклад Антона Крушельницкого 50 сот.

Йван Семанюк: „Карбá“, опов. 60 сот.

Теодот Галіп: „Думки та пісні“ (поезії) 20 сот.

Антін Крушельницкий: „Серце“, оповідання 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. Чарнецкого 29, або у В. Сімовича в Чернівцях, ул. Руська ч. 25.

Цукорня
Л. ЗАЛЄВСКОГО І СПІЛКИ
у Львові
ул. Ґетманьска ч. 12
поручає
СЬВЯТОЧНІ ВИРОБИ.

283 1—8

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО

Найліпше мило туалєтове

виробу

ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ

„TLEN“

До набутя у всіх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 11—60

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спіритусу, Фабрика руму, ліверôвъ і оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручае старй горѣвки польский, розелісы, ліквары, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Bezgeut“ на наливки, такожъ правдивый оцетъ спіритусовый. 268

Склады для мѣста: улица Галицка ч. 1. — а улица Конопница ч. 9.

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропигійского пôдъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

Ч. 70. Львовъ, Середа 27 Марта (9 Цвѣтня) 1902. **Рочникъ XXIII.**

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Литературничѣ додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю як перемѣну разомъ въ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Опалчевского ул. Каліша 2; С. Соколовскій Площа Газовника ч. 9; К. Букштабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Sedlerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и калєндарь на инсерати взяти у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		*за границею:*	
на цѣлый рѣкъ	32 к.	на цѣлый рѣкъ	44 к.
на пѣвъ року	16 „	на пѣвъ року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	26 к.	на пѣвъ року	14 к.
на чверть року	7 „	на мѣсяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застережене. — Рекламація неспечатаний вѣльний вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайній принимають ся по 30 с. вѣдъ одного стрічки жемчужком або ей мѣсця в ей рубрицѣ „Надсилане“ по 50 с.

Вѣдрази и инші дрібнійші оголошенія принимають ся по 30 с. вѣдъ стрічки.

Вовчий голод.

При нарадах над буджетом на р. 1902 указував пос. Романчук так в буджетовій комісиї як і в палатї послів між иншим на сю аномалію нашого народного шкільництва, що всупереч основним законам і навіть законови краєвому, котрий своєю дорогою суперечить основним законам, мучать руску дїтвору навіть в чисто руских школах народних наукою польского языка зі шкодою для всеї иншої науки. Що наш посол мав повну слушність, не треба доказувати; о тім писало ся у нас без числа разів.

Краєвий закон з д. 22 червня 1867 постановляє в арт. III-ім: „В кождій народній школї, в котрій часть шкільної молодїжи уживає рускаго, а часть польского языка, той язык, котрий не є викладовий, буде обовязковим предметом науки в границях, відповідних школї. „Виходить з сеї постанови, що в школї, де всї дїти уживають одного языка, другий язык краєвий не повинен бути предметом обовязковоï науки. В руских школах народних дїє ся инакше, отже дїє ся всупереч краєвому законови.

Державний закон основний з д. 21 грудня 1867 про загальні права горожан постановляє в арт. XIX: „В краях, заселених кількома народностями, публичні заклади наукові мають бути так уладжені, щоби без ужитя примусу до науки другого языка краєвого кождa з тих народностий могла образувати ся в своїм языцї.“ Виходить з сеї постанови, що руска молодїж шкільна повинна побирати науку в своїй рідній мові і що не можна ї силувати до науки польскої мови. А що у нас дїє ся инакше, то дїє ся всупереч основним законам державним.

Указаний повисше закон державний з д. 21 грудня 1867 є пізнїйший від закону краєвого з д. 22 червня 1877 р.; а що від віків так є в цїлім сьвітї, що пізнїйшим законом зносять ся суперечні ему постанови закона давнїйшого, то виходить з сего, що й постанова краєвого закона з р. 1867, висказана в арт. III-ім, лише якимсь незрозумінним кадуком удержує ся у нас до нинї в законній силї. Длятого ми заєдно домагаємо ся і не перестанемо домагати ся ревізиї краєвого закону з р. 1867.

Вкінци зазначимо ще, що скоро вже, хоч і потрійно незаконно, наука польскої мови є в руских школах народних обовязкова, то зовсїм достаточно було би покласти для неї таку цїль, щоби дїти научили ся по польски читати, писати і розуміти; а теперішний плян науки, після котрого дїти мають научити ся poprawnie wyrażać się po polsku, є цїлком недорічний, бо й всю науку народної школи зводить ні нащо і навіть в самій науцї польского языка ані в приближеню не веде до цїли, як се всюди ствердже практика цїлком згідно з теориєю дидактики.

Але цїлком иншої гадки є Szkoła, organ Towarzystwa pedagogicznego. Навязуючи до згаданих на початку промов п. Романчука, запевнює якийсь педагог-політик, що те, на що жалує ся наш посол, дїє ся у нас не всупереч основним законам і законови краєвому, а по мисли обох тих законів. Призначений очивидно до того, що дїти мають в школї вірити п. учителеви на слово, не вдає ся зовсїм в пояснене, яким то чудом він силуване шкільної молодїжи до науки чужої їй мови погоджує з указаними законами.

Опісля по баламутних виводах, що мовто не Русини, а Поляки є покривджені в народних школах східної Галичини (звичайна пісонька польска!), обчислює, що в одноклясовій народній школї за шість лїт науки припадає на науку викладового языка 416 годин, а на науку другого языка краєвого (отже в школах нїбито руских на науку польского языка) лише 270 годин! В так короткім (!) часї молодїж нїяким сьвітом не година научити ся того другого языка, котрого впрочім поза школою нїде не чує, як се показує також довголітний досьвід.

Увага ся цїлком слушна, мовби повторена за нами. І що-ж гадаєте, до якого висновку доходить з сего п. педагог? Здавалось би, що висновок цїлком простий: значно більше ніж трету часть всего часу, призначеного на всю шкільну науку, тратить ся даремнїсенько на науку другого языка краєвого зо шкодою для прочої науки; отже лїпше тую даремну, безуспішну науку або цїлком залишити або так що-до часу як і що-до цїли обмежити до таких границь, в котрих би вона не була даремна і не приносила шкоди прочій науцї. Отже ні! П. педагог очивидно і тепер не вдає ся в пояснене річи, напр.: нащо здало ся Гуцулови з Криворівнї або Бойкови з Гусного уміти говорити по польски? Він так каже, і то рішучо, то й так мусить бути. Отже й Гуцули і Бойки і весь народ руский повинен добре говорити по польски, бо так рішучо каже п. педагог зо Szkoł'y А на тую науку, „як довідно показав довголітний досьвід“, мало є 270 годин супроти 416, призначених на руску викладову мову. Длятого треба завести „правдивий утраквізм“, значить такий, щоби всю науку шкільну вести в обох краєвих мовах на переміну!

Ради сеї очивидно не можна брати поважно; але у всякім разї сьвідчить вона о вовчім голодї деяких політиків польских.

Ми-ж з нашої сторони мусимо всїми силами і всякими способами старатись увільнити ся й від сего утраквізму, який безправно заведено в наших народних школах. Поминувши, що наука польского языка в наших народних школах є подвійно без розумної цїли, бо раз вона є й даремною, безуспішною стратою часу, а друге, що для руского селянина є й непотрібною, — приносить вона нам еще і сю шкоду, що, силуючи руску дїтвору до калїченя польскої мови, псує нам в устах народу також і руску мову. Сего терпіти не можемо, не сьміємо.

З ради державної.

Хоч Німці, особливо людовці, відгрожували ся через увесь час парляментарних ферій обструкциєю, однак вчерашне засїдане цїлком не випало так, як се по тих погрозах мож було сподївати ся. Як ми се могли передидїти, Німці не так скорі до грізних дїл, як до грізних слів і в послїдній хвили роз'яснили свої марсові лиця та заняли „виждаюче“ становище. На конференциї всїх нїмецких поступових партий не прийшло до нїякого остаточного рішеня, і на разї стало на тім, що Німці будуть доскулювати Керберови наглячими внесеними. — Цїла річ мабуть в тім, що Кербер мусїв щось поза кулісами Німцям обіцяти, — ни дехто здогадує ся, дещо мілїонів з державного скарбу та інвестициї в рїжних нїмецких містах. Чи се є той пластер, яким загоює ся цилїйска рана Німців, небавом побачимо. Поки-що Німці „виждають“.

Почало ся вчерашне засїдане

о годинї $11^1/_4$ перед полуднем згадкою про бл. п. посла Горжицу і зложенем мандату через посла Ендерса. Рівнож оголосив през. Феттер, що вимкнений стан в Трнавї знесено.

По відчитаню внесень і інтерпеляций зголосив ся до слова міністер-премієр Кербер, аби відповісти на деякі інтерпеляциї, між ними і на дві інтерпеляциї „польского кола“ та п. Брайтера і тов. в справі прогонів з Прус польских студентів з Австриї, що вчащали до руских висших шкіл. Д-р Кербер заявив, що ті прогони мали причину не в народности видалених студентів, а в тім, що вони належали до тайних товариств. — З порядку наступило продовженє, перерваної задля ферий,

буджетової дискусиї.

До слова приходить д-р Ґльверт, яко референт буджету промисловых шкіл. З гори зазначує, що коли він реферує, то се не треба вважати преюдікатом що до поступованя его сторонництва, бо робить се тілько з льоальности. По референтї говорить, зразу по чески, а далї по нїмецки, посол Брдлїк.

Перші перепалки.

Посол Брдлїк кінчить заявою, що коли правительство не заложить промисловоï ческоï школи в Будїйовицях, то Чехи витягнуть з сего належні консеквенциї. — Посол Нїтше: Ми, Німці, теж потрафимо витягнути консеквенциї! (Чехи бють Брдлїкови оплески, Німці метушать ся!) — Посол Зіґмунд, забравши слово, полемізує з Брдлїком, вдаряє на Славян, а вкінци жадає нїмецкої промислової школи в Егерляндї. — Дальші бесідники: Чех Кратохвіль і Німець Гофман-Веллєнгоф знов полемізують на тему нїмецко-чоскої борби і оба критикують буджет: оден каже, що він є даруном для Німців, а другий говорить як раз противно. — Гофман-Веллєнгоф вдаряє ще на міністра Пентака, що як посол голосував за цилїйскою позициєю. Вкінци заповів остру опозицию. — Тепер удїлено голосу президентови міністрів для виголошеня правительственної декларациї.

Др Кербер говорив:

Правительству дуже богато на тім залежить, щоби наради в палатї вели ся спокійно; длятого воно завсїгди поступає успокоюючо, длятого й тепер користає з першої нагоди, щоби пояснити своє стано-

„Альманах руско-українських богословів“.

(Критична оцїнка).

Заки приступлю до оцїнки того „Альманаха“, мушу згадати кількома словами про його „оцїнку“ в „Ґалїчанїні“. Так писати, як автор сеї „оцїнки“ пише, може лиш хиба піддячий. Бо поприсувати ся через два фейлєтони цитатами зі сьв. письма, попереплїтуваними натяганями та часто дуже недотепними дотепами, щоби лише висьміяти авторів „Альманаха“ за їх українство, подати в сумнів їх релїгійність з тої одвіської причини, що в „Альманаху“ „мало богословского“, — се може зробити лиш індівідуум, в котрого недостача найменьшого літературного образованя перемішана з безличностию. Чей-же студенти теольоґії, се люди, живі люди, що лиш хвилево живуть в семинарських мурах, а жили і жити-муть на широкім сьвітї, мають своїх рідних, близьких своєму серцю, будуть колись женити ся з любови (чи може се гріх, і студентам теольоґії треба женити ся лише для гроший і протекциї?!), то й хтожь має чоло відбирати їм право на найчистїйші людські почування?!

І коли ви прочитаєте „Альманах“, то вам кинеть ся в очи як-раз недостача того, за що „критик“ „Ґалїчанїна“ так розкричав ся, недостача знання і обсерваций дїйстного жита у авторів, недостача тої „живої води“, котрою повинен бути осьвячений кождий твір, а тим більше твір молодого чоловіка. Вже те саме, що в цїлім „Альманаху“ нема ні одного твору з обсягу белєтристики, отверджує мій погляд. До белєтристики не вистане кілька грімких фраз або пожовклих шпарґалів з історичного архіва, тут треба знати живе жите, треба вміти серцем відчути кождий біль і кожду радість, яка шарпає первами суспільности. І на дві сотнї студентів теольоґії не найшов ся ні один, що мав би бодай відвагу спробувати сеї штуки, хоч всї вони мають колись гоїти душевні рани змучених житевою боротьбою людий...

Та все таки лїпше щось, як нїчого, лїпше писати хоч-би слабі й убогі духом твори, як тратити час на семинарских пустяках, лучше зачати слабим твором — може другий, третїй твір буде лучший! — як таки зовсїм нїчого не зачинати. Вправдї д-р. Франко в Літ. Наук. Вістнику признає появі „Альманаха“ занадто велике значінє, вважаючи його немов зерналом, у котрім можна доглянути „сильно розбуджене, сьвідоме і горяче національне почутє“ руских студентів теольоґії. Не перечу, що такі прикмети в р у с ь к і й (а не в москвофільскій!) частинї студентів теольоґії істнують, але щоби про все те так голосно говорив „Альманах“, се нїяк доглянути не можна. Для мене говорить він лиш те, що ті студенти теольоґії, котрі чують в собі (або здаєть ся їм, що чують в собі) „божу іскру“, беруть ся до писаня. Тай се добре...

Приходячи з черги до змісту „Альманаха“ даймо перше місце поезиї. Крім одного Петра Карманьского, виступили всї поети „Альманаха“ перший раз на літературну арену, тай дебют їх випав, як звичайно. Слїдів ґенїяльности в жадного з них не видно, але проблиски таланту слїдні, тільки чи не забють їх семінарські мури та строгі напімненя:

„Бий поклони
і плоть усмиряй!
Сьвяте писанїе читай!
Читай, читай та слухай дзвона, —
а серцеви не потурай!“*)

Ось візьмім хоч-би два стишки О л е к с а н д р а М а л ї ц к о г о, з котрих один („Мамо, мамо...“) зачинає, а другий („Молитва ранна“ з циклю „Молитов прежде-осьвященних“) кінчить „Альманах“. З усїм, і з поетичною формою і з мовою (пр. вже раз можна би зрезиґнувати з уживаня „ти“ замість „тебе“!) і з думкою бореть ся еще автор, а де боротьба, там можна з часом і побіди сподївати ся. Оба ей стихи нагадують змістом много прочитаного, але в котрім із творів початкуючих письменників не відбивавсь те з прочитаного, що зробило сильне вражінє?! Хиба в ґенїїв не видно сего. В стиху „*Мамо, мамо...*“ питаєть ся поет бідної матері, котрої дитинка даром простягає до панів ручку за милостинею.

„Доки розпуки ти слезами
зимний мрамор будеш зливати,
а сина свого, Херувима
з тими голубими очима,
до звірів руку простягати
будеш учила? мамо, мамо...“

З питаня видно, що серце автора вражливе на людську недолю, бажалось би лиш, аби з часом автор додумав ся, чого треба навчити того сина і мілїони таких нуждарів, бо чей-же рекомендувати їм „геройство“ голодової смерти крім буржуазних циніків нїхто не стане, а від тих панів, котрим „в ситих висках розсїв ся блеск, а на устах закрашених усьміх ся грав“ нема що дожидати ся навіть милостини, не то суспільної справедливости!... — „*Ранна молитва*“ нагадує знов, хоч дуже-дуже слабенько, ґенїяльну „Імпровізацию“ з „Dziad-ів“ Міцкевича. Для приміру наведу хоч-би й сей уступ:

„Або послухай грішника ради:
Хай вже від твого грому не впаде
ні один навіть рук твоїх твір, —
Ти свою силу мінї повір,
а сам на своїм Троні сиди
й на них диви ся й за мнов гляди
на сю роботу, — всесилен Боже!“

Все те еще недомагає, і та претензия, аби Бог г р і ш н и к о в и повірив свою силу, і та боротьба з формою і те вульґарне „мнов“ замість „мною“, — але з того всего може при відповідних обставинах щось бути...

Дальше йдуть поезиї П е т р а К а р м а н ь к о г о. Поетична форма у него вироблена, мовою він також володїє, коби лиш не уживав за часто у стихах таких „поетичних“ висловів, як „брудна лежа“ „берліг“, „калюжа сльоз“, „нагла смерти“ і т. п., котрі, ужиті в відповіднім місци, може й змалювали би грозу душевного настрою, але викликують несмак, коли їх подибаєш в кождій майже—стрічці. Загалом, коби в Карманського було меньше страшних слів, котрими він старає ся змалювати страшний

*) „Чернець“ Шевченка.

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** І-ий том **„Укр. руської Бібліотеки“**, що містить, **„Поезиї О. Ю. Федьковича“**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковинського писателя під редакциєю Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка в 4 томах. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+806, портрет і подобизну автоґрафу в 6 К. в гарній і трівкій опр. в англ. полотно 6·80 К. в опр. в шкірі 8 К. **7·20 К. з пересилкою о 55 сот. більше. Другий і третий том приготовляють ся.** 119 3—4

вище в справі остатних подій, викликаних голосованем над цилійською ґімназією.

Коли порівнати відносини австрийского парляменту з парляментами инших країв, то приходить ся до дивних замічень. В так взірцево парляментарній державі, як анґлійска, коли більшість палати не згоджує ся з політикою правительства, то в міліоновім буджеті зчеркує стофунтовий видаток, а правительство розуміє вже, що має зібрати свої клунки та забрати ся. А у нас — кабінету не торкають, перед кількома днями уділено ему навіть заяву довіря; але зате хотять в заколот ушхнути державу, котра ледво що отрясла ся з тяжкого пересилення. А причина сего така, що не ухвалено звістної резолюції, хоч се, як гадаю і буду старати ся виказати, нїчим не змінив стану річи. Бож иншого нїчого не зайшло в остатних часах.

Живемо в державі, де одна помилка канцеліста при евіденції тисяча адрес, одна заміна нїмецкого адресу на ческий або на відворот, де одноязичні написи на трамваю або непереведене назвиско улиці оправ ся о всї інстанциї аж до державного і адміністрацийного трибуналу, — не казати вже про тьму інтерпеляций в сїй палаті. Річ ясна, як серед таких обставин тяжке в становище правительства і як правительство здане в лише на добру волю всїх розсудних.

Цилійску справу можна обговорювати з двоякого становища: виходячи від голосования на остатнім засїданю і, по друге, глядячи на словіньскі рівнорядні кляси при цилійскій ґімназиї. Слушно можна казати, що кождо правительство може до якоїсь міри мати вплив на голосоване в якійсь справі; виходить се вже з его становища, з его проводу. Коли воно не має до сего сили, то остатна вже ему година. Я з подякою признаю, що сторонництва в сїй палаті в хвилях важних оказували ся готовими вдоволити бажанем правительства і застановити борбу між собою, так що богато важних справ полагоджено парляментарно, а населенє набрало назад довіря до розвитку наших публичних відносин.

Може я сьміло виразив ся, говорячи про „провід“ правительства; та при сім слові мав я на гадцї успіх, з яким правительству повело ся усунути на якийсь час на бік справи національні. Справи сї — то сьвіт сам для себе; вони кожде правительство робили безсильним. Длятого ми зазначили в нашій програмовій заяві, що національні справи хочемо полагодити лише за згодою з усїма сторонництвами. Инакше не могли ми поступити, тим більше, що у внутрішній борбі між великими сторонництвами парляментарними тим наїчком, що перехиляє справу в той чи в сей бік, бувають дрібні фракциї. Анї всї сторонництва нїмецкі разом, анї сторонництва славяньскі не творять еще більшости. Отже дрібні фракциї рішають справу, прилучаючи ся до тої, то до сеї національної ґрупи. Але тут кінчить ся уже вплив правительства, бо як-раз у скрутних хвилях питають ся ті сторонництва, яка їм буде користь чи шкода з того, коли прилучать ся до тої чи до сеї ґрупи, пригадують собі минуле, міркують, чого їм на будуче боятн ся чи ждати, і після сего уладжують свое поведенє.

Умисно помину деякі випадки з остатних днїв, а укажу лише на приклади з давних часів, з перших лїт конституційної доби. Тогдї досить сильна фракция руска числила ся до найвірнїйших союзників нїмецких, бо Нїмцї признали їй були деякі уступки. Так само Італїйцї пристали до Нїмців, бо з нїмецкою більшостию було їм дуже добре. І так була тогдї в палаті послів більшість, поки не настало роздвоєнє. Опісля язикові розпорядженя для Галичини в р. 1868 зблизили знов Поляків до Нїмців, і знов настала сильна більшість. Подібно стало ся пізнїйше, коли повстав т. зв. желїзний керстень, а потому при коалїциї. Завсїгди національні сторонництва робили угоду з фракциями, котрі не належали до їх ґрупи, та з'єднували їх собі прихильности до їх інтересів. Отже се тепер цїлком змінило ся. Тепер якийсь національний дур основує сторонництва і ворожо звертає ся против усїх, що не належать до того самого племени. Длятого і правительство не може промощувати дороги до компромісу, бо не може довести до того, щоби позабуто вчерашнє.

Та ще одна справа дуже важна. Національні сторонництва боронять ся дуже добре, але збільшають заколот і практично не могуть розвивати ся при безпастанній завзятій борбі. Одно національне сторонництво стає другому в дорозї до розвитку. Щастєм був би компроміс всїх національних сторонництв, котрий довів би до національного спокою і позволив би розвивати ся всїм, народностям. Будемо дуже вдячні, коли се стане ся; бо для правительства є приємним обовязком попирати розвій всїх народностий, далеко приємнїйшим, нїж пильнувати, щоби національний спір не перейшов в національну борбу.

Як укладають ся справи, коли правительство, не уповажнене сторонництвами, старає ся о національний компроміс, показало ся найлїпше в цилійскій справі. Ледво чи котре сторонництво є вдоволене дальшим ходом сеї справи. А здаєсь менї, що є вона далеко важнїйша, нїж голосоване над резолюцию ґр. Штірка; вона-ж уже кілька разів доводила до острих конфліктів. Коли би її уважано за справу культурну, якою вона справдї є, то не тяжко було би полагодити її. Наукові заведеня нїколи не бувають предметом спору. Але що рівнорядні словіньскі кляси цилійскої ґімназиї повстали під знаком національної борби, то се й є причиною безпастанної завзятої борби між Нїмцями а Словінцями. Я, що правда, не гадаю, щоби Словінцї відтам хотїли виправити побідоносний похід на Нїмцїв, але й не могу перечитись з Нїмцями, коли вони в те вірять. Одно є річ певна, що Словінцї доси нїколи не тїшили ся тою ґімназиєю, бо справа стає чим-раз небезпечнїйша для внутрішнього спокою. Отже у всякім разї треба найти спосіб, щоби сему зарадити, щоби цилійскій справі відобрати той небезпечний характер і тим усунути одну з причин, що грозять нашому політичному житю. Хочемо поважно забрати ся до усуненя цилійских клопотів, але так, що Словінцї при тім не потерплять шкоди.

Надію ся, що сї виводи достаточно пояснили будуче поведенє правительства, котре не дасть звести себе з визначеної дороги політики. Так само і мій товариш Пентак певно сего не зробить і певно не хотїв сего зробити своїм голосованем против резолюциї ґр. Штірка. Від усїх нас, що сидимо тут на міністериальній лаві, далека є гадка про борбу. Инші держави мають тую користь, що є національно одноцїльні. В Австрії, де живе обіч себе тілько народностий, треба старати ся, щоби вони терпіли себе і щоби Австрия стала для всїх огнищем і заборолом спокою. [Оплески на правици, крики на лївици.]

По міністрі-премієрі промовляв краківский посол д-р Роттер про

Галицкі промислові школи.

Найперше збив д-р Роттер твердженя Гофманна-Велленгофа, що Галичина є протеґована на кождій точці, отже й на точці шкільництва, — спеціяльно-ж, промислового. В Галичині коштa образованя одного ученика не виносять в жадним заведеню більше понад 300 корон, коли між тим в других краях Австрії припадає на одного ученика по 400, 500, 600, а навіть — як в нїмецкій ґімназиї у Празї — 783 корон річно! На 94 фахових шкіл в Австрії, 4 всего припадає на Галичину. (Шкода, що д-р Роттер, не згадав, що й ті всї 4 школи польскі, хоч є ще в Галичині і Русини!). Коли на Чехи припадає 38% з усеї квоти, призначеної на промислові школи, то на Галичину тілько 9·9% (а з того на рускі школи фахові — 0 *прим. Ред.*) Виказавши ще кілька покривджень Галичини, д-р Роттер, перейшов до загальної орґанізациї промислових шкіл. Заявив ся против усяких „матур“ та полемізував з виголошеннми перед фериями жаданями п. Саніґи що до здаваня іспиту з релїґії при „матурі“. (На всякий спосіб полеміка двох „коловціїв“ — річ незвичайна!) Д-р Роттер є сеї думки, що віра повинна бути одною з основ етичного вихованя, але дорогою до сего не є іспити з релїґії, бо не іспитом вщіпить ся молодіжи моральність і релїґійність, але справдїшним етичним впливом. Далї критикував автор дорожню студий по торговельних школах і жадав кінци розширеня права однорічної військової служби і на абсольвентів низших, торговельних та промислових шкіл.

На сім засїданє замкнено.

Цла в Анґлії.

Акция, яку Анґлія розпочала і виграла против цукрових премій, високого цла на цукор і цукрових картелїв континентальних держав, була здая ся тілько початком великої акциї против континентального промислу а в оборонї власної продукциї. Тепер Анґлія вже зачинає кампанію против ріжних заграничних товарів, котрі або цїлком не платили цла, або дуже мале. Найновійші вісти з Лондона доказують, що анґлійске правительство поробило вступні кроки до підвисшеня цла на ріжні імпортовані фабрикати. Можлива річ, що ся акция має також фіскальну цїль, аби так на анґлійскім населенню, як і на чужих фабрикантах відбити грошї, які з'їла і еще з'їсть нещаслива війна в Африцї.

Цлові власти всїх портів одержали вчера повідомленє, що їм не вільно давати дозволу на ввіз всяких товарів вільних від цла. Се відносить ся не лиш до будівельного дерева але і до всїх инших товарів вільних від цла. Дневники доносять, що цлові власти портів, в ожиданю заряджень підвисшаючого цло не впускають товарів і не позволяють переносити їх з портів до магазинів. Се відносить ся спеціяльно до масла, оливи і шкла. Ліверпульскі дневники доносять, що цлові власти не впускають цукру, бо надіють ся підвисшеня цла на цукор. Вчера розійшла ся поголоска, що в найблизшім буджетї вже буде позиция з доходу підвисшеного цла на цукор. Ті поголоски не викликали на біржі підвисшеня цїни цукру обложеного цлом; підскочила троха цїна рафінованого цукру.

З Балкану.

Турецке правительство розіслало до своїх представителїв при дворах підписаних на берлинськім договорі ноту о теперішнім положеню в Македонії і о болгарских аґітациях в тій провінциї з порученем повідомленя о ній дотичних кабінетів. Мимо запевнень болгарского правительства, що буде старати ся здавити революційні тенденциї ріжних комітетів, в княжестві відбуває ся по давному орґанізация віддїлів повстанців.

Оден болгарский полковник обїздить край в аґітацийних цїлях а в Відню виголошував в льокалю македонського комітету підбурюючі промови. Він отверто взивав населенє до нападу на території отоманьскої держави до твореня стрілецких віддїлів, котрі витворювали би военних інструкторів і на случай війни могли би виступити яко військо. Сей полковник розіслав до льокальних комітетів листи, в котрих прирік відвідати ріжні місцевости і розвинути там аґітацийну дїяльність.

Супротив сих аґітациї в цїли повалення істнуючого ладу в отоманьскій державі, правительство султана мусить удержувати в загрожених місцевостях більші оружні сили. Правительство поручає населенню терпеливість і не щадить упімнень, аби мимо надужить болгарских ватаг заховувало ся спокійно і не дало себе пірвати до насильних кроків. Цїсарске правительство, руководячи ся великою взглядностию і умірковањем, не видало доси надзвичайних заряджень. Однак Волгария доси не змінила свого поступованя. Волгария повинна зрозуміти свої обовязки і поробити дійсні і успішні зарядженя, відповідаючі ві запевненям. Коли би довше зволікали зі сповненем своїх обовязків, султан буде мусїв застерегчи собі повну своболу заряджень для охорони права отоманьскої держави.

З Царгороду доносять, що чотири болгарскі бандити покалїчили страшно під Кіскетіцою чотирох могамеданців і дитину і утїкли до Болгарії. Мотивом злочину має бути охота спровокованя нїмцкових заряджень.

Римский дневник Tribuna обговорюючи положенє в Альванії заявляє, що Італія не думає о розширеню своїх територий по другім боцї Адрії. Бажанем Італії є, аби, коли не дасть ся здержати ходу подій, Альванію лишити Альванцям. Італія і Австрия можуть і повинні порозуміти ся в тій справі. Чиїм бажанем є мир над Адрією, не буде кидати такому порозумінню.

Телеґрамы.

Кольонія 9 цьвітня. В Дісальдорфі арештовано Італійця Фрадотіого. Арештоване стоїть в звязи з убійством цїсаревої Єлисавети. Фрадоті в часі атентату був в Швайцарії.

Вроцлав 9 цьвітня. В Катовицях арештовано двох російских офіцирів під закидом шпіґунъства.

Монте Карло 9 цьвітня. Одинадцятий міжнародний конґрес мира скінчив ся. Слїдуючий конґрес відбуде ся в 1903 році у Відни.

Вашинґтон 9 цьвітня. Населенє грозить демонстрациями і нападом на анґлійский конзулят на случай, коли правительство не заборонить експорту коней до полудневої Африки.

Пруси против Славян.

Берлин 9 цьвітня. Президия поліциї оголосила справоздане о виганяню з Берлина чужих студентів. Вигнано їх 26, головно російских студентів. Чотирнацятьом не доручено наказу до виїзду, бо вже перед тим були виїхали. Окрім того вигнано дві студентки з Варшави. Австрийских підданих вигнано 5, всїх з Галичини. — Трех, з Берлина вигнаних російских студентів арештовано в Россії, хоч їм не мож закинути нїякої вини.

Ганновер 9 цьвітня. З брунсвіцкої техніки вигнано знов 12 заграничних студентів, між ними одного австрийского Поляка.

Дрезно 9 цьвітня. Великі промисловці ухвалили візвати правительство, аби безпроволочно видало заряджене против величезного напливу польских і ческих робітників до Німеччини.

Перші вечерниці руского „Сокола“.

Позавчерашні артистично-ґімнастичні вечерниці „Сокола“ дали пізнати нашій публиці перший раз сю нову ґрупу серед нашої інтелїґентної суспільности, що перед кількома роками з'орґанізувавшись з ім'я девіза: Mens sana in corpore sano, змагає до повної „гармонії душі з тїлом“ через відповідне плеканє ґімнастики, карну орґанізацию і т. д., не забувши при тім і на ідейно-духову сторону людскої істоти. „Здоровле тїла і душі“ есть кличем сеї ґрупи, котра вірить, що переведенєм сего клича в житю, кладе тверді, непохитні і здорові основи до дальшого розвитку нації, а першім ряді передових ѣї лав — інтелїґенцаї.

Отсї думки гуру „Соколів“ проголосив на позавчерашних вечерницях професор д-р Копач у своїй вступній промові; вражінє тої промови підносила значно здорова стать і рішуча інтонация бесїдника, що знаменито гармонїзували з його покликами.

Виведені „Соколами“ продукциї складали ся з двох відрубних частий: тїлесних вправ і вокально-музичних точок, з котрих одну часть (хори) виконали самі члени „Сокола“. З ґімнастичних продукций дали „Соколи“ публиці три точки: пробу борбищтва (фехтунку), вправи на поручках і будованє пірамід (наш нарід каже при гагілках: „вежі“!). Всї ті продукциї, виконані з великою вправою а при тім з елеґанцією, сьвідчили про се, що „Сокіл“ побіч сили праглює у членів і естетичний уклад, та дали як найлїпше сьвідоцтво про успішність інтензивної працї „Соколів“. Не диво проте, коли кождо продукцию „Соколів“ нагороджувала публика громом оплесків.

Ґімнастичні продукциї аранжери вечерниць переплели ґрунтовно вокальними і музичними точками. Всї ті точки випали бездоганно так, що критикови не лишають нїчого до бажаня. Мужескі хори були дуже добре зісьпівані і повні орґанїчного звуку. Ту треба нам звернути увагу на „Имн Соколів“ — композициї п. Ярославенка-Вінцковского, управителя сокільского хору. Композиция виказує значний поступ в інвенциї і гармонїчній ерудициї автора, грішить тілько трохи важкими ходами в поодиноких голосах, що походить з того, що автор замало ще вважає на самостійну мелодию поодиноких голосів — а притім західно-европейским чи радше польским кольоритом і манерою (особливо-ж друга частина).

Кульмінацийною точкою вечерниць були соля п-ї Лопатиньскої, котрої на причух гарний голос і значна ерудиция виступили в повній силї іменно в відспіваню звісної

настрій своєї душі, а більше страшного змісту, то вони много на тім виграли би. Слова лиш дїтям страшні, для дозрілих людий треба змісту. А тимчасом ми бачимо в поезиях Карманського як-раз недостачу, чи радше монотонність змісту, бо майже кождий його стих має той самий зміст, часом навіть переказаний тими самими словами, лише уставленими в иньшім порядку. Зрештою автор має талант, лиш коби звернув ся з ним на иньше поле, бо область особистої лїрики, аналїза своїх почувань йому не дають ся, а часом він і оглядатись мусить, аби не найти в своїй душі чого такого, за що в римській „колледжіо рутено“ по голові не погладять...

Третій поет, Осип Фацієвич, дав кілька оригінальних стихів та перекладів із Гайного та Тетмаєра. Перекладп остають ся геть позаду своїх первовзорів, так і бачим, що чоловік силував ся, аби перекласти; „licentia poetica“ слїдна і в мові і в ритмах. З оригінальних стихів гарні три любовні стишки та один, що є апострофою до „крилатих дїтий, дум“; послїдний з оригінальних стихів, про дївчину, що спершу питала ся: „Прийде то щасте до мене чей нинькн?“, а опісля: „Прийде чей смерть нинї, на дармо я жила!!?“ — нагадує дуже давні банальні „почаївскі рими“; а стих „*До бою*“ є собі звичайною патріотичною пустомельщиною на тему т. зв. орґанїчної працї, написаною радше плаксивим, як боєвим ритмом.

З гладкою поетичною формою виступив у двох своїх стихах Гриць Плакида але тілько з формою... Ще „*Туга*“ хоч дещо говорить, хоч дає якийсь субєктивний біль, що-правда, дуже неглибокий, бо коли хтось хоче милу забути, то видно, що йому на нїй не так дуже залежить, і без'основний, бо нї автор мабуть нї ми не знаємо, „по какой ли такой резонной причинѣ“ він мусить розстати ся із своєю дївчиною. За те „*Щира любов*“ (козак, умираючи в чистім полї, жалує за дївчиною, котра по нїм буде тужити) — се таке переливанє з пустого в порожне, перемелюванє — може вже тисячний раз — народніх дум та улюблених тем солодкаво-кислих романтиків, перемелюванє без нїякої оригінальности, що прямо хочеть ся спитати: „Та чого пишеш, коли не маєш нїчого нового від себе сказати?!“

Найлучша річ із поетичної продукциї наших студентів теольоґії, се „*В задумі*“, цикль поезий в прозї Константина Курилла, як-раз не „нашого“, бо москвофіла, як він з сим недавно сам в „Ґалїчанїне“ заманїфестував ся. Є се 16 коротеньких настроєвих нес, написаних вправдї ще дїточою рукою, але з талантом і з серцем, без штучного влаженя на поетичні котурни. Про мову тут говорити годї, бо вона походить від редакциї. Сам Курилло пише „галицко-русским нарічієм“ а la „Русское Слово“ і — чув я — друкував дещо по польски. Коли в него дійстно поетична душа і артистичний смак, то повинен би пізнати, о скілько виграли його твори на тім, що писані живою мовою. Та се вже його дїло...

(Дальше буде)

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій

Истнуючій вѣдъ 30 лѣтъ вѣдъ фірмою

Маґазинъ Годинникарскій Юзлерскій, полученій зъ двома роботнями, перенесеный ужезъ Театральной 7 на Ґетьманьску 4, Львовъ.

пісні з „Купала“ п. Вахнянина: „Нема мені порадоньки“, що повна чарівної, запашної мельодийности. П-ю Лопатиньску упросили довготривалочі оплески ще раз дати ся почути публиці, а й п. Вахнянина викликано на естраду.

Не менші оплески збирав звісний цитрист, о. Євген Купчиньский, що вперве дав ся пізнати львівській публиці. О. Купчиньский се справді цитрист „з божої ласки“; про його техніку говорити не станемо. Скажемо тілько, що він прямо гіпнотизує публику. Гра о. Купчиньского має в собі щось первісно-оригінального, імпровізованого, з душі прямо виливаного. А всі ті принмети его чарівної гри виступили тим більше при его власній композиції, „Веснянки“.

Скрипкове сольо держав на позавчерашних вечерницях п. Панькін. Молодий скрипак зі звичайним собі запасом техніки і з зрозумінем річи, а при тім з дуже симпатичною безпретенсийностию відограв Шопена „Ноктури Op. 9.“ і Ернета „Елегію“. Тілько що до Шопена, то замітимо, що він просив для себе трохи більше „мрійливости і мелянхолії“, а п. Панькін грав его трохи за „здорово“, — може під впливом „сокільских“ покликів.

Були ще дві точки вокальні, в яких мав виступати „артист опер заграничних“, п. М. Левицкий (одно сольо і один дует з п-ею Лопатиньскою). Та, як загалом на всі рускі концерти, так і позавчера п. Левицкий був „перешкоджений“. Годить ся замітити, що фортепіяновий акомпаніямент при солях п. п. Лопатиньскої і Панькова держав п. Р. Ганінчак.

Орхестральна часть концерту припала музиці 15-ого п. п., що відограла вдачно звісну, а все чудно-гарну „Симфонію“ Вербицкого і мала заподкувати „Увертуру“ з опери Ваґнера „Літаючий Голяндець“ та замість сеї увертури відограла властиво путпурі з сеї опери. Мусимо замітити, що при тім інструменти в орхестрі були заступлені не так, як належало би.

Публика виходила з вечерниць справді вдоволена, коли прямо не одушевлена своїми „Соколами“. Теперішний голова „Сокола“, п. Альфред Будзиновский, що за рік проводу в „Соколі“ так високо его поставив, може бути вдоволений в повнім сего слова значінню. Позавчерашні вечерниці були першим тріюмфом его ідейної і невтомимої праці. На дальшу працю кличемо ему по сокільски: „Водрім ся!“

На кінци годить ся згадати, що на вечерниці насіпли численні телеґрами від чеських „Соколів“ і міст, а орґанізация ческих „Соколів“ надіслала на руки п. В. Шухевича рускому „Соколови“ золоту трубку, як символ бою.

С. Людк. і Л. Ц.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ

(+) **Фільольоґічна секция Наук. Товар. ім. Шевченка** відбуде свое засіданє дня 10. с. м. в четвер о год. 6 вечер з таким порядком: 1) Угрорускі духовні вірші — реф. Гнатюк. 2) Вікучі справи.

(+) **Збори філії тов. педаґоґічного в Рогатині** відбули ся 1 цьвітня при участи 12 учителів і 5 сьвящеників. О. крил. Макогоньский, мимо преклонних лїт, обняв провід, жертвував 10 К на бурсу, та з другими сьвящениками, як оо. Городецкий і Яворский, ревно занимає ся шкільними справами.

НОВИНКИ.

— **Зразок кацапской культури.** Чим напоюють москофіли молоді серця, впавших в їх руки, „ребенковъ“, можна вміркувати з дословца, котрий надіслано нам з Перемишля, де кружить він між гуртком недорослих кацапенят. В тім творі кацапской музи зневажає ся память нашого Кобзаря ось-яким циничним „віцом“:

„Шевченко, як мав лїт тринайцять,
„То крав кури і яйця.

Так-то по всяких буреах та на всяких „чавпитіяхъ“ — научує ся молодіжь цинїзму, грубого пасьміху над усїм, що високе і благородне, зневаги до всего, що рідне а не московске. І доки-ж нам мовчки глядїти на се затроюванє народного орґанїзму?

— **Неумѣстну нетерпимость** проявляє супротивъ Русиновъ кс. Фльоріянъ Вілєтъ, пшеоръ монастиря въ Сауполи, котрый хоть бы его и по кольска разовъ поздоровивъ переходячій рускій мѣщанинъ, вѣдвертає голову въ другій бокъ, якъ бы и не чувъ нѣчого, та взагалѣ вызывае Русиновъ погордно лише Иванами и Гаврилами, а се чейже не лицює зъ проповѣдями, голошеными кс. пшеоромъ, о згодѣ и христіянськой любвѣ ближнього.

— **Духовні рекольекції для Русиновъ вѣденьскихъ** вѣдбудуть ся въ церквѣ св. Варвары, I. Bzk. Postgasse 1. пѣдъ проводомъ оо. Василіянъ въ часѣ вѣдъ 13—19 цвѣтня и то щодень вѣдъ 6—8 годины вечеромъ такъ, що вѣдъ 6—7 год. буде наука для інтеліґенції, а вѣдъ 7—8 год. для робучои клясы.

— **Засїданє Комітету дяківской льотерії** в цїли розділу доходу відбуде ся в четвер 17-ого цьвітня о годині 4-ій пополудни в духовній семинарії у Львові. Ще раз прошу о надісланє датків за вислані образи оборотною почтою. — *о. Д. Танячкевич.*

— **Анкета в податкових справах**, скликана з порученя Галицкого Сойму для провірюваня жалоб на податковий гнет і для оборонн перед тим гнетом, відбула в суботу минувшого тиждня засїданє під проводом члена краєвого виділу п. Михайла Гнаджука. До тої анкети належить також наш посол д-р Євген Олесницкий і в найблизшім часї має предложити анкеті реферат в справі надужить податкових властей при вимірі належитости під перенесеня хлопских посілостий.

— **„Руска Бесїда“** в Перемишли википула зі своєї читальні часопись „Галичанинъ“ за ей статьї і новинки обиджаючі найглибші народні і патріотичні почивання кождого Русина.

— **„До Его Ексцеленциї Пана Намістника!** Виведений з рівновага урядниками ц. к. Намістництва у Львові звертаю ся до Вашої Ексцеленциї сею дорогою в отсій справі:

Село Підмихайлівці, філія гр. к. парохії в Журові, внесло відклик від рішеня ц. к. Намістництва з дня 21. XI. 1901 ч. 122.832 до ц. к. Міністерства через ц. к. староство в Рогатині. Рекурс той разом з дотичними актами від їхав з Рогатина дня 18. II. 1902, а на другий день дістав ся щасливо до ц. к. Намістництва у Львові, та тут зробив ся якийсь гокус-покус — і всї акта разом з рекурсом згинули без слїду, мов камфора. Урядники ц. к. Намістництва заневнюють підписаного, що акта мусять колись знайти ся, а тимчасом кажуть звідувати ся що тижня в Намістництві, не зважаючи на се, що пресї з Журова до Львова дальша дорога, як від Намістництва до Шковрона. Пан адвокат Криґовский, заступник Михайловичан, мав заневнити своїх клієнтів, що хоч би і не виграли справи, що на кождий спосіб прийде до конкуренциї хиба аж за 10 лїт. Чи може пан меценас числить на те, що так довгого треба часу на відшуканє затрачених актів. Як би то була правда, то за 16 лїт Журівська парохія буде обходити 100-лїтний ювілей тої подїї, як в 1818 згоріли парохіяльні будинки, а досї нових не поставлено. — Журів 8. IV. 1902. *Олекса Пристай*, парох.

— **Выдѣлъ „Бурсы рускои въ Новомъ Санчи“** зложивъ дня 10 н. ст. марця 1900 Всч. о. Иванови Пастернакови, парохови въ Тылявѣ (пѣдъ Дуклею) прилюдно подяку сердечну за Его княжій даръ въ сумѣ 4.658 коронъ на цѣли тои Бурсы. — Вѣдъ сеи поры до нинѣ зволивъ сей особливый Покровитель нашои институциї зложити на церковъ и бурсу дальшій дары, а именно: дня 17 мая 1900 квоту 200 К, дня 5 вересня 1900 квоту 200 К, дня 27 вересня 1901 на руки Вп. проф. Ивана Черкавского 240 К, дня 10 лютого 1902 на руки Всч. о. Совѣтн. Ивана Хризостома Дуркота, пароха Новои вси и мѣстодекана 2000 К, разом 2.640 коронъ а додавши до того повисше наведену квоту 4.658 корон, бачимо, що Всч. о. Пастернакъ зволивъ обдарувати наше Товариство доси сумою **7.298** коронъ! — Щасливый народъ, що мае межи собою такихъ Мужовъ, якъ Всч. о. Пастернакъ, котрый въ способѣ такъ высокоблагородный розпоряджае добромъ, не по дѣдахъ-прадѣдахъ одѣдиченымъ, але своимъ власными потомъ и ощадностію здобутымъ. — При тої нагодѣ було бы грѣхомъ замовчати, що депутація наша не могла надивувати ся, побачивши заведеный въ Тылявѣ Всч. о. Пастернакомъ взорцевый ладъ въ церкви, въ школѣ, ба и въ кождой хатинѣ; ажь любо подивити ся, якъ тамъ кожда людина старанно умита, зачесана, въ чистеньке одѣне прибрана; ба и насущного хлѣба тамъ нѣкому не забракне... Ось результатъ довголѣтнои працѣ пароха, а нашого товариства рѣдкого Добродѣя. — Проживайтежъ намъ, Покровителю спрѣтъ, на многи лѣта, на славу Церкви и пожитокъ сьвятои Руси — „Нехай мати усмѣхнеть ся — заплакана мати. — За Руску Бурсу въ Новомъ Санчи дня 1 н. ст. цвѣтня 1902. *Львинський* предсѣдатель, *Секунда* секретарь.

— **З московских арештів.** Віденьска Arbeiter Zeitung приносить цікаві подробиці про побут росийских студентів у вязници, званій Бутирки, коло Москви. „Тепер — пише кореспондент — пробуває в вязници около 1.000 студентів і студенток та 300 робітників. Всюди бруд і хроба. Пожива гидка. Однак вязні не тратять духа. Між поодинокими казнями завела ся оживлена і правильна кореспонденция. Виходять три „часописи“: дві серед студентів, одна серед студенток. Серед вязничних мурів цїлими днями не втихають революцийні мельодиї. Студентки завели у себе курс мов: англійскої і нїмецкої.“ — Хто знає росийских „полїтичних“ вязнїв, тому той опис цїлком не буде пересадним.

— **Поляки в городскій думі Київа.** Як доносить петербургский Кґаj, при послїдних виборах до київскої городскої думи (міскої ради) вибрано між нашими і 7-ох Поляків на радних, хоч — як сам Кґаj признає — Поляки становлять в Київі всего 10% людности. — Як-жеж супротив того факту виглядає поступованє львівских Поляків, що не хотять до міскої ради допустити ні одного Русина, хоч Русинів є около 20% всеї львівскої людности?!

— **Толстой.** Після послїдних вістей в станї здоровля Толстого наступило рішуче полїпшеня, так що катастрофу уважають за виключену.

— **Цло на торф.** Властителї торфовищ в Росиї внесли до правительства просьбу о підвисшеня цла на австрийский торф.

— **П. Т. купців і крамарів,** просить ся о ласкаве заподаня своїх адрес „Підгірскій Спілці“ в Станиславові, в цїли пересланя їм сьвіжого цїнника витворів масарских.

— **Страшна катастрофа в Ґлесґові.** — При натовпі публики в 80.000 голов відбували ся в Ґлесґові продукциї клюбів гри в „фотбаль“ (копаного мяча). Нараз часть трибун, уставлених на зелїзних стовпах і вязанях, заломила ся і 400 осіб злетїло з висоти 40 стіп у діл. Деякі настромили ся живцем на палї та страшно кричали. Директори ігрищ хотїли перервати продукциї, але товпа грізно покрикуючи спротивила ся тому. Справдї сумні рефлексиї насували ся, коли товпа заглушувала оплесками стони ранених, коло яких заходив ся ратунковий амбуланс.

— **Бурливі вибори у Відни.** При недїльних виборах до товариства торговельних помічників у Відни, при котрих побідили соціяльні демократи антісемітів значною більшостию прийшло до таких бійок, що мусїли інтервенїювати поліциа і ратункова стация. — Провокуючою стороною були антісеміти, що вживають при виборах галицких практик.

— **Вагу землї** обчислили учені на 6 квадріліонів кільоґрамів. Відний сей кит, що держить землю на своїм хребтї...

— **Дробні вѣсти.** Швайцарскі университеты выдали въ мин. роцѣ 48 дипломовъ докторскихъ женщинамъ, зъ котрыхъ 31 походили зъ Россіи. — Въ краковскомъ университетѣ засновує ся катедра литовского языка, котру мае обняти кс. Каз. Явнісъ, професоръ петербурскои академіи. — Продукційно-торговельна спѣлка приборовъ школьныхъ у Львовѣ при вчерашныхъ загальныхъ зборахъ выбрала, мѣжь иншими, членами выдѣлу директоровъ Едв. Харкевича и Василя Нагорного. — Въ Камѣнцѣ струм. повѣсивъ ся Янъ Скроначевскій, адъюнктъ податковый. — Презесомъ комісіи екзамінаційнои для кандидатовъ на учителѣвъ школъ середныхъ именованый д-ръ Брон. Кручкевичъ. — Арцыб. кс. Теодоровичъ и директоръ почтъ Сеферовичъ були позавчера на авдієнции у цѣсаря. — Въ Камѣнцѣ-Стаpесело, потелицкого деканату, перемыскои епархіи, побудовано нову церковь зъ твердого матеріялу. — Въ Дунаевѣ, перемышляньского повѣта, погорѣло 5 с. м. 22 господаретвъ. — Рада школьна краєва розписує конкурсъ на посаду головного учителя при учит. семінаріи въ Залѣщикахъ зъ реченцемъ до 20 с. м.

— Повѣдомляемо Всч. Духовеньство якъ и Хвальнѣ Брацтва церковнѣ, що розсилалисьмо вже нашь богато илюстрований цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою кореспонденційною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Ев. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядовъ церковныхъ Львовъ ул. Руска ч. 1. 2

Посмертні ✝ оповѣстки.

Олекса Венгриновичь, урядникъ краєвого выдѣлу и членъ рускихъ товариствъ, упокоивъ ся по тяжкой недузѣ въ 39 р. житя. В. е. п.!

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Міністерь судівництва перенѣсъ нотаря Марк. Руксера зъ Нижанковичъ до Синявы, а нотаріяльного кандидата въ Буршгинѣ Ив. Махешкевича именовавъ нотаремъ въ Нижанковичахъ. — Міністерь просвѣты именовавъ д-ра Павла Кучеру приватнымъ доцентомъ анатоміи патольоґічной на выдѣлѣ медичномъ львовского университету.

Дирекція почтъ и телеґрафовъ перенесла контрольоровъ: Ферд. Пивецкого зъ Тарнова до Рашева, а Вікт. Вечерка зъ Кракова до Львова.

Міністерь торговлѣ именувавъ контрольора Кам. Зиґфріда старшимъ контрольоромъ почтовымъ въ Станиславовѣ. — Міністерь судівництва перенѣсъ адъюнктовъ судовыхъ: І. Пясецкого зъ Самбора до Мостискъ, а Лук. Черняньского зъ Скалата до Буршгина; адъюнктами именувавъ авскультантовъ: І. Калиненича въ Краковци, д-ра Корн. Могильницкого въ Серетѣ, Житн. Лелевича въ Городенцѣ и Вяач. Соколовского до львовского высшого суду краєвого.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМІНІСТРАЦИИ.

Вп. Т. Ко. въ Бж. По конецъ червня прийде нам ще 2 К 95 с. — М. Ба. въ Бр. За март прийде ще 40 с. — К. Бр. в Во. До кінця року ще 17 К. — Т. Ле. в Че. За І квартъ прийде ще 28 с. — М. Лу. в За. За цьвітень належить ся нам ще 1 К 40 с. — В. Ва. в Іо. Тепер вплачено на II квар. 2 К. — Ю. Ґі. в Ко. За І квар. прийде нам ще 10 с. — Хв. Чит. в Ка. На II квартъ вплачено тепер 1 К 80 с. — С. Ма. в До. До кінця цьвітня ще 9 К 60 с. — А. Ле. в Ло. Тепер до кінця червня. — И. За. в По. зо. За цьвітень належить ся нам ще 80 с. — В. Ле. в Ра. к. Та. До кінця цьвітня належить ся нам ще 8 К 40 с. — Др. В. Ян. в Ст. В році 1901 виріщено все. — А. Чу. в Кі. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — В. Тр. в За. Похибка направлена і заплачено по конець цьвітня. — В. Кі. в Жа. к. Та. Тепер вплачено за март а не цьвітень. — Г. Го. в Се. Так. — О. Чу. в Ко. Просимо відезватись впрост до Товариства „Дністер“, а се що на руки Адміністрациї зложено оголошено в „Ділї“ ч. 16. — М. Кл. в Яр. но. Тепер вплачено за лютий а не цьвітень.

Наука, штука и література.

— **Як можна вилїчити ся із сухотів?** — написав Дмитро Дмитерко, учитель ц. к. семинарії. — Тернопіль. Накладом автора. 1902. — Стор. 31.

— **Documente der Frauen** April 1902. Band VII містить: Deputation deutscher Frauen beim Reichskanzler — von Dr. Anita Augspurg; Eine Vertheidigerin der Frauen im Jahre 1399 — von Dr. Elise Richter; Die Vaterschaftsklage in Frankreich und Belgien — von Dr. Ludwig Fuld; Zur rechtlichen Stellung der türkischen Frauen — von Julie Eichholz; Die Kunsterziehung und die Frau — von Dr. Fritz Wolff; Zur Frauenbewegung (вістки і замітки); Schafen! — von Anton Tschechow, deutsch von A. Mars (новеля). Адрес редакциї: Wien VI | 1, Magdalenenstrasse 12. Передплата річна: 12 К; піврічна 6 К; чвертьрічна 3 К; поодинове число 60 сот.

— **Шематизмъ рускаго духовеньства перемыскои епархіи**, що появивъ ся сими днями, виказуе, що въ тій епархіи було 1,014.587 душъ греко-кат. обряда. Брархію становили: 1 епископъ, 7 катедральныхъ 10 почетныхъ крылошанъ, 864 пароховъ, 124 содрудниковъ, 7 священниковъ-пенсіонистовъ, 1 безъ занятя, 37 при школахъ и войсковой службѣ, 96 студентовъ богослова, 34 монаховъ, 12 монахинь. Парохій є 687, церквей матерныхъ 712, дочерныхъ 572, монастырѣвъ 7, выслужныхъ декановъ 20, священниковъ-юбілятовъ 21, деканатовъ 40.

Надоболеже.

Спеціяліст недуг **шкірних і венеричних**

Др. ЯР (Jahr)

по довших студіях в клініках проф. Лясгора і М. Йозефа в Берлині — осів у Львові і орд. від год. 575 10—12 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 І п. 21—35

Доцент університету

Д-р Роман Рещкий

б. асистент лік. клініки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. **Крашевского 3.** Телефон 583. 88 10—12

ЗАКЛАДЪ

Д-ра Евг. Пясецкого

для лѣчничои ґімнастики, ортопедіи и масажу

улица Третого Мая ч. 2.

Ординує вѣдъ 2—4. Для здоровых ґімнастика ґиґієнічна. Проспекта даромъ. 196 9—80

Новість!

Повне видане Творів Тараса Шевченка коштує тілько 2 корони!

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видало сими днями найтанший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ У ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.) 428 9—?

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного на плантаціях площа Галицкои



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокле далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, та льмы мѣрничі ніопы, лібелѣ, манометры и. т. п.

Уриджене дзвінковъ електричныхъ.

Всякі направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

Оповістка.

Всї ті Вп. Товариші, що замовили у мене „Альманах руско-українських богословів“ ще в семинарії, зволять подати свої адреси п. з. Сушкови [Львів, Ринок, ч. 10., II. пов.], — если хотять отримати книжку як найскорше.

Відень, 3. IV. 1902. Ол. Сушко. 233 1—1

НАСѢНЯ

до яры и пѣвдъ найлѣпшого рода поручає:

Заведенє огородниче А. КЛІМОВИЧА и Сына у ЛЬВОВѢ

ул. Цесарска ч. 65.

Цѣнники на жадане даромъ и оплатно.

ЮЛІЯН бар. БРУНІЦКИЙ

Підгірці к. Стрия

дерева овочеві, порічки, малини, флянци трускавок і шпараґів, окрасові корчі, дерева окрасові чатинні в найбільшім виборі.

Цїни низькі.

Цїнники на бажане дармо і оплатно. 289 1—6

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше припоручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 25—7

Испитованый пѣвець церковный, безженный, знаючій нотный спѣвъ, глядає посады дяка. Адресъ: Николай Власенко въ Ниврѣ п. Ермаковка.
256 4—4

Фр. Кравяньский
у Львові
улиця Синстуска ч. 9
СПЕЦІЯЛЬНИЙ
СКЛАД ПАПЕРУ
ПРИБОРІВ ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад
КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ
і КОПІЙОВИХ
фабрики
Ц. І. Коніґ et **Ебгардт**
у Відни. 98112-35

Учительки або учителя до 2 дітий 4 і 5 кляси народ. потребую зараз. О. Кульчицкий парох в Підпечарах п. Тисьменица. 2-3 —3

The Beaver Line
Rotterdam



Найдешевший, найвигідніший і прямий перевіз
!! до Канади !!
давать знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line".

Ціни їзди такі:
до Квебеку (Quebec) зр. 60
до Вінніпеґу (в Моніт.) „ 88
до Едмонтону (в Альб.) „ 125
до Калъґари (Calgary в А) „ 131
до Йорктону (Yorkton в Ассін.) „ 104
до Прінц Альберт (в Саскат.) „ 115
і т. д.

Відїзд з Ротердаму кождої суботи.

Ближших поясненъ у всіх справах уділяє контора товариства
„The Beaver Line"
Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland
27з 2—?

Правник пошукуя лекциї на селї або в малім місточку. Зголошеня під адресою Никола Шуровський в Струтинї вижнїм почта Долина. 2-5 1—3

Кожда родина
може собі моїм знаменитим, всюди випробованим
Фоноґрафом



справити розкішні вечери. Мій фоноґраф сьпівае, граe, говорить, съмiеся, всїлякі **рускі, польскі** пісні, марші, розмови, съміхи і т. п. незвичайно природно і вірно, а при всїляких забавах є недорівнаною розривкою. Продаю той фоноґраф по небувалій доси цїнї 6 зр. разом уже з опакованем та додаю еще один валець даром. Висилае ся лише за посїплатою або за попереднім присланем цїни. Дальші вальці від штуки коштують лиш 75кр.

Міжнародний експортовий дім
M. B. Braymann,
в КРАКОВІ. 72

На сьвята!

1/2 кгр. міґдалової маси	1·30 К
„ оріхової маси	1·10 „
ванїлевої чекохади (під гарантією правд.)	1·80 „
цикати	1·40 „
помаранчевих лупин	—·90 „
какао (під гарантією правдиве)	2·— „
помадок до прикрас тістечок	1·40 „
„ мармоляди до начинюваня тіст — в пяти відмінах	—·90 „
„ чеколадової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ меляника чисто медового	—·80 „
„ медівника цукрового	—·70 „

а ще: великодні ягнятка, чеколадові і цукрові крашанки, бомбонєрки, ґалярки, бомбони, помадки, вожі, цьвіти, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім выборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для гуральні і дрібної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (ріг ул. Кальмеженовскої). — Поручаємо ся ласкавій памяти П. Т. Публики — з високим п. важанем

Брандштедтер і Спілка
парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 5—?

Подяка.

Волею Всевишнього упокоїв ся 22 марта сего року мій муж Омелян, старший учитель в Маріямполи. Похорон відбув ся дня 25 марта при великім здвизї народу. Сим складаю циру подяку Вч. Духовеньству місцевому обох обр., що в часї коротко треваючої хороби (2 с. м. дістав вибух крови, а 22 уже скінчив житє), як також при похороні всякі труди безінтересовно поносили, промови похоронні держали; зарівно Вч. Духовеньству замісцевому, так само Вп. Учительству місцевому, і численно зібраному замісцевому, беручому участь в похороні, несучому товариша на своїх раменах з церкви на цвинтар, як також п. Балицкому, котрий в імени товаришів попрощав Покійного. Нехай Бог надгородить Вам всїм Ваші труди.

278 1—1 *Юлія Богачевска*, жена.

На сплату приймає ся.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
подъ фірмою
Евг. Спожарского и В. Устеньского
Львовъ, ул. Руска ч. 3
поручая



Вч. Духовеньству и Хвальнымъ Братчинамъ церковнымъ свой богато заосмотренный
СКЛАДЪ ЗНАРЯДОВЪ
и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбаймо о чистоту і лѣпоту нашого обряду выконуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотни подякъ. 254 12—15

Цѣнникъ даромъ и оплатно.

На сплату приймає ся.

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ" у Львовѣ
має вже готовий
Мѣдъ питный, домашного выпробованого выробу
и вѣдъ мая почавши высилає въ бочкахъ около 100, 50 и 25 літровъ въ цѣнѣ по 120, 124 и 128 сот. за літру
разомъ въ бочкою. 245 47—?

На Свята Воскресеня Христового
ТОРГОВЛЯ
Мих. Дымета и Констант. Урбана
у Львовѣ, Ринокъ 20

поручає Евангелія въ роздавныхъ прехорешнихъ оковахъ вѣдъ 15 зр. до 225 зр. Плащаниці на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковій матерії вѣдъ 40 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 1·— зр. до 31 зр. — Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерацѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Лаґуки, Лихтарѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнї рѣчи и приметна, що всѣ тіа товары суть лѣпшои якости и дешевшій, якъ у всякої конкуренціи

Упрашаємо умильно о вчасній замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

Ориґінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї
ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставленими стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, давконові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олію, ваги, сикавки, також машини до шитя з первородних фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше
L. QUELLER, Львів
склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 224 8—24

Лишь тогдѣ правдивый, если трикрапка фляшки есть замкнена нижше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папері).



Доси неперевысшеный ! !
В. Мааґера
правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ



(въ закономъ обезпеченѣмъ опакованю)
жовтого фляшка К. 2.— „
бѣлого „ „ 3— „
а фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Відни

Розсѣдженый першорядными новаґами медичными и за-для своєи легкои стравности порученый також дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ, збільшеня ваги тѣла, полѣпшеня секрѣт, а також взагалъ прочищеня крови.

Достати можна въ найбольшій части Аптикъ и Дроґерій австро-угорскои Монархіи.

W. MAAGER, WIEN
III./3., Neumarkt 3. 535 18—18

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

Основано въ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.

поручають на теперѣшный сезонъ весняный по можливо найнизшихъ цѣнахъ свій знаменито заосмотреный складъ готовои мужескои конфекціи, лѣтнїй пальта, ульстры, гавельоки, плащѣ вѣдъ пороху и дощу, убрана анґлезовѣ и маринарковѣ, ґардеробу для Вч. Духовеньства, для пп. Учениковъ и дѣтей.

Дуже великій складъ матерій Берненьскои, Французскои и анґлійскои спродає також на мотры дуже дешево. 243—6

Подґорска Сполка въ Станиславовѣ.

Знана вѣдъ ряду лѣтъ, яко найтаньше жерело закупна найлѣпшихъ товаровъ въ кругъ масарства входячихъ, поручає: **ковбасы** краяни и сякани, **ковбаски, шинки** вуджени сыри коо варени и пр.

Для крамницъ при больших замовленихъ опусть.

Въ склепѣ (въ каменици Дирекціи желѣзницы) продають ся всѣ выроби въ кругъ масарства входячи. Замовленя полагоджують ся сейчасъ и висилають ся подворотною почтою.

При замовленяхъ просимо подавати точну адресу.

Адреса: **Подґорска Сполка въ Станиславовѣ.**

ТОВАРИСТВО
для
РОЗВОЮ РУСКОЇ ШТУКИ
отворившее варстатове въ ограниченю порукою
у Львовѣ, Ринокъ ч. 34. II. поверхъ

Щобы дати можность переконати ся о гарѣстѣмъ и артистичнѣмъ виконаню робѣтъ угримує Товариство въ назначатъ свого дому

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

Замовленя приймає выключно лишь Дирекція Товариства

Рѣкъ заснованя 1892.

ДНѢСТЕРЪ
ТОВАРИСТВО ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львовѣ, Ринокъ ч. 10
домъ „Просвѣты"

есть одиноким рускимъ Товариствомъ асекураційнымъ.

Фонды Днѣстра зъ днемъ 31. XII. 1901

Фондъ резервовый	**386.402 К 83 с.**
Резерва премій	**205.227 К — с.**
Резерва спеціальна	**6.000 К — с.**
Фондъ емеритальный	**47.753 К 76 с.**
Разомъ:	**645.383 К 59 с.**

„ДНѢСТЕРЪ" обезпечуе будынки якъ також збоже и пашу противъ шкодъ огневыхъ. Всѣ 3 Вп. Епископскій Ординаріяты припоручили Днѣстеръ Вч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ.

ОПЛАТА ПРЕМІЙ въ ДНѢСТРѢ есть умѣрена, а чистый зыскъ, надвышку зъ оплатъ, роздаваe Днѣстеръ межа своихъ членовъ якo звороты. Въ рр. 1900 и 1901 выносять звороть 8%.

ШКОДЫ выплачуе Днѣстеръ дуже скоро, а оцѣнку шкодъ переводить разомъ зъ Делеґатомъ и 2 членами мѣсцевыми. До 31 грудня 1901 выплативъ Днѣстеръ 5075 вѣдшкодованъ въ сумѣ 2,656.787 кор.

ЧЛЕНЫ ДНѢСТРА можуть безъ перешкоды затягати позычки въ Банку краєвѣмъ и касахъ ощадности, бо касы тѣ принимають полісы Днѣстра при позичкахъ гіпотечныхъ.

НА ЖИТЄ можна обезпечати черезъ Днѣстеръ капиталы на дожитя, посмертні капиталы, посаги, ренты и т. д. въ Краковскомъ Товариствѣ, а зъ провізій вѣдъ тыхъ обезпечень вѣдступае Днѣстеръ часть на руски добродѣйній цѣли.

АҐЕНЦІЇ передае Днѣстеръ радо селянамъ-господарямъ, особливо де нема близко аґенцій Днѣстра. Аґенты заробили 342.486 К. провізій. 34

Селяне убѣгайте ся о аґенціи Днѣстра!

При закупнѣ товаровъ просимо поклікуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского вѣдъ зарядомъ Іосифа Даниляка.

Ч. 71 и 72 Львовъ, Пятница 29 Марта (11 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-бій годинѣ по południu. Литературний додатокъ „Бібліотека найзначительнѣйшихъ повѣстей“ выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю за перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ославевского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Яна ч. 28. — У ВѢДНИ: M. Dukes, L. Sellerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и инсераты приймаютъ ся по всѣхъ инсерат. бюрах.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

во Австрії:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ	22 к.	на цѣлий рокъ	44 к.
на пів року	18 „	на пів року	22 „

У Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	26 к.	на пів року	14 к.
на чверть року	7 „	на місяць	2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише въ попередне застереженю. — Реклямації неопечатані вільні від порта.

Поодиноке число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймають ся по 30 с. від одної стрічки инсертовой або за місця в часописи „Надісланя“ по 60 с.

Вклики и инші довѣсни приймають ся по 60 с. від одної.

Заява

українсько-рускої університетскої молодіжи.

В тій хвили насніла до нашої редакциї отся депеша:

Відень 10 цьвітня, год. 2 в ночи. На загальних зборах укр.-рускої університетскої молодіжи в Кракові дня 7 цьвітня а в Відни дня 9 цьвітня запали отсї ухвали: 1) Укр.-руска унів. молодіж уважає, що виданий міністерством рескрипт обмежує ще і сї права, які вже наша мова мала на львівскім університеті; 2) констатує, що всякі поголоски про покінченє сецесиї є неправдиві та 3) що загал укр. рускої унів. молодіжи не добачує по виданю згаданого рескрипту найменшої спромоги вернути вже тепер на львівский університет без пониженя своєї національної чести.

Подаючи сю депешу до прилюдної відомости, мусімо зауважати від себе, що наша університетска молодіж не могла в теперішну хвилю поступити інакше, як в наведених ухвалах постановила.

Закінченє сецесиї вже в сім семестрі мусїло би в публичній опініи викликати інтерпретацию, хоч і фалшиву, та все таки для нашої справи вельми шкідну, а для нас понижаючу. Именно поненювано би поворот нашої академ. молодіжи на львівский університет або тим, що ми авісним міністерским рескриптом вдоволені, або тим, що ми капітулуємо з дальшої борби, — що вже з рештою і тепер видко з хору голосів польскої шовиністичної праси, котрій акомпаніює знаменито „Галічанін“. Виправдї ми вже при обговореню міністерского рескрипту рішучо застерегли ся против того рода інтерпретациї і зазначили, що коли наша молодіж поверне на львівский університет, то лише в тій цїли, щоби змінити тактику і тут на місци вести дальшу а успішнїйшу борбу за права нашої народности — однак се застереженє, хоч яке правдиве, тілько тодї могло би мати рішаючий вплив на публичну опінію, коли би справдї зараз могло бути зреалїзоване. Та така велика зміна тактики в такій важній справі мусить бути належато приготована, а се вже на сей семестер неможливе, бо виписи на львівский університет закінчили ся вже вчера.

Не сумніваємо ся, що при своїй послідній постанові наша університетска молодіж, — з виїмком очевидно москвофілів, на котрих і так ніхто ніколи в сій справі не числив, — видержить так солідарно і консеквентне, як доси поступала, — та що ціла наша суспільність як до тепер, так і на дальше, морально і матеріяльно піддержить своїх синів в їх трудній і великій борбі.

Славяньске кореспонденцийне бюро.

В часї латиньских сьвят порушили чеські дневники справу основаня славяньского кореспондэнцийного бюра і взивають всїх Славян до складок на сю цїль. На сей зазив відкликнули ся з більше або менше живими симпатиями ріжнородні славяньскі орґани. Між ними і праса польска повитала проект теплїйше, ніж загалом звикла вона відносити ся до всїх зазивів під фірмою славяньства.

Чеські дневники підносять оправдані жалї, що про справи чеські, і загалом про справи славяньскі ширший сьвіт інформує ся через нїмецькі, нераз неприхильні для реляціонованих справ, бюра, котрі тенденцийним промовчуваном або прямо перекручуваном фактів закривають справдїшний стан річий, впроваджують в блуд Европу і витворюють що-до славяньских — специально-ж ческих — справ цїлком хибну опінію. Навіть взаїмна інформация поодиноких славяньских народів зависима від тих чужих бюр так, що Чехи про Поляків або инший славяньский нарід, і на відворот, одержують цїлком фалшиві, скупі і тенденцийні информациї.

Подібні уваги подали з нагоди піднесеня сеї справи і польскі дневники, розумів ся знов дещо більше зі становища своїх інтересів. Між иншими Kuryer Lwowski замітив, що польскій суспільности таке кореспонденцийне бюро могло-би віддати справдї великі прислуги і що Поляки радо-би повитали утворене славяньского кореспонденцийно-телеґрафічного бюра, коби тілько мати певність, що ся славяньска аґенция не буде ведена в руссофільско-панславістичнім дусї. В противнім разї мусїли-би Поляки уважати її за ворожу собі інституцию. Так говорить Kuryer Lwowski, між тим коли консервативна польска праса, менше дражлива на точцї відносин до руссофільства і до Россиї, витає проект, не підносячи що до него ніяких застережень.

І ми мусимо рівно-ж піднести, що може навіть ще більше, ніж другі австрийскі Славяне, відчуваємо брак безсторонного, добре інформованого і добре інформуючого телеґрафічного бюра. Дїють ся у нас такі річи, що коли-б вони були фактами не з житя нашого руского народу, але з житя якої небудь иншої, хочби найменшої народности, то стрясли би опінією цїлої Европи (кріваві виборчі події 1897-ого року, демонстрация і сецесия університетскої молодіжи і т. д.). Ті події перейшли для позакраєвої — не кажемо вже, заграничної — праси майже незамітно, хоч вони потрасали цїлою нашою суспільностию, були великими подіями в її житю, а при тім як на теперішну Европу, фактами будь-що-будь незвичайними. Про наші народні справи ширший сьвіт або цїлком не інформує ся, або коли інформує ся, то дуже скупо і дуже фалшиво та тенденцийно.

А преціль, хоч рішеня нашої національної справи певно не занисить від думки про сю справу у Славян або в Европі, всеж таки не можна легковажити собі і чужої опінії. Бувають хвилї, коли і вона може заважити в долї народу, хоч і як ті хвилї рідкі.

Вагу сего підношено у нас вже не раз, починаючи ще від пок. Драгоманова, що одною з задач свого житя поставив, знаменитими дописами і статями до дневників і журналів усяких мов, інформовати Европу про наші народні справи. Пригадаємо ще, що пізнїйше, тому несповна 10 років, підносив п. Осип Партицкий думку заложеня, коли не інформацийного руского бюра, то бодай рускої, нїмецкою мовою друкованого, дневника у Відни, а минулого року пробував здїйснити сю думку п. Роман Сембратович через свій місячник „X - Strahlen“, котрий на жаль задля браку підмоги з боку рускої суспільности мусїв упасти, зглядно перейти в чужі руки. Той сам п. Сембратович, як і д-р Франко старають ся рівно-ж інформувати про наші справи нїмецку та роспийску працу і тим способом заповнити бодай в части недостачі чужих інформаций про Русинів.

Отже, як всякий бачить, і ми відчуваємо, і то дуже відчуваємо, брак безсторонного корреспонденцийного бюра, і ми старали ся заповнити сю прогалину бодай частково, о скілько се можливе без належної орґанізациї.

Тому і думку порушену чеською працю повитали-би ми дуже радо, коли-б не потреба деяких застережень, котрі являють ся нам доконечними в виду деяких несимпатичних нам прецедэнсів. Именно ми, ще більше ніж Поляки, більше ніж Kurjer Lwowski, можемо побоювати ся що до безсторонности сего бюра, і то не тілько з боку руссофільства але і польонофільства. З довголїтного досьвіду знаємо, що переважна часть ческої праси, (именно праса, надаючої тон ческій політаці, партиї Молодочехів) і переважна часть праси полудневих Славян дивить ся на наші справи через руссофільский призмат, інформує ся залюбки як раз в найбільше нечистих, бо ренеґатских жерелах, та часом прямо ворожа нашому національному розвиткови. Послїдними часами до сего руссофільского трактованя наших справ прилучили ся, особливо у молодоческої праси, ще й польонофільскі згляди задля політичного зближеня між Молодочехами і Поляками. Тимто й ческа і загалом славяньска праса займала послїдними роками в наших справах, цїлком не згідне з обективностию, становище.

Коли-б на сім самім становищи мало станути і „славяньске корреспонденцийне бюро“, то ми мусїли-б з гори осьвідчити ся против него і — повторимо тутки слова Kurjer'a Lwowsk'ого — ми мусїли-би вважати его прямо ворожою для нас институцию. Така „славяньскість“ сего бюра цїлком-би нас не загріла до него і ми мусїли-би глядїти на него однако, як на всяке инше чуже бюро.

Коли отже ініціятори „Славяньского корреспонденцийного бюра“ думають сотворити справдї славяньску институцию, що не вислугувала-би ся тілько інтересам трех „сильних“ славяньского мира: Россиян, Поляків, і Чехів, то мусїли-би забезпечити недвозначно его обективність, покликуючи в склад

„Альманах руско-українських богословів“.

(Критична оцїнка).

(Докінченє)

Тепер перейдемо до прози, заступленої в „Альманаху“ науковими працями. З отсих праць дві: „Поезиї Федьковича“ і „Душа і тїло“ зовсім безцьвітні, дві: „Руска колеґія в Римі і її питомці“ та „Єзуїти в заведеню унії на Руси в доберестейскій добі“ доволї інтересні, а одна: „Станіслав Пшибишевскі“, інтересна з иншого боку...

Відчит Ярослава Левицкого про *„Поезиї Федьковича“*, друкований перед парою роками в фейлетонах „Буковини“, носить на собі всї цїхи приятного, „сьвяточного“ відчиту.

Отже поділ поетичної творчости на періоди (без періодів авї рух!), незовсім зручне переповідуване змісту поодиноких стихів, підчеркнене патріотизму і релїґийности у поета, нарештї вдачна характеристика словами д-ра Франка...

„Душа і тїло“, нарис Ярослава Сїминовича, отся на-скрізь схоластична компіляция з всіляких меньше і більше славних фільософів-дуалістів, компіляция доволї незручна та односторонна, пригадує своїм змістом та тяжким стилем середновічні розправи про те, кілько ангелів може поміститись на кінчику одної шпильки.. Скажіть, де властиво сидить душа? — питаєсь немов автор, веде нас через лябіринт усяких цитатів, не даючи нїчого від себе (се — мовляв — порішили вже мудрійші від нас!), а при кінци ми такі самі мудрі, як були з початку, лише змучені і знуджені...

„Руска колеґія в Римі і її питомці“, допись Р и м щ у к а (се псевдонїм одного питомця) познакомлює нас із історию колеґії, з її уладженем, а житем її питомців. По думцї автора отся колеґія могла би принести Русинам богато користи, коби лише Русини висилали туди людий, а не суспільних фраґментів. Та біда в тім, що Русини нїкого туди не висилають, лише греко-католицкі епископи Галичини шлють туди тих суспільних фраґментів, часом навіть доволї низького сорта (напів розвинених тупаків, екс-атеїстів, кандидатів на щорічну заміну релїґії і т. д. і т. д.), які заявлять охоту „учити ся“ в Римі. Все таки допись стоїть того, аби її прочитати і призадуматись над нею. От мінї пр. думаєсь, що коби так були фонди, аби 16 здібних хлопців вислати за границю на ріжні факультети, то наша бідна Русь діставала би що-року 16 тямущих робітників, а так щось нїякого слїду нема із тих „Римщуків“, хиба де-не-де дасть про себе знати який-небудь Грушка...

На ширші розміри, з науковим апаратом написана статья О л е к с а н д р а С у ш к а п. з. *„Єзуїти в заведеню унії на Руси в доберестейскій добі“*. Автор старавсь показати, який вплив мали Єзуїти на заведене унії на Руси, збиваючи з одного боку погляд, мов би то унія була „політичною штучкою Єзуїтів та польского правительства“, а з другого боку полемізуючи з поглядами тих істориків, котрі приписують Єзуїтам мінїмальний вплив на заведене унії. В фахову оцїнку сеї статьї, написаної — признати треба — талановито, після збиранья та студіованя всїх жерел, які авторови могли попасти в руки, входити не стану, бо се не моя спеціяльність, а піднесу лиш те, що мабуть для всїх буде інтересне.

І так автор відкриває і кладе на пєдесталь слави Єзуїта, Венедикта Гербеста, „могутнього єзуїтского лицаря Унії, про котрого доси майже нїчого не знали“, та з історичними даними в руках доказує, що як-раз Гербест був тим, котрий в творі п. з. „Wypisanie drogi“, написанім і виданім 1566 р., „перший з-поміж польскої суспільности XVI. віка підніс гадку унії тодї, коли о тім в польскій річи-посполитій нїкому і в снї не снило ся“. Петро Скарґа, котрого твір „O jedności kościoła B żego pod jednym Pasterzem“ вважають першим товчком до унії з польского боку, був доперва другим, що підхопив сю думку, а його вище згаданий твір вийшов доперва в 1577 р., отже о 11 лїт пізнїйше від вище згаданого Гербестового твору.

Найлучше на конець; а тим найлучшим, тілько з другого кінця, є безперечно статья Ю р и я К м і т а про польского письменника-модерніста *Станїслава Пшибишевского*. Можна з якимсь літературним напрямом не годити ся, можна його критикувати з ріжних вихідних точок, можна навіть обурювати ся, що такий напрям істнує, а грім з ясного неба не повбиває за одним заходом всїх тих поганих та ненависних модерністів, але обкидати невинного чоловіка без найменьшої причини болотом, обілляти помиями звичайної лайки... — ну, се також можна, але тодї не повинно ся мати претензий, аби хтось ті помиї признавав літературною критикою.

Що ви сказали-б, коли-б так хто приступив до вас на вулици і сказав вам: „Слухай, чоловіче, ти є послїдний лайдак. Доказувати тобі сего не буду, бо на се шкода часу, лише повторяю тобі ще раз, що ти послїдний лайдак, але... ти таки досить добрий чоловік.“ Оттак говорить Юрий Кміт про Пшибишевского. Статья його, переказана кількома словами, виглядала-б меньше-більше так:

Пшибишевский малим був дурень, в ґімназиї дурень і лїнюх, на університеті дурень, лїнюх і пияк, його письменська дїяльність „обмежуєть ся головно до половой бабранини“, він найменьше оригінальний поміж визначнїйшими модерністами“, „популяризатор божевільної та звірської фільософії Фрідріха Нїцше“, „але все таки визначний талант — треба йому признати“.

Зараз скажу кілька слів на оборону Пшибишевского перед такою „критикою“, то позволю собі на таку замітку: Юрий Кміт в оцїнюваню Пшибишевского о много меньше оригінальний, як в оцїнюваню Ібзена та Нїцшого, бо коли, оцїнюючи Ібзена, подавав бодай докладний зміст та додавав дещо від себе, а в оцїнюваню Нїцшого подавав бодай який-такий зміст, то в оцїнюваню Пшибишевского або не подає змісту зовсім або лиш дуже недокладний, а те, що він додає від себе, се лиш резюме обширної та бодай на свій лад мотивованої працї проф. М а з а н о в с к о г о про Пшибишевского, друкованої

ЯНІНА
ПЕРША ХРИСТИЯНЬСКА
ФАБРИКА ТУТОК
цигаретових
поручає по низькій цїні з найлїпших бібулок єгипетских і французских [не шкідні для здоровя.]
Львів. улиця Городецка число 10. 13 14 15

славяньскої аґенциї репрезентантів усїх славяньских наций, що мали-би безпосередний голос в бюрі. Отже і Русинів-Украïнців мусїв-би там репрезентувати чоловік, що до него мали-би ми запоруку его національної непорочности. Тілько так з'орґанїзована аґенция зможе справдї назвати ся „славяньскою“, і до такої роботи могли-б і ми приложити свою руку. — Яку-ж дорогу виберуть ініцияторы справи, мабудь небавом побачимо.

Заки скінчимо, не можемо не завернути ще раз до думки, згаданої вже повисше, а вводженої у житє п. Сембратовичем, іменно до думки основаня рускої, в нїмецкій або иншій між-народній мові видаваної часописи у Відни. Чехи мають свою Politik в Празї, полудневі Славяне заложили в Терстї La Pense Slave, Мадяре видають по нїмецки Pester Lloyd, в Петербурзї виходять урядові чи півурядові часописи: Journal de St Petersbourg і St. Petersburger Zeitung. Тож і нам Русинам найвисший час постарати ся о свій „міжнародний“ журнал. Публїцистичні сили потрібні до его виданя найдуть ся, бо й в готові. Потреба ще тілько заінтересованя і помочи з боку нашої суспільности. Час вже нам подумати про свою „амбасаду“!

З ради державної.

По відчитаню інтерпеляцай і внесень президент міністрів д-р Кербер зложив в палатї письмо з просьбою о вибір делеґациї і квотової девутациї. Президент палати заявив, що вибір той назначить на едно з найблизших засїдань. Опісля приступлено до дальших нарад над буджетом.

Пос. Лехер виступив против бесїди президента міністрів з попереднього дня і сказав, що тая бесїда зробила в палатї некористне вражене. Був би вже час, щоби президент набінету від гарних слів взяв ся до дїл. Нїмцї не могуть допустити, щоби Славяни штучно при помочи адміністрацийних розпорядків затирали нїмецкий характер міст. Нїмцї альпейских і судетских країн тримають ся солїдарно і жадають сатисфакциї за голосованє з д. 21 марта. Опісля бесїдник критикував дїяльність міністерства просьвіти на поли торговельних шкіл.

Міністер просьвіти д-р Ґартель признає, що богато бажань, які відозвали ся при дискусиї, є оправдані, але годї заспокоїти всї, хочби й слушні, бажаня. Міністер пригадує, що в остатних роках богато шкіл торговельних і промислових перенято на кошт держави і богато заложено нових шкіл; правительство старає ся заспокоювати бажаня послів і населення, о скілько позволяють на се фонди. Указавши на деякі реформи, поробленї вже в торговельних і промислових школах, висказує міністер надію, що по укінченю державних промислових шкіл будуть могли ученики діставати також державні посади, тим більше, що в тих школах заведено також курси для будови каналів і водних доріг. П. Ротерови відповідає міністер на оногдїшнї виводи що-до іспитів зрілости. Не згоджуючи ся на гадку п. Ротера, що іспити зрілости є взагалї шкідливі і повинні бути знесені у всїх середних школах, висказує міністер гадку, що ті іспити є потрібні, особливо в Галичинї, але заразом признає, що в промислових школах є вони неоправдані; однако доси годї їх було знести, бо після військового закону дають вони право до однорічної служби військової. Те саме відносить ся і до торговельних шкіл. Правительству самому прикро, що так є, і як-раз тепер ведуть ся переговори між інтересованими міністерствами, щоби в сїй справі дійти до ладу. Міністер признає потребу нових промислових шкіл, але остерігає, щоби при їх закладаню не видвигано справи національної, як се вийшло в звичай при школах середних. Дальше обговорює міністер справу державних шкіл ремісничих і школи доповняючі, а вкінци відповідає п. Лехерови.

Опісля промовляло ще кількох бесїдників, по чім приступлено до голосованя над резолюциями, які виринули серед дискусиї. Одна резолюция домагає ся заложеня чеської школи промислової в Будїовицях, друга заложеня такої-ж школи нїмецкої. П. Пльой злучив обі в одну: Взиває ся правительство до заложеня чеської промислової школи в окрузї будїовицкім і нїмецкої в окрузї хебскім. На те п. Барайтер жадав, щоби голосовано над резолюцию п. Пльоя, але над кождою ей частию окремо. Президент палати Фетер противить ся жаданю п. Барайтера, але лишає палатї порішенє справи і піддає се жаданє під голосованє. Палата більшостию голосів відкидає жаданє п. Барайтера. Тогдї президент палати хоче піддати внесенє п. Пльоя під поіменне голосованє. На те Всенїмцї счали печувану

бучу,

що нагадала палатї дні баденівські. П. Шенерер гукнув: „Не буде жадного голосованя!“ Підняв ся свист і тріск. Всенїмцї одні бють желїзними дручками о пульти, аж тріски летять, иншї свищуть переразливо на свиставках, кричать дикими голосами. Президент не знає, що дїяти; дзвонить раз-пораз, але надаремно. Иншї Нїмцї не беруть участи в сїй бучі і зате Всенїмцї починають з ними гидку лайку. Вкінци Шенерер знов гукнув; „Замкнути засїданє.“ Его товариші кричать за ним те саме. Коло трибуни президента робить ся здвиг. П. Іро хопив за дзвінок. Тимчасом п. Пацак полоскотав его, так, що дзвінок випав ему з руки і понад голову віцепрезидента Зачка упав на землю. П. Гофер бє актами о пульт президента, аж стрянки летять з паперів. П. Малїк валить ногами о трибуну президента. П. Іро знов поривав дзвінок і бє ним о стіл, аж зелене сукно подер. З міністрів нема нїкого. Серед такого дикого крику президент забрав ся з салї; він перервав засїданє на пів години, але голосу его нїхто не чув.

Наради клюбів.

Тогдї зібрали ся провідники клюбів на нараду, що дїяти. Президент Фетер зажадав, щоби всї провідники клюбів ствердили, що він поступав після реґуляміну, та загрозив, що в противнім раї зложить уряд президента. Домагано ся, щоби не замикати засїданя, а таки приступити до голосованя; иншї були за переговорами з Всенїмцями. П. Люеґер радив, щоби трибуну президента окружити парляментарними квесторами, котрі би стерегли послів перед напастями Всенїмців, коли будуть віддавати картки з своїми голосами. Вкінци таки уряджено вийти з Всенїмцями в

переговори.

Скінчились вони тим, що Всенїмцї обіцяли не поновляти галасів, коли дасть ся їм спромогу зложити заяву в справі голосованя над резолюциею п. Пльоя.

Конець засїданя.

По перерві президент палати явив ся на сали і заявив, що з причини пізної пори приступає до замкненя засїданя.

П. Барайтер іменем Всенїмців пояснив, що вони мусїли виступити против президента палати, коли він відступив від звичаю і не дав голосувати окремо над кождою частию резолюциї п. Пльоя. Всенїмцї не могуть голосувати над цїлою резолюциею, бо не будуть голосувати за жадною ческою школою, поки Цислея буде стояти в буджетї, а з другої сторони не могуть голосувати против заложеня нїмецкої школи. Поведенє президента мусїло їх обурити, однако їх протест, хоч і як острий, не був звернений против особи президента.

Засїданє замкнено о год. 6-тій; наступне днї о год. 10 перед полуднем.

Reichspost доносить, що президент міністрів д-р Кербер вчерашними подїями мав дуже знеохотити ся, а в розмові з ґр. Штірком мав сказати: „Вже менї сего досить! Робіть, що хочете, я незадовго всьо покину!“

Розруси в Бельґії.

Бельґийский пролетарият розвинув незвичайно сильну акцию, за загальним голосованєм. Репрезентанти пролетариату в парляментї заявили цїлком отверто, що на случай, коли би відкинено внесенє о загальне голосованє, вибухне революция. Тепер робітники обмежають ся лише на демонстрациях. В тих демонстрациях бере участь так імпонуюче число приклонників виборчої реформи, постава товпи є так рішуча, що коли би ті маси були змушені перейти до нелеґальної акциї, буржоазийні сторонництва стратили би о много більше, як через добровільне признанє права загального голосованя. Вже тепер, хоч справа не полагоджена ні в сей, ні в той бік, анї не проголошено революциї, демонстрациї доводять до конфліктів, котрі можуть викликати револьту навіть скорше, як би се було бажанем провідників руху.

Дня 8 с. м. вечером, по замкненю віча, на котрім социялїстичний посол Ван-дер-Вельд виголосив дуже остру промову, прийшло до бійки між півторатисячною товпою робітників а поліциєю. Одного робітника і двох поліцаїв ранено. В иншій дїльници міста демонстранти хотїли підпалити бюра клерикального дневника. Огонь скоро погашено. Демонстранти пішли під палату князя Альберта. Тут заступила демонстрантам дорогу поліция з добутими шаблями. В бійцї ранено 3 особи.

На одні социялїстичні збори, скликані в справі загального голосованя, приїхали републиканські посли іспаньскі. Вчера вечером поліциї вигнала їх з Бельґії. Товпа робітників відпровадила їх на желїзницю, съпіваючи революційні пісни. В тій хвили надїхав король. Товпа розвинула червону хоругов і підносила окліки в честь загального голосованя. В палатї послів социялїсти внесли інтерпеляцию в справі вигнаня іспаньских послів і зажадали наглости для сего внесеня. По промові міністра судівництва ухвалено дискусию замкнути і полагодженє інтерпеляциї відложити на пізнїйше. З огляду на можливість забурень міністер війни покликав до служби резерви.

Під враженєм демонстраций президент кабінету поставив в палатї послів внесенє, аби на слїдуючий тиждень приступити до дискусиї над проектом ревізиї конституциї. Внесенє принято.

Війна в Африці.

Бури прислали Кріґерови справоздане з театру війни. Делярей під присягою заперечує, що всї вісти о брутальностях анґлїйских військ суть правдиві. Між иншим присутність жінок і дїтей в анґлїйских таборах надуживано на се, аби охоронити ся від нападів Бурів.

Лондонскі дневники голосять, що окрім найстаршого сина Кріґера, 24 членів родини Кріґера зложило присягу вірности Анґлії.

В Лондонї що раз оптимістичнїйше задивляють ся на справу заключеня мира. Хоч правительство не дає в тій справі нїяких вісток, дневники розголошують різні вісти, котрі мають бути доказом, що Бури спокірнїли і хоч еще торгують ся, хотїли би як найскорше відпочати по великих трудах. За найголовнїйшу перешкоду скорого заключеня мира уважають Анґлійцї Штайна, Девета і Кріґера. Daily Telegr. доносить, що Шальк-Бурґер готов згодити ся на анґлїйску супрематію і вдоволити ся автономією під управою анґлїйского комісаря. Він мав обіцяти, що буде старати ся з'єднати для своєї гадки Штайна і Девета. Однак в Брукселї гадають, що ті заходи будуть безуспішні. Standard доносить з Брукселї, що представителї Бурів в Европі готові поручити заключенє мира під слїдуючими услівями: автономія під супрематією Анґлії; цїлковита амнестия для повстанців без нарушеня їх політичних прав; відкликанє проклямації о баніції бурских командантів і конфіскатї маєтків; поворот полонених і відшкодованє за знищені фарми.

В Амстердамі розійшла ся вість, що до полудневої Африки поїде льорд Росбері, аби королеви здати справоздане о теперішнім стані річи на театрі війни на підставі власних обсерваций і предложити відповідні внесеня. Король має бути дуже невдоволений з того, що мирові переговори так протягають ся і не раз вже дав пізнати, що хотїв би, аби війна як найскорше скінчила ся.

Після вістей, які одержали делеґати Бурів в Европі, положенє Бурів є так користне, як з самого початку війни. В окруженю Кіченера має панувати з причини успіхів оружия Бурів і з причини становища короля велике пригнобленє. Говорять, що ораньскі Бури не хочуть принати мирових предложень, принятих вже репрезентантами Трансвалю. Бюро Райтера доносить, що вісти о поступі мирових переговорів не мають найменшої підстави.

Телеґрамы.

Відень 10 цьвітня. Нїмецкий канцлер ґр. Вільов, котрий від кількох днїв конферував з італійским правительством в справі відновленя тридержавного союза і в справі торговельних договорів, приїхав цїлком неожидано до Відня, аби в тих самих справах розмовити ся з Ґолуховским.

Москва 10 цьвітня. Студенти інтернованї в московскім полїцийнім арештї підложили огонь, аби в замішаню утечи з арешту. Огонь скоро погашено, а студентів покарано нагайками.

Петербург 10 цьвітня. Нова Перска позичка буде замортизована в 75 роках. Перский банк, котрий взяв на себе емісию сеї позички, одержить від правительства концесию на будову і експльоатацию зелїзницї з кавказкої границї через Табріс до Касвіну.

Лондон 10 цьвітня. Завтра правительство предложить парляментови внесенє о трансвальску позичку в квотї 40 мілїонів фунтів штерлїнґів. — Бюро Райтера доносить, що президент Оранїї Штайн занедужав на очи і що ему грозить сліпота.

Брукселя 10 цьвітня. В національнім банку експльодувала онодги машина наповнена порохом, або динамітом. Атентат не стоїть здав ся в звязи з політичними рухами. Власти здогадують ся, що тут розходило ся о крадїж банкнотів. В Ст. Паулю кинув хтось в городї бомбу на священика. Бомба зробила тілько малу шкоду.

З Балкану.

Відень 10 цьвітня. Тут говорять, що з Македонії вибухло цїлком отверте повстанє.

Петербург 10 цьвітня. „Новости“ доносять, що на случай дальших розрухів на Балканї, Росия і Австрия повинні урадити військову демонстрацию і видусити на Туреччинї реформи.

Неаполь 10 цьвітня. На слїдуючу неділю скликано до Неаполю альбаньский конґрес, на котрім будуть рішати, чи Альбанія має добивати ся цїлковитої політичної самостійности, чи тілько автономії під султаньским скиптром. Вже зголосили ся два претендента на альбаньский престол. Італїєць Кастріота і Француз Жуан, котрі уважають себе за потомків Скандербека, основателя самостійної Альбаньскої держави в 1443 році. Італійцї хотїчи би прилучити Альбанію до Італії, аби в той спосіб замкнути приступ до Адриї. Знаючи, що на се не позволить Австрия, хочуть задержати status quo.

Пекін 10 цьвітня. Росия і Хіни підписали манджурский договор. Ратифіковане договора має наступити до трех місяців. Росия віддасть Хінцям зелїзницю під условєм, що Анґлія знесе військовий заряд зелїзницї в провінциї Чілї.

В справі Спілок ощадности і позичок.

Заходом Самбірскої окружної Ради і під проводом голови д-ра Стахури відбуло ся в Самборі 27. марта с. р. віче в справі Спілок ощадности і позичок (Райфайзенок). Упрошений до того о. А. Захариєвич з Вишатич виголосив реферат о Спілках дуже займаво. Він вияснав користи зі Спілки взагалї, а особливо заснованої на взірцевім статутї Видїлу краєвого з необмеженою порукою. 1) В такій Спілцї дістане наш селянин дешевий кредит, не потребує їхати з ручителями до міста до якої „каси“, бо Спілка буде в его селї, так наш нарід визволить ся з лихви жидівскої і кас „залїчкових“. 2) Селянин научить ся, бо буде мати спосібність, складати до щадниці навіть малі вкладки, зараз таки, коли яку корону заробить, а через се збільшить ся й народний маєток. 3) Референт вказав користи з приступленя до Патронату Видїлу краєвого: запомога 400 кор., безплатна контроля і дешевий кредит.

На інтерпеляцию о. П. Погорецкого і иншим учасників давав референт пояснена та заохочував до заснованя Спілок в Самбірщинї, жертвуючи радо свої услуги.

Опісля о. Ст. Онишкевич з Хишевич критикував інструкцию о виконуваню Патронату Видїлу краєвого над Спілками ощадности і позичок. Вправдї Видїл краєвий в своїм обіжнику з дня 10. липня 1899 ч. 45.875 каже, що „почата Вис. Соймом справа (основаня Спілок) виключає з гори всї побічні згляди і тенденциї, що могли би лиш звихнути еї розвій“, але практика показує, що власне тії „побічні згляди і тенденциї“ суть важнїйші нераз як головні; пр. послїдними часами справа спілок в Хишевичах, Волчухах, Колоколинї і т. п. Лише спочивав вже в інструкциї виданій на заміч краєвого сойму через Видїл краєвий зараз по вище наведеним обіжнику, бо вже 4. серпня 1899. Ся інструкция нївечить хотїв і найлїпші інтенциї Видїлу краєвого, тому о. Онишкевич поставив таку резолюцию:

Самбірска окружна Рада заінїціює вислане петиций до Сойму, щоби візвав Видїл краєвий змінити в інструкциї о патронаті слїдуючі §§.:

§. 1. Задачою Патронату Видїлу краєвого для Спілок ощадности і позичок є:

.....3) підпомагати всякі Спілки засновані на підставі взірцевого статута оборотовими фондами, о скілько

в краківськім езуїтськім „Przegląd-ї powszechn-im“...

Тепер дещо про Пшибишевского. Пшибишевский, один із найвизначнїйших членів т. зв. „Młodej Polski“, редактор модерністичного літературного журнала „Życie“, що виходив у Кракові, письменник, що заки почав писати по польски, здобув собі славу першорядного майстра форми і назву „genialer Pole“ в нїмецькій літературі, дає нам у своїх творах типи т.зв. „ненормальних людий“, незвичайно інтеліґентних, з незвичайно тонкими нервами, котрих якесь велике нещасте в сферї їх духового я (не конечно помінене при авансї чи відзначеню, або упадок при виборах!) виводить з рівноваги, попихає до „ненормальних“ вчинків. Такі типи представляє нам Пшибишевскі не з котури „объективного критика“, не дивить ся на них очима суспільного чи релїґійного моралїста, а говорить до нас їх мовою, немов переживав з ними їх радощі і їх горе. Треба би подивляти той артизм, з яким Пшибишевский підхоплює найтоньші нюанси тих хорих душ, але... в нас за се кидають болотом, називають деморалїзатором і т. д.

А вже прямо може лютити, коли кидають ся такі громи на „полову бабранину“, яка має проявляти ся в творах Пшибишевского. Отже коли хлопець і дівчина люблять ся, відтак він, дохрапавшись доброї посади, осьвідчивсь о її руку, відтак женять ся (все те очевидно з усїми традициями усьвяченими, звичаями та церемоніями), відтак живуть половим житем і виховують дїтий, то все те не є полова бабранина, але коли попаде на сей „практичний“ сьвіт людина, що не хоче „для здоровля“ радити собі в иншій спосіб, заки оженить ся, не хоче купатись у багнї половой розпусти, що хоче жити на свій лад, що замирає на саму згадку про те, що його милу, його вибрану може голубити хтось иншій, що не хоче, аби жінка „лише повнила свої обовязки і не затроювала йому житя“, але аби любила його, а коли не любить, то нехай радше затроїть, зломить, знищить його житє, як має кривити душею, що не вдоволяють ся добрим обідом, чистим білем, опікою в недузї та в ряди-годи офіцияльними поцїлунками, але хоче жити любовю, хоче аби від любови дрожав кождий нерв, аби нею наповнена була кожда капелька крови, — то се хрестить ся половою бабраниною, а артистичне змальованє сего в літературі обкидують ся болотом фарисейского обурена... І по що Ви всї любите ся, женіте ся, виховуєте дїти, навіть тїшитесь ними, коли все те таке гидке, коли все те полова бабранина?!...

На закінченє згадаю лише, що „критика“ творів Пшибишевского стрітила заслужена „нагорода“, він найшов ся на одній дошці з критиком з „Ґалїчанїна“, лише той ще вилаяв його, як він посьмів писати щонебудь про Пшибишевского... Не вже-ж „и свои его не познали“?!...

Михайло Ломиньский.

того вони зажадають і покаже ся потреба (підчеркнене маѣ ся додати). До тепер краєвий Видїл помагав лишень Спілкам, що належать до Патронату; коли-ж якої Спілки „задля побічних зглядів і тенденцій“ не принято до Патронату, а вона такой засновала ся і гарно розвиває ся, то вже ѣї не хоче Видїл краєвий удїлити позички з краєвих фондів.

§. 3. Орґанами Патронату Видїлу краєвого є:

.....2) Видїли повітові і їх відпоручники а також урядники і т. д. Цїлий сей уступ належить опустити.

§. 10. О принятю до Патронату Видїлу краєвого рішає Видїл краєвий на підставі внесків свого Бюра Патронату і на підставі опінії властивого Видїлу повітового і т. д. Посьлїдне речене опустити.

Бесїдник виказав як ворожо відносять ся Видїли повітові супротив заснованя руских Спілок, а історія достаточно поучає, кілько лиха наробили Видїли повітові громадам, коли виконувано контролю над громадскими позичковими касами.

Рівнож підніс бесїдник, що напротів §. 1. уст. 4. Інструкції Бюро Патронату при Видїлї краєвім не тілько не „підпирає заходів коло приготованя і витворена условій, потрібних до заложеня і до тревалого розвитку Спілки там, де поки що нема до того условій“, але стає на перешкоді сему розвоєви. І коли Спілка в Хишевичах, не принята до Патронату, просила Бюро Патронату спродати ѣї (за готові гроші!) книжок і друків, то Бюро відповіло, що „не маѣ уповажненя подавати поміч Спілцї, котрій Видїл краєвий відказав помочи в завязаню і принятю до Патронату. Достатчувати іменно друків, книжок і т. п. предметів становить саме часть сеї помочи, яку подає Спілкам Патронат“. (Се штубацтво! Голос з посеред учасників).

З виводами о. Онишкевич згодив ся вповні референт і зазначив, що і ему доводило ся се все пережити при заснованю Спілки в Вишатичах. Збори ухвалили резолюцїї однодушно.

Коли нїхто більше не забирав голосу, предсїдатель д-р Стахура подякував о. референтови і зібраним за численну участь, але з жалем мусїв сконстатувати, що на вічу так мало явило ся священників (самі народовцї, москвофіли застрайкували. Прим. допис.).

Рухъ въ руских товариствах.

(+) **З Львівского Бояна.** Пригадуємо Вп. Членам, що завтра, в пятницю, о год. ½ до 8-ої вправи мішаного хору з „Псальмів“, і просимо точно і в комплетї явити ся.

(+) **Філія товариства „Просьвіти“ в Стрию** подає отсим до відомости своїх членів, що пяті з ряду а заразом послїдні товариські сходини відбудуть ся у сю неділю т. є. 13 н. ст. цьвітня в сали „Народного Дому“ точно о год. 6 вечером. — *І. Вахнянин*, заст. голови.

НОВИНКИ.

— **Руский народний театр**, перебуваючий в Станиславові, подав до відомости, що в суботу, дня 12 цьвітня вистава оперети „Барон циганьский“ Штравса відбуде ся при співучасти артистки львівского театру панї Ф. Лопатиньскої і знаменитої орхестри військової 24 полку піхоти.

— **Руска молодїж ґімназияльна в Дрогобичи** устроює дня 13 цьвітня с. р. в салї „Сокола“ вечеринцї в память Т. Шевченка з отсею програмою: 1) Вступне слово. 2) Вербицкий „До Зорі“ і Цетвіньский „Князь Ревуха“ — хор мужеский. 3) Вроньский: Думки і Коломийка — орхестра. 4) Вахнянин: „Помарнїла наша доля“ — сольо тенор, з фортеп. 5) Шевченко: Посланіе — деклямация. 6) Любомірский-Ярецкий: „Pochód kozacki“ хор муж. 7) Oslisło: Сон-фантазия — скрипка з фортеп. 8) Лисенко: „Мивають днї“ — сольо барит. з фортеп. 9) Невольник — історичний образ Кропивницкого зі співами і танцями в супр. ґімназ. орхестри (перерібка з Шевченкової поеми: Невольник). 10) Закінченіе. — Цїна місць: крісло 1 к. 50 с. — вступ 50 с. — для селян і міщан 30 с. — Дохід призначений на бурсу. — Початок: 7 вечер.

— **Видїл Товариства руской Бурси в Стрию** почуває ся до обовязку зложити прилюдну подяку за жертви: Впр. оо. Горалевичови з Угерска за 2 д. бульби; о. Теод. Муровичови з Лошна за 3 д. бульби; о. Ів. Бордуновi за фіру бульби; о. Н. Фольваркови за дар кількадесяти бохонців хлїба; о. Тимцюракови з Дашави за 2 цапи дров; п. Притуликови за 12 міхів бульби; п. Дерешови за солому до сїнників; також жертволюбивим громадам: а то громаді Угерско за 12 міхів бульби; громаді Рудники за бульбу і капусту; громадам Станьків і Фалиш за міх муки житної і 6 корон, громаді Стрілків за 2 міхи бульби. Горяча подяка належить ся також Впр. о. Горчиньскому і Впр. о. Косаковскому, як також Всїм Впр. оо. наведених громад за щирі труди і заходи при заохоченю своїх парохіян до складани жертв. — *Андрій Мосьондз*, секретар.

— **Зъ Люблиньця нового**, ґішанівского повїту, одержуємо письмо вїдъ тамошних поважних громадянъ, въ котрімъ они высказують прилюдно щиру подяку своему приходникови о. Сильвестрови Метелї. Давнїйше поля и сїножати люблинецьких хлїборобівъ були позаставлювані то у жидівъ, то у ґішанівских мїщанъ. Колижь парохомъ въ Люблиньци ставъ зъ 1898 р. о. Метеля, взявъ ся щиро за ратунокъ своїх парохіянъ, выступивъ противъ лихварївъ та за статю умїщену въ „Дїлї“ 1900 р. мусївъ навїть оправдувати ся передъ судомъ у Львовї. Заходами о. Метелї основано въ селї касу системы Райфайзена, котра нинї выказуе звышъ 100.000 річный оборотъ. Громадяне надїють ся, що незадовно повыкупляють вже свои заставы, що въ селї запануе добробытъ, а на загальныхъ зборахъ 23 марта ухвалили свому опїкуновi-до ґродїевi высказати публичну подяку, на яку о. Метеля дїйсно вповнї заслугуе.

— **Процесъ инфантериста зъ ротмістромъ.** Сими днями вїдбула ся въ Станиславовї передъ окружнымъ судомъ розправа цивільна. Илько Максимець обжалувавъ ротмістра Вравбека въ Монастирискахъ, що той же въ часї послїдныхъ маневрівъ выбивъ ему око. Судъ засудивъ ротмістра на 1000 К кары за бїль и на 50 К за утрату заробку. Въ мотивахъ выроку сказано, що позываючому лише для того не признано бїльшои квоты, що вонъ вже побирае зъ фондівъ вїйсковыхъ ренту мїсячну, яку ему выплачують зъ пенсіи Вравбека.

— **Великопостнiй реколекціи для учителївъ** вїдбули ся пїдъ протекторатомъ Преосв. митрополита въ часї вїдъ 24—28 марта въ греко-кат. духовнїй семінарії у Львовї. Въ реколекціяхъ, котрымъ проводивъ о. Веселый, ч. св. В. В., при співучасти ректора о. Туркевича и духовника о. Дольницкого, взяло участь 20 учителївъ зъ рїзныхъ сторінъ краю. — Вїдъ одного зъ участниківъ дїстали мы письмо, въ котрімъ пише мїжь иншимъ: „Перший то разъ уряджено такі реколекціи для ширшого круга учительства, котре також може и повинно не малу вїдограти ролю въ нашій суспільности, такъ небогатій своюю інтеліґенцію. Тому повне признанє и щира вдака належить ся Преосвященному, що звернувъ увагу на сей упослїдженый у насъ станъ, якъ и тымъ, котрій его волю такъ щиро и ревно зъ пожиткомъ для реколектантівъ выконали.“

— **Видатки на війско.** Австрийске „Товариство приклонників мира“ опублікувало статистичний виказ, після котрого видатки на війско по більших европейских державах в 1890 р. представляли ся ось як: в Россії 1.291 мілїонів франків, в Нїмеччинї 969, Франції 878, Австрії 478, Італії 380, Іспанії 171, Швеції і Норвеґії 108, в Анґлії 1.840 мілїонів франків. Коли до того додамо ще відсотки від позичок, затягнених в наслїдок війни або уоружень, то одержимо суму 11,707,653.100 франків або половину цїлого доходу Европи.

Сконфісковано.

— **Поарештовані в Москві** в часї послїдних розрухів і засуджені на вязницю в Арханґельску особи, котрі до сеї пори сидять в московскій вязници, заховуються після реляцій властей, неспокійно. Отже указ царский зарядив, що ті особи, замість в Арханґельску разом, мають бути поумїщувані ґрупами в вязницях рїжних міст, бо довший побут такого числа осіб в одній вязници міг би викликати непожадані наслїдки. — Деспотизм навіть скованого боїть ся!

— **Legendy Немоєвского** сконфісковані в Кракові, будуть предметом інтерпеляції в радї державній. Ческий літерат Лянґнер вже переклав першу леґенду. П. Кльофач відчитає ѣї нині в інтерпеляції до міністра судівництва а ческа часопись Rude Kvety видрукує.

— **З революцийного руху в Росії.** До „Naprzodu“ прийшли нові вістки про дальші демонстрації в Росії. — В найбільшім промисловім місті Украіни, Катеринославі, розкинено серед людности революцийні відозви, взиваючі до перестрою держави. Наслїдком того товпи, зібравши ся в міскім садї, рушили через місто, несучи червоні прапори. Поліция ледви потрафила відобрати прапори і арештувала 30 студентів з ґірничої академії та богато робітників. Мимо того в Катеринославі дальше кипить. — Подібні демонстрації, рівно-ж з червоними прапорами, відбули ся і в великім портовім містї, Ростові над Доном. Похід розігнали козаки нагайками. — В Ризї розкинено по фабриках революцийні проклямації в 4-ох мовах. В людовім театрі відбули ся бурливі демонстрації. Правительство скріпило ґаріїзон, бо Риґа все була горячим тереном.

— **Миколай Тесля**, славний американьский електротехнік, есть справдї незвичайним чоловіком. Син убогого сербского попа в Далматії, зразу теж приготовляв ся до духовного стану, хоч серцем рвав ся до природних наук. Щастем для него була... холера. Захорувавши на неї, випросив у батька, що коли остане в живих, піде на техніку. Батько прирік, а Тесля, подужавши, пішов на політехніку в Градци. Тутки за рік перебув усї студиї що розложені на 5 лїт і задля убожества родини мусїв вступити до боснійскої зелїзничої служби. Ось-такі були перші кроки славного винахідника. — Тепер Миколай Тесля є властителем найбільшої на сьвітї, електротехнічної лабораторії, в якій доконує справдїшних чудес. Електричні іскавки, що перелїтають з кондуктора на кондуктор в его кабінетї, вистали-бы до забитя соток людий. Волосє на голові стає, коли бачить ся, як серед тих іскавок „володар грому“ — Миколай Тесля, — походжає по кабінетї, певний, що, послушна ему громова сила, нїяк не заблукає, де не треба. — Сам „громовладець“ є чоловіком незвичайної працї і витревалости. Вмів по 20 годин без перерви не виходити з кабінету. Цїлими місяцями потрафить спати лише по 4 години на добу. По такім періоді працї відпочивае кілька день цїлком. При тім є Тесля веґетерінцем і не їсть мяса, бо каже, що воно збуджує в чоловіцї звірину. Великий приклонник ідеї всесьвітного мира, служить сїй ідеї тим способом, що винаходить найстрашнїйші оружя воздушні і підморскі, котрі унеможливлять всяку війну.

— **П. Т. купців і крамарів**, просить ся о ласкаве заподане своїх адрес „Підгірскій Спілцї“ в Станиславові, в цїли переслання їм сьвіжого цїнника витворів маєарских.

— **Двох полїцаїв** з Бучача станиславівскій суд засудив на 6 і 4-тиждневий арешт за вимушуване зізнань у вязнїв через Anbinden.

— **Дробнi вѣсти.** Центральна вѣденьска станція метеорольоґічна заповїдає тепло и погоду для сходнои Галичины. — Въ Петербурзї померъ голосный повѣстярь россійскій Глѣбъ Успеньскій, а въ Лондонѣ провѣдникъ лібераль ного сторонництва въ палатѣ высшой и б. міністеръ льордъ Кімберлей.

— Повѣдомляемо Вел. Духовеньство якъ и Хвальнй Брацтва церковнй, що розбелалисьмо вже нашь богато илюстрованый цѣнникъ. Хто бы проте не одержавъ, зволить зголоситись карткою коресподенцийною.

Зъ глубокимъ поважанемъ Ѳв. Спожарскій и Вол. Устеньскій. Торговля знарядівъ церковныхъ Львівъ ул. Руска ч. 1. 2

Посмертнй ✝ оповѣстки.

Кость Галан, практикант ц. к. намістництва і правник-сецесионіст, член б. товариства „Академічна Громада“, тов. „Наукового ім. Шевченка“, тов. „Просьвіта“ і тов. „Руско-укр. видавничої спілки“, упокоїв ся у Львові дня 9 цьвітня в 23 р. житя. Похорон відбуде ся 11 цьвітня о год. 4 по полудни з дому ч. 8 ул. Чарнецкого. В. в. п.!

Непытованый пѣвець церковный безженный, глядає посады дяка. — Адресъ: Иванъ Гоцуликъ въ Залучу, почта Турильче надъ Збручомъ. 2?1 2—3

НА ПРАЗДНИКИ!
Цукорня ЧЕСЛАВА ШНАЙДРА
во Львовѣ, ул. Баторія ч. 32
поручаетъ отборныи торты отъ зр. 1·50, „Бабы“ отъ 50 кр. „Перекладанцы“ отъ 1 зр., Колачи отъ 50 кр., Мазурки отъ 1 зр., Сырники отъ 1 зр., Маковники отъ 60 кр., Баранки отъ 10 кр. до 3 зр. Писанки отъ 15 кр. до 3 зр. Мигдалову масу ½ килогр. 70 кр., Орѣховую масу ½ кило 60 кр. Всякіи мѣстныи и замѣстныи заказы исполняются точно Цѣнники на требованіе даромъ и оплачено. 284 2—6

! ПОЗІР!
ПЕРША ҐАЛИЦКА
Фабрика крісел
у всїх стилях
Осипа Рожицкого
площа Бернадиньска ч. 15
(рівнож виплїтає старі).
Похвальні листи на жадане. 209 15—50

Свій до свого!
Перший рускій складъ машинъ до шитя!

Незрівнаної доброты машины до шитя и гафту Зінгера
Ножний вїдъ 37 до 66 зр.
Ручний „ 25 до 48 зр.
Обручковій ч. 41 по 77 зр.
Обручковій ч. 45 по 88 зр. (для срубок роботы.)
Всч. Священникамъ, і пп. Урядникамъ продаю на раты, якъ також и для селянъ за потвержденемъ уряду громадского. 108 20—?
Условія сплаты приступній. Готівкою о 10% дешевше. Наука шитя і гафту безплатно. Цѣнники на жадане даромъ.
ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ *мєханікъ*
Львовъ, Галицка 6.

Пѣвець церковный зъ теноровымъ голосомъ розумѣючій добре уставъ церковный умѣе грати и посѣдае фісгармонію, може обучати молодѣжь спѣву церковного, — пошукує вїдповѣдного мѣсця вїдъ Ѳоминой недѣлї. Ласкавй зголошенія просить пїдъ адресою Гр. Боднаръ въ Делѣевѣ п. Вїдники к. Маріямполя. 284 1—2

Овочеві деревця
яблінки, груші, вишні, черешні, сливи, бресквині, морелї, карлячі і високопенні агрести, малини, порічки
в найліпших породах і по сталих цїнах. Шкілка є заложена в пісчистім і на острі вітри виставленім місци.
Розсадки шпараґів і трускавок 100 штук 2 К.
Рожі пневі і корчеві.
Прошу зажадати цїнника.
Огород торговельний в Любичи королївскій.
Желїзниця шлях Львів-Белзець.
201 6—10

МУЖЕСКУ 844
Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхівъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинокa, розширена въ многихъ выданіяхъ илюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ ней поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи указаного въ книжцѣ способу дѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцівъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Русинка, котра може удїляти науку до шкіл людових і занятн ся домом, просить о ласкаві оферти під адресою „Надія“. Львів, poste restante. 230 1—3

Сьвіжий мід
тесеровай курацийний. Власна пасіка. Висилка цїлий рік. Всі відбиратели дуже вдоволені. 5 кільо по 6 К, 60 сот.
Корінєвичь, емер. учитель.
Повчання почта в місци. 274 4—5

Пасѣка 100 пнѣвъ Дзержонa на въ добрѣмъ станѣ є у мене до спродажи. — Шилы, почта Нове село коло Пѣдволочискъ. — *Яковъ Вербицкій*, греко-кат. парохъ въ Шилахъ. 280 2—3

Свій до Свого!
Перша руска робітня і склад виробів ножівничих в Галичинї

Великий вибір **БРИТОВ** з правдевої анґлійскої стали від 80 кр. до 3 зр. Бритви вже випробовані. Ножі столеві и вилки, ножиці всїлякого рода, трокарі, спущала, паски до бритов, ножиці до худоби і пр. і пр.
поручає
ІВАН ЛЯВРУК
Ножівник
ЛЬВІВ, ҐАЛИЦКА 6. 108

! Вовни!
! Батисти!
! Кретони!
Найдешевше вприпоручає
Ігнатій Фрід,
Львів площа Галицка 12 А,
184 86—?

МАСЛО власного виробу найлучше
поручає
МОЛОЧАРНЯ ПЕРЕВОРСКА
Львів, Гетьманьска ч. 8. 298 1—10

Фабрика парова
Райха и Спółки въ Знесѣню
почта Львовъ
поручає свои выроби:
шварцъ и вазеліну до чобітъ а також крохмаль до натиранія бѣля.
На жадане цѣнники даромъ. 113 47—50

Найболѣе.
Fratelli Deisinger
в Тересті
висилають найлучшу каву SANTOS 4¾ кільоґрамів по 5 зр. 46 кр. оплачено і оцлено. 297 1—12

Лїкар жіночих недуг, акушер і оператор
Др. М. Вайпреб
б. довголїтний асистент ґінекол. клїніки *проф. Хайдава у Відни* ординує від 3—5 **ул. Сикстуска ч. 23.** 245 7—10

Інститут технічно-дентистичний
Львів. ул. Коперніка ч. 3, 129
в котрім виконує ся пльомбованя, витягане зубів без болю, лїченя недуг ясен і ями устної, штучні зуби в кавчуку, золоті і без платки.
Репаратури з провінції виконує ся відворотно.
Інститут отворений цїлий день.
Лікар дентист *М. Лісовскій.* Технік-дентист *Жигмонт Стобецкій.*

В справі конверзії
4½% зелїзничої позички в сріблї і в золотї,
4½% обліґациї пропінаційні
4½% обліґациї угороско-східної зелїзници, уволять властителї повисших облігів порозумітн ся з домом банковим
Сокаль і Лілієн
Дім банковий і контора вимінн у Львові.
Порученя з провінції виконують ся відворотною почтою. 207 1—2

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плянтаціях площа Галицкоя

поручає въ видѣлѣ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ
окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, тасьмы мѣрничі піопы, зіберъ, манометры и. т. н.
Уряджене дзвінківъ електричныхъ.
Всякій направки полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4?96

Княжій пудеръ

знаменито вôдсвѣжує и украшує тварь. Цѣна вôдъ 1·20 до 3·60 сот.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 25. и ул. Галицка ч. II. Кракôвъ, Суконницѣ ч. 20. — Перемышль, ул. Францішканьска ч. 24. 2·2 (III)

На свята Великодня.

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ ЗНАРЯДÔВЪ ЦЕРКОВКЫХЪ
подъ фірмою

Свг. Спожарского и В. Устеньского

Львôвъ, ул. Руска ч. 3
поручая



Всч. Духовенъству и Хвальнымъ Брацтвамъ церковнымъ свôй богато заосмотренный

СКЛАДЪ ЗНАРЯДÔВЪ и утвари церковной
по найдешевшихъ цѣнахъ.

Дбалй о чистоту и лѣпоту нашого обряду выконуємо всю утварь стильово и по приписамъ нашого обряду, за що одержали мы сотки подякъ. 254 18—15

Опаковане не числить ся.

На свята приймає сп.

Цѣникъ даромъ и оплатно.

Ф. ФРІДРІХ і И. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих виходячих в обсяг домового господарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Мариновані, кушенини, сири, горівки, лікери. Вина, шампанн. Коняк куражийний. Пиво пільзненське, Портер англійский. — Комнати до снідань. 490 29—4[illegible]

Маґазинъ дамскихъ новостей

ГЕРМАНЪ ЛЯХСЪ

Львôвъ, улиця Галицка ч. 12.

поручає Поважаній Р. Т. Публицѣ **Роббтню и маґазин капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ** а такожь рôжий товары оксамітни и шовковй, коронки, стяжки и рôзній товары модній, найгустовнійшій убрання до капелюхôвъ, такожь бѣля дамске, корсеты, парасольки, рукавички, товары волѣчковй и футрий.

Великій выбôръ обуви дамскои и дѣточои, такожь россійскихъ калошѣвъ по найдешевшихъ цѣнахъ. 164 19—15

Приймає ся капелюхи до убрання и переробленя.

Ц. и. Намістництвом концесіоноване

ЗАВЕДЕНЄ ІНСТАЛЯЦИЙНЕ ДЛЯ ВОДОПРОВОДІВ

К. Росоловский і Ска

Львів, ул. Кожановского 2

улаґоджують водопроводи домові, лязенки, кльозети, парові огрівальні, заведеня купелеві, уладженя помпові і каналізації

як також Варетат Арт. Слюсарский і будівельний

По можливо умірконаних цінах. 55 18—24

Інтертеменавска фабрика глиняних виробів
Йоана Князя von Ліхтенштайна
Unterthemen bei Lundenburg, поручає;

Делікатні клінкерові і мозаікові плити, признані за найлучшу якість, продукуючі єя на десять мілионів плит річно; відтак: **рури штайнцайґові і цегли клінкерові, рури на дренажу, фальцовані цегли на дахи,** глязурові і неглязуровані плити стінні і цегли для закриваня й на дахи. Ілюстровані цінники **gratis і franco.** Число робітників 700. 2—9

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ

вôдзначена двома срéбными медалями

виконує дзвоны рôзной ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливання въ найкоротшôмъ часѣ, а такожь має на складѣ готовй дзвоны рôзной ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшний замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣлюю ся препоручати ихъ Вп. П. Т. Публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

Спілка кредитова будівничих
стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою
ул. Гетьманьска ч. 12. — Телєфон ч. 651

I. Кредитовий Вілділ.
II. Відділ будовляних материялів.

Уділяє всяких інформацій в технічно-промисловых справах, **посередничить в доставі будівляних материялів,** а іменно: каміня, цегли, дерева, зелізя, цементу, гідравлічного вапна, гіпсу, **скалистого вапна в найлїйшій якости з вапнярень Цунів-Зушиці,** як і каолярских виробів та шамотових таблічок.

Посередничить в продажи згляднo в купні реальностей.

Бюро отворене від 9—1 і від 4—6 по полудни.

264 4—10 **ЗАРЯД.**

Мука коштує, додатки також, а через лихі або не свіжі **дріжджі** пасха не удалась. І вже пропали свята для ґаздині бо не тілько страта, а ще встид. Панове Купці замавляйте через мене **дріжджі,** бо я перед висилкою такой фабриці пробую чи добрі і жадна ґаздиня заводу не буде мала. А Ви Панове громада жадайте від них, щоби для Вас дріжджі через мене замавляли, а як де не маєте свого купця, то самі собі замавляйте.

ДРІЖДЖІ Ia коштують 70 кр., а IIa 50 кр. за 1 клґр. До замовленя належить долучити по 10 кр. завдатку від 1 кільо. Давнійші відбирателї вже майже всї замовили, бо не могли нахвалити ся, що за добрі дріжджі були. **Сьвітло** по цїні фабричній. 2 5 6—10

Михайло Петрицкий заступник фабрик
Львів, Пекарська 9. Для телєґрам вистарчає подати Львів.

ЛІСНИЧО-ОГОРОДОВІ ШКІЛКИ
ТАДЕЯ ґр. ЛУБЕНЬСКОГО
в ЗАССОВІ

п. п. 1oco, зелізн. ст. Чарна;

поручають на весну і осінь всілякі відмини дерев, корчів до лісових культур, висаджування алей, закладання парків; рожі і цьвітникові корчі на солітери; овочеві деревця всяких відмін і родів по дуже низких цінах; всіляке лісове насіне. 217 9—18

Ілюстрований цїнник оплатно і відворотно.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вôдъ 30 кільо почавши по цѣнѣ фабричной а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кільо
II-а по 136 кор. за 100 кільо

кромѣ транспорту выносячого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо через

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123/75—?

МИЛО ІМСІ ПАНА
ЗАБЛОЦКОГО

Найлїпше мило туалєтове
виробу
ЛЬВІВСКОЇ ФАБРИКИ ХЕМІЧНОЇ
„TLEN“

До набутя у всіх антиках, дроґеріях і першорядних склепах.

Ціна:

звичайне 40 сотиків, люксусове 1 корона за штуку.

177 12—60

Важне для купців і кілок рільничих.

НА СЬВЯТА!

Поручаю для склепів і кілок рільничих **дріжджі** спірітусові прасовані в трох ґатунках ч. O—I—II з мого фабричного складу, істнуючого 35 літ в Станиславові звісного яко на дешевше жерело доброго товару; дальше **оцет** овочевий зъ з власної фабрики літр по 8 кр., з котрого розпустивши 1 літр може мати 3 літри сильного і доброго оцту.

На жадане висилаю цінники даром і оплачено. — О численні замовленя прошу

Б. Руссмак
в Станиславові, ринок 14.

276 1—5

ДРÔЖДЖЪ

до печива, незаводній, що дня свѣжій

НАСѢНЄ выпробованои знаменитои якости у великôмъ выборѣ поручає

Народна Торговля

у всѣхъ своихъ 15 складахъ и просить о численнй замовленя. Для крамниць опустъ. — Зъ замовленями на дрôжджѣ просимо поспѣшити, подаючи день коли ихъ маємо вôддати на почту. 246 6—8

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВИ І ВИНА

КДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч 3,

друга каменица, від площі Маріацкої поручає:

ЧАЙ масового збору:

пів клґ. Congo	зр.	1·60
Souchong чорна	„	2·—
мавний збір	„	3·—
Kaysow чорна	„	4·—
Melange de Lon	„	4·—
Висівки чавні	„	1·30
Висівки найлїпших чаїв	„	1·60

найлучші роди КАВИ о чисто ароматичнім вкусі, котрі розсилає оплатно до кождої почтової стацыі 4/5 кінгр. в мішочку:

Port. rico	3·—	½ клґр.	—·90
Cuba груб.вер.	2·50	„	—·90
Ceylon зелена	10·—	„	1·—
Ceylon „ перед	10·40	„	1·04
Ceylon „ гр.-в.	10·75	„	1·04
Ceylon „ верд.	10·75	„	1·08
Mocca араб. в.	10·75	„	1·08
Jawa золота	10·75	„	1·08

Опаковане не числить ся.

Замовленя з провінцыї висилає ся відворотною почтою. 136 11—52

СІМОН МУНК

ЖИВЕЦЬ (Saybusch) в Галичині

ПАРОВА ФАБРИКА МИЛА і СЬВІЧОК
основана 1846

поручає свої знані в сьвітї найзнаменитші мила до прання, гладкі і прасовані у всякім довільнім укрою.

Прошу, жадайте gratis'ових взірців і цїнників 1·3 6—10

Цѣс. корол. упр.

Рафінерія спиритуса, Фабрика рому, Лікерôвъ і оцту
Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ

Якова Шпрехера и С-ки
у ЛЬВОВѢ

поручає старй горѣлки польскй, розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, коняки, спіритусъ, „Benzoe“ на наливки, такожь правдивый **оцетъ** спіритусовый. 868

Склады для нѣсть: улиця Галицка ч. 1. — и улиця Копернika ч. 9.

Зелізничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи	З Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	в ночи
з Краковa (3·51, 9·50 ніч,	6·1[illegible]	[illegible]	1·55*	5·50	[illegible]	до Краковa (8·40 рано)	4·10	8·40	2·55*	6·20	[illegible]
з Шепоткемец (тепова дворец) (ві Підзамче)	1·55	8·—	3·05*	5·55	10·37	до Підволочиск з головного дворца	6·50	9·25	1·35*	7·19	12·45
	6·18	9·40	3·27*	8·—	10·03	„ з Підзамча	6·48	9·42	2·08*	7·35	11·—
з Тернополя-Красне-Броды	2·—				10·20	до Тернополя-Копичинець		9·25			11·20
з Віроx Нов.-Гримайлів-Копичинець	9·23		8·50	6·35		до Віроx Нов.-Гримайлова		5·25	1·05*		11·19
з Рашкова		11·05			12·15	до Рашкова			8·50		11·09
з Чернівець-іцкан (12·15 н.)	0·8[illegible]	11·55	1·45*	6·40	9·20	до Чернівець-іцкан	6·25	9·52	2·40*	6·10	10·30
з Ходорова-Підвисокого					10·20*	до Ходорова-Підвисокого	6·25	10·25	2·45*		12·41
зі Стрия, Дівочого, Будапешту	8·10		1·10		10·50	до Стрия Дівочого, Будапешту	6·25			6·35	
зі Стрия, Хирова Сухої (†)	8·10†		1·10	4·40	10·50	до Стрия, Хирова Сухої (†)			2·—†	3·05	7·—†
зі Стрия, Сколиславова	8·10		1·10		12·15	до Стрия, Сколиславова			5·10		7·—
з Белзца				5·55		до Белзца			10·20		
з Рави Рускої й Сокаля	6·—	8·15	3·14	5·55		до Рави Рускої й Сокаля			10·20	7·25	[illegible]
з Ярослава (9 рано)	7·45		12·55	8·28§	9·41 ◆	до Ярослава (9·50 вечер) §§	9·15	1·25††	5·15	6·30◆	[illegible]
з Брухович	6·46?	8·15		7·36	8·50	до Брухович (2·51? в неділі і свята)	5·45?	10·20	2·15?	7·52	8·33
з Замкої Води (7·10 рано)	6·10	9·—	11·15	5·45	8·49	до Замкої Води (3·20?)	4·10	8·45	5·25	6·40	10·52

? Посиліні поїзди (Schnellzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і свята; ◆ від 1/VI до 15/IX ◆ від 1/VI до 15/IX. в будні дни; †† від 1/VI до 15/IX. в неділі і свята, §§ від 1/V до 31/V і від 16/IX до 30/IX ? від 1/V до 10/IX.

Виключничий поїзд відходить зі Львова о 8·40 год. рано; приходить до Львова о 9·40 год. вечером.

В місті видають білети агенцкие диревкции І. Ск. Соколовський в пасажи Гавсмана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а ночі зі всякого іншого рода білети, ілюстровані проспекти, розклади їзди і т. п., інформаційне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Краковска ч. 5., в подвірю, сходи II ч. дверей 52., в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-европейский час сполѣшений від львівского о 35 мін.

При закупнй товарôвъ просимо [illegible]

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Д-ръ Володимиръ Охримовичъ.** Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропигійского подъ зарядомъ Іосифа Даниляка

Котяча музика.

Рідко коли можна було почути в галицкій прасі таку „котячу музику“, як тепер, по звісним рескриптї міністра просьвіти, в справі прав рускої мови у львівскім університеті. Скілько гортанок, стілько голосів, та й то ще поодинокі орґани змінюють свою думку, як хамелеон шкіру, тягнуть що раз иншим голосом — сказано — котяча музика.

Зачнім від найбільше верескливого коцура „рижої“ масти, що саме тепер (у него-ж датує ся ще „март“) горячо залицяє ся до намісництвівскої Mädchen für Alles, — підстаркуватої Gazet'и Narodow'oї, — зачнім від „Ґаличанїна“. З яким ликованєм повитав він рескрипт міністра, що дав москвофілам покривку до зломанн університетскої сецесиї! Сей его захват не остигає ні на хвилю, противно, мож сказати — зростає. Та найбільший, майже „телячій восторґъ“ викликує в „Ґаличанїна“ се, що „университетъ не подлежитъ краевой школьной радѣ, которая приняла для школъ фонетическое правописаніе“, отже „можно будетъ письма и прошенія въ сенатъ писати ортографически“. Ось-ту лежить „здобуток“! Все дурниця, — кацапска „ортоґрафія“ ґрунт! Стаючи в правительственну службу й зриваючи для неї сецесию, „Ґаличанін“ намагає ся в 70-ім числї виказати, що крім сего найважнїйшого „ортографическаго“ здобутку, справдї зайшли якісь зміни що до уживання рускої мови в львівскім університетї. До таких користних змін зачисляє він постанову що до руских відповідий на рускі письма і заміну латиньско-польских індексів на чисто латиньскі, хитро промовчуючи, що одно і друге містить ся вже в давних розпорядженях що до мови на львівскім університетї, що рускі відповіди вже практикували ся і що з заведенєм латиньских індексів приходить разом обмеженє що до мови, в якій можна виповнятн індекс. Бо й пощо-ж ему про такі „дрібниці“ згадувати, коли „ортоґрафія“ річ головна і для вратованя „чести русскихъ студентовъ“ вона вистарчає. — Та видко „Ґаличанїнова“ дуже невигідно в новій позиції, тож, щоби відвернути увагу своїх читачів в инший бік, нападає в двох послїдних числах, в двох безконечних статях на наш орґан. В 71-ім числї намагає ся він доказати, що наш орґан загнав ся в „безвыходное“, ба! навіть „отчаянное положеніе мухи въ маслѣ“ так, що „тепер ни въ задъ, ни впередъ, ни въ кутъ, ни въ двери“. Головним доказом на се має бути факт, що молодіж нашого табору не схотїла на ослїн піти дорогою москвофілят, але „совѣтуется съ управленіемъ партіи „Дѣла“, що робити. — Ну! ми віримо „Ґаличанїнови“, що ему і его „ребенкам“ рішень, що робити, було легке, так легке, як не могло бути легшим; бо-ж хто з гори постановив зісвинити ся, той вже знає, коли ему надійшла хвиля сю постанову виконати. Що-ж до нашої молодіжи і нашого табору то признаємо, що були у нас „совѣтованія“, а се може бути тілько доказом серіозного трактованя справи. — Другу предовгу статю з 72-ого числа посьвятив „Ґаличанїн“ доказам, що не его партия, але „українци“ стоять на услуги станчикам. Та мабуть не стало ему вже концепту, бо замість справдїшних аргументів, вилляв ся здорово, пустив кілька денунциаций, з міною доробкевича підлизнув ся Gazetї Narodow'ій, уневинив свою публику, що наші товариства й орґани стоять на жолдї Поляків а вкінци запечатав, як звичайно, верескомъ: Polizei! Polizei! — Полемізувати з тею сїканиною, було-б непростимим марнованєм часу і папору. Тож лишім „Ґаличанїна“ з его запищанєм в спокою, а перейдім до его союзника... „Руслана“.

„Ґаличанін“ мав ту приємність, сконстатувати сими днями, що в справі рескрипту „къ мнѣнію „Галичанина“ присоединилъ ся „Русланъ“ та признав ему „логику и практическій смыслъ“. Обговорюючи рескрипт, „Русланъ“ потішав сл.... словами міністра, що в одній з відповідий на промови наших послів назвав-був львівский університет утраквістичним. По такій дешевій утїсї, великодушно лишає молодіжи вільну руку в постанові, що далї робити, (ну, се тактично! бо молодіж і так не оглядала-би ся на его волю!), але все таки дає раду, аби сецесию перервати з початком сего семестру. Зміркувавши мабуть, що своїм становиском він готов „заснпати ся“, „Русланъ“ в слїдуючім числї зміняє тон, і доволї остро ударяє на рескрипт міністра та на статю професора Ґломбіньского, поміщену в тій справі в Słow'i Polsk'im.

Сей „професор“, in spe міністер скарбу або міністер-родак, в по дорозї до сеї цїли ґазетний фейлетоніст, розписав ся тепер, наче публіцистична машина і ущасливлює своїми статями усякі польскі дневники, не перебираючи, чи се демократичне Słowo Polskie чи Gazeta Narodowa. Та всї его артикули побіч безконечної балакучости носять ще одну дуже непрофесорску прикмету, якою є крутарство і... брехливість. До хвилї видання рескрипту проф. Ґломбіньский містив свої крутарскі артикули в демократичнім „Słow'i Polsk'im під заголовком: „Zamach na polski uniwersytet we Lwowie“ і закінчив їх в 167-ім числї, в день по оголошеню рескрипту, під окликом „Roma locuta“. Ствердив тамки, що міністер затвердив тілько то, що ухвалив сенат на основі істнуючих приписів, та своїм звичаєм пустив ся на викрути. Міністер говорить о письменних руских відповідях на рускі письма. Отже, по інтерпретациї д-ра Ґломбіньского, в устнім зношеню не можна вимагати, аби університетскі професори-Поляки розуміли по руски!! Та се шовіністичне становище Ґломбіньского, видало ся ще за слабе редакциї Słow'a Polsk'ого, бо в вступній статї до 171-ого числа, під заголовком: „Sprawa ruska w uniwersytecie lwowskim“ стає вона на траґічні контури покривдженої нациї і кличе з емфазою: „Польска суспільність не може позбути ся прикрого вражіня віднесеної „porażki“. Słowo Polskie іритує ся тим, що міністер сьмів виступати „w roli rozjemcy między Polakami i Rusinami“, та каже, що рескрипт есть першим кроком до утраквізациї університету. „На се не можемо призволити, против сего мусимо рішучо запротестувати“... „нині треба вам ясно зазначити становище супротів правительства і Русинів — що ні кроку дальше!“ — Поклик сей стане зрозумілим, коли возьмемо на увагу, що як раз зі сторони „демократичної“ молодіжи польскої скликано на нині вечер академічне віче, щоби запротестувати против міністериального рескрипту.

Słow'y Polsk'ому секундує Kurjer Lwowski, і чим далї, тим лїпшу можемо в него завважати вправу в підхоплюваню тону „wszechpolskiej demokracyi“. Вже в 98-ім числї, обговорюючи в перве рескрипт, став на такім становищи, що потребує лише защитувати найбільш шовіністичні енунциациї Przedświt'y і, розуміє ся, яко „опозиция“ вдаряє з фурією на Ґломбіньского, сенат, коло польске і правительство. Змоловши всїх і вся за одним махом, що сьміли дати на поталу „польскість“ львівского університету, Kurjer Lwowski в нинїшнім числї вертає знов до сеї справи і бє вже прямо в алярмовий дзвін. Притім вбирає ся орґан людовців в облудну маску толеранциї, признаючи Русинам платонічне право на осібний руский університет у Львові. Міністерский рескрипт однак є по его думцї замахом на „польскість“ львівского університету, в виду чого Kurjer, не бажаючи дати ся здистансувати Słow'y, накликує до протестів, до віч, до такого задемонстрованя, перед яким правительство мусїло-би ще завернути ся. Панове людовці, з яких деякі завдячують свої мандати руским голосам, цїлком явно думають стати в ряди ворогів рускаго народу.

В цїлком відворотній проґресні до голосів Słow'a і Kury.r'a віданває ся Dziennik Polski. Звичайно їсть він Русинів з кістьми; тепер-же щось „присїв“. Зразу вправдї крикнув на свою звичайну ноту: „Zamach na wszechnicę wowską“. Та мабуть з під „кавок“ дістав так сильного позаушника, що наразі зісмирнїв як овечка і, подавши в 160-им числї рескрипт з кількома банальними увагами, далї сам від себе нїчого вже не каже, а тілько в 165-ім числї переказує голоси рускої праси. Можемо співчувати з его положенєм. Ту słowo — там Kurjer так гуляють — тай п. Осташевский-Вараньский так-би собі переїхав ся „по Русинах“, та годї! „Скачи враже, як пан каже!“ каже руска народна пословиця, але редактор Dziennik'a перекладає собі ві на иншу пословицю: „мовчи язичку, будеш їсти кашку!“

Подібно мовчить тепер і вся консервативна праса: Gazeta Narodowa, Przegląd, Czas Przedświt, і обмежують ся тілько на інформованє своєї публики про голоси рускої суспільности.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє палати послів минуло досить спокійно. Звичайним голосованєм принято резолюциї в справі буджету промислових і фахових шкіл; аж над звістною резолюциєю п. Пльоя прийшло до голосованя поіменного. Тогдї Всенїмцї під проводом Шенерера вийшли з салї, а християньскі соціяли здержали ся від голосованя. П. Вольф кличе: „Таке голосованє [над обома частями резолюциї разом] є безглуздє!“, а підчас голосованя відчитує в голос ґазети і заєдно говорить. Президент палати просить его о спокій, а він відповідає: „А я прошу не переводити голосованя таким недорічним способом!“ Коли викликано п. Герцоґа, заявив він, що в такім недорічнім голосованю не возьме участи. Опісля Вольф і Шрайтер почали здалека розмовляти з собою — очивидно, дуже голосно. Коли викликано Вольфа, він знов протестує против способу голосованя і не віддає свого голосу. Вкінци оголошує президент, що резолюция п. Пльоя принята 222 голосами против 69. Вольф кличе на те: „Але голосованє неважне!“ Так само виправляли Всенїмцї галаси при голосованю над резолюциєю п. Ганіха, жадаючого заложенія німецкої промислової школи в північно-західних Чехах; резолюцию принято. Таким способом полагоджено буджет промислових і фахових шкіл.

Палата приступає до буджету народних шкіл. По промові референта п. Скеного промовляє против буджету п. Шрайтер (Всенїмець). Він домагав ся поліпшеня стану народних учителїв, приписів в справі дисциплінарок, так щоби дисциплінарні слїдства можливі були лише з причин службових, а не за політичне становище учителя; дальше жадав розділу міністерства ісповідань і просьвіти, жалував ся на протекцийну систему при обсаджуваню посад і указував на инші ще жалї учительства. — П. Дрексель (нїм. народне стор.) жалїє над упадком ґімнастики в народних школах, вичисляє жадання учителїв і каже, що найуспішнїйшим лїком на лихву і визиск є піднесенє просьвіти. — П. Райхштерер (ческе робітн. стор.) виступає против бюрократизму і клерикалізму в шкільництві, домагає ся права публичности для школи Коменского у Відни і в кінци обговорює шкільні відносини на Мораві. — П. Періч жалує ся також на бюрократизм, котрий в Хорватщині і Дальмациї причинає ся через школи до ґерманізациї славяньского населенія.

На тім перервано наради. Наступуюче засїданє сегодня о год. 10 перед полуднем.

Німецке поступове сторонництво видало комуніґат о своїм вчерашнім засїданю. Ситуация — каже ся там — є дуже тяжка. Голосованє в справі циліїйскій оцїнили особливо Німцї в краях судетских, де їх стан посїданя виставлений на чим-раз більше небезпеченьство. Для охорони німецких інтересів повинні всї німецкі сторонництва тримати ся разом, а особливо конечна є спільна акция з німецкими сторонництвами людовими.

Розруси в Бельґії.

Ситуация в Бельґії дуже ґріжна. Соціяльні демократи розвинули між народом нечувану аґітацию і ґрозять повалєнєм монархії на случай, коли би парламент не ухвалив загального голосованя. Робітнича рада ухвалила кілька внесень а між ними внесенє викликаня загального страйку. Голосять, що робітники суть дуже добре заосмотрені в оружиє. 30.000 копальняних робітників приготовляє ся до маршу на Брукселю. Резервісти в многих місцевостях прилучають ся до революциїних демонстрацій. Брукселську горожаньску ґвардию скликано вчера вечером в трех місцях. Бурмістр видав розпорядженє, заборонюче зібрання на улици. Окрім того бурмістр зарекірував артилерию горожаньскої ґвардиї. Ціле військо сконсиґноване.

В Ґандаві перед зелїзничим двірцем товпа народу ждала на приїзд послів вертаючих з Брукселї. Окрім поліциї і жандармериї, уставлено в малім віддаленю від двірця кілька швадронів кінноти. Горожаньскої ґвардиї доси не покликано. Соціалїсти переходили через місто співаючи революциїні пісни. Коли посли повиходили з поїзду, товпа овациїно приняла соціялїстичних послів. Католицких послів поліция і жандармерия відвела до їх мешкань. Деякі улиці були так заповнені народом, що кінноти мусїла опорожнити їх, ґальопуючи через улиці, при чім ранено богато осіб. Урядові будинки стерегла поліция. З причини підбурюючих окликів увязнено богато осіб. В Гуденґу виконано динамітовий атентат на католицкий клюб. Експльодували три динамітові набої і наробили богато шкоди. До Шарлєроа вислано віддїл війска. До Люврієру вислано віддїл кінноти. Тамтої ночи підложено в Монс під кілька будинків динамітові набої. Шеф ґенерального штабу горожаньскої ґвардиї видав заряджена для удержаня спокою. В Брукселї прийшло по робітничих зборах до розрухів. З товпи стріляли до вікон. В середу товпа зложена з тисячки осіб зайшла під дім одного клерикального посла і урядила демонстрацию. В бійцї з поліциєю ранено кількох демонстрантів і двох поліцаїв. На одним передмістю товпа зруйнувала казарню. Демонстранти стріляли до поліциї і ранили трех поліцаїв. В иншій части міста уряджено демонстрацию перед монастиром єзуїтів і повибивано шиби. Товпа демонструвала також перед духовною семинариєю. Також в Антверпії були розруси. В Леодиюм ранено в замішаню одного посла.

Італійско-швайцарский конфлїкт.

Швайцариа зірвала дипльоматичні зносини з Італїєю, а причина була така: Італїйский посол в швайцарскім Берні Сільвестреллї жалував ся перед союзною радою, що дневник Le Reveil в своїх статьях обиджає короля Гумберта і славить его убійців. З того прийшло до особистого конфлїкту між італїйским послом а союзною радою. З тої причини союзна рада зажадала відкликаня посла. Коли італїйске правительство не хотїло сего зробити, союзна рада зірвала з послом всякі зносини. В відповіди на се італїйске правительство зірвало зносини з швайцарским послом в Римі.

В національній і становій раді відчитано письмо союзної ради з донесенєм о зірваню зносин з італїйским послом, в котрім союзна рада заповідає предложенє докладного справозданя. Се письмо принято до відомости оплесками.

Телеґрамы.

Відень 11 цьвітня. Рада для водних доріг збирає ся на засїданє дня 15 с. м. Говорять, що на тім засїданю буде побільшене число членів сеї институциї.

Будїевицї 11 цьвітня. 82 нїмецких громад і промислових товариств в полудневій Чехії запротестувало против заснованя ческої промислої школи в Будїевицях.

Терст 11 цьвітня. Антикарскі помічники грозять стрейком на случай, коли би їм не підвисшено платнї і не зменшено часу праці.

Відень 11 цьвітня. До W. Allg. Ztg. доносять з Берлина, що в короткім часї до нїмецкого парламенту увійде велике предложенє звернене специяльно против Полякив.

Лондон 11 цьвітня. Бюро Райтера заявляє, що донесеня дневників о заборонї випадовуваня товарів вільних від цла, оперті на похибцї. Правительство не видало такого зарядженя.

Білград 11 цьвітня. Отоманьский банк позичив сербскому правительству мілїон франків, обезпечаючи свою претенсию на надвижцї доходів з монополю. Міністер фінансів відложив свій виїзд до Парижа.

Рим 11 цьвітня. В наслїдок соціялїстичної аґітациї що раз більше множать ся случаї несубординациї в війску. Резервісти з кількох місцевостей відїхали собі без дозволу і без повідомленя старшини до родин. Коли вернули, покарано їх.

Гавана 11 цьвітня. Дня 20 с. м. заряд Куби перейде в руки кубаньского правительства. Сполучені Держави відкличуть з острова урядників і військо, лишаючи ґарнізони тілько в надморских фортах в деяких точках острова.

Шанґай 11 цьвітня. В Нін-по вибухло повстанє звернене против чужинців. Відійшли туди два американьскі военні кораблї.

Петербург 11 цьвітня. Заперечують вість, мов би манджурску конвенцию перед її підписанєм правительство предкладало заступникам Анґлії, Япону і американьскої Унії в Пекінї.

Лондон 11 цьвітня. До „Таймса“ доносять, що богдихан припечатав манджурский договор з Россиєю, то значить, що вже ратифікував его.

З Трансвалю.

Капштад 11 цьвітня. Штайн, Райц, Шальк Бурґер і Лука Мавр були в неділю в Кронштадї, звідки поїхали до Клеркедорпу. Бота був в понеділок в Клеркедорпі. Здогадують ся, що Деларей і Девет також беруть участь в конференциях.

Ґраф-Райнет 11 цьвітня. Суд на Кріцінґера відбув ся дня 3 с. м. Був він обжалований о посередний морд, т. є., що его людє стріляли до розброєних Анґлійців. Один свідок, анґлійский вояк зізнав, що коли був в неволї у Кріцінґера, поступали з ним дуже добре і остаточно пустили на волю.

Лондон 11 цьвітня. В промові виголошеній на одних зборах льорд Бальфур заявив, що властивих переговорів з Бурами ще не було. Провідники Бурів просили Кіченера, аби пропустив їх через території заняті Анґлійцями, бо хочуть порозуміти ся в справі евентуальних мирових переговорів. Доси не знати, чи они виступлять з якими предложеннями і чи буде можна їх принати.

В палаті послів внесено інтерпеляцию до міністра кольоній Чемберлена, чи правительство вижене бурских делеґатів чи ні, коли мине реченець установлений в желїзнім листї.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Рахунокъ Краевого Товариства кредитового урядниковъ и священниковъ**, створившеня заревстр. зъ обмеженою порукою у Львовѣ за I. чвертьрѣкъ 1902 (в коронах). I. Станъ довжимый: 1) Удѣлы членовъ 3579·00, 2) Фондъ резервовый 244·15, 3) Вкладки щадничи: а) станъ на початку р. 1902 — 2108.57, б) вложено въ I. чвертьроцѣ 6408·44, в) вынято 204·00 — позбстає зъ кѣнцемъ марта 8313·01, 4) Сальдо побранныхъ процентовъ 215·06, 5) Сальдо коштовъ адміністрациї 42·40. **Сума 12.393·62.** II. Станъ чинный: 1) Пожички удѣлений на скрипты и вексель: а) станъ на початку року 1902 — 2650·00, б) удѣлено въ I. чвертьроцѣ 8782·00, в) сплачено 1321·39 — позбстає зъ кѣнцемъ марта 10.110·61, 2) Готѣвка въ касѣ 359·40, 3) Кошта заснованя 694·84, 4) Движимости 78·80, 5) Льокациі въ товариствахъ кред. и банкахъ 1150·00. **Сума 12393·62.** — Членовъ прибуло 39, отже є зъ кѣнцемъ марта всѣхъ 112 зъ 118 деклярованными удѣлами на К 5.900. Стопа процентова вѣдъ вкладокъ 4½, вѣдъ позичокъ 7%. — Дирекція: *Ал. Серовичковскій, Ив. Бачинскій, Гр. Грозикъ.*

(+) **В „пружину украіньских дівчат“** у Львові виголосить проф. Др. О. Колесса відчит п. з.

Вже вийшов і можна дістати в **Книгарни Товариства ім. Шевченка (Чарнецкого 26)** І-ий том **„Укр. руської Бібліотеки“**, що містить, **„Поезиї О. Ю. Федьковича“**, яко перший том повного і критичного видання писань знаменитого буковинського писателя під редакциєю Проф. дра О. Колесси і д-ра І. Франка в 4 томах. Ціна примірника, обіймаючого ст. XXII+306, портрет і подобизну автографу в 6 К. в гарній і тревалій опр. в анґл. полотно 6·80 К. в опр. в півшкіроки 7·20 К, з пересилкою о 55 сот. більше. Другий і третий том приготовляють ся. 119 4—4

„Погляд на історичний розвій українсько-руської мови та на її відносини до мови велико-руської"

(+) **Товариство „Запорожска Січ" в Космачи** відбуло дня 6 с. м. в неділю перші загальні Збори. Збори отворив адв. д-р Трильовский промовою, в котрій розповів про значене Козаків-запорожців і їх Січи в нашій історії, а відтак пояснив ціль і статут товариства. По нім говорив Павло Лаврук, господар з Іспаса, а бесіда его одушевила зібраних Гуцулів. — Відтак вписало ся до товариства 64 члени і вибрано видїл (кошовим зістав Іван Уторопчук, осавулом Петро Бобяк, учителем Петро Вінтоняк, справником Петро Палійчук а скарбником Дмитро Лендюк. На збори прибуло богато селян з суєдних громад. Збори закінчили ся имном: „Ще не вмерла".

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Дїла"** сконфісковано за невеличку замітку в новинці: „Видатки на війско". Зауважаємо, що замітка тота передрукована дословно з черновецкої „Буковини" (ч. 37. з дня 9 цьвітня с. р.)—та що ц. к. державна Прокуратория в Чернівцях не бачила причини до конфіскати тої замітки. Не перший се раз перекопуємо ся, що у нас не вільно навіть дословно повторити того, що вже в иних краях Австрії перейшло через прокураторску фільтру.

— **Перша руска захоронка у Львові** буде відкрита з днем 15 н. ст. цьвітня с. р. при улици Бема ч. 9. — в тій частині міста, де найбільше бідної рускої дїтвори, що не має опіки ані вихована в народнім дусї. Товариство „Руська Охоронка", що власним коштом відкриває сю захоронку, постаране ся о кваліфіковані сили і відповідне уміщене. Надіємо ся, що руска суспільність а в першій лїнії руські народні товариства і руске патріотичне сьвященьство міста Львова, прийдуть в поміч сїй новій рускій институції і дадуть спромогу згаданому Товариству позакладати і в иних частях міста Львова такі самі захоронки, так потрібні для занедбаних иисших верств рускої народности у Львові.

— **Із статистики міста Львова.** Оголошено тепер результати послїдної переписи у Львові. Отже галицка столиця мала в хвили переписи 156.954 мешканців. Після розговірної мови, живало мови: польскої 120.622 (76·86%), рускої 15.159 (9.65%), нїмецкої 20.409 (13·00%), ческої 701, румунськой 32, італійскої 16, словінськой 7, хорватскої і мадярскої по 3. Після віроісповідання було: римокатоликів 51·67% (78.516), грекокатоликів 18·35% (24.778), жидів 27·62% (43.012), вірменокатоликів 0·15%, старокатоликів 0·04%, грекоорієнтальних 0·31%, вірменоорієнтальних 0·04%, лютеран 1·57%, кальвінїстів 0·21%, менонїтів 0·02% і безконфесийних 0·02%. — Прирість віроісповідань в послїднім десятилїтю виносив процентово: у римокатоликів 21·5% давного числа, у грекокатоликів 26·2%, а у жидів 19·3%. — Що до осьвіти, то з усїх мешканців Львова читати і писати вміло 109.642, з чого 58.133 мущин і 51.509 женщин. Тілько читати вмів 3.191 осіб, з чого 1.015 мущин і 2.176 женщин. Ні читати, ні писати не вмів 47.037 осіб, а того 21.265 мущин і 25.772 жінок. — Домів до мешкання є 4.360. Коли-ж в 1890 ім році було їх 3.310, то значить, що за десять лїт зросло їх число о 25·2%. Мимо того дорожня домівок у Львові, як була, так і є, хоч богато помешкань стоїть порожнею.

— **Народна (національно-демократична) орґанізация Рудецкого повіту** заявляє своє велике невдоволене з послїдного рескрипту міністра просьвіти виданого в справі рускої мови на львівскім університетї, взиває до дальшої боротьби в тій справі і висказує погорду студентам-москвофілам за їх поведене. *Стефан Онишкевич*, орґанізатор.

— **„Wasz pop to Turek jakiś!"** — З Гусятинщини пишуть нам: В Васильковї ad Кривенське померла одному Русинови-селянинови жінка, що була латиньского обряду. Селянин пішов до польского ксьондза в Сидорові, Бассарабовича (чи не иничар, як-би виходило з прізвища — *прим. Ред.*), з прозьбою, аби ксьондз позволив поховати небіжку в Кривеньким, на рускім цвинтари. На се роз'юшений ксьонжуньо: „Człowiecze! prędzej pozwoliłbym pochować ją na okopisku żydowskiem, jak tam, bo wasz pop to Turek jakiś! Коментарі тутки зайвині. Руский цвинтар в польского зайди чи може иничара гірш окописка, а руский „pop" се Турок! Пощо нам шукати Парап і Канад, коли маємо їх дома?! — Се одна більше наука для тих наших духовників, сусїдів кс. Бассарабовича, що вислугують ся ему по всяких місиях і відпустах. Час вже мати пошанівок коли не для власного стану, так для чести свого народу і обряду. — *Священик.*

— **Бачив Наполеона, чи не бачив?** — 1812-ого року, підчас походу на Москву, задержав ся Наполеон в дворі одного литовского села, та після свого звичаю сейчас казав приготовити купіль у ванні. Сидячи вже в ванні, Наполеон розвісив на стїні побіч ванни мапу й зачав укладати плани дальших маршів. Потребуючи близших інформацій, спитав, чи нема в дворі кого, хто-би знав добре топоґрафію околиці, а при тім умів по французки. Найшов ся в дворі ґувернер, на прізвище Капустинович, що знав французку мову і его покликано до цїсаря. Можна собі предетавити утїху ґувернера, що буде лице-в-лице розмавляти з цїсарем. В хвилї однак, коли Капустинович входив до покою, Наполеон підніс ся у ванні і, звертаючи ся лицем до мапи, питає: „Куда найкоротша дорога до Вітебска? — Капустинович описує дорогу. — „А як се далеко?" — Капустинович подає число веретов. „Який терен? Які береги Березини? Чи не можна-би її обійти?" — обкидує Наполеон, все ще зверпений лицем до стїни, ґувернера запитами. Капустинович на все дав відповіди. — „Добре! можете йти!" — закінчив цїсар, не відвертаючи ся від мапи. — Ось-так Капустинович і бачив цїсаря, і не бачив...

— **Стрейк.. поетів.** Іспаньскі драматурґи а'обовязали ся не дозволити на дальші вистави своїх драм, доки іспаньске правительство не дасть значної субвенциї мадритскій опері. Іспаньске міністерство буде мабуть мусїло покорити ся солїдарности писателїв, бо коли сучасні драматурґи стрейкують, то публика мусїла-би ходити на вистави старих „класиків", котрих мимо їх класичности нерадо слухає. Поети, певні своєї побіди, залишать — напевно — усяких бурливих демонстрацій, походів, битя шиб і т. п., і правительство не буде — певно — потребувало відкликати ся до помочи оружної сили. Ось-так маємо вже на сьвітї усяки стрейки. Наш нарід найрадше повитав-би стрейк... ґзекуторів податкових.

— **Розбійник поетом.** Славний грецкий опришок, Панопоульос, котрого оселею в неприступні дебри в пельопонезійских горах, вміє не тілько розбивати людий, але й складати любовні поезиї: короткі епіґрами, довгі поеми з прольоґами і епільоґами, дияльоґи і т. д. В листах, уложених поетичною формою, до своєї любки, просить він ві зібрати всї его поезиї в одну збірку і видати їх друком. Він зробив-би се сам, але мусить перед „драбами" укривати ся в своїм гірсвім царстві.

— **Уживане телефону** замість телеґрафу стає — особливо при публіцистичній роботі — чим раз частійше. Через те заощаджує ся і гроший і часу. Телеґрама потребує около 5 годин, аби дійшла до рук адресата, що мешкає в місци телеґрафічної стациї (в Галичині нераз і 4 доби!). Телефономат ідє безпосередно. До того телеґрафічна оплата ще так висока, що виплатить ся переслати депешу телефоном. За три мінут можна, читаючи з готового скрипту, переслати телефоном 300 слів. На просторони Берлїн-Відень телеґрафічна депеша в 300 слів коштує 18 корон, коли між тим за 3 мінут при телефонї платить ся всего 3 корони. Знак очевидний!

— **Тортуры въ бучацкихъ арештахъ поліційныхъ.** Въ лютомъ с. р. приарештувала поліція двохъ хлопцївъ, братовъ Михайла и Александра Нагаєвскихъ підъ замітомъ, крадїжи курей, вартости 3—4 зр. Справджено ихъ до арешту и по звичаю битo. Дальше звязали имъ капраль Махай и поліцияйтъ Ступякъ руки въ задъ и завїшували по кольна минутъ на вбитый въ стїнї гакъ, такъ що ногами не дотыкались землї. О то такъ звane, при войску практиковане, „Anbinden". Їидагований до нїякои вины не признались. Люди на крикъ тортурованыхъ зазрали, якъ могли, до арешту, справа набрала розголосу и прокуратория оскаржила Махая и Ступляка о публичне насильство черезъ вымушене зъ §. 98 зак. карного. При розправї карнôй въ Станиславовъ звинявъ ся капраль, що перейшовъ прямо зъ войска до бучацкои поліциї та нїхто его о обовязкахъ не поучивъ, а Ступякъ, що мусївъ слухати свого зверхника. Трибуналъ засудивъ обохъ обжалованыхъ, одного на 6, а другого на 4 недїль вязницї. Прокураторъ зголосивъ вôдкликъ противъ низкого вымїру кары.

— **Въ справї розвязаня читальнї въ Головецку долїшномъ**, про котру була умїщена допись въ ч. 49 „Дїла" с. р., де часть вины складає ся на о. Дмитра Марчака, одержали мы вôдъ него допись, въ котрôй вôнъ щодо деякихъ точокъ признає слушность дописувателеви, але по при те заявляє, що зібрану квоту 18 зр. передано касіровi читальнї, котрый ей ужинъ на передплату дневникôвъ — дальше, що вôнъ самъ потребувавъ тяжку операцію на клиницї у Львовї, — що бувъ занятый будовою церкви въ своимъ власномъ приходї, — що до Головецка долїшного о 6 кільом. вôддаленого приходить ся ему переїздити кôлька разôвъ черезъ досыть велику воду. Зъ тыхъ причинъ зложивъ о. Марчакъ провôдъ читальнї въ надїї, що найде ся хтось другий до того одиётный на мїсци, та не его въ тôмъ вина, що читальня занепала.

— **Зъ аристократичнои шулярнї.** Вчера нôдбула ся у Вїдни розправа карна въ голосной справї газардовои гры въ Жокей-клюбї, де гр. Іосафъ Потоцкий прôгравъ 18. грудня м. р. до угорского посла Шемерого въ „бакарета" 2 мил. коронъ. — Оба головнй обжалований заявили черезъ своихъ правныхъ заступниковъ д-рôвъ Патая и Прокша, що на судї не стануть, а то Микола Шемера тому, що вôнъ є членомъ угорского парляменту и не пôдлежить австрійскому судôвництву, а гр. Потоцкій знôвъ, що не є австрійскимъ пôддaнымъ. Переслухуваний въ тôй справї свїдки не хотїли нїчого зôзнавати, а обжалований дїйстно на розправї не явили ся, та ще начебъ на глумъ переслали на руки своихъ заступниковъ занвы, що имъ возванъ до розправы не доручено. — Судъ засудивъ обжалованыхъ на кару грошеву по 1.000 коронъ, а надто выдалившъ гр. Потоцкого, Шемеру и Пехого зъ границь австрійскои державы.

— **Дрôбнй вѣсти.** Выдїлъ краевый домагає ся у правительства, щобы ще въ сегорôчнôмъ буджетї вставлено потрѣбну квоту на заснованє окружного суду въ Чортковї, котра то справа тягне ся в же вôдъ 1897 р.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ціни збіжа і других продуктів.

Львів 11 цьвітня. Валюта коронова. Ціна за 50 клґр. loco Львів. *Пшениця* стара 9·25 до 9.60 а на термін —·— до —·—, *Жито* старе 6·85 до 7·— а на термін —·— до —·—, *овес* оброчний старий 7·60 до 7·80 а на термін —·— до —·—, *ячмінь* пастівний 5·75 до 6·10 а броварний 6·50 до 7·25, *рінак* —·— до —·— *льняпка* —·— до —·—, *горох* пастівний 7·50 до 7·75 а до варення 8·50 до 12·00 *вика* 7·50 до 8·40, *насіня льняне*—·— до—·— *насіне конопляне* —·— до —·—, *біб* —·— до —·—, *бобик* 6·20 до 6·50, *гречка* 7·25 до 7·80, *кукуруза* готова —·— до —·— а нова —·— до —·—, *хміль* (за 56 кільо) —·— до —·—, *конюшина* червона 45·— до 65·—, біла 45·— до 90·—, шведска 50·— до 90.—, *Спіртує* loco за 50 літрів 17·— до 17·25.

Настій що-до пшениці постійно добрий, що-до других продуктів незмінений.

Торг на безроги.

Відень 9 цьвітня. Зігнано 10.911 штук, і плачено: prima 94 до 96 а виїмково —, середні і старі 82 до 92, легкі 76 до 80; поросята 74 до 90 сотників за кільоґрам живої ваги.

Всякі купоны

и выльосованї паперы вартостнї 3·4 [1]

выплачує безъ потрученя провізіи або коштôвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. к. упривил. Галицкого акційного

Банку гіпотечного.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациї НАФТУЛЯ ТЕНФЕРА, улица Гроза ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щодневно о годинѣ 8-ій рано горячій снїданок.

ЦѢНЫНКЪ.

Печена ковроч зъ капустов	15 кр
Бѣлый хлѣбъ	12 „
Фляшка	15 „
Кôшта тепла въ хрѣномъ	10 „
Компотъ въ хрѣномъ	5 „
Кавиръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй закаски въ найлѣпшихъ родахъ по нaй умѣренїйшихъ цѣнахъ; для повности, що потодать въ моихъ реставрациї, даю вôдбиранчимъ напрк. — Найлѣпшй пива по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вôдъ 40 кр. литра.

По театрѣ вся сѣмья, въ великій выборъ страви и на витрôбѣ в осокремлена кухня.

9 353 —9 Въ высокимъ повазаненемъ

НАФТУЛЯ ТЕНФЕРЪ.

Дяк в середнїм віку з дуже чистим і хорошим теноровим голосом може також управляти хором пошукує мїсця. — Ласкані зголошеня під адресою Константин Самиця в Денисові о. п. loco. 300 1—2

Испитованый пѣвець церковный, безженный, знаючій нотный спѣвъ, глядає посады дяка. Адресъ: Николай Власенко въ Ниврї п. Ермаковка. 2 6 4—4

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Картки сьвяточні в найбільшім виборі по найнизших цінах поручає антикварня **Д. Ґрунда**, *Львів ул. Театральна ч. 16.* 291 1—2

Фр. Кравяньский

у Львові

улиця Сикстуска ч. 9

СПЕЦИЯЛЬНИЙ

СКЛАД ПАПЕРУ

ПРИБОРІВ

ДО ПИСАНЯ І РИСОВАНЯ.

Фабричний склад

КНИГ ТОРГОВЕЛЬНИХ

і копійовых

фабрики

Ц. І. Коніґ et Ебгардт

у Відни. 13-25

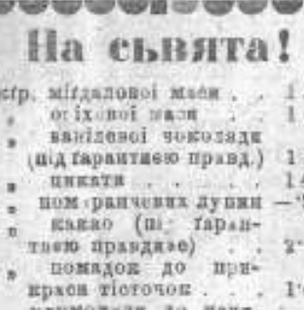
На сьвята!

½ клґр. міґдалової маси	1·30 К
„ „ оріхової маси	1·10 „
„ „ ванілевої чоколяди (під гарантією правд.)	1·80 „
„ „ цикати	1·40 „
„ „ пом'ранчевих лупин	—·90 „
„ „ какао (під гарантією правдиве)	2·— „
„ „ помадок до прикрас тісточок	1·41 „
„ „ мармоляди до начиновання тіст — в пяти відмінах	—·30 „
„ „ чоколядової кувертури до глязурованя тіст	2·40 „
„ „ не їнника чисто медяного	—·80 „
„ „ медівника цукрового	—·40 „

як і: великодні ягнятка, чоколядові і цукрові крашанки, бомбонєрки атласні, бомбони, помадки, вожі, цьвітя, цукровий мачок, торти, тіста і т. п. у великім виборі, по надзвичайно низких цінах. — Виключний наш склад для ґуртівлї і дрібочної продажи містить ся при **площи Ґолуховских ч. 5** (під ул. Казьмежовскої.) — Поручаємо ей пасовій памяти П. Т. Публики — з високим почаженем

Брандштедтер і Спілка

парова фабрика цукрів і медівників у Львові. 247 10-?



Поручає всякі стампілї каучукові і металеві. Таблиці литі і ґравіровані та всякі роботи, входячі в круг рітівництва, по найнизших цінах. 241 4—52

А. ЗІҐМАН

у ЛЬВОВІ

ул. Сикстуска ч. 14.

По цінах найдешевших.

Ю. ПАНЬКЕВИЧ

АРТИСТ-МАЛЯР

у Львові, улиця Войтїха число 9

виконує всякі працї з обсягу маляретва церковного: образи, іконостати, декорациї стїн, і пр. а також портрети з натури і після фотоґрафій.

Поручає ся прото Всч. Духовенству і Хвальним комітетам церковним і просить о ласкаві замовлени.

Цїни умірковані. 230 1—?

Головний склад паперу і приборів до писаня

ІҐНАТІЯ КУПФЕРШМІДА

Львів, улиця Руска ч. 24

[каменица руського театрального комітету.]

Поручає найодвітнїйші і найгарнїйші переписні листки з руською написю: **Христос Воскрес**, і то по можливо найтаньших цінах. 298 1—5

Свій до свого!

ЕВСТАХІЙ УСТЕНЬСЬКИЙ

Фабрика бронзівничa знарядів церковних

Львів, ул. Сикстуска 30

поручає:

Впр. Духовенству свою руску робітню і виконує всякі предмети церковні як: чаші, монстранції, лямпи і ліхтарі після найновійших взірців. Рівнож приймає всякі відновлена і направи як: золоченя, посріблюваня і нікльованя; платерує начиня столове. Ручить за роботу виконану в моїй фабриці і за якість материялу. Роботи виконує о 15% дешевше від всїх фірм так краєвих як і заграничних. 291 1—5

Солідно а дешево!

Перше руске задаткове товариство въ повѣтѣ

„Народный Дôмъ" въ Жидачевѣ

товариство зареєстроване зъ обмеженою порукою.

Удѣляє своимъ членамъ позичокъ на скрипта на 6%, на векслѣ на 7% и 1% на адміністрацію.

Оденъ удѣлъ 20 кор., вписове 2 кор.

Вôдъ вкладокъ ощадности платить 4½%, оплачуючи само рентовый податокъ. 171 3—6

Дирекція.

НЕЧУВАНО ДЕШЕВА ЦІНА.





Ідеал порцелановий сервіс на 6 осіб (6 штук)

лиш 10 К 40 сот.

на 12 осіб (36 штук) лиш

20 К, 60 сот.

Сервіс з декорацією з цьвіт на 6 осіб (30 штук) **17·80 К**, на 12 осіб **35 К.** Більше панський тарїль **24 сот.**, глубокий **28 сот.**, десертовий **18 сот.** Сервіс до чаю на 6 осіб лиш **4 К 60 сот.** Одна пара філіжанок **44 сот.** Сервіс до чорної кави на 6 осіб **14 К.**

Одна пара філіжанок **40 сот.** — Склянка до води **10 сот.**, з матовою обвідкою **12 сот.** — Складний сервіс на 12 осіб (65 штук) лиш **14 К, 40 сот.**

Казимір Левицкий

Головний для Галичини склад порцеляни, скла і самоварів

Львів, Трибунальска (власний дім).

Ілюстровані цїники висилаю gratis і franco.

248 5—10

Пропну сплядати

Найдешевша торговля ґалянтерийних товарів

АДОЛЬФА РАШІА

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просьвіти".

Припоручає великий вибір мужеского біля, краваток, рукавичок, парасолїв, палїчок, шкіряних виробів, російских кальошів, дитинних забавок, всїлякых альоумів, карт в видами, мих тоалетовых і перфумерий. 242 13—?

Без конкуренції.

Ч. 73. Львовъ, Субота 30 Марта (12 Цвѣтня) 1902. Рочникъ XXIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-бій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ второкъ и въ второкъ и пятницю як перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ".

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ І. Ольшанского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Площь Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Короля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. & Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11.; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРЗѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и инсераты приймаютъ ся инсерентскій конторы у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

за Австрію:		за границю:	
на цѣлый рѣкъ . .	22 к.	на цѣлый рѣкъ . .	44 к.
на пів рокъ . . .	11 „	на пів року . . .	22 „

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	22 к.	на пів року . . .	11 к.
на чверть року . .	7 „	на мѣсяць . .	2 к. 40 „

Редакція, Адміністрація и Експедиція пів ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямація неопечатані вільні від порта.

Поєдинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. від одного сторчик инсераковой або ей місця а за рубрицѣ „Надсилане" по 30 с.

Вадимі и вищій доносіни приватній членів по по 30 с. від разу оплатно.

Суспільність і молодіж.

II.

Коли ми в першій статї нашій, під сим заголовком оголошеній, порушили справу відносин університетской молодіжи до суспільности і висказали свій погляд, що в такій важній справі, як університетска секесия, повинно наступити повне порозуміне між „молодими" і „старшими", то рівночасно зазначили ми виразно, що через те зовсім не хочемо рішати з гори квестиї, як і коли наші академіки мають занехати секесию і вернути на львівский університет, а тілько хочемо запобічи роздвоєню і ворогованю між „старшими" і „молодшими", яке би могло наступити при порішеню тої квестиї. З тої причини остерігали ми нашу суспільність, щоби в тій справі не робила пресиї на своїх синів, щоби не розбивала між ними солїдарности і взагалї не спокусила ся на такі неморальні способи, на які в сій справі бере ся москвофільска праса. З другої сторона остерігали ми університетску молодіж, щоби не узурпувала собі виключного права рішати в справі своєї секесиї та щоби числила ся з голосом суспільности.

Дальше зазначили ми дуже виразно, що нам ходить не тілько о справу самої університетской секесиї, як більше о справу принціпіяльну, а іменно о відносини між молодіжею а суспільностию.

І справдї се річ далеко важнійша.

Коли поглянемо на історию нашого народного розвою в минулім столїтю, то бачимо, що стадиї того розвою постійно зазначують ся переміною поколінь і борбою між старим і молодим поколїнем. Кожде нове поколїне вносило нові ідеї в суспільність; старше поколїне силою інерциї виповідало борбу новим ідеям; в тій борбі тратило дещо старше поколїне на своїм консерватизмі, молоде поколїне дещо на своїй революционийности, але конець-кінцем на місце старшого поколїня вступало молодше, перестарілі погляди зникали, нові входили в житє; коли-ж молоде поколїне постаріло ся і прийшло на сьвіт ще молодше поколїне, починала ся дальша борба, котрої результатом був дальший поступ.

Що правда, такою дорогою ішов розвій суспільности все і всюди, але у нас ріжниці між молодим а старим поколїнем все були аж надто великі а борба аж надто остра. Дасть ся се пояснити тим, що з причини історичних обставин наша молода суспільність дуже пізно збудила ся до народної сьвідомости і народного житя і мусїла стреміти до того, щоби в своїм розвою дорівнати иншим культурним народам; мусїла до сего стреміти, бо того домагав ся желїзний закон борби о істнованє. Кромі того під напором того самого закону мусять австрійскі усини-Українцї робити народну роботу не лиш за себе, але мусять мати на увазї також те, що головна маса нашого народу жие за российским кордоном і поки що не мае можности жити національно-політичним і національно-культурним житем.

В наслїдок того розвій і поступ нових ідей був у нас дуже бистрий і дуже великий. Але сей розвій ідей, сам в собі користний і конечний, потягнув за собою також дуже шкідливі і пагубні обиди.

Борба о нові ідеї, борба між молодими і старими поколїнями вичерпувала наші сили, а за мало лишало ся сили на борбу з внїшними ворогами нашого істнованя. Розвій ідей був так скорий, що за ним не міг здужати навіть загал інтелїгентної суспільности, не то вже сїрі маси народу. Ідеї росли в гору, але не мали часу і можности скріпнути, вкоренити ся в народї і перемінити ся в дїло. Під впливом нових ідей молоде поколїне не могло зрозуміти старшого, а старше молодшого; кожде молоде поколїне починало свою роботу на ново, а робота старшого поколїня марнувала ся. Пропасти, які ділили молоді поколїня від старших, розбивали нашу суспільність на ворожі і непримиримі табори, ослаблювали ей цілість, ей єдність, ей силу продуктивну і силу відпорну.

І так ідейний розвій був у нас дуже бистрий і дуже великий, але — розвій реальний, що проявля ся в здійсненю ідей, був нужденний, марний.

І так наша суспільність в своїм розвою стала подібна до тої билини, що з глубокої, темної пропасти виросла високо, високо, щоби свій гарний цьвит скупати в сонцю, але сама билинка тоненька, марна, ледви в силї удержати той цьвит на своїм вершку; ще хвилька, а цьвит зломить більше і ціла билина западе ся опять у темну пропасть.

Та в саму ще пору відозвав ся в тій билинї знов інстинкт житя, жадоба істнованя — і в розвою нашої суспільности зазначив ся на склонї столїтя дуже знаменний зворот — зворот до лїпшого.

З ради державної.

Вчерашнє засїданє палати послів, не інтересувало нїкого; ні самих послів, ні міністрів, ні політики поза парляментом. Головна увага звернена на се, що дїе ся в кульоарах, що дїе ся в клюбах нїмецких партий. Обструкция Всенїмців, і ще більше становище нїмецких людовців супротив правительства і супротив иних нїмецких партий звернули на себе загальну увагу і всї стараютъ ся обчислити наслїдки розбиття конференциї президий нїмецких клюбів і нїмецкої Gemeinbürgschaft на дальший хід парламентарних нарад.

Нїмецке людове сторонництво видало вчера слїдуючий комунікат: „Сторонництво прийшло до відомости ухвали кірно-конституційного і християньско-соціяльного сторонництва, котрі в засадї відкидають занятє опозиційного становища супротив правительства, а тим самим документують, що не хочуть спільно поступати з нїмецким людовим сторонництвом. Нїмецке людове сторонництво не возьме більше участи в конференциї президий клюбів і з вдоволенем витає фактъ, що нїмецке поступове сторонництво ухвалило іти рука в руку з нїмецким людовим сторонництвом. Розуміе ся, що нїмецке людове сторонництво також в будучности в національних справах буде старати ся поступати спільно з иншими нїмецкими сторонництвами".

Ся заява розбивае конференцию президий клюбів лївиці. На лївици зачала ся правдива анархія. Прихильники теперішного парляменту уважають розбите нїмецкої солїдарности за нещастє парляменту і парляментарної засади взагалї. Гр. Фетер мае бути дуже песимістично настроєний і хоче зложити гідність президента.

Дискусия над розділом буджету „народні школи" ішла дуже мляво. Соціяльний демократ Зайц домагав ся, аби школярів удержувати з публичних фондів, домагав ся заснованя більшого числа шкіл для темних і глухонїмих і поправи материального биту народних учителїв. Бесїдник виступив також дуже остро против тайних квалїфікационних лїст для учителїв, котрих уживае ся против них яко політичне оружиє, домагав ся збільшеня числа учительских семинарий, задержаня 8-лїтного шкільного примусу і виступив против уживаня дїтей до тяжких робіт.

По відповідях міністрів на інтерпеляциї засїданє замкнено. Слїдуюче засїданє нині.

Розруси в Бельгії.

Демонстрациї робітників, звернені против правительства і тих парляментарних партий, котрі противлять ся демократичній ревізиї конституциї і загальному голосованю, вже переступили границю леґальної акциї, бо демонстранти вже не обмежають ся на походах, сьпівах і окликах, але атакують військо і противників камінем, стрілями і динамітом. Військо також вже стріляло, а навіть муселло розбивати барикади.

Генеральна рада робітників ухвалила видати відозву, аби в понедїлок всї робітники уродили ґенеральний стрейк за ревізию конституциї і за загальним голосованем. Відтак на великих зборах робітників провідники соціяльних демократів взивали робітників, аби заховували ся спокійно. Се візване робітники приняли протестом. Загальний стрейк мав розпочати ся ві второк.

На послїдній кабінетовій раді король мав дорадчувати міністрам, аби згодили ся на загальне голосованє. Однак кабінетова рада заявила ся против того і рішила зарядити як найстрійші средства для здавленя розрухів. Всї публичні будинки окружені військом. На вчерашнім засїданю палати послів прийшло до острої сварки між соціялїстами а лїберальми, а навіть до бійки на пястуки між соціялїстами а клерикалами. Президент мусїв замкнути засїданє і посли розійшли ся серед погроз соціялїстів. Дневники доносять, що парлямент буде розвязаний.

Ситуация в містах зачинае бути що-раз грізнїйша, напливають маси робітників з провінциї, аби брати участь в демонстрациях. Вчера пополудни товпа зложена з 4000 страйкуючих робітників ждала на двірци на приїзд фламандских робітників з копалень околиці. Прийшло до конфлїкту з жандармериею, котра замкнула дворець. Жандармерию обсипано цеглою і камінем; обі сторони стріляли. Інервенїован також віддїи кінноти. Одного полїцая ранено. Коли над'їхав поїзд з фламандскими робітниками, жандармерия обсадила вхід на улицю. Прийшло до бійки, в котрій ранено богато осіб. Раненых розміщено в сусїдних домах.

В Бруксели розльоковують військо в ріжних дільницях міста, аби унеможливити ексцеси. Військо патролюе на улицях. Вчера перед вечером позамикано всї склепи зі страху перед рабунками. В передмістях громадять ся товпи робітників. На провінциї також сконцентровано військо. Міністер війни зарядив покликанє резерви з лїт 1898 і 1899.

В Бруксели і кількох провінціональних містах прийшло до бійки між населенем а демонстрантами; по обох сторонах є богато раненых. В Басен ді Сантр прийшло до дуже острого конфлїкту між тисячами стрейкуючих а жандармериею. Стрейкуючі обкинули жандармерию камінем а жандарми відповіли стрілами. Виязала ся формальна битва. Остаточно жандарми мусїли цофнути ся і доперва зарекіроване військо розігнало демонстрантів, котрі розійшли ся серед окликів в честь армиї і загального голосованя. Війську в Бруксели і на провінциї роздано острі набої. В Бруксели цїлу ніч тревали розруси з характером формальної революциї. Демонстранти били ся з жандармериею, полїциею і мілїциею з за барикадів. На одній улици прийшло до багнетами розігнала товпу, при чім кількох демонстрантів убито і тяжко ранено.

Лїберальні посли звернули ся до короля з просьбою о інтервенцию в користь загального голосованя. Справу здае ся порішить ґенеральний стрейк; сумнївають ся лише, чи робітники будуть могли довго видержати. До тепер застрейкувало кількадесять тисячів.

Новий руский знахор.

В західній Европі, а головно в Нїмечинї, появля ся що року тисячі популярних брошурок про лїченє всяких недуг, в котрих автори-нелікарі (Curfuscher) стараютъ ся своїми ложними теоріями про повстанє і лїченє недуг збаламутити нарід. В брошурках таких вичитує ся неможливі погляди про фізіольогию і патольогию чоловіка так, що не знати чому більше дивувати ся, чи наївности публіки, чи безличности автора, котрий не перебирае в способах, щоби лиш зробити добрий „ґешефт". Найлїпшим предметом для таких мантіїв є недуги хронічні, як сухоти (чахотка), рак, гостець і другі. Хорому нема що дивувати ся, бо він хоче за всяку цїну жити і бути здоровим, — але кождий совістний чоловік повинен таке баламучене народа на кождім кроці поборювати.

На нашій Руси до тепер на щастє не мали ми такої літератури, а коли хто не хотїв лїчити ся у лїкарів, то удавав ся до знахорів або ворожок. Але цивілїзация і культура не стоять на місци, тож вже і в тій справі зачинаємо зближати ся до западу, бо вже зачинають і у нас появляти ся подібні знахорскі брошурки. Власне перед кількома днями вийшла друком праця під заголовком: „Як можна вилїчити ся із сухотів. Написав Дмитро Дмитерко учитель ц. к. семінарии. Тернополь 1902". Брошурці тій треба близше приглянути ся і представити ей публиці в фактичнім сьвітлї, бо наш нарід вже любить читати та вірить в друковане, отже ся брошурка може нанести ему велику шкоду.

Передовсїм автор зраджуе повне незнанє найкардинальнїйших основ хемії, фізіольогії, бактеріольогії і патольогії, основ знаних навіть пересічному інтелїгентному чоловікови не-лїкареви; автор подае перекручені технічні терміни на доказ, що щось читав, але кепсько полапав, стае на великих котурнах і ніби то доказуе, що збив теорію Коха, але властиво нїчого не сказав; давно уживані способи лїченя інгаляциями, дієтичний спосіб житя, та лїченє на сонци (Sonenbad) подае яко свій власний винахід, а відвагу свою посуває до тої степени, що хвалить ся процесами за курфушерку. Помішав запаленє легких з відмороженем, з незвичайною зарозумілостию знищив на прах всїх ученых та виводить нові теориї запаленя, які на его думку повинні найти признанє у всїх будучих підручниках патольогії. Помішав назву самого туберкулїчного прутня з туберкулом т. є. зміною в орґанізмі, викликаною через туберкулїчні прутні, бо ему здаесь, що то все одно. Щоби надати своїй брошурці науковий підклад, подае також назви авторів, але дуже нещасливо вибрав ся. Чув щось про працї Ненцкого о хльорофілю і гематинї, отже подае, немов Ненцкий мав виказати, що хльорофіль (рослинна зелень) а гематина (закраска крови) то все одно, хоч се неправда і Ненцкий нїчого подібного не доказував.

Пише про важну ролю, яку відгрива в орґанізмі гематина, але з его слів виходить, що пише про гематину, а думае про иншій складник крови т. є. гемоґльобіну. Хвалить ся, що потрафив би обчислити, кілько прибувае гематини чоловікови, що ходить по сонци, а се очевидна бляґа і то власне доказуе, що не приладів, як жалуе ся, але відомостий бракуе тій новій лїкарскій звізді.

Найкуріозніїше однак — се спосіб, як то автор попав на свій метод лїченя. Побачив в лїсї, в хащах, деревину, що в тїни поросла мохом, викопав, посадив на сонци і деревина розросла ся, а мох зник. Був раз у музею і побачив жабу, що в спиритусї мокла і не згнила. Значить, з чоловіком може бути так само; зачав отже студіювати бактеріольогию і робити досліди, але в який спосіб, де і на кім, того не подае, хоч і хвалить ся, що тисячі людий вилїчив та що з тої причини мав навіть карні розправи.

Взагалї, по перечитаню сеї брошури набирае ся пересьвідченя, що писав ей чоловік котрий не мае найменшого понятя про медицину і природничі науки, а начитавши ся ріжних шарлятаньских нїмецких брошурок, помішав ріжні річи як горох з капустою і ущасливив Русь „науковою працею". Жаль, тим більше жаль, що пише се учитель учительского семинара — учитель будучих просьвітителїв народа.

Довше розводити ся над сею брошуркою не станемо, бо она того не варта, а що ми взагалї заговорили про неї, то лише тому, щоби остерегти нашу суспільність перед того рода небезпечними брошурками*), та здержати автора від дальшого оголошуваня подібних псевдолїкарских брошурок.

Звісну пословицю „medice, cura te ipsum": з невіжества, зарозумілости і бляґи повинен новий знахор на будуче примінити до себе.

Тернополь 9. IV. 1902.

Д-р Володимир Вітошинський.

*) На нашу думку — се ще за мало остерігати нарід (суспільність, публіку) перед „того рода небезпечними брошурками", але треба би бажати, щоби наші фахові лїкарі-медики взяли ся самі популяризовати найважнійші відомости з медицини і природничих наук і в той спосіб противдїлати шкідній дїяльности знахорів, ворожок та шарлятанів, — а власне на тім полю зроблено у нас доси дуже-дуже мало, майже нїчо, як про се може пересьвідчити ся от хоч би переглянувши спис видань „Просьвіти". (*Примітка Редакциї*).

Найлїпші французкі папериї циґаретові

„LE GRIFFON" Всюда дістане! Всюда дістане! Всюда дістане! 154 6—16

Найлїпші французкі тутки циґаретові

Мир в Африці?

Коли вчиїшні донесення з театру війни правдиві, то надії оптимістів справджують ся. Урядових донесень о ході мирових переговорів ще нема, але приватні вісти кажуть надіяти ся, що до кількох днів наступить завішення оружия а відтак мир. Найважнійшою для прихильників мира вістею є донесене, що в переговорах вже беруть участь непримиримі противники Анґлії: Штайн, Девет і Делярей. До Клерксдорпу, куди перенесла ся репрезентация Трансвалю, приїхали під охороною білої хоругви передні сторожі Бурів з заявою, що Штайн, Девет і Делярей хочуть приїхати до міста. Безпроволочно вислано до них ескорту зложену з офіцирів. В полудне коменданти Бурів дійстно приїхали возом до міста. Репрезентанти Оранії мають свою кватиру в „старім місті", а Делярей і заступники Трансвалю в „новім місті". Обом репрезентациям Кічепер дав сторожу і дозвіл конферувати з собою. Ті конференції відбувають ся в шатрі поставленім між обома частами міста.

В анґлійских парляментарних кругах гадають, що до конференції провідників Бурів було би цілком не прийшло, як би ті не були утомлені борбою. Анґлійці обстають при двох точках: резиґнация з независимости і загальне розоруженє. Коли Бури приймуть в засаді ті точки, зачнуть ся мирові переговори на підставі 5 головних услівий: 1) парляментарна автономія, 2) реституция політичних прав для полонених Бурів, 3) відкликане баніційного едикту з 1901 року, 4) загальна амнестия для капляндских повстанців, 5) позичка на відбудованє домів і фарм.

Зібрані в Клерксдорпі коменданти Бурів мали ухвалити навязане мирових переговорів на случай, коли би відступлено їм кабель, аби могли порозуміти ся з Кріґером. Говорять, що президент Розевельт має успішно інтервеніювати в справі мира. Оден лондонський дневник оголосив депешу з Претории, що вже остаточно уложено услівя мира, котрі анґлійске правительство ще держить в тайні. Сей дневник запевняє, що анґлійске правительство не поробило ніяких концесий. О сих услівях будуть телеґрафічно повідомлені репрезентанти Бурів в Амстердамі. Звістний полудневий африкандер Гаріс телеґрафував до своєї жінки в Лондоні, що услівя мира вже уложено.

Окруженє Кріґера заховує ся супротив мирових переговорів в Клерксдорпі з великою резервою. Не вірять в правдивість депеши Гаріса.

Після урядових рапортів Анґлійці стратили в битві з Делярейом під Бошвельтом дня 31 марта убитих: 3 офіцирів і 43 вояків, а ранених 18 офіцирів і 197 вояків. В битві під Левкопом убито 16 людей а 56 ранено. В кількох иншых битвах убито 2 офіцирів і 13 вояків а ранено 33. Померло 48 вояків а 274 уміщено в шпиталях.

Вчера відійшов з Реки до Трансвалю корабель з 800 кіньми. Доси вислано з відси до Африки 58.000 коней.

Телеґрамы.

Відень 12 цьвітня. Тут удержує ся загально переконанє, що місия Більова в справі тридержавного союза не повела ся, бо виринули торговельно-політичні трудности, котрих прямо не мож було усунути. В тім напрямі навіть не прийшло до зближеня між спірними сторонами. Візиту Більова у нунция Таліянього важуть з польскою справою.

Делеґациї скликано на день 6 мая до Будапешту.

Терст 12 цьвітня. Священика Кальоного, котрий в проповідях обиджав італійску королівску пару, вигнано з Австриї.

Петербург 12 цьвітня. Російска телеґрафічна аґенция заперечує вісти заграничних дневників о трикратнім атентаті на оберполіцаймайстра Москви Трепова, о численних арештованих в Москві, о забороні писати о сих справах в дневниках і о атентаті на ґенерал-ґубернатора Фінляндиї Бобрікова. Аґенция дементує також вість, що Ґріма засуджено на смерть і що цар змінив засуд на досмертну вязницю. Военний суд сею справою вже цілком не займав ся.

Рим 12 цьвітня. Ватиканьский орґан заперечує вість, що Ватикан зніс non expedit заборонюче католикам брати участь в виборах до італійских репрезентантивних тіл.

Білград 12 цьвітня. В Европі розійшла ся поголоска, що Сарафов погиб з руки скритоубійци. Тимчасом він є в Лондоні і збирає гроші на цїли македонського комітету.

Шангай 12 цьвітня. В Нінно народ збунтував ся против Европейців. Викликали се аґітатори, котрі ширять страшні вісти о католицких місиях. Відійшли туди два анґлійскі і два німецкі кораблї.

Русины! Памятайте на аґітаційный фондъ „Народной Рады" у Львовѣ!

Польский професор против рускаго університету.

I.

Звапий нам уже із свого обчислена Поляків на галицкій Руси проф. д-р Ґломбіньский оголосив в Słow'i Polsk'im, в часї від 28 марта до 6 с. м., у вісьмох числах розвідку п. заг. „Zamach na polski uniwersytet we Lwowie". Ціль її — як каже автор у „вступних увагах" — є: „вичерпуючо пояснити правні язикові відносини львівского університету і критично осьвітлити жадания Русинів". А спонукала єго до сего борба Русинів против польского університету у Львові, котра веде до збаламученя публичної опінії в так важній для нас народовій справі". Як розуміти сей остатний виказ, показує ся з дальших слів „вступних уваг". „Могу се зробити [пояснити справу] — каже автор — тим свобіднійше, що єго року не належу до академічного сенату і що єден з професорів Русинів, запитаний разом зо мною академічним сенатом о правну опінію в сій справі, оголосив тую опінію в руских письмах. Опінію єго, хоч вона не має жадної правної рациї і веде до повного розстрою в університетскій орґанізації, принято також в однім меморияли, внесенім з рускої сторони до правительства, як довідую ся" і т. д. Отже, як бачимо, є се головно полеміка з розвідкою д-ра Дністриньского, оголошеною в Часописи правничій п. заг. „Права рускої мови у львівскім університеті".

По основних і всесторонних виводах д-ра Дністряньского ми не гадаємо вдавати ся у спір з „вичерпуючими" поясненями д-ра Ґломбіньского; всеж таки, скоро ми недавно повторили в нашій часописи що найголовнійші висновки з розвідки д-ра Дністриньского, то гадаємо, що нашим читателям цікаво буде також довідати ся, як нібито збивав їх д-р Ґломбіньский, і длятого подаємо отсе по змозї докладний зміст тих „вичерпуючих" пояснень.

Передовсїм троха довше мусимо спинити ся при „вступних увагах", бо кидають вони відразу незвичайно замітне сьвітло на „критичну" методу, якою автор послугує ся для зазначеної собі цїли. Вже й наведені повисше слова показують, як любезно і чемненько польский вчений забирає ся відповідати своєму товаришеви Русинови на єго, з кождого огляду спокійну і взірцево предметову, розвідку. Ще красше визначає ся любязність і чемність, правдомовність і предметовість п. професора, коли читати єго „вступні уваги" від початку до кінця.

Русини — каже — під позором, що добивають ся власного рускаго університету, почали від кількох місяців систематичну і в средствах не перебираючу борбу против польского університету у Львові. Пригривкою до тої борби було „безправне і визиваюче" поведене проф. Грушевского, котрий всупереч виразним і знаним єму принципам на засїданю фільозофічного видїлу не хотїв не тілько промовляти по польски, але й допустити, щоби єго руску промову интолковано товаришам по польски. Пішли описля звісні і нїчим неоправдані вибрики рускої молодїжи, котрі скінчили ся сецесиєю більшої часть Русинів з львівского університету, невдоволених тим, що той університет є польский. З того часу почала ся в рускім письменьстві і в дїяльности руских політиків горячкова доба університетскої справи: рускі дневники і часописи, нїча, товариства, духовенство, посли, вкінци також рускі професори університетскі, забирають ся до борби против польского університету. В тій борбі затирає ся старанє о власний університет, а степенує ся бажане підкопати польскість львівского університету. З рїжних кругів руских сиплють ся меморияли до віденьского правительства з жалобами на Поляків і з домаганями обовязуючих принципів язикових або бодай інтерпретациї тих принципів, відповідної бажаним петентів. П. Романчук, щоби освоїти парлямент і суспільність з гадкою зруйненя польского університету, забирає в парляменті кілька разів голос і запевнює, що львівский університет з рускої став утраквістичний, хоч добре знає, що сей університет нїколи не був руский ані не є утраквістичний, тілько був нїмецкий, а є польский. Оден з львівских професорів права (з викладом руским) розвиває живу акцию в дневниках, щоби вповїти правительству і суспільности гадку, мов-то львівскі професори разом з правительством кривдили руску молодїж нібито неслушною інтерпретациєю обовязуючих язикових принципів. Вплывовий орґан рускій, „Галичанинъ", що має за собою сильну частину рускої молодїжи, відсолонює вкінци тайну акциї, признаючи явно, що не ходить о окремий рускій університет, тілько о ослабленє політичного становища і впливу Поляків. І справдї годі зрозуміти, яку связь мали би мати заходи о власний університет з тою завзятою і нельояльною борбою против університету польского, коли би в тій борбі не крила ся напасть на польску наукову інституцию, а навіть на засадничі язикові права Поляків в Галичинї, означені найвисшою постановою, з дня 4 червня 1869 р. Таких способів не ймала ся жадна народність в Австриї в борбі о свої народні права... Італійці, Словинці не ударяють на нїмецкі університети в Інсбруку і Градци, а отверто домагають ся заложеня власних наукових закладів. Храм науки, яким є університет, повинен бути вільний від національної ворожнечі і дипльоматичних викрутів, коли має бути вірний тим задачам цивілїзацийним і етичним, для яких єго утворено.

Ми умисно навели дословно і майже в цілости „вступні уваги" автора, жерця того храму науки, котрий повинен бути вільний від національної ворожнечі і дипльоматичних викрутів, — щоби показати, кілько в них не лише незручно укритої ненависти до рускої народности, та лукавого крутарства, але попросту навіть сьвідомої ложи. Коли би п. професор зачав був від слів, наведених нами на сам конець з єго „вступних уваг", та мав би був на тямці правду в них висказану: то й всї єго виводи були би мусїли троха инакше випасти. Але видно, що польского вченого не обовязує навіть ним самим признана правда, особливо в спорі, хочби навіть науковім, з руским своїм товаришем.

При тім п. Ґломбіньский у висказаній раз ложи так упертий, що не хоче її признати навіть тогдї, коли єму показати як на долони, що сказав лож. І так, коли п. Романчук післав до Słow'a polsk'ого спростоване з заявою, що нїколи нїгде не говорив, мовто львівский університет колинебудь був рускій, і нїколи нїгде не домагав ся зруйненя львівского університету, а на доказ свого твердженя навів дословно дотичну частину своєї промови в парляментї, то п. Ґломбіньский, замість признати ся до очивидної — нехай вже буде — похибки, недорічним крутарством, котре ще й показує, що він не знає нїмецкого язика, старає ся поставити на свої ім, нібито він таки бодай в части мав слушність.

(Дальше буде).

Народний рух в Дрогобичи.

(Допись).

Сими днями зареєстрував ц. к. Суд окружний в Самборі Товариство задаткове „Народний Дім" в Дрогобичи. З днем 1-ого мая вводить дирекция Товариство в житє, а тепер вже принимає вицлати на уділи. Льокаль Товариства поміщений покищо в комнатах „Рускаго Касина". Оден уділ виносить 20 кор., писове 2 кор. Від вкладок буде платити Товариство 5%. Так отже стане до борби з 13-ма істнуючими вже, переважно жидівскими банками, котрі роблять добрі інтереси на нашім народї. Високі проценти і лихва підтяли нарід економічно. За тим пішов і запепад житя політичного. Дасть Бог, що з розвоєм того молодого Товариства настане инше житє в повіті. Тому належить, щоби всї як найчисленнїйше приступили в члени Товариства, а се стане запорукою хорошого єго розвою.

Дня 12-ого мая відбуде ся в Дрогобичи концерт в память 41 роковин смерти нашого кобзаря Т. Шевченка. Буде се того рода концерт, якого ще в Дрогобичи не було. Тому повинні всї з найдальших закутків повіта як найчисленнїйше явити ся, бо і ціль прегарна. Чистий дохід на будову „Народного Дому" в Дрогобичи. Програма буде подана сими днями.

Того самого дня т. є. 12 мая н. ст. буде повітове віче. Референтом віча буде Д-р Стахура зі Самбора. Віче відбуде ся о год. 2 по полудни в сали ґімнастичній (мийскій). Вас братя селяне взиваємо: явіть ся як найчисленнїйше; до охрестної інтеліґенциї, думаємо, не треба зазивів, бо вона і так бачить і чує вагу хвилї. Крайна пора і нам сказати своє слово і прилучитись до голосних домагань инших повітів. Лише в єдности сила.

А.

Польска гаката.

(Письмо з Самбора.)

Дня 13 цьвітня с. р. має приїхати до Самбора на канонічну візитацию перемиский польский біскуп кс. Пельчар. Для Русинів не було би в тім нїчого важного, як би не те, що деякі польскі карперовичі загадали використати сю нагоду для своїх особистих цїлий, а при тім драснули й нас Русинів. Постановили вони виправити своєму владицї небувалу в Самборі параду; а що для більшої паради потрібно їм, як звичайно, і Русинів, загадали уладити заразом обхід папского ювілею надіючись, що Русини зо страху, щоби їх не окричано шизматиками і москалями, підуть з ними рука в руку, але так, що вони будуть, все і всюди, на самім передї, а Русини з ласки десь там позаду, від паради. Зложили собі комітет і розпочали акцию. Хоч до комітету не запросили ві одного Русина, всеж таки треба їм було позискати для своєї акциї рускаго пароха, пралата Щавиньского. Сю задачу взяв на себе польский катехит учительскої семинарії кс. Маковец, дїяльний член польскої гакати в Самборі, головна причина квасів і невдоволеня в закладї науковім. Хитрий сей чоловічок був так певний себе, що злегковажив собі всї форми товариські і просто звернув ся до пралата, „żeby to jakoś razem u dzieć ojca św., a przy tem i kantatę ruską zaśpiewać" і т. д.

„Разом, то разом!" — подумав собі рускій парох, і ждав на дальші диспозициї. Тимчасом дійшло до єго відомости, що „робота робить ся", а єго вже ані слівцем нїхто не питав. Не думаючи дати ся кс. Маковцеви за ніс водити, визначив собі сам день на торжественний обхід і в лютім відправив в церкви дуже величаво папский ювілей. Тимчасом гаката радить в раді повітовій і запрошує раз рускаго пароха на naradę komitetu. О. Щавиньский, розглянувши ся в комітеті, не найшов там ані одного Русина, ба що більше, не побачив там ані одного з руских сьвященників, хоть їх в Самборі есть аж 7; зате всї польскі ксьондзи до одного сидять в комітеті. Щеж до того рускому достойникови призначено дуже підрядну ролю, бо казано єму вже по кс. Маковцеви сказати промову o miłości i zgodzie bratniej. На таке поступованє заявив о. пралат, що обмежить ся мусить лиш на пасивній участи, бо „де нема моїх, там і мене не потрібно".

Матадори побачили тогдї, że się głupstwo strzeliło. і покликали вже до комітету проф. ґімн. Криницкого і учит. Жеребецкого, гадаючи, що Русини вдоволять ся такою репрезентациєю, зложеною з людий, котрих і не знати, чи зачисляти до Русинів чи ні.

Ефект був як раз противний. Русини таким добором людий почули ся дуже діткнені і постановили держати ся здалека та не дати робити з себе комедий. О тім довідала ся також і руска молодіж ґімназияльна і з семинарії учительскої та з своєї сторони застрейковала від участи в пробах хору.

Сконфісковано.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

(+) **Засѣдане выдѣлу Тов. св. Ап. Павла** вѣдбуло ся 25 марта с. р. пѣдъ проводомъ предсѣдателя Впр. о. митрата Льва Туркевича.

Поладнавши бѣжучій справы выдѣлъ принявъ до вѣдомости, що Впр. о. предсѣдатель казавъ выпечатати 10.000 примѣрниковъ виписовыхъ картъ до Братства Найсв. Тайнъ, абы тымъ способомъ вдоволити потребы тыхъ духовныхъ, котрій основуютъ у себе тій братства.

Вѣдтакъ порѣшено пѣдмочи приготоване редакциєю Богословского Вѣстника выдане переводу „О священствѣ" св. Іоана Золотоустого черезъ закупно 100 примѣрниковъ тои книжки.

Опѣсля референувавъ Впр. о. предсѣдатель про духовній місіи, уряджуваній для народа по селахъ и мѣсточкахъ, та про реколекціи у Львовѣ. Тымъ Вспч. о. парохамъ, що прислали точній справозданя зъ місій, порѣшено зъ фондовъ товариства покрыти часть коштовъ, які они мали уряджуючи въ своѣй парохіи духовну місію.

Справоздане зъ реколекцій, уряджениыхъ сего року въ великій пѣстъ для священниковъ и учителѣвъ принято до вѣдомости. Зъ справозданя предложеного касіромъ показало ся, що многій члены довшій часъ залягають зъ вкладками и тому порѣшено просити ихъ о выровнане залеглостій. Въ кѣнци рѣшивъ выдѣлъ выдавати популярній книжочки, що пояснювали бы соціяльну квестію зъ становища христіяньского и тому упрошено выдѣлового о. Гѣрняка зъ Винникъ, абы на слѣдуючѣмъ засѣданю выдѣлу зложивъ справоздане о рукописи, яку маѣ у себе въ рецензіи.

(+) Дня 11 цвѣтня вѣдбуло ся засѣдане Выдѣлу тов. св. Ап. Павла пѣдъ проводомъ Впр. о. продсѣдателя митрата Туркевича. Принято кѣлька новыхъ членовъ. О. касіеръ предложивъ справоздане про суму вплынувшихъ вкладокъ въ 1902 р., та про станъ фонда, призначеного на пѣдпираня місій. Порѣшено причинити ся грошевымъ даткомъ до покрыти коштовъ місіи, яка вѣдбуде ся въ парохіяльній церкви св. Варвары у Вѣдни, принято до вѣдомости, що о. парохъ Славска, скѣльского деканата, уряджуе въ своѣй парохіи духовну місію вѣдъ 6-ого до 10-ого липня 1902, и рѣшено дати субвенцію на тую місію, коли о. парохъ предложить справоздане зъ вѣдбувшои ся місіи.

Змѣна льокалю! Юліянъ Домбровскій
Истнуючій вѣдъ 30 лѣтъ пѣдъ фірмою
Маґазинъ Годинникарскій Ювелерскій, получений зъ двома роботнями, перенесеный уже зъ Театральной 7 на Ґетьманьску 4. Львовъ

НОВИНКИ.

— **У ЕП. Митрополита**, перед его виїздом до Відня, була депутация Русинів, зложена з члена видїлу краєвого п. Глиджука, професора д-ра Дністрянського, д-ра Костя Левицкого і проф. Вол. Шухевича. Депутация зложила Митрополитови подяку за его дотеперішні горячі заходи в університетскій справі і просила о підмогу на дальше. Рівно-ж висказала депутация опінію руского загалу про міністерский рескрипт, якого руский загал до відомости приняти не може. — Митрополит принял депутацию дуже прихильно і запевнив, що як доси, так і на дальше, не відкаже своєї підмоги в заходах руского народу в університетскій справі.

— **Руский Інститут дівочий в Перемишли** уладжує завтра д. 13 цьвітня у великій сали власного будинку вечерницї в 41-і роковини смерти Т. Шевченка. Програма вечерниць така: 1) Вступне слово. 2) Хор: а) Народна пісня „Ой, у поли три криниченька“ Лисенка, б) Шевченка-Воробкевича „Огнї горять“. 3) Варлаамова „Червоний сарафан“, скрипкове соло в супроводї чотирох цитр і фортепяну. 4) Шевченка „Розрита могила“, деклямация. 5) Плявля Allegro Andante і Rondo, дві скрипцї в супроводї фортепяну. 6) Шевченко „Чигирин“, деклямация. 7) Шевченка-Воробкевича „Думи мої“ і „Ой, чого ти почервїло“, хор. 8) Небесні сьпівці, драматична алеґория С. Ярчевского, музика Р. Зарицкого; ціе ся на Украіні біля могили Шевченка (декорация кисти артиста-маляра А. Скрутка). — Початок о год. 7 веч.

— **Денунциациї на Шевченка** стали для „Ґалїчанїна“ хлїбом насущним, а як глубоко на тій дорозї можна залїзти в багно морального западну, нехай наші читачі самі осудять з вчерашного числа тої ґазети, де між новинками читаємо дословно таку замітку:

„Загадочное становище занимаетъ львовская державная прокураторія въ виду изданій Шевченка. Три мѣсяцы тому назадъ она конфисковала изданное нашею редакціею розсужденіе проф. Ф. И. Свистуна п. з. „Чѣмъ есть для насъ Шевченко“ и то лишь за приведеніе богохульныхъ и анархистическихъ уступовъ, которыи находятся въ неконфискованныхъ изданіяхъ Шевченка, появившихся не лишь по-за Львовомъ, но также во Львовѣ. Пользуясь тѣмъ загадочнымъ становищемъ львовской держ. прокураторіи, львовская фонетичная украинская газетка „Свобода“ доказуетъ крестьянамъ въ цѣломъ рядѣ статей, що Шевченко былъ самымъ примѣрнѣйшимъ христіаниномъ и що по его примѣру должны поступати всѣ люди, що поэзіи Шевченка должны быти такъ сказати евангеліемъ, и для того они должны находитись всюда. Конечно, що въ виду отмѣнного становища львовской держ. прокураторіи що-до полного изданія поэзій Шевченка и выдержекъ изъ нихъ, трудно приходится народнымъ масамъ выяснити, въ чемъ состоитъ достоинство, а въ чемъ недостатокъ поэзій Шевченка, такъ якъ недостатокъ таковыхъ можно доказати лишь тогда, если бы позволено было привести изъ нихъ тѣ выдержки, которыи въ полномъ изданіи позволяется печатати безъ коментарей, но которыхъ критически розбирати не позволяется. О томъ загадочномъ становищѣ львовской прокураторіи можно бы различно думати до тѣхъ поръ, пока она сама не выяснитъ того своего становища.

Наведена замітка говорить сама за себе і за своїх авторів! Тілько чи не перецїнює „Ґалїчанїн“ своє становище при правительственнім жолобі, коли думає, що вже й ц. к. прокуратория мусить стояти на его услугах?!

— **Кружок почтовий в Переворску** ураджує в неділю 13 с. м. в касиновій сали аматорске представленє, з котрого доход призначений в части на місцевого Sokoła, а в части на Руску Бурсу в Новім Санчи. Виставлені будуть штуки: Reprezentant domu Müller i Sp. i W starym pieću dyabeł pali. — Початок точно о год. 8 вечер. Цїни місць: Крісло першорядне 2 К, другорядне 1 К 20 сот. вступ на салю 50 сот.

— **Становище нашої молодїжи** в університетскій справі, вияснює в послїднім числї краківского „Naprzod-y“, в просторій статї, під заголовком „Akademicy ukraińscy wobec reskryptu ministeryalnego“, один з наших краківских академиків, що підписав ся ініціялами B. T—кий. Закепкувавши з такого „доказу прихильности“ з боку правительства, як звістний рескрипт, констатує автор, що міністер Гартель, про котрого серед Русинів розпущено опінію розумного і справедливого чоловіка, показав ся остаточно звичайним... австрийским міністром, що не числить ся з потребами населенія і з справедливостию, але з колом польским. Его рескрипт університетского конфлїкту ні трохи не рішає, але противно, ще заостряє, бо відбирає навіть набуті фактично права. Молодіж українська не може его принять до відома. Одноду шна ухвала всіх трех ґруп молодіжи (Відень, Краків, Прага) постановляє дальше тривати сецесиї. „Есть однак — пише автор — серед укр. молодіжи загальна думка, що з новим шкільним роком, по феріях сецесию залишить ся і молодіж верне до Львова вести дальшу борбу“.

— **Бурливе віче польских академиків** з причини звісного рескрипту міністерства осьвіти, відбуло ся вчера вечером на львівскім університеті. Учасників зібрало ся загалом небогато, та й тих половина були техніки. Академиків було ледви 140. Зараз з початку віча зачав ся спір о допущенє техніків до участи в вічу і зарисували ся дві партиї: шовіністичних народових демократів з „Czytelni“ і поступово-соціялістична опозиция, що серед академиків мала одну ½ голосів. „Чительняки“ не хотїли допустити техніків, що загалом симпатизують з соціялістичним напрямом. Акад. Кахнїкевич, Вайсберґ і Давід промовляли за допущенєм техніків, бо віче скликано яко „загально-академічне“. По годинних суперечках „чительняки“ переголосували. Техніки здержали ся від голосованя, яко інтересовані. — Головою віча вибрано тепер „народового демократа“ Плютинського. Реферував „народовий демократ“ Стронський і, по баламутних виводах, поставив слїдуючі резолюциї: висказує ся обурене правительству і колу польскому та „potępienie“ сенатови, що не допильнував прав польскої мови. Речник опозициї, акад. Кахнїкевич, в довшій промові виказав права Русинів на культуральний розвиток, збив баламутні виводи референта що-до прав рускої мови у львівскім університетї і поставив резолюциї, в яких домагає ся рівноправности рускої мови з польскою на університетї, креованя всіх потрібних руских катедр і т. д. — На его промову накинули ся з заїлостию народово-демократичні тромтадрадники: Студнїцкий (автор русиноїдних статий в Kurjer'i Lwowsk'im), Мончевский, Транда, Мошиньский і Матляковский, та професори Ґломбіньский і Валясіте. Послїдний просив о злагодженє резолюций Стронського, що й стало ся. При голосованю „чительняка“ взяли верх, супротив чого опозиция враз з техніками зробила громадну сецесию, при сьпівах „Ще не вмерла“ і „Czerwony sztandar“. Не обійшло ся і без особистих суперечок і погроз.

— **Страшні дати.** Польска учительска ґазета Czasopismo pedagogiczne“ приносить в однім артикулї статистику, що сьвідчить про страшні суспільні условини, серед яких живе молоде поколїнє широких народних мас. І так, пересічно на 100 шкільних дїтий: йшло натщо до школи 52; не обідало 37; не вечеряло 29; не мило ся і не чесало ся 21; не зміняло біля через місяць 28; не мало чобіток 17; не мало одежи 16; не мало хустинок до носа 80; помагало родичам при працї 24; пожичало чоботи родичів 15; лишених всякої опіки було 10.— Тим обставинам відповідає і моральна уровень дїтвори. Ото в 1895-ім роцї судово і поліційно караних дїтий в шкільнім віцї було: за волокитство 37 хлопців, 5 дівчат; за крадіж 77 хлопців, 3 дівчат; за бійки 26 хлоп. 1 дів.; за бран домівки 69 хлоп. 9 дів.; за підпал, обиду сторожі, спроневірене, проступок половий і проступок против безпеченьства житя по 1 хлопцеви; за тїлесне ушкодженє 4 хлопців; за пияньство 3 хлоп. 1 дівч.; за жебрацтво 5 хлоп.; за проституцию 2 дівчини. На венеричнім віддїлї головного шпіталю було 1900-ого року 112 хлопців у шкільнім віцї. Розуміє ся, що всї ті страшні числа далекі ще від сумнїйшої значно дїйсности.

— **Ремєснича школа въ Дрогобичи**, удержувана зъ фондовъ гр. Скарбка, має перейти подъ управу краєвого выдїлу и краєвои промисловои комісии. Въ тій справѣ ведуть ся переговоры межи радою надзираючою фундациї и краєвымъ выдѣломъ вже водъ 1899 р. и видно, що вже наближають ся до конца, коли до буджету на 1902 р. вставлено на тую цѣль 8000 коронъ.

— **Чи новий Монастирець?!** Мало-що бракувало, а в селї Остріжци, мостиского повіту, було-би прийшло до подібних подій, як минулого року в Монастирци. Від непамятних часів громада Острожець посїдає і вживає пасовиско (ч. кат. 885/2), що з полудня прилягає до дороги. Як часто се бувало, „через помилку“ се пасовиско заінтабульовано на дворский обшар. Але, анї давний властель двора п. Яніцкий, анї пізнїйші властителї: п. п. Трухим і Яролїм, узнаючи права селян, не підносили нїяких претенсий до сего пасовиска. Аж теперішний властитель, „крулевяк“ п. Гужковский, що перед трема роками набув згаданий дворский обшар і через сї три роки теж не підносив нїяких прав до пасовиска, задумав виконати „замах“ на хлопске посїданє. — 4-ого с. м. вийт покликав громадян на шарварок і казав вздовж полудневої межи пасовиска, від дороги, викопати рів, а рівночасно дворскі наймити стали садити вздовж рова акациї. По селї пішло як лиснавкою, що вийт запродав громаду панови, і 8-ого с. м. товпа селян, около 100 люда, з сокирами і рискалями, явила ся на пасовиску та за одну хвилю з рова і акацій не стало й слїду. До проливу крови на щастє не прийшло, бо „двораки“ не сьміли навіть приблизити ся до роз'ярених селян. П. Ґужковский вносить до суду жалобу на селян... за публичне насильство. — Пасовиско варто около 30 корон, а через ненависть ласого обшарника-зайди готово прийти до сумного епілоґу.

— **Домъ поправы для малолѣтныхъ** мало бы водкрыти правительство въ Станиславовѣ при тамошномъ домѣ карномъ. Запытаный о гадку зарядъ дому карного водповѣвъ, що годить ся зъ проектомъ, лишь щобы се бувъ окремный павільонъ, водгороженый водъ головного заведенья, та лише стоявъ подъ спольнымъ зарядомъ.

— **Вдовичо-сиротиньский фондъ** священиковъ станиславовскои епархіи выносивъ въ концемъ 1901 р. 248.157·65 коронъ. Корѣнный фондъ бувъ такъ умѣщеный: на довгахъ гіпотечныхъ 78.000, въ цѣнныхъ паперахъ 164.468, въ щадничыхъ книжочкахъ 5.689·65 К. Готовкою и въ подручной касѣ 24.258·81 коронъ.

— **Зафантованый трамвай.** Зъ Вѣлграду доносять, що тамошный конный трамвай переставъ курсувати, бо конѣ зафантувавъ цловый урядъ за те, що трамвай не заплативъ 11.000 франковъ цловои належитости.

— **Дробни вѣсти.** Зъ поводу шкарлятины замкнено чотири низшї клясы ґімназиї въ Дрогобычи до 1 мая. — Мѣшана комісия зъ делеґатовъ выдѣлу краєвого и намѣстництва въ справѣ реґуляциї рѣки збере ся слѣдуючого тыжня на нарады. — Въ Празѣ померла ґр. Леопольдина Тунова, мати б. президента кабінету. — Рольнича академія въ Дублянахъ має въ томъ роцѣ 57 слухачѣвъ. — Зарядъ мѣста Теребовлѣ розписує конкурсъ на посаду секретаря при магістратѣ зъ рочною платою по 2.800 К и пятилѣтными додатками по 400 К. — Кардиналъ кс. Ледоховскій тяжко занемогъ.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОНЪ.

З гумористичних творів

„Ліґовака Селюка“.

III. Арґонавт.

Женив ся був „арґонавт“,
дївча брав нїчого
і в посагу всячину,
ще й грошї до того.
Гостї поставали всї,
на похід чекають,
а подруги молоду
в церков виряжають.
І „старі“ вже на кріслї
взялись садовити —
молодих щоб у колїи
поблагословити.
За хвильку вже всї пійдуть
до місця сьвятого;
всьо в порядку, тільки ждуть
еще — молодого.
. . . . . .
„Що з ним“? почали тихцем
гостї шепотїти;
тесть на кріслї моя не свій
почав ся вертїти.
Молодої-же лице
румянцем краснїло,
то білїло як стїна
то знов паленїло.
. . . . . .
Вибігає з салї тесть
спішить до комнати,
де молодий „арґонавт“
мав ся убирати.
Бачить: він собі сидить
з тиха посвистає...
і вбирати ся мабуть
еще не думає.
„Пробіг! а се з Вами що?
там на Вас чекають,
наречена, гостї всї
Бог зна' що думають“!
„„Най там здоровенькі ждуть,
пощо так співати!
дужем радий, що Ви тут —
бо поговорити
з Вами хотїв я ще раз,
кілько ми дасте;
clara pacta! прошу Вас; —
за зле не возьмете““...
„А, сюди дорога в пїс“!...
тесть воркнув крізь зуби;
„я вже раз Тобі сказав,
що даю, мій любий!
Більше хочеш? вибачай,
я більше не мо́гу“...
„„Таки Татку ще додай
там онту безрогу,
що в загуменку малі
плекає пацятка...
розумієсь і тоті
гарні поросятка!““
„О ні! друже, я сесе
маю де подїти;
схамени ся, та-ж еще
суть і другі дїти! —

В тім задиханий влетїв
дружба до комнати;
— Там не терпеливі всї,
годї довше ждати! —

Рад не рад старий замовк;
що ту говорити?
„сплетні будуть“ подумав,
„треба закінчити.“
І — зітхнувши він махнув
рукою своєю,
далї каже; „най іде
свиня за свинею“!

Сторожинець в марті 1902.

Вѣсти зъ Епархіи Львовскои.

Въ пропозицію на Увсе принятѣ: оо. 1) Теодоръ Пиндусъ 2) Маріянъ Клодзиньскій 3) Андрѣй Киналь, а въ спискѣ: Іоанъ Королюкъ.

Презенты достали оо.: Едвардъ Косановскій на Стрѣлковъ, Юліянъ Левицкій на Зелену, Григорій Словицкій на Бусекъ, Михаилъ Яцкевичъ на Красовъ, Александеръ Чубатый на Жуковъ.

Завѣдательства одержали: о. Іоанъ Гарматій въ Зарудю, о. Василій Владичинъ въ Долинѣ, о. Левъ Юрчиньскій въ Помонятахъ.

Сотрудництва достали: о. Володимиръ Каратницкій въ Псарахъ, о. Викторъ Нестороничъ въ Сорокахъ, о. Алексей Ганасъ въ Бурштинѣ, о. Василій Терещукъ въ Доброводахъ, о. Богданъ Охримовичъ въ Козовой, о. Михаилъ Власенко въ Пониковици малой, о. Михаилъ Сивенькій въ Щирци, о. Алексей Пасецкій въ Городку, о. Володимиръ Мармашъ въ Вишенцѣ великой.

Наука, штука и література.

— **Зоря, Рокъ I. ч. 1. Сѣчень 1902. Коломыя** містить: 1) Ст. Руданьского „Панъ и Иванъ въ дорозѣ“ (з іллюстрациею; 2) До подѣвъ ся Иванъ? — Максима Залѣзняка; 3) Про Стефана Руданьского (з портретом); 4) Рождяна свѣчка — Богдана Лепкого; 5) Помолилась.... (вірш).

Зоря ч. 2. Лютый 1902 містить: 1) „Бабскій языки“, Т. Яницкого (з іллюстрациею). 2) Министръ д-ръ Керберъ“ (з портретом); 3) „Се зовсѣмъ инакше“ (вірш); 4) „Про страйкъ и бойкоть“.

Зоря ч. 3. Марець 1902 містить: 1) Федьковича: „Довбуш“ (з портретом Федьковича і іллюстрациею до тексту); 2) „Осипъ Юрій Федькович“ (біоґрафія); 3) „Трафуночъ“ — Федьковича (з другим портретом поети); 4) „Дещо про опришковъ“; 5) „Думка“—Федьковича (з іллюстрациею); „Половины“ (вірш).

Всї випуски обіймають 16—18 сторін друку і коштують по 5 кр. (10 сот.). До сего видавництва зробили-б ми деякі замітки: перше, чому видавцї, коли вони вже „українцями“, вживають етимольоґічної правописи, яка вже доживає свого віку; така „хитрість“ певно нїкого не перехитрить, тілько піметить ся на хитрунах, що ї вживають; друге, здало-б ся трохи більше ріжнородности в змістї поодиноких випусків, щоб були там статейки з усяких царин знань; а третє, то здало би ся видавництву трохи більше національної проґрамовости (чому приміром нема нїчого з козацкої істориї, про Шевченка, про Січ і ї руйнованє, і т. д.?). — Впрочім видавництво досить цїкаве і нешкідливе.

Захворѣванє.

ВСІХ НАУК ЛЇКАРСКИХ

Др. Стефан Миколайский

ординує в хоробах внутрішних від 3—5 год. по полудни.

24) ул. Леона Сапіги ч. 9., II. поверх. 1—4

Доцент університету

Д-р Роман Рещкий

б. асистент лік. клїніки Ягайл. і львів. університету, ординує у внутрішних хоробах від 3—5 по пол. ул. Крашевского 3. Телефон 583.

88 11—12

МАТТОНЕВОГО ҐІСҐІБЛЄР

54 **природна алькалічна щава.** 5—26

ЛИПЕЦЬ

в ресторациї НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улица Гроблї ч. 12 дїстанеш щоденно вже о годинї 8-ій рано горячї снїданя.

ЦЄННИКЪ.

Печена вепрова въ капустѣ	15	кр
Смажена котлета	18	„
Фляки	15	„
Нѣжка телячa въ хрѣнѣ	10	„
Ковбаски въ хрѣнѣ	5	„
Кавіяръ	18	„
Обѣдъ за абонаментъ	40	„

Вельки вадитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для повности, що походять въ моихъ ресторациї, даю вибраючимъ марки. — Найлѣпшій пива по найдешевшихъ цѣнахъ почавши вѣдъ 40 кр. кітра.

По театрѣ вже пѣзно, въ зимнїй выборъ страви и напитковъ вельми скорый нужды.

79 324—? Въ высокимъ повашанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механіки у Львовѣ площа Галицка ч. 1.

противъ Банку Гіпотечного въ плянтаціяхъ площа Галицкои



поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ

окуляры, цвікеры, льорнеты, бінокля далековиды, барометры, термометры, мікроскопы, люпы, компасы, райсцайґи, телєскопы мѣрничѣ шнуры, лїбелѣ, манометры и. т. и.

Уриджене дзвонивъ електричныхъ.

Всякій направы полагоджують ся якъ найскорше и найдешевше 4186

Учителькы або учителя до 2 дїтий 4 і 5 клясы народ. потребую зараз. О. Кульчицкий парох в Підпечарах п. Тисьменица. 2-3 2—3

Правник попукує лекциї на селї або в мѣстї місточку. Зголошенє під адресою Никола Шуровецкий в Струтинї вязнїм почта Долина. 2-3 2-3

Русинка, котра може удїлити лекциї науку до шкіл людових і занятє би домом, просить о ласкаві оферти під адресою „Надія“. Львів, poste restante. 390 2—3

Блюзки, галькы, рукавичкы, парасольки, поньчохи і всякі додатки до кравеччини поручає по цінах постійних найдешевше **С. БЛЮМЕНКРАНЦ** Львів, ул. Галицка (ріг Боїмів.) 202



Для канарків

гарцевських, рінак літний, канар, свес лущений, кліг. 40 кр. поручає склад насіння **Антонія Климовича і Сина** у Львові площа Галицка ч. 15. 43 15—62

! Вовни ! ! Батисти ! ! Кретони !

Найдешевше вприпоручає

Ігнатій Фрід,

Львів площа Галицка 12 А, 184 37—?

ВАРСТАТИ:

Водопроводи,

Кальорифери, Освітленє.

Каналїзация.

Вентиляция.

ЛАЗЕНКИ.

Парні і сушарні.

Апарати десінфекційні і т. д. і т. д.

ФР. РИХНОВСКИЙ І СПІЛКА

74 14—14

БІЮРО ТЕХНІЧНЕ

Уладжеия Заведень купелевих і фабричних.

Виключне заступство

Моторів „Отто“

Ляйфена і Вольфа

сталих і переносних до ґазу, бензини і спіритусу.

Без конкуренції!



Сервіс порцеляновий на 6 осіб 5 зр., на 12 осіб дише 10 зр. — **Декорований** цьвіти на 6 осіб по 8, 8·0, 9 до 10 зр., на 12 осіб від 17. 18 50, 20, 2 до 360 зр. — **Келішки** до горівки або вина по 10, 12, 14, 16, 17 до 70 кр. — **Шклянки** по 5, 6, 7, 8, 9, 10 до 50 кр. **Філіжанки** до чорної кави і чаю декоровані по 12, 14, 16, 19, 21, 2 , 30 кр і вище поручає

Артур Бартош

(давнійше К. Хрістіянус.)

головний магазин порцелани, шкла, фабричний склад хінського срібла і зелізних меблів.

Львів, площа Маріяцка ч. 7 (побіч Шконрона.) 301

Фабрика капетюхів

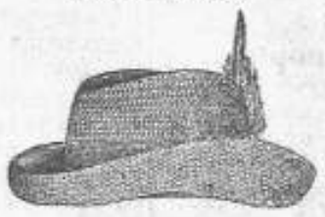
під фірмою

Антін Кафка

(давнійше А. Кожелюжек)

у Львові улиця Галицка число 4

(побіч катерри)



поручає на теперішний сезон капелюхи і цилиндра власного виробу в наймодніїших фасонах і барвах по найдешевших цінах; також капелюхи і цилиндри Р. С. Гайта, цілком легкі цилиндри по 9 зр., капелюхи в різних барвах по 5 зр., капелюхи Льоренові з фабрики А. Піхлера в Ґраду і як найдешевші капелюхи для дітий.

Цінники на жадане даром і оплачено. 272 5—8

Вода щавницка

зо славних з успішности жерел „Йосефини“ і „Магдалини“: по запаленю легких, в інфлюенци, в хронічнім кашлю, в недугах жолудка, гемороідальних, міхура і б. и. находить ся вже з найсьвіжійшого черпаня на головних складах вод, в аптиках львівских і провінціональних. 247 2—8

Важне для кущів і кілок рільничих.

НА СЬВЯТА!

Поручаю для склепів і кілок рільничих **дріжджі** спіритусові прасовані в трох ґатунках ч. О—I—II з мого фабричного складу, істнуючого 35 літ в Станиславові звісного яко найдешевше жерело доброго товару; дальше **оцет** овочевий зъ з власної фабрики літр по 8 кр., з котрого розпустивши 1 літр може мати 3 літри сильного і доброго оцту.

На жадане висилаю цінники даром і оплачено. — О численні замовленя прошу

Б. Руссмак

296 2—5 **в Станиславові. ринок 14.**

На Свята Воскресеня Христового

ТОРГОВЛЯ

Мих. Дымета и Констант. Урбана

у Львовѣ, Рынокъ 20

поручає Евангелія въ различныхъ прехорошихъ оковахъ вѣдъ 55 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковой матеріи вѣдъ 48 до 128 зр. Фігуры воскресеня Христового вѣдъ 10 зр. до 35 зр. — Фелоны. Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны. Артосы, Хлѣбницѣ, Кресты всякого рода, Патерницѣ, Чашѣ, Д рохранительницѣ, Кадильницѣ, Гауки, Лѣхт-рѣ, Олтарники до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнѣ рѣчи и примѣчае що всѣ тія товары суть лѣпшои якости и дешевшій, якъ у всякой конкуренціи

Упрашаемо умильно о вчасніи замовленія, щобы ихъ на часъ можь було залагодити. 240

The Beaver Line Rotterdam



Найдешевший, найвигідніший і прямий перевіз

!! до Канади !!

дають знамениті, скорі і почтові пароходи товариства „Beaver Line“.

Ціни їзди такі:

до Квебеку (Quebec)	зр.	56
до Вінніпегу (в Монітобі)	„	84
до Едмонтону (в Альберті)	„	121
до Калґарі (Calgary в Альберті)	„	117
до Йорктону (Yorkton в Ассіні.)	„	100
до Прінц Альберт (в Саскачеван)	„	111

і т. д.

Відїзд в Ротердаму кождої суботи.

Ближших пояснень у всіх справах уділяє контора товариства

„**The Beaver Line**“

Rotterdam. Wijnstraat 128 Holland.

279 2—?



НАСАДЖЬ ГАВСМАНА

І. ЛЬВОВСКЕ

Photo-Plasticon

(46 разовъ преміоване.)

Вѣдъ $^{18}/_{4}$ до $^{19}/_{4}$ до побаченя:

ВЕСНЯНІ ДНІ

на Ріверѣ.

Вступъ 10 кр. 75

НАСѢНЯ

до гарду и цвѣтовъ найлѣпшого рода поручає:

Занехане огородниче

А. КЛІМОВИЧА и Сына

у ЛЬВОВѢ

ул. Пекарска ч. 68.

Цѣнники на жадане даромъ и оплатно.

ЮЛІЯН бар. БРУНЇЦКИЙ

Підгірці к. Стрия

дерева овочеві, порічки, малини, флянци трускавок і шпараґів, окрасові корчі, дерева окрасові чатинні в найбільшім виборі.

Ціни низькі.

Цінники на бажане дармо і оплатно. 28 2—6

Оригінальні машини рільничі найстаршої фабрики на Моравї

ІВАНА КОРОТКОГО в Прерові



звісні сїчкарні New Modell, Polonia, Bl, Blk, BM, і BMV о 3 і 4 ножах з вставлюваними стальками молотїльні з кутими ослонами, керати криті, дзвонові і стременні, млинки системи Бакера, почавши від 72 К, притискавки, праси до олїю, ваги, сикавки, також машини до шитя з первориднихъ фабрик краєвих і заграничних поручає найдешевше

L. QUELLER, Львів

склад в домі власнім при ул. **Городецкій ч. 45,** *куди всякі порученя висилати просять.* 224 2—2

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клінікахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але также и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на Балканѣ, въ Швайцарії и т. д. на недуги шкѣрни, особливо противъ

Выкидовъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Бергерового мыла смоляного яко гігієничного средства до усуменя порошивъ, до чищеня и десинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Бергера мыло смоляне маѣ 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ гребѣ жадати выразно Бергера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ умертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчнічого мыла смоляно-сѣрчаного.

Яко лагодиѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкѣры

на выкиды шкѣрни и на головѣ у дѣтей, також яко незрѣвнане мыло до мытя в купелѣвъ для щоденного ужитку служить, обѣймаюче 30% глицерины и пахуче

Бергера глїцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживанє.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючи заслугуючи на увагу: Мыло бензоове для нѣжности шкѣры; мыло боракове противъ прищѣвъ; мыло карболове до выгладжоня шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло дезинфекціине; Бергера мыло до купелей зъ смерековыхъ шпильекъ и таке-жъ мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.).

Бергера мыло петросульфоляне

противъ вышкового лица, вышкового носа, высыпокъ и свербавкѣвъ на шкѣрѣ; мыло на весняни дуже успѣшне; мыло сѣрчано молочне на нечисте лице; мыло танїнове на почене и выпадъ волося.

Бергера зубна паста въ тубахъ

найлучше средство до чищеня зубовъ Нр. 1 на нормальні зубы, Нр. 2 для курцѣвъ. Цѣна 80 кр. Що до прочихъ мыл Бергера вѣдсылаемо до приписовъ ужитя. Жадати все Бергера мыла, бо є много безуспѣшныхъ наслѣдуванъ.

Мѣсця продажи для Львова въ аптиках пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, Карола Дія, Петра Миколаша, Як. Пінеса-Воратиньского, З. Рукера, К. Склепиньского, д-ра Зарицкого К. Пілявского, Еда. Брікнера і Шнеідеса. Въ дрогеріяхъ: Петра Миколаша і Сн, Г. Гришпана, С. Трембольнера, Іонд. Фрухтмана, і у всѣхъ аптиках въ Галичинѣ. 229 4—24

Отверта цілий рік

САНАТОРИЯ д-ра Євг. ВАЙҐЛЯ

Львів ул. Гавзнера ч. 11.

під адміністр. управою

Казиміра Солецкого

ново уладжена і перебудована.

Приймає хорих на постійний побут для лїчення всїляких недуг з виїмком заразливих і недуг ума.

Проспекти висилає на жадане

25 3—, **УПРАВА.**

Отверта цілий рік.

TUTKI цигаретовий 1000 штук за 1 зр., поручає Ант Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбковска 7.

SEIDEL & NAUMANN

Ideal

МАШИНА ДО ПИСАНЯ

Письмо видне зараз і трівке.

Букви від першої до остатної.

H^CH SCHOTT & DONNATH, WIEN,

III.3, Heumarkt Nr. 9.

SEIDEL & NAUMANN

GERMANIA

Найлїпші роверы



H^CH Schott & Donnath

Wien, III3, Heumarkt Nr. 9.

255 3—10

Перфуми з білих фіялків

знаменитї — ціна 80, 1·50, 2 і 3 К.

ІВАН ІГНАТОВИЧ

Львів, ул. Сикстуска ч. 25 і ул. Галицка ч. 11. Краків: Суконницї ч. 20. — Перемишль, ул. Францїшканьска ч. 24. 212 IV.

Охоронна марка: КОТВИЦЯ.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ РІХТЕРА аптики въ Празѣ,

узнано загально знакомитымъ и бѣль гоючимъ натиранємъ, по цѣнѣ 80 с, К. 1·40 и К. 2. на складѣ по всѣхъ аптиках.

При купнѣ сего **загально улюбленого домового средства** треба жадати только оригінальныхъ фляшочокъ въ пудѣлочкахъ зъ нашою охоронною маркою „Котвиця“ зъ Ріхтера аптики щобы дѣйстно одержати оригінальный продухъ.

Ріхтера аптика „ПОДЪ ЗОЛОТЫМЪ ЛЬВОМЪ“

Прага, I. ул. Єлисаветы 5. 6·5 2—5

Обемисту брошуру

про Трускавець

висилає на жадане

УПРАВА.

В першім і третім сезонї

о 30% дешевше.

В ТРУСКАВЦИ

ревматизм, подаґра, отилість, недуги нирок і міхура, астма, істіятика, недуги жіночі, серцеві і жолудкові.

лїчить ся незвичайно успішно.

Початок сезону 15 мая. — Конець 30 вересня. 271 2—3

При закупнї товарѣвъ просимо посилатись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Д-ръ Володимиръ Охримовичъ. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Оставропигійского пѣдъ зарядомъ Іосифа Даниловъ